GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wydawnictwo do użytku wewnętrznego

ROCZNIK STATYSTYCZNY 1950

ROK XIV WARSZAWA 1951
NAKŁADEM GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO

ROCZNIK STATYSTYCZNY
1950

Drukarnia im. Rewolucji Październikowej — Warszawa ul. Mińska 65

Nr zam. 384. 2-B.-19343. Druk zakończono w styczniu 1952 r.

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

336

ROCZNIK STATYSTYCZNY 1950

ROK XIV WARSZAWA 1951

NAKŁADEM GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO

Redaguje Komitet Redakcyjny

PRZEDMOWA

Niniejsze — czwarte po wojnie — wydanie Rocznika Statystycznego obejmuje pełne dane za okres Trzyletniego Planu Odbudowy Gospodarczej 1947 — 1949 oraz w znacznej liczbie przypadków dane za r. 1950 — pierwszy rok Sześcioletniego Planu Rozwoju Gospodarczego i Budowy Podstaw Socjalizmu w Polsce.

W porównaniu z wydaniami poprzednimi Rocznik został wzbogacony o nowe tematy tak w zakresie gospodarki jak i kultury.

W stosunkowo nieznacznym stopniu można było w wydaniu niniejszym zaprezentować wyniki Narodowego Spisu Powszechnego z dn. 3 grudnia 1950 r. Ogłoszenie danych spisowych w szerszym zakresie będzie możliwe dopiero po zakończeniu opracowania spisu, które jest w toku.

W systemie grupowania według form i działów gospodarki narodowej przyjętego w niniejszym Roczniku wyodrębniono tam, gdzie tego zachodziła potrzeba, obok gospodarki państwowej również gospodarkę samorządową. Podział ten zniknie w Roczniku za rok 1951 i za lata następne, wobec stworzenia jednolitych organów administracji publicznej na podstawie ustawy z dn. 20.III 1950 r. (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 130). W niektórych przypadkach również i w niniejszej publikacji dane dotyczące gospodarki państwowej i samorządowej traktowano łącznie — pod jednym tytułem gospodarka państwowa (np. w dziale „Praca").

Występująca w niektórych tablicach w ramach gospodarki uspołecznionej klasa innych przedsiębiorstw i instytucji, obok państwowych i spółdzielczych, obejmuje tego rodzaju instytucje jak: partie polityczne, instytucje społeczne, naukowe itp.

Wobec szybkiego tempa przemian, charakteryzującego gospodarkę narodową w Polsce niektóre liczby, aczkolwiek odnoszące się do stosunkowo niedawnych lat lub okresów, nie dają nawet przybliżonego obrazu stopnia rozwoju w chwili wydania Rocznika. Tak np. Rocznik wykazuje w dn. 30.VI 1950 r. 911 rolniczych spółdzielni produkcyjnych, gdy tymczasem w końcu 1950 r. było 2 199, zaś w dn. 30.IX 1951 r. 3 075 spółdzielni produkcyjnych. Analogicznie przedstawia się sprawa w odniesieniu do innych zjawisk.

Rocznik niniejszy, podobnie jak poprzednie, ilustruje wspaniałe osiągnięcia Polski Ludowej — na drodze ku socjalizmowi.

KOMITET REDAKCYJNY
GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO

UWAGI OGÓLNE

Dane przedwojenne, zamieszczone w tablicach odnoszą się — o ile nie zaznaczono inaczej — do Polski w granicach przedwojennych. W całym Roczniku, o ile nie zaznaczono inaczej, uwzględniono podział administracyjny obowiązujący w dn. 6.VII 1950 r.

Dane liczbowe ogłoszone w Roczniku Statystycznym 1949 zostały szczegółowo sprawdzone, uzupełnione i wszędzie, gdzie to było konieczne, poprawione, głównie przez zastąpienie obliczeń tymczasowych ostatecznymi, z równoczesnym przeliczeniem na nowe złote.

Niektóre dane liczbowe posiadają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianom w następnych opracowaniach Rocznika.

ZNAKI UMOWNE

Kreska (—) oznacza stwierdzenie, że dane zjawisko nie występuje.

Zero (0) oznacza, że zjawisko istnieje, jednakże w ilościach mniejszych od tych liczb, które mogły być wyrażone uwidocznionymi w tablicy znakami cyfrowymi; np. jeżeli produkcja wyrażona jest w tysiącach ton, znak 0 oznacza, że produkcja w danym przypadku nie osiąga 0,5 tys. ton.

Kropka (.) oznacza zupełny brak informacji, albo brak informacji wiarogodnych.

Znak (×) umieszcza się w rubryce, która nie może być wypełniona ze względu na układ tablicy.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

zł	= złoty	*hl*	= hektolitr
mil.	= milion	*l*	= litr
tys.	= tysiąc	*kg*	= kilogram
m	= metr	*q*	= kwintal
m^2	= metr kwadratowy	*t*	= tona
m^3	= metr sześcienny	*BRT*	= tona rejestrowa brutto
m p.	= metr przestrzenny	*NRT*	= tona rejestrowa netto
m obl.	= metr obliczeniowy	*KM*	= koń mechaniczny
mm	= milimetr	*kW*	= kilowatt
km	= kilometr	*kWh*	= kilowatt-godzina
km^2	= kilometr kwadratowy	szt.	= sztuka
ha	= hektar	kompl.	= komplet

SPIS RZECZY

Str.
Przedmowa V
Uwagi ogólne VI
Komunikat Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego o wykonaniu Narodowego Planu Gospodarczego w roku 1950 XIV
Mapa Polski XIX

ROZWÓJ GOSPODARCZY POLSKI

A. Produkcja przemysłowa (1937, 1947—1950) 2
B. Zatrudnienie (1937, 1947—1950) 2
C. Komunikacja (1938, 1945—1950) 3
D. Pracownicy fizyczni i umysłowi zorganizowani w Związkach Zawodowych (1938, 1945—1950) 4
E. Ubezpieczeni na wypadek choroby (1938, 1945—1950) 4

CZĘŚĆ PIERWSZA

Dział I. Położenie geograficzne. Hydrografia. Meteorologia

Tabl. 1. Położenie geograficzne Polski 5
„ 2. Powierzchnia zlewisk i dorzeczy w Polsce 5
„ 3. Układ pionowy powierzchni Polski (1949) 5
„ 4. Temperatura powietrza (średnie 1881—1930 i 1949, skrajne 1881—1930) 6
„ 5. Opady (średnie 1891—1930 i 1949) i zachmurzenie (średnie 1881—1930 i 1949) 7
„ 6. Temperatura powietrza (średnie 1881—1930) i opady (średnie 1891—1930) według miesięcy . . . 7
„ 7. Temperatura powietrza, opady i zachmurzenie według miesięcy w 1949 r. 9

Dział II. Powierzchnia. Ludność

Tabl. 1. Granice Polski (1938 i 1950) 11
„ 2. Ludność Polski w latach 1921, 1931, 1939, 1946 i 1950 11
„ 3. Powierzchnia, podział administracyjny i ludność województw, których granice uległy zmianom w dn. 6.VII 1950 r. 12
„ 4. Powierzchnia, podział administracyjny i ludność (podział administracyjny z dn. 6.VII 1950 r.) . . . 12
„ 5. Powierzchnia Polski według powiatów (podział administracyjny z dn. 6.VII 1950 r.) 13
„ 6. Ludność według danych ewidencji ludności na dzień 1.I 1950 r. 15
„ 7. Szacunek ludności Polski według płci i wieku w dniu 1.I 1949 r. 17
„ 8. Miasta powyżej 50 000 ludności (1946 i 1950) 17

Dział III. Ruch ludności

Tabl. 1. Małżeństwa, urodzenia żywe i zgony zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego (1936 — 1938, 1946 — 1949) 18
„ 2. Małżeństwa, urodzenia żywe i zgony zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego w niektórych większych miastach(1936 — 1938, 1946 — 1949) 19
„ 3. Zgony niemowląt w niektórych większych miastach (1936 — 1938, 1947 — 1949) 20
„ 4. Płodność kobiet w Polsce (1931 — 1932, 1938 i 1948) 20
„ 5. Zgony według wieku (1931 — 1932, 1938 i 1948) 21
„ 6. Polska tablica wymieralności 1948 r. 21

Str.

Tabl. 7. Repatriacja i reemigracja do Polski przez punkty etapowe zachodnie Państwowego Urzędu Repatriacyjnego
A. Według lat (VII — XII 1945, 1946 — 1949) ... 22
B. Według krajów (VII 1946 — XII 1949) ... 22
„ 8. Repatriacja z ZSRR do Polski (1944 — 1949) ... 22
„ 9. Repatriacja Niemców z Polski (II — XII 1946, 1947—1949) ... 22

CZĘŚĆ DRUGA

Dział I. Komunikat Głównego Urzędu Statystycznego

Pierwsze prowizoryczne wyniki Narodowego Spisu Powszechnego z dnia 3 grudnia 1950 r. ... 23

Dział II. Przemysł

Tabl. 1. Wykonanie trzyletniego planu produkcji przemysłowej w milionach złotych według cen z 1937 r. (1947 — 1949) ... 24
„ 2. Wartość produkcji wykonanej w 1949 r. w milionach złotych według cen niezmiennych ... 24
„ 3. Produkcja ważniejszych wyrobów przemysłowych (1937, 1947 — 1950) ... 25
„ 4. Produkcja cukru (kampanie 1937/38, 1947/48 — 1949/50) ... 28
„ 5. Rybołówstwo morskie (1938, 1947 — 1949) ... 28
„ 6. Elektrownie o mocy zainstalowanej powyżej 1000 *kW* (1947 — 1949) ... 28
„ 7. Wrzeciona i krosna czynne w przemyśle włókienniczym (1947 — 1950) ... 29
„ 8. Produkcja ważniejszych wyrobów przemysłowych na jednego mieszkańca (1937, 1947 — 1950) ... 29
„ 9. Zatrudnienie w przemyśle i rzemiośle (1947 — 1949) ... 30
„ 10. Prywatne zakłady przemysłowe i rzemieślnicze oraz zatrudnienie w nich (1947 — 1949) ... 31
„ 11. Zatrudnieni w przemyśle według płci w 1949 r. ... 32
„ 12. Kobiety — pracownice fizyczne zatrudnione w przemyśle (1937, 1947 — 1949) ... 34
„ 13. Struktura zatrudnienia w przemyśle państwowym w 1949 r. ... 34
„ 14. Zatrudnieni w przemyśle spółdzielczym w 1949 r. ... 35
„ 15. Robotniko-godziny przepracowane w przemyśle państwowym w 1949 r. ... 36
„ 16. Rzemiosło w 1949 r.
A. Liczba zakładów i zatrudnienie według gałęzi przemysłu ... 37
B. Liczba zakładów i zatrudnienie według województw ... 37
„ 17. Uczniowie w rzemiośle w 1949 r. ... 38
„ 18. Liczba osób, które zdały egzaminy mistrzowskie i czeladnicze w 1949 r. ... 38
„ 19. Rzemiosło objęte działalnością Centrali Rzemieślniczej zrzeszone w spółdzielniach pomocniczych (1947 — 1949) ... 39

Dział III. Rolnictwo. Leśnictwo

Tabl. 1. Gospodarstwa rolne w gminach i miastach w użytkowaniu prywatnym w 1949 r. ... 40
„ 2. Spółdzielnie produkcyjne (1949, 1950) ... 40
„ 3. Państwowe Gospodarstwa Rolne w latach 1948 i 1949
A. Użytkowanie gruntów ... 41
B. Powierzchnia zasiewów, plony z *ha* i zbiory głównych ziemiopłodów ... 41
C. Inwentarz żywy ... 41
D. Zatrudnienie ... 41
„ 4. Użytkowanie gruntów w 1949 r. według województw
A. W *tysiącach ha* ... 42
B. W odsetkach ... 42
„ 5. Ziemia zasiana, ugory i odłogi w odsetkach gruntów ornych (1946 — 1950) ... 42
„ 6. Powierzchnia zasiewów, plony z *ha* i zbiory w 1949 r. ... 43
„ 7. Powierzchnia zasiewów, plony z *ha* i zbiory głównych ziemiopłodów w 1949 r. według województw 46
„ 8. Kontraktowanie wytwórczości rolniczej (1948, 1949)
A. Wytwory roślinne ... 47
B. Wytwory zwierzęce ... 47
„ 9. Zaopatrzenie rolnictwa w nawozy sztuczne (1937/38, 1945/46 — 1949/50) ... 47
„ 10. Zaopatrzenie rolnictwa w nawozy sztuczne według odbiorców w 1949/50 r. ... 47
„ 11. Liczba drzew owocowych i zbiory owoców w 1949 r. ... 48
„ 12. Szkółki drzew owocowych w latach 1948 i 1949 ... 48
„ 13. Struktura własności lasów w 1949 r. ... 48
„ 14. Powierzchnia lasów w 1949 r. według województw ... 49
„ 15. Produkcja lasów państwowych (1947 — 1949) ... 49
„ 16. Produkcja użytków ubocznych w lasach państwowych (1947 — 1949) ... 49
„ 17. Melioracje (1949) ... 50

Str.

Tabl. 18. Zakłady doświadczalne w rolnictwie (1948, 1949) ... 50
„ 19. Stacje oceny nasion i stacje chemiczno-rolnicze (1948, 1949) ... 50
„ 20. Plantacje nasienne zakwalifikowane na pniu w 1949 r. ... 50
„ 21. Akcja ochrony roślin
A. Stan i zaopatrzenie (1948, 1949) ... 51
B. Akcja masowa (1948, 1949) ... 51
„ 22. Techniczna Obsługa Rolnictwa (1948, 1949) ... 51
„ 23. Spółdzielcze Ośrodki Maszynowe w 1949 r. ... 52
„ 24. Odbudowa zagród wiejskich przy pomocy Państwa (1945 — 1949) ... 52
„ 25. Elektryfikacja wsi (1946 — 1949) ... 53
„ 26. Zwierzęta gospodarskie w 1949 r. ... 53
„ 27. Drób w 1949 r. ... 54
„ 28. Zakłady wylęgu drobiu czynne w latach 1948 i 1949 ... 54
„ 29. Szacunek mleczności krów w gospodarstwach korespondentów rolnych (1947 — 1949) ... 54
„ 30. Pszczelarstwo zorganizowane w 1949 r. ... 55
„ 31. Jedwabnictwo (1938, 1946 — 1949) ... 55
„ 32. *Rybołówstwo śródlądowe (1948, 1949)* ... 55

Dział IV. Komunikacja. Łączność

Tabl. 1. Wykonanie planu w dziedzinie komunikacji i łączności (1947 — 1950) ... 56
„ 2. Odbudowane mosty kolejowe (1945—1949) ... 58
„ 3. Praca taboru kolei normalnotorowych (1937, 1947 — 1949) ... 58
„ 4. Pasażerowie przewiezieni na kolejach normalnotorowych według taryf (1947 — 1949) ... 59
„ 5. Przewozy towarów na kolejach normalnotorowych (1937, 1946 — 1949) ... 60
„ 6. Koleje dojazdowe
A. O trakcji parowej i motorowej (1946 — 1949) ... 61
B. O trakcji elektrycznej (1946 — 1949) ... 61
„ 7. Komunikacja samochodowa (1947 — 1949) ... 61
„ 8. Komunikacja miejska
A. Tramwaje (1946 — 1949) ... 62
B. Trolleybusy (1946 — 1949) ... 62
C. Autobusy (1947 — 1949) ... 63
„ 9. Polskie Linie Lotnicze „Lot"
A. Stan w dn. 31.XII (1937, 1945 — 1949) ... 63
B. Praca (1937, 1945 — 1949) ... 64
„ 10. Długość żeglownych dróg wodnych śródlądowych (1937, 1948, 1949) ... 64
„ 11. Przewozy na drogach wodnych śródlądowych (1947 — 1949) ... 65
„ 12. Przewozy towarów na drogach wodnych śródlądowych (1947 — 1949) ... 65
„ 13. Morska flota handlowa Polski (1946 — 1949) ... 65
„ 14. *Przewozy polskiej floty handlowej*
A. Pełnomorskiej (1938, 1946—1949) ... 66
B. Przybrzeżnej (1947—1949) ... 66
„ 15. Ruch statków w portach morskich
A. Liczba i pojemność statków wchodzących (1937, 1945—1949) ... 66
B. Pojemność statków wchodzących według bander (1937, 1946—1949) ... 66
„ 16. Ruch pasażerski w portach morskich (1937, 1945—1949) ... 67
„ 17. Obrót towarowy morski (1937, 1945—1949) ... 67
„ 18. Poczta, telegraf, telefon (1938, 1946—1949) ... 67
„ 19. Ruch pocztowy, telegraficzny i telefoniczny
A. Krajowy (1937, 1946—1949) ... 68
B. Zagraniczny (1937, 1946—1949) ... 68
„ 20. Usługi pocztowo-telekomunikacyjne na 1000 mieszkańców (1937, 1946—1949) ... 68

Dział V. Handel

Tabl. 1. Liczba zakładów handlowych według branż (1947—1949) ... 69
„ 2. Rozwój uspołecznionego handlu detalicznego (1947—1949) ... 69
„ 3. Placówki ważniejszych central handlu uspołecznionego w 1950 r. ... 70
„ 4. Liczba zatrudnionych w zakładach handlowych w 1949 r. ... 71
„ 5. Liczba spółdzielni czynnych i członków (1946—1949) ... 71
„ 6. Sieć skupu i zakup produktów rolnych przez uspołeczniony aparat handlowy w 1949 r. ... 72
„ 7. Rozwój Powszechnych Domów Towarowych (1947—1949) ... 72
„ 8. Obroty Powszechnych Domów Towarowych według grup artykułów (IV—XII 1947, 1948 i 1949) 72
„ 9. Liczba i obroty detalicznych sklepów Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" (1948, 1949) 73
„ 10. Liczba i obroty detalicznych sklepów miejskich Spółdzielni Spożywców (1948, 1949) ... 73
„ 11. Obroty rynkowe artykułami konsumcyjnymi w 1949 r. ... 74
„ 12. Liczba zakładów detalicznych w handlu prywatnym w 1949 r. ... 78
„ 13. Spożycie niektórych artykułów konsumcyjnych i zużycie niektórych artykułów produkcyjnych wewnątrz kraju (1933—1937, 1947—1949) ... 78
14. Ubój zwierząt gospodarskich pod i poza nadzorem weterynaryjnym (1947—1949) ... 79

Dział VI. Praca

A. Zatrudnienie

Str.
Tabl. 1. Pracownicy zatrudnieni według rodzajów gospodarki (VI 1949, III 1950) 80
„ 2. Właściciele i pomagający członkowie rodzin poza rolnictwem w 1949 r. 80
„ 3. Ubezpieczeni zatrudnieni w zakładach zatrudniających 5-ciu i więcej pracowników (poza rolnictwem) i opłacających składki indywidualnie w marcu 1950 r. 81
„ 4. Ubezpieczeni zatrudnieni w zakładach zatrudniających 5-ciu i więcej pracowników (poza rolnictwem) i opłacających składki indywidualnie w marcu 1950 r. według województw 83
„ 5. Pracownicy objęci obowiązkiem ubezpieczenia w zakładach pracy poza rolnictwem, opłacających składki centralnie w marcu 1950 r. 84
„ 6. Pracownicy objęci obowiązkiem ubezpieczenia w zakładach pracy opłacających składki centralnie w marcu 1950 r. według województw 84
„ 7. Pracownicy objęci ubezpieczeniami społecznymi według płci i wieku—wyniki badań metodą reprezentacyjną (XII 1935, XII 1948) 85
„ 8. Pracownicy korzystający z pomocy lekarskiej zorganizowanej przez zakłady pracy we własnym zakresie (1938, 1947—1949) 85
„ 9. Pracownicy objęci ubezpieczeniem chorobowym i pracownicy korzystający z pomocy lekarskiej zorganizowanej przez zakłady pracy we własnym zakresie (1949, 1950) 85
„ 10. Inspekcja Pracy (1937, 1946—1949) 86
„ 11. Pracownicy zorganizowani w Związkach Zawodowych (1946—1950) 87

B. Ubezpieczenia Społeczne

Tabl. 12. Liczba kont pracodawców i ubezpieczeni (1938, 1946—1949) 88
„ 13. Liczba kont pracodawców oraz ubezpieczeni na wypadek choroby i renciści uprawnieni do leczenia w 1949 r. 88
„ 14. Przypis składek według rodzajów ubezpieczeń (1938, 1946—1949) 89
„ 15. Przypis składek według form gospodarki (1949) 89
„ 16. Wydatki na świadczenia z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby (1938, 1946—1949) 90
„ 17. Zasiłki rodzinne (1948 i 1949) 90

C. Akcja socjalna

Tabl. 18. Opieka nad matką i dzieckiem w zakładach pracy (1947—1949) 91
„ 19. Wykorzystanie wczasów organizowanych przez poszczególne Związki Zawodowe w 1949 r. 91

Dział VII. Finanse

A. Budżet Skarbu Państwa

Tabl. 1. Dochody i wydatki budżetowe Państwa według grup i części budżetowych (1949, 1950) 92
„ 2. Dochody i wydatki budżetowe Państwa według podziału rzeczowego
A. Dochody (1949, 1950) 93
B. Wydatki (1949, 1950) 94
„ 3. Inwestycje wykonane w ramach państwowych planów inwestycyjnych według rodzajów środków finansowych (1946 — 1949) 95
„ 4. Wpływy z danin publicznych (1949, 1950) 95
„ 5. Podatek od wynagrodzeń za 1949 r. 96

B. Pieniądz i kredyt

Tabl. 6. Sieć czynnych instytucji kredytowych i oszczędnościowych w 1949 r. 97
„ 7. Wkłady i salda kredytowe na rachunkach bieżących w instytucjach kredytowych i oszczędnościowych (1946—1949) 98
„ 8. Kredyty według działów gospodarki narodowej z podziałem na obrotowe i inwestycyjne (1946—1949) 99
„ 9. Obroty i stan rachunków czekowych P.K.O. (1946—1949) 100
„ 10. Wkłady oszczędnościowe P.K.O. (1946—1949) 100

C. Budżety związków samorządu terytorialnego

Tabl. 11. Wydatki i dochody związków samorządu terytorialnego w 1948 r. według województw 101
„ 12. Wydatki związków samorządu terytorialnego w 1948 r. według działów budżetowych 102
„ 13. Dochody związków samorządu terytorialnego w 1948 r. według działów budżetowych 103
„ 14. Rachunki zamknięć sum pozabudżetowych związków samorządu terytorialnego w 1948 r. 104
„ 15. Wydatki i dochody związków samorządu terytorialnego w 1950 r. według województw 105
„ 16. Budżety zwyczajne związków samorządu terytorialnego na 1950 r. 106
„ 17. Budżety inwestycyjne związków samorządu terytorialnego na 1950 r. 107
„ 18. Zakłady i przedsiębiorstwa samorządowe w 1948 r. 108
„ 19. Wydatki i dochody zakładów i przedsiębiorstw samorządowych w 1948 r. 109

Str.
Tabl. 20. Zakłady samorządowe w 1950 r. ... 109
„ 21. Wydatki i dochody zwyczajne zakładów samorządowych w 1950 r. ... 110
„ 22. Przedsiębiorstwa samorządowe w 1950 r. ... 110
„ 23. Wydatki i dochody Samorządowego Funduszu Wyrównawczego w 1949 r. ... 111
„ 24. Pracownicy związków samorządu terytorialnego (1949, 1950) ... 111

D. Ubezpieczenia gospodarcze

Tabl. 25. Ubezpieczenia przymusowe od ognia
A. Ubezpieczenia budynków (1948, 1949) ... 112
B. Ubezpieczenia ruchomości rolnych i domowych (1948, 1949) ... 112
„ 26. Pożary budynków w dziale ubezpieczeń przymusowych Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych (1948, 1949) ... 113
„ 27. Ubezpieczenia przymusowe ziemiopłodów od gradobicia (1948, 1949) ... 114
„ 28. Ubezpieczenia umowne rzeczowe
A. Według rodzajów ubezpieczeń (1948, 1949) ... 114
B. Według oddziałów wojewódzkich (1948, 1949) ... 115
„ 29. Ubezpieczenia na życie (1948, 1949) ... 115

Dział VIII. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna

Tabl. 1. Zarejestrowane budynki mieszkalne i niemieszkalne rozpoczęte w miastach (1947—1949) ... 116
„ 2. Zarejestrowane budynki rozpoczęte mieszkalne w miastach w 1949 r. ... 117
„ 3. Zarejestrowane budynki rozpoczęte niemieszkalne w miastach w 1949 r. ... 118
„ 4. Mieszkania i izby w zarejestrowanych budynkach rozpoczętych mieszkalnych i niemieszkalnych w miastach w 1949 r. ... 119
„ 5. Zarejestrowane budynki rozpoczęte w gminach wiejskich w 1949 r.
A. Mieszkalne ... 120
B. Niemieszkalne ... 120
„ 6. Mieszkania i izby w zarejestrowanych budynkach rozpoczętych mieszkalnych i niemieszkalnych w gminach wiejskich w 1949 r. ... 121
„ 7. Zarejestrowane budynki mieszkalne i niemieszkalne zakończone w miastach (1947—1949) ... 121
„ 8. Zarejestrowane budynki zakończone mieszkalne w miastach w 1949 r. ... 122
„ 9. Zarejestrowane budynki zakończone niemieszkalne w miastach w 1949 r. ... 123
„ 10. Mieszkania i izby w zarejestrowanych budynkach zakończonych mieszkalnych i niemieszkalnych w miastach w 1949 r. ... 124
„ 11. Zarejestrowane budynki zakończone mieszkalne w gminach wiejskich w 1949 r. ... 125
„ 12. Zarejestrowane budynki zakończone niemieszkalne w gminach wiejskich w 1949 r. ... 125
„ 13. Mieszkania i izby w zarejestrowanych budynkach zakończonych mieszkalnych i niemieszkalnych w gminach wiejskich w 1949 r. ... 126
„ 14. Struktura mieszkań w zarejestrowanych budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych w miastach (1947—1949) ... 127
„ 15. Mieszkania i izby oddane do użytkowania przez Zakład Osiedli Robotniczych w 1949 r. ... 127
„ 16. Odbudowa i rozbudowa zakładów użyteczności publicznej m. st. Warszawy (1938, 1945—1949) ... 129
„ 17. Odbudowa i rozbudowa zakładów użyteczności publicznej m. Poznania (1938, 1945—1949) ... 130
„ 18. Rzeźnie, zakłady utylizacyjne i targowiska zwierzęce (1948, 1949) ... 130

CZĘŚĆ TRZECIA

Dział I. Oświata. Nauka. Kultura

A. Oświata

Tabl. 1. Wydatki na szkolnictwo w budżecie R.P. (1949, 1950) ... 131
„ 2. Etaty nauczycielskie (1939/40, 1946—1950) ... 133
„ 3. Szkoły i uczniowie (1937/38, 1945/46—1949/50) ... 134
„ 4. Dzieci i młodzież w wieku 7—17 lat objęta nauczaniem (1937/38, 1945/46—1949/50) ... 135
„ 5. Absolwenci (1936/37, 1945/46—1948/49) ... 135
„ 6. Przedszkola (1937/38, 1945/46—1949/50) ... 136
„ 7. Przedszkola i ich wychowankowie według liczby wychowanków i wychowawczyń w przedszkolu w r. szk. 1949/50 ... 136
„ 8. Szkoły ogólnokształcące stopnia podstawowego (1937/38, 1945/46—1949/50) ... 137
„ 9. Publiczne szkoły ogólnokształcące stopnia podstawowego według liczby uczniów i nauczycieli w szkole w r. szk. 1948/49 ... 138
„ 10. Szkoły ogólnokształcące na poziomie stopnia podstawowego i uczniowie według klas i najwyższej klasy w szkole (1937/38, 1945/46—1948/49) ... 138
„ 11. Uczniowie szkół ogólnokształcących na poziomie stopnia podstawowego według płci, wieku i klas w r. szk. 1948/49 ... 139

Str.
Tabl. 12. Szkoły ogólnokształcące 11-letnie, obejmujące stopień podstawowy i licealny (1948/49, 1949/50) .. 139
„ 13. Szkoły ogólnokształcące stopnia licealnego nie posiadające klas podstawowych (1948/49, 1949/50) .. 140
„ 14. Uczniowie szkół ogólnokształcących na poziomie stopnia licealnego według klas (1948/49, 1949/50) 140
„ 15. Szkoły i roczne kursy zawodowe (1937/38, 1945/46—1948/49) 141
„ 16. Uczniowie szkół i rocznych kursów zawodowych według kierunku kształcenia i płci (1937/38, 1945/46—1949/50) 142
„ 17. Uczniowie szkół zawodowych I i II stopnia według płci, klas i kierunku kształcenia w r. szk. 1948/49 143
„ 18. Seminaria i licea dla wychowawczyń przedszkoli (1948/49, 1949/50) 143
„ 19. Licea pedagogiczne i licealne kursy pedagogiczne dla dorosłych (1948/49, 1949/50) 144
„ 20. Absolwenci szkół i rocznych kursów zawodowych według kierunku kształcenia (1936/37, 1945/46—1948/49) 144
„ 21. Szkoły i kursy dla dorosłych (1937/38, 1945/46—1948/49) 145
„ 22. Słuchacze i absolwenci szkół powszechnych dla dorosłych i kursów na tym poziomie w r. szk. 1948/49 146
„ 23. Słuchacze i absolwenci szkół średnich ogólnokształcących dla dorosłych i kursów na tym poziomie w r. szk. 1948/49 146
„ 24. Szkoły i przedszkola specjalne (1937/38, 1947/48, 1948/49) 146
„ 25. Szkoły wyższe
A. Zawodowe (1945/46—1949/50) 147
B. Akademickie (1937/38, 1945/46—1949/50 149
„ 26. Słuchacze szkół wyższych według kierunku studiów (1937/38, 1945/46—1948/49) 150
„ 27. Dyplomy w szkołach wyższych według kierunku studiów (1936/37, 1945/46—1947/48) 150

B. Nauka i kultura

Tabl. 28. Publiczne biblioteki powszechne (1946—1949) 151
„ 29. Biblioteki „inne" (1946—1949) 151
„ 30. Biblioteki szkolne (1936/37, 1945/46, 1947/48—1949/50) 151
„ 31. Biblioteki naukowe (1946—1949) 152
„ 32. Muzea publiczne (1947—1949) 152
„ 33. Działy w muzeach publicznych otwartych 153
„ 34. Wydawnictwa muzyczne (nuty) w 1949 r. 153
„ 35. Wydawnictwa (druki) nieperiodyczne
A. Tytuły według grup wydawców (1945—1949) 154
B. Nakład i arkusze druku (1937, 1949) 154
„ 36. Czasopisma (I—VI 1950) 155
„ 37. Teatry zawodowe (1937, 1946—1949) 155
„ 38. Działalność teatrów zawodowych w 1949 r. 155
„ 39. Repertuar teatrów dramatycznych (1948, 1949) 156
„ 40. Instytucje muzyczne w 1949 r. 156
„ 41. Kina stałe i ich działalność (1937, 1945—1949) 157
„ 42. Kina stałe według liczby miejsc (1945—1948) 157
„ 43. Kina ruchome i ich działalność (1946—1949) 158
„ 44. Filmy wyświetlane (1945—1949) 158
„ 45. Filmy oświatowe w obiegu (1946—1949) 159
„ 46. Polska produkcja filmowa (1946—1949) 160
„ 47. Stacje nadawcze Polskiego Radia (1946—1949) 160
„ 48. Produkcja programowa Polskiego Radia w 1949 r. 161
„ 49. Radioabonenci (1938, 1945—1949) 161
„ 50. Świetlice prowadzone przez Związki Zawodowe w okresie I półrocza 1950 r. 162

C. Kultura fizyczna

Tabl. 51. Niektóre obiekty i urządzenia sportowe (1948, 1949) 164
„ 52. Kluby i koła sportowe w 1949 r. 164
„ 53. Osoby objęte zasięgiem kultury fizycznej w 1949 r. 165
„ 54. Sportowe imprezy i akcje masowe w 1949 r. 165
„ 55. Zawody sportowe w 1949 r. 166

Dział II. Zdrowotność

Tabl. 1. Pracownicy służby zdrowia (1938, 1946—1949) 167
„ 2. Zakłady leczniczo-zapobiegawcze pomocy zamkniętej
A. Szpitale i łóżka szpitalne (1938, 1948, 1949) 168
B. Inne zakłady (1938, 1948, 1949) .... [illegible]
„ 3. Szpitale według instytucji zarządzającej (1938, 1948, 1949) 169
„ 4. Podział łóżek szpitalnych według specjalności (1938, 1948, 1949) .... [illegible]
„ 5. Zakłady leczniczo-zapobiegawcze przeciwgruźlicze pomocy zamkniętej (1938, 1948, 1949) ....

Str.
Tabl. 6. Zakłady leczniczo-zapobiegawcze skórno-weneryczne pomocy zamkniętej (1938, 1948, 1949)..... 171
„ 7. Zakłady leczniczo-zapobiegawcze dla dzieci
A. Zakłady (1948, 1949) 172
B. Łóżka (1948, 1949) 172
„ 8. Zakłady leczniczo-zapobiegawcze psychiatryczne (1938, 1948, 1949) 173
„ 9. Zakłady leczniczo-zapobiegawcze pomocy otwartej (1937, 1946—1949) 173
„ 10. Poradnie przy ośrodkach zdrowia i punktach sanitarnych według specjalności (1937, 1946—1949) 174
„ 11. Inne działy pracy w ośrodkach zdrowia i punktach sanitarnych (1948, 1949)..... 174
„ 12. Personel ośrodków zdrowia i punktów sanitarnych (1937, 1947—1949) 175
„ 13. Działalność ośrodków zdrowia i punktów sanitarnych (1937, 1947—1949)..... 175
„ 14. Szczepienia ochronne (1938, 1945—1949) 176
„ 15. Zakłady leczniczo-zapobiegawcze ruchome i pomocy doraźnej (1946—1949)..... 176
„ 16. Lecznictwo w ubezpieczalniach społecznych
A. Ubezpieczeni, personel lekarski i pomocniczo-lekarski (1938, 1946—1949) 177
B. Porady lekarskie i przyjęcia u lekarzy dentystów (1938, 1946—1949) 177
C. Porady lekarzy specjalistów (1938. 1946—1949) 178
D. Przekazy do zakładów leczniczych, zabiegi i badania chemiczno-bakteriologiczne (1938, 1946—1949) 178
„ 17. Apteki (1938, 1946—1949) 179
„ 18. Zdrojowiska o charakterze użyteczności publicznej (1946—1949)..... 179
„ 19. Ważniejsze choroby zakaźne zarejestrowane (1936—1938, 1946—1949)..... 180
„ 20. Zgony według przyczyn, zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego w niektórych większych miastach (1936—1938, 1946—1949)..... 181
„ 21. Zgony niemowląt według przyczyn, zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego w niektórych większych miastach (1936—1937, 1946—1949) 182
„ 22. Zgony na gruźlicę zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego w niektórych większych miastach (1936—1938, 1946—1949) 183

Dział III. Pomoc społeczna

Tabl. 1. Zakłady opieki całkowitej, miejsca i pensjonariusze w 1949 r..... 184
„ 2. Zakłady opieki częściowej, miejsca i korzystający w 1949 r..... 186
„ 3. Zakłady opieki całkowitej dla dorosłych (1937, 1946—1949)..... 188
„ 4. Wykorzystanie miejsc w państwowych i samorządowych zakładach opieki całkowitej w 1949 r.. 188
„ 5. Niektóre zakłady opieki całkowitej i częściowej w 1949 r. według liczby miejsc..... 188
„ 6. Sytuacja rodzinna dzieci w Państwowych Domach Małych Dzieci w 1949 r..... 189
„ 7. Personel zatrudniony w państwowych i samorządowych zakładach opieki całkowitej i częściowej w 1949 r..... 189

Skorowidz alfabetyczny 190

KOMUNIKAT PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO O WYKONANIU NARODOWEGO PLANU GOSPODARCZEGO W ROKU 1950

Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego ogłosiła komunikaty o wykonaniu Narodowego Planu Gospodarczego na rok 1950 w trzech kolejnych kwartałach I, II i III - 1950 r. PKPG ogłasza obecnie komunikat o wykonaniu Narodowego Planu Gospodarczego w całym roku 1950 i w związku z tym nie ogłasza odrębnego komunikatu o wykonaniu planu w IV kwartale.

Narodowy Plan Gospodarczy na rok 1950 — pierwszy rok Sześcioletniego Planu Rozwoju Gospodarczego i Budowy Podstaw Socjalizmu został jako całość wykonany z nadwyżką. Rok 1950 stanowił okres poważnego rozwoju sił wytwórczych oraz poważnego postępu na drodze zbudowania podstaw socjalizmu. W roku 1950 miał miejsce dalszy, silny rozwój ruchu socjalistycznego współzawodnictwa pracy i przejście tego ruchu do wyższych form. Na gruncie wzrostu produkcji, wzrostu wydajności pracy i obniżki kosztów miał miejsce wydatny wzrost akumulacji socjalistycznej. W r. 1950 została dokonana reforma systemu pieniężnego, która stworzyła warunki do zapoczątkowania w końcu roku polityki obniżania cen artykułów konsumcyjnych i inwestycyjnych.

Według tymczasowych danych wykonanie Narodowego Planu Gospodarczego w roku 1950 kształtowało się następująco:

I. Wzrost produkcji przemysłowej

Ogółem plan produkcji przemysłu socjalistycznego na r. 1950 według wartości w cenach niezmiennych został wykonany w 107,4%, a wartość produkcji przemysłowej wzrosła o 30,8% w porównaniu z rokiem 1949. Plan produkcji przemysłu wielkiego i średniego został wykonany w 107,3% przy wzroście wartości produkcji w porównaniu z r. 1949 o 26,1%. Wartość produkcji przemysłu wielkiego i średniego osiągnęła około 225% poziomu przedwojennego.

Plan produkcji według wartości przemysłu podlegającego poszczególnym ministerstwom i innym władzom centralnym został wykonany następująco:

	% wykonania planu	w porównaniu z r. 1949 w %
Ministerstwo Górnictwa	103	112
Ministerstwo Przemysłu Ciężkiego	106	124
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	106	123
Ministerstwo Przemysłu Rolnego i Spożywczego	112	129
Ministerstwo Handlu Wewnętrznego	115	156
Ministerstwo Leśnictwa	116	130
Ministerstwo Żeglugi	106	134
Ministerstwo Budownictwa	104	163
Centralny Urząd Drobnej Wytwórczości	111	205

Wykonanie planu produkcji ważniejszych artykułów przemysłowych w przemyśle państwowym przedstawia się następująco:

	% wykonania planu	w porównaniu z r. 1949 w %
Węgiel kamienny	102	105
Koks	102	103
Ropa naftowa	101	107
Sól kamienna	104	103
Energia elektryczna (C.Z.E.)	105	117
Stal surowa	100	109
Wyroby walcowane	100	114
Cynk	101	105
Ruda żelazna	102	113
Soda kaustyczna	104	115
Saletrzak z saletrą amonową	105	111
Elektrody węglowe	103	113
Traktory	112	160
Samochody ciężarowe	116	309
Motocykle	109	170
Rowery	104	109
Maszyny rolnicze	116	119

	% wykonania planu	w porównaniu z r. 1949 w %
Kable	102	118
Odbiorniki radiowe lampowe	112	176
Tkaniny bawełniane	100	107
Tkaniny wełniane	105	113
Tkaniny jedwabne	101	120
Tkaniny lniane i pakulne	106	127
Jedwab sztuczny	101	111
Obuwie skórzane	109	127
Celuloza	100	105
Papier	104	110
Cement	102	108
Porcelana stołowa i elektrotechniczna	105	120
Szkło okienne	109	115
Zapałki	103	108
Papierosy	110	119
Mydło wszelkie	107	132
Cukier	115	128
Piwo	130	141
Wino	117	159
Cukierki i czekolada	115	144
Przemiał ogółem (P.Z.Z.)	103	117
Mięso wieprzowe	121	144
Wędliny	130	248
Masło śmietankowe	104	141

Mimo wykonania planu jako całości, w zakresie niektórych artykułów plan produkcji nie został w pełni wykonany. Ministerstwo Górnictwa wykonało plan produkcji węgla brunatnego tylko w 93%. Ministerstwo Przemysłu Ciężkiego wykonało plan produkcji surówki w 96%, ołowiu rafinowanego w 90%, kwasu siarkowego w 85%, sody kalcynowanej w 92%, parowozów normalnotorowych w 86%, wagonów towarowych normalnotorowych ogółem w przeliczeniu na dwuosiowe w 98%, obrabiarek do metali i drzewa liczonych w tonażu w 96%, aparatury rozdzielczej i zabezpieczeniowej wysokiego i niskiego napięcia w 97%. Ministerstwo Przemysłu Lekkiego wykonało plan produkcji cegły pełnej i dziurawki w 87%, wapna palonego w 99%, mebli w kompletach w 89%.

Mimo niewykonania planu produkcji w zakresie wyżej wymienionych artykułów, produkcja ich była większa niż w roku 1949, w zakresie węgla brunatnego o 5%, surówki o 9%, ołowiu rafinowanego o 25%, kwasu siarkowego o 3%, sody kalcynowanej o 5%, parowozów o 6%, wagonów towarowych ogółem o 2%, obrabiarek liczonych w tonażu o 29%, aparatury rozdzielczej i zabezpieczeniowej o 86%, cegły o 23%, wapna palonego o 19%, mebli w kompletach o 52%.

Zgodnie z planem osiągnięto w 1950 roku pomyślne wyniki w dziedzinie poprawy wskaźników techniczno-ekonomicznych. Zgodnie z planem została podjęta produkcja szeregu artykułów dotychczas w kraju nie wytwarzanych, a w szczególności: rud miedzi, koncentratów miedzi, żelazo-niklu, szeregu nowych typów obrabiarek, parowozów typu TKT-48, parowozów wąskotorowych typu KP-4, kotłów stalowych do centralnego ogrzewania, nowych typów maszyn rolniczych (brony talerzowe, wyorywacze do buraków i inne), dmuchaw lutniowych, prostowników rtęciowych niskonapięciowych, lamp kwarcowych, central abonamentowych i wielu innych.

W wyniku podniesienia poziomu technicznego, wzrostu wydajności pracy oraz wzmocnienia walki o oszczędną gospodarkę surowcami i materiałami uzyskano w roku 1950 obniżenie kosztów własnych produkcji przemysłowej. W przemyśle podległym ministerstwom przemysłowym obniżono koszty własne według wstępnych szacunków o 3,4% w porównaniu z r. 1949.

II. Wzrost inwestycji i budownictwa

Plan inwestycyjny na rok 1950 został wykonany. Rozmiary nakładów inwestycyjnych, dokonanych w gospodarce narodowej zwiększyły się w cenach porównywalnych o około 53% w porównaniu z rokiem 1949. W wyniku pomyślnego wykonania planu inwestycyjnego poważnie wzrósł majątek trwały gospodarki narodowej oraz jej potencjał wytwórczy.

Szereg gałęzi przemysłu ciężkiego i lekkiego wykonało plan inwestycyjny przedterminowo, a wśród nich przemysł hutniczy, metali nieżelaznych, budowy maszyn ciężkich, motoryzacyjny, elektrotechniczny, wełniany, gumowy i tworzyw sztucznych, włókien łykowych i inne.

Mimo bardziej równomiernego przebiegu wykonywania planu niż w roku 1949, w początkowych miesiącach wystąpiły pewne zahamowania, głównie na tle opóźnień dokumentacji technicznej. W późniejszym okresie zdołano jednak wyrównać powstałe zaległości. Do pomyślnego zrealizowania wielkich zadań inwestycyjnych przyczyniło się znaczne zwiększenie potencjału produkcyjnego uspołecznionych przedsiębiorstw budowlano-montażowych, poważne usprawnienie zaopatrzenia materiałowego, pomoc techniczna oraz dostawy urządzeń inwesty-

cyjnych ze Związku Radzieckiego, jak też duży wzrost i rosnąca terminowość dostaw urządzeń inwestycyjnych z produkcji krajowej.

Plan produkcji budowlanej uspołecznionych przedsiębiorstw budowlano-montażowych na rok 1950, którego zadania zostały powiększone w ciągu roku, został wykonany w 99,4%. Łączna wartość produkcji budowlanej uspołecznionych przedsiębiorstw budowlano-montażowych w okresie 1950 r. w cenach porównywalnych wzrosła o około 80% w porównaniu z r. 1949.

Mimo niepełnego wykonania planu produkcji budowlanej uspołecznionych przedsiębiorstw budowlano-montażowych plan inwestycyjny mógł być wykonany ze względu na poważny wzrost dostaw urządzeń inwestycyjnych.

Na podniesienie zdolności produkcyjnej uspołecznionych przedsiębiorstw budowlanych wpłynęło zwiększenie kadr pracowników budowlanych oraz zmniejszenie ich płynności, dalszy wzrost mechanizacji budownictwa, usprawnienie organizacji robót budowlanych i stosowanie nowych metod technologicznych oraz korzystanie w coraz szerszym stopniu z doświadczeń radzieckich (praca zespołowa i potokowa oraz budownictwo szybkościowe).

III. Wzrost produkcji rolnej

Globalna produkcja rolnictwa w roku 1950 w cenach porównywalnych wzrosła w porównaniu z rokiem 1940 o około 13%, z tego produkcja roślinna wzrosła o około 6%, produkcja zwierzęca o około 24%.

Powierzchnia zbiorów w całym rolnictwie zwiększyła się o 2,5% w porównaniu z r. 1949, osiągając 15 189 tys. ha. W strukturze zasiewów zaszły zmiany, będące wyrazem intensyfikacji produkcji. W szczególności wzrósł udział upraw technicznych, pszenicy, jęczmienia, upraw strączkowych oraz pastewnych.

Rok 1950 stanowił okres dalszego, poważnego rozwoju gospodarki socjalistycznej w rolnictwie. Globalna wartość produkcji rolnej gospodarki socjalistycznej wzrosła w cenach porównywalnych o ok. 35% w porównaniu z r. 1949. Obszar zbiorów w całej gospodarce socjalistycznej, tj. w gospodarstwach państwowych i spółdzielczych wzrósł o ponad 27%. Powierzchnia zbiorów gospodarstw państwowych ogółem wzrosła o 18% w porównaniu z r. 1949. Liczba spółdzielni produkcyjnych według stanu na dzień 31.VII 1950 r. osiągnęła 2 200 spółdzielni, a tym samym wzrosła przeszło 9-krotnie w porównaniu ze stanem na dzień 31.XII 1949 r.

W wyniku rozwoju sektora socjalistycznego w rolnictwie udział jego w użytkach rolnych kraju osiągnął według stanu na dzień 31.XII 1950 r. ok. 13%. Liczba Państwowych Ośrodków Maszynowych wzrosła z 30 w r. 1949 do 156 według stanu na 31.XII 1950 r. Liczba traktorów w Państwowych Ośrodkach Maszynowych na dzień 31.XII 1950 r. osiągnęła stan 4 675 sztuk.

Założenia planu w dziedzinie wysokości plonów z *ha* w całym rolnictwie zostały według danych GUS przekroczone; w zakresie żyta o 2%, buraków cukrowych o 10%, ziemniaków o ok. 14%. Nie osiągnięto w pełni założeń planu w zakresie plonów pszenicy (95%), jęczmienia (98%). Mimo nieosiągnięcia założeń planu plony pszenicy zwiększyły się w porównaniu z r. 1949 o ok. 1%, a jęczmienia o 4%.

Założenia planu w zakresie pogłowia inwentarza żywego w całym rolnictwie zostały zrealizowane. W porównaniu z r. 1949 wzrost pogłowia koni wyniósł ok. 6%, bydła ok. 2% i trzody chlewnej ok. 33%.

Szybki rozwój Państwowych Gospodarstw Rolnych doprowadził do wzrostu ich produkcji globalnej o 33% w porównaniu z r. 1949, w tym produkcji roślinnej o 27% i produkcji zwierzęcej o 55%.

W zakresie zbiorów Państwowe Gospodarstwa Rolne osiągnęły następujące wyniki:

	w porównaniu z r. 1949 w %
pszenica	132
żyto	105
jęczmień	123
buraki cukrowe	139

Nie osiągnięto planowanego zbioru nasion koniczyn i traw.

W okresie do dnia 1.XII 1950 r. Państwowe Gospodarstwa Rolne dostarczyły prawie dwukrotnie więcej pszenicy, żyta i jęczmienia niż w tym samym okresie 1949 r.

W dziedzinie produkcji zwierzęcej pogłowie bydła w Państwowych Gospodarstwach Rolnych wzrosło o 42% w porównaniu z r. 1949, trzody chlewnej o 61%, owiec o 27%.

Szybki rozwój Państwowych Ośrodków Maszynowych wyraził się w znacznym wzroście obszaru, objętego pracami traktorów. W przeliczeniu na orkę średnią obszar ten wzrósł do 776,7 tys. *ha*, tj. przeszło 10-krotnie w porównaniu z r. 1949.

Pomyślna realizacja założeń planowych w dziedzinie rolnictwa została w dużym stopniu umożliwiona przez poważny wzrost zaopatrzenia materiałowego mało i średniorolnych gospodarstw przez przemysł socjalistyczny.

Plan zaopatrzenia rolnictwa w nawozy sztuczne został przekroczony. Zaopatrzenie w nawozy sztuczne pod zbiory r. 1950 wzrosło w porównaniu z r. 1949 o ponad 32% w zakresie nawozów azotowych, o ok. 26% w zakresie nawozów fosforowych, o 51% w zakresie nawozów potasowych, o 136% w zakresie wapna nawozowego.

Liczba traktorów w całym rolnictwie w przeliczeniu na traktory o mocy 15 *KM* wzrosła według stanu na koniec roku o 42% w porównaniu z r. 1949. W r. 1950 zrealizowano dalszy etap elektryfikacji wsi. Liczba gromad zelektryfikowanych i reelektryfikowanych w r. 1950 wyniosła ok. 1 000. Liczba ogólna zelektryfikowanych gromad na dzień 31.XII 1950 r. osiągnęła około 12,5 tys.

Plan kontraktacji produktów roślinnych, który obejmował 961 tys. ha różnych upraw, wykonano na obszarze 897,7 tys. ha, co stanowi 93% planu. Ogólny obszar zakontraktowanych roślin był o 57% większy niż w r. 1949. W r. 1950 po raz pierwszy objęto kontraktacją zboża siewne jare, pszenicy, jęczmienia i owsa oraz rozpoczęto akcję kontraktacyjną zbóż siewnych ozimych.

Plan kontraktowania trzody chlewnej w r. 1950 został przekroczony. Do dnia 31.XII 1950 r. zakontraktowano 4 047,8 tys. sztuk trzody chlewnej bekonowej i mięsno - słoninowej, osiągając 135% planu rocznego oraz 255% w porównaniu z r. 1949.

IV. Rozwój komunikacji i łączności

Plan przewozów towarowych wszystkimi środkami transportu (kolejowy, wodny, samochodowy i lotniczy) został wykonany w 1950 r. ogółem w 107%, osiągając wzrost o 20% w porównaniu z r. 1949.

Koleje normalnotorowe wykonały roczny plan przewozu towarów w 105% przy wzroście przewozów o 14% w porównaniu z r. 1949. Plan przewozu osób został wykonany w 115%, przekraczając o 27% poziom przewozów w r. 1949. Przeciętny załadunek na dobę na kolejach normalnotorowych wzrósł w porównaniu z r. 1949 w zakresie węgla, koksu i miału o 10%, rudy i pirytów o 18%, cementu o 3%, ropy i przetworów naftowych o 6%.

Przewozy towarowe Państwowej Komunikacji Samochodowej przekroczyły prawie czterokrotnie poziom przewozów w r. 1949. Przewozy osobowe PKS wzrosły w porównaniu z r. 1949 o 68%. Długość obsługiwanych linii wzrosła w porównaniu z r. 1949 o 21%.

Plan przewozów towarowych w żegludze śródlądowej nie został wykonany. Przewozy towarowe w żegludze śródlądowej wzrosły jednak o 5% w porównaniu z r. 1949. W zakresie realizacji planu przeładunków w portach morskich uzyskano jedynie 98% przy poważnym wzroście zdolności przeładunkowej i poprawie wskaźników eksploatacyjnych. Zaznaczył się w szczególności wzrost przeładunków w zespole Szczecin - Świnoujście, gdzie plan przeładunków został wykonany w 108%, a w porównaniu z r. 1949 przeładunek wzrósł o 16%.

Żegluga morska przekroczyła plan przewozów towarowych o 12%, co stanowi wzrost o 33% w porównaniu z r. 1949.

W zakresie usług poczty i telekomunikacji plan według wartości został wykonany w 102% przy wzroście o 11% w porównaniu z r. 1949.

Równocześnie ze zwiększeniem przewozów towarowych nastąpiła w r. 1950 dalsza poprawa wskaźników techniczno-eksploatacyjnych komunikacji. Na kolejach normalnotorowych przeciętna szybkość handlowa wzrosła w porównaniu z r. 1949 w ruchu towarowym o 8%, w ruchu osobowym o 4%. Zużycie węgla na tysiąc brt. tono-*km* na kolejach normalnotorowych obniżyło się o 3%. Średni obrót wagonu towarowego polepszył się o 5% w porównaniu z rokiem 1949.

V. Wzrost obrotów handlowych

Całość obrotów handlu detalicznego (państwowego, spółdzielczego i prywatnego) wzrosła w cenach porównywalnych o 14,5% w porównaniu z r. 1949.

Obroty detaliczne uspołecznionego aparatu handlu osiągnęły 176% poziomu 1949 r., w tym obroty aparatu państwowego—223%.

Plan obrotu uspołecznionego aparatu handlowego na szczeblu detalu, którego zadania zostały powiększone w ciągu roku, został wykonany w 113%.

W wyniku wzrostu obrotów handlu uspołecznionego udział jego w obrotach detalicznych przekroczył średnio w roku 80%, a w IV kwartale 85% ogólnych obrotów.

W r. 1950 dostawy aparatu uspołecznionego do sieci detalicznej (zarówno uspołecznionej, jak i prywatnej) wzrosły w porównaniu z r. 1949 ogółem o około 40%. Dostawy te wzrosły w zakresie mąki pszennej i żytniej o 12%, mięsa o 79%, mleka o 30%, masła o 12%, jaj o 58%, cukru o 6%, mydła o 24%, tkanin bawełnianych (łącznie z konfekcją) o 3%, tkanin wełnianych (łącznie z konfekcją) o ponad 10%, tkanin jedwabnych (łącznie z konfekcją) o 47%, obuwia skórzanego o 63%, żarówek o 40%, radioodbiorników o 77% w porównaniu z 1949 r.

Skup trzody chlewnej, dokonany przez aparat uspołeczniony, wzrósł w porównaniu z r. 1949 o 96%, bydła rogatego o 50%, mleka o 34%, jaj o 76%. W wyniku wzrostu skupu nastąpił dalszy wzrost udziału aparatu uspołecznionego w skupie nadwyżki towarowej. Udział ten wzrósł w zakresie skupu jaj do 74%, warzyw do 36%. Plan sieci uspołecznionego aparatu detalicznego wykonany został w 120%. Liczba placówek handlu uspołecznionego na szczeblu detalu wzrosła o 36% w porównaniu z r. 1949. Ogółem w r. 1950 uruchomiono ok. 15 tys. nowych uspołecznionych punktów sprzedaży detalicznej. W r. 1950 nastąpił poważny wzrost sieci i obrotów aparatu żywienia zbiorowego. Sieć placówek żywienia zbiorowego wzrosła o 179% w porównaniu z r. 1949.

W wyniku wzrostu masy towarowej oraz rozwoju sieci placówek handlowych, nastąpiła poprawa zaopatrzenia ludności.

VI. Wzrost zatrudnienia, wydajności pracy i płac

W r. 1950 nastąpił dalszy, szybki wzrost liczby zatrudnionych w gospodarce narodowej. Liczba pracowników zatrudnionych ogółem w administracji państwowej i w całości socjalistycznego sektora gospodarki, osiągnęła 4,7 miln. osób tj. wzrosła o 17% w porównaniu z r. 1949. Zatrudnienie ogółem w przemyśle państwowym osiągnęło około 1,8 miln. osób, tj. wzrosło o 16% w porównaniu z r. 1949.

Przeciętny stan zatrudnienia w uspołecznionych przedsiębiorstwach budowlano-montażowych wzrósł w porównaniu z r. 1949 o około 50% i wynosił około 430 tys. osób.

Wzrostowi zatrudnienia towarzyszył równoczesny poważny wzrost wydajności pracy. Wydajność pracy, mierzona wartością produkcji na robotnika produkcyjnego w roku, wzrosła ogółem w przemyśle państwowym o 9% w porównaniu z r. 1949, w tym: w przemyśle hutniczym o 9%, w przemyśle budowy maszyn o 10%, w przemyśle chemicznym o 21%, w przemyśle wełnianym o 13%. Szereg gałęzi przemysłu jednak, a w tym przemysł węglowy, nie osiągnęło założonego w planie wzrostu wydajności pracy.

W uspołecznionych przedsiębiorstwach budowlano-montażowych przerób roczny na jednego pracownika wzrósł ogółem o 19% w porównaniu z r. 1949.

Na kolejach normalnotorowych (PKP) wydajność pracy na pracownika eksploatacyjnego zwiększyła się o ponad 8% w porównaniu z r. 1949.

Przeciętna płaca realna pracowników najemnych podniosła się w r. 1950 o około 6% przy równoczesnym poważnym wzroście nakładów Państwa na akcję wczasów pracowniczych, na lecznictwo pracownicze oraz na rozbudowę urządzeń socjalnych i kulturalnych.

VII. Rozwój oświaty, kultury, ochrony zdrowia i pomocy społecznej

W r. 1950 nastąpił dalszy rozwój urządzeń socjalnych i kulturalnych. Liczba uczniów w szkołach podstawowych 7-klasowych osiągnęła ok. 2,6 miln. osób, tj. wzrosła o 10% w porównaniu z r. 1949. Nauczaniem w szkołach 7-klasowych objęto 78,9% ogólnej liczby uczniów w szkołach podstawowych. Liczba absolwentów szkół podstawowych osiągnęła 268,8 tys., tj. wzrosła o 25% w porównaniu z r. 1949. Liczba absolwentów szkół ogólnokształcących stopnia licealnego wyniosła 23,8 tys. osób, tj, wzrosła w porównaniu z r. 1949 o 38%.

Liczba absolwentów szkół zawodowych I-go i II-go stopnia osiągnęła 104,6 tys. osób przy wzroście o 20% w porównaniu z r. 1949. Liczba studentów łącznie ze studiującymi drogą korespondencyjną osiągnęła około 120 tys. osób tj. przekroczyła ponad dwukrotnie poziom przedwojenny, w tym liczba studentów w grupie technicznej osiągnęła około 45 tys. osób.

W r. 1950 osiągnięto pomyślne wyniki w dziedzinie likwidacji analfabetyzmu. Ogółem akcją likwidacji analfabetyzmu objęto 620 tys. osób, co w porównaniu z r. 1949 stanowi wzrost o 26%.

W wyniku znacznego zwiększenia sieci placówek ochrony zdrowia i rozwoju lecznictwa pracowniczego nastąpiła poprawa stanu zdrowotności. Wybudowano nowe i rozszerzono stare szpitale, dzięki czemu powiększyła się liczba łóżek o 4 000. Liczba łóżek w sanatoriach przeciwgruźliczych zwiększyła się o 3,8 tys. tj. o 28% w porównaniu z r. 1949. Liczba lekarzy osiągnęła około 9,7 tys. osób, tj. zwiększyła się o 10% w porównaniu z r. 1949.

W zakresie opieki nad matką i dzieckiem liczba żłobków ogółem wzrosła o 18% w porównaniu z r. 1949, a liczba dzieci korzystających z tych żłobków wzrosła o 28% w porównaniu z r. 1949, przy czym przyrost miejsc w żłobkach przy zakładach pracy wyniósł 44%. Liczba sezonowych żłobków wiejskich zwiększyła się w porównaniu z r. 1949 o 70%.

Rok 1950 stanowił również okres poważnych osiągnięć w dziedzinie upowszechnienia kultury, a w szczególności na wsi. Nastąpił dalszy rozwój sieci bibliotek powszechnych. Liczba tomów w bibliotekach powszechnych wzrosła o 34% w porównaniu z r. 1949, w tym na wsi o 37%. Globalny nakład roczny książek i broszur osiągnął 116 miln. egz., tj. wzrósł o 59% w porównaniu z r. 1949. Globalny nakład dzienny dzienników osiągnął 4,5 miln. egzemplarzy, tj. wzrósł o 19% w porównaniu z r. 1949. Liczba czynnych kin miejskich według stanu na koniec roku osiągnęła 658. Filmami oświatowymi obsłużono ogółem o 20% więcej szkół, niż w r. 1949, w tym na wsi o 22%. Liczba stałych kin wiejskich na koniec roku osiągnęła stan 603.

VIII. Gospodarka komunalna i mieszkaniowa

Rok 1950 przyniósł również poprawę warunków komunalnych w miastach i osiedlach robotniczych. Przeprowadzono prace nad rozbudową urządzeń komunalnych. Długość sieci wodociągowej zwiększyła się o ok. 5% w porównaniu z r. 1949. Ogólna długość linii trolleybusowych i tramwajowych w miastach zwiększyła się w porównaniu z r. 1949 o 10%. Wykonano pierwszy etap gazyfikacji kraju, realizując przed terminem budowę gazociągu z Podkarpacia do Warszawy.

Plan oddania do użytku izb mieszkalnych w ramach gospodarki socjalistycznej został poważnie przekroczony. Oddano do użytku 81,6 tys. izb, zamiast planowanych 63,5 tys.

Ogólna liczba izb mieszkalnych w miastach zwiększyła się o ok. 2% w porównaniu z r. 1949, podczas gdy plan przewidywał wzrost o 1,5%. Przeprowadzono poważne prace przy budowie osiedli robotniczych w Warszawie w Łodzi, w woj. katowickim oraz w Nowej Hucie.

IX. Dochód narodowy

W wyniku zwiększenia zatrudnienia i wzrostu wydajności pracy we wszystkich działach produkcji materialnej oraz dzięki oszczędności w zużyciu środków produkcji, dochód narodowy według szacunkowych obliczeń wzrósł o ok. 21% w porównaniu z r. 1949. Udział gospodarki socjalistycznej w tworzeniu dochodu narodowego podniósł się równocześnie z ok. 64% w r. 1949 do ponad 70% w r. 1950.

TABLICE

ROZWÓJ GOSPODARCZY POLSKI

Lata Miesiące	A. Produkcja przemysłowa		B. Zatrudnienie				
	Wskaźnik produkcji [a]		Wskaźnik zatrudnienia				Wskaźnik przepracowanych robotnikogodzin w przemyśle państwowym
				pracowników w przemyśle państwowym [c]			
	ogółem	przemysłu państwowego wielkiego i średniego	ogółem (poza rolnictwem) [b]	razem	fizycznych	umysłowych	
1937	100,0	.	100,0	.	.	.	.
1947	105,8	100,0	121,1	100,0	100,0	100,0	100,0
1948	145,7	142,7	135,8	112,2	111,3	119,6	107,2
1949	177,1	173,9	156,5	125,2	123,7	138,3	118,4
1950	**231,5**	**223,7**	**186,5**	**143,8**	**140,5**	**172,1**	**136,4**
I	214,2	199,3	170,0	135,2	133,1	153,2	132,0
II	212,4	195,6	173,0	136,1	133,9	155,8	123,4
III	256,9	233,9	177,6	138,5	136,0	160,6	143,7
IV	236,9	215,2	181,6	140,3	137,6	164,0	129,0
V	238,2	214,6	184,2	142,2	139,3	167,0	131,3
VI	240,2	215,3	185,6	142,9	139,7	169,9	130,0
VII	238,1	212,7	188,1	144,8	141,1	176,5	133,8
VIII	250,6	225,1	189,8	146,3	142,4	179,9	140,9
IX	264,9	236,7	193,5	148,0	144,2	181,1	142,1
X	277,3	249,1	198,1	150,0	146,0	184,6	147,7
XI	275,3	248,1	200.5	150,7	146,6	185,8	146,9
XII	267,4	239,0	196,2	150,8	146,6	186,9	136,0

a Publikowany obecnie ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej oparty jest o wartość globalnej produkcji przemysłowej, obliczonej według cen niezmiennych. Jednocześnie zaniechano dalszego opracowania tymczasowego wskaźnika produkcji przemysłowej publikowanego przejściowo w *Wiadomościach Statystycznych* (zeszyt 19 z 1949 r. do zeszytu 4 z 1950 r.), gdyż wskaźnik ten nie obejmował całej produkcji przemysłowej, zwłaszcza produkcji nowych wyrobów uprzednio nie wytwarzanych. Wskaźnik roczny obliczono na podstawie całkowitej produkcji rocznej; wskaźnik dla poszczególnych miesięcy nie obejmuje wartości produkcji cukrowni i przetworów ziemniaczanych, a dla przemysłu ogółem — również wartości produktów młynarskich. *b* Stan w końcu miesiąca. *c* Wskaźnik miesięczny dla 1950 r. obliczono na podstawie przeciętnej liczby pracowników w miesiącu sprawozdawczym, dla 1949 r. — na podstawie stanu zatrudnienia w ostatnim dniu miesiąca.

ROZWÓJ GOSPODARCZY POLSKI

C. Komunikacja												
Lata[a] Miesiące	Koleje				Porty morskie							
	Wskaźnik przewozów towarowych[b]	Przewóz pasażerów		Przewóz[c] towarów	Ruch statków (weszło)				Obrót towarów			
		1000 osób	mil. pasażero-km	1000 t	Ogółem	Gdańsk Gdynia	Szczecin[d]	Pozostałe porty[e]	Ogółem	Gdańsk Gdynia	Szczecin[d]	Pozostałe porty[e]
					w tysiącach NRT				w tysiącach ton			
1938	100,0[f]	18 821	622	6 260	939,6	939,6	×	×	1358,4	1358,4	×	×
1945	.	8 989[g]	.	.	124,4[h]	124,4[h]	—	—	152,9[h]	152,9[h]	—	—
1946	92,0	20 411	1 302	5 584	418,7	397,6	21,1[g]	—	649,8	644,8	5,0[g]	—
1947	121,1	27 611	1 497	7 352	419,9	374,8	34,7	10,4[i]	891,0	807,5	60,5	23,0[i]
1948	156,9	32 299	1 654	9 522	635,1	485,3	120,9	28,9	1383,1	1060,9	259,3	62,9
1949	180,9	37 194	1 738	10 975	667,8	476,0	177,2	14,6	1408,9	1003,9	372,5	32,5
1950	**203,4**	**47 188**	**2 196**	**12 344**	**627,0**	**425,6**	**188,6**	**12,8**	**1305,5**	**844,0**	**432,9**	**28,5**
I	162,5	39 175	1 671	9 863	675,1	479,5	179,9	15,7	1383,4	919,7	436,0	27,7
II	166,9	39 351	1 658	10 128	572,3	434,2	125,2	12,9	1100,8	845,1	224,8	30,9
III	210,6	44.595	1 860	12 783	569,5	393,9	166,1	9,5	1182,0	816,7	343,7	21,6
IV	188,7	47 640	2 143	11 449	436,1	300,7	129,6	5,8	912,5	610,4	287,0	15,1
V	197,7	46 668	2 220	12 001	558,3	376,5	171,8	10,0	1113,1	743,5	348,2	21,4
VI	199,4	46 991	2 276	12 103	614,0	432,7	170,5	10,8	1114,7	712,8	374,3	27,6
VII	199,5	49 574	2 678	12 108	669,4	425,9	227,5	16,0	1427,7	871,6	521,7	34,4
VIII	211,0	49 589	2 752	12 804	670,5	444,7	214,6	11,3	1479,4	914,7	536,4	28,3
IX	210,8	51 258	2 453	12 792	738,9	490,5	233,9	14,5	1495,6	923,5	541,3	30,8
X	237,3	49 075	2 170	14 402	734,0	489,3	229,6	15,1	1649,3	1054,2	560,3	34,8
XI	256,3	50 237	2 197	15 557	636,8	401,9	220,1	14,8	1496,1	875,3	588,1	32,7
XII	200,0	52 100	2 275	12 136	648,8	437,8	193,9	17,1	1310,8	840,9	433,5	36,4

a Przeciętne miesięczne. *b* Wskaźnik tonażu przesyłek handlowych, gospodarczych i innych. *c* Przesyłki handlowe, gospodarcze i inne. *d* Od stycznia 1948 r. łącznie ze Świnoujściem. *e* Od czerwca 1947 r. Ustka, od stycznia 1948 r. i Darłowo, od marca 1948 r. i Kołobrzeg. *f* Rok 1937. *g* Miesiące IV — XII. *h* Miesiące VII — XII. *i* Miesiące VI — XII.

ROZWÓJ GOSPODARCZY POLSKI

Lata[a] Miesiące	D. Pracownicy fizyczni i umysłowi zorganizowani w związkach zawodowych[b]	E. Ubezpieczeni na wypadek choroby											
		ogółem	w tym rolni	według kategorii ubezpieczonych					w zakładach pracy				
				pracownicy			rencisci i emeryci	dobrowolnie ubezpieczeni i kontyn. ubezp.	razem[d]	państwowych[e]	spółdzielczych	innych uspołecznionych[f]	prywatnych
				fizyczni	umysłowi	państwowi publiczno-prawni[c]							
	w tysiącach												
1938	941[g]	2 357[h]	.	2 008	349	.[h]	—	.	2 357	.	.	.	.
1945	991[i]	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1946	1 849	2 617	.	1 746	482	135	236	18	2 363	.	.	.	.
1947	2 597	3 423	239[k]	2 280	627	170	340	6	3 077	.	.	.	.
1948	3 260	4 003	277	2 589	750	170	492	2	3 509	.	.	.	.
1949	3 783	4 683	344	2 996	936	179	571	1	4 111	3 196	396	131	388
1950	**4 238**	**5 527**	393	**3 525**	**1 229**	**182**	**590**	**1**	**4 936**	**3 945**	**576**	**146**	**269**
I	4 076	5 070	355	3 225	1 075	181	588	1	4 481	3 553	475	136	317
II	4 106	5 150	355	3 272	1 108	181	588	1	4 561	3 621	490	137	313
III	4 171	5 279	366	3 372	1 134	182	590	1	4 688	3 730	510	140	308
IV	4 240	5 391	375	3 453	1 167	182	588	1	4 802	3 832	527	141	302
V	4 243	5 459	378	3 498	1 190	182	588	1	4 870	3 886	545	144	295
VI	4 245	5 521	402	3 542	1 209	182	587	1	4 933	3 947	558	146	282
VII	4 221	5 578	416	3 554	1 254	181	588	1	4 989	3 983	585	154	267
VIII	4 274	5 628	419	3 580	1 274	181	592	1	5 035	4 023	607	152	253
IX	4 319	5 722	418	3 645	1 302	182	592	1	5 129	4 104	635	149	241
X	.	5 841	418	3 733	1 332	183	592	1	5 248	4 217	653	148	230
XI	.	5 902	417	3 767	1 360	182	592	1	5 309	4 277	663	152	217
XII	4 319	5 780	401	3 663	1 342	178	596	1	5 183	4 168	664	149	202

a Przeciętne miesięczne. *b* Stan w końcu miesiąca. *c* W tej kategorii pracowników nie m podziału na fizycznych i umysłowych. *d* Bez rencistów, dobrowolnie ubezpieczonych i kontynuujących ubezpieczenie. *e* W okresie przed wprowadzeniem ustawy o terenowych organach jednolitej władz państwowej, łącznie z zakładami samorządowymi. *f* Łącznie z niewielką liczbą zakładów, które należałoby zaliczyć do zakładów prywatnych. *g* Rok 1935. *h* Pracownicy państwowi, publiczno-prawni korzystali z państwowej pomocy lekarskiej, według informacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w 1938 r. liczba ich wynosiła około 90 000. *i* Miesiące IV – XII. *k* Przeciętna miesięcy VI – XII

CZĘŚĆ PIERWSZA

DZIAŁ I. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE. HYDROGRAFIA METEOROLOGIA

Źródło tabl. 2, 4 - 7: Państwowy Instytut Hydrologiczno-Meteorologiczny

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE POLSKI

Najdalsze wysunięcia granicy państwowej:
na północ 54° 50′ szerokości północnej (w pow. morskim woj. gdańskiego)
na południe 49° 0′ szerokości północnej (w pow. leskim woj. rzeszowskiego)
na zachód 14° 5′ długości wschodniej od Greenwich (w pow. chojeńskim woj. szczecińskiego)
na wschód 24° 19′ długości wschodniej od Greenwic (w pow. hrubieszowskim woj. lubelskiego).
Rozciągłość z południa na północ wynosi 5° 50′, co odpowiada 649 *km*.
Rozciągłość z zachodu na wschód wynosi 10° 14′, co odpowiada 703 *km*, liczonym na równoleżniku 52°

TABL. 2. POWIERZCHNIA ZLEWISK I DORZECZY W POLSCE

Zlewiska i dorzecza	Ogółem	W tym w Polsce		
	w tys. *km*²		w odsetkach [a]	
			A	*B*
Polska	×	311,8[b]	×	*100,0*
Zlewisko morza Bałtyckiego	×	311,5	×	*99,9*
Dorzecze: Wisły	193	174,3	*90,0*	*55,9*
Odry	118	106,3	*89,0*	*34,1*
Niemna	91	1,9	*2,2*	*0,6*
Rzeki pobrzeża morskiego	×	29,0	×	*9,3*
Zlewisko morza Czarnego	×	0,3	×	*0,1*
Dorzecze Dunaju	817	0,3	×	*0,1*

a A — w odsetkach ogólnej powierzchni danego dorzecza, *B* — w odsetkach ogólnej powierzchni Polski. *b* Dane skorygowane na podstawie ostatnich obliczeń Głównego Urzędu Pomiarów Kraju.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI POLSKI

Rok	Średnie wzniesienie nad poziom morza w *m*	Wzniesienie nad poziom morza w *m*				
		0—150	150—300	300—500	500—1 000	powyżej 1 000
		w odsetkach ogólnej powierzchni				
1949	169	*54,2*	*37,1*	*5,8*	*2,8*	*0,1*

Źródło: Główny Urząd Pomiarów Kraju.

TABL. 4. TEMPERATURA POWIETRZA

Stacje meteorologiczne	Temperatury średnie		Temperatury skrajne		Amplitudy temperatur skrajnych
	1881—1930	1949	maximum	minimum	
			1881—1930		
	w stopniach Celsjusza				
Gdańsk-Wrzeszcz	7,7	9,1	35,5	—27,7	63,2
Koszalin	7,2	8,5	35,1	—28,4	63,5
Lidzbark	6,6	.	37,7	—33,6	71,3
Suwałki	.	7,5	.	.	.
Szczecinek	7,0	8,3	32,8	.	.
Szczecin	8,3	9,2	36,1	—26,5	62,6
Bydgoszcz	7,8	9,2	36,5	—30,9	67,4
Białystok	7,0	8,0	.	.	.
Gorzów	7,9	9,5	36,9	—29,2	66,1
Płock	.	9,0	.	.	.
Poznań	8,5	9,3	35,7	—29,1	64,8
Warszawa	7,8	9,0	36,8	—32,6	69,4
Zielona Góra	8,2	9,2	38,9	—30,2	69,1
Kalisz	8,3	8,8	.	.	.
Lublin	7,4	8,6	.	.	.
Chełm	7,4	8,2	.	.	.
Wrocław	8,7	9,2	36,8	—32,0	68,8
Kielce	7,5	7,8	.	.	.
Śnieżka	0,1	1,2	25,9	—29,7	55,6
Opole	8,6	9,2	38,0	—32,3	70,3
Kłodzko	7,4	8,4	37,2	—32,3	69,5
Tomaszów Lubelski	7,2	7,7	.	.	.
Głuchołazy	8,1	8,8	.	.	.
Racibórz	8,0	8,9	37,6	—35,8	73,4
Kraków	8,2	9,4	35,5	—33,1	68,6
Tarnów	8,8	9,2	36,8	—30,9	67,7
Cieszyn	8,4	9,0	.	—36,9	.
Krynica	5,6	6,4	.	.	.
Zakopane	5,0	5,3	.	—34,6	.
Kasprowy Wierch	.	0,2	.	.	.

TABL. 5. OPADY I ZACHMURZENIE

Stacje meteorologiczne	Wzniesienie nad poziom morza w *m*	Sumy opadów w *mm*		Liczba dni z opadem 1949	Zachmurzenie średnie w stopniach *a*	
		średnie 1891—1930	1949		1881—1930	1949
Gdańsk-Wrzeszcz	8	555	593	149	6,6 *b*	6,0
Koszalin	46	737	703	150	6,2	6,7
Lidzbark	87	634	.	.	6,5 *b*	.
Suwałki	165	.	608	165	.	6,4
Szczecinek	140	604	590	164	6,7 *b*	6,5
Szczecin	26	561	464	154	6,4 *b*	6,5
Bydgoszcz	46	522	501	159	6,4	6,2
Białystok	131	522	540	158	6,4 *b*	6,3
Gorzów	70	564	488	137	6,5	5,9
Płock	62	.	480	167	.	6,5
Poznań	66	522	544	164	6,4 *b*	6,0
Warszawa	121	530	647	143	6,7 *b*	6,7
Zielona Góra	151	636	607	149	6,4 *b*	6,3
Kalisz	109	.	447	138	.	6,3
Lublin	196	551	510	151	6,5 *b*	5,9
Chełm	187	579	491	130	6,3 *b*	5,9
Wrocław	147	592	443	130	6,8	6,3
Kielce	276	653	681	173	.	6,1
Śnieżka	1 618	1 158	1 156	179	7,2	6,8
Opole	175	649	625	149	6,5	5,8
Kłodzko	288	599	547	142	6,1 *b*	6,5
Tomaszów Lubelski	271	.	563	151	.	6,5
Głuchołazy	347	776	834	162	.	.
Racibórz	191	673	572	161	6,3	6,0
Kraków	220	721	701	181	7,1 *b*	7,1
Tarnów	226	739	639	157	.	6,0
Cieszyn	309	.	1 137	183	.	6,6
Krynica	586	853	955	171	.	6,1
Zakopane	833	.	1 339	196	6,8 *b*	6,3
Kasprowy Wierch	1 888	.	1 976	220	.	6,8

a Stopnie od 0 do 10 : 0 — niebo bez chmur, 10 — całkowicie pokryte chmurami. *b* Średnie z różnych okresów mieszczące się w granicach lat 1881 — 1930.

TABL. 6. TEMPERATURA POWIETRZA I OPADY WEDŁUG MIESIĘCY

Stacje meteorologiczne	Miesiące											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Temperatury średnie w stopniach Celsjusza Średnie *1881 — 1930*												
Gdańsk-Wrzeszcz	—1,5	—0,9	1,7	6,3	11,3	15,3	17,6	16,6	13,5	8,4	3,4	0,2
Koszalin	—1,5	—0,9	1,7	5,9	11,0	14,4	16,7	15,5	12,4	7,7	3,1	0,0
Lidzbark	—3,3	—2,6	0,6	6,0	11,6	14,9	17,0	15,8	12,2	7,2	1,9	—1,7
Szczecinek	—2,3	—1,6	1,3	6,1	11,8	14,9	16,9	15,5	12,2	7,4	2,5	—0,8
Szczecin	—0,9	—0,1	3,0	7,5	12,9	16,2	18,3	16,9	13,6	8,5	3,5	0,5
Bydgoszcz	—2,1	—1,2	1,9	7,2	13,0	16,4	18,4	16,9	13,1	7,8	2,7	—0,6
Białystok	—4,1	—3,2	0,7	6,7	13,3	16,5	18,4	16,7	12,6	7,0	1,4	—2,4
Gorzów	—1,5	—0,5	2,8	7,4	12,8	15,9	17,7	16,5	13,1	8,0	3,0	—0,1
Poznań	—1,4	—0,5	3,0	8,0	13,8	17,1	19,0	17,7	13,9	8,6	3,3	0,0
Warszawa	—2,9	—2,0	1,8	7,6	13,8	16,8	18,6	17,2	13,3	7,8	2,3	—1,3
Zielona Góra	—1,3	—0,3	3,1	7,7	13,3	16,3	18,1	16,9	13,5	8,4	3,1	0,0

(dok. str. 8)

TABL. 6. TEMPERATURA POWIETRZA I OPADY WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

Stacje meteorologiczne	Miesiące											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Temperatury średnie w stopniach Celsjusza (dok.)												
Średnie 1881 — 1930												
Kalisz	—2,0	—1,0	2,4	7,9	13,9	17,1	18,9	17,3	13,5	8,4	3,2	—0,3
Lublin	—3,5	—2,6	1,4	7,4	13,6	16,5	18,4	17,0	13,0	7,6	2,0	—1,9
Chełm	—3,9	—3,3	1,1	7,3	13,8	16,7	18,5	17,3	13,3	7,8	1,9	—2,1
Wrocław	—1,1	—0,2	3,4	8,2	13,8	16,9	18,8	17,7	14,2	9,0	3,6	0,4
Kielce	—3,5	—2,2	1,7	7,7	13,0	16,5	18,0	16,8	13,3	7,8	2,2	—1,7
Śnieżka	—7,1	—7,1	—5,3	—1,8	3,4	6,2	8,3	7,7	5,0	1,0	—3,2	—6,0
Opole	—1,5	—0,4	3,4	8,2	13,7	16,7	18,6	17,6	14,0	9,0	3,5	0,1
Kłodzko	—2,4	—1,2	2,5	7,0	12,3	15,1	16,9	15,8	12,4	8,0	2,7	—0,8
Tomaszów Lubelski	—4,5	—3,5	1,1	7,2	13,4	16,1	17,8	17,2	13,2	7,5	2,0	—1,6
Głuchołazy	—0,9	—0,5	3,1	7,3	12,4	15,2	17,4	16,6	13,6	8,9	3,7	0,3
Racibórz	—2,1	—1,0	3,0	7,8	13,3	16,1	18,0	16,8	13,3	8,4	3,1	—0,2
Kraków	—2,5	—1,4	3,0	8,1	13,9	16,8	18,8	17,5	13,8	8,6	3,1	—0,8
Tarnów	—1,8	—0,7	3,5	8,4	14,5	17,4	19,1	18,1	14,4	9,4	3,7	—0,1
Cieszyn	—2,1	—1,0	3,3	8,1	13,5	16,5	18,5	17,5	13,9	9,4	3,7	—0,3
Krynica	—5,2	—4,1	0,1	5,3	11,0	13,8	15,6	14,7	11,3	6,6	1,0	—2,9
Zakopane	—4,9	—4,1	—0,5	4,4	10,0	12,7	14,7	14,0	10,5	5,7	0,3	—3,1
Sumy opadów w *mm*												
Średnie 1891 — 1930												
Gdańsk-Wrzeszcz	35	26	32	35	48	53	70	70	57	41	47	41
Koszalin	52	40	42	42	53	70	85	94	80	61	58	60
Lidzbark	41	33	34	43	54	67	87	81	57	44	47	46
Szczecinek	42	32	36	39	57	57	81	71	54	44	44	47
Szczecin	44	31	36	37	44	52	77	64	46	43	39	48
Bydgoszcz	34	26	34	37	51	54	69	61	46	37	36	37
Białystok	30	24	27	37	46	64	80	67	37	37	37	36
Gorzów	43	32	37	38	48	60	81	58	46	38	39	44
Poznań	35	26	32	39	53	51	77	55	47	35	35	37
Warszawa	33	23	27	35	54	58	83	71	42	35	37	32
Zielona Góra	48	37	42	43	54	67	81	68	57	48	44	47
Lublin	29	24	30	41	45	70	91	68	46	38	34	35
Chełm	27	27	27	44	55	74	90	73	48	42	36	36
Wrocław	38	29	38	43	60	62	87	68	46	44	39	38
Kielce	40	35	35	48	59	75	97	77	53	47	43	44
Śnieżka	78	62	66	80	100	128	150	125	108	97	79	85
Opole	41	32	39	50	65	62	102	73	53	50	41	41
Kłodzko	29	21	33	46	72	73	88	72	55	49	33	28
Głuchołazy	41	31	44	60	87	87	121	88	69	65	42	41
Racibórz	36	26	35	49	71	80	100	89	53	57	40	37
Kraków	32	29	36	49	77	97	111	95	63	56	40	36
Tarnów	35	34	40	57	73	98	119	88	59	57	42	37
Krynica	61	50	50	61	81	104	116	100	78	58	45	49

TABL. 7. TEMPERATURA POWIETRZA, OPADY I ZACHMURZENIE WEDŁUG MIESIĘCY W 1949 R.

Stacje meteorologiczne	Miesiące											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Temperatury średnie w stopniach Celsjusza												
Gdańsk-Wrzeszcz	1,2	2,6	1,0	8,4	13,2	14,0	17,5	16,4	15,9	10,1	5,4	3,6
Koszalin	0,7	2,0	0,8	8,2	12,6	12,7	16,5	15,4	15,6	9,9	4,7	3,2
Lidzbark	.	.		.	.	14,4	17,3	15,2	14,9	8,7	4,7	2,2
Suwałki	— 1,5	— 1,5	— 2,2	7,0	14,6	14,4	17,2	15,2	14,2	7,6	4,0	1,2
Szczecinek	— 0,1	1,6	— 0,1	8,5	13,3	13,4	17,0	15,6	14,7	8,9	4,0	2,8
Szczecin	1,2	2,3	1,5	10,0	13,6	14,4	17,8	16,5	15,7	10,6	4,2	3,6
Bydgoszcz	0,2	1,9	0,4	9,7	15,1	15,4	18,9	17,0	15,4	9,4	4,6	3,1
Białystok	— 1,0	— 0,8	— 1,3	7,8	15,0	14,9	17,6	16,0	14,0	7,4	4,1	1,6
Gorzów	0,4	1,5	1,6	10,1	14,5	14,7	18,6	17,7	17,0	10,1	3,8	3,1
Płock	0,0	1,0	0,0	9,8	15,4	15,4	18,4	16,8	15,1	9,0	4,6	2,8
Poznań	0,3	1,6	0,8	10,0	15,0	14,9	18,4	17,2	16,1	9,6	4,2	3,3
Warszawa	0,0	0,1	— 0,3	9,6	15,8	15,7	18,6	17,0	15,5	9,2	4,5	2,5
Zielona Góra	0,5	1,6	1,0	10,0	14,0	14,2	17,9	17,7	16,9	10,6	3,5	3,0
Kalisz	— 0,2	0,8	0,1	9,3	14,5	14,4	18,2	17,0	15,6	9,4	4,3	2,5
Lublin	— 0,2	— 0,6	— 1,0	9,1	15,6	15,3	17,8	17,2	14,4	8,2	4,8	2,5
Chełm	— 0,6	— 1,2	— 1,7	8,3	15,0	15,0	17,6	16,9	14,4	8,2	4,6	2,0
Wrocław	0,3	1,4	0,9	9,9	14,4	14,5	18,0	17,4	15,3	10,2	4,4	3,3
Kielce	— 1,1	— 1,4	— 1,6	8,5	14,4	14,2	17,0	16,4	13,9	8,1	3,6	1,3
Śnieżka	— 5,0	— 5,2	— 7,0	1,2	4,2	4,5	8,2	8,7	8,5	3,1	— 2,5	— 4,2
Opole	0,4	1,0	0,8	10,0	14,7	15,0	18,1	17,3	15,6	10,3	5,0	2,6
Kłodzko	— 0,5	0,0	0,2	9,6	13,4	13,6	16,8	16,1	13,8	10,0	4,3	2,9
Tomaszów Lubelski	— 0,7	— 1,7	— 2,4	8,2	14,9	14,3	17,2	16,6	13,2	7,3	4,6	1,4
Głuchołazy	0,6	1,3	0,6	8,9	13,4	14,4	18,0	17,3	16,2	10,1	2,0	2,0
Racibórz	0,7	1,1	0,6	9,8	14,4	14,4	17,4	16,6	14,9	9,8	4,6	2,8
Kraków	0,7	0,6	0,5	10,5	15,6	15,5	18,6	17,8	15,4	10,1	5,0	2,9
Tarnów	0,5	0,4	0,3	10,5	15,7	14,6	17,6	17,4	14,8	9,9	5,8	2,9
Cieszyn	0,9	0,6	0,1	10,1	14,6	14,3	17,2	16,7	15,0	10,4	5,5	2,9
Krynica	— 2,3	— 2,8	— 2,6	7,1	12,2	12,1	15,0	14,4	11,9	7,9	3,9	0,1
Zakopane	— 2,9	— 3,3	— 4,0	6,4	11,2	10,4	13,4	13,0	10,4	6,4	2,5	— 0,5
Kasprowy Wierch	— 6,6	— 7,9	— 8,3	— 1,0	4,2	3,0	6,6	7,0	6,2	2,6	— 2,8	— 5,5
Sumy opadów w *mm*												
Gdańsk-Wrzeszcz	26,7	21,2	17,1	32,2	45,7	65,2	177,5	46,1	53,6	1,2	68,3	37,9
Koszalin	39,0	57,1	22,8	43,6	36,0	71,8	148,8	32,3	44,7	5,0	104,6	96,8
Lidzbark	.	.	.	.	.	14,4	17,3	15,2	14,9	8,7	4,7	2,2
Suwałki	27,0	35,7	20,0	59,3	23,3	99,1	118,9	79,2	21,1	20,3	41,7	62,5
Szczecinek	27,6	54,5	27,2	39,4	72,2	46,8	96,5	61,6	24,8	6,5	67,7	65,4
Szczecin	44,6	42,5	17,6	59,5	50,8	23,3	58,6	21,3	4,1	1,6	57,6	82,1
Bydgoszcz	13,7	32,1	16,3	44,5	75,0	48,6	90,6	43,9	30,2	8,8	53,0	44,5
Białystok	33,5	26,9	23,9	25,7	40,5	89,5	76,8	101,8	3,1	10,8	36,6	70,4
Gorzów	30,3	44,6	33,9	49,2	84,7	31,6	49,5	40,5	4,8	4,5	62,1	52,2
Płock	14,5	35,5	24,1	27,0	40,3	25,4	122,6	57,4	17,7	7,1	66,2	41,8
Poznań	15,8	22,8	28,3	64,0	137,6	31,0	78,6	57,0	9,3	9,2	62,1	28,7
Warszawa	24,1	36,8	13,6	54,3	80,1	49,3	130,7	63,4	62,9	4,0	71,4	56,1
Zielona Góra	27,9	32,7	46,1	60,1	115,5	80,9	89,5	30,2	2,4	7,4	70,1	44,3
Kalisz	14,1	17,3	27,1	37,1	65,1	52,0	65,0	86,5	2,3	1,2	48,7	30,2
Lublin	22,4	29,4	25,8	42,2	25,9	64,9	86,5	78,4	19,2	2,3	75,1	38,0

(dok. str. 10)

TABL. 7. TEMPERATURA POWIETRZA, OPADY I ZACHMURZENIE WEDŁUG MIESIĘCY W 1949 R. (dok.)

Stacje meteorologiczne	Miesiące											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Sumy opadów w *mm* (dok.)												
Chełm	19,3	17,6	19,7	53,3	18,2	55,6	76,8	70,5	55,2	4,9	62,2	38,0
Wrocław	18,8	16,8	26,0	41,1	58,5	87,7	54,1	53,4	4,5	0,2	58,4	23,3
Kielce	47,4	48,9	52,2	41,8	120,0	50,0	77,7	89,0	26,5	4,0	65,6	58,1
Śnieżka	45,7	43,5	54,9	78,0	151,1	220,2	169,2	168,3	20,5	10,5	112,6	81,8
Opole	24,6	21,6	42,2	42,6	117,4	110,3	77,1	74,3	22,2	2,4	51,3	39,3
Kłodzko	15,8	18,2	24,2	39,3	91,9	72,8	73,2	50,8	25,7	2,3	72,5	20,4
Tomaszów Lubelski	32,6	37,0	36,9	50,9	42,6	77,6	85,6	48,9	44,2	2,1	61,1	43,6
Głuchołazy	33,9	19,6	47,6	52,0	143,2	123,6	72,4	209,4	5,1	9,8	88,0	29,4
Racibórz	33,4	19,7	19,3	32,6	80,2	76,3	83,0	91,7	35,9	7,1	52,9	39,9
Kraków	34,5	29,0	50,9	36,4	55,9	88,8	100,4	98,7	90,4	4,8	65,5	45,3
Tarnów	22,0	24,1	54,5	45,6	36,4	85,9	126,7	89,0	40,8	9,4	63,3	41,5
Cieszyn	52,6	31,7	65,3	70,8	176,1	171,6	214,3	178,6	36,2	6,1	78,3	54,9
Krynica	55,5	60,4	62,4	83,8	62,4	106,9	171,2	136,5	62,9	24,9	59,7	68,6
Zakopane	77,4	55,8	59,6	66,4	90,4	218,6	358,5	197,8	45,7	28,6	80,2	60,2
Kasprowy Wierch	167,5	147,6	192,9	118,3	99,3	276,9	360,9	200,1	59,7	31,1	168,6	153,2
Zachmurzenie średnie w stopniach [a]												
Gdańsk-Wrzeszcz	6,3	7,1	4,6	6,1	4,7	7,0	5,8	5,6	4,0	5,0	8,8	7,6
Koszalin	7,4	7,9	5,1	6,5	5,5	7,8	6,8	6,7	3,7	5,8	8,4	8,3
Lidzbark	.	.	.	.	.	7,1	5,5	6,3	5,9	4,2	8,6	8,3
Suwałki	7,1	7,2	5,0	5,9	4,1	7,1	6,8	6,4	4,2	4,9	9,0	8,8
Szczecinek	7,7	7,4	4,7	6,6	5,7	7,3	6,5	5,4	3,8	4,9	9,1	8,7
Szczecin	7,0	7,1	4,9	5,9	6,2	7,8	7,2	6,1	4,0	5,3	8,4	8,6
Bydgoszcz	7,1	7,4	4,9	6,0	4,9	6,7	6,2	5,6	3,8	4,1	9,2	8,5
Białystok	7,2	8,1	5,1	6,1	4,4	6,9	6,6	6,3	4,1	4,8	7,7	8,9
Gorzów	6,6	6,9	5,1	5,8	5,4	6,8	6,3	5,3	3,0	4,0	8,1	7,4
Płock	7,9	6,9	5,3	6,6	5,8	6,7	6,9	6,0	3,8	4,3	8,7	8,5
Poznań	7,6	7,0	5,4	5,8	5,3	6,5	5,8	4,7	2,8	4,1	9,1	8,1
Warszawa	7,3	8,2	5,3	6,4	5,2	6,8	7,4	6,9	5,0	5,0	8,2	8,8
Zielona Góra	6,8	6,5	5,5	5,9	6,6	7,4	6,6	5,4	3,5	4,5	8,2	8,2
Kalisz	7,0	7,3	5,2	6,4	5,8	7,2	6,7	5,3	3,7	4,5	8,7	7,6
Lublin	7,4	7,8	5,4	5,6	4,8	5,7	6,2	5,0	3,5	3,8	7,9	7,9
Chełm	7,4	7,7	4,8	5,2	4,4	6,1	6,5	4,8	3,9	3,7	8,2	8,5
Wrocław	6,7	6,8	6,0	6,2	6,5	7,4	6,7	5,7	3,5	4,2	8,4	7,6
Kielce	7,4	7,1	5,8	5,7	5,5	6,2	6,6	5,0	3,7	4,0	7,6	8,2
Śnieżka	6,7	5,8	7,0	6,5	7,3	8,2	7,0	6,2	4,7	6,4	8,9	7,5
Opole	6,5	5,6	6,0	5,8	5,3	6,9	6,2	4,9	3,7	4,1	8,3	6,7
Kłodzko	6,7	6,5	6,4	6,6	6,3	7,3	6,2	5,8	4,8	5,3	8,3	8,2
Tomaszów Lubelski	7,5	8,4	6,2	5,8	5,3	6,4	6,9	5,2	4,0	4,2	9,2	8,6
Głuchołazy	6,8	6,4	6,2	6,4	6,1	5,8	5,7	5,1	.	5,7	6,6	6,1
Racibórz	6,5	6,3	6,0	5,6	5,8	6,8	6,5	5,2	4,2	4,5	8,0	6,9
Kraków	8,3	7,4	7,2	6,5	6,7	7,1	7,5	6,3	4,8	5,9	9,1	8,1
Tarnów	6,5	6,4	6,1	5,6	5,0	6,5	7,1	5,1	3,9	4,3	8,1	7,6
Cieszyn	6,3	6,7	6,1	6,4	6,6	8,0	7,6	6,1	4,2	5,0	8,9	7,2
Krynica	6,6	6,7	6,2	5,7	5,6	6,2	6,3	5,3	4,0	4,8	8,1	7,7
Zakopane	5,9	6,4	6,4	6,3	6,3	7,1	6,9	5,6	4,1	5,1	8,0	7,2
Kasprowy Wierch	6,0	6,7	5,7	6,7	6,7	7,9	7,9	6,4	5,0	5,5	8,9	7,7

[a] Stopnie od 0 do 10:0 — niebo bez chmur, 10—całkowicie pokryte chmurami.

DZIAŁ II. POWIERZCHNIA. LUDNOŚĆ.

W tablicach, o ile nie zaznaczono inaczej, uwzględniono podział administracyjny obowiązujący w dn. 6.VII 1950 r.

TABL. 1. GRANICE POLSKI [a]

Odcinki granic	Długość granic			
	1938		1950	
	w *km*	w %	w *km*	w %
Ogółem	5 529	*100,0*	3 566	*100,0*
Lądowe razem	5 389	*97,5*	3 069	*86,0*
z ZSRR	1 412	*25,5*	1 321	*37,0*
z Czechosłowacją	984	*17,8*	1 292	*36,2*
z Niemcami	1 912	*34,5*	456	*12,8*
z innymi państwami	1 081	*19,7*	—	—
Morskie	140 [b]	*2,5*	497 [b]	*14,0*
Długość linii brzegowej	140 [b]	×	581 [b]	×
Na 1000 km² powierzchni przypada granic ogółem	*14,2*		*11,4*	
Na 1000 km² powierzchni przypada granic morskich	*0,4*		*1,6*	

a Granice lądowe pomierzone na mapach w skali 1:25 000. *b* W tym Hel 71 *km*.

TABL. 2. LUDNOŚĆ POLSKI W LATACH 1921, 1931, 1939, 1946 i 1950 [a]

1921	1931	1939	1946	1950	1921	1931	1939	1946	1950	1921	1931	1939	1946	1950
Ludność ogółem					Ludność miejska					Ludność wiejska				
w milionach														
27,2 [b]	32,1 [c]	34,9	23,9 [d]	25,0 [e]	6,6	8,7	.	7,5	9,1	19,3	23,2	.	16,1	15,5

a W każdorazowych granicach politycznych i każdorazowym podziale administracyjnym; dla roku 1921 podział administracyjny z dnia 1.I 1927 r. *b* W tym 1,3 mil. ludności Górnego Śląska i ludności spisanej przez władze wojskowe nie uwzględniono w podziale na ludność miejską i wiejską. *c* W tym 0,2 mil. wojska skoszarowanego nie uwzględniono w podziale na ludność miejską i wiejską. *d* W tym 0,3 mil. osób nie uwzględniono w podziale na ludność miejską i wiejską. *e* W tym 0,4 mil. osób nie uwzględniono w podziale na ludność miejską i wiejską.

Uwaga. Ludność 1931, 1939 i 1950 — zamieszkała, 1921 i 1946 — obecna.

Źródło: Dla lat 1921, 1931 i 1939 — „Mały Rocznik Statystyczny 1939", dla lat 1946 i 1950 dane spisowe: z dnia 14. II 1946 r. i z dnia 3. XII 1950 r.

TABL. 3. POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I LUDNOŚĆ WOJEWÓDZTW, KTÓRYCH GRANICE ULEGŁY ZMIANOM W DN. 6.VII 1950 R.

Podział administracyjny z dn. 5.VII 1950 r.

Województwa	Powierzchnia w tys. km² a	Liczba				Ludność 1946		
		powiatów		miast	gmin	ogółem b	miejska	wiejska
		ogółem	w tym miejskich			w tysiącach		
Warszawskie	30,4	25	3	51	293	2 227,1	398,4	1 828,7
Pomorskie c	20,0	23	5	52	187	1 406,4	540,9	865,5
Poznańskie d	39,2	46	6	128	329	2 422,1	884,2	1 537,9
Łódzkie	20,2	16	2	38	231	1 772,4	369,4	1 403,0
Kieleckie	18,0	14	3	27	213	1 718,0	364,2	1 353,8
Olsztyńskie	19,3	18	1	30	142	351,8	96,0	255,8
Szczecińskie e	30,6	26	2	71	225	892,6	308,3	584,3
Wrocławskie d/	24,8	38	5	82	271	1 941,2	732,6	1 208,6
Śląskie fg	15,4	36	13	61	289	2 823,4	1 204,6	1 618,8

a — g Ob. uwagi *a — g* pod tabl. 4.

TABL. 4. POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I LUDNOŚĆ

Podział administracyjny z dn. 6.VII 1950 r.

Województwa	Powierzchnia w tys. km² a	Liczba				Ludność 1946		
		powiatów		miast	gmin	ogółem	miejska	wiejska
		ogółem	w tym miejskich			w tysiącach		
Polska	**311,8**	**330**	**59**	**704**	**2 993**	**23 929,8** b	**7 517,1**	**16 108,4**
M. st. Warszawa	0,14	6	6	1	—	478,8	478,8	—
Warszawskie	29,5	24	3	49	285	2 186,5	389,5	1 797,0
Bydgoskie c	21,0	24	5	56	189	1 456,5	558,6	897,9
Poznańskie	27,3	30	4	97	231	2 086,8	769,8	1 317,0
M. Łódź	0,21	3	3	1	—	496,9	496,9	—
Łódzkie	16,8	14	2	35	194	1 518,4	351,1	1 167,3
Kieleckie	19,5	14	2	27	229	1 702,3	270,3	1 432,0
Lubelskie	25,5	15	1	24	215	1 753,0	276,2	1 476,8
Białostockie	23,0	13	1	32	131	940,9	172,1	768,8
Olsztyńskie	21,0	20	1	34	161	441,7	114,3	327,4
Gdańskie	11,0	15	4	24	111	732,1	366,3	365,8
Koszalińskie e	17,7	14	2	33	121	585,0	157,9	427,1
Szczecińskie	12,9	13	1	38	104	307,6	150,4	157,2
Zielonogórskie d	14,9	19	2	35	118	347,0	115,2	231,8
Wrocławskie	18,9	31	5	69	222	1 768,7	690,7	1 078,0
Opolskie f	9,4	16	3	27	136	792,2	173,0	619,2
Katowickie g	9,0	24	11	40	190	2 362,3	1157,8	1 204,5
Krakowskie	15,9	17	2	43	190	2 133,4	587,0	1 546,4
Rzeszowskie	18,2	18	1	39	166	1 535,4	241,2	1 294,2

a Dane skorygowane na podstawie ostatnich obliczeń Głównego Urzędu Pomiarów Kraju. *b* W tym 304,3 tys. osób nie uwzględniono w danych dla województw oraz w podziale na ludność miejską i wiejską. *c* Od dn. 6.VII 1950 r. zmieniono nazwę województwa pomorskiego na bydgoskie. *d* Od dn. 6.VII 1950 r. z części województwa poznańskiego i wrocławskiego utworzono województwo zielonogórskie. *e* Od dn. 6.VII 1950 r. z części województwa szczecińskiego utworzono województwo koszalińskie. *f* Od dn. 6.VII 1950 r. z części województwa wrocławskiego i śląskiego utworzono województwo opolskie. *g* Od dn. 6.VII 1950 r. zmieniono nazwę województwa śląskiego na katowickie.

TABL. 5. POWIERZCHNIA POLSKI WEDŁUG POWIATÓW
Podział administracyjny z dn. 6.VII 1950 r.

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km^2 [a]	Województwa Powiaty	Powierzchnia w km^2 [a]	Województwa Powiaty	Powierzchnia w km^2 [a]
Polska	**311 762**	**Poznańskie**	**27 281**	**Kieleckie (dok.)**	
M. st. Warszawa	**141**	Chodzieski	893	Opatowski	1 616
W-wa—Śródmieście	21	Czarnkowski	918	Opoczyński [e]	1 780
W-wa—Północ	15	Gnieźnieński miejski	18	Pińczowski	1 147
W-wa—Zachód	17	Gnieźnieński	1 126	Radomski miejski	22
W-wa—Południe	38	Gostyński	701	Radomski	2 086
W-wa—Praga Poł.	23[b]	Jarociński	1 188	Sandomierski	1 184
W-wa—Praga-Półn.	20[b]	Kaliski miejski	24	Włoszczowski	1 359
Warszawskie	**29 478**	Kaliski	1 451	**Lubelskie**	**25 507**
Ciechanowski	1 211	Kępiński	1 180	Bialski	2 121
Garwoliński	2 035	Kolski	1 094	Biłgorajski	1 718
Gostyniński	1 151	Koniński	1 861	Chełmski	1 964
Grodzisko-mazowiecki	1 066	Kościański	1 057	Hrubieszowski	2 110
Grójecki	1 704	Krotoszyński	912	Krasnostawski	1 524
Makowski	1 142	Leszczyński	828	Kraśnicki	1 962
Miński	1 233	Międzychodzki	754	Lubartowski	1 371
Mławski	1 470	Nowotomyski	1 276	Lubelski miejski	30
Ostrołęcki	1 635	Obornicki	966	Lubelski	1 906
Ostrowski	1 466	Ostrowski	1 198	Łukowski	1 763
Płocki miejski	26	Pilski miejski	78	Puławski	1 614
Płocki	1 461	Pilski	890	Radzyński	1 616
Płoński	1 282	Poznański miejski	220	Tomaszowski	1 821
Przasnyski	1 396	Poznański	1 092	Włodawski	2 322
Pułtuski	1 533	Rawicki	523	Zamojski	1 665
Radzymiński	1 058	Szamotulski	1 076	**Białostockie**	**23 018**
Siedlecki miejski	26	Średzki	800	Augustowski	1 601
Siedlecki	1 966	Śremski	916	Białostocki miejski	49
Sierpecki	1 210	Turecki	1 620	Białostocki	3 416
Sochaczewski	1 047	Wągrowiecki	1 054	Bielski	4 747
Sokołowski	1 267	Wolsztyński	755	Ełcki	1 114
Warszawski	1 772	Wrzesiński	812	Gołdapski	601
Węgrowski	1 309	**M. Łódź**	**211**	Grajewski	1 220
Żyrardowski miejski	7	Łódź—Śródmieście	35	Kolneński	1 303
Bydgoskie [c]	**20 972**	Łódź—Północ	112	Łomżyński	2 230
Aleksandrowski	1 281	Łódź—Południe	64	Olecki	860
Brodnicki	912	**Łódzkie**	**16 804**	Sokólski	2 228
Bydgoski miejski	66	Brzeziński	1 064	Suwalski	2 186
Bydgoski	1 343	Kutnowski	932	Wysoko-mazowiecki	1 463
Chełmiński	738	Łaski	1 391	**Olsztyńskie**	**20 970**
Chojnicki	1 855	Łęczycki	1 311	Bartoszycki	455
Grudziądzki miejski	29	Łowicki	1 271	Braniewski	1 298
Grudziądzki	759	Łódzki	753	Działdowski [f]	834
Inowrocławski miejski	37	Piotrkowski miejski	36	Giżycki	950
Inowrocławski	1 266	Piotrkowski	2 058	Iławecki	573
Lipnowski	1 535	Radomszczański	2 125	Kętrzyński	1 120
Mogileński [d]	1 060	Rawski	1 323	Lidzbarski	1 100
Rypiński	1 175	Sieradzki	1 616	Morąski	1 263
Sępoleński	682	Skierniewicki	821	Mrągowski	1 199
Szubiński	918	Tomaszowski miejski	20	Nidzicki	1 151
Świecki	1 571	Wieluński	2 083	Nowomiejski [g]	844
Toruński miejski	60	**Kieleckie**	**19 517**	Olsztyński miejski	41
Toruński	865	Buski	1 580	Olsztyński	1 315
Tucholski	1 003	Iłżecki	1 865	Ostródzki	1 544
Wąbrzeski	677	Jędrzejowski	1 365	Pasłęcki	864
Włocławski miejski	41	Kielecki miejski	41	Piski	1 684
Włocławski	1 275	Kielecki	2 007	Reszelski	851
Wyrzyski	1 102	Konecki [e]	1 616	Suski	1 050
Żniński [d]	722	Kozienicki	1 849	Szczycieński	1 711
				Węgorzewski	1 123

a Dane skorygowane na podstawie ostatnich obliczeń Głównego Urzędu Pomiarów Kraju. *b* Bez Wisły (7 km^2). *c* Do dn. 5.VII 1950 r. woj. pomorskie. *d* Do dn. 5.VII 1950 r. w woj. poznańskim. *e* Do dn. 5. VII 1950 r. w woj. łódzkim. *f* Do dn. 5.VII 1950 r. w woj warszawskim. *g* Do dn. 5. VII 1950 r. w woj. pomorskim.

(dok. str. 14)

TABL. 5. POWIERZCHNIA POLSKI WEDŁUG POWIATÓW (dok.)

Podział administracyjny z dn. 6.VII 1950 r.

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km^2 [a]
Gdańskie	**11 026**
Elbląski miejski	31
Elbląski	826
Gdański miejski	107
Gdański	1 416
Gdyński miejski	66
Kartuski	1 309
Kościerski	1 162
Kwidzyński	576
Lęborski	1 192
Malborski	521
Morski	1 393
Sopocki miejski	10
Starogardzki	1 126
Sztumski	572
Tczewski	719
Koszalińskie [b]	**17 694**
Białogardzki	1 650
Bytowski	617
Człuchowski	1 687
Drawski	1 218
Kołobrzeski	930
Koszaliński miejski	61
Koszaliński	1 222
Miastecki	1 213
Sławieński	1 571
Słupski miejski	40
Słupski	2 229
Szczecinecki	2 136
Wałecki	2 127
Złotowski	993
Szczecińskie	**12 879**
Chojeński	1 324
Choszczeński	1 266
Gryficki	765
Gryfiński	961
Kamieński	1 168
Łobeski	1 198
Myśliborski	1 016
Nowogardzki	1 271
Pyrzycki	1 195
Stargardzki	1 219
Szczeciński miejski	302
Szczeciński	656
Woliński	538
Zielonogórskie [c]	**14 884**
Babimojski [d]	302
Głogowski [e]	1 265
Gorzowski miejski [d]	47
Gorzowski [d]	1 197
Gubiński [d]	490
Kożuchowski [e]	738
Krośnieński [d]	1 308
Międzyrzecki [d]	707
Rzepiński [d]	1 174
Skwierzyński [d]	657
Strzelecki [d]	1 104
Sulęciński [d]	1 121
Szprotawski [e]	736
Zielonogórskie [c] (dok.)	
Świebodziński [d]	910
Wschowski [d]	27[illegible]
Zielonogórski miejski [d]	32
Zielonogórski [d]	829
Żagański [e]	746
Żarski [e]	1 248
Wrocławskie	**18 922**
Bolesławiecki	1 058
Bystrzycki	790
Dzierżoniowski	541
Górowski	772
Jaworski	614
Jeleniogórski miejski	28
Jeleniogórski	665
Kamiennogórski	427
Kłodzki	851
Legnicki miejski	29
Legnicki	611
Lubański	524
Lubiński	722
Lwówecki	749
Milicki	938
Oleśnicki	897
Oławski	568
Strzeliński	596
Sycowski	433
Średzki	752
Świdnicki miejski	23
Świdnicki	632
Trzebnicki	815
Wałbrzyski miejski	21
Wałbrzyski	419
Wołowski	1 019
Wrocławski miejski	175
Wrocławski	878
Ząbkowicki	777
Zgorzelecki	743
Złotoryjski	855
Opolskie [f]	**9 424**
Brzeski [e]	604
Głubczycki [g]	692
Grodkowski [g]	536
Kluczborski [g]	555
Kozielski [g]	663
Namysłowski [e]	506
Niemodliński [g]	605
Nyski miejski [g]	24
Nyski [g]	680
Oleski [g]	896
Opolski miejski [g]	31
Opolski [g]	1 395
Prudnicki [g]	799
Raciborski miejski [g]	43
Raciborski [g]	502
Strzelecki [g]	893
Katowickie [h]	**8 950**
Będziński miejski	16
Będziński	432
Bielski miejski	10
Katowickie (dok.)	
Bielski	339
Bytomski miejski	30
Bytomski	107
Chorzowski miejski	32
Cieszyński	655
Częstochowski miej. [i]	47
Częstochowski [i]	1 850
Dąbrowski miejski	12
Dobrodzieński	321
Gliwicki miejski	61
Gliwicki	846
Katowicki miejski	42
Katowicki	213
Lubliniecki	714
Pszczyński	1 046
Rybnicki	891
Sosnowiecki miejski	31
Tarnogórski	268
Zabrzański miejski	44
Zawierciański miejski	14
Zawierciański	929
Krakowskie	**15 929**
Bialski miejski	21
Bialski	613
Bocheński	877
Brzeski	849
Chrzanowski	722
Dąbrowski	650
Krakowski miejski	165
Krakowski	761
Limanowski	952
Miechowski	1 352
Myślenicki	988
Nowosądecki	1 574
Nowotarski	1 898
Olkuski	1 361
Tarnowski	885
Wadowicki	1 108
Żywiecki	1 153
Rzeszowskie	**18 160**
Brzozowski	684
Dębicki	1 140
Gorlicki	1 082
Jarosławski	1 412
Jasielski	1 063
Kolbuszowski	891
Krośnieński	935
Leski	1 580
Lubaczowski	1 326
Łańcucki	890
Mielecki	885
Niżański	973
Przemyski	1 402
Przeworski	415
Rzeszowski miejski	8
Rzeszowski	1 263
Sanocki	1 261
Tarnobrzeski	950

a Dane skorygowane na podstawie ostatnich obliczeń Głównego Urzędu Pomiarów Kraju. *b* Utworzone 6. VII 1950 r. z części woj. szczecińskiego. *c* Utworzone 6. VII 1950 r. z części województw poznańskiego i wrocławskiego. *d* Do 5. VII 1950 r. w woj. poznańskim. *e* Do 5. VII 1950 r. w woj. wrocławskim. *f* Utworzone z części województw śląskiego i wrocławskiego. *g* Do 5. VII 1950 r. w woj. śląskim. *h* Do dn. 5. VII 1950 r. woj. śląskie. *i* Do dn. 5. VII 1950 r. w woj. kieleckim.

TABL. 6. LUDNOŚĆ WEDŁUG DANYCH EWIDENCJI LUDNOŚCI NA DZIEŃ 1.I 1950 R.

Dane oparte są na materiałach ewidencji ludności. Podają one ludność zameldowaną na zamieszkanie oraz oddzielnie osoby zameldowane na pobyt czasowy.

Osoby zameldowane na pobyt czasowy znajdują się na terenie gminy w zasadzie przejściowo i figurują w rejestrach mieszkańców w innych jednostkach terytorialnych. Wobec powyższego należy przyjąć, że ogólne zaludnienie Polski określa łączna liczba ludności zamieszkałej.

Poniższe dane nie odzwierciedlają dokładnie rzeczywistego stanu z uwagi na istniejące niedociągnięcia w ewidencji ludności. Mianowicie: a) pewna liczba faktycznych mieszkańców z różnych powodów została zameldowana na pobyt czasowy, nie figurując nigdzie jako mieszkańcy; b) jest pewna liczba osób zameldowanych na zamieszkanie równocześnie w dwóch lub więcej gminach; c) jest pewna liczba fikcyjnych zameldowań na pobyt czasowy.

W skali ogólnopaństwowej błąd w liczbie mieszkańców jest prawdopodobnie nieznaczny, a błąd w liczbie czasowo przebywających, aczkolwiek jest większy, nie ma jednak na ogół zasadniczego znaczenia; w niektórych natomiast ośrodkach odchylenia od rzeczywistości mogą być stosunkowo większe.

Należy przyjąć, że niedociągnięcia te i błędy są na ogół mniejsze w danych dla roku 1950, niż dla roku 1949, opublikowanych w Roczniku Statystycznym 1949, dział II, tabl. 5, str. 18, z uwagi na trwające porządkowanie ewidencji ludności, szczególnie intensywne w 1949 r. Wobec tego wyciąganie wniosków z porównań wymienionych danych o stanie ludności napotyka na tę zasadniczą trudność, że różnice między tymi danymi odzwierciedlają nie tylko rzeczywiste zmiany w liczbach ludności, lecz również zmiany wypływające z porządkowania ewidencji ludności.

Województwa Miasta Gminy	Ludność zameldowana na					
	zamieszkanie			pobyt czasowy		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
Polska	**24 762 502**	**11 732 760**	**13 029 742**	.	.	.
Miasta	8 858 180	4 089 445	4 768 735	.	.	.
Gminy	15 904 322	7 643 315	8 261 007	.	.	.
M. st. Warszawa	600 767	262 512	338 255	41 110	20 753	20 357
Warszawskie	2 235 042	1 057 392	1 177 650	42 547	20 608	21 939
Miasta	434 907	195 190	239 717	21 801	9 628	12 173
Gminy	1 800 135	862 202	937 933	20 746	10 980	9 766
Bydgoskie	1 483 946	700 452	783 494	25 574	13 865	11 709
Miasta	611 332	281 353	329 979	19 121	10 403	8 718
Gminy	872 614	419 099	453 515	6 453	3 462	2 991
Poznańskie	2 128 419	1 004 879	1 123 540	66 653	34 159	32 494
Miasta	832 584	381 400	451 184	53 434	27 300	26 134
Gminy	1 295 835	623 479	672 356	13 219	6 859	6 360
M. Łódź	592 659	260 464	332 195	29 836	17 471	12 365
Łódzkie	1 474 108	710 879	763 229	17 694	8 673	9 021
Miasta	377 095	175 143	201 952	12 065	5 593	6 472
Gminy	1 097 013	535 736	561 277	5 629	3 080	2 549
Kieleckie	1 674 268	803 357	870 911	14 599	7 404	7 195
Miasta	301 723	140 022	161 701	10 615	5 248	5 367
Gminy	1 372 545	663 335	709 210	3 984	2 156	1 828
Lubelskie	1 655 179	785 053	870 126	27 355	12 860	14 495
Miasta	264 998	118 593	146 405	20 840	9 329	11 511
Gminy	1 390 181	666 460	723 721	6 515	3 531	2 984

(dok. str. 16

TABL. 6. LUDNOŚĆ WEDŁUG DANYCH EWIDENCJI LUDNOŚCI NA DZIEŃ 1.I 1950 R. (dok.)

Województwa Miasta Gminy	Ludność zameldowana na					
	zamieszkanie			pobyt czasowy		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
Białostockie	961 052	456 513	504 539	17 359	8 613	8 746
Miasta	196 933	90 389	106 544	13 088	6 352	6 736
Gminy	764 119	366 124	397 995	4 271	2 261	2 010
Olsztyńskie	681 265	327 380	353 885	19 875	11 672	8 203
Miasta	193 885	92 608	101 277	11 125	6 319	4 806
Gminy	487 380	234 772	252 608	8 750	5 353	3 397
Gdańskie	898 939	432 378	466 561	65 802	38 538	27 264
Miasta	504 498	242 678	261 820	54 471	31 717	22 754
Gminy	394 441	189 700	204 741	11 331	6 821	4 510
Koszalińskie	518 817	252 850	265 967	26 225	14 178	12 047
Miasta	183 087	87 317	95 770	17 134	9 064	8 070
Gminy	335 730	165 533	170 197	9 091	5 114	3 977
Szczecińskie	512 681	259 539	253 142	64 216	36 711	27 505
Miasta	281 748	143 921	137 827	53 961	30 812	23 149
Gminy	230 933	115 618	115 315	10 255	5 899	4 356
Zielonogórskie	564 826	275 327	289 499	24 085	13 469	10 616
Miasta	209 679	100 788	108 891	14 758	7 816	6 942
Gminy	355 147	174 539	180 608	9 327	5 653	3 674
Wrocławskie	1 751 697	857 507	894 190	165 593	88 268	77 325
Miasta	860 449	418 353	442 096	118 567	60 815	57 752
Gminy	891 248	439 154	452 094	47 026	27 453	19 573
Opolskie	818 209	378 045	440 164	21 261	11 434	9 827
Miasta	209 872	96 741	113 131	13 942	7 497	6 445
Gminy	608 337	281 304	327 033	7 319	3 937	3 382
Katowickie	2 659 508	1 235 963	1 423 545	103 824	71 400	32 424
Miasta	1 358 435	623 188	735 247	86 384	58 490	27 894
Gminy	1 301 073	612 775	688 298	17 440	12 910	4 530
Krakowskie	2 167 660	1 019 388	1 148 272	89 873	54 447	35 426
Miasta	611 642	275 901	335 741	79 725	48 547	31 178
Gminy	1 556 018	743 487	812 531	10 148	5 900	4 248
Rzeszowskie	1 383 460	652 882	730 578	16 798	8 613	8 185
Miasta	231 887	102 884	129 003	12 128	6 052	6 076
Gminy	1 151 573	549 998	601 575	4 670	2 561	2 109

TABL. 7. SZACUNEK LUDNOŚCI POLSKI WEDŁUG PŁCI I WIEKU W DN. 1. I 1949 R[a].

Grupy wieku	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Na 100 mężczyzn przypada kobiet
	w tysiącach			w odsetkach			
Ogółem	**24 160**	**11 506**	**12 654**	***100,0***	***100,0***	***100,0***	***110***
0—4	2 468	1 256	1 212	*10,2*	*10,9*	*9,6*	*96*
5—9	2 056	1 047	1 009	*8,5*	*9,1*	*8,0*	*96*
10—14	2 330	1 186	1 144	*9,6*	*10,3*	*9,0*	*96*
15—19	2 449	1 229	1 220	*10,1*	*10,7*	*9,6*	*99*
20—24	2 343	1 083	1 260	*9,7*	*9,4*	*10,0*	*116*
25—29	1 982	919	1 063	*8,2*	*8,0*	*8,4*	*116*
30—34	1 394	639	755	*5,8*	*5,6*	*6,0*	*118*
35—39	1 903	897	1 006	*7,9*	*7,8*	*7,9*	*112*
40—44	1 765	841	924	*7,3*	*7,3*	*7,3*	*110*
45—49	1 513	708	805	*6,3*	*6,1*	*6,4*	*114*
50—54	1 170	525	645	*4,8*	*4,6*	*5,1*	*123*
55—59	844	368	476	*3,5*	*3,2*	*3,8*	*129*
60—64	715	307	408	*3,0*	*2,7*	*3,2*	*133*
65 i więcej	1 228	501	727	*5,1*	*4,3*	*5,7*	*145*

a Szacunku dokonano przy zastosowaniu metody reprezentacyjnej na podstawie danych ewidencji ludności, zameldowanej na zamieszkanie. Ze względu na niedokładności materiału ewidencji, liczby należy traktować jako orientacyjne. (Ob. Rocznik Statystyczny 1949, dział II, tabl 6, str. 20).

TABL. 8. MIASTA POWYŻEJ 50 000 LUDNOŚCI

Miasta	Ludność		
	1946[a]	1950 zameldowana na	
		zamieszkanie	pobyt czasowy
Warszawa	478 755	600 767	41 110
Łódź	496 929	592 659	29 836
Kraków	299 396	287 048	60 469
Wrocław	170 656	279 373	62 046
Poznań	267 978	291 577	35 615
Szczecin	75 500	159 122	41 095
Gdańsk	117 894	169 675	21 376
Katowice	128 290	156 001	14 035
Bydgoszcz	134 614	156 108	3 728
Chorzów	110 675	130 901	10 981
Zabrze	104 184	128 005	4 883
Gliwice	95 980	113 517	14 686
Bytom	93 179	112 336	8 357
Częstochowa	101 255	115 084	3 835
Gdynia	77 829	101 147	16 555
Lublin	99 400	101 888	9 137
Sosnowiec	77 853	89 728	5 419
Radom	69 455	80 388	2 779
Wałbrzych	72 976	67 946	13 314
Toruń	68 085	75 734	4 245
Białystok	56 759	60 505	5 264
Kielce	49 960	59 930	2 183
Legnica	24 357	50 780	5 169
Kalisz	48 092	53 524	1 622
Włocławek	48 126	53 033	1 617

a Ludność obecna.

DZIAŁ III. RUCH LUDNOŚCI

Podane w tabl. 1—6 współczynniki dotyczące lat 1946—1949 nie zawsze odzwierciedlają stan faktyczny ze względu na niekompletność rejestracji małżeństw, urodzeń i zgonów (w szczególności zgonów niemowląt) w urzędach stanu cywilnego. Stopień dokładności rejestracji jest różny nie tylko w poszczególnych latach, lecz i na poszczególnych terenach i trudny do dokładnego określenia. Z biegiem czasu rejestracja ulega poprawie.

Rejestracja: a) zgonów w większych miastach (tabl. 2 i 3) oraz ponad to b) urodzeń, małżeństw w miastach: Bydgoszczy, Chorzowie, Gdyni, Katowicach i Poznaniu jest dokładna.

W związku z opisanymi brakami rejestracji oraz różnym stopniem ich uzupełniania (opóźnione zgłoszenia) porównywalność liczb w tablicach jest utrudniona i nie można z nich wyciągać wniosków z pominięciem wpływu podanych wyżej czynników. Braki w rejestracji powodują, że:

a) liczby dotyczące małżeństw, urodzeń i zgonów w tabl. 1 określają dolne granice rzeczywistego natężenia zjawisk; przyrost naturalny jest w rzeczywistości prawdopodobnie nie niższy, aniżeli wynikający z tej tablicy;

b) w miastach o niepełnej rejestacji małżeństw i urodzeń liczby w tabl. 2 dotyczące tych zjawisk oraz przyrostu naturalnego są niższe od rzeczywistych;

c) liczby tabl. 3 odnoszące się do miast o niepełnej rejestracji urodzeń są nieco za wysokie;

d) liczby tabl. 4—6 określają dolne granice współczynników.

Uwaga. Dane dotyczące wyodrębnionego obszaru tej części ziem dawnych, na którym przed 1.IX 1939 r. funkcjonowały świeckie urzędy stanu cywilnego, gdzie rejestrację małżeństw, urodzeń i zgonów można uznać za dokładną, zostały opublikowane w *Wiadomościach Statystycznych* 1950, zeszyt 5, str. 21.

TABL. 1. MAŁŻEŃSTWA, URODZENIA ŻYWE I ZGONY ZAREJESTROWANE W URZĘDACH STANU CYWILNEGO *a*

Województwa	1936-1938 *b*	1946-1949 *b*	1936-1938 *b*	1947 *c*	1948 *c*	1949 *c*	1936-1938 *b*	1947	1948	1949	1936-1938 *b*	1947 *c*	1948 *c*	1949 *c*
	Małżeństwa		Urodzenia żywe				Zgony				Nadwyżka zarejestrowanych urodzeń żywych nad zarejestrowanymi zgonami			
	na 1 000 ludności													
Polska	**8,4**	**10,6**	**25,8**	**26,2**	**29,3**	**29,4**	**14,3**	**11,3**	**11,2**	**11,6**	**11,5**	**14,9**	**18,1**	**17,8**
M. st. Warszawa *d*	10,9	12,4	14,0	21,2	22,2	23,3	11,4	11,1	10,7	11,5	2,6	10,1	11,5	11,8
Warszawskie	8,5	8,9	29,0	23,4	25,0	25,0	15,4	11,3	11,0	11,3	13,6	12,1	14,0	13,7
Bydgoskie	8,6	11,7	29,1	29,8	30,9	31,5	15,2	12,9	12,0	12,0	13,9	16,9	18,9	19,5
Poznańskie	8,3	11,8	23,1	30,1	29,9	29,2	13,2	13,3	12,0	11,7	9,9	16,8	17,9	17,5
M. Łódź *d*	8,0	15,3	14,4	26,5	27,7	25,8	12,5	12,7	11,6	12,0	1,9	13,8	16,1	13,8
Łódzkie	8,8	10,1	26,6	26,5	27,1	25,7	15,2	12,5	12,0	12,5	11,4	14,0	15,1	13,2
Kieleckie	8,4	8,7	27,1	26,8	27,3	27,1	13,7	10,7	10,9	11,8	13,4	16,1	16,4	15,3
Lubelskie	7,9	7,9	27,4	19,8	23,3	23,4	12,8	8,6	9,7	10,3	14,6	11,2	13,6	13,1
Białostockie	7,8	6,6	28,9	17,9	23,9	24,9	14,8	8,4	10,1	11,4	14,1	9,5	13,8	13,5
Olsztyńskie	.	9,8	.	26,6	33,9	35,9	.	9,5	10,8	11,1	.	17,1	23,1	24,8
Gdańskie	.	12,8	.	32,9	35,0	35,2	.	11,3	10,6	10,1	.	21,6	24,4	25,1
Koszalińskie	.	11,0	.	33,5	42,1	41,8	.	11,7	10,6	10,2	.	21,8	31,5	31,6
Szczecińskie	.	13,6	.	36,3	41,5	41,4	.	10,7	10,2	10,5	.	25,6	31,3	30,9
Zielonogórskie	.	14,8	.	40,5	43,0	41,5	.	10,4	10,1	10,1	.	30,1	32,9	31,4
Wrocławskie	.	14,8	.	36,0	40,0	38,8	.	10,0	9,6	10,2	.	26,0	30,4	28,6
Opolskie	.	9,4	.	22,2	24,9	26,1	.	11,4	10,0	10,9	.	10,8	14,9	15,2
Katowickie	.	10,6	.	21,3	21,9	22,9	.	11,6	10,1	10,6	.	9,7	11,8	12,3
Krakowskie	8,0	8,7	27,9	24,3	25,2	24,6	15,5	12,2	11,0	11,6	12,4	12,1	14,2	13,0
Rzeszowskie	.	7,9	.	23,8	26,0	26,5	.	10,9	11,7	11,8		12,9	14,3	14,7

a Dane tymczasowe. *b* Przeciętne roczne (szacunek), bez małżeństw, urodzeń i zgonów wśród ludności wyznania mojżeszowego, w granicach administracyjnych z dn. 31.III 1938 r. *c* Uwzględnionoi e urodzenia z danego roku, które zostały zarejestrowane do końca I półrocza 1950 r. *d* Wszystkie przypadki zarejestrowane na terenie miasta, a więc łącznie z dotyczącymi przyjezdnych.

Źródło: Urzędy stanu cywilnego.

TABL. 2. MAŁŻEŃSTWA, URODZENIA ŻYWE I ZGONY ZAREJESTROWANE W URZĘDACH STANU CYWILNEGO W NIEKTÓRYCH WIĘKSZYCH MIASTACH *a b*

Miasta	1936-1938 *c*	1946-1949	1946	1947	1948	1949	1936-1938 *c*	1946 *d*	1947 *d*	1948 *e*	1949 *f*
	przeciętne roczne						przeciętne roczne				
	Małżeństwa						Urodzenia żywe				
	na 1 000 ludności										
Ogółem	**9,2** *h*	**11,6**	.	.	.	.	**15,6** *h*	**22,2** *i*	**22,7**	**23,2**	**23,1**
Warszawa	10,9	11,6	.	.	.	.	14,0	16,8	18,5	19,1	19,3
Łódź	8,0	14,5	.	.	.	.	14.4	25,2	25,5	26,7	25,2
Kraków	9,4	10,6	.	.	.	.	11,6	18,8	19,0	20,1	19,1
Poznań	9,3	11,2	14,2	12,0	9,4	9,4	16,2	31,3	27,7	26,1	24,4
Gdańsk	.	11,9	10,8	11,6	12,7	12,4	.	25,6	36,2	36,3	33,9
Szczecin	.	.	.	.	.	.	.	.	32,9	34,2	37,1
Katowice	9,3	7,6	6,8	8,2	8,0	7,1	16,0	15,5	16,6	14,1	14,4
Bydgoszcz	7,8	11,4	12,0	11,5	12,3	9,8	19,2	25,8	25,6	26,9	27,4
Chorzów	7,9	8,1	6,0	7,6	9,9	8,7	18,4	15,7	19,8	19,6	20,5
Zabrze	.	.	.	.	.	.	.	.	14,2	17,0	17,8
Gliwice	.	.	.	.	.	.	.	.	14,8	15,9	16,8
Bytom	.	.	.	.	.	.	.	.	15,9	16,2	16,8
Częstochowa	7,8	.	.	.	.	.	16,9	.	22,1	22,9	24,8
Lublin	6,1	.	.	.	.	.	15,5	.	19,6	23,1	23,3
Gdynia	9,8	11,1	14,0	12,3	10,2	8,9	31,0	26,2	29,3	26,2	25,4
Sosnowiec	7,3	.	.	.	.	.	14,4	22,5	24,1	24,9	25,7

(dok.)

Miasta	1936—1938 *c*	1946 *g*	1947 *g*	1948 *g*	1949 *g*	1936-1938 *c*	1946	1947	1948	1949
	przeciętne roczne					przec. roczne				
	Zgony					Nadwyżka zarejestr. urodzeń żywych nad zarejestr. zgonami				
	na 1 000 ludności									
Ogółem	**11,2** *h*	**11,9** *i*	**9,8**	**8,8**	**8,9**	**4,4** *h*	**10,3** *i*	**12,9**	**14,4**	**14,2**
Warszawa	11,4	10,4	9,0	8,1	8,1	2,6	6,4	9,5	11,0	11,2
Łódź	12,5	14,3	12,1	10,7	10,8	1,9	10,9	13,4	16,0	14,4
Kraków	11,1	11,0	9,8	9,3	9,6	0,5	7,8	9,2	10,8	9,5
Poznań	10,4	13,1	9,9	9,0	9,0	5,8	18,2	17,8	17,1	15,4
Gdańsk	.	8,9	8,1	7,6	6,9	.	16,7	28,1	28,7	27,0
Szczecin	.	.	8,3	7,4	7,4	.	.	24,6	26,8	29,7
Katowice	9,8	10,2	8,1	6,5	6,7	6,2	5,3	8,5	7,6	7,7
Bydgoszcz	11,1	12,1	9,7	9,4	9,0	8,1	13,7	15,9	17,5	18,4
Chorzów	10,6	14,2	9,9	8,0	9,3	7,8	1,5	9,9	11,6	11,2
Zabrze	.	.	11,8	9,7	10,5	.	.	2,4	7,3	7,3
Gliwice	.	.	8,9	7,8	8,4	.	.	5,9	8,1	8,4
Bytom	.	.	10,2	8,4	8,3	.	.	5,7	7,8	8,5
Częstochowa	11,9	.	9,8	10,0	10,4	5,0	.	12,3	12,9	14,4
Lublin	11,5	.	9,3	8,7	8,5	4,0	.	10,3	14,4	14,8
Gdynia	9,4	9,1	7,3	6,5	6,1	21,6	17,1	22,0	19,7	19,3
Sosnowiec	9,8	11,4	9,6	9,7	9,8	4,6	11,1	14,5	15,2	15,9

a Ob. wyjaśnienia wstępne na str. 18. Dane tymczasowe,. *b* Liczby dotyczące małżeństw, urodzeń i zgonów, które zostały zarejestrowane na terenie danego miasta (z wyłączeniem przyjezdnych). Skutkiem tego liczby odnoszące się do miast Warszawy i Łodzi różnią się od liczb podanych w tabl. r. *c* Bez małżeństw, urodzeń i zgonów wśród ludności wyznania mojżeszowego w miastach: Warszawie, Łodzi i Krakowie. *d* Uwzględniono te urodzenia z danego roku, które zostały zarejestrowane do końca 1948 r. *e* Uwzględniono te urodzenia z danego roku, które zostały zarejestrowane do końca 1949 r. *f* Uwzględniono te urodzenia z danego roku, które zostały zarejestrowane do końca I półrocza 1950 r. *g* Uwzględniono te zgony z danego roku, które zostały zarejestrowane do końca I kwart. następnego roku. *h* Bez miast: Gdańska, Szczecina, Zabrza, Gliwic i Bytomia. *i* Bez miast Szczecina, Zabrza, Gliwic, Bytomia, Częstochowy i Lublina.

Źródło: Sprawozdania zarządów miejskich na podstawie danych urzędów stanu cywilnego.

TABL. 3. ZGONY NIEMOWLĄT W NIEKTÓRYCH WIĘKSZYCH MIASTACH[a]

Miasta	1936—1938[b]	1947	1948	1949
	na 100 urodzeń żywych			
Ogółem	12,4[c]	10,7[d]	9,2	8,7
Warszawa	11,2	10,1	7,1	6,5
Łódź	16,6	13,9	11,2	10 9
Kraków	8,8	7,6	6,4	7,5
Poznań	9,7	8,9	7,8	6,8
Gdańsk	.	11,0	8,7	7,7
Szczecin		.	10,4	9,7
Katowice	12,7	11,4	9,0	9,6
Bydgoszcz	13,6	10,7	11,2	8,6
Chorzów	11,8	10,0	9,6	9,3
Zabrze		.	10,3	10,5
Gliwice	.		7,6	8,5
Bytom	.	.	13,8	12,5
Częstochowa	13,1	.	11,1	10,4
Lublin	11,1	.	8,1	7,2
Gdynia	15,3	9,6	8,8	8,2
Sosnowiec	11,8	8,9	9,5	7,8

a Ob. wyjaśnienia wstępne na str. 18. Dane tymczasowe. *b* Przeciętne roczne. Bez zgonów niemowląt wśród ludności wyznania mojżeszowego w miastach Warszawie i Łodzi. *c* Bez miast: Gdańska, Szczecina, Zabrza, Gliwic i Bytomia. *d* Bez miast: Szczecina, Zabrza, Gliwic, Bytomia, Częstochowy i Lublina

Uwaga. Dla terenów, na których przed 1. IX 1939 r. funkcjonowały świeckie urzędy stanu cywilnego, gdzie rejestrację należy uznać za dokładną, współczynnik zgonów niemowląt na 100 urodzeń żywych wynosił: 1) dla łącznego obszaru części województw: bydgoskiego, gdańskiego i pomorskiego — 11,6 w 1948 r. oraz 9,8 w 1949 r. wobec 14,7 w okresie 1936 — 1937, zaś dla pozostałego obszaru obejmującego część woj. katowickiego — 11,9 w 1948 r. oraz 10,6 w 1949 r. wobec 14,0 w okresie 1936 — 1937

Źródło: Sprawozdania zarządów miejskich na podstawie danych urzędów stanu cywilnego.

TABL. 4. PŁODNOŚĆ KOBIET W POLSCE[a]

Lata	Urodzenia żywe na 100 kobiet każdej grupy wieku							
	Ogółem	15—19	20—24	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49
1931—1932 *b*	11,0	2,5	14,5	18,9	16,4	11,8	5,3	1,0
1938[c]	9,0	.	.	.	.	.	.	.
1948	9,9	3,4	17,0	18,9	14,1	9,5	3,8	0,4

a Ob. wyjaśnienia wstępne na str. 18. Dane tymczasowe. *b* Przeciętne roczne. *c* Szacunek.

Uwaga. Na wielkość współczynnika ogólnej płodności ma m. inn. wpływ struktura wieku kobiet. Przyjmując dla 1948 r. strukturę wieku kobiet z roku 1938 otrzymalibyśmy współczynnik nie 9,9, lecz 10,4 (przy strukturze zaś z 1931 r. — 10,8).

Źródło: Dla okresu 1931 — 1932 Mały Rocznik Statystyczny 1939, dla lat 1938 i 1948 opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie danych urzędów stanu cywilnego o urodzeniach i szacunku struktury wieku kobiet.

TABL. 5. ZGONY WEDŁUG WIEKU[a]

Lata Płeć	Na 1 000 żyjących każdej grupy wieku															
	Ogółem	0—4 razem	0—4 w tym 1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69
1931—1932[b]	15,3	45,8	14,5	3,5	2,6	4,0	5,4	5,6	6,1	6,8	7,9	10,0	14,2	20,2	31,0	46,4
Mężczyźni	16,3	49,9	14,9	3,5	2,5	4,0	5,6	5,4	5,9	6,5	8,4	11,4	16,9	23,5	35,7	51,6
Kobiety ...	14,3	41,7	14,1	3,5	2,8	3,9	5,2	5,8	6,4	7,1	7,5	8,6	11,9	17,2	27,0	41,8
1938	13,9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1948	**11,1**	**37,8**	6,5	**1,6**	**1,4**	**2,2**	**3,3**	**3,5**	**3,7**	**4,3**	**5,3**	**7,2**	**10,5**	**15,0**	**23,0**	**35,2**
Mężczyźni	12,5	41,6	6,7	1,8	1,6	2,6	4,3	4,3	4,5	5,1	6,5	9,1	13,5	19,8	28,8	43,5
Kobiety ..	9,9	33,7	6,2	1,4	1,2	1,9	2,5	2,8	3,1	3,5	4,2	5,6	8,1	11,3	18,7	29,3

a Ob. wyjaśnienia wstępne na str. 18. Dane tymczasowe. *b*. Przeciętne roczne.

Uwaga. Na wielkość współczynnika ogólnej umieralności ma m. inn. wpływ struktura wieku. Przyjmując dla 1948 r. strukturę wieku z roku 1938 otrzymalibyśmy współczynnik nie 11,1 lecz 10,7 (przy strukturze zaś z 1931 r. 11,5).

Źródło: Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie danych urzędów stanu cywilnego o zgonach i szacunku struktury wieku ludności.

TABL. 6. POLSKA TABLICA WYMIERALNOŚCI 1948 R.[a]

Wiek	Liczba dożywających		Prawdopodobieństwo zgonu w ciągu roku		Przeciętne dalsze trwanie życia	
	mężczyzn	kobiet	mężczyzn	kobiet	mężczyzn	kobiet
0	10 000	10 000	0,1257	0,1019	55,6	61,5
1	8 743	8 981	0,0129	0,0142	62,5	67,4
2	8 630	8 853	0,0061	0,0064	62,4	67,4
3	8 577	8 797	0,0039	0,0039	61,7	66,8
4	8 544	8 763	0,0028	0,0027	61,0	66,1
5	8 520	8 739	0,0024	0,0020	60,2	65,3
10	8 438	8 672	0,0016	0,0012	55,7	60,7
15	8 373	8 617	0,0017	0,0016	51,1	56,1
20	8 264	8 536	0,0040	0,0023	46,8	51,6
25	8 092	8 430	0,0043	0,0027	42,7	47,2
30	7 921	8 312	0,0042	0,0030	38,6	42,9
35	7 747	8 183	0,0048	0,0034	34,4	38,5
40	7 553	8 036	0,0056	0,0039	30,2	34,2
45	7 312	7 869	0,0079	0,0048	26,1	29,8
50	6 986	7 650	0,0113	0,0070	22,2	25,6
55	6 516	7 350	0,0180	0,0097	18,6	21,6
60	5 878	6 928	0,0247	0,0154	15,3	17,7
65	5 093	6 310	0,0355	0,0239	12,3	14,2
70	4 088	5 460	0,0565	0,0379	9,8	11,0

a Ob. wyjaśnienia wstępne na str. 18. Dane tymczasowe.

Uwaga. W związku z niekompletną rejestracją zgonów w urzędach stanu cywilnego rzeczywiste prawdopodobieństwa zgonów mogą być nieco wyższe od podanych w tablicy, w szczególności dotyczy to zgonów niemowląt.

Źródło: Opracowanie dr. E. Vielrosego na podstawie materiałów Głównego Urzędu Statystycznego.

TABL. 7. REPATRIACJA[a] I. REEMIGRACJA[b] DO POLSKI PRZEZ PUNKTY ETAPOWE ZACHODNIE PAŃSTWOWEGO URZĘDU REPATRIACYJNEGO

A. Według lat

Wyszczególnienie	Ogółem	VII—XII 1945	1946	1947	1948	1949
Ogółem	**1 482 042**[c]	**656 182**	**536 644**	**217 861**[d]	**55 625**[de]	**15 730**[d]
Repatrianci	.	.	.	164 612	31 068	10 659
Reemigranci	.	.	.	49 940	24 225	5 070

B. Według krajów

Kraje	VII 1946 — XII 1949		
	Ogółem	Repatrianci	Reemigranci
Ogółem	**536 212**[d]	**420 542**	**110 357**
Anglia	61 503	61 424	79
Austria	3 454	3 371	83
Belgia	4 932	1 194	3 738
Czechosłowacja	3 235	1 648	1 587
Dania	2 077	2 058	19
Francja	70 721	10 419	60 302
Jugosławia	3 871	459	3 412
Niemcy	359 951	324 622	35 329
strefa okupacyjna amerykańska	122 521	121 396	1 125
strefa okupacyjna angielska	146 884	141 240	5 644
strefa okupacyjna francuska	24 068	15 865	8 203
strefa okupacyjna radziecka	66 478	46 121	20 357
Rumunia	4 742	376	4 366
Włochy	5 281	5 228	53
Inne i niewiadome	16 445[d]	9 743	1 389

a Powrót b. jeńców, uchodźców wojennych i osób deportowanych. *b* Powrót emigrantów osiedlonych za granicą przed wojną. *c* Ponadto przed lipcem 1945 r. przybyło, według danych Ministerstwa Komunikacji, około 800 000 osób. *d* W tym pewna niewielka liczba osób nie uwzględnionych w szczegółowym podziale na *repatriantów* i *reemigrantów*. *e* Liczby różnią się od podanych w Roczniku Statystycznym 1949, ponieważ skreślono 148 repatriantów wykazanych dwukrotnie.

Źródło: Państwowy Urząd Repatriacyjny.

TABL. 8. REPATRIACJA Z ZSRR DO POLSKI[a]

Lata	Ogółem	Z Republik			Z pozostałych terenów ZSRR
		Litewskiej	Białoruskiej[b]	Ukraińskiej[b]	
Ogółem	**1 506 683**[c]	**178 013**	**274 163**	**787 674**[c]	**266 833**
1944	117 212	—	—	117 212	—
1945	723 488	53 899	135 654	511 877	22 058
1946	644 437	123 443	136 419	158 435	226 140
1947	10 801	671	2 090	76	7 964
1948	7 325	—	—	74	7 251
1949	3 420	—	—	—	3 420

a Liczby obejmują osoby ujęte w ewidencji polskich organów powołanych do przeprowadzenia akcji repatriacyjnej w myśl układów Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z Rządami: Litewskiej, Białoruskiej i Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Rad z dn. 9 i 22. IX 1944 r. oraz umowy Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej z Rządem ZSRR z dnia 6.VII 1945 r. *b* Tylko z byłych terenów Rzeczypospolitej Polskiej sprzed 1 września 1939 r. *c* Ponadto przybyło transportem kołowym w całym okresie repatriacji 22 815 osób.

Źródło: Państwowy Urząd Repatriacyjny.

TABL. 9. REPATRIACJA NIEMCÓW Z POLSKI

Lata	Repatriowani	Lata	Repatriowani
Ogółem	**2 275 075**	**1948**	**42 740**
II—XII 1946	1 632 562	1949	61 449
1947	538 324		

Źródło: Dane do końca 1947 r. — Ministerstwo Ziem Odzyskanych, dane za lata 1948 i 1949 — Państwowy Urząd Repatriacyjny.

CZĘŚĆ DRUGA

DZIAŁ I. KOMUNIKAT GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO

PIERWSZE PROWIZORYCZNE WYNIKI NARODOWEGO SPISU POWSZECHNEGO Z DNIA 3 GRUDNIA 1950 R.

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego, przeprowadzonego w dniu 3 grudnia 1950 r., ludność Polski w dniu Spisu wynosiła 24 976 926 osób, w tym mężczyzn 11 912 514, kobiet 13 064 412.

Powszechny Sumaryczny Spis Ludności z dnia 14.II 1946 r. wykazał 23 929 757 ludności.

Jak z tego wynika, stan ludności wzrósł o 1 047 169 osób. Ta liczba jednak nie daje właściwego wyobrażenia o dynamice rozwoju ludności Polski w latach 1946 — 1950. W okresie po Spisie z 14.II 1946 r. odbywał się obustronny ruch ludności, związany z repatriacją. W rezultacie rzeczywisty przyrost naturalny ludności w okresie od 14 lutego 1946 roku, o ile pominąć pewne niedokładności przy przeprowadzaniu spisu w r. 1946, wyniósł ok. 2 139 tysięcy. Oznacza to bardzo intensywny i trwały przyrost naturalny ludności Polski po wojnie.

Z ogólnej liczby ludności Polski, spisanej w dniu 3 grudnia 1950 r., 45,75% utrzymywało się z rolnictwa, a 54,25% — ze źródeł pozarolniczych.

Według ostatnio przeprowadzonego przed wojną spisu ludności w dniu 9 grudnia 1931 r. na obszarze Państwa Polskiego w ówczesnych granicach było 61,4% ludności utrzymującej się z rolnictwa, a 38,6% — ze źródeł pozarolniczych.

Porównanie powyższych liczb mówi o przebudowie struktury gospodarczej Polski w kierunku przekształcenia z kraju przeważnie rolniczego w kraj przemysłowo-rolniczy.

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego 1950 r. mamy w mieście i na wsi 5 873 378 mieszkań o 13 715 762 izbach.

Spis gospodarstw rolnych przeprowadzony w ramach Narodowego Spisu Powszechnego z dnia 3 grudnia 1950 r. wykazał 3 249 124 prywatne gospodarstwa rolne, liczone łącznie z gospodarstwami ogrodniczymi, sadowniczymi, rybnymi i hodowlanymi.

Pogłowie zwierząt gospodarskich wynosiło według Spisu z dnia 3 grudnia 1950 r.:

koni	2 797 424
bydła rogatego	7 163 938
trzody chlewnej	9 928 418
owiec	2 194 207

Spisem objęty był zarówno inwentarz żywy w gospodarstwach rolnych, jak i znajdujący się u osób i na terenie instytucji nie posiadających gospodarstw rolnych.

Należy podkreślić, że spis zwierząt gospodarskich, przeprowadzony według stanu z dnia 30 czerwca 1946 r. wykazał:

koni	1 729 518
bydła rogatego	3 910 489
trzody chlewnej	2 674 122
owiec	727 073

Zestawienie powyższych liczb, przy uwzględnieniu niedokładności czerwcowej rejestracji pogłowia w 1946 r. i różnic sezonowych, wykazuje niezbicie niezwykle intensywny rozwój hodowli w ciągu ostatniego pięciolecia.

DZIAŁ II. PRZEMYSŁ

TABL. 1. WYKONANIE TRZYLETNIEGO PLANU PRODUKCJI PRZEMYSŁOWEJ W MILIONACH ZŁOTYCH WEDŁUG CEN Z 1937 R.

Ministerstwa [a]	Plan trzyletni	Wykonanie planu				
		ogółem		w roku		
		w liczb. bezwzgl.	w odset. planu	1947	1948	1949
Ogółem	**35 615 9**	**39 061,5**	***109,7***	**9 821,7**	**13 041.4**	**16 198,4**
Ministerstwo Górnictwa i Energetyki	6 846,5	7 195,7	*105,1*	2 104,2	2 449,5	2 642,0
Ministerstwo Przemysłu Ciężkiego	12 885,2	14 124,4	*109,6*	3 238,1	4 844,7	6 041,6
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	10 386,1	11 042,2	*106,3*	2 778,5	3 573,1	4 690,6
Min. Przem. Rolnego i Spożywczego	4 930,1	6 033,9	*122,4*	1 539,6	1 949,2	2 545,1
Ministerstwo Leśnictwa (przemysł)	482,9	572,1	*118,5*	142,4*b*	196,6*b*	233,1*b*
Min. Żeglugi (przemysł stoczniowy)	85,1	93,2	*109,5*	18,9	28,3	46,0

a Przynależność centralnych zarządów do poszczególnych ministerstw według stanu w 1949 r.
b Lata gospodarcze obejmujące okres od 1.X do 30.IX.
Źródło: Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego.

TABL. 2. WARTOŚĆ PRODUKCJI WYKONANEJ W 1949 R. W MILIONACH ZŁOTYCH WEDŁUG CEN NIEZMIENNYCH

Ministerstwa [a] Centralne Zarządy i równorzędne jednostki organizacyjne	Wykonanie w 1949	
	w liczbach bezwzgl.	w odsetkach planu
Ogółem	**15 512,1**	.
w tym:		
Ministerstwo Górnictwa	2 039,8	.
w tym:		
Centralny Zarząd Przemysłu Węglowego	1 639,2	*101,4*
Centralny Zarząd Gazownictwa	95,0	.
Polski Monopol Solny	55,0	*114,0*
Ministerstwo Przemysłu Ciężkiego	5 545,7	.
w tym:		
Centralny Zarząd Energetyki	486,0	*105,1*
Centralny Zarząd Przemysłu Motoryzacyjnego	186,0	*130,9*
Centralny Zarząd Budowy Maszyn Ciężkich	213,0	*118,5*
Centralny Zarząd Przemysłu Maszynowego	280,8	*120,2*
Centralny Zarząd Przemysłu Wyrobów Metalowych	303,9	*118,7*
Centralny Zarząd Przemysłu Elektrotechnicznego	439,2	*123,1*
Centralny Zarząd Przemysłu Chemicznego	963,0	*112,1*
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	4 356,2	.
Centralny Zarząd Przemysłu Mineralnego	178,0	*125,5*
Centralny Zarząd Przemysłu Ceramiki Budowlanej	37,2	
Centralny Zarząd Przemysłu Szklarskiego i Ceramicznego	130,4	
Centralny Zarząd Przemysłu Bawełnianego	849,0	*102,4*
Centralny Zarząd Przemysłu Wełnianego	589,8	*114,8*
Centralny Zarząd Przemysłu Włókien Łykowych	241,3	*123,8*
Zjednoczenie Przemysłu Włókien Sztucznych	139,0	*122,0*
Centralny Zarząd Przemysłu Jedwabniczo-Galanteryjnego	225,0	*112,0*
Centralny Zarząd Przemysłu Dziewiarskiego	199,7	*134,3*
Zjednoczenie Przemysłu Artykułów i Tkanin Technicznych	76,0	*106,3*
Zjednoczenie Przemysłu Roszarniczego	20,0	*111,5*
Centralny Zarząd Przemysłu Odzieżowego	261,0	*97,1*
Centralny Zarząd Przemysłu Skórzanego	305,9	*117,4*
Centralny Zarząd Przemysłu Gumowego i Tworzyw Sztucznych	148,0	*142,1*
Centralny Zarząd Przemysłu Papierniczego	410,5	*116,4*
Centralny Zarząd Przemysłu Graficznego	85,1	*108,3*
Centralny Zarząd Przemysłu Drzewnego	146,9	*142,8*
Polski Monopol Zapałczany	56,4	*113,9*
Państwowy Przemysł Miejscowy	257,0	*144,5*

a Przynależność centralnych zarządów do poszczególnych ministerstw według stanu w 1950 r.

(dok. str. 25)

TABL. 2. WARTOŚĆ PRODUKCJI WYKONANEJ W 1949 R. W MILIONACH ZŁOTYCH WEDŁUG CEN NIEZMIENNYCH (dok.)

Ministerstwa [a] Centralne Zarządy i równorzędne jednostki organizacyjne	Wykonanie w 1949	
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach planu
Ministerstwo Przemysłu Rolnego i Spożywczego	1 914,5	.
Centralny Zarząd Przemysłu Cukrowniczego	447,3	*123,2*
Centralny Zarząd Przemysłu Tłuszczowego	300,4	*123,4*
Zjednoczone Zakłady Przemysłu Kosmetycznego	27,3	.
Centralny Zarząd Przemysłu Fermentacyjnego	212,3	*133,1*
Zjednoczenie Przemysłu Drożdżowego	11,9	.
Zjednoczenie Przemysłu Cukierniczego	134,0	*150,8*
Zjednoczenie Przemysłu Ziemniaczanego	27,3	*132,7*
Zjednoczenie Przemysłu Surogatów Kawowych i Namiastek Spożywczych	117,0	*134,2*
Przedsiębiorstwo Państwowe „Centrala Zielarska"	8,0	.
Państwowy Monopol Spirytusowy	173,0	*82,5*
Polski Monopol Tytoniowy	456,0	*157,2*
Ministerstwo Handlu Wewnętrznego	1 160.0	.
Polskie Zakłady Zbożowe	454,0	.
Centralny Zarząd Przemysłu Mięsnego	650,0	*137,5*
Centralny Zarząd Przemysłu Chłodniczego	6,8	.
Centrala Odpadków Produktów Poubojowych „Bacutil"	22,7	.
Przedsiębiorstwo Państwowe „Centrala Rybna"	26,5	.
Ministerstwo Leśnictwa (przemysł)	227,2	*123,8*

a Przynależność centralnych zarządów do poszczególnych ministerstw według stanu w 1950 r

U w a g a. Ceny niezmienne obowiązujące od 1950 r. oparte są w zasadzie o efektywne ceny, przeciętne uzyskiwane w 1937 r. przez producentów w sprzedaży hurtowej, bez opłat akcyzowych loco fabryka. Do cen węgla, niektórych wyrobów hutniczych oraz niektórych artykułów rolnych wprowadzono korekturę na podstawie uchwały Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 15 marca 1949 r.

Ź r ó d ł o: Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego.

TABL. 3. PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW PRZEMYSŁOWYCH

Wyroby	Jednostka miary	1937	1947	1948	1949	1950
Górnictwo						
Węgiel kamienny	tys. *t*	36 218	59 130	70 262	74 081	78 001
Węgiel brunatny	tys. *t*	18	4 766	5 040	4 621	4 836
Koks	tys. *t*	2 328	4 465	5 091	5 773	5 988
Półkoks	tys. *t*	.	56	85	83	93
Brykiety z węgla kamiennego	tys. *t*	209	632	716	693	631
Brykiety z węgla brunatnego	tys. *t*		42	114	166	165
Rudy żelazne surowe	tys. *t*	792[a]	504[b]	659[b]	684[b]	770[b]
Sól kamienna i warzona	tys. *t*	399	338	420	450	477
Przemysł mineralny						
Wapno budowlane	tys. *t*	764	547	753	868	948
Wapno nawozowe	tys. *t*	20	50	65	152	235
Gips	tys. *t*	.	15	14	26	34
Cement	tys. *t*	1 289	1 522	1 824	2 344	2 514
Cegła	mil. szt.	1 848	696	975	1 253[c]	1 426[d]
Fajans sanitarny	*t*	2 121	1 194	2 099	2 362	2 729
Porcelana stołowa i inna bez technicznej	*t*	3 188	5 446	7 003	7 481	8 762
Porcelana techniczna	*t*	1 814	3 611	4 388	5 540	7 569
Szkło płaskie	tys. *t*	28	60	76	77	82
Przemysł hutniczy						
Stal surowa	tys. *t*	1 468	1 579	1 955	2 304	2 515
Rury i łączniki do rur	tys. *t*	81	74	92	107	123

a Ruda ilasta i brunatna. *b* Bez rudy magnetytowej, *c* Ponadto w okresie od 1. I do 30. XI 1949 r. wydobyto 447 mil. szt. cegły rozbiórkowej. *d* Ponadto w okresie od 1. XII 1949 r. do 31.XII 1950 r. wydobyto 578 mil. szt. cegły rozbiórkowej. (c. d. str. 26)

TABL. 3. PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW PRZEMYSŁOWYCH (c.d.)

Wyroby	Jednostka miary	1937	1947	1948	1949	1950
Przemysł metalowy						
Drut żelazny i stalowy	tys. *t*	80	31	52	60	56
Gwoździe	tys. *t*	38	32	35	40	40
Maszyny i aparaty rolnicze	*t*	21 205	36 431	40 152	36 954	39 646
Obrabiarki dla przemysłu metalowego	*t*	1 740	4 080	6 806	9 438	12 065
Obrabiarki dla przemysłu drzewnego	szt.	217	382	306	278	458
Węglarki	szt.	324[a]	11 075	15 273	15 474	10 952
Wagony tramwajowe motorowe i przyczepne	szt.	.	5	23	86	198
Motocykle	szt.	—	103	2 109	4 177	7 138
Rowery	szt.	39 069	79 316	74 995	91 133	98 958
Przemysł elektrotechniczny						
Kable	*t*	8 602	7 435	14 008	16 782	19 478
Akumulatory	*t*	1 799	1 879	3 662	3 171	3 320
Żarówki oświetleniowe bez karzełkowych	tys. szt.	11 340	7 616	15 160	24 708	29 659
Aparaty telefoniczne	szt.	15 352	31 945	68 648	56 454	28 753
Odbiorniki radiowe lampowe	szt.	145 000	7 387	33 704	66 089	116 110
Przemysł precyzyjny i optyczny						
Gazomierze	szt.	13 115	1 270	5 698	16 271	31 905
Wodomierze	szt.	.	12 514	22 239	25 842	36 985
Przemysł chemiczny						
Nawozy sztuczne *b*	tys. *t*	495	437	629	795	835
w tym:						
azotniak	tys. *t*	68	121	158	169	173
saletrzak *b*	tys. *t*	19	70	130	111	122
superfosfaty mineralne i kostne	tys. *t*	175	195	281	392	388
Barwniki	tys. *t*	2,0	2,1	3,1	3,8	4,2
Mydło	*t*	49 380	8 230	24 820	53 026	70 196
Dętki motocyklowe	*t*	175	24	45	24	41
Dętki rowerowe	*t*		215	413	360	328
Dętki samochodowe	*t*	.	196	353	516	722
Opony motocyklowe	*t*	1 218	74	101	102	186
Opony rowerowe	*t*		1 255	1 966	2 290	2 393
Opony samochodowe	*t*	1 260[c]	1 327	2 505	3 128	4 394
Zapałki	tys. skrzyń[d]	63	170	225	250	268
Papa dachowa bitumiczna i smołowcowa	tys. m²	23 204	33 900	32 223	40 235	45 170
Przemysł włókienniczy						
Przędza bawełniana	tys. *t*	78	59	82	91	92
Przędza wełniana	tys. *t*	34	24	33	39	42
Przędza lniana	tys. *t*	8,1	11	13	16	25
Przędza jutowa	tys. *t*	14	8,9	9,0	4,8	8,8
Przędza jedwabna sztuczna	tys. *t*	6,5	5,6	7,1	9,0	10
Tkaniny bawełniane	tys. *t*	52	47	59	65	69
	mil. *m*	.	258,3	351,4	406,5	435,2
Tkaniny wełniane	tys. *t*	21	17	23	28	31
	mil. *m*	.	32,8	41,9	50,1	56,4
Tkaniny lniane	tys. *t*	5,8	8,2	8,8	11	16
	mil. *m*	.	27,6	32,7	39,5	57,1
Tkaniny jutowe	tys. *t*	12	8,0	7,8	4,3	7,7
	mil. *m*	.	19,6	20,6	10,4	19,2
Tkaniny jedwabne sztuczne	tys. *t*	2,6	2,8	4,3	6,5	7,8
	mil. *m*	.	21,7	33,9	47,7	57,5

a Węglarki łącznie z innymi wagonami towarowymi. *b* Bez saletry amonowej. *c* Łącznie z samolotowymi. *d* Jedna skrzynia zawiera przeciętnie 240 000 zapałek. (dok. str. 27)

TABL. 3. PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW PRZEMYSŁOWYCH (dok.)

Wyroby	Jednostka miary	1937	1947	1948	1949	1950
Przemysł papierniczy						
Papier	tys. *t*	195	207	247	265	292
w tym:						
bibułka	tys. *t*	4,4	4,0	5,2	5,7	6,1
drukowy	tys. *t*	65	74	87	95	101
pakowy	tys. *t*	63	48	59	63	72
bibuła	tys. *t*	0,3	1,1	1,9	2,6	2,8
pergamin	tys. *t*	3,8	1,7	3,0	2,1	3,5
karton	tys. *t*	8,1	17	23	25	25
Tektura	tys. *t*	44	34	43	49	55
Przemysł skórzany						
Skóry twarde podeszwowe	*t*	22 107	4 310	9 252	12 873	12 991
Skóry techniczne i rymarskie	*t*	1 192	898	1 593	2 027	1 215
Skóry wierzchnie wyprawy roślinnej i mineralnej	tys. m^2	3 262	1 232	1 912	2 526	2 440
Skóry galanteryjne i odzieżowe	tys. m^2	.	84	391	1 044	1 410
Pasy napędne	*t*	.	363	470	337	179
Przemysł obuwniczy mechaniczny						
Obuwie skórzane na podeszwie skórzanej i gumowej	tys. par	1 501	3 104	4 868	7 305	11 297
Przemysł drzewny						
Tarcica	tys. m^3	4 840	3 225	3 831	4 585	4 920
Meble gięte	tys. szt.	2 002	577	683	1 067	1 296
w tym krzesła gięte	tys. szt.	1 728	518	577	861	949
Meble stolarskie	komplet	.	9 387	12 749	23 261	32 795
Przemysł przetwórczo-rolny i spożywczy						
Czekolada i cukierki	*t*	.	16 653	22 730	39 038	47 721
Drożdże	*t*	.	7 213	7 649	9 067	9 626
Piwo	tys. *hl*	1 407	1 529	1 615	2 532	3 459
Słód	t	41 074	22 900	33 502	44 748	65 997
Spirytus w przeliczeniu na 100°	tys. *l*	85 965[a]	66 871	111 884	85 822	82 677
Wódki czyste	tys. *l*	.	107 646	123 050	93 250	109 409
Wódki gatunkowe	tys. *l*	.	4 030	2 800	3 701	6 820
Śledzie	*t*	.	.	2 632	4 927	4 983
Ryby suszone i wędzone	*t*	6 910	.	2 558	8 978	9 381
Przetwory ziemniaczane	*t*	55 604	24 645	59 877	71 137	91 350
Oleje surowe	*t*	35 948	18 287	37 263	45 191	40 459
Margaryna	*t*	1 012	851	13 902	18 970	19 249
Cygara	tys. szt.	28 885[b]	25 987	16 533	22 643	23 124
Papierosy bezustnikowe i z ustnikiem	mil. szt.	7 699[b]	10 026	15 138	21 286	25 265
Elektrownie [c]						
Energia elektryczna	mil. *kWh*	3 628	6 613	7 514	8 146	9 421

a Kampania 1937/38. *b* Rok budżetowy 1937/38. *c* O mocy zainstalowanej ponad 1 000 *kW*.

TABL. 4. PRODUKCJA CUKRU

Wyszczególnienie	Kampanie			
	1937/38	1947/48	1948/49	1949/50
Cukrownie czynne	61	76	76	76
Zatrudnienie przeciętne w ciągu roku	17 451	34 228	36 191	36 634
Zatrudnienie maksymalne w czasie trwania kampanii	.	89 311	85 301	85 891
Przerobione buraki w tys. *q*	32 269	34 426	41 834	47 283
Cukrowość buraka w %	*18,4*	*17,1*	*17,5*	*18,3*
Produkcja cukru w przeliczeniu na cukier biały w tys. *t*	506	496	624	745

Ź r ó d ł o: Centralny Zarząd Przemysłu Cukrowniczego

TABL. 5. RYBOŁÓWSTWO MORSKIE

Gatunki ryb	1938	1947	1948	1949
	w tonach			
Połowy ogółem	**12 520**	**39 490**	**48 197**	**59 318**
Łososie i trocie	30	475	406	307
Węgorze	140	444	473	637
Śledzie	9 890	4 842	6 906	12 020
Wątłusze (dorsze)	1 230	29 681	35 307	36 877
Płastugi	410	757	564	728
Certy i płotki	.	712	1 744	2 239
Leszcze	.	366	764	1 203
Inne	820	2 213	2 033	5 302

Ź r ó d ł o: Ministerstwo Żeglugi i morskie urzędy rybackie.

TABL. 6. ELEKTROWNIE O MOCY ZAINSTALOWANEJ POWYŻEJ 1 000 *kW*

Elektrownie	1947	1948	1949	1947	1948	1949	1947	1948	1949
	Liczba zakładów			Zainstalowana faktyczna moc			Produkcja energii elektrycznej		
				w 1000 *kW*			w milionach *kWh*		
	stan w dniu 31. XII						przeciętne miesięczne		
Ogółem	**232**	**238**	**247**	**2 284**	**2 454**	**2 508**	***551***	***626***	***676***
Zawodowe [a]	96	92	94	1 179	1 278	1 288	*327*	*366*	*398*
w tym wodne	36	34	34	139	140	140	*24*	*34*	*32*
Niezawodowe [b]	136	141	153	1 105	1 176	1 220	*224*	*260*	*278*

a Pracujące wyłącznie na użytek publiczny. *b* Pracujące całkowicie lub częściowo na użytek przedsiębiorstwa, którego stanowią część składową.

Ź r ó d ł o: Centralny Zarząd Energetyki.

TABL. 7. WRZECIONA I KROSNA CZYNNE W PRZEMYŚLE WŁÓKIENNICZYM

Stan w dn. 31.XII

Lata	Wrzeciona					Krosna				
	ogółem	w dziale produkcji				ogółem	w dziale produkcji			
		bawełnianym		wełnianym	włókien łykowych		bawełnianym	wełnianym	jedwabniczo galanteryjnym	włókien łykowych
		cienkoprzędn.	oddpadk.	czesank.						
	w tysiącach sztuk					w sztukach				
1947	1 449	1 080	67	186	116	46 946	30 686	6 264	5 412 *a*	4 584
1948	1 591	1 217	69	195	110	51 718	35 456	5 901	6 142 *a*	4 219
1949	1 802	1 336	74	268	124	54 122	37 191	6 557	5 283	5 091
1950 *b*	**1 795**	**1 364**	**76**	**228**	**127**	**55 821**	**38 005**	**6 552**	**5 746**	**5 518**

a Krosna posiadane. *b* Stan w dniu 30.VI 1950 r.

Źródło: Dane za lata 1947 i 1948 — Centralny Zarząd Przemysłu Włókienniczego; dane za lata 1949 i 1950 — Ministerstwo Przemysłu Lekkiego.

TABL. 8. PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW PRZEMYSŁOWYCH NA JEDNEGO MIESZKAŃCA

Wyroby	Jednostka miary	1937	1947	1948	1949	1950
Węgiel kamienny	*kg*	1 059	2 484	2 903	3 024	3 145
Koks	*kg*	68	188	211	236	241
Rudy żelazne surowe	*kg*	23	21	27	28	31
Sól kamienna i warzona	*kg*	12	14	17	18	19
Wapno budowlane	*kg*	22	23	31	35	38
Cement	*kg*	38	64	75	96	101
Cegła	szt.	54	29	40	51 *a*	57 *b*
Porcelana stołowa i inna bez technicznej	*kg*	0,1	0,2	0,3	0,3	0,4
Szkło płaskie	*kg*	0,8	2,5	3,1	3,1	3,3
Stal surowa	*kg*	43	66	81	94	101
Rowery	szt. na 1000 mieszk.	1,1	3,3	3,1	3,7	4,0
Żarówki oświetleniowe bez karzełkowych	szt.	0,3	0,3	0,6	1,0	1,2
Nawozy sztuczne *c*	*kg*	15	18	26	32	34
Mydło	*kg*	1,4	0,3	1,0	2,2	2,8
Tkaniny bawełniane	*kg*	1,5	2,0	2,4	2,6	2,8
Tkaniny wełniane	*kg*	0,6	0,7	1,0	1,1	1,2
Tkaniny jedwabne sztuczne	*kg*	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3
Papier	*kg*	5,7	8,7	10	11	12
Tektura	*kg*	1,3	1,4	1,8	2,0	2,2
Obuwie skórzane mechaniczne na podeszwie skórzanej i gumowej	pary na 1000 mieszk.	44	130	201	298	455
Tarcica	m^3 na 1000 mieszk.	142	136	159	187	198
Energia elektryczna	*kWh*	106	278	310	332	380

a Ponadto wydobycie cegły rozbiórkowej przypadające na jednego mieszkańca wyniosło 18 szt. *b* Ponadto wydobycie cegły rozbiórkowej przypadające na jednego mieszkańca wyniosło 23 szt. *c* Bez saletry amonowej.

TABL. 9. ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE I RZEMIOŚLE[a]

Przeciętna roczna

Lata Gałęzie przemysłu	Ogółem	Gospodarka uspołeczniona				Gospodarka pryw.	
		razem *b*	państwowa	samorządowa	spółdzielcza	przemysł	rzemiosło *c*
Ogółem 1947	1 657 257	1 301 704	1 206 157	29 908	64 028	141 308[d]	214 245[e]
1948	1 878 246	1 455 790	1 344 204	27 055	82 587	105 942	316 514
1949	**1 989 006**	**1 636 143**	**1 492 390**	**26 604**	**116 232**	**65 113**	**287 750**
Według gałęzi przemysłu w 1949 r							
w tym:							
Górnictwo	249 192	249 172	249 172	—	—	—	—
Mineralny	127 727	112 890	103 981	4 063	4 846	9 343	5 494
Hutniczy	101 618	110 618	101 618	—	—	—	—
Metalowy	299 795	236 351	229 045	1 330	5 967	11 621	51 823
Elektrotechniczny	46 623	37 622	35 796	370	1 456	1 304	7 697
Precyzyjny i optyczny	14 131	7 880	7 450	167	263	520	5731
Chemiczny	105 428	94 777	84 377	8 232	2 161	8 099	2 552
Włókienniczy	342 972	325 669	319 140	1	6 502	5 759	11 544
Papierniczy	41 275	35 709	33 712	3	1 980	2 578	2 988
Poligraficzny	30 096	24 033	13 986	241	9 415	1 577	4 486
Skórzany	17 342	12 583	11 049	—	1 534	306	4 453
Drzewny	127 874	89 618	81 110	900	7 513	6 442	31 814
Przetwórczo-rolny i spożywczy	218 689	153 065	102 769	1 060	49 115	11 309	54 315
Odzieżowy	184 009	76 774	52 571	—	24 032	4 897	102 338
Różny osobno nie wymieniony	5 349	2 088	587	—	1 418	1 168	2 093
Elektrownie	52 145	52 145	52 137	8	—	—	—
Wodociągi	10 737	10 737	528	10 209	—	—	—

a Rzeczywisty stan organizacyjny przemysłu i rzemiosła w danym roku. Bez przedsiębiorstw budowlanych i rzemiosła budowlanego, warsztatów kolejowych oraz zakładów i warsztatów usługowych. *b* Liczby obejmują również zatrudnienie w zakładach należących do partii politycznych, instytucji naukowych, kościelnych itp. *c* Na podstawie deklaracji w sprawie nabycia kart rejestracyjnych. *d* Obejmuje zakłady przemysłowe i rzemieślnicze zatrudniające 5 i więcej pracowników. *e* Obejmuje zakłady przemysłowe i rzemieślnicze zatrudniające poniżej 5 pracowników.

U w a g a. Liczby dotyczące gospodarki prywatnej w 1947 r. są nieporównywalne z liczbami za lata 1948 i 1949, w których podział na zakłady przemysłowe i rzemieślnicze został dokonany na podstawie prawnego podziału organizacyjnego. W związku z tym w latach 1948 i 1949 rubryka „przemysł" obejmuje wszystkie zakłady przemysłowe a rubryka „rzemiosło" wszystkie zakłady rzemieślnicze bez względu na liczbę zatrudnionych.

TABL. 10. PRYWATNE ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE I RZEMIEŚLNICZE ORAZ ZATRUDNIENIE W NICH[a]

Gałęzie przemysłu	Lata	Ogółem		Przemysłowe[b]		Rzemieślnicze[cd]	
		zakłady	pracownicy	zakłady	pracownicy	zakłady	pracownicy
Ogółem	**1947**	**160 935**	**355 553**	**17 717**	**141 308**	**143 218**	**214 245**
	1948	**169 065**	**422 456**	**12 214**	**105 942**	**156 851**	**316 514**
	1949	**161 467**	**352 863**	**11 182**	**65 113**	**150 285**	**287 750**
w tym:							
Mineralny	1947	2 636	19 569	667	15 972	1 969	3 597
	1948	2 462	17 136	693	12 700	1 769	4 436
	1949	2 733	14 837	532	9 343	2 201	5 494
Metalowy	1947	26 998	66 972	2 629	32 473	24 369	34 499
	1948	28 240	80 719	951	19 244	27 289	61 475
	1949	25 406	63 444	720	11 621	24 686	51 823
Elektrotechniczny	1947	2 686	9 660	481	5 349	2 205	4 311
	1948	2 960	12 191	183	2 663	2 777	9 528
	1949	2 465	9 001	90	1 304	2 375	7 697
Precyzyjny i optyczny	1947	2 865	5 177	134	1 167	2 731	4 010
	1948	3 034	6 010	31	583	3 003	5 427
	1949	2 968	6 251	26	520	2 942	5 731
Chemiczny	1947	2 737	13 379	769	9 501	1 968	3 878
	1948	2 114	13 525	1 253	11 377	861	2 148
	1949	1 902	10 651	850	8 099	1 052	2 552
Włókienniczy	1947	4 946	11 663	525	4 795	4 421	6 868
	1948	5 834	17 971	976	7 873	4 858	10 098
	1949	6 273	17 303	668	5 759	5 605	11 544
Papierniczy	1947	1 128	6 694	362	5 196	766	1 498
	1948	1 104	7 793	372	4 896	732	2 897
	1949	1 088	5 566	206	2 578	882	2 988
Poligraficzny	1947	2 764	5 909	177	2 091	2 587	3 818
	1948	2 753	6 247	188	1 878	2 565	4 369
	1949	2 829	6 063	138	1 577	2 691	4 486
Skórzany	1947	2 714	4 551	84	800	2 630	3 751
	1948	2 740	5 388	23	410	2 717	4 978
	1949	2 636	4 759	17	306	2 619	4 453
Drzewny	1947	15 473	38 844	2 024	20 356	13 449	18 488
	1948	17 836	48 947	1 503	15 095	16 333	33 852
	1949	16 658	38 256	830	6 442	15 828	31 814
Przetwórczo-rolny i spożywczy	1947	41 780	88 145	8 583	32 215	33 197	55 930
	1948	37 757	97 402	5 717	22 586	32 040	74 816
	1949	30 497	65 624	6 812	11 309	23 685	54 315
Odzieżowy	1947	53 467	83 104	1 203	10 485	52 264	72 619
	1948	61 178	105 329	221	5 207	60 957	100 122
	1949	64 667	107 235	185	4 897	64 482	102 338
Różny osobno nie wymieniony	1947	551	1 438	58	702	493	736
	1948	854	3 231	86	1 184	768	2 047
	1949	1 146	3 261	99	1 168	1 047	2 093

a Bez przedsiębiorstw budowlanych i rzemiosła budowlanego oraz zakładów i warsztatów usługowych. *b* Dane za rok 1947 obejmują zakłady przemysłowe i rzemieślnicze zatrudniające 5 i więcej pracowników. *c* Na podstawie deklaracji w sprawie nabycia kart rejestracyjnych. *d* Dane za rok 1947 obejmują zakłady przemysłowe i rzemieślnicze zatrudniające poniżej 5 pracowników.

U w a g a. Liczby za 1947 r. są nieporównywalne z liczbami za lata 1948 i 1949, w których podział na zakłady przemysłowe i rzemieślnicze został dokonany na podstawie prawnego podziału organizacyjnego. W związku z tym w latach 1948 i 1949 rubryki dotyczące przemysłu obejmują wszystkie zakłady przemysłowe, a rubryki dotyczące rzemiosła wszystkie zakłady rzemieślnicze bez względu na liczbę zatrudnionych.

TABL. 11. ZATRUDNIENI W PRZEMYŚLE WEDŁUG PŁCI W 1949 R.
Stan w dn. 31. XII

Gałęzie przemysłu	Forma gospodarki	Pracownicy ogółem razem	Pracownicy ogółem w tym kobiety	Pracownicy fizyczni razem	Pracownicy fizyczni w tym kobiety	Pracownicy umysłowi razem	Pracownicy umysłowi w tym kobiety	Udział procentowy kobiet w zatrudnieniu pracowników ogółem	Udział procentowy kobiet w zatrudnieniu pracowników fizycznych	Udział procentowy kobiet w zatrudnieniu pracowników umysłowych
Ogółem	r	**1 802 140**	496 885	**1 589 065**	435 066	**213 075**	61 819	*27,6*	*27,4*	*29,0*
	u	1 748 717	475 113	1 543 244	415 973	205 473	59 140	*27,2*	*27,0*	*28,8*
	p	1 597 572	426 903	1 414 960	374 501	182 612	52 402	*26,7*	*26,5*	*28,7*
	s	25 052	2 594	20 182	1 359	4 870	1 235	*10,4*	*6,7*	*25,4*
	sp	125 094	45 252	107 244	30 795	17 850	5 457	*36,2*	*37,1*	*30,6*
	pr	53 423	21 772	45 821	19 093	7 602	2 679	*40,8*	*41,7*	*35,2*
w tym:										
Górnictwo	r	258 515	15 394	240 678	13 196	17 837	2 198	*6,0*	*5,5*	*12,3*
	u	258 515	15 394	240 678	13 196	17 837	2 198	*6,0*	*5,5*	*12,3*
	p	258 515	15 394	240 678	13 196	17 837	2 198	*6,0*	*5,5*	*12,3*
Mineralny	r	125 898	28 377	115 049	25 297	10 849	3 080	*22,5*	*22,0*	*28,4*
	u	119 028	26 798	108 759	23 908	10 269	2 890	*22,5*	*22,0*	*28,1*
	p	111 165	25 599	101 530	22 812	9 635	2 787	*23,0*	*22,5*	*28,9*
	s	3 611	436	3 365	395	246	41	*12,1*	*11,7*	*16,7*
	sp	4 252	763	3 864	791	388	62	*17,9*	*18,1*	*16,0*
	pr	6 870	1 579	6 290	1 389	580	190	*23,0*	*22,1*	*32,8*
Hutniczy	r	108 689	15 676	95 265	12 206	13 424	3 470	*14,4*	*12,8*	*25,8*
	u	108 689	15 676	95 265	12 206	13 424	3 470	*14,4*	*12,8*	*25,8*
	p	108 689	15 676	95 265	12 206	13 424	3 470	*14,4*	*12,8*	*25,8*
Metalowy	r	263 019	38 277	226 079	27 469	36 940	10 808	*14,6*	*12,2*	*29,3*
	u	254 159	36 318	218 429	25 901	35 730	10 417	*14,3*	*11,9*	*29,2*
	p	247 125	35 633	212 320	25 424	34 805	10 209	*14,4*	*12,0*	*29,3*
	s	179	5	157	3	22	2	*2,8*	*1,9*	*9,1*
	sp	6 855	680	5 952	474	903	206	*9,9*	*8,0*	*22,8*
	pr	8 860	1 959	7 650	1 568	1 210	391	*22,1*	*20,5*	*32,3*
Elektrotechniczny	r	43 064	12 769	34 975	10 203	8 089	2 566	*29,7*	*29,2*	*31,7*
	u	41 936	12 439	34 040	9 936	7 896	2 503	*29,7*	*29,2*	*31,7*
	p	40 097	12 180	32 497	9 734	7 600	2 446	*30,4*	*30,0*	*32,2*
	s	372	33	349	33	23	—	*8,9*	*9,5*	—
	sp	1 467	226	1 194	169	273	57	*15,4*	*14,2*	*20,9*
	pr	1 128	330	935	267	193	63	*29,3*	*28,6*	*32,6*
Precyzyjny i optyczny	r	10 024	2 127	8 209	1 537	1 815	590	*21,2*	*18,7*	*32,5*
	u	9 552	2 008	7 808	1 450	1 744	558	*21,0*	*18,6*	*32,0*
	p	9 056	1 892	7 409	1 374	1 647	518	*20,9*	*18,5*	*31,5*
	s	162	12	139	5	23	7	*7,4*	*3,6*	*30,4*
	sp	334	104	260	71	74	33	*31,1*	*27,3*	*44,6*
	pr	472	119	401	87	71	32	*25,2*	*21,7*	*45,1*
Chemiczny	r	108 553	27 917	89 781	22 028	18 772	5 889	*25,7*	*24,5*	*31,4*
	u	101 379	24 434	84 618	19 350	16 761	5 084	*24,1*	*22,9*	*30,3*
	p	90 334	22 533	76 311	18 159	14 023	4 374	*24,9*	*23,8*	*31,2*
	s	8 861	924	6 718	384	2 143	540	*10,4*	*5,7*	*25,2*
	sp	2 178	973	1 584	803	594	170	*44,7*	*50,7*	*28,6*
	pr	7 174	3 483	5 163	2 678	2 011	805	*48,6*	*51,9*	*40,0*
Włókienniczy	r	353 864	191 587	325 867	182 888	27 997	8 699	*54,1*	*56,1*	*31,1*
	u	348 456	188 867	321 268	180 387	27 188	8 480	*54,2*	*56,1*	*31,2*
	p	341 398	184 702	314 976	176 536	26 422	8 166	*54,1*	*56,0*	*30,9*
	sp	7 030	4 144	6 272	3 836	758	308	*58,9*	*61,2*	*40,6*
	pr	5 408	2 720	4 599	2 501	809	219	*50,3*	*54,4*	*27,1*

a Obejmuje również zakłady należące do partii politycznych, instytucji naukowych, kościelnych itp.

(dok. str. 33)

TABL. 11. ZATRUDNIENI W PRZEMYŚLE WEDŁUG PŁCI W 1949 R. (dok.)
Stan w dn. 31.XII

Gałęzie przemysłu / Forma gospodarki: r — razem, u — uspołeczniona[a], p — państwowa, s — samorządowa, sp — spółdzielcza, pr — prywatna	Pracownicy: ogółem — razem	ogółem — w tym kobiety	fizyczni — razem	fizyczni — w tym kobiety	umysłowi — razem	umysłowi — w tym kobiety	Udział procentowy kobiet w zatrudnieniu pracowników: ogółem	fizycznych	umysłowych
Papierniczy ..... r	39 743	13 520	35 346	12 064	4 397	1 456	34,0	34,1	33,1
u	37 789	12 193	33 631	10 841	4 158	1 352	32,3	32,2	32,5
p	35 385	10 475	31 434	9 188	3 951	1 287	29,6	29,2	32,6
sp	2 404	1 718	2 197	1 653	207	65	71,5	75,2	31,4
pr	1 954	1 327	1 715	1 223	239	104	67,9	71,3	43,5
Poligraficzny ..... r	24 323	12 117	20 625	10 347	3 698	1 770	49,8	50,2	47,9
u	23 322	11 579	19 772	9 871	3 550	1 708	49,6	49,9	48,1
p	14 794	7 264	12 357	6 007	2 437	1 257	49,1	48,6	51,6
s	126	50	106	45	20	5	39,7	42,5	25,0
sp	7 987	4 083	6 970	3 664	1 017	419	51,1	52,6	41,2
pr	1 001	538	853	476	148	62	53,7	55,8	41,9
Skórzany r	13 802	2 657	11 948	2 078	1 854	579	19,3	17,4	31,2
u	13 507	2 506	11 699	1 941	1 808	565	18,6	16,6	31,3
p	11 899	1 998	10 298	1 481	1 601	517	16,8	14,4	32,3
sp	1 608	508	1 401	460	207	48	31,6	32,8	23,2
pr	295	151	249	137	46	14	51,2	55,0	30,4
Drzewny r	100 983	17 189	91 498	14 868	9 485	2 321	17,0	16,2	24,5
u	95 462	16 382	86 506	14 211	8 956	2 171	17,2	16,4	24,2
p	86 810	14 992	78 998	13 066	7 812	1 926	17,3	16,5	24,7
s	994	119	888	99	106	20	12,0	11,1	18,9
sp	7 571	1 269	6 543	1 044	1 028	225	16,8	16,0	21,9
pr	5 521	807	4 992	657	529	150	14,6	13,2	28,4
Instrumentów muzycznych ..... r	569	110	452	78	117	32	19,3	17,3	27,4
u	458	83	365	62	93	21	18,1	17,0	22,6
p	435	79	348	59	87	20	18,2	17,0	23,0
pr	111	27	87	16	24	11	24,3	18,4	45.8
Przetwórczo-rolny i spożywczy r	175 079	43 497	146 166	35 081	28 913	8 416	24,8	24,0	29,1
u	166 902	39 446	139 209	31 485	27 693	7 961	23,6	22.6	28,7
p	113 148	27 344	95 506	22 158	17 642	5 186	24,2	23,2	29.4
s	432	56	297	21	135	35	13,0	7,1	25.9
sp	53 173	12 033	43 275	9 295	9 898	2 738	22,6	21,5	27.7
pr	8 177	4 051	6 957	3 596	1 220	455	49,5	51,7	37.3
Odzieżowy ..... r	93 741	64 064	86 426	60 707	7 315	3 357	68,3	70,2	45.9
u	88 584	60 067	81 619	56 847	6 965	3 220	67,8	69.6	46.2
p	59 651	42 194	54 994	40 034	4 657	2 160	70,7	72,8	46.4
sp	28 772	17 807	26 473	16 751	2 299	1 056	61.9	63,3	45.9
pr	5 157	3 997	4 807	3 860	350	137	77,5	80,3	39,1
Chłodniczy ..... r	680	65	543	29	137	36	9,6	5,3	26,3
u	669	64	534	29	135	35	9,6	5,4	25.9
p	650	62	515	27	135	35	9,5	5,2	25,9
Elektrownie ..... r	54 065	7 493	37 219	2 264	16 846	5 229	13,9	6,1	31.0
u	54 065	7 493	37 219	2 264	16 846	5 229	13.9	6,1	31,0
p	54 056	7 493	37 211	2 264	16 845	5 229	13,9	6.1	31,0
Wodociągi ..... r	10 875	1 070	8 610	456	2 265	614	9,8	5,3	27,1
u	10 875	1 070	8 610	456	2 265	614	9,8	5,3	27,1
p	584	113	470	84	114	29	19,3	17,9	25.4
s	10 291	957	8 140	372	2 151	585	9.3	4.6	27 2

[a] Obejmuje również zakłady należące do partii politycznych, instytucji naukowych, kościelnych itp.

TABL. 12. KOBIETY — PRACOWNICE FIZYCZNE ZATRUDNIONE W PRZEMYŚLE

Stan w dn. 31. XII

Forma gospodarki Gałęzie przemysłu	1937[a]	1947[a]	1948	1949	1947	1948	1949
	w liczbach bezwzględnych				wskaźnik 1937=100		
Ogółem	.	**332 058**	**369 196**	**435 066**	***100,0***	***111,2***	***131,0***
Gospodarka uspołeczniona[b]	.	302 374	343 755	415 973	*100,0*	*113,7*	*137,6*
państwowa	.	286 261	315 253	374 501	*100,0*	*110,1*	*130,8*
samorządowa	.	1 890	1 445	1 359	*100,0*	*76,5*	*71,9*
spółdzielcza	.	13 801	26 501	39 795	*100,0*	*192,0*	*288,3*
Gospodarka prywatna	.	29 684	25 441	19 093	*100,0*	*85,7*	*64,3*
Przemysł w tym:							
Górnictwo	.	14 387	13 603	13 196	*100,0*	*94,6*	*91,7*
Mineralny	8 878	20 797	19 872	25 297	*234,3*	*227,1*	*284,9*
Hutniczy	1 607	11 683	12 215	12 206	*727,0*	*760,1*	*759,6*
Metalowy	9 848	20 811	29 108	27 469	*211,3*	*299,5*	*278,9*
Elektrotechniczny	5 607	6 087	8 233	10 203	*108,6*	*148,2*	*182,0*
Precyzyjny i optyczny	3 445	866	1 034	1 537	*25,1*	*31,5*	*44,6*
Chemiczny	11 801	17 309	18 308	22 028	*146,7*	*155,1*	*186,7*
Włókienniczy	85 404	125 025	151 033	182 888	*146,4*	*178,0*	*214,1*
Papierniczy	7 790	10 480	12 230	12 064	*134,5*	*164,5*	*154,9*
Poligraficzny	4 230	8 737	9 355	10 347	*206,5*	*222,4*	*244,6*
Skórzany	1 410	1 156	1 377	2 078	*82,0*	*107,7*	*147,4*
Drzewny	6 326	9 846	11 745	14 868	*155,6*	*188,6*	*235,0*
Przetwórczo-rolny i spożywczy	23 356	43 444	31 375	35 081	*186,0*	*142,0*	*150,2*
Odzieżowy	8 464	37 897	44 837	60 707	*447,7*	*549,2*	*717,2*
Chłodniczy	.	26	33	29	*100,0*	*126,9*	*111,5*
Różny osobno nie wymieniony	.	1 324	2 104	1 922	*100,0*	*176,8*	*145,2*
Elektrownie	.	1 371	1 648	2 264	*100,0*	*120,2*	*165,1*
Wodociągi	.	432	622	456	*100,0*	*144,0*	*105,6*

a Łącznie z zakładami rzemieślniczymi zatrudniającymi 5 i więcej pracowników. *b* Obejmuje również zakłady należące do partii politycznych, instytucji naukowych, kościelnych itp.

TABL. 13. STRUKTURA ZATRUDNIENIA W PRZEMYŚLE PAŃSTWOWYM W 1949 R.

Stan w dn. 31. XII

Gałęzie przemysłu	Pracownicy zatrudnieni							
	ogółem	w tym fizyczni	w grupach					
			przemysłowej		nieprzemysł.[a]		inwestycyjnej[b]	
			razem	w tym fizyczni	razem	w tym fizyczni	razem	w tym fizyczni
Ogółem	**1 597 572**	1 414 960	**1 478 952**	1 313 479	**81 650**	24 990	**86 970**	76 491
w tym:								
Górnictwo	258 515	240 678	242 250	226 023	267[c]	218[c]	15 998	14 437
Mineralny	111 165	101 530	99 437	90 568	3 889	3 547	7 839	7 415
Hutniczy	108 689	95 265	97 102	85 663	3 914	3 175	7 673	6 427
Metalowy	247 125	212 320	230 694	197 930	7 440	6 264	8 991	8 126
Elektrotechniczny	40 097	32 497	35 094	28 609	1 030	737	3 973	3 151
Precyzyjny i optyczny	9 056	7 409	8 103	6 673	78	58	875	678

a — c Ob. uwagi *a — c* na str. 35.

(dok. str. 35)

TABL. 13. STRUKTURA ZATRUDNIENIA W PRZEMYŚLE PAŃSTWOWYM W 1949 R. (dok.)

Stan w dn. 31.XII

Gałęzie przemysłu	Pracownicy zatrudnieni							
	ogółem	w tym fizyczni	w grupach					
			przemysłowej		nieprzemysł.[a]		inwestycyjnej[b]	
			razem	w tym fizyczni	razem	w tym fizyczni	razem	w tym fizyczn
Chemiczny	90 334	76 311	73 814	62 252	2 101	1 630	14 419	12 429
Włókienniczy	341 398	314 976	330 695	306 029	4 637	3 542	6 066	5 405
Papierniczy	35 385	31 434	33 032	29 442	728	509	1 625	1 483
Poligraficzny	14 794	12 357	14 569	12 214	152	84	73	59
Skórzany	11 899	10 298	11 330	9 831	181	115	388	352
Drzewny	86 810	78 998	83 546	75 944	1 489	1 317	1 775	1 737
Instrumentów muzycz.	435	348	420	335	—	—	15	13
Przetwórczo - rolny i spożywczy	113 148	95 506	105 368	89 371	4 311	2 854	3 469	3 281
Odzieżowy	59 651	54 994	58 415	54 010	734	502	502	482
Chłodniczy	650	515	642	508	8	7	—	—
Różny osobno nie wymieniony	581	521	574	517	3	1	4	3
Elektrownie	54 056	37 211	45 731	30 763	364	199	7 961	6 249
Wodociągi	584	470	422	333	73	63	89	74

a Grupa nieprzemysłowa obejmuje zatrudnionych w obiektach pozazakładowych (np. obsługa domów mieszkalnych itp.) oraz pracowników opłacanych z Funduszu Akcji Socjalnej (np. pracownicy stołówek, przedszkoli, żłobków itp.). Płace tych pracowników nie obciążają kosztów produkcji. *b* Grupa inwestycyjna obejmuje pracowników będących na etacie przedsiębiorstwa i opłacanych z funduszów inwestycyjnych, zatrudnionych przy kapitalnych remontach i inwestycjach. *c* Nie obejmuje pracowników grupy nieprzemysłowej zatrudnionych w górnictwie węglowym; są oni wykazani w administracji centralnej.

TABL. 14. ZATRUDNIENI W PRZEMYŚLE SPÓŁDZIELCZYM W 1949 R.

Stan w dn. 31.XII

Gałęzie przemysłu	Pracownicy					
	ogółem		fizyczni		umysłowi	
	razem	w tym członk. spółdz.[a]	razem	w tym członk. spółdz.[a]	razem	w tym członk. spółdz.[a]
Ogółem	**125 094**	41 977	**107 244**	36 263	**17 850**	5 714
w tym:						
Mineralny	4 252	1 319	3 864	1 151	388	168
Metalowy	6 855	2 913	5 952	2 426	903	487
Elektrotechniczny	1 467	668	1 194	468	273	200
Precyzyjny i optyczny	334	120	260	93	74	27
Chemiczny	2 178	1 021	1 584	674	594	347
Włókienniczy	7 030	4 250	6 272	3 737	758	513
Papierniczy	2 404	378	2 197	317	207	61
Poligraficzny	7 987	985	6 970	846	1 017	139
Skórzany	1 608	866	1 401	744	207	122
Drzewny	7 571	3 611	6 543	3 080	1 028	531
Przetwórczo-rolny i spożywczy	53 173	9 202	43 275	7 485	9 898	1 717
Odzieżowy	28 772	16 246	26 473	14 921	2 299	1 325
Różny osobno nie wymieniony	1 436	384	1 238	312	198	72

a Zatrudnieni członkowie spółdzielni w spółdzielniach pracy.

TABL. 15. ROBOTNIKO-GODZINY PRZEPRACOWANE W PRZEMYŚLE PAŃSTWOWYM W 1949 R.

Gałęzie przemysłu	Ogółem	W grupie przemysłowej				W grupie nieprzemysłowej[b]	W grupie inwestycyjnej[c]
		razem	z tego przypada na				
			robotników produkcyjnych	robotn. gospodarczych[a]	uczniów		
	w tysiącach						
Ogółem	**2 888 125**	**2 695 543**	**2 312 436**	**310 516**	**72 591**	**55 175**	**137 407**
w tym:							
Górnictwo	520 787	496 422	458 968	20 920	16 534	435[d]	23 930
Mineralny	206 533	188 052	164 111	21 624	2 317	7 595	10 886
Hutniczy	205 720	188 813	163 081	21 668	4 064	6 104	10 803
Metalowy	404 178	373 539	297 188	53 929	22 422	14 891	15 748
Elektrotechniczny	58 671	53 276	42 639	7 636	3 001	1 197	4 198
Precyzyjny i optyczny	12 204	11 007	8 828	1 353	826	168	1 029
Chemiczny	160 072	132 496	110 861	19 272	2 363	2 814	24 762
Włókienniczy	639 168	619 848	539 379	68 496	11 973	8 733	10 587
Papierniczy	67 226	62 610	53 185	8 865	560	1 249	3 367
Poligraficzny	24 847	24 561	21 093	2 295	1 173	154	132
Skórzany	20 308	19 595	16 285	2 666	644	184	529
Drzewny	154 421	149 656	136 269	11 657	1 730	2 525	2 240
Instrumentów muzycznych	570	480	395	78	7	40	50
Przetwórczo-rolny i spożywczy	200 506	186 496	139 946	44 743	1 807	6 979	7 031
Odzieżowy	99 915	98 168	86 723	10 219	1 226	1 124	623
Chłodniczy	980	974	824	149	1	4	2
Różny osobno nie wymieniony	1 115	1 096	1 017	74	5	18	1
Elektrownie	83 782	71 159	57 023	12 559	1 577	475	12 148
Wodociągi	1 017	699	489	206	4	149	169

a Obejmuje pracowników straży przemysłowej, dozorców, portierów, pracowników transportu zewnętrznego, pracowników wydzielonych oddziałów remontu własnego taboru transportowego itp. *b* Grupa nieprzemysłowa obejmuje pracowników obiektów pozazakładowych (np. obsługa domów mieszkalnych itp.) oraz pracowników opłacanych z Funduszu Akcji Socjalnej (np. pracownicy stołówek, przedszkoli, żłobków itp.). Płace tych pracowników nie obciążają kosztów produkcji. *c* Grupa inwestycyjna obejmuje pracowników będących na etacie przedsiębiorstwa i opłacanych z funduszów inwestycyjnych, zatrudnionych przy kapitalnych remontach i inwestycjach. *d* Nie obejmuje robotniko-godzin robotników grupy nieprzemysłowej, zatrudnionych w górnictwie węglowym; są one wykazane w administracji centralnej.

TABL. 16. RZEMIOSŁO W 1949 R.[a]

Gałęzie przemysłu Województwa	Ogółem			Zakłady zatrudniające siły najemne				Zakłady nie zatrudniające sił najemnych		
	zakłady	zatrudnieni pracownicy	w tym uczniowie	zakłady	zatrudnieni			zakłady	zatrudnieni	
					pracownicy najemni	właściciele i członkowie rodzin	uczniowie		właściciele i członkowie rodzin	uczniowie
Ogółem	**170 958**	**340 533**	50 730	**33 228**	**86 072**	**43 859**	21 058	**137 730**	**159 872**	29 672
A. Liczba zakładów i zatrudnienie według gałęzi przemysłu										
Przemysł:										
Mineralny	2 201	5 494	164	820	2 613	1 012	110	1 381	1 705	54
Metalowy	24 686	51 823	10 404	4 020	12 658	5 635	4 749	20 666	23 126	5 655
Elektrotechniczny	2 375	7 697	1 973	894	2 660	1 263	1 258	1 481	1 801	715
Precyzyjny i optyczny	2 942	5 731	851	609	1 424	774	415	2 333	2 682	436
Chemiczny	1 052	2 552	136	390	920	574	80	662	922	56
Włókienniczy	5 605	11 544	331	1 659	4 095	2 180	181	3 946	4 938	150
Papierniczy	882	2 988	155	346	1 591	536	105	536	706	50
Poligraficzny	2 691	4 486	437	415	745	555	143	2 276	2 749	294
Skórzany	2 619	4 453	600	305	877	403	139	2 314	2 573	461
Drzewny	15 828	31 814	5 350	3 115	8 111	3 956	2 806	12 713	14 397	2 544
Instrumentów muz.	190	422	35	47	160	65	27	143	162	8
Przetwórczo-rolny i spożywczy	23 685	54 315	7 199	5 533	12 264	8 974	2 459	18 152	25 878	4 740
Odzieżowy	64 482	102 338	17 487	7 925	15 079	9 083	5 206	56 557	60 689	12 281
Budowlany	10 678	29 321	1 540	2 988	14 750	4 037	1 045	7 690	8 994	495
Różny osobno nie wymieniony	1 047	2 093	123	220	647	328	58	827	995	65
Usługi	9 995	23 462	3 945	3 942	7 478	4 484	2 277	6 053	7 555	1 668
B. Liczba zakładów i zatrudnienie według województw										
M. st. Warszawa	9 671	26 149	2 159	3 104	11 075	4 831	1 355	6 567	8 084	804
Warszawskie	16 313	25 251	2 225	1 781	4 114	2 427	524	14 532	16 485	1 701
Bydgoskie	13 651	26 683	5 197	2 566	5 787	3 202	2 135	11 085	12 497	3 062
Poznańskie	20 881	46 196	8 780	4 581	12 755	5 728	3 687	16 300	18 933	5 093
M. Łódź	6 212	16 202	1 634	2 133	6 511	3 044	897	4 079	5 013	737
Łódzkie	10 009	17 468	2 709	1 459	2 640	1 869	719	8 550	10 250	1 990
Kieleckie	8 014	13 203	2 123	914	2 125	1 083	666	7 100	7 872	1 457
Lubelskie	6 381	10 524	1 509	816	1 693	1 015	389	5 565	6 307	1 120
Białostockie	6 201	7 876	478	256	451	293	58	5 945	6 654	420
Olsztyńskie	4 394	6 843	884	466	923	590	241	3 928	4 446	643
Gdańskie	5 882	13 823	2 586	1 609	4 054	2 082	1 352	4 273	5 101	1 234
Koszalińskie	2 805	4 752	718	426	780	532	256	2 379	2 722	462
Szczecińskie	2 926	5 666	583	628	1 515	879	300	2 298	2 689	283
Zielonogórskie	4 793	8 398	1 392	676	1 439	823	447	4 117	4 744	945
Wrocławskie	10 828	20 634	1 830	2 257	5 250	3 148	813	8 571	10 406	1 017
Opolskie	5 256	9 187	1 423	736	1 511	929	549	4 520	5 324	874
Katowickie	16 933	42 243	6 970	5 139	13 882	6 726	3 689	11 794	14 665	3 281
Krakowskie	14 287	30 055	5 612	2 982	8 049	3 810	2 385	11 305	12 584	3 227
Rzeszowskie	5 521	9 380	1 918	699	1 518	848	596	4 822	5 096	1 322

a Na podstawie deklaracji w sprawie nabycia kart rejestracyjnych. Oprócz zakładów rzemieślniczych, liczby obejmują również zakłady nie należące organizacyjnie do rzemiosła, ani do przemysłu (np. warsztaty zmiękczania samodziałów, topienia łoju, preparowania zwierząt itp.).

TABL. 17. UCZNIOWIE W RZEMIOŚLE W 1949 R.

Grupy rzemiosła Izby Rzemieślnicze	Ogółem	Rok nauczania		
		I	II	III
Ogółem	**51 722**	**13 519**	**17 972**	**20 231**
Mężczyźni	46 277	12 064	16 103	18 110
Kobiety	5 445	1 455	1 869	2 121
Według grup rzemiosła				
Budowlana i mineralna	2 646	642	893	1 111
Metalowa i elektrotechniczna	13 462	3 156	4 742	5 564
Drzewna	5 360	1 344	1 990	2 026
Chemiczna	24	6	8	10
Papierniczo-poligraficzna	524	155	176	193
Skórzana	5 330	1 464	1 773	2 093
Włókiennicza	13 302	3 869	4 529	4 904
Spożywcza	7 476	1 938	2 618	2 920
Różna	3 598	945	1 243	1 410
Według Izb Rzemieślniczych				
Białystok	345	72	133	140
Bydgoszcz	6 583	951	2 438	3 194
Gdańsk	2 945	326	1 075	1 544
Katowice	7 607	1 200	2 821	3 586
Kielce	3 027	1 144	640	1 243
Kraków	4 991	560	1 660	2 771
Lublin	1 668	445	708	515
Łódź	4 883	1 226	2 069	1 588
Olsztyn	530	140	216	174
Poznań	10 407	5 130	3 208	2 019
Rzeszów	2 304	850	477	977
Szczecin	1 657	161	566	930
Warszawa	3 260	445	1 396	1 419
Wrocław	1 515	819	565	131

Źródło: Związek Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej.

TABL. 18. LICZBA OSÓB, KTÓRE ZDAŁY EGZAMINY MISTRZOWSKIE I CZELADNICZE W 1949 R.

Grupy rzemiosła	Zdane egzaminy								
	ogółem			*mistrzowskie*			*czeladnicze*		
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
Ogółem	**52 036**	**46 886**	**5 150**	**8 178**	**7 188**	**990**	**43 858**	**39 698**	**4 160**
Według grup rzemiosła									
Budowlana i mineralna	6 128	6 123	5	969	966	3	5 159	5 157	2
Metalowa i elektrotechniczna	18 630	18 619	11	1 866	1 865	1	16 764	16 754	10
Drzewna	3 794	3 791	3	768	768	—	3 026	3 023	3
Chemiczna	91	57	34	40	22	18	51	35	16
Papierniczo-poligraficzna	492	375	117	116	98	18	376	277	99
Skórzana	3 963	3 911	52	798	789	9	3 165	3 122	43
Włókiennicza	10 847	6 410	4 437	2 238	1 352	886	8 609	5 058	3 551
Spożywcza	6 570	6 514	56	1 114	1 103	11	5 456	5 411	45
Różna	1 521	1 086	435	269	225	44	1 252	861	391

(dok. str. 39)

TABL. 18. LICZBA OSÓB, KTÓRE ZDAŁY EGZAMINY MISTRZOWSKIE I CZELADNICZE W 1949 R. (dok.)

Izby Rzemieślnicze	Zdane egzaminy								
	ogółem			mistrzowskie			czeladnicze		
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
Według Izb Rzemieślniczych									
Białystok	1 861	1 493	368	504	431	73	1 357	1 062	295
Bydgoszcz	4 397	4 123	274	588	535	53	3 809	3 588	221
Gdańsk	3 414	3 133	281	462	415	47	2 952	2 718	234
Katowice	6 681	6 265	416	1 053	975	78	5 628	5 290	338
Kielce	2 518	2 170	348	443	336	107	2 075	1 834	241
Kraków	4 071	3 655	416	468	372	96	3 603	3 283	320
Lublin	1 942	1 666	276	290	239	51	1 652	1 427	225
Łódź	4 253	3 752	501	596	520	76	3 657	3 232	425
Olsztyn	1 560	1 424	136	259	231	28	1 301	1 193	108
Poznań	6 893	6 483	410	1 278	1 156	122	5 615	5 327	288
Rzeszów	2 680	2 446	234	540	476	64	2 140	1 970	170
Szczecin	1 617	1 486	131	403	374	29	1 214	1 112	102
Warszawa	5 139	4 282	857	681	579	102	4 458	3 703	755
Wrocław	5 010	4 508	502	613	549	64	4 397	3 959	438

Źródło: Związek Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej.

TABL. 19. RZEMIOSŁO OBJĘTE DZIAŁALNOŚCIĄ CENTRALI RZEMIEŚLNICZEJ ZRZESZONE W SPÓŁDZIELNIACH POMOCNICZYCH[a]

Grupy rzemiosła Izby Rzemieślnicze	1947		1948		1949		
	Spółdzielnie	Członkowie	Spółdzielnie	Członkowie	Spółdzielnie	Członkowie	Najemni[b]
Ogółem	**135**	**12 382**	**250**	**20 482**	**427[c]**	**37 714**	**2 813**
Według grup rzemiosła							
Budowlana i mineralna	9	828	20	1 966	33	2 500	222
Metalowa i elektrotechniczna	11	467	19	617	40	2 536	225
Drzewna	7	399	21	726	26	2 201	263
Chemiczna	5	112	6	145	2	611	72
Papierniczo-poligraficzna	4	124	9	276	20	764	50
Skórzana	52	6 746	85	10 140	114	16 932	1 141
Włókiennicza	25	2 794	48	4 706	54	8 874	654
Różna	22	912	42	1 906	19	3 296	186
Według Izb Rzemieślniczych							
Białystok	—	—	6	405	18	563	41
Bydgoszcz	17	1 624	26	2 025	29	2 842	252
Gdańsk	5	623	16	1 218	21	1 899	188
Katowice	12	1 118	31	2 720	60	5 138	476
Kielce	2	125	6	386	16	931	65
Kraków	15	1 214	29	2 349	47	3 935	339
Lublin	8	783	15	1 215	17	2 004	110
Łódź	11	989	15	1 134	27	4 851	244
Olsztyn	1	68	4	324	4	296	31
Poznań	36	3 575	47	4 304	60	7 648	232
Rzeszów	5	300	9	756	22	1 525	231
Szczecin	2	126	10	810	19	942	50
Warszawa	11	1 067	21	1 621	52	3 374	356
Wrocław	10	770	15	1 215	35	1 766	198

a Spółdzielnie wyłącznie nakładcze. *b* Łącznie z pracownikami handlowymi. *c* W tym 119 spółdzielni pomocniczych wielobranżowych, których zatrudnieni członkowie i pracownicy najemni są zaliczeni do właściwych grup rzemiosła.

Uwaga. Zatrudnieni członkowie spółdzielni pomocniczych są wykazani również w tabl. 16, str. 37.

Źródło: Centrala Rzemieślnicza, Centrala Spółdzielczo-Państwowa.

DZIAŁ III. ROLNICTWO. LEŚNICTWO

TABL. 1. GOSPODARSTWA ROLNE W GMINACH I MIASTACH W UŻYTKOWANIU PRYWATNYM W 1949 R.

Wyszczególnienie	Gospodarstwa o powierzchni ogólnej w *ha*									
	Ogółem *a*	Poniżej 0,5	0,5-1	1 - 2	2 - 5	5 - 10	10-15	15-20	20-50	50 i więcej
	W tysiącach *ha*									
Liczba gospodarstw	3 642,6	304,3	299,2	568,6	1 136,4	933,7	284,8	72,0	40,4	3,2
w gminach	3 342,2	182,[illegible]	259,5	520,7	1 084,4	906,2	277,3	69,9	39,1	3,1
w miastach	300,4 *b*	122,3	39,7	47,9	52,0	27,5	7,5	2,1	1,3	0,1
Ogólna powierzchnia w *ha*	18 169,6	65,3	219,8	852,9	3 920,7	6 884,5	3562,0	1277,6	1139,7	247,1
w gminach	17 544,0	48,5	192,7	786,6	3 761,6	6 697,3	3473,1	1242,5	1103,8	238,5
w miastach	625,6	16,8	27,1	66,3	159,7	187,2	88,9	35,1	35,9	8,6
	W odsetkach									
Liczba gospodarstw	*100,0*	*8,4*	*8,2*	*15,6*	*31,2*	*25,6*	*7,8*	*2,0*	*1,1*	*0,1*
w gminach	*91,7*	*5,0*	*7,1*	*14,3*	*29,8*	*24,8*	*7,6*	*1,9*	*1,1*	*0,1*
w miastach	*8,3*	*3,4*	*1,1*	*1,3*	*1,4*	*0,8*	*0,2*	*0,1*	*0,0*	*0,0*
Ogólna powierzchnia w ha	*100,0*	*0,3*	*1,2*	*4,7*	*21,6*	*37,9*	*19,6*	*7,0*	*6,3*	*1,4*
w gminach	*96,5*	*0,2*	*1,0*	*4,3*	*20,7*	*36,9*	*19,1*	*6,8*	*6,1*	*1,4*
w miastach	*3,5*	*0,1*	*0,2*	*0,4*	*0,9*	*1,0*	*0,5*	*0,2*	*0,2*	*0,0*

a Bez gospodarstw uspołecznionych, lasów państwowych i samorządowych. *b* Bez miast. z woj. warszawskiego Warszawa, z woj. poznańskiego Poznań, Kobylin, Kościan, Nowy Tomyśl, z woj. lubelskiego Lublin, z woj. łódzkiego Stryków, Tuszyna, z woj. wrocławskiego Milicz, Strzegom, Niemcza.

U w a g a. Obliczeń dokonano dla gmin metodą reprezentacyjną (10% gospodarstw), a dla miast całkowicie na podstawie spisu powierzchni użytków rolnych i zasiewów, dokonanego przez zarządy gmin i miast. Uwzględniono gospodarstwa będące w użytkowaniu prywatnym zarówno rolne, leśne, jak też i ogrodnicze, sadownicze i inne. Rzeczywista liczba gospodarstw jest nieco niższa od podanej w tablicy, ponieważ: 1) grunty jednego gospodarstwa leżące w różnych gromadach mogły być liczone jako odrębne gospodarstwa, 2) grunty stanowiące własność kilku członków rodziny, a stanowiące jedno gospodarstwo, mogły być podawane w częściach przypadających na poszczególnych członków rodziny.

TABL. 2. SPÓŁDZIELNIE PRODUKCYJNE

Lata	Ogółem	W tym		
		Zrzeszenia Uprawy Ziemi	Rolnicze Spółdzielnie Wytwórcze	Rolnicze Zespoły Spółdzielcze
Stan w dn. 31.XII 1949	243	21	80	142
Stan w dn. 30.VI 1950	911	74	307	530

Ź r ó d ł o: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

TABL. 3. PAŃSTWOWE GOSPODARSTWA ROLNE W LATACH 1948 I 1949

A. Użytkowanie gruntów

Lata	Powierzchnia ogółem	Grunty użytkowane rolniczo						Pozostałe
		Ogółem	Grunty orne		Sady i ogrody	Łąki	Pastwiska	
			razem	w tym zasiane				
	w tysiącach *ha*							
1948	1 627	1 357	1 129	825	9	139	80	270
1949	1 871	1 538	1 284	1 065	11	152	91	333

B. Powierzchnia zasiewów, plony z *ha* i zbiory głównych ziemiopłodów

Lata	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Ziemniaki	Buraki cukrowe
	Powierzchnia w tys. *ha*					
1948	83,8	234,4	59,7	71,8	71,3	29,4
1949	111,8	292,1	78,7	95,1	89,0	35,8
	Plony z *ha* w *q*					
1948	14,5	13,7	14,3	15,3	85,0	164,5
1949	15,4	14,2	14,8	14,4	95,6	156,3
	Zbiory w tys. *q*					
1948	1 219	3 211	855	1 099	6 073	4 844
1949	1 724	4 143	1 169	1 376	8 512	5 595

C. Inwentarz żywy

Stan w dn. 30. VI

Lata	Konie		Bydło rogate		Trzoda chlewna		Owce	Kozy	Drób	
	ogółem	w tym 3 letnie i starsze	ogółem	w tym krowy	ogółem	w tym maciory			ogółem	w tym kury
	w tysiącach sztuk									
1948	67,0	59,4	91,7	42,7	61,3	8,7	74,9	0,1	38,6	37,6
1949	88,8	75,4	183,3	75,1	215,3	26,6	88,6	—	66,2	64,6

D. Zatrudnienie

Rok	Robotnicy		Pracownicy inżynieryjno-techniczni i administracyjni
	Stali[a]	Niestali[b]	
Stan na 30. VI 1949	130 873	86 665	14 828
Stan na 31. XII 1949	139 742	54 374	16 788

a Łącznie ze stałymi robotnikami dniówkowymi. *b* Łącznie z sezonowymi miejscowymi i zatrudnionymi dorywczo.

Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

TABL. 4. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W 1949 R. WEDŁUG WOJEWÓDZTW

Województwa	Ogółem	Ziemia użytkowana rolniczo					Lasy	Inne grunty i nieużytki
		Razem	Grunty orne	Sady i ogrody	Łąki	Pastwiska		
A. W tysiącach *ha*								
Polska	**31 176,6**	**20 864,2**	**16 478,6**	**345,8**	**2 410,2**	**1 629,6**	**6 762,9**	**3 549,5**
Warszawskie	2 960,8	2 159,8	1 695,5	25,7	213,6	225,0	455,1	345,9
Bydgoskie	2 097,2	1 491,4	1 267,4	22,9	134,7	66,4	401,8	204,0
Poznańskie	2 727,3	2 008,2	1 681,0	30,1	202,0	95,1	509,5	209,6
Łódzkie	1 701,9	1 252,2	1 050,2	15,9	97,3	88,8	257,1	192,6
Kieleckie	1 952,8	1 328,0	1 090,9	16,4	116,5	104,2	435,2	189,6
Lubelskie	1 550,7	1 816,7	1 391,8	37,9	251,0	136,0	433,9	300,1
Białostockie	2 301,8	1 501,5	1 046,4	32,9	249,7	172,5	478,4	321,9
Olsztyńskie	2 097,0	1 331,9	967,0	16,7	160,9	187,3	426,4	338,7
Gdańskie	1 102,6	708,5	541,5	11,8	85,7	69,5	234,2	159,9
Koszalińskie	1 769,4	1 028,1	847,1	12,6	118,3	50,1	512,0	229,3
Szczecińskie	1 287,8	790,6	618,7	12,2	119,0	40,7	286,5	210,7
Zielonogórskie	1 488,4	728,2	569,9	14,0	124,7	19,6	589,4	170,8
Wrocławskie	1 892,2	1 255,7	1 002,4	29,9	186,3	37,1	442,0	194,5
Opolskie	942,4	623,8	525,6	11,3	74,9	12,0	233,8	84,8
Katowickie	895,0	528,7	407,3	10,1	60,4	50,9	253,9	112,4
Krakowskie	1 593,7	1 091,0	844,1	21,6	95,1	130,2	368,7	134,0
Rzeszowskie	1 815,6	1 219,9	931,8	23,8	120,1	144,2	445,0	150,7
B. W odsetkach								
Polska	**100,0**	**66,9**	**52,9**	**1,1**	**7,7**	**5,2**	**21,7**	**11,4**
Warszawskie	100,0	72,9	57,2	0,9	7,2	7,6	15,4	11,7
Bydgoskie	100,0	71,1	60,4	1,1	6,4	3,2	19,2	9,7
Poznańskie	100,0	73,6	61,6	1,1	7,4	3,5	18,7	7,7
Łódzkie	100,0	73,6	61,7	1,0	5,7	5,2	15,1	11,3
Kieleckie	100,0	68,0	55,9	0,8	6,0	5,3	22,3	9,7
Lubelskie	100,0	71,2	54,6	1,5	9,8	5,3	17,0	11,8
Białostockie	100,0	65,2	45,5	1,4	10,8	7,5	20,8	14,0
Olsztyńskie	100,0	63,5	46,1	0,8	7,7	8,9	20,3	16,2
Gdańskie	100,0	64,3	49,1	1,1	7,8	6,3	21,2	14,5
Koszalińskie	100,0	58,1	47,9	0,7	6,7	2,8	28,9	13,0
Szczecińskie	100,0	61,4	48,0	0,9	9,3	3,2	22,2	16,4
Zielonogórskie	100,0	48,9	38,3	0,9	8,4	1,3	39,6	11,5
Wrocławskie	100,0	66,4	53,0	1,6	9,8	2,0	23,3	10,3
Opolskie	100,0	66,2	55,8	1,2	7,9	1,3	24,8	9,0
Katowickie	100,0	59,1	45,5	1,1	6,8	5,7	28,4	12,5
Krakowskie	100,0	68,5	53,0	1,3	6,0	8,2	23,1	8,4
Rzeszowskie	100,0	67,2	51,3	1,3	6,6	8,0	24,5	8,3

U w a g a. Powierzchnia ogólna podana jest na podstawie danych Głównego Urzędu Pomiarów Kraju z dnia 27. VI 1950 r. Powierzchnia użytków rolnych przeliczona jest dla ziem dawnych z danych z roku 1931, dla ziem odzyskanych — z danych z 1938 r. Powierzchnia lasów oparta jest o dane Ministerstwa Leśnictwa z 1949 r. Rubryka „Inne grunty i nieużytki" jest rubryką bilansową w stosunku do ogólnej powierzchni kraju.

TABL. 5. ZIEMIA ZASIANA, UGORY I ODŁOGI
W odsetkach gruntów ornych
Stan w dn. 15.VI

Lata	Polska				W tym ziemie odzyskane			
	Grunty orne ogółem	Ziemia zasiana	Ugory [a]	Odłogi [b]	Grunty orne ogółem	Ziemia zasiana	Ugory [a]	Odłogi [b]
1946	100,0	60,7	39,3		100,0	37,7	62,3	
1947	100,0	78,4	6,5	15,1	100,0	57,7	8,9	33,4
1948	100,0	86,6	4,4	9,0	100,0	75,4	6,2	18,4
1949	100,0	89,8	3,9	6,3	100,0	82,7	6,3	11,0
1950	100,0	92,1	3,2	4,7	100,0	.	.	.

a Ugory — ziemia pozostająca w uprawie, lecz w dniu 15.VI nie obsiana. *b* Odłogi — nieuprawiane, dawne grunty orne przeznaczone w bieżącym roku częściowo do zmiany użytkowania częściowo do dalszej uprawy.

TABL. 6. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW, PLONY I ZBIORY Z *ha* W 1949 R.

Wyszczególnienie	1947	1948	1949
	Powierzchnia w tys. *ha*		
Ziemia zasiana	**12 910,6**	**14 264,6**	**14 804,1**
Pszenica ogółem	1 111,6	1 383,8	1 445,0
ozima	718,3	882,4	969,1
jara	393,3	501,4	475,9
Żyto ogółem	4 632,1	5 088,0	5 166,2
ozime	.	.	5 135,9
jare	.	.	30,3
Jęczmień ogółem	930,2	862,5	840,7
ozimy	.	.	72,2
jary	.	.	768,5
Owies	1 561,9	1 755,6	1 774,5
Mieszanki ze zbóż na ziarno	203,5	252,6	225,1
Gryka	150,2	134,7	129,0
Proso	76,6	68,6	61,4
Groch, fasola, bób i soczewica	73,4	80,8	91,4
Rzepak i rzepik ozimy	61,2	95,7	46,7
Rzepak i rzepik jary			58,9
Inne oleiste	24,9	23,5	20,9
Len	141,2	82,3	109,0
Konopie	3,0	10,5	13,3
Tytoń	11,9	14,5	13,9
Ziemniaki	2 302,8	2 477,9	2 538,3
Buraki cukrowe	209,8	223,5	260,8
Buraki pastewne	103,5	126,7	141,7
Inne okopowe	44,6	62,8	72,4
Mieszanki zbożowo-strączkowe	152,6	164,1	214,4
w tym: nasienie	81,0	89,9	115,1
siano	26,4	26,2	39,3
Koniczyna	279,8	341,5	439,9
w tym nasienie	58,3	67,1	82,2
siano	279,8	341,5	439,9
Lucerna	.	.	45,3
w tym nasienie	.	.	4,5
siano	.	.	45,3
Peluszka, wyka, bobik	137,7	159,0	186,2
w tym: nasienie	58,4	74,4	81,1
siano	24,1	25,4	36,3
Seradela	189,3	227,7	277,2
w tym: nasienie	93,5	112,1	116,7
siano	37,3	55,2	72,7
Łubin gorzki	404,4[a]	445,2[a]	295,2
w tym: nasienie	215,8[a]	238,7[a]	131,6
Łubin słodki	.	.	203,2
w tym nasienie	.	.	102,4
Inne pastewne	74,8[b]	60,3[b]	34,9
w tym siano	18,2	14,7	8,5
Warzywa w uprawie polowej	59,1	68,9	70,5
Inne oraz drobne uprawy	64,5	53,9	28,1

a Łącznie z łubinem słodkim. *b* Łącznie z lucerną.

TABL. 6 POWIERZCHNIA ZASIEWÓW, PLONY I ZBIORY Z *ha* W 1949 R. (c. d.)

Wyszczególnienie	1947	1948	1949
Plony z *ha* w *q*			
Pszenica ogółem	8,9	11,7	12,3
ozima	8,0	11,6	12,8
jara	10,4	11,8	11,3
Żyto ogółem	9,3	12,4	13,1
ozime	.	.	13,1
jare	.	.	9,5
Jęczmień ogółem	11,1	11,7	12,2
ozimy	.	.	12,6
jary	.	.	12,2
Owies	11,3	13,7	13,1
Mieszanki ze zbóż na ziarno	10,8	12,4	11,9
Gryka	5,9	7,3	7,3
Proso	10,0	10,1	10,2
Groch, fasola, bób i soczewica	9,8	11,7	10,8
Rzepak i rzepik ozimy	7,3	8,8	9,8
Rzepak i rzepik jary			7,7
Len — nasienie	5,5	5,9	5,7
Konopie — nasienie	5,1	5,5	5,3
Len — włókno	2,7	3,9	3,9
Konopie — włókno	2,9	4,0	4,2
Tytoń	15,1	11,6	13,0
Ziemniaki	134	108	122
Buraki cukrowe	167	189	184
Buraki pastewne	202	199	214
Mieszanki zbożowo-strączkowe	×	×	×
nasienie	9,8	12,2	11,3
siano	14,6	22,1	19,2
Koniczyna	×	×	×
nasienie	2,6	2,6	2,3
siano	21,9	37,1	42,6
Lucerna	×	×	×
nasienie	.	.	2,3
siano	.	.	36,4
Peluszka, wyka, bobik	×	×	×
nasienie	8,8	10,8	9,9
siano	15,0	20,3	19,3
Seradela	×	×	×
nasienie	5,3	6,7	5,6
siano	12,7	19,8	19,0
Łubin gorzki nasienie	9,2	10,7	10,8
Łubin słodki nasienie			10,6
Inne pastewne, siano	13,9	18,1	19,8
Siano łąkowe	24,0	32,2	34,0
Słoma ozimych	17,1	25,5	26,1
Słoma jarych	14,6	19,8	20,2

(dok. str. 45)

TABL. 6 POWIERZCHNIA ZASIEWÓW, PLONY I ZBIORY Z *ha* W 1949 R. (dok.)

Wyszczególnienie	1947	1948	1949
Zbiory w tys. *q*			
Pszenica ogółem	9 855,6	16 203,0	17 809,3
ozima	5 761,1	10 270,3	12 440,0
jara	4 094,5	5 932,7	5 369,3
Żyto ogółem	43 059,6	63 040,4	67 593,2
ozime	.	.	67 304,8
jare	.	.	288,4
Jęczmień ogółem	10 325,2	10 100,8	10 278,0
ozimy	.	.	909,0
jary	.	.	9 369,0
Owies	17 625,5	24 018,6	23 329,2
Mieszanki ze zbóż na ziarno	2 195,5	3 130,1	2 670,8
Gryka	885,0	979,2	946,6
Proso	764,0	691,0	627,3
Groch, fasola, bób i soczewica	715,7	947,2	985,9
Rzepak i rzepik ozimy	445,0	844,5	456,1
Rzepak i rzepik jary			455,3
Len, Konopie — nasienie	228,4	489,5	226,6
	45,6	57,8	69,7
Len, Konopie — włókno	111,8	323,3	424,4
	46,1	41,9	55,6
Tytoń	179,0	169,0	180,0
Ziemniaki	308 206,1	267 558,6	309 005,6
Buraki cukrowe	34 929,8	42 276,7	47 892,3
Buraki pastewne	20 885,5	25 198,0	30 284,1
Mieszanki zbożowo-strączkowe	×	×	×
nasienie	795,2	1 096,4	1 299,2
siano	386,6	579,2	752,6
Koniczyna	×	×	×
nasienie	154,0	176,7	189,9
siano	6 135,6	12 665,4	18 747,4
Lucerna	×	×	×
nasienie	.	.	10,5
siano	.	.	1 648,9
Peluszka, wyka, bobik	×	×	×
nasienie	516,5	801,0	804,3
siano	362,6	516,3	701,3
Seradela	×	×	×
nasienie	491,6	748,9	657,1
siano	474,0	1 095,0	1 379,3
Łubin gorzki nasienie	1 988,4	2 557,7	1 425,8
Łubin słodki nasienie			1 081,3
Inne pastewne, siano	253,0	266,1[a]	168,2
Siano łąkowe	57 870,9	77 504,9	82 010,0
Słoma ozimych	92,900,7	152 410,9	161 290,4
Słoma jarych	42 189,3	61 654,2	61 502,3

a Łącznie z lucerną.

TABL. 7. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW, PLONY I ZBIORY Z *ha* GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW W 1949 R. WEDŁUG WOJEWÓDZTW

Województwa	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Ziemniaki	Buraki cukrowe
Powierzchnia zasiewów w tysiącach *ha*						
Polska	**1 445,0**	**5 166,2**	**840,7**	**1 774,5**	**2 538,3**	**260,9**
Warszawskie	114,8	626,3	55,2	124,2	318,1	18,6
Bydgoskie	87,9	454,0	92,9	73,4	185,4	51,1
Poznańskie	101,2	641,0	65,9	154,4	277,3	40,0
Łódzkie	59,9	476,4	19,7	97,8	207,1	8,6
Kieleckie	95,8	406,1	62,3	112,9	206,2	7,6
Lubelskie	129,6	443,5	85,5	169,8	230,2	20,6
Białostockie	62,9	313,7	38,3	135,2	121,3	1,0
Olsztyńskie	61,6	224,6	62,6	94,1	106,2	6,7
Gdańskie	49,0	161,5	28,8	51,4	74,4	11,0
Koszalińskie	50,0	211,9	41,8	92,8	98,5	5,9
Szczecińskie	58,5	147,2	44,2	73,2	66,1	10,6
Zielonogórskie	53,0	162,7	26,5	69,9	69,8	7,6
Wrocławskie	197,4	212,7	82,9	137,7	117,8	39,8
Opolskie	80,9	130,9	37,1	76,9	79,0	19,0
Katowickie	22,6	138,1	10,8	55,3	95,2	2,7
Krakowskie	102,6	204,7	42,3	151,3	153,1	3,9
Rzeszowskie	117,3	210,9	43,9	104,2	132,6	6,2
Plony z *ha* w *q*						
Polska	**12,3**	**13,1**	**12,2**	**13,1**	**122**	**184**
Warszawskie	12,3	13,2	11,8	13,2	138	194
Bydgoskie	14,9	14,8	16,3	15,8	130	195
Poznańskie	14,8	14,4	14,3	14,9	114	211
Łódzkie	12,6	13,3	11,7	13,4	133	205
Kieleckie	11,8	12,5	10,9	12,8	129	179
Lubelskie	11,7	12,6	10,5	12,4	135	173
Białostockie	11,4	11,3	11,3	12,5	126	166
Olsztyńskie	10,5	11,5	11,1	11,9	125	153
Gdańskie	12,2	12,1	12,8	13,3	119	172
Koszalińskie	10,6	11,8	11,9	13,9	106	155
Szczecińskie	10,9	12,2	11,6	12,3	97	173
Zielonogórskie	12,7	13,0	11,0	12,9	92	164
Wrocławskie	12,1	12,8	11,5	12,9	92	157
Opolskie	14,5	15,0	13,7	13,8	115	190
Katowickie	14,6	14,7	12,8	13,3	106	153
Krakowskie	11,8	13,0	11,5	12,6	110	186
Rzeszowskie	10,9	12,1	10,6	12,5	126	174
Zbiory w tysiącach *q*						
Polska	**17 809,3**	**67 593,2**	**10 278,0**	**23 329,2**	**309 005,6**	**47 892,3**
Warszawskie	1 411,4	8 263,7	653,9	1 639,5	43 895,0	3 613,0
Bydgoskie	1 307,2	6 708,1	1 516,8	1 159,8	24 096,9	9 959,7
Poznańskie	1 501,3	9 215,5	945,4	2 300,4	31 604,7	8 451,2
Łódzkie	756,8	6 334,0	231,3	1 310,7	27 541,2	1 763,4
Kieleckie	1 132,5	5 072,3	680,8	1 444,5	26 601,5	1 370,0
Lubelskie	1 519,6	5 581,8	901,7	2 105,1	31 080,6	3 569,6
Białostockie	717,9	3 544,4	433,6	1 690,3	15 288,5	162,5
Olsztyńskie	644,7	2 576,4	695,3	1 120,2	13 277,8	1 024,7
Gdańskie	597,0	1 947,6	366,8	684,2	8 853,7	1 891,2
Koszalińskie	531,7	2 507,0	499,3	1 290,8	10 397,6	908,9
Szczecińskie	636,9	1 788,5	512,7	901,0	6 392,8	1 844,8
Zielonogórskie	673,9	2 121,2	292,0	902,2	6 417,1	1 244,3
Wrocławskie	2 381,8	2 732,8	952,2	1 775,6	10 835,9	6 259,9
Opolskie	1 176,9	1 959,8	508,6	1 060,9	9 080,2	3 612,7
Katowickie	328,9	2 037,2	139,0	735,9	10 091,1	419,1
Krakowskie	1 212,0	2 654,3	485,1	1 905,7	16 843,0	715,2
Rzeszowskie	1 278,8	2 548,6	463,5	1 302,4	16 703,0	1 082,1

TABL. 8. KONTRAKTOWANIE WYTWÓRCZOŚCI ROLNICZEJ

Wyszczególnienie	1948	1949
A. Wytwory roślinne		
Powierzchnia w tys. *ha*	369,5	571,7
w tym:		
Buraki cukrowe	223,5	260,9
Ziemniaki przemysłowe	48,3	81,7
Ziemniaki konsumcyjne (wczesne i późne)	—	15,6
Cykoria	4,0	6,7
Strączkowe jadalne	—	5,9
Rzepak ozimy i jary	30,9	86,3
Len i konopie	45,7	81,2
Cebula	1,5	1,9
Tytoń	14,5	13,9
B. Wytwory zwierzęce		
Trzoda chlewna bekonowa w tys. szt.	—	264,0
Trzoda chlewna tuczona w tys. szt.	26,5	1 326,8

Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

TABL. 9. ZAOPATRZENIE ROLNICTWA W NAWOZY SZTUCZNE[a]

Lata *b*	W tys. ton czystego składnika			Ilość czystych składników na 1 *ha* powierzchni zasiewów w *kg*			Ilość czystych składników na 1 *ha* 1937/38 = 100		
	N	P_2O_5	K_2O	N	P_2O_5	K_2O	N	P_2O_5	K_2O
1937/38[c]	30,1	54,4	40,6	1,7	3,1	2,3	100,0	100,0	100,0
1945/46	38,7	14,9	35,1	3,9	1,5	3,5	229,4	48,4	152,2
1946/47	50,8	41,7	61,9	3,9	3,2	4,8	229,4	103,2	208,7
1947/48	63,0	44,3	75,1	4,4	3,1	5,3	258,8	100,0	230,4
1948/49	70,8	81,7	109,9	4,8	5,5	7,4	282,4	177,4	321,7
1949/50	93,7	102,6	166,2	6,2	6,8	10,9	364,7	219,4	473,9

a Obejmuje dostawę z produkcji krajowej i z importu nawozów azotowych (N), fosforowych (P_2O_5) i potasowych (K_2O). *b* Rok nawozowy liczy się od 1. VI do 31. V następnego roku. *c* Polska w granicach dawnych.

Źródło: Centrala Handlowa Przemysłu Chemicznego.

TABL. 10. ZAOPATRZENIE ROLNICTWA W NAWOZY SZTUCZNE WEDŁUG ODBIORCÓW W 1949/50 R.

Wyszczególnienie	Ogółem	Spółdzielnie do rozdziału w gospodarstwach chłopskich	Gospodarstwa państwowe		Uprawy kontraktowane		Pozostali odbiorcy
			ogółem	w tym P. G. R.	ogółem	w tym buraki cukrowe	
	w tonach czystego składnika						
Nawozy azotowe (N)	93 673	56 018	22 597	19 948	14 216	13 595	842
Nawozy fosforowe (P_2O_5)	102 597	67 257	24 131	21 268	9 697	9 266	1 512
Nawozy potasowe	166 195	92 869	43 377	41 451	24 506	23 726	5 443

Źródło: Centrala Handlowa Przemysłu Chemicznego.

TABL. 11. LICZBA DRZEW OWOCOWYCH I ZBIORY OWOCÓW W 1949 R.

Wyszczególnienie	Liczba drzew			Plony z jednego drzewa owocującego	Zbiory
	owocowych	zdolnych do owocowania	owocujących		
	w tysiącach sztuk			w *kg*	w tys. *q*
Ogółem [a] 1948	19 580,9	11 924,5	7 078,6	×	1 861,6
1949	**25 562,9**	**15 155,2**	**10 622,6**	×	**3 936,0**
Jabłonie	10 243,4	5 464,6	3 988,7	57,9	2 309,2
Grusze	3 564,3	2 012,4	1 162,2	38,1	443,1
Śliwy	5 388,6	3 219,2	1 963,5	21,1	413,4
Wiśnie	4 527,2	3 276,6	2 592,9	21,6	558,9
Czereśnie	1 839,4	1 182,4	915,3	23,1	211,4

a Bez drzew moreli, brzoskwiń, orzechów włoskich itp.

Źródło: Liczby drzew owocowych i zdolnych do owocowania na podstawie spisu zarządów gmin. Liczby drzew owocujących oraz plony owoców na podstawie danych korespondentów rolnych.

TABL. 12. SZKÓŁKI DRZEW OWOCOWYCH W LATACH 1948 I 1949

Lata	Liczba szkółek	Powierzchnia szkółek	Liczba		
			dziczków	podkładek wegetatywnych	drzew gotowych do wysadzenia
		w *ha*	w tysiącach sztuk		
1948	352	726,0	7 622,1	319,5	1 821,7
1949	**512**	**845,1**	**6 780,3**	**336,9**	**1 711,5**

Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

TABL. 13. STRUKTURA WŁASNOŚCI LASÓW W 1949 R.
Stan na 31.XII

Województwa	Ogółem	Lasy				
		państwowe	samorządowe *a*	niepaństwowe		
				ogółem	gromadzkie	osób fizycz.
	w tysiącach *ha*					
Polska	**7 408,5**	**6 330,5**	**79,8**	**998,2**	**85,5**	**912,7**
1937 w %	*100,0*	*38,7*	*61,3*			
1949 w %	***100,0***	***85,4***	***1,1***	***13,5***	***1,2***	***12,3***
Warszawskie	492,5	314,8	5,8	171,9	4,2	167,7
Bydgoskie	454,9	426,8	2,3	25,8	1,6	24,2
Poznańskie	573,8	533,8	8,7	31,3	2,4	28,9
Łódzkie	276,6	207,5	2,8	66,3	2,5	63,8
Kieleckie	466,7	362,7	0,3	103,7	7,9	95,8
Lubelskie	475,5	311,9	1,1	162,5	1,0	161,5
Białostockie	530,5	414,7	0,1	115,7	4,1	111,6
Olsztyńskie	490,5	454,4	10,7	25,4	1,2	24,2
Gdańskie	268,8	252,4	2,5	13,9	0,2	13,7
Koszalińskie	572,6	549,0	18,2	5,4	—	5,4
Szczecińskie	320,4	312,7	6,3	1,4	0,9	0,5
Zielonogórskie	629,0	619,4	2,1	7,5	1,4	6,1
Wrocławskie	475,9	455,1	4,1	16,7	2,6	14,1
Opolskie	250,6	238,5	4,6	7,5	0,7	6,8
Katowickie	277,5	243,9	5,5	28,1	1,7	26,4
Krakowskie	385,9	244,3	4,2	137,4	26,8	110,6
Rzeszowskie	466,8	388,6	0,5	77,7	26,3	51,4

a Na podstawie ustawy z dnia 20. III 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej, lasy b. związków samorządowych stały się lasami państwowymi pod zarządem rad narodowych.

Źródło: Ministerstwo Leśnictwa.

TABL. 14. POWIERZCHNIA LASÓW W 1949 R. WEDŁUG WOJEWÓDZTW
Stan na 31.XII

Województwa	Ogółem	Produkcyjna[a]	Inna	Województwa	Ogółem	Produkcyjna[a]	Inna
	w tysiącach *ha*				w tysiącach *ha*		
Polska	**7 408,5**	**6 762,9**	**645,6**	Gdańskie	268,8	234,1	34,7
Warszawskie	492,5	455,1	37,4	Koszalińskie	572,6	512,0	60,6
Bydgoskie	454,9	401,8	53,1	Szczecińskie	320,4	286,5	33,9
Poznańskie	573,8	518,4	55,4	Zielonogórskie	629,0	580,5	48,5
Łódzkie	276,6	257,1	19,5	Wrocławskie	475,9	441,9	34,0
Kieleckie	466,7	435,2	31,5	Opolskie	250,6	233,9	16,7
Lubelskie	475,5	434,0	41,5	Katowickie	277,5	253,9	23,6
Białostockie	530,5	478,4	52,1	Krakowskie	385,9	368,7	17,2
Olsztyńskie	490,5	426,4	64,1	Rzeszowskie	466,8	445,0	21,8

a Jest to powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona zdolna do produkcji masy drzewnej (powierzchnia zalesiona, halizny, płazowiny i zręby wojenne).

Źródło: Ministerstwo Leśnictwa.

TABL. 15. PRODUKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH

Wyszczególnienie	Jednostka miary	1947[a]	1948[a]	1949[a]
Powierzchnia wyrąbana	tys. *ha*	33,8	37,3	37,8
Powierzchnia zalesiona ogółem	tys. *ha*	62,2	88,1	183,7
zalesienie bieżące	tys. *ha*	26,7	39,7	119,4
zalesienie inwestycyjne *b*	tys. *ha*	35,5	48,4	64,3
Masa pozyskanego drewna				
Ogółem	tys. m^3	10 366	11 073	11 209
w tym: drewno opałowe	tys. m^3	2 642	2 362	1 969

a Rok gospodarczy od 1.X. roku poprzedniego do 30.IX roku, dla którego dokonano obliczenia. *b* Zalesienie inwestycyjne jest to zalesienie zrębów wojennych, halizn, płazowin, lichych gruntów ornych oraz nieużytków pokrywane z kredytów inwestycyjnych.

Źródło: Ministerstwo Leśnictwa.

TABL. 16. PRODUKCJA UŻYTKÓW UBOCZNYCH W LASACH PAŃSTWOWYCH

Wyszczególnienie	Jednostka miary	1947[a]	1948[a]	1949[a]
Żywica	tys. ton	4,2	7,7	11,2
Ściółka	tys. *m* p.	42,0	83,4	149,8
Trzcina	tony	—	28,8	35,5
Owoce leśne	tys. ton	6,0	7,1	8,3
Grzyby	tys. ton	2,5	1,2	1,5
Zioła	tony	0,3	4,5	7,0
Wiklina	tys. ton	0,5	1,5	1,6
Kora użytkowa	tys. ton	0,5	1,1	3,0
Choinki	tys. szt.	225,0	266,5	591,6
Torf opałowy	tys. ton	25,4	33,2	16,5
Torf ściółkowy	tys. ton	12,0	3,8	5,2

a Rok gospodarczy od 1. X roku poprzedniego do 30. IX roku, dla którego dokonano obliczenia.

Źródło: Ministerstwo Leśnictwa.

TABL. 17. MELIORACJE

Wyszczególnienie	Jednostka miary	1949	Wyszczególnienie	Jednostka miary	1949
Melioracje szczegółowe			**Zabezpieczenie przed powodzią**		
Rowy otwarte:			Obwałowania:		
nowe	km	1 008,5	nowe	km	49,7
	tys. m	4 292,0		tys. m	4 345,0
	obl.			obl.	
renowacje	km	7 991,0	renowacje	km	390,0
	tys. m	4 747,0		tys. m	2 995,0
	obl.			obl.	
			Zagospodarowanie łąk i pastwisk	ha	6 320
Melioracje podstawowe					
Regulacja rzek niespławnych i kanały:			**Osuszenie Żuław**	ha	52 700
nowe	km	170,4			
	tys. m	2 711,0			
	obl.				
renowacje	km	542,0			
	tys. m	2 289,0			
	obl.				

Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

TABL. 18. ZAKŁADY DOŚWIADCZALNE W ROLNICTWIE

Wyszczególnienie	1948	1949	Wyszczególnienie	1948	1949
Liczba zakładów	88	75	Obszar użytków w ha	21 559	22 362
rolniczych	32	33	Personel naukowy	156	208
ogrodniczych	7	7	Liczba doświadczeń		
zootechnicznych	34	25	polowych	1 026	1 347
innych	10	10	w szklarniach	70	50

Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

TABL. 19. STACJE OCENY NASION I STACJE CHEMICZNO-ROLNICZE

Wyszczególnienie	1948	1949	Wyszczególnienie	1948	1949
Stacje oceny nasion			**Stacje chemiczno-rolnicze**		
Liczba stacji	7	7	Liczba stacji	3	3
Personel stacji	40	49	Personel stacji	30	33
w tym fachowy	33	42	Liczba zbadanych próbek	13 896	28 690
Liczba zbadanych próbek	28 215	26 842			
w tym kwalifikowanych	8 500	8 882			

Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

TABL. 20. PLANTACJE NASIENNE ZAKWALIFIKOWANE NA PNIU W 1949 R.

Województwa	Pszenica ozima	Pszenica jara	Żyto	Jęczmień ozimy	Jęczmień jary	Owies	Rzepak ozimy i jary	Strączkowe pastewne[a]	Koniczyna i lucerna	Ziemniaki
	w hektarach									
Polska 1948	16 696	2 357	35 164	819	7 213	7 821	681	380	194	11 912
1949	33 359	1 936	71 738	356	11 430	17 449	2 003	8 769	631	21 453
w tym:										
Państw. Gosp. Rolne	25 417	1 660	52 583	315	9 152	14 490	1 860	6 445	532	18 967
Pozost. gosp. państw.	2 211	90	4 996	39	743	901	139	568	80	949
Spółdzielnie produkcyjne i gosp. chłopskie (bloki nasienne)	5 731	186	14 159	2	1 535	2 058	4	1 756	19	1 537

[a] Strączkowe pastewne obejmują: peluszkę, wykę, bobik i łubin pastewny.
Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

TABL. 21. AKCJA OCHRONY ROŚLIN

A. Stan i zaopatrzenie

Wyszczególnienie	1948	1949	Wyszczególnienie	1948	1949
Liczba stacji ochrony roślin	14	14	Liczba czynnych aparatów:		
Personel służby ochrony roślin	358[a]	373	Opryskiwacze konne i motorowe	256	498
Komitety terenowe gminne i gromadzkie	20 384	36 805	Opryskiwacze i opylacze ręczne	18 100	22 694
Drużyny poszukiwawcze techniczne	135 862	214 229	Zaprawiarki do ziarna siewnego	5 300	8 613

B. Akcja masowa

Wyszczególnienie	Jednostka	1948	1949	Wyszczególnienie	Jednostka	1948	1949
Zwalczanie stonki ziemniaczanej				Ochrona oleistych			
Powierzchnia zlustrowana ogółem *b*	tys. *ha*	7965,0	9421,3	Powierzchnia objęta walką mechaniczną bądź chemiczną	tys. *ha*	28,0	32,3
Gryzonie polne				Ochrona sadów			
Powierzchnia zwalczania	tys. *ha*	1000,0	3768,9	Liczba drzew objętych opryskiwaniami w okresie zimy	tys.szt	3 500	5 091
Zużycie zatrutego ziarna	tony	600	1719,8	Liczba drzew objętych opryskiwaniami w okresie wegetacji	tys.szt	4 000	4 579
Zaprawianie ziarna:							
Powierzchnia obsiana zaprawionym ziarnem	tys. *ha*	2000,0	1983,6				

a Służba ochrony roślin została upaństwowiona w 1948 r. *b* Łączna suma powierzchni kilkakrotnie zlustrowanych.

Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

TABLICA 22. TECHNICZNA OBSŁUGA ROLNICTWA

Wyszczególnienie	1948	1949
Placówki		
Liczba stacji — warsztatów stabilizowanych	202	139
okręgowych	13	—
rejonowych	189	—
Liczba czołówek remontowych	80	80
Liczba warsztatów samochodowych półstabilizowanych	24	—
Prace remontowe		
Remonty traktorów	26 279	25 762
małe	11 049	9 867
średnie	7 640	7 141
główne	7 590	8 754
Remonty maszyn rolniczych	11 831	14 816
lokomobile	873	1 437
młockarnie	1 605	1 890
maszyny żniwne	4 919	5 041
inne maszyny i narzędzia rolnicze	4 434	6 448
Akcja szkoleniowa		
Ogółem przeszkolono	5 288	11 589
w tym:		
Kierowców traktorów	4 059	6 373
Mechaników zespołowych	531	249
Monterów	312	131
Innych pracowników technicznych	386	3 668

Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

TABL. 23. SPÓŁDZIELCZE OŚRODKI MASZYNOWE W 1949 R.
Stan i zaopatrzenie w dn. 31. XII

Województwa	Ośrodki maszynowe				Ciągniki i ważniejsze maszyny rolnicze				
	ogółem	I kat. [a]	II kat. [b]	Punkty gromadzkie [c]	Ciągniki	Siewniki	Młocarnie	Snopowiązałki żniwiarki kosiarki	Kopaczki
Polska	**2 899**	**1 724**	**1 175**	**4 143**	**3 909**	**40 447**	**26 076**	**48 619**	**19 679**
Warszawskie	276	67	209	26	147	2 999	971	1 594	874
Bydgoskie	175	110	65	58	204	2 100	1 119	2 758	1 146
Poznańskie	234	172	62	565	292	2 019	1 796	3 194	1 317
Łódzkie	153	75	78	46	94	1 995	669	780	855
Kieleckie	235	60	175	—	80	2 386	917	855	469
Lubelskie	236	103	133	—	187	2 772	837	1 186	520
Białostockie	134	104	30	48	216	1 104	1 057	966	304
Olsztyńskie	165	152	13	260	454	3 172	2 620	4 195	1 867
Gdańskie	107	105	2	259	410	1 618	911	2 107	574
Koszalińskie	120	118	2	649	323	1 811	3 185	4 181	1 033
Szczecińskie	98	98	—	420	360	2 682	2 047	5 317	1 765
Zielonogórskie	111	108	3	399	253	3 034	2 232	4 095	1 366
Wrocławskie	239	200	39	920	511	5 994	4 447	11 402	4 030
Opolskie	135	86	49	119	128	1 636	1 262	3 772	1 219
Katowickie	134	32	102	37	35	977	518	681	337
Krakowskie	183	51	132	209	69	1 472	694	900	701
Rzeszowskie	164	83	81	128	146	2 676	794	636	1 302

a I kat. — Spółdzielcze Ośrodki Maszynowe gminne ciągnikowe. *b* II kat. — Spółdzielcze Ośrodki Maszynowe gminne bezciągnikowe. *c* Punkty gromadzkie — filie Spółdzielczych Ośrodków Maszynowych w gromadzie.
Źródło: Centrala Rolnicza Spółdzielni „Samopomoc Chłopska".

TABL. 24. ODBUDOWA ZAGRÓD WIEJSKICH PRZY POMOCY PAŃSTWA

Województwa	Ogólna liczba zagród zniszczonych lub uszkodzonych w czasie działań wojennych [a]	Odbudowa zagród w latach				Ogółem odbudowano zagród do dn. 31. XII 1949
		1945—1946	1947	1948	1949	
Polska	**466 942**	**108 395**	**66 776**	**34 957**	**11 794**	**221 922**
Warszawskie	56 485	14 893	11 104	2 359	1 026	29 382
Łódzkie	23 671	2 551	1 803	657	77	5 088
Kieleckie	52 276	14 068	11 138	2 174	1 140	28 520
Lubelskie	20 038	12 164	1 933	1 862	470	16 429
Białostockie	46 995	12 987	4 409	2 224	1 050	20 670
Olsztyńskie	17 296	623	8 414	7 015	2 210	18 262 [b]
Gdańskie	12 414	916	4 151	2 617	839	8 523
Pomorskie	14 787	10 345	1 033	577	32	11 987
Szczecińskie	21 433	2 114	10 948	5 829	2 009	20 900
Poznańskie	46 955	3 451	2 227	2 583	670	8 931
Wrocławskie	42 654	2 994	2 643	3 035	964	9 636
Śląskie	40 144	5 090	1 486	1 118	231	7 925
Krakowskie	21 690	13 343	2 015	457	20	15 835
Rzeszowskie	50 104	12 856	3 472	2 450	1 056	19 834

a Procent zniszczenia powyżej 15%. *b* W tym 966 zniszczonych poniżej 15%.
Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

Tabl. 25. ELEKTRYFIKACJA WSI

Wyszczególnienie	1946	1947	1948	1949
	Stan w dniu 31. XII			
Liczba gromad wiejskich zelektryfikowanych	7 548	9 072	10 290	11 456
Liczba odbiorców (gospodarstw rolnych) energii elektrycznej w tys.	200,0	285,0	319,8	409,0
Stosunek procentowy zelektryfikowanych gospodarstw rolnych do ogólnej liczby gospodarstw	*6,0*	*9,0*	*10,3*	*14,1*
Energia elektryczna zużyta w ciągu roku przez gospodarstwa rolne w mil. *kWh*	.	55	78	95,6

Źródło: Główne Biuro Elektryfikacji Wsi.

TABL. 26. ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE W 1949 R.[a]
Stan w dn. 30. VI

Województwa	Konie	Bydło rogate: Ogółem	Bydło rogate: w tym krowy	Trzoda chlewna[b]	Owce	Kozy	Konie	Bydło rogate	Trzoda chlewna	Owce	Kozy
	w tysiącach sztuk						na 100 *ha* ziemi użytkowanej rolniczo przypada sztuk				
Polska .....1938[c]	3 149	9 924	6 294	9 684	1 941	787	*15,1*	*47,6*	*46,4*	*9,3*	*3,8*
1947	2 016	4 746	3 079	4 274	983	678	*9,7*	*22,7*	*20,5*	*4,7*	*3,3*
1948	2 297	5 748	3 647	4 626	1 410	735	*11,0*	*27,5*	*22,2*	*6,8*	*3,5*
1949	**2 538**	**6 365**	**4 059**	**5 837**	**1 621**	**667**	***12,2***	***30,5***	***28,0***	***7,8***	***3,2***
Warszawskie	300	637	417	628	130	15	*13,9*	*29,5*	*29,1*	*6,0*	*0,7*
Bydgoskie	185	425	250	550	126	53	*12,4*	*28,5*	*36,9*	*8,4*	*3,6*
Poznańskie	261	722	429	861	167	120	*13,0*	*36,0*	*42,9*	*8,3*	*6,0*
Łódzkie	180	501	325	454	195	26	*14,4*	*40,0*	*36,3*	*15,6*	*2,1*
Kieleckie	206	503	338	357	120	16	*15,5*	*37,9*	*26,9*	*9,0*	*1,2*
Lubelskie	271	543	375	604	128	6	*14,9*	*29,9*	*33,2*	*7,0*	*0,4*
Białostockie	191	338	209	322	248	2	*12,7*	*22,5*	*21,5*	*16,5*	*0,2*
Olsztyńskie	112	231	129	229	101	20	*8,4*	*17,3*	*17,2*	*7,6*	*1,5*
Gdańskie	72	153	89	204	69	23	*10,1*	*21,5*	*28,8*	*9,7*	*3,2*
Koszalińskie	72	157	92	197	62	14	*7,0*	*15,3*	*19,2*	*6,0*	*1,4*
Szczecińskie	58	110	63	141	31	16	*7,3*	*13,9*	*17,8*	*4,0*	*2,0*
Zielonogórskie	66	158	92	172	37	32	*9,0*	*21,7*	*23,7*	*5,1*	*10,7*
Wrocławskie	130	358	213	296	43	48	*10,3*	*28,5*	*23,6*	*3,4*	*3,8*
Opolskie	70	219	125	208	16	88	*11,2*	*35,0*	*33,3*	*2,5*	*14,2*
Katowickie	59	217	146	153	36	102	*11,2*	*41,1*	*29,0*	*6,8*	*19,2*
Krakowskie	136	560	394	233	89	52	*12,5*	*51,3*	*21,3*	*8,1*	*4,7*
Rzeszowskie	169	533	373	228	23	34	*13,9*	*43,7*	*18,7*	*1,9*	*2,8*

a Zarejestrowane przez zarządy gminne i miejskie. *b* Liczby trzody chlewnej oparte na spisach dokonywanych przez zarządy gminne i miejskie jak wynika z dodatkowych późniejszych szacunków, nie obejmują pełnego stanu pogłowia. *c* W granicach obecnych.

TABL. 27. DRÓB W 1949 R.[a]
Stan w dn. 30.VI

Województwa	Ogółem	Kury	Gęsi	Kaczki	Indyki
	w tysiącach sztuk				
Polska 1948	71 756	65 000	2 800	3 100	856
1949	**78 000**	**70 500**	**3 220**	**3 300**	**980**
Warszawskie	7 098	6 556	155	307	80
Bydgoskie	7 831	6 204	470	934	223
Poznańskie	9 446	8 249	431	594	172
Łódzkie	6 712	6 133	161	353	65
Kieleckie	6 103	5 852	145	79	27
Lubelskie	6 325	6 134	109	69	13
Białostockie	2 469	2 256	145	43	25
Olsztyńskie	3 228	2 750	257	155	66
Gdańskie	2 625	2 256	222	99	48
Koszalińskie	2 376	2 115	103	109	49
Szczecińskie	1 784	1 621	52	86	25
Zielonogórskie	2 260	2 115	52	66	27
Wrocławskie	4 482	4 230	84	122	46
Opolskie	2 750	2 326	283	99	42
Katowickie	2 808	2 397	293	83	35
Krakowskie	4 426	4 230	126	49	21
Rzeszowskie	5 277	5 076	132	53	16

a Szacunek Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

TABL. 28. ZAKŁADY WYLĘGU DROBIU CZYNNE W LATACH 1948 I 1949

Lata	Liczba zakładów wylęgowych	Liczba aparatów wylęgowych	Pojemność komór wylęgowych	Nałożone do wylęgu jaja kur			Wydane pisklęta			% wylęgu z jaj nałożonych
				razem	rasowych	nierasow.	razem	rasowe	nierasowe	
			w tysiącach sztuk							
Polska 1948	149	347	755,6	1548,5	961,6	586,9	964,4	582,5	381,9	*65,0*
1949	**167**	**406**	**866,4**	**2806,0**	**1718,6**	**1087,4**	**1739,8**	**1065,5**	**674,3**	***64,2***

Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

TABL. 29. SZACUNEK MLECZNOŚCI KRÓW W GOSPODARSTWACH KORESPONDENTÓW ROLNYCH[a]

Województwa	Przeciętny udój od jednej krowy w litrach		Województwa	Przeciętny udój od jednej krowy w litrach	
	dzienny	roczny		dzienny	roczny
Polska 1947	4,5	1 628	Olsztyńskie	5,7	2 100
1948	5,3	1 922	Gdańskie	5,8	2 129
1949	**5,1**	**1 858**	Koszalińskie	5,9	2 129
			Szczecińskie	6,0	2 171
Warszawskie	4,9	1 771	Zielonogórskie	5.7	2 090
Bydgoskie	5,9	2 143	Wrocławskie	5,8	2 122
Poznańskie	5;5	2 016	Opolskie	5,6	2 056
Łódzkie	4,9	1 772	Katowickie	5,7	2 081
Kieleckie	4,4	1 614	Krakowskie	4,5	1 656
Lubelskie	4,6	1 689	Rzeszowskie	4,9	1 791
Białostockie	4,3	1 582			

a Wysokość udojów w gospodarstwach korespondentów jest prawdopodobnie wyższa od przeciętnej.

Źródło: Sprawozdania korespondentów rolnych Głównego Urzędu Statystycznego.

TABL. 30. PSZCZELARSTWO ZORGANIZOWANE W 1949 r.

Stan w dn. 31. XII

Województwa	Liczba pasiek	Liczba rojów	Województwa	Liczba pasiek	Liczba rojów
Polska 1948	100 660	784 677	Olsztyńskie	5 529	30 149
1949	120 842	843 470	Gdańskie	4 806	22 948
			Koszalińskie	2 251	17 912
Warszawskie	11 179	86 086	Szczecińskie	1 909	13 781
Bydgoskie	6 527	53 555	Zielonogórskie	3 302	23 488
Poznańskie	12 714	61 999	Wrocławskie	5 868	45 910
Łódzkie	5 640	48 882	Opolskie	4 101	20 613
Kieleckie	9 760	68 858	Katowickie	4 892	23 111
Lubelskie	12 812	166 000	Krakowskie	12 797	75 327
Białostockie	4 829	27 914	Rzeszowskie	11 926	56 937

Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

TABL. 31. JEDWABNICTWO

Wyszczególnienie	1938	1946	1947	1948	1949
Liczba hodowców	1 322	1 035	1 802	3 491	4 130
Waga jajeczek użytych do hodowli w *kg*	11	13	20	48	60
Produkcja oprzędów w *kg*	11 130	12 555	20 838	54 724	63 000

Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

TABL. 32. RYBOŁÓWSTWO ŚRÓDLĄDOWE

Wyszczególnienie	1948	1949
Stawy		
Powierzchnia czynna w *ha* [a]	44 050	48 000
Produkcja ogólna w tonach	4 500	5 700
Jeziora		
Powierzchnia czynna w *ha* [a]	319 584	325 000
Produkcja ogólna w tonach	7 900	7 500
Rzeki		
Długość w *km* [b]	19 953	30 000
Produkcja ogólna w tonach	1 100	1 000

a Dane szacunkowe. *b* Tylko rzeki ważniejsze dla gospodarki rybnej. Ogólna długość rzek objętych gospodarką rybną wynosi 87 000 *km*.

Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

DZIAŁ IV. KOMUNIKACJA. ŁĄCZNOŚĆ

W odniesieniu do tablic dotyczących komunikacji kolejowej przez użyty w tytułach ich termin „Koleje normalnotorowe" rozumieć należy koleje normalnotorowe P.K.P. o znaczeniu ogólnokrajowym, natomiast przez termin „Koleje dojazdowe" należy rozumieć koleje dojazdowe P.K.P. i samorządowe, zarówno normalno- jak i wąskotorowe, jednakże o znaczeniu lokalnym.

TABL. 1. WYKONANIE PLANU W DZIEDZINIE KOMUNIKACJI I ŁĄCZNOŚCI

Wyszczególnienie	Jednostka miary	1947	1948	1949	1950
Koleje normalnotorowe P.K.P.					
Przewóz pasażerów	tys. osób	331 331	387 586	446 323	566 253
% *wykonania planu*		*147,3*	*121,1*	*114,4*	*115,6*
Przewóz pasażerów	mil.osobo-*km*	17 962	19 847	20 851	26 353
% *wykonania planu*		*138,2*	*120,3*	*114,6*	*119,5*
Przewóz towarów	tys. ton	88 221	114 260	131 715	150 321
% *wykonania planu*		*105,0*	*114,3*	*101,3*	*105,1*
Koleje dojazdowe P.K.P. [a]					
Długość linii eksploatowanych [b]	*km*	2 594	2 831	3 792	3 885
% *wykonania planu*		—	—	*137,2*	*100,2*
Przewóz pasażerów	tys. osób	4 974	34 525	41 509	46 587
% *wykonania planu*		—	*116,2*	*127,7*	*105,9*
Przewóz pasażerów	tys. osobo-*km*	124 109	567 928	688 986	770 596
% *wykonania planu*		—	*114,8*	*127,6*	*105,6*
Przewóz towarów	tys. ton	5 441	6 313	8 513	10 058
% *wykonania planu*		—	*94,9*	*123,4*	*109,3*
Państwowa Komunikacja Samochodowa					
Długość regularnych linii pasażerskich [c]	*km*	25 733	25 461	35 300	48 685
% *wykonania planu*		—	—	*107,9*	*128,9*
Przewóz pasażerów	tys. osób	13 041	24 918	41 117	69 893
% *wykonania planu*		—	*168,1*	*125,4*	*158,1*
Przewóz pasażerów	tys.osobo-*km*	438 841	729 066	996 713	1 617 689
% *wykonania planu*		—	*145,8*	*75,9*	*146,2*
Przewóz towarów	tys. ton	153	316	2 877	11 080
% *wykonania planu*		—	—	*87,2*	*153,9*
Komunikacja lotnicza P.L.L. „Lot" [d]					
Długość sieci [b]	*km*	6 990	8 070	8 650	8 408
% *wykonania planu*		—	—	*63,4*	*64,6*
Przewóz pasażerów	tys. osób	59,8	77,5	79,8	115,7
% *wykonania planu*		—	—	*86,3*	*109,8*
Przewóz pasażerów	tys. osobo-*km*	18 392	23 082	21 762	30 469
% *wykonania planu*		—	—	*71,4*	*102,1*
Przewóz przesyłek [e]	tony	630	900	1 153	1 347
% *wykonania planu*		—	—	*81,2*	*85,6*

a Od r. 1948 łącznie z Elektrycznymi Kolejami Dojazdowymi Węzła Warszawskiego. *b* Stan w końcu roku. *c* Przeciętnie w roku. *d* Na liniach krajowych i zagranicznych. *e* Bagaż, towar, poczta.

Ob. uwagę na str. 57.

(dok. str. 57).

TABL. 1. WYKONANIE PLANU W DZIEDZINIE KOMUNIKACJI I ŁĄCZNOŚCI (dok.)

Wyszczególnienie	Jednostka miary	1947	1948	1949	1950
Państwowa Żegluga Śródlądowa[a]					
Przewóz pasażerów	tys. osób	301	539	704	673
% *wykonania planu*		—	*143,7*	*96,3*	*93,5*
Przewóz pasażerów	tys. osobo-*km*	13 771	27 231	31 333	25 622
% *wykonania planu*		—	*79,0*	*75,7*	*71,2*
Przewóz towarów *b*	tys. ton	179[c]	583	1 011	1 154
% *wykonania planu*		—	*116,6*	*101,1*	*98,0*
Żegluga pełnomorska					
Przewóz pasażerów ogółem	liczba osób	27 008	35 922	31 289	15 510
% *wykonania planu*		—	*125,8*	*112,9*	*66,0*
Przewóz w relacji z portami polskimi	liczba osób	.	6 646	6 402	3 822
% *wykonania planu*		—	—	*135,6*	*76,9*
Przewóz między portami obcymi	liczba osób	.	29 276	24 887	11 688
% *wykonania planu*		—	—	*108,2*	*63,0*
Przewóz towarów ogółem	tys. ton	864	1 770	1 784*d*	2 388[d]
% *wykonania planu*		—	*131,2*	*111,5*	*113,2*
Przewóz w relacji z portami polskimi	tys. ton	.	1 490	1582*d*	2 071[d]
% *wykonania planu*		—	—	*106,9*	*111,6*
Przewóz między portami obcymi	tys. ton	.	280	202*d*	317[d]
% *wykonania planu*		—	—	*168,3*	*125,0*
Przeładunek w portach morskich					
Ogółem	mil. ton	10,6	16,6	16,9	15,7
% *wykonania planu*		.	*93,8*	*87,6*	*98,1*
Gdańsk - Gdynia	mil. ton	9,7	12,7	12,0	10,1
% *wykonania planu*		*90,7*	*88,2*	*90,9*	*93,5*
Szczecin	mil. ton	0,7	3,1	4,5	5,2
% *wykonania planu*		.	*114,8*	*83,3*	*107,2*
Porty pozostałe	mil. ton	0,2	0,8	0,4	0,4
% *wykonania planu*		.	*133,3*	*57,1*	*97,1*
Poczta, telegraf, telefon					
Placówki pocztowo - telekomunikacyjne[e]	liczba plac.	4 167	4 518	4 752	4 940
% *wykonania planu*		*93,3*	*94,1*	*102,4*	*100,8*
Przesyłki listowe zwykłe *f*	tys. szt.	682 403	751 997	781 430	801 716
% *wykonania planu*		*141,9*	*94,0*	*95,3*	*97,8*
Przesyłki listowe polecone *f*	tys. szt.	40 817	32 272	38 413	41 772
% *wykonania planu*		*102,0*	*75,1*	*111,7*	*100,7*
Dzienniki i czasopisma *f*	tys. szt.	162 464	254 752	414 280	523 242
% *wykonania planu*		*147,4*	*149,9*	*141,4*	*102,6*
Listy wartościowe i paczki *f*	tys. szt.	9 763	11 725	14 575	14 711
% *wykonania planu*		*130,5*	*97,7*	*106,4*	*91,9*
Telegramy *f*	tys. szt.	7 227	5 711	5 997	7 177
% *wykonania planu*		*106,3*	*67,2*	*96,7*	*107,1*
Rozmowy telefoniczne miejscowe	tys. rozmów	380 343	426 599	487 087	599 824
% *wykonania planu*		—	*101,6*	*108,2*	*115,4*
Rozmowy telefoniczne międzymiastowe *g*	tys. rozmów	42 048	39 833	38 882	47 033
% *wykonania planu*		*116,8*	*88,5*	*87,4*	*109,4*
Abonenci telefoniczni *h*	liczba abon.	137 447	150 156	166 568	194 200
% *wykonania planu*		*96,8*	*98,8*	*100,3*	*105,5*

a Na Odrze i na Wiśle. *b* Bez drewna holowanego w tratwach. *c* Łącznie z wagą zwierząt żywych. Nie uwzględniono 1 134 *t* gruzu oraz 22 *t* żwiru. Zmiana danych w porównaniu z opublikowanymi poprzednio na skutek wyłączenia bagażu i przesyłek ekspresowych. *d* Bez przedsiębiorstw żeglugowych, będących pod zarządem państwowym. *e* Bez poczt peronowych. Stan w dn. 31.XII *f* Nadane w ruchu krajowym oraz z Polski za granicę. *g* W ruchu krajowym oraz z Polski za granicę. *h* Stan w dn. 31.XII.

Uwaga. Znak „—" w pozycjach dotyczących % wykonania planu oznacza, że wielkości te nie były planowane.

TABL. 2. ODBUDOWANE MOSTY KOLEJOWE

Lata	Mosty odbudowane w metrach	Lata	Mosty odbudowane w metrach
1945	45 550	1948	8 707 [a]
1946	15 830	1949	11 559 [a]
1947	14 390		

a Łącznie z mostami nowozbudowanymi.
Źródło: Centralne Biuro Statystyki Przewozów P.K.P. oraz Ministerstwo Komunikacji.

TABL. 3. PRACA TABORU KOLEI NORMALNOTOROWYCH

Wyszczególnienie	1937	1947	1948	1949
Przebiegi				
Parowozy w tys. parowozo-*km*	136 918	157 639	184 445	196 438
Wagony w tys. osio-*km*:				
osobowe	1 686 632	1 440 336	1 915 893	2 167 720
towarowe	4 950 620	4 831 278	5 953 730	6 605 545
Pociągi w tys. pociągo-*km*:				
pasażerskie	68 617	64 101	79 374	86 388
towarowe	47 894	51 840	62 949	68 553
służbowe, gospodarcze i robocze	1 304	1 424	2 195	2 419
Przewozy				
Pasażerowie w milionach osób	211,2	331,3	387,6	446,3
Pasażero-*km* w milionach	6 947,8	17 961,7	19 846,8	20 850,5
Bagaże w tys. ton [a]	241	349	355	433
Towary w tys. ton [b]	72 827	88 221	114 260	131 715

a Łącznie z przesyłkami ekspresowymi, czasopismami i mlekiem. *b* Przesyłki handlowe, gospodarcze i inne.
Uwaga. Ob. wyjaśnienia wstępne na str. 56.
Źródło: Centralne Biuro Statystyki Przewozów P.K.P.

TABL. 4. PASAŻEROWIE PRZEWIEZIENI NA KOLEJACH NORMALNOTOROWYCH WEDŁUG TARYF

Rodzaje pociągów Rodzaje taryfy	1947	1948	1949			
			Ogółem	Klasa		
				I	II	III
Pasażerowie w tysiącach						
Ogółem	**331 331,2**	**387 585,9**	**446 323,3**	**2,1**	**3 631,1**	**442 690,1**
Pociągi pasażerskie:						
zwyczajne	324 546,2	380 596,8	439 433,5	—	3 014,6	436 418,9
pośpieszne	6 785,0	6 989,1	6 889,8	2,1	616,5	6 271,2
Bilety jednorazowe według taryfy:						
normalnej	140 972,2	117 373,9	138 526,5	2,1	1 598,4	136 926,0
ulgowej	47 013,9	52 791,4	70 785,5	—	2 032,7	68 752,8
80% zniżki	16 274,1	19 125,9	22 334,3	—	580,8	21 753,5
75% zniżki	823,6	784,9	149,1	—	—	149,1
66% zniżki	121,5	163,1	533,7	—	5,0	528,7
50% zniżki	28 376,1	31 035,7	36 753,3	—	1 341,6	35 411,7
33% zniżki	800,4	1 027,6	9 954,4	—	105,3	9 849,1
tabela „U" na urlopy pracownicze	329,4	247,1	768,3	—	—	768,3
bezpłatne — wczasy	288,8	407,1	292,4	—	—	292,4
Bilety miesięczne	143 345,1	217 420,6	237 011,3	—	—	237 011,3
ogólnie dostępne	6 272,5	12 417,8	15 721,2	—	—	15 721,2
szkolne	44 141,3	60 650,4	52 106,7	—	—	52 106,7
ulgowe [a]	92 931,3	144 352,4	169 183,4	—	—	169 183,4
Pasażero-*km* w milionach						
Ogółem	**17 961,7**	**19 846,8**	**20 850,5**	**0,8**	**620,4**	**20 229,3**
Pociągi pasażerskie: zwyczajne	16 361,8	18 279,7	19 277,1	—	463,4	18 813,7
pośpieszne	1 599,9	1 567,1	1 573,4	0,8	157,0	1 415,6
Bilety jednorazowe według taryfy:						
normalnej	10 041,4	9 329,2	9 255,1	0,8	285,9	8 968,4
ulgowej	4 784,9	5 695,3	6 471,3	—	334,5	6 136,8
80% zniżki	1 190,3	1 438,6	1 533,0	—	77,1	1 455,9
75% zniżki	235,3	212,4	42,8	—	—	42,8
66% zniżki	25,6	43,8	146,7	—	1,4	145,3
50% zniżki	3 034,1	3 644,4	3 448,5	—	236,1	3 212,4
33% zniżki	121,0	161,5	963,4	—	19,9	943,5
tabela „U" na urlopy pracown	86,7	71,1	236,6	—	—	236,6
bezpłatne — wczasy	91,9	123,5	100,3	—	—	100,3
Bilety miesięczne	3 135,4	4 822,3	5 124,1	—	—	5 124,1
ogólnie dostępne	113,5	202,5	257,5	—	—	257,5
szkolne	1 080,1	1 433,9	1 079,1	—	—	1 079,1
ulgowe [a]	1 941,8	3 185,9	3 787,5	—	—	3 787,5

a Przysługują głównie: pozostającym w służbie czynnej — pracownikom państwowym, profesorom, docentom i siłom pomocniczym naukowym wyższych uczelni, nauczycielom szkół państwowych i publicznych, pracownikom i robotnikom przedsiębiorstw samorządowych, zakładów będących osobami prawnymi prawa publicznego, zarządów związków zawodowych i organizacji politycznych.

Uwaga. Ob. wyjaśnienia wstępne na str. 56.

Źródło: Centralne Biuro Statystyki Przewozów P.K.P.

TABL. 5. PRZEWOZY TOWARÓW NA KOLEJACH NORMALNOTOROWYCH

Ważniejsze rodzaje przesyłek Towary	Ogółem	W tym nadanie do przewozu wewnątrz kraju
	w tysiącach ton	
Ogółem ..... 1937 [a]	72 827	49 557
1946 [a]	67 002	48 928
1947 [a]	88 221	64 183
1948 [a]	114 260	81 095
1949 [a]	181 715	94 375
Handlowe zwyczajne	121 772	84 511
Wytwory pochodzenia roślinnego	9 590	8 523
Zwierzęta żywe i wytwory pochodzenia zwierzęcego	318	212
Surowce i wyroby pochodzenia mineralnego	81 865	49 368
w tym węgiel i koks	59 477	31 019
Woski, tłuszcze i oleje pochodzenia roślinnego i zwierzęcego	98	75
Przetwory spożywcze, tytoń	2 683	2 435
w tym cukier	607	430
Przetwory chemiczne i farmaceutyczne; farby	3 769	2 583
Skóry, futra, wyroby skórzane	110	70
Surowce i wyroby włókiennicze	814	643
Gumożywice i ich przetwory	57	38
Drewno, wyroby i artykuły pochodne	7 828	6 926
Papier i wyroby z niego	919	808
Wyroby kamieniarskie, ceramiczne i szklane	6 015	5 947
Metale i wyroby z nich	6 272	5 555
Maszyny, aparaty i sprzęt elektrotechniczny	568	498
Środki transportowe	174	156
Wyroby optyczne i precyzyjne	9	8
Bielizna, odzież, konfekcja, kapelusze, parasole i artykuły mody	32	28
Wyroby różne nie objęte innymi działami	651	638
Handlowe pośpieszne	772	693

a Przesyłki handlowe, gospodarcze i inne.

Uwaga. Ob. wyjaśnienia wstępne na str. 56.
Źródło: Centralne Biuro Statystyki Przewozów P.K.P.

TABL. 6. KOLEJE DOJAZDOWE

A. O trakcji parowej i motorowej

Wyszczególnienie	1946	1947	1948	1949	1946	1947	1948	1949
	Polskie Koleje Państwowe[a]				Koleje Samorządowe			
Długość eksploatacyjna linii w km *b*	2 429	2 730	2 791	3 752	851	859	865	222
Przewozy:								
pasażerowie w tys. osób	16 728	17 698	21 082	26 730	2 414	3 073	3 232	308
pasażero-*km* w tys.	312 103	315 654	371 032	474 650	39 208	41 544	43 293	4 216
bagaż w tys. ton	23	22	16	19	3	3	10	0,3
towary w tys. ton	6 445	5 745	6 290	8 491	719	901	1 156	76

B. O trakcji elektrycznej[c]

Wyszczególnienie	1946	1947	1948	1949
Długość eksploatacyjna linii w *km* *b*	40	40	40	40
Przewozy:				
pasażerowie w tys. osób	8 954	12 184	13 444	14 779
pasażero-*km* w tys.	.	.	196 896	214 336
bagaż w tonach	2 980	7 539	3 000	2 016
towary w tonach	14 255	15 034	23 110	21 838

a Dane za lata 1946, 1947 obejmują również koleje prywatne pod zarządem państwowym, które z dniem 1. IV. 1948 zostały ostatecznie przejęte przez P. K. P. *b* Stan w dn. 31. XII. *c* Dane obejmują Warszawskie Koleje Dojazdowe przejęte przez P.K.P. z dniem 7.X 1947 r. Zaliczane w poprzednich latach do kolei dojazdowych o trakcji elektrycznej: Łódzkie Wąskotorowe Elektryczne Koleje Dojazdowe, Bielska Kolej Elektryczna, Kolej Elektryczna Jelenia Góra, Koleje Elektryczne Zagłębia Śląsko-Dąbrowskiego zostały ujęte w komunikacji miejskiej jako tramwaje w tabl. 8, str. 62.

Źródło: Centralne Biuro Statystyki Przewozów P.K.P. oraz Ministerstwo Komunikacji.

TABL. 7. KOMUNIKACJA SAMOCHODOWA

Wyszczególnienie	1947	1948	1949	1947	1948	1949
	ogółem			w tym P.K.S.[a]		
Pasażerska [b]						
Liczba linii [c]	557	655	801	302	363	557
Długość linii w *km* [c]	42 534	44 114	52 600	25 733	25 461	35 300
Przebyte wozo-*km* w tys.	41 666	50 029	57 761	25 829	31 438	41 427
Przewóz pasażerów:						
liczba osób w tys.	31 086	49 207	67 959	13 041	24 918	41 117
pasażero-*km* w mil.	.	1 491	1 447	439	729	997
Towarowa [d]						
Przebyte wozo-*km* w tys.	.	32 563	35 640	2 735	3 487	13 656
Przewóz towarów w tys. ton	1 215	3 452	8 341	153	316	2 877

a Państwowa Komunikacja Samochodowa. *b* Dane obejmują publiczny przewóz osób przez Państwową Komunikację Samochodową oraz przedsiębiorstwa koncesjonowane. Nie obejmują natomiast publicznego przewozu osób wykonywanego na podstawie zezwoleń gmin miejskich. *c* Przeciętnie w roku. *d* Dane obejmują publiczny przewóz towarów przez Państwową Komunikację Samochodową, Międzynarodowych Ekspedytorów C. Hartwig S-ka Akcyjna oraz przedsiębiorstwa koncesjonowane. Nie obejmują publicznego przewozu towarów wykonywanego na podstawie zezwoleń gmin miejskich. Ponadto dane za 1947 r. obejmują Państwowe Przedsiębiorstwo Transportowo-Ekspedycyjne Przemysłu (zlikwidowane i przejęte przez firmę C. Hartwig z dniem 1. I 1948 r.) natomiast dane za lata 1948 i 1949 obejmują Państwowo-Spółdzielcze Przedsiębiorstwo Spedycyjne „Spedytor" (utworzone zarządzeniem Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dn. 28. VII 1948 r.)

Źródło: Ministerstwo Komunikacji.

TABL. 8. KOMUNIKACJA MIEJSKA

A. Tramwaje [a]

Lata Miasta	Długość eksploatacyjna linii w *km* [b]	Liczba wozów [c]			Przebieg wozów osobowych w tys. wozo-*km*	Przewóz pasażerów w tys. osób
		Ogółem	w tym osobowych			
			silnikowych	przyczepnych		
1946	698,1	2 320	1 077	1 079	117 597	688 348
1947	716,6	2 582	1 208	1 187	133 401	884 733
1948	741,2	2 960	1 337	1 302	150 347	1 136 763
1949	**757,7**	**3 216**	**1 408**	**1 364**	**132 303**	**1 253 648**
Bielsko	4,7	29	11	10	600	5 326
Bydgoszcz	17,8	61	35	24	2 372	17 976
Elbląg	12,8	41	21	12	950	3 838
Gdańsk-Gdynia	72,8	245	99	111	7 913	46 514
Grudziądz	8,4	27	18	8	640	3 170
Inowrocław	3,0	10	6	4	255	2 240
Jelenia Góra	17,6	47	18	21	1 207	5 669
Katowice	172,2	480	213	198	18 793	171 620
Kraków	26,2	163	105 [d]	48	8 088	84 595
Legnica	10,8	22	14	7	515	2 100
Łódź	145,5	638	204	305	30 346	263 007
Olsztyn	6,0	11	8	3	288	2 497
Poznań	31,9	257	113	111	10 884	93 169
Słupsk	7,2	18	16	—	324	847
Szczecin	39,4	258	121	122	8 067	59 820
Toruń	11,6	38	17	18	1 299	10 211
Wałbrzych	24,1	57	36	17	2 284	21 874
Warszawa	80,2	425	201	199	23 455	325 746
Wrocław	65,5	389	152	146	14 023	133 429

B. Trolleybusy

Lata Miasta	Długość eksploatacyjna linii w *km* [b]	Liczba wozów [c]	Przebieg wozów w tys. wozo-*km*	Przewóz pasażerów w tys. osób
1946	42,2	59	1 029	11 555
1947	45,8	75 [e]	2 153	23 370
1948	58,6	126 [f]	4 138	38 950
1949	**87,1**	**159** [g]	**4 865**	**52 953**
Gdańsk-Gdynia	34,7	58	1 788	15 915
Legnica	3,4	2	21	60
Olsztyn	10,0	7	155	887
Poznań	13,8	27	645	4 726
Wałbrzych	11,0	15	598	5 264
Warszawa	14,2	50	1 658	26 101

a Dane obejmują również Bielską Kolej Elektryczną, Kolej Elektryczną Jelenia Góra, Kolej Elektryczną Zagłębia Śląsko-Dąbrowskiego i Łódzkie Wąskotorowe Elektryczne Koleje Dojazdowe zaliczane w ubiegłych latach do kolei dojazdowych o trakcji elektrycznej. *b* Długość tras po osi ulic w jednym kierunku ruchu. Stan w dn. 31.XII. *c* Stan inwentarzowy w dn. 31.XII. *d* W tym 10 wozów bez wyposażenia elektrycznego — z tego 6 wozów eksploatowanych jako przyczepne. *e* W tym 6 przyczep osobowych. *f* W tym 23 przyczepy osobowe. *g* W tym 24 przyczepy osobowe.

Uwaga. Komunikacja tramwajowa w Gorzowie została wstrzymana w ciągu roku 1949.

(dok. str. 63)

TABL. 8. KOMUNIKACJA MIEJSKA (dok.)

C. Autobusy

Lata Miasta	Długość eksploatacyjna linii w *km*[a]	Liczba wozów[b]	Przebieg wozów w tys. wozo-*km*	Przewóz pasażerów w tys. osób
1947[c]	1 095,9	301	11 952	56 943
1948	1 596,6	491	17 837[d]	105 729
1949	**1 829,6**	**548**	**23 915**	**150 249**
Białystok	17,5	9	300	671
Bielawa	8,5	6	424	1 411
Bielsko	54,0	11	369	1 009
Bydgoszcz	13,1	12	304	1 800
Częstochowa	29,8	19	951	6 454
Dzierżoniów	39,0	12	182	281
Elbląg[e]	6,0	2	13	50
Gdańsk-Gdynia	63,7	51	2 281	5 382
Grudziądz	7,0	2	17	35
Inowrocław	7,5	6	48	482
Jelenia Góra	3,0	2	37	111
Kalisz	13,5	7	193	1 195
Katowice	905,2	104	5 403	17 001
Koszalin[f]	10,0	2	20	2
Kraków	19,5	18	574	3 239
Krynica	256,0	8	172	67
Legnica	3,4	2	26	90
Lublin	48,8	20	565	6 400
Łódź	2,6	8	376	2 814
Nowy Sącz	4,3	5	69	289
Olsztyn[g]	6,0	2	7	66
Poznań	27,7	24	690	2 879
Rzeszów	11,0	3	61	234
Szczecin	28,9	9	408	815
Toruń	9,3	9	209	1 515
Wałbrzych	13,5	4	161	381
Warszawa	108,3[h]	149	8 020	90 452
Wrocław	57,9	34	1 031	4 310
Zabrze	3,5	1	73	324
Zakopane	51,1	7	931	490

a Długość tras po osi ulic (dróg) w jednym kierunku ruchu. Stan w dn. 31.XII. *b* Stan inwentarzowy w dn. 31.XII. *c* Bez Kalisza. *d* Bez Nowego Sącza. *e* Komunikację uruchomiono w IV kwartale. *f* Komunikację uruchomiono w październiku. *g* Komunikację uruchomiono w lipcu. *h* W tym 6,8 km linii dodatkowych. *i* Komunikację uruchomiono od 1-go kwietnia.

Źródło: Centralne Biuro Statystyki Przewozów P. K. P., prezydia miejskich rad narodowych oraz miejskie zakłady komunikacyjne.

TABL. 9. POLSKIE LINIE LOTNICZE „LOT"

A. Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	1937	1945[a]	1946	1947	1948	1949
Długość sieci w *km*[b]	5 696	2 527	5 174	6 990	8 070	8 650
w tym krajowej	835	2 527	1 982	2 035	2 430	2 430
Liczba linii	6	7	9	12	14	14
w tym w sieci krajowej	3	7	6	6	7	7
Liczba odcinków	18	16	12	15	21	22
w tym w sieci krajowej	4	16	8	8	12	12
Liczba obsługiwanych państw	10	1	5	8	9	9
Liczba obsługiwanych miast	19	11	12	15	17	18
w tym w sieci krajowej	5	11	8	8	9	9

a Stan w dn. 31.VII. *b* Odległości loksodromiczne (najkrótsze).

(dok. str. 64)

TABL. 9. POLSKIE LINIE LOTNICZE „LOT" (dok.)

B. Praca[a]

Lata	Wykonane loty	Przebyta droga w tys. km	Przewieziono				
			pasażerów		bagaży	towarów	poczty
			liczba osób b	pasażero-km w tys.	w tonach b		
1937	7 490	2 104	37 402	10 649	422	283	227
1945[c]	1 555	399	26 845	5 922[d]	296	74	19
1946	4 121	1 304	57 546	17 266	267	74	27
1947	5 590	1 758	59 846	18 392	296	235	99
1948	7 601	2 363	77 522	23 082	420	391	90
1949	**7 788**	**2 401**	**79 785**	**21 762**	**419**	**597**	**137**
w tym linie krajowe	6 539	1 467	73 910	16 920	298	292	24

a Bez lotów doświadczalnych. *b* Liczono według poszczególnych odcinków lotu. *c* Miesiące IV–XII. *d* Dane przybliżone.
Źródło: Polskie Linie Lotnicze „Lot".

TABL. 10. DŁUGOŚĆ ŻEGLOWNYCH DRÓG WODNYCH ŚRÓDLĄDOWYCH

Drogi wodne	Ogółem	Kanały	Rzeki		Jeziora
			skanalizowane	wolne	
	w kilometrach				
Ogółem 1937	6 250	268	504	5 363	115
1948	4 960	182	437	3 952	389
1949	**5 054**	**201**	**437**	**4 003**	**418**
w tym szlaki główne	2 640	144	384	1 928	184
Systemat Odry	838	55	163	620	—
Szlak główny	690	11	154	525	—
Rozgałęzienia, odgałęzienia i poboczne drogi wodne	148	44	9	95	—
Systemat Odra-Wisła	780	25	152	603	—
Szlak główny	296	25	152	119	—
Rozgałęzienia i poboczne drogi wodne	484	—	—	484	—
Systemat Kujawski	174	40	59	—	75
Szlak główny	143	35	59	—	49
Poboczne drogi wodne	31	5	—	—	26
Systemat Wisły	1 676	—	41	1 635	—
Szlak główny	942	—	—	942	—
Odgałęzienia i poboczne drogi wodne	734	—	41	693	—
Systemat Warmiński	192	25	3	38	126
Szlak główny	74	19	—	14	41
Poboczne drogi wodne	118	6	3	24	85
Systemat Wisła-Niemen	1 185	41	19	1 105	20
Szlak główny	406	41	19	326	20
Poboczne drogi wodne	779	—	—	779	—
Systemat Mazurski	209	15	—	2	192
Szlak główny	89	13	—	2	74
Odgałęzienia po jeziorach	120	2	—	—	118

Źródło: Ministerstwo Komunikacji.

TABL. 11. PRZEWOZY NA DROGACH WODNYCH ŚRÓDLĄDOWYCH[a]

Wyszczególnienie	1947	1948	1949	W tym 1947	1948	1949	1947	1948	1949
	Ogółem			Państwowa Żegluga na Wiśle			Państwowa Żegluga na Odrze		
Pasażerowie w tys.	301,3	538,9	704,2	278,7	451,7	637,6	22,6	87,2	66,3
Pasażero-*km* w mil.	13,8	27,2	31,3	13,4	26,4	30,6	0,4	0,8	0,7
Bagaż w tys. ton	5,4	5,8	5,8	3,4	5,2	5,3	2,0	0,6	0,5
Towary w tys. ton	249,1	657,4	1052,9	105,5	253,3	305,3	97,2	402,5 *b*	747,6

a Dane obejmują przewozy Państwowej Żeglugi na Wiśle i Państwowej Żeglugi na Odrze. Ponadto dane dotyczące przewozów towarów za 1947 r. oraz za m-ce I, II, III 1948 r. obejmują przewozy przedsiębiorstw: Spółdzielni: „Żegluga Krakowska" i „Wisła" oraz Spółki Akc. „Żegluga Polska". W 1948 r. tabor handlowy będący w dyspozycji tych przedsiębiorstw przejęty został przez Państwową Żeglugę na Wiśle. *b* Ponadto 1293 *t* obiektów wydobytych z dna i doholowanych do stoczni.

Źródło: Ministerstwo Komunikacji.

TABL. 12. PRZEWOZY TOWARÓW NA DROGACH WODNYCH ŚRÓDLĄDOWYCH[a]

Towary	1947	1948	1949	1947	1948	1949	1947	1948	1949
	Ogółem			Państwowa Żegluga na Wiśle			Państwowa Żegluga na Odrze		
	w tysiącach ton								
Ogółem	202,7 *b*	655,8 *c*	1 052,9	105,5 *b*	253,3 *c*	305,3	97,2	402,5 *d*	747,6
Żyto	0,3	3,6	27,9	0,3	3,6	27,9	—	—	—
Buraki cukrowe	10,0	0,0	18,3	10,0	0,0	18,3	—	—	—
Cukier	16,5	27,5	44,9	16,5	27,5	39,2	—	—	5,7
Drewno	8,8	12,9	29,4	8,8	7,6	20,0	—	5,3	9,4
Żwir	2,4	68,5	238,5	2,4	4,6	42,6	—	63,9	195,9
Gruz	1,1	90,4	84,2	1,1	87,3	73,6	—	3,1	10,6
Cegła	1,5	13,6	15,8	1,3	6,6	9,7	0,2	7,0	6,1
Cement	0,2	5,1	3,3	0,2	0,6	0,4	—	4,5	2,9
Węgiel	47,9	211,8	241,0	6,4	23,6	7,1	41,5	188,2	233,9
Koks	30,2	0,7	4,6	—	0,0	—	30,2	0,7	4,6
Rudy różne	24,1	104,4	246,4	2,1	0,2	3,3	22,0	104,2	243,1
Garbniki	—	4,3	1,9	—	4,3	1,9	—	—	—
Nawozy sztuczne	1,1	3,9	16,1	—	—	0,4	1,1	3,9	15,7
Inne towary	36,3	35,1	38,6	34,1	13,4	18,9	2,2	21,7	19,7
Drewno holowane w tratwach	22,3	74,0	42,0	22,3	74,0	42,0	—	—	—

a Dane obejmują przewozy towarów handlowe i na cele własne Państwowej Żeglugi na Wiśle i Państwowej Żeglugi na Odrze. *b* Ponadto 26 sztuk zwierząt żywych. *c* Ponadto 14 538 *t* buraków cukrowych przewiezionych przez Centralny Zarząd Przemysłu Cukrowniczego taborem Państwowej Żeglugi na Wiśle. *d* Ponadto 1 293 *t* obiektów wydobytych z dna rzeki i doholowanych do stoczni.

Źródło: Państwowa Żegluga na Wiśle i Państwowa Żegluga na Odrze.

TABL. 13. MORSKA FLOTA HANDLOWA POLSKI[a]
Stan w dn. 31.XII

Flota	1946		1947		1948		1949	
	Liczba statków	Pojemność w *BRT*	Liczba statków	Pojemność w *BRT*	Liczba statków	Pojemność w *BRT*	Liczba statków	Pojemność w *BRT*
Pełnomorska	26	93 964	42	155 741	43 *b*	160 407 *b*	46	161 281
Przybrzeżna *c*	4	357	12	1 754	11	1 208	23	2 741

a Bez holowników, statków żaglowych i szkolnych. *b* Nie uwzględniono 3 statków znajdujących się w odbudowie. *c* Dane za lata 1946—1948 nie obejmują statków przedsiębiorstwa M. Z. K. Gdańsk-Gdynia—Żegluga Gdańska, przejętego przez Żeglugę Przybrzeżną w Gdańsku we wrześniu 1949 r.

Źródło: Ministerstwo Żeglugi.

TABL. 14. PRZEWOZY POLSKIEJ FLOTY HANDLOWEJ

A. Pełnomorskiej

Wyszczególnienie	1938	1946	1947	1948	1949
Przewóz pasażerów					
Liczba osób	51 800	3 013	27 008	35 922	31 289
Przewóz towarów — w tys. ton					
Ogółem	**1 256**	**506,1**	**864,3**	**1 769,6**	**1 884,1**
Przewóz z portów i do portów polskich *a*	1 143	506,1	864,3	1 465,7	1 620,6
między własnymi portami				24,9	42,4
między obcymi portami	113			279,0	221,1

B. Przybrzeżnej[b]

Wyszczególnienie	1947	1948	1949
Przewóz pasażerów			
Liczba osób ogółem	114 702	263 079	1 233 916
Żegluga Przybrzeżna w Gdańsku	.	.	1 013 981
Żegluga Przybrzeżna w Szczecinie	.	.	219 935
Przewóz towarów — w tonach			
Ogółem	**1 898**	**4 502**	**1 423**
Żegluga Przybrzeżna w Gdańsku	.	.	248
Żegluga Przybrzeżna w Szczecinie	.	.	1 175

a Z portów polskich do obcych oraz z portów obcych do polskich. *b* Dane za lata 1947, 1948 nie obejmują przewozów przedsiębiorstwa M. Z. K. Gdańsk - Gdynia — Żegluga Gdańska, przejętego przez Żeglugę Przybrzeżną w Gdańsku we wrześniu 1949 r.

Źródło: Ministerstwo Żeglugi.

TABL. 15. RUCH STATKÓW W PORTACH MORSKICH[a]

A. Liczba i pojemność statków wchodzących

Lata	Ogółem		Gdańsk-Gdynia		Szczecin[b]		Porty pozostałe	
	liczba statków	pojemność w tys. *NRT*	liczba statków	pojemność w tys. *NRT*	liczba statków	pojemność w tys. *NRT*	liczba statków	pojemność w tys. *NRT*
1937	11 701	9 664,0	11 701	9 664,0	×	×	×	×
1945[c]	887	746,1	887	746,1	—	—	—	—
1946	4 709	4 960,3	4 485	4 770,4	224[d]	189,9[d]	—	—
1947	6 027	4 986,9	4 368	4 497,4	1 182	416,4	477[e]	73,1[e]
1948	10 651	7 620,6	5 617	5 823,8	2 812	1 450,8	2 222[f]	346,0[f]
1949	10 614	8 014,0	5 373	5 711,9	3 873	2 126,9	1 368[g]	175,2[g]

B. Pojemność statków wchodzących według bander

Bandery	1937[h]	1946[i]	1947[k]	1948[l]	1949	1937[h]	1946[i]	1947[k]	1948[l]	1949
	Pojemność statków									
	w tys. *NRT*					w % ogólnego tonażu				
Ogółem	**9664,0**[m]	**4 960,3**	**4 986,9**	**7 620,6**	**8 014,0**	***100,0***[m]	***100,0***	***100,0***	***100,0***	***100,0***
Polska	1 078,7	234,3	443,3	913,8	961,2	*11,2*	*4,7*	*8,9*	*12,0*	*12,0*
ZSRR	*m*	178,2	328,7	472,7	698,9	*m*	*3,6*	*6,6*	*6,2*	*8,7*
Angielska	727,7	476,0	298,4	187,1	221,8	*7,5*	*9,6*	*6,0*	*2,4*	*2,8*
Duńska	987,8	484,7	809,3	1 407,7	1 189,2	*10,2*	*9,8*	*16,2*	*18,5*	*14,8*
Fińska	756,6	363,5	353,4	861,6	873,0	*7,8*	*7,3*	*7,1*	*11,3*	*10,9*
Francuska	186,6	54,7	15,7	67,6	241,7	*1,9*	*1,1*	*0,3*	*0,9*	*3,0*
Grecka	351,9	12,3	158,7	112,9	137,1	*3,6*	*0,2*	*3,2*	*1,5*	*1,7*
Norweska	652,1	287,6	420,7	617,8	726,0	*6,8*	*5,8*	*8,4*	*8,1*	*9,1*
Stanów Zjedn. Am.	319,3	1 397,3	446,6	279,1	236,2	*3,3*	*28,2*	*9,0*	*3,7*	*2,9*
Szwedzka	1 653,9	1 178,5	1 432,2	2 209,4	1 867,9	*17,1*	*23,8*	*28,7*	*29,0*	*23,3*
Włoska	469,9	—	32,5	163,8	255,3	*4,9*	—	*0,6*	*2,1*	*3,2*
Inne	2 479,5	293,2	247,4	327,1	605,1	*25,7*	*5,9*	*5,0*	*4,3*	*7,6*

a Bez ruchu przybrzeżnego. *b* Od stycznia 1948 r. łącznie ze Świnoujściem. *c* Miesiące VII—XII. *d* Miesiące IV—XII. *e* Dane dotyczą portu Ustka za miesiące VI—XII. *f* Dane dotyczą portów Ustka i Darłowo za m-ce I—XII oraz Kołobrzeg za m-ce III—XII *g* Dane dotyczą portów Ustka, Darłowo i Kołobrzeg. *h* Gdańsk-Gdynia. *i* Od m-ca IV łącznie ze Szczecinem. *k* Od m-ca VI łącznie z Ustką. *l* Od m-ca I łącznie z Darłowem, od m-ca III łącznie z Kołobrzegiem. *m* Bandera ZSRR z powodu niemożności wyodrębnienia jest podana w grupie „Inne".

Źródło: Gdański i Szczeciński Urząd Morski oraz Ministerstwo Żeglugi.

TABL. 16. RUCH PASAŻERSKI W PORTACH MORSKICH[a]

Lata	Przyjechało osób			Wyjechało osób		
	Ogółem	Gdańsk-Gdynia	Szczecin[b]	Ogółem	Gdańsk-Gdynia	Szczecin[b]
1937	13 633	13 633	×	32 571	32 571	×
1945[c]	41 118	41 118	—	777	777	—
1946	136 931	87 211	49 720[d]	48 995	5 843	43 152[d]
1947	81 857	58 515	23 342	14 192	14 164	28
1948	10 396	5 690	4 706	9 281	3 432	5 849
1949	8 352	3 481	4 871	8 543	3 519	5 024

a Bez ruchu przybrzeżnego. *b* Od stycznia 1948 r. łącznie ze Świnoujściem. *c* Miesiące VII — —XII. *d* Miesiące IV—XII.

Źródło: Gdański i Szczeciński Urząd Morski oraz Ministerstwo Żeglugi.

TABL. 17. OBRÓT TOWAROWY MORSKI[a]

Lata	Przywóz				Wywóz			
	Ogółem	Gdańsk-Gdynia	Szczecin *b*	Porty pozostałe	Ogółem	Gdańsk-Gdynia	Szczecin *b*	Porty pozostałe
	w tys. ton [c]							
1937	3 234	3 234	×	×	12 973	12 973	×	×
1945[d]	376,7	376,7	—	—	540,7	540,7	—	—
1946	2 796,2	2 791,5	4,7[e]	—	4 985,5	4 945,5	40,0[e]	—
1947	2 914,6	2 797,7	116,9	—	7 663,3	6 892,8	609,4	161,1[f]
1948	3 089,0	2 524,5	564,5	—	13 508,0	10 206,0	2 546,9	755,1[g]
1949	2 860,5	2 159,2	700,7	0,6[h]	14 046,7	9 887,7	3 769,3	389,7[h]

a Bez ruchu przybrzeżnego; łącznie z tranzytem. *b* Od stycznia 1948 r. łącznie ze Świnoujściem. *c* Waga brutto. *d* Miesiące VII-XII. *e* Miesiące IV - XII. *f* Dane dotyczą portu Ustka za m-ce VI - XII. *g* Dane dotyczą portów: Ustka i Darłowo za m-ce I - XII oraz Kołobrzeg za m-ce III - XII. *h* Dane dotyczą portów: Ustka, Darłowo i Kołobrzeg.

Źródło: Gdański i Szczeciński Urząd Morski oraz Ministerstwo Żeglugi.

TABL. 18. POCZTA, TELEGRAF, TELEFON
Stan w dniu 31. XII

Wyszczególnienie	1938[a]	1946	1947	1948	1949
Personel[b] w tysiącach ogółem	45,1	48,9	50,3	56,8	60,4
Pracownicy umysłowi	21,7	24,0	25,1	27,6	27,8
Pracownicy fizyczni	23,4	24,9	25,2	29,2	32,6
w tym listonosze wiejscy	5,8	3,6	3,7	7,9	11,6
Liczba placówek ze służbą pocztową i telekomunikacyjną	4 960	3 947	4 199	4 546	4 775
Liczba placówek ze służbą telegraficzną	4 420	3 799	4 002	4 262	4 564
Liczba skrzynek pocztowych	35 060	16 918	19 716	22 954	24 204
Sieci telefoniczne miejskie:					
liczba	2 708	2 530	2 564	3 144	2 364[c]
długość linii w *km*	16 199	20 160	23 509	29 240	18 621[c]
Liczba rozmównic publicznych telefonicznych	5 179	2 975	3 247	3 904	4 359
Abonenci telefoniczni w tysiącach	206,0	118,1	137,4	150,2	166,6
Aparaty telefoniczne w tysiącach	272,3	169,8	188,9	207,0	236,5

a Stan w dn. 31. III. *b* Łącznie z Ministerstwem Poczt i Telegrafów; dane dotyczą faktycznie zatrudnionych a nie etatów. *c* Spadek długości linii w porównaniu z danymi za 1948 r. należy tłumaczyć zaliczeniem w 1949 r. do sieci międzymiastowych tych linii telefonicznych sieci miejskich, które nie odpowiadały przepisom inwentaryzacyjnym.

Źródło: Ministerstwo Poczt i Telegrafów.

TABL. 19. RUCH POCZTOWY, TELEGRAFICZNY I TELEFONICZNY

A. Krajowy

Lata	Przesyłki listowe [a]	Listy wartościowe i paczki	Dzienniki i czasopisma	Przekazy pocztowe i telegraficzne wpłacone w tys. szt.	Telegramy nadane w tys.	Rozmowy telefoniczne w tys.	
						miejscowe	międzymiastowe
	nadane w tys. szt.						
1937	809 068	14 515,0	247 853	19 462	3 361	533 159	25 644
1946	449 793	7 586,1	108 678	6 473	5 641	278 133	31 836
1947	671 305	9 760,6	161 496	8 633	6 883	380 343	41 916
1948	748 040	11 711,3	252 840	9 857	5 400	426 599	39 657
1949	792 364	14 557,5	411 211	11 338	5 666	487 087	38 819

B. Zagraniczny

Lata	Przesyłki listowe [a]		Listy wartościowe i paczki		Dzienniki i czasopisma		Przekazy pocztowe [c]	Telegramy	Rozmowy telefoniczne [d]
	razem	w tym kraje europejskie [b]	razem	w tym kraje europejskie [b]	razem	w tym kraje europejskie [b]			
	w tysiącach								
Z Polski za granicę									
1937	35 784,8	24 094,6	115,5	106,0	5 964,1	4 384,8	13,9	436,7	760,5
1946	32 000,8	23 030,4	0,7	0,5	259,4	220,9	—	229,9	35,3
1947	51 914,7	42 341,4	2,5	1,4	967,5	913,1	0,0	343,7	131,6
1948	36 228,7	28 311,3	13,7	11,6	1 912,3	1 831,0	0,0	310,7	175,7
1949	27 479,1	21 674,8	17,7	11,6	3 069,3	2 946,8	0,0	331,0	63,5 *d*
Z zagranicy do Polski									
1937	62 763,5	47 063,4	434,1	366,0	7 511,2	6 638,9	1353,3	503,0	743,0
1946	28 638,9	24 430,2	2 718,7	298,2	352,4	300,4	—	269,0	32,5
1947	59 578,7	53 300,0	2 577,4	453,5	1 026,0	997,0	0,1	348,8	85,8
1948	45 021,8	39 373,2	1 852,0	575,8	2 489,9	2 431,3	5,5	333,2	156,4
1949	32 189,3	24 556,4	1 126,4	474,8	16 442,9	16 389,7	6,8	312,4	57,0 *d*

a Zwykłe i polecone. *b* Łącznie z azjatycką częścią ZSRR. *c* Ruch przekazów telegraficznych w obrocie z zagranicą nie został jeszcze wprowadzony. *d* Za lata 1937 – 1948 podano rozmowy telefoniczne w jednostkach 3-minutowych, za rok 1949 podano liczbę faktycznie przeprowadzonych rozmów.

Źródło: Ministerstwo Poczt i Telegrafów.

TABL. 20. USŁUGI POCZTOWO-TELEKOMUNIKACYJNE NA 1 000 MIESZKAŃCÓW

Lata	Przesyłki listowe [a]	Listy wartościowe i paczki	Dzienniki i czasopisma	Przekazy pocztowe i telegraficzne [b]	Telegramy	Rozmowy telefoniczne	
						miejscowe	międzymiastowe
	w sztukach					liczba rozmów	
1937	26 281,8	436,2	7 567,3	603,2	124,5	15 438,7	786,1
1946	21 330,3	430,7	4 567,1	270,5	256,6	11 622,8	1 333,2
1947	32 917,0	518,9	6 874,8	363,0	318,5	15 993,6	1 771,7
1948	34 324,9	562,0	10 647,4	408,0	250,2	17 657,2	1 655 2
1949	34 443,6	634,7	17 412,1	458,6	255,0	19 690,6	1 574,1

a Zwykłe i polecone. *b* Przekazy telegraficzne tylko w ruchu krajowym, ponieważ w obrocie z zagranicą ruch przekazów telegraficznych nie został jeszcze wprowadzony.

Uwaga. Dane obejmują ruch krajowy, ruch z Polski za granicę oraz z zagranicy do Polski.

DZIAŁ V. HANDEL

TABL. 1. LICZBA ZAKŁADÓW HANDLOWYCH WEDŁUG BRANŻ

Grupy branżowe		Hurt[a]			Detal		
		państwowy	spółdzielczy	prywatny	państwowy	spółdzielczy	prywatny *b*
Ogółem	1947	1 239	392	3 307	940	21 503	131 218
	1948	1 998	692	1 735	1 357	25 692	111 624
	1949	**1 834**	**1 168**	**1 128**	**4 131**	**41 451**[c]	**76 728**
Spożywcza *d*		563	255	653	2 022	15 467	34 196
Włókienniczo-odzieżowa *e*		537	—	99	744	1 918	11 620
Skórzana		16	—	14	386	701	4 587
Wyrobów ceramicznych i artykułów gospodarstwa domowego		41	—	24	17	212	1 778
Meblarska		17	—	3	60	41	369
Artykułów metalowych i motoryzacyjnych		88	—	45	119	648	2 043
Artykułów chemicznych i farmaceutycz.		197	—	119	532	169	4 362
Elektrotechniczna		32	—	4	74	24	471
Papierniczo-księgarska		74	581	42	6	1 234	2 368
Materiałów budowlanych i opałowych		260	—	34	—	3 360	1 305
Inne		9	10	83	56	110	5 192
Zakłady wielobranżowe		—	317	8	94	15 953	1 533
Zakłady gastronomiczne		—	—	—	21	1 543	6 904

a Hurtownie podległe Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska", Centrali Spółdzielni Pracy, Centrali Spółdzielni Wytwórczych „Solidarność" zaliczono do zakładów wielobranżowych. *b* Łącznie z zakładami hurtowo-detalicznymi i handlem okrężnym. *c* W tym 71 sklepów Centrali Inwalidów nie podanych w rozbiciu branżowym. *d* Łącznie z zakładami prowadzącymi obok artykułów branży spożywczej, niektóre artykuły innych branż. *e* Łącznie z zakładami branży włókienniczo-odzieżowo-skórzanej.

Ź r ó d ł o: Sprawozdania central handlu uspołecznionego, oraz deklaracje na nabycie karty rejestracyjnej.

TABL. 2. ROZWÓJ USPOŁECZNIONEGO HANDLU DETALICZNEGO

Branże	1947	1948	1949	Branże	1947	1948	1949
Liczba zakładów ogółem	**22443**	**27049**	**45582**[a]				
Branże:							
Spożywcza	8 950	9 339	19 053	stacje benzynowe	317	332	383
spożywczo-kolonialna *b*	6 263	5 939	8 185	apteki	12	48	113
piekarska	300	687	1 665	artykułów elektrotechn.	31	65	98
rybna	253	277	374	art. metalowych i motor.	291	404	767
rzeźniczo-wędliniarska	846	1 167	5 138	papierniczo-księgarska	538	767	1 243
nabiałowa	451	641	1 237	maf. budowlan. i opałow. *c*	510	1 824	3 360
owocowo-warzywna	175	219	536	inne	114	124	166
cukiernicza	30	28	47	Spożywczo-przemysłowa	9 787	11963	16047
napojów alkohol. i wyrob. tytoniowych	312	296	211	sklepy mieszane	9 701	11846	15918
zakłady żywienia zbiorow.	278	.	1564	Powszechne Domy Tow.	48	76	86
inne	42	85	96	Spółdzielcze Domy Tow.	38	41	43
Przemysłowa	3 706	5 747	10411	**Obroty w mil. zł** [d]	.	**8 986**	**23 340**
włókienniczo-odzieżowa	1 270	1 367	2 662	Branże:			
skórzana	416	547	1 087	spożywcza	.	3 466	9 696
wyrob. ceramicznych i art. gospodarstwa domowego	101	112	229	przemysłowa	.	4 002	9 017
meblarska	36	67	101	spożywczo-przemysłowa	.	1 518	4 627
artykułów chemicznych	70	90	205				

a W tym 71 sklepów Centrali Inwalidów nie podanych w rozbiciu branżowym. *b* Łącznie ze sklepami miejskich spółdzielni spożywców, prowadzącymi obok artykułów spożywczych niektóre artykuły przemysłowe. *c* Włączono składy Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" prowadzące sprzedaż detaliczną materiałów budowlanych, opałowych oraz nawozów sztucznych i pasz. *d* Dla roku 1948 dane niekompletne. Do obrotów w branży spożywczej zaliczono obroty sklepów podanych w niniejszej tablicy w grupie branż spożywczych oraz obroty działów spożywczych Powszechnych Domów Towarowych i obroty cukrem i artykułami monopolowymi sklepów mieszanych (uniwersalnych) Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska". Analogicznie obliczono obroty w branżach przemysłowych. W grupie spożywczo-przemysłowej podano obroty, których nie można było rozklasyfikować na grupy: spożywczą i przemysłową.

Ź r ó d ł o: Sprawozdania central handlu uspołecznionego.

TABL. 3. PLACÓWKI WAŻNIEJSZYCH CENTRAL HANDLU USPOŁECZNIONEGO W 1950 R.

Stan w dn. 1.I

Centrale	Branżowe biura sprzedaży [a]	Oddziały wzgl. ekspozytury rejonowe [b]	Składnice na szczeblu zbytu [c]	Hurtownie	Sklepy detaliczne	Zakłady żywienia zbiorowego
Centrale Państwowe i Państwowo-Spółdzielcze:						
Centrala Zbytu Węgla	—	16	—	122[d]	—	—
Centrala Produktów Naftowych	—	14	19[e]	128	383[f]	—
Centrala Żelaza i Stali	—	—	—	28	—	—
Centrala Handl. Przemysłu Metalowego	8	14	2	46	73	—
Centrala Handl. Przemysłu Motoryzacyjnego	—	14[g]	5	—	40[h]	—
Centrala Handl. Przemysłu Elektrotechnicznego	7	8	3	32[i]	74[k]	—
Centrala Handl. Przemysłu Chemicznego	10	14	3	54	36	—
Centrala Handl. Farmaceutyczno-Sanitarna	3[l]	—	2	15[m]	113	—
Centrala Handl. Materiałów Budowlanych	8	14[g]	—	—	—	—
Centrala Handlowa Ceramiki	3	—	—	41[n]	17	—
Centrala Handl. Przemysłu Drzewnego	3	12	—	17	60	—
Centrala Handl. Przemysłu Papierniczego	—	12[g]	—	49	6	—
Centrala Handl. Przemysłu Skórzanego	1[l]	14[o]	—	16	386	—
Centrala Tekstylna	7[l]	14[o]	59	524[p]	664	—
Centrala Odzieżowa	—	—	19	13[m]	79[r]	—
Państwowa Centrala Handlowa	—	10[s]	29	319[p]	1158[t]	—
Polskie Zakłady Zbożowe	—	14[s]	657	—	—	—
Centralny Zarząd Przemysłu Mięsnego	—	12	6	139	760	—
Powszechne Domy Towarowe	—	—	—	—	86	—
Państw. Centrala Drzewna „Paged"	—	17[g]	—	—	—	—
Centrale Spółdzielcze i Spółdzielczo-Państwowe:						
Centrala Roln. Spółdz. „Samopomoc Chłopska"	—	14	—	266[u]	22814[w]	700
Centrala Spółdzielni Mleczarsko-Jajczarskich	—	15	—	120	1106	90
Centrala Spółdzielni Spożywców „Społem"	—	67[g]	—	—	13233	732
Centrala Spółdzielni Ogrodniczych	—	14[s]	334	—	328	—
Centrala Rybna	—	11	—	70[x]	312[y]	11
Centrala Spółdzielni Wydawniczych i Księgarskich	—	.	—	581	1172	—
Centrala Spółdzielni Pracy	—	.	.	45	459	—
Centrala Spółdz. Wytwórcz. „Solidarność"	—	.	.	6	103	—
Centrala Rzemieślnicza	—	14	.	—	298	—

a Placówki prowadzące sprzedaż na szczeblu zbytu z zakładów produkcyjnych i ze składnic. *b* Placówki terenowe o charakterze administracyjno-handlowym, sprawujące nadzór nad aparatem handlowym centrali i czuwające nad prawidłowym zaopatrzeniem terenu, który obsługują. *c* Magazyny na szczeblu zbytu. *d* Składy hurtowo-detaliczne. *e* Bazy zaopatrzeniowe. *f* Stacje benzynowe. *g* Prowadzą sprzedaż hurtową z przyległych magazynów. *h* W tym 1 punkt sprzedaży ruchomy (samochód). *i* W tym 6 serwisów akumulatorowych, prowadzących sprzedaż, konserwację i działalność usługową w zakresie branży akumulatorów i ogniw. *k* W tym 10 serwisów radiowych prowadzących detaliczną sprzedaż radioodbiorników oraz działalność usługową w dziedzinie napraw i konserwacji. *l* W tym biuro handlu detalicznego, będące jednostką administracyjną dla sieci detalicznej. *m* Pełnią równocześnie funkcje ekspozytur rejonowych. *n* W tym 6 hurtowni okręgowych, pełniących funkcje ekspozytur. *o* Ekspozytury Biura Handlu Detalicznego. *p* Hurtownie i filie. *r* W tym 4 domy odzieżowe. *s* Prowadzą sprzedaż na szczeblu zbytu. *t* Łącznie z 6 kioskami. Oprócz tego Oddział Morski z 7 agenturami, prowadzący zaopatrzenie statków. *u* Powiatowe Związki Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska". *w* W tym 3 159 składów prowadzących sprzedaż detaliczną materiałów budowlanych, opałowych, nawozów sztucznych itp. *x* Hurtownie i podhurtownie. *y* W tym 88 sklepów upoważnionych do sprzedaży hurtowej, 18 kiosków, 1 sezonowy i 1 ruchomy punkt sprzedaży.

Źródło: Sprawozdania central handlu uspołecznionego.

TABL. 4. LICZBA ZATRUDNIONYCH W ZAKŁADACH HANDLOWYCH W 1949 R.

Stan w dn. 31. XII

Wyszczególnienie	Zatrudnieni w zakładach				
	państwowych	spółdzielczych	prywatnych		
			ogółem	właściciele i członkowie rodzin	pracownicy najemni i członkowie rodzin zatrudnieni odpłatnie
Ogółem	114 266	272 080	133 624 [a]	97 636	35 500
Dyrekcje Naczelne, Biura Sprzedaży, Ekspozytury	42 043	12 332	—	—	—
Hurt	44 887	32 552	8 499	1 814	6 604
Detal	27 336	176 999	125 125	95 822	28 896
Skup [b]	—	50 197	.	.	.

a W tym 488 pracowników nie uwzględnionych w podziale na właścicieli i członków rodzin oraz pracowników najemnych i członków rodzin zatrudnionych odpłatnie. *b* Dla handlu prywatnego nie zdołano wyodrębnić pracowników zatrudnionych wyłącznie przy skupie.

Źródło: Sprawozdania central handlu uspołecznionego oraz deklaracje na nabycie karty rejestracyjnej.

TABL. 5. LICZBA SPÓŁDZIELNI CZYNNYCH I CZŁONKÓW

Stan w dn. 31. XII.

Typy spółdzielni	Spółdzielnie czynne				Członkowie spółdzielni w tysiącach			
	1946	1947	1948	1949	1946	1947	1948	1949
Ogółem	11 075	12 859	9 887	9 353	3 197,6	4 285,6	4 157,2 [a]	5 323,9 [b]
Spółdzielnie wiejskie	7 767	8 002	5 849	6 003	2 060,9	2 412,7	2 282,6	3 159,4
Spółdzielnie produkcyjne				243				
Gminne spółdzielnie								
„Samopomoc Chłopska"	1 658	2 474	3 162	3 130	234,1	676,4	1 592,0	2 195,9
Spożywców	3 792	3 009	194	—	604,4	435,4		—
Rolniczo-handlowe	521	525	—	—	680,7	762,5	—	—
Powiatowe Związki Gminnych Spółdz. „Samopomoc Chłopska"	—	—	266	266	—	—	3,2	3,2
Zbytu żywca	46	53	65	—	41,3	32,9	18,1	—
Mleczarsko-jajczarskie	651	743	933	934	206,4	228,6	376,0	366,6
Ogrodnicze	99	114	111	98	32,4	25,9	47,4	37,3
Parcelacyjno-osadnicze	18	81	61	—	0,4	0,3		—
Oszczędnościowo-pożyczkowe	896	879	958	1 201	248,5	232,6	245,9 [c]	556,4
Zdrowia	9	12	13		2,4	5,6	.	
Inne	77	112	86	131	10,3	12,5		
Spółdzielnie miejskie	3 308	4 357	3 538	3 350	1 136,7	1 872,9	1 874,6	2 164,5
Spożywców	1 230	1 732	463	429	826,1	1 491,6	1 395,5	1 813,2 [d]
Księgarskie i wydawnicze [e]	272	311	382	312	46,0	77,0	110,2	136,6
Pracy, pomocniczo-rzemieślnicze i pokrewne	1 201	1 573	1 791	2 153	43,7	65,4	72,7	101,1
Mieszkaniowe i pokrewne	209	250	335	305	18,1	30,0	51,0	51,9
Oszczędnościowo-pożyczkowe	326	427	521	126	198,7	205,9	243,5 [c]	60,9
Rybackie	70	64	46	25	4,1	3,0	1,7	0,8

a Bez członków spółdzielni spożywców (wiejskich), parcelacyjno-osadniczych, zdrowia i innych spółdzielni na wsi. *b* Bez członków spółdzielni zdrowia i innych spółdzielni na wsi. *c* Podział na spółdzielczość miejską i wiejską dokonany szacunkowo. *d* Łącznie z członkami spółdzielni pracy zrzeszonych w Związku Spółdzielni Spożywców. *e* Łącznie z oświatowymi.

Źródło: Centralny Związek Spółdzielczy.

TABL. 6. SIEĆ SKUPU I ZAKUP PRODUKTÓW ROLNYCH PRZEZ USPOŁECZNIONY APARAT HANDLOWY W 1949 R.[a]

Grupy artykułów	Liczba punktów skupu w dniu 31.XII	Skup	Grupy artykułów	Liczba punktów skupu w dniu 31.XII	Skup
Zboża w tys. ton	2 813	2 200	Ziemniaki w tys. ton	2 784	622
w tym: żyto w tys. ton	2 813	1 568	Żywiec rzeźny:		
pszenica w tys. ton	2 813	441	Trzoda chlewna. w tys. ton	2 862	407
jęczmień w tys. ton	2 813	80	Trzoda chlewna. w tys. szt.		3 197
owies w tys. ton	2 813	98	Bydło rogate ... w tys. ton	2 862	208
Mleko w tys. hl	6 662	10 230	Bydło rogate ... w tys. szt.		623
Jaja w mil. szt.	15 894	699	Cielęta w tys. ton	2 862	44
Drób w tys. szt.	2 267	3 418	Cielęta w tys. szt.		1 016
Warzywa w tys. ton	1 036	208	Owce w tys. ton	2 862	6
Owoce w tys. ton	1 036	129	Owce w tys. szt.		149

[a] Zakup branżowych central handlowych od aparatu handlowego prowadzącego bezpośrednio skup od producentów rolnych.

Źródło: Sprawozdania central handlowych.

TABL. 7. ROZWÓJ POWSZECHNYCH DOMÓW TOWAROWYCH

Województwa	1947	1948	1949	1947	1948	1949
	Liczba domów			Obroty w milionach złotych		
Polska	48	76	86	90,0	665,8	1 512,5
M. st. Warszawa	2	3	3	3,8	56,3	143,8
Warszawskie	4	4	4	6,4	20,3	31,8
Bydgoskie	4	7	9	6,1	49,3	94,8
Poznańskie	4	5	6	8,8	55,6	92,1
M. Łódź	—	1	1	—	43,2	84,2
Łódzkie	—	1	1	—	1,5	8,0
Kieleckie	2	4	4	1,3	20,4	59,7
Lubelskie	2	3	3	0,8	16,8	31,0
Białostockie	3	3	3	3,2	12,4	19,9
Olsztyńskie	2	4	4	1,9	16,0	36,4
Gdańskie	—	2	2	—	15,1	53,1
Koszalińskie	1	4	6	0,2	22,1	49,3
Szczecińskie	—	1	1	—	27,7	75,1
Zielonogórskie	2	5	5	1,6	19,7	44,6
Wrocławskie	7	10	14	17,6	110,9	253,6
Opolskie	3	4	4	3,6	18,1	35,2
Katowickie	7	10	10	30,3	137,9	319,3
Krakowskie	2	2	3	2,2	8,9	57,6
Rzeszowskie	3	3	3	2,2	13,6	23,0

Źródło: Powszechne Domy Towarowe.

TABL. 8. OBROTY POWSZECHNYCH DOMÓW TOWAROWYCH WEDŁUG GRUP ARTYKUŁÓW

Grupy artykułów	1947 IV-XII	1948	1949
	w milionach złotych		
Ogółem	90,0	665,8	1 512,5
Artykuły spożywcze[a]	13,2	95,2	204,1
Tkaniny	67,6	399,3	585,4
Odzież			312,7
Artykuły metalowe	2,8	18,9	56,0
Artykuły papiernicze	0,8	8,0	27,9
Wyroby szklarskie i ceramiczne	0,5	6,2	17,1
Artykuły chemiczne	3,3	23,4	60,3
Wyroby z drewna	0,1	5,4	6,5
Artykuły skórzane	1,4	106,3	193,0
Artykuły inne	0,3	3,1	49,5

[a] Łącznie z monopolowymi.

Źródło: Powszechne Domy Towarowe.

TABL. 9. LICZBA I OBROTY DETALICZNYCH SKLEPÓW GMINNYCH SPÓŁDZIELNI „SAMOPOMOC CHŁOPSKA"

Branże	Liczba sklepów [a] stan w dniu 31.XII 1948	Liczba sklepów [a] stan w dniu 1. I 1950	Grupy artykułów	Obroty detaliczne [b] w mil zł 1948	Obroty detaliczne [b] w mil zł 1949
Ogółem	14 874	22 814	Ogółem	2418,7	6564,7
Sklepy branży:			w tym artykułami:		
piekarskiej	308	798	Węglem i naftą	133,3	320,7
rzeźniczo-wędliniarskiej	200	1 824	Materiałami budowlanymi, żelazem i odlewami	108,9	218,8
tekstylno-konfekcyjnej	420	709	Maszynami, narzędziami rolniczymi, i nawozami sztucznymi	134,0	250,7
artykułów metalowych	315	600	Tkaninami bawełnianymi, konfekcją i obuwiem	379,1	1230,2
skórzano-obuwniczej	93	263	Cukrem	191,1	365,5
meblarskiej	11	29	Wyrobami monopolowymi	706,3	1292,0
Sklepy uniwersalne	11 824	15 432	w tym:		
Składy sprzedaży detalicznej nawozów, pasz, materiałów budowlanych i opałowych	1 703	3 159	wyrobami Państwowego Monopolu, Spirytusowego	447,6	738,1
			wyrobami Polskiego Monopolu Tytoniowego	194,6	463,2
			Paszami treściwymi i nasionami siewnymi	89,3	238,7

a Sklepy Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" i Powiatowych Związków Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska". *b* Łącznie z pozasklepowymi.
Źródło: Sprawozdanie Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska".

TABL. 10. LICZBA I OBROTY DETALICZNYCH SKLEPÓW MIEJSKICH SPÓŁDZIELNI SPOŻYWCÓW

Branże	Liczba sklepów stan w dniu 31.XII 1948	Liczba sklepów stan w dniu 1.I 1950	Obroty w mil. zł 1948	Obroty w mil. zł 1949	Województwa	Liczba sklepów [a]	Obroty w mil. zł
Ogółem	8 082	12 542	8 294,5	7 873,5	Polska ... 1949	12 542	8 372,2*b*
Sklepy branży:							
owocarsko-warzywniczej	28	208	3,3	24,4	M.st. Warszawa	655	694,4
nabiałowej	44	131	10,8	31,7	Warszawskie	570	348,5
rybnej	23	62	5,2	21,5	Bydgoskie	885	434,4
spożywczo-kolonialnej	3 449	4 150	1 401,1	2 727,3	Poznańskie	910	602,3
rzeźniczo-wędliniarskiej	617	1 973	151,4	960,3	M. Łódź	697	718,8
piekarskiej	374	755	37,8	127,4	Łódzkie	508	253,4
art. spiryt. i tytoniowych	287	202	373,6	291,3	Kieleckie	494	342,3
włókienniczo-odzieżowej	675	1 058	404,8	1 162,1	Lubelskie	401	219,9
skórzanej	14	288	1,9	201,3	Białostockie	276	184,4
art. gospod. domowego	108	212	20,0	56,3	Olsztyńskie	216	128,7
żelaznej i metalowej	32	41	9,9	18,8	Gdańskie	481	359,9
elektro-radiotechnicznej	6	17	1,0	9,0	Koszalińskie	281	128,7
chemicznej	54	154	6,9	36,2	Szczecińskie	294	165,5
papierniczo-księgarskiej	30	58	3,3	14,5	Zielonogórskie	273	121,1
art. budowl. i opałowych	106	187	24,9	40,7	Wrocławskie	1 211	626,4
Sklepy innych branż	14	80	3,9	40,8	Opolskie	446	246,5
Sklepy mieszane *c*	2 221	2 966	834,7	2 109,9	Katowickie	2 798	2 173,3
w tym Spółdz. Domy Towarowe	41	43	120,5	265,4	Krakowskie	719	443,1
					Rzeszowskie	427	180,6

a Stan w dniu 1.I 1950. *b* Łącznie ze sprzedażą pozasklepową na sumę 498,7 mil. zł. *c* Sklepy prowadzące obok artykułów spożywczych, niektóre artykuły przemysłowe.
Źródło: Związek Spółdzielni Spożywców.

TABL. 11. OBROTY RYNKOWE

Grupy artykułów	Jednostka miary	Miesiące			
		I XII	I	II	III
Artykuły żywnościowe:					
Mąki	mil. zł	2 063,1	173,7	170,2	186,0
	1 000 t	1 289	107	107	119
Kasze	mil. zł	102,4	8,5	8,5	8,9
	t	43 019	3 585	3 585	3 941
Mięso i przetwory	mil. zł	.	.	.	.
	t	.	.	.	.
Smalec wieprzowy i słonina	mil. zł	.	.	.	.
		.	.	.	.
Masło mleczarskie*	mil. zł	335,0	.	.	.
	t	16 985	.	.	.
Ryby i konserwy rybne	mil. zł	483,1	22,8	29,2	52,1
	t	54 890	3 557	4 307	7 450
Cukier*	mil. zł	1 866,2	91,1	80,6	157,1
	1 000 t	321	19	15	29
Cukierki i czekolada	mil. zł	468,5	22,5	24,0	28,5
	t	23 585	1 349	1 435	1 619
Kawa i herbata	t	.	.	.	172
Wyroby spirytusowe*	mil. zł	2 957,4	224,4	195,3	218,6
	1 000 t	47 108	3 573	3 127	3 489
Wyroby tytoniowe*	mil. zł	2 424,7	140,5	132,4	154,7
	t	21 568	1 565	1 485	1 720
Drożdże	mil. zł	119,9	7,6	8,6	7,8
	t	8 022	505	572	558
Sól jadalna*	mil. zł	114,3	11,8	9,5	7,7
	t	250	24	20	15
Zapałki*	mil. zł	163,4	14,5	12,8	13,5
	skrzynie	213 207	19 142	16 843	17 919
Artykuły odzieżowe:					
Wyroby tekstylne	mil. zł	4 960,5	445,6	386,7	383,9
w tym:					
tkaniny wełniane	tys. m	28 165	2 313	2 247	2 394
tkaniny bawełniane	tys. m	152 632	14 885	11 739	12 521
tkaniny jedwabne	tys. m	29 789	3 142	2 609	2 092
Konfekcja	mil. zł	901,3	27,3	61,1	66,9
Wyroby skórzane	mil. zł	2 010,8	63,0	85,8	155,5
w tym:					
obuwie skórzane	tys. par	7 944	224	381	647
skóry twarde*	t	3 647	51	170	254

a Sprzedaż z przeznaczeniem na zaopatrzenie ludności. Obroty obliczono na szczeblu hurtu odnoś-
Uwaga. Pozycje oznaczone gwiazdką* obejmują całość produkcji krajowej oraz import.

ARTYKUŁAMI KONSUMCYJNYMI W 1949 R.[a]

Miesiące								
IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
158,1	155,5	159,3	182,8	166,4	168,5	185,4	182,2	175,0
99	99	99	116	106	105	114	112	106
7,4	8,6	7,9	8,0	6,4	6,7	9,4	11,7	10,4
3 129	3 601	3 316	2 999	2 476	2 739	3 976	5 053	4 619
32,6	26,7	89,1	102,7	122,6	128,5	164,7	188,2	293,8
3 229	2 396	11 108	14 181	17 752	16 494	25 595	32 901	47 064
8,7	8,5	10,1	13,6	28,4	51,1	28,7	22,9	33,8
843	803	816	1 714	2 665	4 374	2 600	2 020	3 204
.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.
47,6	13,7	24,6	31,2	36,3	47,4	55,9	52,0	70,3
6 083	5 663	2 461	2 662	4 171	4 849	6 036	6 297	1 354
125,4	124,3	166,6	207,1	136,6	176,7	262,2	207,8	130,7
23	24	32	39	23	25	30	38	24
25,7	30,3	33,8	39,8	43,4	41,2	46,0	59,7	73,6
1 226	1 551	1 665	1 939	2 201	2 048	2 448	2 854	3 250
134	114	101	56	57	65	98	133	136
248,7	202,7	204,1	228,2	246,2	239,1	300,1	283,9	366,1
3 966	3 247	3 281	3 656	3 943	3 825	4 779	4 471	5 751
195,6	206,8	217,6	232,4	233,5	226,3	224,8	221,6	238,5
1 753	1 732	1 831	1 977	1 989	1 914	1 860	1 815	1 927
13,3	7,2	9,5	7,7	9,3	9,3	10,0	9,5	20,1
890	482	632	514	619	613	664	634	1 339
5,0	4,8	5,9	8,2	11,0	12,3	14,5	12,4	11,2
10	9	12	18	25	29	34	28	26
13,1	10,6	9,3	14,3	12,9	18,5	13,1	14,9	15,9
17 327	13 978	12 164	18 926	16 914	24 208	16 809	18 750	20 227
381,7	352,4	311,3	319,3	393,4	461,4	447,5	506,1	571,2
2 100	2 081	1 889	1 922	1 942	2 576	2 578	2 856	3 267
11 744	11 032	9 855	9 707	13 578	15 918	13 071	13 080	15 502
2 453	2 464	2 119	2 712	2 877	2 491	2 129	2 138	2 563
44,2	59,6	47,0	60,8	79,0	92,9	112,5	118,0	132,0
157,8	193,0	134,4	120,7	129,3	202,9	281,0	297,4	190,0
629	845	574	558	545	761	1 018	1 029	733
344	341	290	217	234	479	423	568	276

ngych central branżowych z uwzględnieniem sprzedaży do obcego aparatu hurtowego ze szczebla zbytu. W pozostałych pozycjach uwzględniono tylko produkcję państwową plus import.

(dok. str. 76)

TABL. 11. OBROTY RYNKOWE

Grupy artykułów	Jednostka miary	Miesiące			
		I-XII	I	II	III
Artykuły inne:					
Meble	mil. zł	169,6	10,0	10,2	11,8
	tys. szt.	1 226	69	75	99
	kompl.	16 153	1 004	1 285	1 075
Porcelana stołowa i galanteria*	mil. zł	40,7	2,9	3,0	3,7
Szkło stołowe i galanteria*	mil. zł	39,4	1,8	2,4	3,8
Artykuły metalowe					
naczynia, sprzęt kuchenny i stołowy*	mil. zł	•	•	•	•
meble*	mil. zł	8,5	0,2	0,3	0,8
rowery*	szt.	81 233	775	1 329	4 913
Artykuły elektrotechniczne*	mil. zł	158,6	7,9	11,3	11,5
w tym:					
aparaty radiowe*	szt.	82 547	3 321	5 168	5 646
żarówki oświetleniowe*	tys. szt.	9 935	345	413	684
Artykuły chemiczne					
środki do prania	mil. zł	470,6	27,3	27,1	30,2
mydło do prania	t	37 719	2 158	2 119	2 350
inne środki do prania	t	22 048	1 723	1 483	1 716
Nafta oświetleniowa*	mil. zł	94,6	7,3	7,9	4,7
	t	53 785	5 303	4 417	2 590
Węgiel opałowy*	mil. zł	9 155,5	396,5	397,4	468,5
	1 000 t	9 537	413	414	488
Artykuły farmaceutyczne	mil. zł	151,0	7,0	10,8	11,7
Wydawnictwa					
książki	mil. zł	192,2	•	•	•
czasopisma	mil. zł	73,4	•	•	•
Materiały piśmienne*	mil. zł	113,6	3,8	6,8	5,1
w tym zeszyty*	mil. zł	20,1	0,4	1,0	1,2

a Sprzedaż z przeznaczeniem na zaopatrzenie ludności. Obroty obliczono na szczeblu hurtu odnoś-
Uwaga. Pozycje oznaczone* gwiazdką obejmują całość produkcji krajowej oraz import
Źródło: Sprawozdania central handlu uspołecznionego.

ARTYKUŁAMI KONSUMCYJNYMI W 1949 R. [a] (dok.)

Miesiące								
IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
10,8	11,8	12,8	16,1	18,0	16,9	15,7	15,9	19,6
80	99	115	119	132	117	98	122	101
1 096	908	1 123	1 765	1 845	1 679	1 555	1 419	1 399
3,1	2,5	2,2	3,0	3,1	3,3	3,5	5,4	5,0
3,3	3,5	2,9	3,1	3,4	3,3	3,3	3,6	5,0
•	•	•	86,4	102,8	67,2	92,3	105,8	127,4
0,3	0,2	0,2	0,8	0,8	1,4	1,5	1,0	1,0
5 217	11 634	7 581	8 508	9 696	12 519	10 881	4 205	3 975
13,2	8,5	8,1	8,6	13,1	14,8	18,3	21,4	21,9
6 919	5 083	4 187	3 616	5 081	3 820	9 796	16 243	13 667
951	400	501	630	630	1 386	1 391	1 556	1 048
31,2	38,0	33,4	38,5	44,4	55,1	46,2	55,3	43,9
2 375	3 080	2 601	2 992	3 574	4 608	3 815	4 593	3 454
2 054	1 595	1 892	2 241	1 975	1 634	1 587	1 841	2 307
2,8	4,3	2,4	2,1	5,9	12,2	14,4	15,7	14,9
1 530	2 371	1 337	1 170	3 292	6 764	8 021	8 712	8 278
352,3	445,4	275,5	1 023,4	1 155,8	1 180,8	1 322,9	1 198,1	938,9
367	464	287	1 066	1 204	1 230	1 378	1 248	978
13,1	5,4	11,5	15,0	15,9	13,5	15,4	14,9	16,8
•	•	•	•	•	•	•	•	•
•	•	•	•	•	•	•	•	•
6,0	4,6	5,5	7,4	7,3	11,1	9,7	11,1	35,2
0,5	0,4	0,4	1,8	2,5	3,6	1,9	2,2	4,2

ugch central branżowych, z uwzględnieniem sprzedaży do obcego aparatu hurtowego ze szczebla zbytu. W pozostałych pozycjach uwzględniono tylko produkcję państwową plus import.

TABL. 12. LICZBA ZAKŁADÓW DETALICZNYCH W HANDLU PRYWATNYM W 1949 R.

Klasy miejscowości	Liczba zakładów ogółem	Handel osiadły		Handel wędrowny	Klasy obrotu rocznego	Liczba zakładów w % *a*
		sklepowy	straganowy			
Ogółem	6 142 *b*	19 710	14 806	11 084	Ogółem	*100*
w %	*100,0*	*65,3*	*19,4*	*14,6*	do 60 tys.	*56,8*
Gminy wiejskie	17 743	11 912	1 132	4 662	60— 150 tys.	*28,0*
Miasta:					150— 300 tys.	*10,5*
do 20 tys. mieszkańców	21 185	14 367	2 806	3 743	300— 600 tys.	*3,3*
od 20 do 100 tys. mieszkańców	11 654	7 823	2 518	1 232	600—1 500 tys.	*1,2*
ponad 100 tys. mieszkańców	25 560	15 611	8 350	1 447	1 500—3 000 tys.	*0,2*
					ponad 3 000 tys.	*0,0*

a Uwzględniono zakłady, które działały przez cały rok 1949 i podały sumę obrotu za 1949 r. (ca 76%). *b* W tym 539 zakładów detalicznych nieokreślonych co do formy organizacyjnej handlu.

Źródło: Deklaracje na nabycie karty rejestracyjnej.

TABL. 13. SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW KONSUMCYJNYCH I ZUŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW PRODUKCYJNYCH WEWNĄTRZ KRAJU*a*

Artykuły	Jednostka miary	1933—1937	1947	1948	1949
Spożycie ogółem					
Artykuły konsumcyjne:					
Papier wszelki (bez bibuły, kartonu i tektury)	1000 *t*	185	185	208	224
w tym gazetowy	1000 *t*	30	33	46	52
Tkaniny wełniane	*t*	18 956	17 684	21 519	24 861
Tkaniny bawełniane	*t*	50 528	42 711	47 926	59 976
Skóry twarde podeszwowe	*t*	18 503	4 814	9 431	12 898
Cukier	1000 *t*	415*b*	306	413	498
Piwo	1000 *hl*	1 131	1 529	1 615	2 526
Drożdże	*t*	7 349	7 213	7 649	8 929
Spirytus konsumcyjny w przeliczeniu na 100°	1000 *l*	36 346	53 860	55 138	47 108
Sól jadalna *c*	1000 *t*	276	251	281	250
Wyroby tytoniowe *d*	100 *t*	180,6	97,8	163,3	215,7
Zapałki	mil. pudełek a 48 zapałek	341	852	1 226	1 092
Mydło	*t*	49 852	12 063	47 271	53 134
Artykuły produkcyjne:					
Węgiel kamienny	1000 *t*	20 861	41 243	45 651	46 650
Koks	1000 *t*	2 041	3 019	3 635	4 114
Cement	1000 *t*	855	1 107	1 561	2 105
Nawozy sztuczne	1000 *t*	540	736	1 108	1 519
Spożycie na 1-go mieszkańca					
Artykuły konsumcyjne:					
Papier wszelki (bez bibuły, kartonu i tektury)	*kg*	5,3	7,7	8,6	9,1
w tym gazetowy	*kg*	0,9	1,4	1,9	2,1
Tkaniny wełniane	*kg*	0,5	0,7	0,9	1,0
Tkaniny bawełniane	*kg*	1,4	1,8	2,0	2,4
Skóry twarde podeszwowe	*kg*	0,6	0,2	0,4	0,5
Cukier	*kg*	11,8	12,8	17,1	20,2
Piwo	*l*	3,4	6,4	6,7	10,3
Drożdże	*kg*	0,2	0,3	0,3	0,4
Spirytus konsumcyjny w przeliczeniu na 100°	*l*	1,0	2,3	2,3	1,9
Sól jadalna	*kg*	8,2	10,5	11,7	10,2
Wyroby tytoniowe *d*	*kg*	0,5	0,4	0,6	0,9
Zapałki	pudełko 48 zapałek	10,2	35,8	46,4	44,4
Mydło	*kg*	1,5	0,5	2,0	2,2

a Produkcja krajowa plus import minus eksport, bez uwzględnienia ruchu zapasów. *b* Sprzedaż w kraju w 1936/37. *c* W latach 1947 i 1948 sprzedaż w kraju na cele konsumcyjne i przemysłowe, w 1949 r. wyłącznie na cele konsumcyjne. *d* W przeliczeniu na wagę zawartego tytoniu.

Źródło: Opracowania Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie danych o produkcji, przywozie i wywozie, oraz na podstawie sprawozdań Państwowego Monopolu Spirytusowego, Polskiego Monopolu Tytoniowego, Polskiego Monopolu Solnego i Centrali Handlowej Przemysłu Cukrowniczego.

TABL. 14. UBÓJ ZWIERZĄT GOSPODARSKICH POD I POZA NADZOREM WETERYNARYJNYM

Wyszczególnienie	Bydło rogate						Trzoda chlewna	Owce	Kozy	Konie
	Razem	Woły	Buhaje	Krowy	Jałowizna	Cielęta				
W tysiącach sztuk										
Ogółem 1947	913,1	.	.	.	.	510,5	3 820,8	159,9	.	.
Pod nadzorem	735,1	11,1	61,7	198,6	131,2	332,5	2 811,2	77,4	2,6	7,7
Poza nadzorem[a]	178,0	.	.	.	.	178,0	1 009,6	82,5	.	.
1948	1 480,8	.	.	.	.	812,4	4 817,7	277,2	.	.
Pod nadzorem	1 255,4	16,4	81,1	330,2	192,5	635,2	4 124,9	167,0	5,3	9,6
Poza nadzorem[a]	225,4	.	.	.	.	177,2	692,8	110,2	.	.
1949	**1 945,6**	.	.	.	.	**1287,1**	**4870,7**	**207,8**	.	.
Pod nadzorem	1 737,3	13,1	57,6	380,1	188,6	1097,9	4 385,1	159,6	9,0	30,2
Poza nadzorem[a]	208,3	.	.	.	.	189,2	485,6	48,2	.	.
W tysiącach ton żywej wagi										
Ogółem 1947	148,4	.	.	.	.	20,5	443,6	5,5	.	.
Pod nadzorem	141,5	5,9	24,2	71,4	26,4	13,6	325,5	2,8	0,1	2,6
Poza nadzorem[a]	6,9	.	.	.	.	6,9	118,1	2,7	.	.
1948	240,5	.	.	.	.	32,4	556,2	10,0	.	.
Pod nadzorem	219,8	8,2	30,0	115,9	40,0	25,7	474,5	6,1	0,2	3,1
Poza nadzorem[a]	20,7	.	.	.	.	6,7	81,7	3,9	.	.
1949	**260,7**	.	.	.	.	**51,4**	**574,3**	**7,7**	.	.
Pod nadzorem	247,1	6,3	21,2	134,4	41,3	43,9	517,2	5,9	0,3	10,2
Poza nadzorem[a]	13,6	.	.	.	.	7,5	57,1	1,8	.	.
Przeciętna waga 1 sztuki w *kg*										
1947	×	528	392	360	201	41	116	36	29	344
1948	×	500	370	351	208	40	115	36	30	327
1949	×	480	367	353	219	39	118	37	34	336

a Dane szacunkowe

Źródło: Rzeźnie i obwody urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa.

DZIAŁ VI. PRACA

A. ZATRUDNIENIE

TABL. 1. PRACOWNICY ZATRUDNIENI WEDŁUG RODZAJÓW GOSPODARKI [a]

Pracownicy	VI 1949 [b]	III 1950					
			w zakładach pracy uspołecznionych				
	Ogółem	ogółem	razem	państwowych	spółdzielczych	innych	prywatnych
	w tysiącach						
Ogółem	4 308,0	4 960,0	4 652,5	4 002.1	510,7	139,7	307,5
Objęci ubezpieczeniem społecznym	4 089,9	4 722,6	4 415,1	3 764,7	510,7	139,7	307,5
Poza rolnictwem	3 736,0	4 356,5	4 089,0	3 442,4	508,0	138,6	267,5
W zakładach opłacających składki ubezpieczeniowe indywidualnie	3 254,4	3 836,8	3 569,3	2 935,4	508,0	125,9	267,5
fizyczni	.	.	.	.	334,2	42,3	233,7
umysłowi	.	.	.	.	173,8	83,6	33,8
zatrudniających 5 i więcej pracowników	3 019,6	3 578,3	3 455,9	2 892,1	495,1	68,7	122,4
fizyczni	2 319,7	2 687,3	2 590,3	2 235,6	327,1	27,6	97,0
umysłowi	699,9	891,0	865,6	656,5	168,0	41,1	25,4
poniżej 5 pracowników [c]	234,8	258,5	113,4	43,3	12,9	57,2	145,1
fizyczni	.	.	.	.	7,1	14,7	136,7
umysłowi	.	.	.	.	5,8	42,5	8,4
W zakładach opłacających składki ubezpieczeniowe centralnie [d]	481,6	519,7	519,7	507,0	—	12,7	—
W rolnictwie i leśnictwie	353,9	366,1	326,1	322,3	2,7	1,1	40,0
W zakładach opłacających składki ubezpieczeniowe indywidualnie	330,5	124,4	84,4	80,6	2,7	1,1	40,0
fizyczni	313,6	121,3	81,5	78,1	2,4	1,0	39,8
umysłowi	16,9	3,1	2,9	2,5	0,3	0,1	0,2
W zakładach opłacających składki ubezpieczeniowe centralnie	23,4	241,7	241,7	241,7	—	—	—
Nie objęci ubezpieczeniem społecznym [e]	218,1	237,4	237,4	237.4	—	—	—

a Dane nie wykazują dokładnie osób zatrudnionych z uwagi na: 1) parokrotne liczenie osób zatrudnionych w 2-ch i więcej zakładach; 2) niezgłaszania części zatrudnionych do ubezpieczenia, zwłaszcza w rolnictwie i usługach domowych. *b* Nie uwzględniono pracowników umysłowych ubezpieczonych w Spółce Brackiej w Tarnowskich Górach (ekspozytura w Wałbrzychu) z powodu niekompletności danych (około 34 tys.). *c* Dane częściowo szacunkowe. *d* Brak podziału na pracowników fizycznych i umysłowych wynika z braku tego podziału w grupie pracowników publiczno-prawnych. *e* Pracownicy etatowi Polskich Kolei Państwowych.

Źródło: Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Ubezpieczalnie Społeczne i Polskie Koleje Państwowe.

TABL. 2. WŁAŚCICIELE I POMAGAJĄCY CZŁONKOWIE RODZIN POZA ROLNICTWEM W 1949 R.

Przeciętne roczne

Dział gospodarki	Liczba właścicieli i członków rodzin	Dział gospodarki	Liczba właścicieli i członków rodzin
	w tysiącach		w tysiącach
Ogółem	350,2		
Przemysł i rzemiosło [a]	166,2	Obrót towarowy, żywienie zbiorowe	131,5
Budownictwo *b*	13,1	Usługi niematerialne	25,6
Komunikacja i łączność	13,8		

a Bez rzemiosła budowlanego. *b* Łącznie z rzemiosłem budowlanym.

Źródło: Dane ze sprawozdań składów przemysłowych oraz z kart zaliczek miesięcznych na podatek obrotowy i dochodowy.

TABL. 3. UBEZPIECZENI ZATRUDNIENI W ZAKŁADACH ZATRUDNIAJĄCYCH 5-ciu I WIĘCEJ PRACOWNIKÓW (POZA ROLNICTWEM) I OPŁACAJĄCYCH SKŁADKI INDYWIDUALNIE W MARCU 1950 R.[a]

Działy i gałęzie zatrudnienia	Ogółem	W zakładach pracy				
		uspołecznionych				prywatnych
		razem	państwowych	spółdzielczych	innych	
	w tysiącach					
Ogółem	**3 578,8**	**3 455,9**	**2 892,1**	**495,1**	**68,7**	**122,4**
robotnicy	2 687,3	2 590,3	2 235,6	327,1	27,6	97,0
umysłowi	891,0	865,6	656,5	168,0	41,1	25,4
Sfera produkcyjna	2 995,3	2 892,1	2 407,4	480,4	4,3	103,2
robotnicy	2 360,9	2 274,3	1 952,2	318,9	3,2	86,6
umysłowi	634,4	617,8	455,2	161,5	1,1	16,6
Przemysł i rzemiosło[b]	1 929,7	1 854,4	1 721,0	131,6	1,8	75,3
robotnicy	1 653,1	1 588,3	1 479,8	107,1	1,4	64,8
umysłowi	276,6	266,1	241,2	24,5	0,4	10,5
Budownictwo[c]	454,2	442,8	399,3	42,6	0,9	11,4
robotnicy	386,7	376,6	339,5	36,3	0,8	10,1
umysłowi	67,5	66,2	59,8	6,3	0,1	1,3
Komunikacja i łączność	44,8	43,0	41,7	1,3	0,0	1,8
robotnicy	34,3	32,8	31,7	1,1	0,0	1,5
umysłowi	10,5	10,2	10,0	0,2	0,0	0,3
w tym:						
Łączność	3,5	3,5	3,5	—	—	—
robotnicy	3,3	3,3	3,3	—	—	—
umysłowi	0,2	0,2	0,2	—	—	—
Obrót towarowy	536,9	522,2	217,6	303,0	1,6	14,7
robotnicy	281,9	271,7	96,9	173,8	1,0	10,2
umysłowi	255,0	250,5	120,7	129,2	0,6	4,5
w tym:						
Handel hurtowy i detaliczny	517,2	508,4	207,8	299,8	0,8	8,8
robotnicy	267,5	262,4	90,7	171,3	0,4	5,1
umysłowi	249,7	246,0	117,1	128,5	0,4	3,7
Czynności pomocnicze w obrocie towarowym	9,9	9,0	7,5	1,5	0,0	0,9
robotnicy	6,5	5,8	4,6	1,2	0,0	0,7
umysłowi	3,4	3,2	2,9	0,3	0,0	0,2
Żywienie zbiorowe	9,8	4,8	2,3	1,7	0,8	5,0
robotnicy	7,9	3,5	1,6	1,3	0,6	4,4
umysłowi	1,9	1,3	0,7	0,4	0,2	0,6
Instytucje bankowe[d]	29,7	29,7	27,8	1,9	—	—
robotnicy	4,9	4,9	4,3	0,6	—	—
umysłowi	24,8	24,8	23,5	1,3	—	—

a Dane różnią się od zamieszczonych w części drugiej dział II Przemysł i dział V Handel — wskutek objęcia innej masy i innego okresu zatrudnienia. *b* Bez rzemiosła budowlanego. *c* Łącznie z rzemiosłem budowlanym. Budownictwo budynków wszelkiego przeznaczenia, kolei, mostów, dróg, linii elektrycznych, melioracje, montaż stałych instalacji i urządzeń, prace poszukiwawcze, rozbiórka domów itp. Nie są objęci pracownicy inwestycyjni zatrudnieni w przedsiębiorstwach przemysłowych, oraz częściowo w samorządach. *d* Banki, kasy pożyczkowo-oszczędnościowe, Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych.

(dok. str. 82)

TABL. 3. UBEZPIECZENI ZATRUDNIENI W ZAKŁADACH ZATRUDNIAJĄCYCH 5-ciu I WIĘCEJ PRACOWNIKÓW (POZA ROLNICTWEM) OPŁACAJĄCYCH SKŁADKI INDYWIDUALNIE W MARCU 1950 R.[a] (dok.)

Działy i gałęzie zatrudnienia	Ogółem	W zakładach pracy				
		uspołecznionych				prywatnych
		razem	państwowych	spółdzielczych	innych	
	w tysiącach					
Sfera nieprodukcyjna	583,0	563,8	484,7	14,7	64,4	19,2
robotnicy	326,4	316,0	283,4	8,2	24,4	10,4
umysłowi	256,6	247,8	201,3	6,5	40,0	8,8
Oświata i kultura	130,9	127,3	108,1	9,1	10,1	3,6
robotnicy	90,7	89,5	82,0	4,1	3,4	1,2
umysłowi	40,2	37,8	26,1	5,0	6,7	2,4
Ochrona zdrowia, kultura fizyczna i świadczenia społeczne	127,2	120,2	99,5	1,8	18,9	7,0
robotnicy	66,0	61,1	47,9	1,4	11,8	4,9
umysłowi	61,2	59,1	51,6	0,4	7,1	2,1
Administracja publiczna	212,5	212,5	212,5	×	×	×
robotnicy	101,1	101,1	101,1	×	×	×
umysłowi	111,4	111,4	111,4	×	×	×
Organizacje społeczne	40,8	34,8	×	0,3	34,5	6,0
robotnicy	11,2	8,8	×	0,1	8,7	2,4
umysłowi	29,6	26,0	×	0,2	25,8	3,6
Gospodarka komunalna	61,4	61,4	61,4	×	×	×
robotnicy	50,6	50,6	50,6	×	×	×
umysłowi	10,8	10,8	10,8	×	×	×
w tym						
Komunikacja miejska	19,9	19,9	19,9	×	×	×
robotnicy	17,4	17,4	17,4	×	×	×
umysłowi	2,5	2,5	2,5	×	×	×
Wodociągi i kanalizacja	13,1	13,1	13,1	×	×	×
robotnicy	10,4	10,4	10,4	×	×	×
umysłowi	2,7	2,7	2,7	×	×	×
Gospodarka mieszkaniowa	15,3	15,3	15,3	×	×	×
robotnicy	11,7	11,7	11,7	×	×	×
umysłowi	3,6	3,6	3,6	×	×	×
Różne nierolnicze	5,9	4,2	1,5	2,1	0,6	1,7
robotnicy	3,9	2,8	0,8	1,6	0,4	1,1
umysłowi	2,0	1,4	0,7	0,5	0,2	0,6
Zakłady nieokreślone i mieszane	4,3	3,4	1,7	1,4	0,3	0,9
robotnicy	2,9	2,1	1,0	1,0	0,1	0,8
umysłowi	1,4	1,3	0,7	0,4	0,2	0,1

a Dane różnią się od zamieszczonych w części drugiej dział II Przemysł i dział V Handel wskutek objęcia innej masy i innego okresu zatrudnienia.

Źródło: Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

TABL. 4. UBEZPIECZENI ZATRUDNIENI W ZAKŁADACH ZATRUDNIAJĄCYCH 5-ciu I WIĘCEJ PRACOWNIKÓW (POZA ROLNICTWEM) I OPŁACAJĄCYCH SKŁADKI INDYWIDUALNIE W MARCU 1950 R. WEDŁUG WOJEWÓDZTW

Województwa	Ogółem	Działy gospodarki							
		Przemysł i rzemiosło [b]	Budownictwo [c]	Komunikacja i łączność	Obrót towarowy i żywienie	Instytucje bankowe [d]	Gospodarka komunalna	Usługi niematerialne	Inne i nieokreślone
	w tysiącach								
Ogółem [a]	3578,8	1929,7	454,2	44,8	536,9	29,7	61,4	517,8	4,2
robotnicy	2687,3	1653,1	386,7	34,3	281,9	4,9	50,6	272,9	2,9
umysłowi	891,0	276,6	67,5	10,5	255,0	24,8	10,8	244,4	1,4
M. st. Warszawa	299,3	79,2	91,4	7,5	50,6	6,6	4,4	59,2	0,4
robotnicy	189,7	58,4	72,6	5,5	19,2	1,1	3,7	29,2	0,0
umysłowi	109,6	20,8	18,8	2,0	31,4	5,5	0,7	30,0	0,4
Warszawskie	110,7	48,6	12,0	1,1	21,0	0,8	0,3	26,9	—
robotnicy	76,1	41,2	11,0	0,9	11,0	0,1	0,2	11,7	—
umysłowi	34,6	7,4	1,0	0,2	10,0	0,7	0,1	15,2	—
Bydgoskie	166,1	82,6	17,5	1,4	32,7	2,3	2,3	26,4	0,9
robotnicy	120,7	69,4	15,9	1,0	17,9	0,6	1,7	13,6	0,6
umysłowi	45,4	13,2	1,6	0,4	14,8	1,7	0,6	12,8	0,3
Poznańskie	234,0	116,9	25,1	2,1	42,2	2,9	5,0	39,4	0,4
robotnicy	170,8	98,7	21,8	1,6	23,0	0,4	4,3	20,7	0,3
umysłowi	63,2	18,2	3,3	0,5	19,2	2,5	0,7	18,7	0,1
M. Łódź	267,9	176,5	21,3	1,8	30,3	1,2	9,6	27,2	0,0
robotnicy	211,4	154,2	18,0	1,3	14,3	0,2	8,4	15,0	0,0
umysłowi	56,5	22,3	3,3	0,5	16,0	1,0	1,2	12,2	0,0
Łódzkie	142,3	96,5	8,8	0,4	17,5	0,6	0,9	17,4	0,2
robotnicy	114,9	87,4	8,0	0,3	9,3	0,1	0,8	8,8	0,2
umysłowi	27,4	9,1	0,8	0,1	8,2	0,5	0,1	8,6	0,0
Kieleckie	131,6	69,4	17,5	0,9	22,6	0,9	0,7	19,5	0,1
robotnicy	98,5	60,3	15,5	0,7	12,2	0,1	0,6	9,0	0,1
umysłowi	33,1	9,1	2,0	0,2	10,4	0,8	0,1	10,5	0,0
Lubelskie	81,3	25,3	10,2	1,1	23,9	1,0	0,7	18,9	0,2
robotnicy	52,1	20,4	9,1	0,9	13,1	0,1	0,6	7,8	0,1
umysłowi	29,2	4,9	1,1	0,2	10,8	0,9	0,1	11,1	0,1
Białostockie	50,5	13,9	8,0	0,7	13,9	0,8	0,4	12,8	0,0
robotnicy	32,4	12,1	7,1	0,5	7,6	0,1	0,3	4,7	0,0
umysłowi	18,1	1,8	0,9	0,2	6,3	0,7	0,1	8,1	0,0
Olsztyńskie	61,0	18,4	9,3	1,1	16,9	1,1	0,9	12,8	0,5
robotnicy	40,6	15,2	8,2	0,8	9,2	0,2	0,8	5,9	0,3
umysłowi	20,4	3,2	1,1	0,3	7,7	0,9	0,1	6,9	0,2
Gdańskie	159,6	61,0	27,0	11,5	30,3	1,6	4,4	23,7	0,1
robotnicy	113,6	50,0	22,8	8,8	16,1	0,2	3,3	12,4	0,0
umysłowi	46,0	11,0	4,2	2,7	14,2	1,4	1,1	11,3	0,1
Koszalińskie	45,0	17,0	2,3	0,7	13,6	0,6	1,1	9,7	0,0
robotnicy	31,6	14,6	2,2	0,5	8,4	0,1	0,8	5,0	0,0
umysłowi	13,4	2,4	0,1	0,2	5,2	0,5	0,3	4,7	0,0
Szczecińskie	91,3	33,0	17,4	1,6	20,2	0,8	3,2	15,0	0,1
robotnicy	65,4	27,0	15,0	1,1	11,5	0,1	2,8	7,8	0,1
umysłowi	25,9	6,0	2,4	0,5	8,7	0,7	0,4	7,2	0,0
Zielonogórskie	81,8	44,0	6,8	0,9	15,2	0,6	1,3	13,0	—
robotnicy	64,4	38,9	6,1	0,8	9,7	0,1	1,0	7,8	—
umysłowi	17,4	5,1	0,7	0,1	5,5	0,5	0,3	5,2	—
Wrocławskie	407,5	251,9	37,7	3,2	48,1	2,4	9,9	54,1	0,2
robotnicy	320,4	219,5	31,4	2,5	26,6	0,5	7,7	32,1	0,1
umysłowi	87,1	32,4	6,3	0,7	21,5	1,9	2,2	22,0	0,1
Opolskie	110,5	63,8	10,6	1,6	16,3	0,7	1,1	16,3	0,1
robotnicy	88,0	56,3	9,2	1,4	9,6	0,1	0,8	10,5	0,1
umysłowi	22,5	7,5	1,4	0,2	6,7	0,6	0,3	5,8	0,0
Katowickie	784,0	554,3	78,6	4,5	63,9	2,0	9,6	70,2	0,9
robotnicy	630,6	477,1	67,1	3,7	32,8	0,3	8,0	40,8	0,8
umysłowi	153,4	77,2	11,5	0,8	31,1	1,7	1,6	29,4	0,1
Krakowskie	265,0	134,4	42,3	2,3	39,2	1,8	4,8	40,1	0,1
robotnicy	201,0	115,3	36,4	1,7	20,6	0,3	4,1	22,5	0,1
umysłowi	64,0	19,1	5,9	0,6	18,6	1,5	0,7	17,6	0,0
Rzeszowskie	88,9	43,0	10,4	0,4	18,5	1,0	0,8	14,7	0,1
robotnicy	65,1	37,1	9,3	0,3	9,8	0,2	0,7	7,6	0,1
umysłowi	23,8	5,9	1,1	0,1	8,7	0,8	0,1	7,1	0,0

a — d Ob. uwagi *a — d* do tabl. 3. str. 81.
Źródło: Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

TABL. 5. PRACOWNICY OBJĘCI OBOWIĄZKIEM UBEZPIECZENIA W ZAKŁADACH PRACY POZA ROLNICTWEM, OPŁACAJĄCYCH SKŁADKI CENTRALNIE[a] W MARCU 1950 R.

Działy i gałęzie gospodarki	Ogółem	Publiczno-prawni *b*	Prywatno - prawni	
			robotnicy	umysłowi
	w tysiącach			
Ogółem	**519,4**[c]	**170,1**	**157,1**	**192,2**
Budownictwo	11,8	—	10,3	1,5
Komunikacja i łączność	163,8	34,2	110,4	19,2
Obrót towarowy	3,1	—	1,0	2,1
Instytucje bankowe	9,1	—	1,7	7,4
Usługi niematerialne	331,6	135,9	33,7	162,0

a Polskie Koleje Państwowe, Polska Poczta, Telegraf i Telefon, Polskie Radio, Narodowy Bank Polski, Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, Związek Młodzieży Polskiej, Centrala Zbytu Produktów Przemysłu Węglowego, Przedsiębiorstwa Budowy Zakładów Przemysłu Ciężkiego oraz administracja państwowa *b* Brak danych dotyczących podziału tej grupy na robotników i pracowników umysłowych *c* Ponadto o,3 tys. pracowników zatrudnionych w drobnych zakładach przemysłowych Państwowych Gospodarstw Rolnych, bez podziału na fizycznych i umysłowych.

Źródło: Zakład Ubezpieczeń Społecznych

TABL. 6. PRACOWNICY OBJĘCI OBOWIĄZKIEM UBEZPIECZENIA W ZAKŁADACH PRACY OPŁACAJĄCYCH SKŁADKI CENTRALNIE W MARCU 1950 R.[a] WEDŁUG WOJEWÓDZTW

Województwa	Liczba kont pracodawców	Ubezpieczeni pracownicy			
		razem	publicz.-prawni	prywatno-prawni	
				fizyczni	
		w tysiącach			
Polska	**12 586**	**761,1**	**182,1**	**359,8**	**219,2**
M. st. Warszawa i woj. warszawskie	794	95,6	24,5	26,4	44,7
Bydgoskie	1 189	55,9	12,4	29,4	14,1
Poznańskie	1 922	84,9	16,6	48,6	19,7
M. Łódź i woj. łódzkie	927	41,0	13,3	18,3	9,4
Kieleckie	370	20,5	6,8	6,3	7,4
Lubelskie	211	23,6	7,9	7,1	8,6
Białostockie	556	21,5	6,4	7,7	7,4
Olsztyńskie	442	38,0	5,4	24,4	8,2
Gdańskie	449	44,8	9,3	24,4	11,1
Koszalińskie	323	23,0	2,3	16,3	4,4
Szczecińskie	460	46,7	5,0	30,8	10,9
Zielonogórskie	355	21,3	3,2	12,3	5,8
Wrocławskie	1 213	75,0	13,9	41,7	19,4
Opolskie	535	23,7	4,9	14,4	4,4
Katowickie	1 594	72,8	21,7	30,1	21,0
Krakowskie	952	49,8	18,2	14,7	16,9
Rzeszowskie	294	23,0	10,3	6,9	5,8

a Podział na województwa przeprowadzono przez zaliczenie całego terenu działania ubezpieczalni do tego województwa, w którym mieści się jej siedziba; wskutek tego dane nie odpowiadają dokładnie terenom województw.

Źródło: Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

TABL. 7. PRACOWNICY OBJĘCI UBEZPIECZENIAMI SPOŁECZNYMI WEDŁUG PŁCI I WIEKU — WYNIKI BADAŃ METODĄ REPREZENTACYJNĄ

Wiek	XII 1935		XII 1948		XII 1935		XII 1948	
	Robotnicy				Pracownicy umysłowi			
	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
	Liczba ubezpieczonych w tysiącach							
Ogółem	897,0	513,3	1 968,2	749,4	177,2	79,3	616,6	380,0
	Na 1 000 ubezpieczonych							
poniżej 15	1,7	4,4	146,0	163,0	0,3	0,1	15,0	58,0
15—19	80,3	119,1			13,4	27,9		
20—24	142,8	264,4	166,0	232,0	96,2	223,2	92,0	237,0
25—29	202,9	209,7	143,0	141,0	215,6	268,9	149,0	184,0
30—34	177,0	127,5	92,0	85,0	194,6	185,8	113,0	110,0
35—39	125,2	87,4	124,0	113,0	149,4	123,8	156,0	131,0
40—64	253,6	176,6	309,0	258,0	312,4	165,5	450,0	275,0
65 i wyżej	16,5	10,9	20,0	8,0	18,1	4,8	25,0	5,0

Źródło Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

TABL. 8. PRACOWNICY KORZYSTAJĄCY Z POMOCY LEKARSKIEJ ZORGANIZOWANEJ PRZEZ ZAKŁADY PRACY WE WŁASNYM ZAKRESIE

Stan w dniu 31. XII

Lata	Pracownicy[a] w tysiącach	Lata	Pracownicy[a] w tysiącach
1938	217,5	1948	244,4
1947	198,7	1949	258,0

a Tylko etatowi nie objęci obowiązkiem powszechnego ubezpieczenia społecznego.
Źródło: Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządy odnośnych instytucji.

TABL. 9. PRACOWNICY OBJĘCI UBEZPIECZENIEM CHOROBOWYM I PRACOWNICY KORZYSTAJĄCY Z POMOCY LEKARSKIEJ ZORGANIZOWANEJ PRZEZ ZAKŁADY PRACY WE WŁASNYM ZAKRESIE

Stan w końcu miesiąca

Lata Miesiące	Ogółem	W zakładach pracy				
		uspołecznionych				prywatnych
		razem	państw.[a]	spółdz.	innych	
	w tysiącach					
1949 III	4 037,1	3 626,8	3 163,8	338,0	125,0	410,3
VI	4 308,0	3 908,8	3 385,6	393,9	129,3	399,2
IX	4 587,9	4 220,8	3 658,6	428,0	134,2	367,1
XII	4 743,4	4 403,5	3 789,2	477,8	136,5	339,9
1950 III	4 959,7	4 652,1	4 001,8	510,6	139,7	307,6
VI	5 203,0	4 920,7	4 217,0	557,8	145,9	282,3

a W okresie przed wprowadzeniem ustawy o terenowych organach jednolitej władzy państwowej łącznie z zakładami samorządowymi.
Źródło: Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządy odnośnych instytucji.

TABL. 10. INSPEKCJA PRACY

Stan w dniu 31. XII

Wyszczególnienie	1937	1946	1947	1948	1949
Stan osobowy Inspekcji Pracy					
Inspektorzy okręgowi	13	16	16	16	16
Inspektorzy obwodowi	63	74	84	82	83
Inspektorzy specjalni	—	4	4	2	5
Inspektorzy do spraw kobiet i młodocianych	—	6	8	11	10
Podinspektorzy do spraw ogólnych	61	49	57	88	113
Podinspektorzy do spraw kobiet i młodocianych	13	7	9	9	4
Lekarze inspekcyjni	2	6	14	13	10
Asystenci inspekcyjni	—	4	4	6	14
Zakłady pracownicy fizyczni objęci działalnością Inspekcji Pracy w tys.					
Zakłady pracy	55	30	40	45	49
w tym w rolnictwie i leśnictwie	20	1	3	3	5
Pracownicy fizyczni	1 538	1 355	1 644	1 980	2 435
w tym w rolnictwie i leśnictwie	127	11	90	116	202
Czynności Inspekcji Pracy w tys.					
Wizytacje i komisje	20,0	18,4	24,5	35,8	28,9
Wizytowane zakłady	13,5	13,0	17,4	22,0	22,0
w tym w rolnictwie i leśnictwie	0,1	0,2	0,[illegible]	0,9	1,9
Pracownicy fizyczni w wizytowanych zakładach pracy	737,0	923,4	1 116,9	1 400,3	1 638,8
w tym w rolnictwie i leśnictwie	6,7	8,7	18,3	38,[illegible]	100,7
Interwencje w sprawie zatargów poszczególnych pracowników fizycznych	44,0	8,6	14,1	27,9	30,0
Sprawy w komisjach rozjemczych	14,0	0,0	0,4	1,0	0,4
Zlecenia z zakresu					
bezpieczeństwa pracy	35,7	49,1	64,9	94,6	106,9
higieny pracy	30,8	42,8	62,8	88,6	109,6
ochrony pracy	21,2	27,3	31,1	37,2	32,5

Źródło: Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej.

TABL 11 PRACOWNICY ZORGANIZOWANI W ZWIĄZKACH ZAWODOWYCH[a]

Związki Zawodowe	1946	1947	1948	1949	1950
	Stan w dn. 31.XII				Stan w dn. 30.IV
	w tysiącach				
Ogółem	**2 288**	**2 936**	**3 519**	**4 072**	**4 240**
w tym					
Związki Zawodowe liczące ponad 50 000 członków					
Robotników Prac. Rolnych	65	148	188	208	215
Górników	227	265	283	303	303
Hutników	—*b*	—*b*	—*b*	123	127
Energetyków	—*c*	—*c*	—*c*	53	52
Pracowników Przemysłu Metalowego	238	329	345	282	281
Pracowników Przemysłu Włókienniczego	202	265	302	349	362
Pracowników Przem. Konfekc. Odzieżowego	×*d*	×*d*	60	77	84
Pracowników Przemysłu Chemicznego	73	111	137	153	157
Pracowników Przemysłu Spożywczego	×*d*	84	110	144	153
Robotników Leśnych i Pracowników Przemysłu Drzewnego	64	96	124	163	172
Pracowników Przemysłu Budowlanego	140	222	332	391	439
Pracowników Transportowych	63	90	99	66	66
Pracowników Kolejowych	346	365	395	378	351
Pracowników Gospodarki Komunalnej i Użyteczności Publicznej	164	181	221	265	226
Pracowników Drogowych	×*d*	×*d*	×*d*	×*d*	62
Nauczycielstwa Polskiego	65	70	100	121	136
Pracowników Państwowych	84	79	75[e]	68[e]	67
Pracowników Spółdzielczych	83	118	168	312	355
Pracowników Służby Zdrowia	50	63	70	92	105
Pracowników Poczt i Telekomunikacji	×*d*	50	63	61	76
Pracowników Handlowych i Biurowych	×*d*	×*d*	70	98	108
Pracowników Instytucji Społecznych	×*d*	×*d*	55	63	61
Pracowników Finansowych[e]	—*f*	—*f*	—*f*	52	68
Związki Zawodowe liczące mniej niż 50 000 członków	424	400	322	240	214

a Dane częściowo szacunkowe *b* Do lutego 1949 r. hutnicy należeli do Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Metalowego *c* Do 30 listopada 1949 r energetycy należeli do Związku Zawodowego Pracowników Gospodarki Komunalnej i Użyteczności Publicznej *d* W okresie sprawozdawczym związek istniał lecz liczył mniej niż 50 000 członków *e* W związku z ustaleniem przynależności zrzeszonych do poszczególnych związków powstały pewne przesunięcia w danych dla lat 1948 i 1949 *f* Związek Zawodowy Pracowników Finansowych powstał w lipcu 1949 r. z połączenia Związku Zawodowego Pracowników Skarbowych i Związku Zawodowego Pracowników Bankowych które nie były wykazywane oddzielnie, ponieważ liczyły mniej niż 50 000 członków

Źródło: Centralna Rada Związków Zawodowych

B. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

Lecznictwo ob. cz. III, dział II, tabl. 16, str. 177.

Źródło tablic 12—17: Zakład Ubezpieczeń Społecznych

TABLICA 12. LICZBA KONT PRACODAWCÓW I UBEZPIECZENI

Lata Miesiące	Liczba kont pracodawców[a] w tys.	Ubezpieczeni w tys.[b] na wypadek choroby[c] razem	w tym robotnicy	w tym pracown. umysł.	w ubezpieczeniu emerytalnym robotnicy	pracown. umysł.	od wypadków
1938 I — XII *d*	464,7[e]	2 357,0	2 008,1	348,9	2 321,0	350,6	2 371,3
XII *f*	497,1	2 245,4	1 886,3	367,6	1 898,3	366,8	2 275,0
1946 I — XII *d*	128,6	2 616,8	1 745,8	482,4	1 750,3	474,4	2 266,6
XII *f*	148,7	3 034,9	2 028,8	564,1	2 022,7	552,5	2 623,4
1947 I — XII *d*	175,1	3 423,3	2 280,3	627,4	2 252,0	611,3	2 947,6
XII *f*	194,6[g]	3 646,8	2 405,3	670,9	2 358,9	652,4	3 126,5
1948 I — XII *d*	221,7[h]	4 003,3	2 588,9	749,9	2 521,9	722,8	3 392,6
XII *f*	233,8	4 195,6	2 668,5	812,3	2 578,7	777,1	3 538,0
1949 I — XII *d*	**231,2[i]**	**4 683,1**	2 995,4	936,3	**2 869,1**	**890,3**	**3 977,8**
XII *f*	228,3	5 073,4	3 264,4	1 040,0	3 104,5	990,0	4 332,3

a Przez pracodawcę należy rozumieć zarówno osoby prawne (przedsiębiorstwo, zakład, instytucja itp.) jak i osoby fizyczne zatrudniające pracowników. Do 28. II 1947 r. bez gospodarstw rolnych i leśnych; od 1. III 1947 r. łącznie z gospodarstwami powyżej 30 *ha*; od 1. III 1948 r. ze wszystkimi gospodarstwami. *b* Do 28. II 1947 r. bez pracowników gospodarstw rolnych i leśnych; od 1. III 1947 r. łącznie z pracownikami gospodarstw powyżej 30 *ha*, od 1. III 1948 r. z pracownikami wszystkich gospodarstw. *c* Od roku 1946 łącznie z publiczno-prawnymi pracownikami państwowymi (*nie objętymi ubezpieczeniem w 1938 r.*) *oraz rencistami i emerytami*; te kategorie ubezpieczonych nie są wykazywane w podziale na robotników i pracowników umysłowych. Do sierpnia 1949 r. bez zatrudnionych w przemyśle węglowym na terenie Dolnego Śląska, ubezpieczonych w Spółce Brackiej w Tarnowskich Górach (ekspozytura w Wałbrzychu), których liczba wynosiła w końcu grudnia 1948 r. — 34,9 tys. osób. *d* Przeciętne miesięczne. *e* W tym 175,0 tys. gospodarstw domowych zatrudniających 245,0 tys. pomocnic domowych. *f* Stan w końcu miesiąca. *g* W tym 27,0 tys. gospodarstw domowych zatrudniających 28,0 tys. pomocnic domowych. *h* W tym w miesiącu wrześniu 1948 r. 38,6 tys. gospodarstw domowych zatrudniających 39,8 tys. pomocnic domowych. *i* W tym we wrześniu 1949 r. — 37,5 tys gospodarstw domowych zatrudniających 38,6 tys. pomocnic domowych

TABL. 13. LICZBA KONT PRACODAWCÓW ORAZ UBEZPIECZENI NA WYPADEK CHOROBY I RENCIŚCI UPRAWNIENI DO LECZENIA w 1949 R.

Stan w dn. 31. XII

Województwa[a]	Liczba kont pracodawców w tys.	Ubezpieczeni i renciści w tys. ogółem	w tym ubezpieczeni robotnicy	prac. umysł.	publ.-prawni prac. państw.	renciści i emer. upraw. do leczenia
Polska	**228,3**	**5 073,4**	3 264,4	1 040,0	181,0	**587,0**
M. st. Warszawa i woj. warszawskie	33,0	552,8	307,3	173,6	24,6	47,3
Bydgoskie	19,5	292,7	174,4	59,0	12,3	47,0
Poznańskie	33,8	446,2	265,2	82,0	16,9	82,2
M. Łódź i woj. łódzkie	18,7	510,6	361,4	95,2	12,9	41,0
Kieleckie	7,0	148,0	95,0	33,0	6,7	13,2
Lubelskie	6,3	107,2	60,1	32,0	7,3	7,7
Białostockie	4,1	83,6	46,6	25,9	6,4	4,6
Olsztyńskie	3,8	105,9	70,0	25,0	5,3	5,6
Gdańskie	10,5	243,8	156,1	55,8	9,3	22,5
Koszalińskie	2,2	56,1	39,8	12,4	2,4	1,4
Szczecińskie	4,7	155,4	110,4	37,4	4,9	2,5
Zielonogórskie	3,1	95,6	70,8	19,1	3,2	2,5
Wrocławskie	14,8	515,3	388,2	101,2	13,8	12,0
Opolskie	5,7	152,0	95,1	20,6	4,9	31,3
Katowickie	27,7	1 088,4	702,7	161,2	21,8	202,8
Krakowskie	24,8	393,1	244,6	79,4	17,7	51,3
Rzeszowskie	8,6	126,7	76,7	27,2	10,6	12,1

a Podział na województwa przeprowadzono przez zaliczenie całego terenu działania ubezpieczalni do tego województwa, w którym mieści się jej siedziba, wskutek tego dane nie odpowiadają dokładnie terenom województw.

TABL. 14. PRZYPIS SKŁADEK WEDŁUG RODZAJÓW UBEZPIECZEŃ

Lata	Ogółem	W ubezpieczeniu				
		na wypadek choroby			emerytalnym c	od wypadków
		razem	w tym			
			składki opłacane centralnie a	opłaty zryczałtowane b		
	w tysiącach złotych					
1938	411 700	159 800	—	—	184 300	67 600
1946	309 600	130 707	—	5 745	132 708	46 185
1947	951 585	383 310	36 918	27 363	415 665	152 610
1948	1 641 003	646 170 d	39 090	59 529	709 329	285 504
1949	2 278 956	1 138 338 d	151 521	—	916 629	223 989

a Pracownicy administracji państwowej, Polskiej Poczty Telegrafów i Telefonów, Lasów Państwowych, Państwowych Gospodarstw Rolnych, nieetatowi pracownicy Polskich Kolei Państwowych i inni. *b* Za leczenie rencistów i emerytów. *c* Bez dodatkowego ubezpieczenia górników
d Bez ekspozytury Spółki Brackiej w Wałbrzychu

TABL. 15. PRZYPIS SKŁADEK WEDŁUG FORM GOSPODARKI

Lata Miesiące	Ogółem	Gospodarka uspołeczniona					Prywatna
		razem	państwowa	samorządowa	spółdzielcza	inna	
	w tysiącach złotych						
A. Fundusz Ubezpieczeń							
1949 I — XII	2278 956	2033 241	1523 124	136 602	286 122	87 393	245 715
I — III	497 481	435 756	334 983	30 168	52 917	17 688	61 725
IV — VI	530 442	468 183	348 402	32 547	65 247	21 987	62 259
VII — IX	578 682	517 923	380 142	35 991	78 528	23 262	60 759
X — XII	672 351	611 379	459 597	37 896	89 430	24 456	60 972
B. Fundusz Zasiłków Rodzinnych							
1949 I — XII	2515 188	2339 607	1830 609	155 415	271 752	81 831	175 581
I — III	535 752	491 841	399 555	30 369	46 551	15 366	43 911
IV — VI	594 414	548 973	427 089	38 319	62 883	20 682	45 441
VII — IX	647 532	604 125	463 959	41 619	76 092	22 455	43 407
X — XII	787 490	694 668	540 006	45 108	86 226	28 328	42 822

TABL. 16. WYDATKI NA ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU UBEZPIECZENIA NA WYPADEK CHOROBY

Wyszczególnienie	1938 [a]	1946 [b]	1947 [b]	1948 [b]	1949 [b]
	W tysiącach złotych				
Ogółem	118 600	97 122	312 180	563 997	1 161 294
Zasiłki pieniężne [c]	20 500	17 226	68 379	124 125	266 637
Pomoc lekarska	34 300	21 444	55 398	93 561	187 170
Leki i opatrunki	17 400	25 698	70 257	118 830	181 497
Szpitale i sanatoria	34 400	28 851	106 395	206 229	510 840
Inne	12 000	3 903	11 751	21 252	15 150
	W złotych na 1 ubezpieczonego				
Ogółem	55,60	38,54	92,57	142,51	251,91
Zasiłki pieniężne [c]	9,61	6,83	20,28	31,36	57,84
Pomoc lekarska	16,08	8,51	16,43	23,64	40,60
Leki i opatrunki	8,16	10,20	20,83	30,03	39,37
Szpitale i sanatoria	16,13	11,45	31,55	52,11	110,81
Inne	5,62	1,55	3,48	5,37	3,29
	W odsetkach				
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Zasiłki pieniężne [c]	17,3	17,7	21,9	22,0	23,0
Pomoc lekarska	28,9	22,1	17,7	16,6	16,1
Leki i opatrunki	14,7	26,5	22,5	21,1	15,6
Szpitale i sanatoria	29,0	29,7	34,1	36,5	44,0
Inne	10,1	4,0	3,8	3,8	1,3

a Bez Górnego Śląska *b* Bez ekspozytury Spółki Brackie w Walbrzychu. *c* Bez zasiłków rodzinnych.

TABL. 17. ZASIŁKI RODZINNE [a]

Wyszczególnienie	1948 [b]	1949				
		ogółem	w kwartałach			
			I	II	III	IV
Ubezpieczeni w tys. [c]	2 789,9	3 264,8	2 963,9	3 152,2	3 347,4	3 595,8
Liczba rodzin, którym wypłacono zasiłki w tys. [c]	1 338,1	1 497,6	1 356,3	1 451,7	1 562,3	1 620,2
Liczba zasiłków wypłaconych na członków rodzin w tys.	33 889,1	45 392,0	10 125,0	10 979,7	11 889,7	12 397,6
w tym						
na żony:	12 192,6	14 315,6	3 266,8	3 463,9	3 725,4	3 859,5
bezdzietne	3 321,4	1 908,5	489,0	460,7	475,5	483,3
z dziećmi	8 871,2	12 407,1	2 777,8	3 003,2	3 249,9	3 376,2
na dzieci:	21 696,5	31 076,4	6 858,2	7 515,8	8 164,3	8 538,1
pierwsze	11 367,9	16 032,6	3 569,6	3 888,8	4 205,2	4 369,0
drugie	6 201,8	8 900,2	1 961,4	2 151,0	2 341,4	2 446,4
trzecie i dalsze	4 126,8	6 143,6	1 327,2	1 476,0	1 617,7	1 722,7
Suma wypłaconych zasiłków w tysiącach złotych	700 680	2136060	456 030	519 180	566 640	594 210
Świadczenia — ogółem w tys. złotych [d]	764 310	2738190				

a Zestawieniem objęte są tylko zasiłki rodzinne wypłacone ubezpieczonym, za których składki są opłacane bezpośrednio do ubezpieczalni społecznych (bez opłacanych centralnie). Liczbę zasiłków rodzinnych dla ubezpieczonych, za których składki są opłacane centralnie szacuje się w 1949 r. na 6 681 tys., a kwotę na 317 460 tys. zł. *b* Rok 1948 obejmuje 11 miesięcy, ponieważ pierwsza wypłata została dokonana w lutym. *c* Przeciętne miesięczne. *d* W tym wydano w 1948 r. 24 210 tys. zł na wyprawki niemowlęce, w 1949 r. 219 030 tys. zł na wyprawki niemowlęce i mleko.

C. AKCJA SOCJALNA

TABL. 18. OPIEKA NAD MATKĄ I DZIECKIEM W ZAKŁADACH PRACY[a]

Rodzaj opieki	1947		1948		1949	
	Placówki	Dzieci w placówkach	Placówki	Dzieci w placówkach	Placówki	Dzieci w placówkach
Żłobki przyzakładowe *b*	132	4 800	193	5 943	262	16 637
Stacje opieki nad matką i dzieckiem	121	42 200	220	60 315	333	477 968
Prewentoria	17	1 331	29	11 500	41	24 516
Kolonie, obozy, domy turnusowe	245	74 600	389	76 300	663	305 043
Półkolonie	107	50 700	295	40 071	308	119 107
Świetlice dzieci i młodzieży	15	2 100	92	7 400	234	51 113
Przedszkola	391		577	30 400	1 110	151 235

a Ogólny koszt prowadzenia akcji opieki nad matką i dzieckiem wyniósł: w r. 1947 około 69 mil. *zł*, w r. 1948 około 115,2 mil. *zł*, w r. 1949 około 175,3 mil. *zł*. *b* Poza tym żłobki prowadzone w ramach pomocy społecznej ob. część III dział III tabl. 2, str. 186.

Źródło: dla roku 1947 — Ministerstwo Przemysłu i Handlu, dla roku 1948 i 1949 — Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego

TABL. 19. WYKORZYSTANIE WCZASÓW, ORGANIZOWANYCH PRZEZ POSZCZEGÓLNE ZWIĄZKI ZAWODOWE W 1949 R.[a]

Związki Zawodowe	Pobyt 14-dniowy				Pobyt 21-dniowy				Pobyt 28-dniowy		
	ogółem	pracowników		członków rodzin	ogółem	pracowników		członków rodzin	ogółem *b*	pracowników	
		fizycznych	umysłowych			fizycznych	umysłowych			fizycznych	umysłowych
Ogółem	**329 909**	**111 228**	**188 542**	**30 139**	**31 058**	**8 337**	**19 800**	**2 916**	**481**	**320**	**111**
w tym:											
Prac. Przem. Metalowego	30 536	14 797	14 842	897	2 504	1 275	1 155	74	8	5	3
Górników	37 694	24 006	11 868	820	2 132	1 080	941	111	10	8	2
Prac. Gosp. Kom. i Użyteczności Publ.	21 550	5 469	15 643	438	2 115	542	1 507	66	—	—	—
Prac. Państwowych	14 876	1 387	12 834	655	1 189	88	1 062	39	1	—	1
Prac. Spółdzielczych	24 319	5 988	17 836	495	1 808	325	1 406	77	3	2	1
Prac. Kolejowych	15 384	5 598	9 245	541	3 491	851	1 515	1 125	—	—	—
Prac. Przem. Włókien.	21 276	11 691	8 791	794	1 728	1 144	560	24	9	7	2
Prac. Leśnych i Przem. Drzewnego	7 446	2 859	4 418	169	392	91	288	13	1	1	—
Nauczycielstwa Polskiego	12 197	489	11 473	235	2 687	56	2 588	43	2	—	2
Prac. Przem. Chemicz.	11 816	4 817	6 527	472	952	395	529	28	1	—	1
Prac. Instytucji Społecz	10 126	1 337	8 494	295	2 284	211	1 828	245	359	272	87
Prac. Przem. Spożyw.	10 430	4 431	5 670	329	990	426	526	38	4	3	1
Prac. Przem. Budowl.	10 273	2 781	6 876	616	811	204	554	53	5	4	1
Prac. Poczt. i Telekom	6 132	1 320	4 701	111	617	105	497	15	2	2	—
Prac. Sądowych i Prokuratorskich	2 517	144	2 294	79	341	14	301	26	—	—	—
Prac. Przem. Naftowego	2 343	809	1 371	163	187	67	110	10	—	—	—
Prac. Przem. Cukrown	2 388	966	1 352	70	155	52	99	4	—	—	—
Prac. Handl. i Biurowych	13 590	1 407	11 738	445	1 129	120	976	33	2	1	1
Prac. Drogowych	1 561	692	830	39	69	21	43	5	—	—	—
Prac. Transportowych	5 400	1 421	3 726	253	363	81	273	9	1	1	—
Prac. Służby Zdrowia	7 487	2 063	5 178	246	1 273	203	1 027	43	3	1	2
Robotn. i Prac. Rolnych	3 604	1 832	1 699	73	246	44	195	7	2	—	2
Hutników	7 977	4 104	3 509	364	328	130	161	37	1	—	1
Prac. Przem. Konfekc.-Odzieżowego	6 733	4 468	2 110	155	433	308	119	6	5	5	—
Prac. Finansowych	9 866	661	8 881	324	1 023	58	936	29	1	—	1
Prac. Przem. Skórzanego	2 928	1 486	1 357	85	178	106	68	4	7	5	2
Prac. Przem. Poligraficz.	4 275	2 849	1 369	57	391	238	146	7	3	2	1
Prac. Kultury i Sztuki	3 012	739	2 146	127	398	78	302	18	—	—	—
Prac. Instytucji Wojsk.	2 108	576	1 497	35	84	23	57	4	—	—	—
Dziennikarzy	341	41	267	33	39	1	31	7	1	1	—
Członkowie rodzin nie rozbici na Zw. Zaw.	19 724	—	—	19 724	716	—	—	716	—	—	—

a Ponadto 90 327 uczestników akcji wczasowej zleconej specjalnej i kursów. *b* Bez członków rodzin, którym pobyt 28-dniowy nie przysługuje.

Źródło: Centralna Rada Związków Zawodowych

DZIAŁ VII. FINANSE

A. BUDŻET SKARBU PAŃSTWA

TABL. 1. DOCHODY I WYDATKI BUDŻETOWE PAŃSTWA WEDŁUG GRUP I CZĘŚCI BUDŻETOWYCH

Wyszczególnienie	1949 Wykonanie[a] Dochody	1949 Wykonanie[a] Wydatki	1950 Budżet Dochody	1950 Budżet Wydatki
	w milionach złotych			
Ogółem	**18 117,3**	**17 431,8**	**25 440,8**	**25 440,5**
A. Administracja	12 767,1	8 963,7	14 682,3	13 036,0
Prezydent R. P. i Rada Państwa	30,0	24,4	27,2	31,2
Sejm Ustawodawczy	0,4	12,4	0,4	13,2
Najwyższa Izba Kontroli	0	9,5	0	16,7
Prezydium Rady Ministrów	34,1	698,0	90,2	1 073,9
Państwowa Komisja Planow. Gospodarczego			18,8	143,7
Centralny Urząd Szkolenia Zawodowego	—	—	16,4	584,5
Min. Obrony Narodowej	6,3	1 790,5	3,1	2 570,8
Min. Bezpieczeństwa Publicznego	15,3	1 097,6	15,8	1 319,7
Min. Spraw Zagranicznych	8,2	160,9	9,5	189,8
Min. Administracji Publicznej	29,0	175,0	62,9	403,3
Min. Sprawiedliwości	50,3	134,0	56,1	160,4
Min. Finansów	119,4	340,2	83,0	392,5
Daniny Publiczne	11 095,6	—	13 611,0	—
Min. Górnictwa			0,9	49,1
Min. Przemysłu Ciężkiego			1,3	79,2
Min. Przemysłu Lekkiego			0,4	23,4
Min. Przemysłu Rolnego i Spożywczego	66,7	385,6	0	12,7
Min. Handlu Wewnętrznego			2,0	19,5
Min. Handlu Zagranicznego			33,2	70,1
Min. Rolnictwa i Reform Rolnych	28,8	501,0	22,5	486,2
Min. Leśnictwa	0,0	5,8	5,3	20,0
Min. Komunikacji	11,5	349,6	10,6	441,3
Min. Poczt i Telegrafów	0	3,9	2,0	20,0
Min. Żeglugi	54,3	96,4	1,5	68,8
Min. Budownictwa	10,1	116,4	12,5	131,7
Min. Oświaty	1,9	1 573,6	14,5	1 578,4
Min. Oświaty – Nauka i Szkolnictwo Wyższe	—	—	2,3	362,3
Min. Kultury i Sztuki	0,9	145,6	2,1	171,2
Min. Pracy i Opieki Społecznej	6,3	265,6	6,4	197,6
Min. Zdrowia	11,8	300,8	65,9	577,9
Emerytury i renty	0	254,9	0	340,1
Długi Państwowe (spłata odsetek)	—	44,7	—	102,2
Ogólny Zarząd Skarbowy	432,0	69,4	66,1	836,7
Zaopatrzenie ludności	385,9	298,1	—	—
Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej	—	—	150,0	330,0
Państwowy Fundusz Ziemi	196,5	21,7	211,9	135,4
Fundusz Pracy	141,8	88,1	76,5	82,5
Nadwyżka budżetowa z 1948 r.	—	—	—	—
B. Przedsiębiorstwa	3 842,7	85,5	9 088,1	—
Rozrachunek z systemem finansowym	3 842,7	85,5	9 088,1	—
C. Samorząd i Ubezpieczenia	1 502,6	549,0	1 622,3	842,5
Samorząd Terytorialny	396,9	549,0	263,6	827,7
Samorząd Gospodarczy	—	—	—	14,8
Ubezpieczenia	1 105,7	—	1 358,7	—

a Dane na podstawie sprawozdań miesięcznych mogą ulec częściowym zmianom w zamknięciach rocznych.

(dok. str. 93)

TABL. 1. DOCHODY I WYDATKI BUDŻETOWE PAŃSTWA WEDŁUG GRUP I CZĘŚCI BUDŻETOWYCH (dok.)

Wyszczególnienie	1949 Wykonanie [a] Dochody	1949 Wykonanie [a] Wydatki	1950 Budżet Dochody	1950 Budżet Wydatki
	w milionach złotych			
D. Inwestycje i majątek	4,9	7 833,6	48,1	11 562,0
Prezydium Rady Ministrów	—		—	30,3
Centralny Urząd Szkolenia Zawodowego	—		—	1,6
Min. Spraw Zagranicznych	—		—	5,4
Min. Administracji Publicznej	0,4	222,0	18,1	—
Min. Finansów	4,5		30,0	0,2
Min. Żeglugi	—		—	0,5
Min. Oświaty — Nauka i Szkoln. Wyższe	—		—	0,9
Długi państwowe	—	68,1	—	282,2
Ogólny Zarząd Skarbowy	—	7 543,5	—	11 240,9

a Dane na podstawie sprawozdań miesięcznych mogą ulec częściowym zmianom w zamknięciach rocznych.
Źródło: Ministerstwo Finansów.

TABL. 2. DOCHODY I WYDATKI BUDŻETOWE PAŃSTWA WEDŁUG PODZIAŁU RZECZOWEGO

Wyszczególnienie	1949 Budżet Miliony zł	1949 Budżet %	1950 Budżet Miliony zł	1950 Budżet %
A. Dochody				
Ogółem	**18 183,1**	×	**25 440,8**	×
Budżet łącznie z ustawowymi zmianami	18 261,7[a]	*100,0*	25 440,8	*100,0*
Daniny Publiczne	10 491,0	*57,4*	13 611,0	*53,5*
Dochody podatkowe z gospodarki uspołecznionej	6 687,0	*36,6*	9 282,0	*36,4*
podatek obrotowy	5 823,0	*31,9*	7 731,0	*30,3*
podatek dochodowy	864,0	*4,7*	1 551,0	*6,1*
Dochody podatkowe z gosp. nieuspołecznionej i od ludności	3 804,0	*20,8*	4 329,0	*17,1*
podatek obrotowy	1 059,0	*5,4*	1 020,0	*4,1*
podatek dochodowy	1 242,0	*6,9*	1 314,0	*5,2*
podatek od wynagrodzeń	675,0	*3,8*	1 011,0	*4,0*
podatek gruntowy (udział Skarbu Państwa)	303,0	*1,8*	618,0	*2,4*
inne podatki i opłaty	525,0	*2,9*	366,0	*1,4*
Rozrachunek z systemem finansowym *b*	3 757,7[c]	*20,6*	9 088,1	*35,7*
Lokaty nadwyżek	1 851,0	*10,1*	1 358,7	*5,3*
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	330,0	*1,9*	365,7	*1,4*
Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych	—	—	180,0	0,7
Społeczny Fundusz Oszczędnościowy	900,0	*4,8*	813,0	*3,2*
Rozrachunki zagraniczne	546,0	*3,0*	—	—
Przedsiębiorstwa Min. Przemysłu i Handlu	75,0	*0,4*	—	—
Wpływy funduszów	582,3	*3,2*	702,0	*2,8*
Samorządowy Fundusz Wyrównawczy	340,7	*1,9*	263,6	*1,0*
Fundusz Ziemi	136,7	*0,8*	211,9	*0,9*
Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej	—	—	150,0	*0,6*
Fundusz Pracy	104,9	*0,5*	76,5	*0,3*
Dochody administracyjne	1 423,0[d]	*7,8*	632,9	*2,5*
Dochody majątkowe	156,7	*0,9*	48,1	*0,2*

a Budżet łącznie ze zmianami wprowadzonymi ustawą z dn. 20. XII 1949 r. (Dz. U.R.P. 1949 r. Nr 66). Zwiększenie wydatków wprowadzone powyższą ustawą znalazło pokrycie w ogólnej *nadwyżce dochodów nad wydatkami osiągniętej w 1949 r.* *b* Wpłata *netto* do Skarbu Państwa przedsiębiorstw, działających na zasadzie rozrachunku gospodarczego. *c* W tym 1 515,4 mil. zł wpłata nadwyżek eksploatacyjnych z przedsiębiorstw i 2 242,3 mil. zł wpłata na amortyzację. *d* W tym nadwyżka budżetowa z 1948 r.: 366,9 mil zł.

(dok. str. 94

TABL. 2. DOCHODY I WYDATKI BUDŻETOWE PAŃSTWA WEDŁUG PODZIAŁU RZECZOWEGO (dok.)

Wyszczególnienie	1949 Budżet		1950 Budżet	
	Miliony zł	%	Miliony zł	%
B. Wydatki [a]				
Ogółem	18 188,1	×	25 440,5	×
Budżet łącznie z ustawowymi zmianami	19 109,0	*100,0*	25 440,5	*100,0*
Administracja ogólna	1 829,6	*9,6*	2 165,5	*8,5*
Obrona	1 964,8	*10,3*	2 570,8	*10,1*
Bezpieczeństwo	1 172,4	*6,2*	1 319,7	*5,2*
Sprawiedliwość	140,0	*0,7*	147,2	*0,6*
Oświata	1 798,6	*9,4*	2 485,3	*9,7*
Nauka	95,4	*0,5*	316,0	*1,2*
Kultura	102,5	*0,5*	165,6	*0,6*
Opieka Społeczna	456,1	*2,4*	499,7	*2,0*
Zatrudnienie [b]	115,0	*0,6*	85,0	*0,3*
Zaopatrzenia [c]	291,7	*1,5*	343,8	*1,4*
Zdrowie	752,7	*3,9*	1 056,7	*4,1*
Komunikacja	272,3	*1,4*	323,0	*1,3*
Rolnictwo	336,5	*1,8*	422,3	*1,7*
Gospodarka Komunalna	—	—	344,4	*1,4*
Obsługa długów (spłata odsetek)	61,0	*0,3*	102,2	*0,4*
Ogólny Zarząd Skarbowy	144,9	*0,8*	838,9	*3,3*
Samorząd Terytorialny	549,0	*2,9*	677,6	*2,7*
Samorząd Gospodarczy	21,2	*0,1*	14,8	*0*
Wydatki inwestycyjne	8 179,3	*42,8*	11 239,4	*44,2*
Wydatki majątkowe	337,8	*1,8*	322,6	*1,3*
Wydatki niewydzielone [d]	188,2	*2,5*	—	—

a Podziału dokonano na podstawie nowego układu działowego wprowadzonego do budżetu na 1950 r. dla wydatków administracyjnych i celowych. *b* Fundusz Pracy. *c* Emerytury i renty. *d* Wydatki, które z uwagi na zmianę układu budżetu w 1950 r. nie dały się ująć w przewidzianych w tym układzie grupach.

Źródło: Ministerstwo Finansów.

TABL. 3. INWESTYCJE WYKONANE W RAMACH PAŃSTWOWYCH PLANÓW INWESTYCYJNYCH WEDŁUG RODZAJÓW ŚRODKÓW FINANSOWYCH

Rodzaje środków finansowych	Wykonanie w roku								
	1946	1947			1948			1949	
	z planu 1946	razem	z planu		razem	z planu		z planu	
			1946	1947		1947	1948	1948	1949
	w milionach złotych								
Ogółem	**891**	**2 739**	**252**	**2 487**	**5 055**	**906**	**4 149**	**1 926**	**10 719**[a]
Bezzwrotne	285	651	93	558	1 281	255	1 026	378	9 678
Zwrotne	525	1 689	159	1 530	3 651	651	3 000	1 401	669
Własne	81	399	—	399	123	—	123	147	372

a Całość wykonania planu 1949 r. to jest łącznie z rozliczeniami finansowymi dokonanymi w 1950 r., dotyczącymi wykonanego planu rzeczowego w 1949 r.

Ż r ó d ł o: Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego.

TABL. 4. WPŁYWY Z DANIN PUBLICZNYCH

Wyszczególnienie	1949		1950
	Budżet	Wpływy rzeczywiste[a]	Budżet
	w milionach złotych		
Ogółem	**10 491,0**	**11 087,0**	**13 611,0**
Podatek obrotowy	6 882,0	7 268,9	8 751,0
z gospodarki uspołecznionej	5 823,0	6 403,7	7 731,0
z gospodarki prywatnej	1 059,0	865,2	1 020,0
Podatek dochodowy	2 106,0	2 232,2	2 865,0
z gospodarki uspołecznionej	864,0	1 087,0	1 551,0
z gospodarki prywatnej	1 242,0	1 145,2	1 314,0
Podatek od wynagrodzeń	675,0	975,3	1 011,0
Podatek gruntowy[b]	303,0	280,8	618,0
Podatek nadzwyczajny od wzbogacenia wojennego	90,0	20,7	60,0
Podatek od nabycia praw majątkowych	159,0	63,0	66,0
Opłata skarbowa	90,0	47,9	45,0
Podatki za zwłokę, kary pieniężne i grzywny	81,0	80,4	75,0
Celne opłaty manipulacyjne	105,0	117,8	120,0

a Dane na podstawie sprawozdań miesięcznych mogą ulec częściowym zmianom w zamknięciach rocznych. *b* Udział Skarbu Państwa.

Ż r ó d ł o: Ministerstwo Finansów.

TABL. 5. PODATEK OD WYNAGRODZEŃ ZA 1949 R.

Izby Skarbowe	Pracodawcy			Pracownicy				Suma wpłaconego podatku w mil. zł			
	ogółem	w gospodarce		ogółem	objęci			ogółem	w gospodarce		suma wpłaconego podatku uzupełniającego
		uspołecznionej	prywatnej		podatkiem oraz podatkiem i podatkiem uzupełniającym w gospodarce *a*		wyłącznie podatkiem uzupełniającym *b*		uspołecznionej	prywatnej	
					uspołecznionej	prywatnej					
Ogółem 1947	97 540	22 892	74 648	1 578 246	1 123 160	328 827	126 259	223,0	166,0	44,4	12,5
1948	108 013	24 540	83 473	1 885 067	1 381 873	349 311	153 883	449,5	333,7	96,6	19,2
1949	**120 030**	**37 987**	**82 043**	**2 704 521**	**2 369 838**	**210 813**	**123 870**	**972,8**	**850,3**	**104,7**	**17,8**
Warszawa	15 154	2 555	12 599	437 214	379 675	42 820	14 719	199,9	162,3	34,8	2,8
Płock	2 853	1 419	1 434	27 147	23 245	1 727	2 175	6,1	5,2	0,6	0,3
Łódź	10 517	2 991	7 526	233 526	194 802	27 297	11 427	84,8	72,3	11,2	1,3
Kielce	5 935	1 842	4 093	106 729	89 477	9 617	7 635	29,2	23,9	4,2	1,1
Lublin	3 963	1 671	2 292	67 489	57 634	6 136	3 719	16,8	14,4	1,9	0,5
Białystok	1 855	1 137	718	37 651	36 167	649	835	8,8	8,3	0,4	0,1
Olsztyn	2 690	1 466	1 224	47 837	43 179	3 262	1 396	13,4	12,3	0,9	0,2
Gdańsk	6 201	2 067	4 134	204 768	182 723	14 901	7 144	62,5	54,8	6,8	0,9
Bydgoszcz	8 450	2 879	5 571	122 300	105 713	8 085	8 502	32,2	28,0	3,2	1,0
Szczecin	5 332	2 504	2 828	88 384	77 882	7 126	3 376	37,2	33,3	3,5	0,4
Poznań	17 415	4 722	12 693	195 351	148 185	25 817	21 349	62,6	48,5	10,9	3,2
Wrocław	10 792	4 418	6 374	245 649	224 416	13 872	7 361	93,4	87,2	5,2	1,0
Katowice	16 490	4 379	12 111	634 476	585 622	28 429	20 425	251,3	236,2	12,2	2,9
Kraków	9 301	2 567	6 734	213 548	186 543	16 264	10 741	59,7	50,3	7,7	1,7
Rzeszów	3 082	1 370	1 712	42 452	34 575	4 811	3 066	14,9	13,3	1,2	0,4

a Za pracowników, których wynagrodzenie wynosiło w 1947 r. powyżej 2 tys. *zł* do 3 tys. *zł*, w 1948 r. powyżej 3 tys. *zł* do 4 tys. *zł*, a w 1949 r. powyżej 4 tys. *zł* do 5 tys. *zł*, w stosunku rocznym, pracodawca obowiązany był oprócz potrąconego pracownikowi podatku uiścić z własnych funduszów tak zwany podatek uzupełniający. *b* Za pracowników którzy otrzymywali wynagrodzenie w 1947 r. w sumie nie przekraczającej 2 tys. *zł*, w 1948 r., — 3 tys. *zł*, a w 1949 r. — 4 tys. *zł* w stosunku rocznym opłaca podatek uzupełniający wyłącznie pracodawca z własnych funduszów.

Źródło: Ministerstwo Finansów

B. PIENIĄDZ I KREDYT

W wyniku realizacji dekretu o reformie bankowości z dn. 25.X 1948 r. (Dz. U.R.P. Nr 52 z 1948 r.) czynne są instytucje wymienione w tablicy 6 (Sieć czynnych instytucji kredytowych i oszczędnościowych w 1949 r.) z zakresem działania, jak niżej:

1. Narodowy Bank Polski (N.B.P.) — centralna instytucja finansowo-kredytowa z wyłącznym przywilejem emisji banknotów; centrala rozrachunku pieniężnego w obrotach krajowych i zagranicznych oraz źródło kredytu obrotowego, udzielanego jednostkom gospodarczym bezpośrednio lub za pośrednictwem pozostałych banków.

2. Bank Inwestycyjny (B.I.) — powstały z przekształcenia Banku Gospodarstwa Krajowego — koncentruje całokształt zagadnień finansowo-inwestycyjnych w zakresie akumulowania, rozprowadzania i kontroli wykorzystania środków przeznaczonych na inwestycje.

3. Bank Rolny (B.R.) — centralna instytucja kredytowa dla rolnictwa i gałęzi gospodarki nierozerwalnie z nim związanych, zarówno w zakresie kredytów inwestycyjnych, jak i obrotowych; kontrola gospodarki finansowej rolnictwa.

4. Powszechna Kasa Oszczędności (P.K.O.) — powstała na bazie organizacyjnej dotychczasowej Pocztowej Kasy Oszczędności — ześrodkowuje akcję oszczędnościową i obroty przekazowo-czekowe w całym kraju

5. Bank Komunalny (B.K.) — powstały na bazie organizacyjnej działających do 1.XII 1949 r.: Polskiego Banku Komunalnego, S.A. w Warszawie i Komunalnego Banku Kredytowego w Poznaniu — obsługuje całokształt gospodarki komunalnej wraz z kontrolą gospodarki finansowej związków samorządu terytorialnego i ich przedsiębiorstw i zakładów.

6. Bank Rzemiosła i Handlu (B.Rz. i H.) — działający na bazie organizacyjnej likwidowanego od 1.I 1950 r. Banku Związku Spółek Zarobkowych — obsługuje prywatny drobny przemysł i rzemiosło, spółdzielnie pracy i rzemieślnicze oraz handel prywatny.

7. Bank Handlowy w Warszawie, S.A. — koncentruje, do czasu powstania przewidzianego w powołanym wyżej dekrecie Banku Handlu Zagranicznego, finansowanie obrotów handlowych i usług z zagranicą oraz transakcje pieniężne związane z wykonaniem tych czynności.

8. Bank Polska Kasa Opieki, S.A. — działa na odcinku stosunków finansowych z zagranicą: prowadzi akcję oszczędnościową wśród emigrantów polskich zagranicą, przekazuje pieniądze do kraju i zagranicę: współpracuje przy wymianie towarowej między krajem i zagranicą.

Obok wymienionych wyżej instytucji bankowych, jako pomocniczy oddolny (poniżej szczebla powiatowego) aparat w terenie, działają na nowych zasadach Spółdzielnie Kredytowe w postaci:

a) Gminnych Kas Spółdzielczych — pomocnicza sieć oddolna Banku Rolnego,

b) Miejskich Spółdzielni Kredytowych — pomocniczy aparat B.Rz. i H.

c) Pracowniczych Kas Spółdzielczych — samopomocowe instytucje finansowe świata pracy, utworzone przy zakładach pracy i działające pod nadzorem P.K.O.

Poza tym z dawnego aparatu bankowego w zakresie ograniczonym czynne są:

Bank Polski, S.A. — w charakterze administratora spraw z dawnego przedwojennego i okupacyjnego zakresu działania Banku oraz Bank Gospodarstwa Krajowego — w postaci 8 delegatur przy oddziałach Banku Inwestycyjnego — w charakterze likwidatora dawnych przedsiębiorstw bankowych, instytucji kredytu długoterminowego oraz rachunków z przedwojennych i okupacyjnych operacji B.G.K.

TABL. 6. SIEĆ CZYNNYCH INSTYTUCJI KREDYTOWYCH I OSZCZĘDNOŚCIOWYCH W 1949 R.

Stan w dn. 31.XII

Województwa	Narodowy Bank Polski	Bank Inwestycyjny	Bank Rolny *a*	Powszechna Kasa Oszczędności *b*	Bank Komunalny	Bank Handlowy w Warszawie	Bank Rzemiosła i Handlu *c*	Bank Polska Kasa Opieki *d*
Polska	111	32	329	25	15	6	42	6
Centrale	1	1	1	1	1	1	1	1
Oddziały	110	31	328	24	14	5	41	5 *e*
M. st. Warszawa	4	2	2	7	2	2	4	—
Warszawskie	4	—	20	—	—	—	—	—
Bydgoskie	8	2	21	1	1	—	4	—
Poznańskie	5	2	38	1	1	—	4	—
M. Łódź	1	1	1	1	1	—	2	—
Łódzkie	3	—	17	—	—	—	—	—
Kieleckie	3	2	15	1	1	—	2	—
Lubelskie	2	1	14	1	1	—	1	—
Białostockie	4	1	10	1	1	—	1	—
Olsztyńskie	3	1	16	1	1	—	1	—

a Do 31.XII 1949 r. Państwowy Bank Rolny. *b* Do 31.XII 1949 r. Pocztowa Kasa Oszczędności. *c* Do 31.XII 1949 r. Bank Związku Spółek Zarobkowych. *d* Działa poza granicami kraju. *e* Oddziały: w Paryżu, Buenos Aires, Tel Avivie, przedstawicielstwo w New Jorku. Ponadto placówka handlowa P.K.O. w New Jorku współpracująca przy wymianie towarowej między krajem i zagranicą (dok. str. 98

TABL. 6. SIEĆ CZYNNYCH INSTYTUCJI KREDYTOWYCH I OSZCZĘDNOŚCIOWYCH W 1949 R. (dok.)

Stan w dn. 31. XII

Województwa	Narodowy Bank Polski	Bank Inwestycyjny	Bank Rolny[a]	Powszechna Kasa Oszczędności[b]	Bank Komunalny	Bank Handlowy w Warszawie	Bank Rzemiosła i Handlu[c]	Bank Polska Kasa Opieki[d]
Gdańskie	11	3	13	2	1	3	4	—
Koszalińskie	5	—	12	1	—	—	1	—
Szczecińskie	3	1	13	1	1	1	1	—
Zielonogórskie	5	1	21	—	—	—	1	—
Wrocławskie	14	3	42	1	1	—	5	—
Opolskie	7	1	22	—	—	—	1	—
Katowickie	16	5	17	3	1	—	8	—
Krakowskie	8	5	17	2	1	—	1	—
Rzeszowskie	5	1	18	1	1	—	1	—

a Do 31. XII 1949 r. Państwowy Bank Rolny. *b* Do 31. XII 1949 r. Pocztowa Kasa Oszczędności. *c* Do 31. XII 1949 r. Bank Związku Spółek Zarobkowych *d* Działa poza granicami kraju.

Źródło: Ministerstwo Finansów

TABL. 7. WKŁADY I SALDA KREDYTOWE NA RACHUNKACH BIEŻĄCYCH W INSTYTUCJACH KREDYTOWYCH I OSZCZĘDNOŚCIOWYCH [ab]

Stan w dn. 31. XII

Instytucje Rodzaje wkładów	1946	1947	1948	1949
	Miliony złotych			
Ogółem	**865,3**	**1 884,6**	**3 368,4**	**3 041,4**
Wkłady	73,5	211,6	837,1	64,8[c]
Rachunki bieżące	791,8	1 673,0	2 531,3	2 976,6
Bank Gospodarstwa Krajowego	213,4	603,9	1 283,8	6,0
Wkłady	43,2	142,3	742,1	0,7
Rachunki bieżące	170,2	461,6	541,7	5,3
Bank Inwestycyjny	—	—	—	254,7
Wkłady	—	—	—	—
Rachunki bieżące	—	—	—	254,7
Państwowy Bank Rolny	138,6	278,8	496,7	1 208,8
Wkłady	0,1	7,4	11,4	1,8
Rachunki bieżące	138,5	271,4	485,3	1 207,0
Pocztowa Kasa Oszczędności	209,2	308,0	465,4	632,7
Wkłady	1,4	4,2	9,5	45,2
Rachunki bieżące (czekowe)	207,8	303,8	455,9	587,5
Bank Komunalny	2,2	7,9	25,9	359,8
Wkłady	0,1	0,2	0,2	—
Rachunki bieżące	2,1	7,7	25,7	359,8
Banki Akcyjne	37,2	91,5	208,2	565,0
Wkłady	13,5	23,1	18,1	2,7
Rachunki bieżące	23,7	68,4	190,1	562,3
Spółdzielnie Kredytowe	12,8	27,2	54,2	14,4
Wkłady	4,4	4,0	10,5	14,4
Rachunki bieżące	8,4	23,2	43,7	—
Komunalne Kasy Oszczędności	116,6	312,4	439,3	—*d*
Wkłady	9,4	23,2	33,3	—
Rachunki bieżące	107,2	289,2	406,0	—
Bank Gospodarstwa Spółdzielcz.	135,3	254,9	394,9	—*d*
Wkłady	1,4	7,2	12,0	—
Rachunki bieżące	133,9	247,7	382,9	—

a Bez rachunków żyrowych Narodowego Banku Polskiego. *b* Bez pozycji „Inne natychmiast płatne zobowiązania". *c* Spadek sumy wkładów w 1949 r. tłumaczy się przeniesieniem około 750 mil. *zł* na lokaty celowe. *d* W związku z reformą bankowości działalność instytucji przejęła została przez inne banki.

Źródło: Ministerstwo Finansów

TABL. 8. KREDYTY WEDŁUG DZIAŁÓW GOSPODARKI NARODOWEJ Z PODZIAŁEM NA OBROTOWE I INWESTYCYJNE

Stan w dn. 31. XII

Działy gospodarki Rodzaje kredytu	Ogółem	Narodowy Bank Polski	Bank Gospodarstwa Krajowego	Bank Inwestycyjny	Państwowy Bank Rolny	Bank Komunalny	Komunalne Kasy Oszczędności	Banki Akcyjne[a]	Bank Gospodarstwa Spółdzielczego	Spółdzielnie kredytowe
	w milionach złotych									
Ogółem 1946	2 343,2	524,9	1 015,8	×	310,5	22,9	55,6	44,0	352,9	16,6
obrotowe	1 556,2	524,9	330,2	×	240,6	9,3	55,6	42,4	336,6	16,6
inwestycyjne	787,0	—	685,6	×	69,9	13,6	—	1,6	16,3	—
1947	6 863,2	1 771,0	3 088,2	×	734,4	67,0	165,6	112,7	873,5	50,8
obrotowe	4 270,1	1 771,0	881,1	×	492,9	26,8	165,6	108,1	773,8	50,8
inwestycyjne	2 593,1	—	2 207,1	×	241,5	40,2	—	4,6	99,7	—
1948	13847,6	2 353,8	6 441,3	×	2 275,0	147,1	208,3	803,1	1518,5	100,5
obrotowe	7 482,0	2 353,8	1 180,5	×	1 478,9	36,8	208,3	793,6	1329,6	100,5
inwestycyjne	6 365,6	—	5 260,8	×	796,1	110,3	—	9,5	188,9	—
1949	**35808,9**	**9 126,7**	**512,5**	**14848,6**	**8 233,2**	**489,7**	×	**1816,7**	×	**281,5**
obrotowe	16614,3	9 126,7	512,5	387,3	4 480,1	20,2	×	1806,0	×	281,5
inwestycyjne	18694,6	—	—	14461,3	3 753,1	469,5	×	10,7	×	—
Przemysł	14405,9	5 333,1	125,6	8 434,3	379,6	69,3	×	64,0	×	—
obrotowe	5 922,1	5 333,1	125,6	192,3	209,1	0,8	×	61,2	×	—
inwestycyjne	8 483,8	—	—	8 242,0	170,5	68,5	×	2,8	×	—
Rzemiosło	165,2	—	—	0,4	3,1	—	×	146,7	×	15,0
obrotowe	159,0	—	—	—	3,1	—	×	140,9	×	15,0
inwestycyjne	6,2	—	—	0,4	—	—	×	5,8	×	—
Handel	8 620,9	3 537,9	386,5	578,7	2 549,3	6,3	×	1557,4	×	4,8
obrotowe	7 968,2	3 537,9	386,5	181,1	2 297,7	2,9	×	1557,3	×	4,8
inwestycyjne	652,7	—	—	397,6	251,6	3,4	×	0,1	×	—
Komunikacja i łączn.	4 204,7	226,9	—	3 813,5	3,6	159,0	×	1,7	×	—
obrotowe	239,5	226,9	—	11,2	—	0	×	1,4	×	—
inwestycyjne	3 965,2	—	—	3 802,3	3,6	159,0	×	0,3	×	—
Rolnictwo i leśnictwo	3 435,0	—	—	—	3 234,1	—	×	0	×	200,9
obrotowe	1 957,5	—	—	—	1 756,6	—	×	0	×	200,9
inwestycyjne	1 477,5	—	—	—	1 477,5	—	×	0	×	—
Budownictwo[b]	2 211,7	—	—	1 824,8	310,1	42,5	×	7,4	×	26,9
obrotowe	129,6	—	—	—	94,5	1,4	×	6,8	×	26,9
inwestycyjne	2 082,1	—	—	1 824,8	215,6	41,1	×	0,6	×	—
Inne	656,3	28,8	0,4	196,9	144,2	212,6	×	39,5	×	33,9
obrotowe	238,4	28,8	0,4	2,7	119,1	15,1	×	38,4	×	33,9
inwestycyjne	417,9	—	—	194,2	25,1	197,5	×	1,1	×	—
Kredyty z Funduszów Administrowanych[c]	1 609,2	—	—	—	1 609,2	—	×	—	×	—
obrotowe	—	—	—	—	—	—	×	—	×	—
inwestycyjne	1 609,2	—	—	—	1 609,2	—	×	—	×	—

a Bank Handlowy w Warszawie i Bank Związku Spółek Zarobkowych. *b* Dział ten obejmuje tylko kredyty na budownictwo mieszkaniowe i administracyjne, pozostałe rodzaje kredytów budowlanych są uwzględnione w innych odnośnych działach. *c* Z funduszów Skarbu Państwa oddanych do administracji banku.

Źródło: Ministerstwo Finansów.

TABL. 9. OBROTY I STAN RACHUNKÓW CZEKOWYCH P. K. O.

Lata Oddziały		Liczba kont czekowych	Liczba operacji na rachunkach czekowych	Salda [a] w dniu 31. XII	Obroty ogółem	Obroty w tym bezgotówkowe	%
				miliony zł			
Ogółem	1946	11 624	9 529 267	139,9	12 633,7	10 647,8	84
	1947	22 748	23 854 636	280,5	35 326,8	30 000,7	85
	1948	29 470	37 152 517	415,6	65 654,7	56 953,8	87
	1949	**46 072**	**44 292 586**	**539,2**	**93 071,2**	**80 467,1**	**87**
Białystok		1 049	431 052	4,1	1 255,6	1 030,2	82
Bydgoszcz		2 349	1 467 921	12,3	3 303,6	2 822,2	85
Gdynia		2 803	1 946 284	15,9	5 672,0	4 903,6	86
Katowice		4 979	5 729 286	32,1	10 147,6	8 176,0	81
Kielce		1 075	508 017	5,0	1 664,5	1 353,1	81
Kraków		4 709	3 269 515	24,0	6 780,4	5 435,2	80
Lublin		1 692	777 703	5,9	2 341,3	1 983,4	85
Łódź		5 001	2 222 005	28,5	6 722,4	5 474,1	81
Olsztyn		944	419 062	5,4	1 365,7	1 146,4	84
Poznań		4 629	5 160 802	24,8	8 308,5	6 903,0	83
Rzeszów		1 508	737 881	5,0	1 722,7	1 381,8	80
Szczecin		2 065	789 556	8,8	2 524,9	2 194,5	87
Warszawa		9 873	18 525 106	351,1	36 058,0	33 288,3	92
Wrocław		3 396	2 308 396	16,3	5 204,0	4 375,3	84

a Saldo nie obejmuje przelewów i wpłat czekowych w drodze, oraz przekazów czekowych niezrealizowanych.

Źródło: Ministerstwo Finansów.

TABL. 10. WKŁADY OSZCZĘDNOŚCIOWE P. K. O.
Stan w końcu miesiąca

Lata Miesiące		Książeczki oszczędnościowe ogółem: Liczba książeczek	Ogółem: Salda mil. zł	Zwykłe [a]: Liczba książeczek	Zwykłe [a]: Salda mil. zł	Umiejscowione [b]: Liczba książeczek	Umiejscowione [b]: Salda mil. zł
1946	XII	6 353	1,4	4 728	0,6	1 625	0,8
1947	XII	17 459	4,2	14 988	2,0	2.471	2,2
1948	XII	43 350	9,5	39 756	5,8	3 594	3,7
1949	I	46 468	10,9	42 743	6,8	3 725	4,1
	II	48 630	11,4	44 833	7,2	3 797	4,2
	III	86 855	14,2	48 542	7,9	38 313 [c]	6,3 [c]
	IV	100 816	25,6	53 941	8,3	46 875	17,3
	V	108 385	26,3	59 493	9,2	48 892	17,1
	VI	112 351	27,2	62 755	9,9	49 596	17,3
	VII	117 235	29,2	67 878	11,8	49 357	17,4
	VIII	121 388	29,5	72 250	12,5	49 138	17,0
	IX	126 168	30,1	77 132	13,2	49 036	16,9
	X	131 490	29,7	82 302	13,4	49 188	16,3
	XI	148 492	32,1	97 671	15,1	50 821	17,0
	XII	270 236	45,6	110 177	17,3	160 059 [c]	28,3 [c]

a Wystawiane są przez każdą placówkę P.K.O. Wypłaty dokonywane są przez każdą placówkę P.K.O. do wysokości 60 zł dziennie. *b* Wystawiane są wyłącznie przez oddziały P.K.O. Wypłaty dokonywane są wyłącznie przez oddział, który książeczkę wystawił, bez ograniczenia wysokości sumy. *c* Zwiększenie się liczby książeczek oszczędnościowych oraz sumy sald nastąpiło między innymi wskutek przejęcia przez P.K.O. wkładów z instytucji likwidowanych w związku z realizacją reformy bankowej.

Źródło: Ministerstwo Finansów.

C. BUDŻETY ZWIĄZKÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

TABL. 11. WYDATKI I DOCHODY ZWIĄZKÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 1948 R. WEDŁUG WOJEWÓDZTW

Na podstawie zamknięć rachunkowych budżetów administracyjnych

Województwa	Wydatki			Dochody		
	ogółem	zwyczajne	nadzwyczajne	ogółem	zwyczajne	nadzwyczajne
	w milionach złotych					
Gminy						
Polska	**383,6**	**336,6**	**47,0**	**379,8**	**351,3**	**28,5**
Warszawskie	42,7	36,5	6,2	42,0	38,8	3,2
Łódzkie	28,9	24,4	4,5	29,5	26,7	2,8
Kieleckie	32,1	26,6	5,5	27,4	24,2	3,2
Lubelskie	25,9	23,1	2,8	24,4	22,4	2,0
Białostockie	14,7	13,4	1,3	13,9	13,2	0,7
Olsztyńskie	11,4	11,0	0,4	11,9	11,7	0,2
Gdańskie	11,4	11,0	0,4	11,4	11,2	0,2
Pomorskie	25,0	22,5	2,5	26,1	24,8	1.3
Szczecińskie	14,7	14,3	0,4	15,5	15,5	0,0
Poznańskie	49,6	42,0	7,6	52,1	48,0	4,1
Wrocławskie	26,1	25,5	0,6	26,6	26,2	0,4
Śląskie	56,0	49,2	6,8	55,7	51,1	4,6
Krakowskie	30,0	22,9	7,1	28,8	23,7	5,1
Rzeszowskie	15,1	14,2	0,9	14,5	13,8	0,7
Miasta						
Polska	**1 059,5**	**757,9**	**301,6**	**1 037,2**	**797,1**	**240,1**
M. st. Warszawa	195,2	104,4	90,8	199,8	109,5	90,3
M. Łódź	101,9	64,9	37,0	102,2	70,0	32,2
Warszawskie	27,8	23,9	3,9	27,9	25,8	2,1
Łódzkie	24,9	20,3	4,6	25,4	22,8	2,6
Kieleckie	37,3	29,3	8,0	33,9	29,8	4,1
Lubelskie	23,1	18,2	4,9	22,4	19,2	3,2
Białostockie	13,7	10,9	2,8	12,8	11,2	1,6
Olsztyńskie	21,0	14,1	6,9	21,0	15,0	6,0
Gdańskie	69,7	52,6	17,1	67,7	54,2	13,5
Pomorskie	55,9	44,0	11,9	52,4	43,6	8,8
Szczecińskie	45,1	32,7	12,4	44,8	33,1	11,7
Poznańskie	123,1	81,4	41,7	125,5	91,7	33,8
Wrocławskie	101,2	82,2	19,0	94,8	88,9	5,9
Śląskie	131,4	105,2	26,2	120,4	105,7	14,7
Krakowskie	71,5	59,9	11,6	69,4	61,8	7,6
Rzeszowskie	16,7	13,9	2,8	16,8	14,8	2,0
Powiatowe związki samorządowe						
Polska	**320,8**	**269,1**	**51,7**	**327,7**	**304,6**	**23,1**
Warszawskie	37,7	29,7	8,0	39,3	35,5	3,8
Łódzkie	25,4	18,6	6,8	27,3	24,3	3,0
Kieleckie	21,4	17,8	3,6	20,7	19,8	0,9
Lubelskie	20,5	13,4	7,1	22,1	18,8	3,3
Białostockie	13,1	11,0	2,1	13,7	12,3	1,4
Olsztyńskie	12,8	12,0	0,8	12,2	11,8	0,4
Gdańskie	15,5	14,3	1,2	13,2	12,6	0,6
Pomorskie	22,7	18,2	4,5	25,3	23,4	1,9
Szczecińskie	15,4	14,9	0,5	15,4	15,0	0,4
Poznańskie	44,1	32,7	11,4	46,1	42,4	3,7
Wrocławskie	22,1	21,5	0,6	22,5	22,0	0,5
Śląskie	29,9	28,2	1,7	30,9	29,8	1,1
Krakowskie	23,3	21,5	1,8	23,1	22,2	0,9
Rzeszowskie	16,9	15,3	1,6	15,9	14,7	1,2
Wojewódzkie związki samorządowe						
Polska	**39,7**	**31,0**	**8,7**	**44,2**	**35,9**	**8,3**
Warszawskie	3,1	1,8	1,3	3,1	2,9	0,2
Łódzkie	1,7	1,2	0,5	2,9	2,4	0,5
Kieleckie	3,5	1,6	1,9	3,9	1,9	2,0
Lubelskie	2,2	1,1	1,1	2,2	1,9	0,3
Białostockie	1,4	1,4	—	1,4	1,3	0,1
Olsztyńskie	1,6	1,2	0,4	1,8	1,4	0,4

(dok. str. 102)

TABL. 11. WYDATKI I DOCHODY ZWIĄZKÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 1948 R. WEDŁUG WOJEWÓDZTW (dok.)

Na podstawie zamknięć rachunkowych budżetów administracyjnych

Województwa	Wydatki			Dochody		
	ogółem	zwyczajne	nadzwyczajne	ogółem	zwyczajne	nadzwyczajne
	w milionach złotych					
Wojewódzkie związki samorządowe (dok.)						
Gdańskie	2,7	1,5	1,2	4,8	1,6	3,2
Pomorskie	3,1	2,4	0,7	3,3	2,9	0,4
Szczecińskie	1,9	1,8	0,1	2,0	2,0	—
Poznańskie	7,0	6,7	0,3	7,1	6,9	0,2
Wrocławskie	2,3	2,3	—	2,2	2,2	—
Śląskie	5,0	4,7	0,3	5,0	4,9	0,1
Krakowskie	2,7	2,0	0,7	2,8	2,4	0,4
Rzeszowskie	1,5	1,3	0,2	1,7	1,2	0,5

Źródło: Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie zbiorczych zestawień Wydziałów Wojewódzkich, nadesłanych do Kancelarii Rady Państwa.

TABL. 12. WYDATKI ZWIĄZKÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 1948 R. WEDŁUG DZIAŁÓW BUDŻETOWYCH

Na podstawie zamknięć rachunkowych budżetów administracyjnych

Rodzaje wydatków (Działy budżetowe)	Ogółem	Gminy	M. st. Warszawa	M. Łódź	Miasta			Powiatowe	Wojewódzkie
					razem	niewydziel.	wydzielone	związki samorządowe	
	w milionach złotych								
Ogółem	**1 803,6**	**383,6**	**195,2**	**101,9**	**762,4**	**212,0**	**550,4**	**320,8**	**39,7**
Wydatki zwyczajne	**1 394,6**	**336,6**	**104,4**	**64,9**	**588,6**	**179,8**	**408,8**	**269,1**	**31,0**
Zarząd ogólny	396,8	165,9	18,9	12,5	148,0	58,8	89,2	45,8	5,7
Majątek komunalny	56,5	7,9	6,4	1,7	35,5	11,0	24,5	4,8	0,7
Przedsiębiorstwa komunalne	53,4	0,8	3,9	0,2	47,7	12,7	35,0	0,7	0,1
Spłata długów	11,4	0,7	0,5	1,2	8,2	1,7	6,5	0,7	0,1
Drogi i place publiczne	187,6	20,5	9,3	6,3	70,3	19,6	50,7	81,2	0,0
Pomiary i plany rozbudowy	8,9	0,1	—	1,3	7,2	0,9	6,3	0,3	—
Oświata	188,6	78,5	13,5	8,3	69,9	27,6	42,3	14,8	3,6
Kultura i sztuka	34,3	4,3	3,4	2,1	16,2	3,1	13,1	5,4	2,9
Zdrowie publiczne	176,1	16,2	27,8	12,1	78,2	16,2	62,0	36,1	5,7
Opieka społeczna	95,8	10,6	14,2	9,1	39,6	8,5	31,1	16,1	6,2
Popieranie rolnictwa	25,8	5,3	—	0,2	2,7	1,4	1,3	14,5	3,1
Popieranie przemysłu i handlu	9,2	0,5	0,5	0,4	5,9	1,7	4,2	1,1	0,8
Bezpieczeństwo publiczne	66,8	9,3	4,9	5,5	39,6	10,3	29,3	7,1	0,4
Świadczenia na rzecz innych związków samorządowych	32,9	×	×	×	×	×	×	32,5	0,4
Różne	50,5	16,0	1,1	4,0	19,6	6,3	13,3	8,5	1,3
Wydatki nadzwyczajne	**409,0**	**47,0**	**90,8**	**37,0**	**173,8**	**32,2**	**141,6**	**51,7**	**8,7**
Zarząd ogólny	7,1	2,0	—	0,4	3,6	0,5	3,1	1,1	0,0
Majątek komunalny	52,5	3,8	8,8	5,0	23,5	6,3	17,2	9,7	1,7
Przedsiębiorstwa komunalne	132,5	0,2	58,3	18,4	54,3	5,7	48,6	1,1	0,2
Spłata długów	0,9	0,1	—	—	0,6	0,6	0,0	0,2	—
Drogi i place publiczne	58,0	3,3	14,0	3,9	17,0	3,4	13,6	18,8	1,0
Pomiary i plany rozbudowy	1,2	0,2	0,1	0,0	0,8	0,2	0,6	0,1	—
Oświata	59,3	25,3	1,8	1,2	26,9	8,0	18,9	2,8	1,3
Kultura i sztuka	6,1	0,6	0,0	1,5	3,3	0,5	2,8	0,5	0,2
Zdrowie publiczne	31,0	1,6	6,2	2,2	11,5	2,2	9,3	8,2	1,3
Opieka społeczna	8,1	0,2	1,2	0,3	3,2	0,4	2,8	0,9	2,3
Popieranie rolnictwa	2,1	0,4	—	—	0,3	0,2	0,1	1,4	0,0
Popieranie przemysłu i handlu	0,7	0,0	—	—	0,4	0,0	0,4	0,2	0,1
Bezpieczeństwo publiczne	6,4	0,4	0,3	2,6	2,6	0,7	1,9	0,5	—
Świadczenia na rzecz innych związków samorządowych	1,3	×	×	×	×	×	×	1,3	—
Różne	12,4	3,6	0,1	0,0	6,0	1,0	5,0	2,3	0,4
Pokrycie niedoborów budżetowych z lat ubiegłych	29,4	5,3	—	1,5	19,8	2,5	17,3	2,6	0,2

Źródło: Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie zbiorczych zestawień Wydziałów Wojewódzkich nadesłanych do Kancelarii Rady Państwa.

TABL. 13. DOCHODY ZWIĄZKÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 1948 R. WEDŁUG DZIAŁÓW BUDŻETOWYCH

Na podstawie zamknięć rachunkowych budżetów administracyjnych

Rodzaje dochodów (Działy budżetowe)	Ogółem	Gminy	M. st. Warszawa	M. Łódź	Miasta			Powiatowe	Wojewódzkie
					razem	niewydzielone	wydzielone	związki samorządowe	
	w milionach złotych								
Ogółem	**1788,9**	**379,8**	**199,8**	**102,2**	**735,2**	**210,0**	**525,2**	**327,7**	**44,2**
Dochody zwyczajne	**1488,9**	**351,3**	**109,5**	**70,0**	**617,6**	**190,1**	**427,5**	**304,6**	**35,9**
Majątek komunalny	49,2	7,7	6,3	1,2	29,7	12,9	16,8	3,9	0,4
Przedsiębiorstwa komunalne	87,7	2,4	3,5	2,9	76,5	28,7	47,8	2,4	0,0
Subwencje i dotacje	92,1	17,8	18,5	4,9	27,6	8,2	19,4	22,3	1,0
Dotacje Samorządowego Funduszu Wyrównawczego	279,7	18,9	36,9	23,4	146,6	13,5	133,1	47,2	6,7
Zwroty	34,5	4,6	3,3	3,1	19,2	5,8	13,4	4,0	0,3
Opłaty administracyjne	49,1	26,4	5,9	3,1	17,2	6,5	10,7	2,5	0,0
Opłaty za korzystanie z urządzeń i zakładów komunalnych	34,3	2,6	0,6	4,1	22,4	10,5	11,9	4,3	0,3
Dopłaty	8,5	0,8	—	—	2,2	0,5	1,7	5,2	0,3
Podatki	776,9	232,2	31,2	24,4	255,5	91,7	163,8	207,2	26,4
gruntowy	439,9	191,2	0,2	0,6	37,3	30,5	6,8	188,5	22,1
od nieruchomości	78,6	12,3	4,3	5,5	48,9	15,7	33,2	4,8	2,8
lokalowy	105,3	14,5	8,1	6,5	76,2	23,9	52,3	0,0	—
od spożycia w zakładach gastronomicznych	40,3	0,4	7,7	3,0	27,1	6,5	20,6	2,1	—
od publicznych zabaw i rozrywek	22,2	1,0	4,6	2,5	14,1	3,9	10,2	0,0	—
od kopalń	25,0	8,0	—	—	9,5	2,3	7,2	6,1	1,4
hotelowy	3,7	0,0	1,1	0,7	1,9	0,3	1,6	0,0	—
od reklam	5,7	0,2	0,6	0,1	4,4	1,3	3,1	0.4	—
od psów, polowania i zbytku mieszkaniowego	4,7	0,3	0,4	0,3	2,7	0,8	1,9	1,0	—
inne	25,6	1,6	0,8	3,5	18,3	1,3	17,0	1,4	0,0
opłaty za karty rejestracyjne	25,9	2,7	3,4	1,7	15,1	5,2	9,9	2,9	0,1
Różne	76,9	43.9	3,3	2,9	20,7	11,8	8,9	5,6	0,5
Dochody nadzwyczajne	**300,0**	**28,5**	**90,3**	**32,2**	**117,6**	**19,9**	**97,7**	**23,1**	**8,3**
Ze sprzedaży i likwidacji majątku i przedsiębiorstw	13,7	1,4	—	2,0	9,9	2,7	7,2	0,4	0,0
Subwencje i dotacje	86,9	8,7	24,5	13,3	33,2	6,3	26,9	5,2	2,0
Zwroty	5,3	0,3	—	2,1	2,0	0,4	1,6	0,9	—
Pożyczki	102,0	1,0	44,8	9,5	44,8	5,9	38,9	1,5	0,4
Dopłaty	6,1	3,2	—	2,2	0,2	0,1	0,1	0,5	—
Różne	57,7	7,6	21,0	3,1	21,6	1,1	20,5	1,1	3,3
Nadwyżki budżetowe z lat ubiegłych	28,3	6,3	—	—	5,9	3,4	2,5	13,5	2,6

Źródło: Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie zbiorczych zestawień Wydziałów Wojewódzkich, nadesłanych do Kancelarii Rady Państwa.

TABL. 14. RACHUNKI ZAMKNIĘĆ SUM POZABUDŻETOWYCH ZWIĄZKÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 1948 R.

Stan w dniu 31. XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy	M. st. Warszawa	M. Łódź	Miasta			Powiatowe	Wojewódzkie
					razem	niewydzielone	wydzielone	związki samorządowe	
	w milionach złotych								
Stan czynny									
Kasa	18,4	8,1	2,6	0,6	4,7	2,5	2,2	2,3	0,1
Instytucje finansowe	155,5	32,1	21,5	2,0	52,5	16,5	36,0	38,6	8,8
Weksle obce	0,2	0,0	—	—	0,1	0,1	0,0	0,1	—
Depozyty walorowe	3,2	0,2	—	—	2,5	0,3	2,2	0,4	0,1
Zaliczki zwrotne	16,7	2,1	0,0	7,9	4,9	1,3	3,6	1,2	0,6
Dłużnicy różni	59,5	15,2	0,5	1,7	25,2	10,5	14,7	14,1	2,8
Lokata funduszu specjalnego	0,9	0,3	—	—	0,4	0,2	0,2	0,2	—
Różni za wydane kaucje i depozyty	0,5	0,2	—	—	0,2	0,0	0,2	0,1	0,0
Przedsiębiorstwa i zakłady własne	69,2	0,5	4,7	3,7	58,0	2,3	55,7	1,3	1,0
Inne	21,6	6,9	0,6	—	9,3	2,1	7,2	4,6	0,2
Niedobory budżetowe	93,4	31,5	0,7	5,2	45,9	10,8	35,1	10,0	0,1
z lat ubiegłych	23,5	11,9	0,7	5,2	4,6	2,3	2,3	1,1	—
z roku sprawozdawczego	69,9	19,6	—	—	41,3	8,5	32,8	8,9	0,1
Ogólna suma zamknięć rachunkowych	**489,1**	**97,1**	**30,6**	**21,1**	**203,7**	**46,6**	**157,1**	**72,9**	**13,7**
Stan bierny									
Sumy przechodnie	83,3	39,9	2,3	2,5	24,2	6,6	17,6	13,2	1,2
Deponenci	8,3	0,5	1,9	—	4,7	0,9	3,8	1,1	0,1
Weksle własne	1,2	0,1	—	—	0,7	0,2	0,5	0,4	—
Pożyczki krótkoterminowe	10,9	1,7	—	—	7,6	1,6	6,0	1,4	0,2
Rachunki otwartego kredytu	0,8	0,2	—	—	0,2	0,2	—	0,4	—
Wierzyciele różni	158,7	27,8	10,9	12,0	75,4	21,3	54,1	26,6	6,0
Wydane kaucje i depozyty	0,7	0,1	—	—	0,3	0,1	0,2	0,3	0,0
Fundusze obrotowe i specjalne	23,7	3,0	1,1	3,0	8,1	2,6	5,5	7,5	1,0
Przedsiębiorstwa i zakłady własne	68,7	0,6	2,4	3,3	61,1	2,2	58,9	0,8	0,5
Inne	20,1	2,7	6,7	—	8,2	1,6	6,6	2,3	0,2
Nadwyżki budżetowe:	62,7	20,5	5,3	0,3	13,2	9,3	3,9	18,9	4,5
z lat ubiegłych	13,8	5,1	0,6	—	2,7	2,4	0,3	5,4	0,0
z roku sprawozdawczego	48,9	15,4	4,7	0,3	10,5	6,9	3,6	13,5	4,5

Źródło: Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie zbiorczych zestawień Wydziałów Wojewódzkich, nadesłanych do Kancelarii Rady Państwa.

TABL. 15. WYDATKI I DOCHODY ZWIĄZKÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 1950 R. WEDŁUG WOJEWÓDZTW[a]

Na podstawie budżetów administracyjnych

Województwa	Wydatki			Dochody		
	ogółem	budżety zwyczajne	budżety inwestycyjne	ogółem	budżety zwyczajne	budżety inwestycyjne
	w milionach złotych					
Gminy						
Polska ... 1948	331,1	280,9	50,2	329,5	289,7	39,8
1949	567,3	487,5	79,8	567,4	501,5	65,9
1950	**722,5**	**579,9**	**142,6**	**722,5**	**579,9**	**142,6**
Warszawskie	71,2	59,7	11,5	71,2	59,7	11,5
Łódzkie	46,8	36,9	9,9	46,8	36,9	9,9
Kieleckie	50,4	39,7	10,7	50,4	39,7	10,7
Lubelskie	49,0	34,6	14,4	49,0	34,6	14,4
Białostockie	36,8	26,1	10,7	36,8	26,1	10,7
Olsztyńskie	31,0	26,3	4,7	31,0	26,3	4,7
Gdańskie	17,9	17,9	—	17,9	17,9	—
Pomorskie	47,1	40,8	6,3	47,1	40,8	6,3
Szczecińskie	39,5	34,1	5,4	39,5	34,1	5,4
Poznańskie	96,7	77,0	19,7	96,7	77,0	19,7
Wrocławskie	56,6	49,4	7,2	56,6	49,4	7,2
Śląskie	103,1	79,1	24,0	103,1	79,1	24,0
Krakowskie	44,8	33,8	11,0	44,8	33,8	11,0
Rzeszowskie	31,6	24,5	7,1	31,6	24,5	7,1
Miasta						
Polska ... 1948	904,9	586,9	318,0	858,4	572,6	285,8
1949	1 316,5	918,4	398,1	1 316,4	928,1	388,3
1950	**1 388,7**	**1 037,4**	**351,3**	**1 388,7**	**1 037,4**	**351,3**
M. st. Warszawa	218,7	104,9	113,8	218,7	104,9	113,8
M. Łódź	152,3	112,5	39,8	152,3	112,5	39,8
Warszawskie	41,8	32,2	9,6	41,8	32,2	9,6
Łódzkie	38,4	26,8	11,6	38,4	26,8	11,6
Kieleckie	52,5	37,0	15,5	52,5	37,0	15,5
Lubelskie	42,6	25,1	17,5	42,6	25,1	17,5
Białostockie	30,6	18,4	12,2	30,6	18,4	12,2
Olsztyńskie	32,3	26,3	6,0	32,3	26,3	6,0
Gdańskie	73,7	63,5	10,2	73,7	63,5	10,2
Pomorskie	68,7	60,8	7,9	68,7	60,8	7,9
Szczecińskie	71,2	59,8	11,4	71,2	59,8	11,4
Poznańskie	165,9	133,3	32,6	165,9	133,3	32,6
Wrocławskie	107,4	94,8	12,6	107,4	94,8	12,6
Śląskie	178,0	148,7	29,3	178,0	148,7	29,3
Krakowskie	87,5	74,1	13,4	87,5	74,1	13,4
Rzeszowskie	27,1	19,2	7,9	27,1	19,2	7,9
Powiatowe związki samorządowe						
Polska ... 1948	310,7	262,4	48,3	302,9	270,0	32,9
1949	630,0	529,2	100,8	630,1	559,7	70,4
1950	**758,3**	**619,1**	**139,2**	**758,3**	**619,1**	**139,2**
Warszawskie	79,4	65,1	14,3	79,4	65,1	14,3
Łódzkie	42,0	35,2	6,8	42,0	35,2	6,8
Kieleckie	45,2	36,2	9,0	45,2	36,2	9,0
Lubelskie	49,8	36,5	13,3	49,8	36,5	13,3
Białostockie	38,7	27,2	11,5	38,7	27,2	11,5
Olsztyńskie	40,5	36,1	4,4	40,5	36,1	4,4
Gdańskie	41,0	22,2	18,8	41,0	22,2	18,8
Pomorskie	56,4	46,9	9,5	56,4	46,9	9,5
Szczecińskie	45,9	41,6	4,3	45,9	41,6	4,3
Poznańskie	108,2	97,7	10,5	108,2	97,7	10,5
Wrocławskie	58,6	50,9	7,7	58,6	50,9	7,7
Śląskie	71,1	58,0	13,1	71,1	58,0	13,1
Krakowskie	44,7	36,3	8,4	44,7	36,3	8,4
Rzeszowskie	36,8	29,2	7,6	36,8	29,2	7,6

a Dane nieostateczne bez późniejszych zmian wprowadzonych przez władze zwierzchnie samorządu terytorialnego

(dok. str. 106)

TABL. 15. WYDATKI I DOCHODY ZWIĄZKÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 1950 R. WEDŁUG WOJEWÓDZTW[a] (dok.)

Na podstawie budżetów administracyjnych

Województwa		Wydatki			Dochody		
		ogółem	budżety zwyczajne	budżety inwestycyjne	ogółem	budżety zwyczajne	budżety inwestycyjne
		w milionach złotych					
Wojewódzkie związki samorządowe							
Polska	1948	40,5	31,4	9,1	40,4	34,2	6,2
	1949	41,0	27,6	13,4	41,0	28,6	12,4
	1950	**43,4**	**36,1**	**7,3**	**43,4**	**36,1**	**7,3**
Warszawskie		3,8	3,8	—	3,8	3,8	—
Łódzkie		2,7	2,7	—	2,7	2,7	—
Kieleckie		1,7	1,7	—	1,7	1,7	—
Lubelskie		2,8	2,2	0,6	2,8	2,2	0,6
Białostockie		2,1	1,7	0,4	2,1	1,7	0,4
Olsztyńskie		1,2	1,2	—	1,2	1,2	—
Gdańskie		1,3	1,3	—	1,3	1,3	—
Pomorskie		3,4	3,4	—	3,4	3,4	—
Szczecińskie		2,3	2,3	—	2,3	2,3	—
Poznańskie		7,8	6,9	0,9	7,8	6,9	0,9
Wrocławskie		7,8	2,6	5,2	7,8	2,6	5,2
Śląskie		3,4	3,2	0,2	3,4	3,2	0,2
Krakowskie		1,6	1,6	—	1,6	1,6	—
Rzeszowskie		1,5	1,5	—	1,5	1,5	—

a Dane nieostateczne bez późniejszych zmian wprowadzonych przez władze zwierzchnie samorządu terytorialnego.

Źródło: Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie zbiorczych zestawień Wydziałów Wojewódzkich, nadesłanych do Kancelarii Rady Państwa.

TABL. 16. BUDŻETY ZWYCZAJNE ZWIĄZKÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1950 R.[a]

Rodzaje wydatków i dochodów (Działy budżetowe)		Ogółem	Gminy	M. st. Warszawa	M. Łódź	Miasta			Powiatowe	Wojewódz.
						razem	niewydzielone	wydzielone	związki samorządowe	
		w milionach złotych								
Wydatki										
Ogółem	1948	1161,6	280,9	78,0	59,2	449,7	145,7	304,0	262,4	31,4
	1949	1962,7	487,5	122,9	88,6	706,9	236,4	470,5	529,2	27,6
	1950	**2272,5**	**579,9**	**104,9**	**112,5**	**820,0**	**306,2**	**513,8**	**619,1**	**36,1**
Zarząd ogólny		517,3	235,9	21,3	18,1	174,8	71,0	103,8	60,5	6,7
Majątek, przedsiębiorstwa i obsługa zobowiązań		134,4	12,3	1,0	18,3	98,4	40,3	58,1	4,0	0,4
Urządzenia osiedli		244,7	29,4	17,8	22,6	162,9	46,4	116,5	11,0	1,0
Drogi, ulice, place		258,8	39,4	6,3	5,1	68,2	23,7	44,5	139,7	0,1
Oświata		360,2	151,2	23,3	20,2	137,1	59,3	77,8	25,3	3,1
Kultura i sztuka		29,0	7,4	5,0	1,3	10,6	3,2	7,4	3,9	0,8
Zdrowie publiczne		196,2	28,9	10,8	7,5	54,9	12,0	42,9	93,4	0,7
Opieka społeczna		208,0	41,2	18,2	15,7	90,5	36,2	54,3	40,8	1,6
Popieranie wytwórczości i zaopatrzenia		61,7	16,4	1,0	2,7	11,1	5,3	5,8	27,4	3,1
Pomoc dla związków samorządowych i wydatki różne		262,2	17,8	0,2	1,0	11,5	8,8	2,7	213,1	18,6

a Ob. uwagę *a* i źródło str. 107.

(dok. str. 107)

TABL. 16. BUDŻETY ZWYCZAJNE ZWIĄZKÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1950 R. [a] (dok.)

Rodzaje wydatków i dochodów (Działy budżetowe)	Ogółem	Gminy	M. st. Warszawa	M. Łódź	Miasta			Powiatowe	Wojewódz.
					razem	niewydzielone	wydzielone	związki samorządowe	
	w milionach złotych								
Dochody									
Ogółem 1948	1166,5	289,7	78,0	59,2	435,4	147,5	287,9	270,0	34,2
1949	2017,9	501,5	122,9	89,3	715,9	243,1	472,8	559,7	28,6
1950	**2272,8**	**579,9**	**104,9**	**112,5**	**820,0**	**306,2**	**513,8**	**619,1**	**36,1**
Majątek, przedsiębiorstwa i zakłady	115,7	15,1	5,6	8,0	80,2	29,4	50,8	6,7	0,1
Zwroty	79,1	11,6	0,9	13,7	39,1	12,4	26,7	13,2	0,6
Opłaty	116,3	36,2	11,6	5,2	50,4	23,6	26,8	12,9	0,0
Dopłaty specjalne i wpływy wzamian świadczeń w naturze ..	50,0	32,1	—	—	10,4	9,1	1,3	7,5	—
Podatki	1112,3	338,7	39,4	33,6	365,0	141,9	223,1	300,7	34,9
gruntowy	625,2	273,1	0,2	0,9	48,5	40,0	8,5	271,8	30,7
od nieruchomości	173,6	26,7	9,0	13,5	110,3	39,7	70,6	9,9	4,2
od lokali	143,4	20,1	11,7	8,3	103,3	34,5	68,8	0,0	—
od kopalń	39,2	12,4	—	—	16,8	4,4	12,4	10,0	—
od publ. zabaw, rozrywek i widowisk	27,7	1,9	5,6	2,4	17,8	5,2	12,6	0,0	—
od spożycia w zakładach gastronomicznych	61,4	3,9	9,4	3,6	42,5	12,4	30,1	5,0	—
hotelowy	5,8	0,0	1,3	0,9	3,6	0,5	3,1	0,0	—
od reklam	7,5	0,3	0,8	0,1	5,3	1,9	3,4	1,0	—
od prawa polowania	0,7	0,1	—	—	0,1	0,0	0,1	0,5	—
od psów	9,5	0,3	0,6	0,9	5,3	1,6	3,7	2,1	—
inne	18,3	2,9	0,8	3,0	11,5	1,7	9,8	0,1	—
Dotacje	751,6	127,1	42,9	49,3	258,3	82,1	176,2	274,0	0,0
Inne	47,5	19,1	4,5	2,7	16,6	7,7	8,9	4,1	0,5

a Dane nieostateczne bez późniejszych zmian, wprowadzonych przez władze zwierzchnie samorządu terytorialnego.

Źródło: Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie zbiorczych zestawień Wydziałów Wojewódzkich, nadesłanych do Kancelarii Rady Państwa.

TABL. 17. BUDŻETY INWESTYCYJNE ZWIĄZKÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1950 R.

Rodzaje wydatków i dochodów (Działy budżetowe)	Ogółem	Gminy	M. st. Warszawa	M. Łódź	Miasta			Powiatowe	Wojewódz.
					razem	niewydzielone	wydzielone	związki samorządowe	
	w milionach złotych								
Wydatki									
Ogółem 1948	425,6	50,2	96,4	19,6	202,0	54,8	147,2	48,3	9,1
1949	592,1	79,8	142,0	46,9	209,2	56,9	152,3	100,8	13,4
1950	**640,4**	**142,6**	**113,8**	**39,8**	**197,7**	**87,5**	**110,2**	**139,2**	**7,3**
Zarząd ogólny	11,8	0,8	5,0	1,9	2,0	0,3	1,7	2,1	—
Majątek i przedsiębiorstwa	48,2	8,4	—	0,4	24,5	12,6	11,9	8,8	6,1
Urządzenia osiedli	133,1	19,3	26,4	14,2	59,2	32,3	26,9	12,9	1,1
Drogi, ulice i place	173,5	30,5	47,5	7,2	36,7	10,7	26,0	51,6	—
Oświata	187,2	77,8	20,8	8,2	46,8	26,6	20,2	33,6	—
Kultura i sztuka	15,3	2,5	2,1	1,2	6,7	1,6	5,1	2,8	—
Zdrowie publiczne	47,6	2,5	7,9	3,4	10,5	2,3	8,2	23,3	—
Opieka społeczna	18,7	0,3	4,1	3,3	8,0	1,0	7,0	3,0	0,0
Popieranie wytwórczości i zaopatrzenie	5,0	0,5	—	—	3,3	0,1	3,2	1,1	0,1

a Ob. uwagę *a* i źródło str. 108.

(dok. str. 108)

TABL. 17. BUDŻETY INWESTYCYJNE ZWIĄZKÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1950 R.[a] (dok.)

Rodzaje wydatków i dochodów (Działy budżetowe)		Ogółem	Gminy	M. st. Warszawa	M. Łódź	Miasta razem	Miasta niewydzielone	Miasta wydzielone	Powiatowe związki samorządowe	Wojewódz. związki samorządowe
		w milionach złotych								
		Dochody								
Ogółem	1948	364,7	39,8	96,4	19,6	169,8	48,8	121,0	32,9	6,2
	1949	537,0	65,9	142,0	46,1	200,2	50.1	150,1	70,4	12,4
	1950	640,4	142.6	113,8	39.8	197,7	87.5	110.2	139,2	7,8
Dotacje		341,9	65,5	99,1	13,2	84,9	37,9	47,0	73,4	5,8
Pożyczki		2,7	0,1	—	—	2,6	1,7	0,9	—	—
Środki własne		295,8	77,0	14,7	26,6	110,2	47,9	62,3	65,8	1,5

a Dane nieostateczne bez późniejszych zmian, wprowadzonych przez władze zwierzchnie samorządu terytorialnego.

Źródło: Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie zbiorczych zestawień Wydziałów Wojewódzkich nadesłanych do Kancelarii Rady Państwa

TABL. 18. ZAKŁADY I PRZEDSIĘBIORSTWA SAMORZĄDOWE W 1948 R.[a] Według zamknięć rachunkowych

Rodzaje zakładów i przedsiębiorstw	Liczba zakładów i przedsiębiorstw								
	Ogółem	Gminy	M. st. Warszawa	M. Łódź	Miasta razem	Miasta niewydzielone	Miasta wydzielone	Powiatowe związki samorządowe	Wojewódz. związki samorządowe
Zakłady	**1 685**	**147**	**56**	**37**	**563**	**310**	**253**	**827**	**55**
Szpitale	398	5	17	14	110	50	60	236	16
Ośrodki zdrowia	421	42	—	—	88	69	19	291	—
Zakłady opiekuńcze	249	4	18	17	140	44	96	48	22
Teatry	30	1	4	—	23	5	18	2	—
Biblioteki	396	86	—	—	117	78	39	190	3
Muzea	12	—	—	—	7	4	3	2	3
Ogrody zoologiczne	4	—	1	1	1	—	1	1	—
Gimnazja i licea	50	6	—	—	21	18	3	22	1
Inne zakłady	125	3	16	5	56	42	14	35	10
Przedsiębiorstwa	**2 914**	**219**	**81**	**23**	**2 428**	**1 901**	**527**	**134**	**29**
Wodociągi i kanalizacje	356	34	1	1	317	250	67	3	—
Zakłady komunikacyjne	61	2	1	2	37	16	21	19	—
Gazownie	195	5	1	1	186	150	36	—	—
Zakłady oczyszczania miasta	182	2	1	1	178	130	48	—	—
Rzeźnie	502	44	1	1	455	392	63	1	—
Cegielnie, klinkiernie, betoniarnie	115	6	—	2	84	56	28	22	1
Zarządy nieruchomości	372	47	—	1	324	274	50	—	—
Przedsiębiorstwa przemysłowo-handlowe	273	21	—	—	222	150	72	29	1
Majątki rolne	361	10	61	10	209	157	52	45	26
Inne przedsiębiorstwa	499	48	15	4	416	326	90	15	1

a Bez zakładów i przedsiębiorstw nieposiadających budżetów wydzielonych z budżetów administracyjnych związków samorządowych.

Źródło: Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie zbiorczych zestawień Wydziałów Wojewódzkich, nadesłanych do Kancelarii Rady Państwa.

TABL. 19. WYDATKI I DOCHODY ZAKŁADÓW I PRZEDSIĘBIORSTW SAMORZĄDOWYCH W 1948 R.[a]

Na podstawie zamknięć rachunkowych

Rodzaje zakładów i przedsiębiorstw	Wydatki zwyczajne[b]	Dochody zwyczajne[c]	Niedobory[d]	Nadwyżki[d]	Wydatki nadzwyczajne	Dochody nadzwyczajne: ogółem	Dochody nadzwyczajne: własne	Dochody nadzwyczajne: pożyczki	Dochody nadzwyczajne: dotacje
	w milionach złotych								
Zakłady	**332,7**	**246,7**	**88,5**	**2,2**	**25,2**	**24,8**	**12,7**	**0,1**	**12,0**
Szpitale	226,4	189,8	38,2	1,3	17,6	17,2	9,7	0,0	7,5
Ośrodki zdrowia	15,8	7,3	8,6	0,1	1,1	1,0	0,8	—	0,2
Zakłady opiekuńcze	33,7	12,8	21,0	0,1	3,2	3,3	1,2	0,1	2,0
Teatry	12,8	7,7	5,1	0,0	0,0	0,0	—	—	0,0
Biblioteki	9,1	2,8	6,3	0,0	0,6	0,7	0,5	0,0	0,2
Muzea	0,8	0,2	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	—	0,0
Ogrody zoologiczne	1,4	0,9	0,5	—	0,2	0,1	—	—	0,1
Gimnazja i licea	3,8	2,5	1,4	0,0	0,2	0,2	0,1	—	0,1
Inne zakłady	28,9	22,7	6,9	0,7	2,3	2,3	0,4	—	1,9
Przedsiębiorstwa	**817,6**	**863,9**	**49,0**	**94,5**	**173,8**	**167,0**	**62,4**	**82,2**	**22,4**
Wodociągi i kanalizacje	98,9	93,1	10,5	4,6	32,4	32,4	13,4	13,8	5,2
Zakłady komunikacyjne	220,2	231,6	1,1	12,3	51,2	51,2	24,9	25,3	1,0
Gazownie	95,9	103,5	3,0	10,6	28,1	25,8	7,3	17,4	1,1
Zakłady oczyszczania miasta	47,8	38,0	10,4	0,4	4,4	4,2	1,4	0,6	2,2
Rzeźnie	46,8	66,1	0,3	19,4	13,4	13,1	3,6	9,5	0,0
Cegielnie klinkiernie, betoniarnie	22,3	23,1	1,4	2,2	1,9	2,1	0,7	1,4	0,0
Zarządy nieruchomości	111,6	105,2	9,2	2,8	25,2	22,1	2,3	7,9	11,9
Przedsiębiorstwa przemysłowo-handlowe	52,4	62,0	1,9	11,5	6,8	5,9	3,4	2,3	0,2
Majątki rolne	44,9	43,0	8,4	6,5	3,1	3,1	0,7	2,3	0,1
Inne przedsiębiorstwa	76,8	98,3	2,8	24,2	7,3	7,1	4,7	1,7	0,7

a Bez zakładów i przedsiębiorstw nieposiadających budżetów wydzielonych z budżetów administracyjnych związków samorządowych. *b* Bez przelewów nadwyżek do budżetów administracyjnych związków samorządowych. *c* Bez dopłat z budżetów administracyjnych związków samorządowych *d* Dla niektórych zakładów i przedsiębiorstw łącznie z budżetami nadzwyczajnymi.

Źródło: Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie zbiorczych zestawień Wydziałów Wojewódzkich, nadesłanych do Kancelarii Rady Państwa.

TABL. 20. ZAKŁADY SAMORZĄDOWE W 1950 R.[a]

Według budżetów

Rodzaje zakładów		Liczba zakładów: Ogółem	Gminy	M. st. Warszawa	M. Łódź	Miasta: razem	Miasta: niewydzielone	Miasta: wydzielone	Powiatowe związki samorządowe	Wojewódz. związki samorządowe
Ogółem	1949	2 203	322	39	32	769	399	370	1 008	33
	1950	**2 261**	**51**	**63**	**28**	**540**	**168**	**372**	**1 577**	**2**
Zakłady lecznicze		383	5	17	13	93	32	61	255	—
Ośrodki zdrowia		1 382	31	15	5	181	39	142	1 150	—
Zakłady opiekuńcze		346	10	6	8	180	63	117	142	—
Inne zakłady i urządzenia		150	5	25	2	86	34	52	30	2

a Bez zakładów nieposiadających budżetów wydzielonych z budżetów administracyjnych związków samorządowych

Źródło. Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie zbiorczych zestawień Wydziałów Wojewódzkich, nadesłanych do Kancelarii Rady Państwa.

TABL. 21. WYDATKI I DOCHODY ZWYCZAJNE ZAKŁADÓW SAMORZĄDOWYCH W 1950 R.[a]
Na podstawie budżetów

Rodzaje zakładów	Wydatki[b]	Dochody[c]	Niedobory	Nadwyżki
	w milionach złotych			
Ogółem 1949	563,0	464,1	99,8	0,9
1950	644,1	515,0	129,9	0,8
Zakłady lecznicze	405,3	403,1	2,5	0,3
Ośrodki zdrowia	142,9	54,7	88,2	—
Zakłady opiekuńcze	58,8	26,0	32,8	0,0
Inne zakłady i urządzenia	37,1	31,2	6,4	0,5

a Bez zakładów nieposiadających budżetów wydzielonych z budżetów administracyjnych związków samorządowych. *b* Bez przelewów nadwyżki do budżetów administracyjnych związków samorządowych. *c* Bez dopłat z budżetów administracyjnych związków samorządowych.

Uwaga. Wydatki i dochody inwestycyjne zakładów objęte są budżetami administracyjnymi związków samorządowych.

Źródło: Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie zbiorczych zestawień Wydziałów Wojewódzkich, nadesłanych do Kancelarii Rady Państwa.

TABL. 22. PRZEDSIĘBIORSTWA SAMORZĄDOWE W 1950 R.[a]
Według planów finansowo-gospodarczych

Rodzaje przedsiębiorstw	Liczba przedsiębiorstw								
	Ogółem	Gminy	M. st. Warszawa	M. Łódź	Miasta			Powiatowe	Wojewódzkie
					razem	niewydzielone	wydzielone	związki samorządowe	
Ogółem 1949	2 922	343	14	20	2 412	1 901	511	116	17
1950	1 995	194	18	18	1 726	1 310	416	49	—
Wodociągi i kanalizacje	302	20	1	1	279	220	59	1	—
Zakłady komunikacyjne	40	—	1	1	34	12	22	4	—
Gazownie	181	4	1	1	175	143	32	—	—
Zakłady oczyszczania miasta	197	5	1	1	190	136	54	—	—
Rzeźnie	262	34	—	—	228	213	15	—	—
Cegielnie, klinkiernie, betoniarnie	100	9	—	2	71	41	30	18	—
Zarządy nieruchomości	467	78	1	1	387	325	62	—	—
Majątki rolne	131	20	1	1	105	71	34	4	—
Inne przedsiębiorstwa	315	24	7	5	257	149	108	22	—

a Bez przedsiębiorstw, których plany finansowo-gospodarcze objęte są budżetami administracyjnymi związków samorządowych.

Źródło: Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie zbiorczych zestawień Wydziałów Wojewódzkich, nadesłanych do Kancelarii Rady Państwa.

TABL. 23. WYDATKI I DOCHODY SAMORZĄDOWEGO FUNDUSZU WYRÓWNAWCZEGO W 1949 R. [a]

Dochody	Miliony zł	Wydatki	Miliony zł
Ogółem[b]	557,0	Ogółem[b]	498,9
Pozostałość z 1948	185,3	Dotacje dla związków samorządowych ogółem	478,6
Udziały w podatkach:	363,2	na zrównoważenie budżetów 1949:	329,1
obrotowym[c]	200,7	gmin wiejskich i miast niewydziel.	119,7
gruntowym[d]	162,5	powiatowych związków samorząd.	26,8
		miast wydzielonych	182,3
Zwroty pożyczek i odsetki	4,1	wojewódzkich związków samorząd.	0,3
		na inne cele[e]	149,5
Różne	4,4	Pożyczki dla związków samorządowych	14,4
		Koszty administracyjne Samorządowego Funduszu Wyrównawczego i koszty gestii Banku Komunalnego	0,9

a Samorządowy Fundusz Wyrównawczy powołany został ustawą z dn. 9 marca 1948 r. (Dz. Urz. R.P. Nr 16, poz. 111). *b* Rzeczywiste. *c* Według stanu w dn. 13. X 1949 r. *d* Według stanu na dzień 30 XI 1949 r. *e* Na pokrycie niedoborów budżetowych za lata ubiegłe, na akcje poprawy warunków bytu klasy robotniczej, na elektryfikacje i melioracje na straty w przedsiębiorstwach samorządowych i na zwroty emerytur.

Źródło: Kancelaria Rady Państwa.

TABL. 24. PRACOWNICY ZWIĄZKÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Rodzaje związków samorządowych	Ogółem		Administracja		Zakłady		Przedsiębiorstwa	
	Stan faktyczny w dn. 1. VII 1949	Etaty na 1950	Stan faktyczny w dn. 1. VII 1949	Etaty na 1950	Stan faktyczny w dn. 1. VII 1949	Etaty na 1950	Stan faktyczny w dn. 1. VII 1949	Etaty na 1950
Ogółem	211 049	246 969	102 176	106 220	35 269	44 009	73 604	96 740
M. st. Warszawa	20 380	29 212	5 088	5 371	4 396	4 704	10 896	19 137
M. Łódź	18 053	23 971	4 785	5 786	2 055	2 677	11 213	15 508
Wojewódzkie związki samorządowe	283	246	268	241	15	5	—	—
Powiatowe związki samorządowe	31 332	36 719	14 022	14 076	16 059	21 271	1 251	1 372
Miasta ogółem	102 612	117 014	40 593	42 054	12 371	14 953	49 648	60 007
niewydzielone	25 202	26 660	13 449	13 761	2 043	2 179	9 710	10 720
wydzielone	77 410	90 354	27 144	28 293	10 328	12 774	39 938	49 287
Gminy	38 389	39 807	37 420	38 692	373	399	596	716

Źródło: Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie zbiorczych zestawień Wydziałów Wojewódzkich nadesłanych do Kancelarii Rady Państwa.

D. UBEZPIECZENIA GOSPODARCZE

TABL. 25. UBEZPIECZENIA PRZYMUSOWE OD OGNIA
Stan w dn 31. XII

A. Ubezpieczenia budynków[a]

Oddziały P.Z.U.W.	1948	1949	1948	1949	1948	1949	1948	1949	1948	1949[b]
	Liczba ubezpieczonych				Suma ubezpieczenia		Składka przypisana		Suma odszkodowań przyznanych	
	nieruchomości		budynków							
	w tysiącach				w milionach złotych					
Ogółem	**3 283**	**3 326**	**8 804**	**8 946**	**57 563,2**	**73 942,9**	**105,2**	**138,0**	**33,9**	**51,5**
Białystok	153	163	429	459	1 503,1	2 092,3	6,1	8,0	1,7	3,5
Bydgoszcz	144	147	499	500	3 049,0	3 865,7	5,1	6,2	2,1	2,8
Gdańsk	87	88	228	227	2 179,9	2 708,3	2,1	2,9	1,4	1,6
Katowice	168	175	421	433	4 708,7	5 990,8	3,7	4,7	1,0	0,9
Kielce	266	279	653	679	2 446,5	3 266,5	9,1	11,7	2,9	4,7
Kraków	352	355	734	736	4 738,2	5 736,8	10,7	12,7	2,1	3,1
Lublin	321	306	858	803	2 653,6	3 296,0	12,8	14,5	3,4	5,8
Łódź	297	299	850	855	3 664,6	4 752,3	10,2	13,4	3,0	5,9
Olsztyn	75	81	228	245	2 043,3	2 890,9	2,3	3,3	1,7	2,0
Opole	109	114	323	337	3 812,3	5 306,1	3,3	4,2	0,9	1,1
Poznań	321	329	1 099	1 091	7 163,5	8 945,0	9,4	11,7	3,5	5,3
Rzeszów	266	272	570	579	2 739,0	3 242,9	8,5	9,5	1,6	2,0
Szczecin	120	129	409	426	3 855,7	4 964,6	3,8	5,2	2,2	4,2
Warszawa	326	354	829	899	4 130,4	5 363,5	11,2	15,7	3,3	5,2
Wrocław	228	235	674	677	8 875,4	11 521,2	6,9	9,3	3,1	3.4

B. Ubezpieczenia ruchomości (rolnych i domowych)[c]

Oddziały P.Z.U.W.	1948	1949	1948	1949	1948	1949	1948	1949[b]
	Liczba ubezpieczonych gospodarstw rolnych		Suma ubezpieczenia		Składka przypisana		Suma odszkodowań przyznanych	
	w tysiącach		w milionach złotych					
Ogółem	**1 857**	**2 851**	**10 641,2**	**28 561,6**	**39,3**	**92,8**	**10,7**	**25,5**
Białystok	105	164	743,4	1 665,6	2,4	6,3	0,5	1,5
Bydgoszcz	49	137	436,1	2 927,8	1,5	8,7	0,6	2,1
Gdańsk	6	50	49,0	795,1	0,1	2,1	0,1	0,7
Katowice	24	89	77,8	748,3	0,3	1,9	0,1	0,4
Kielce	271	299	1 463,4	2 033,2	5,7	7,7	1,8	2,5
Kraków	272	323	1 307,4	2 981,6	4,8	10,3	1,0	1,9
Lublin	285	323	1 543,6	2 133,9	6,0	8,1	1,8	2,7
Łódź	288	315	1 731,7	2 590,5	6,8	10,0	1,7	3,1
Olsztyn	16	17	143,1	256,3	0,4	0,6	0,1	0,2
Opole	—	80	—	1 237,6	—	3,1	—	0,6
Poznań	80	267	517,3	3 937,5	2,0	10,9	0,8	4,0
Rzeszów	171	253	632,8	1 335,5	2,4	5,1	0,3	0,9
Szczecin	15	48	178,3	695,5	0,4	1,6	0,1	0,9
Warszawa	251	330	1 594,0	2 641,8	6,0	10,2	1,6	2,6
Wrocław	24	156	223,3	2 581,4	0,5	6,2	0,2	1,4

a Przymusem ubezpieczenia od ognia objęte są budynki na całym obszarze państwa. *b* Dane tymczasowe. *c* Przymusem ubezpieczenia od ognia objęte są ruchomości rolne i domowe w tych powiatach, w których przymus ubezpieczenia został uchwalony przez samorząd powiatowy.

TABL. 26. POŻARY BUDYNKÓW W DZIALE UBEZPIECZEŃ PRZYMUSOWYCH POWSZECHNEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

Oddziały P.Z.U.W.	Liczba pożarów		Liczba nieruchomości dotkniętych pożarem		Suma ubezpieczenia budynków dotkniętych pożarem		Suma odszkodowań przyznanych	
	1948	1949	1948	1949	1948	1949	1948	1949
					w milionach złotych			
Ogółem	**6 864**	**7 873**	**8 758**	**10 311**	**133,7**	**171,3**	**33,8**	**52,4**
Miasto	1 050	1 041	1 283	1 192	66,0	65,9	2,5	2,9
Wieś	5 814	6 832	7 475	9 119	67,7	105,4	31,3	49,5
Białystok	325	368	458	636	2,4	4,9	1,6	3,5
Miasto	32	39	51	59	0,4	0,5	0,1	0,1
Wieś	293	329	407	577	2,0	4,4	1,5	3,4
Bydgoszcz	513	579	570	615	8,4	26,6	2,1	2,8
Miasto	87	81	89	82	3,2	16,2	0,1	0,1
Wieś	426	498	481	533	5,2	10,4	2,0	2,7
Gdańsk	256	250	291	272	27,3	8,0	1,4	1,6
Miasto	74	74	77	78	24,6	4,8	0,1	0,2
Wieś	182	176	214	194	2,7	3,2	1,3	1,4
Katowice	267	279	351	317	13,9	8,8	1,0	0,9
Miasto	86	72	95	79	9,8	4,6	0,1	0,1
Wieś	181	207	256	238	4,1	4,2	0,9	0,8
Kielce	606	768	891	1 099	5,4	8,5	2,9	4,8
Miasto	69	69	91	96	1,6	1,9	0,1	0,3
Wieś	537	699	800	1 003	3,8	6,6	2,8	4,5
Kraków	593	659	721	785	7,2	14,7	2,1	3,1
Miasto	74	83	92	89	3,0	9,2	0,2	0,2
Wieś	519	576	629	696	4,2	5,5	1,9	2,9
Lublin	578	557	895	1 030	5,0	8,0	3,4	5,8
Miasto	53	46	70	83	1,2	1,8	0,2	0,2
Wieś	525	511	825	947	3,8	6,2	3,2	5,6
Łódź	687	873	945	1 316	9,7	13,7	3,0	5,8
Miasto	108	114	166	135	5,3	4,9	0,4	0,3
Wieś	579	759	779	1 181	4,4	8,8	2,6	5,5
Olsztyn	183	190	202	235	5,8	4,5	1,7	2,1
Miasto	20	16	20	16	0,6	0,3	0,1	0
Wieś	163	174	182	219	5,2	4,2	1,6	2,1
Opole	210	219	238	239	4,3	8,6	0,9	1,2
Miasto	27	19	28	19	0,9	0,7	0,1	0,1
Wieś	183	200	210	220	3,4	7,9	0,8	1,1
Poznań	866	1 035	1 004	1 177	12,4	20,7	3,5	5,3
Miasto	163	161	198	176	4,3	7,4	0,3	0,2
Wieś	703	874	806	1 001	8,1	13,3	3,2	5,1
Rzeszów	402	420	484	545	6,0	4,7	1,6	2,1
Miasto	46	47	47	58	3,5	1,5	0,1	0,2
Wieś	356	373	437	487	2,5	3,2	1,5	1,9
Szczecin	306	336	361	408	5,3	10,4	2,2	4,1
Miasto	57	53	76	61	1,2	2,1	0,2	0,3
Wieś	249	283	285	347	4,1	8,3	2,0	3,8
Warszawa	628	892	878	1 165	7,3	14,6	3,3	5,8
Miasto	72	84	99	75	2,8	6,6	0,2	0,3
Wieś	556	808	779	1 090	4,5	8,0	3,1	5,5
Wrocław	444	448	469	472	13,3	14,6	3,1	3,5
Miasto	82	83	84	86	3,6	3,4	0,2	0,3
Wieś	362	365	385	386	9,7	11,2	2,9	3,2

Źródło: Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych

TABL. 27. UBEZPIECZENIA PRZYMUSOWE ZIEMIOPŁODÓW OD GRADOBICIA[a]

Stan w dn. 31 XII

Oddziały P.Z.U.W.	1948	1949	1948	1949	1948	1949	1948	1949
	Liczba gospodarstw		Suma ubezpieczenia		Składka przypisana		Suma odszkodowań przyznanych	
			w milionach złotych					
Ogółem	**45 127**	**866 791**	**178,5**	**985,4**	**4,8**	**28,7**	**2,6**	**33,7**
Gdańsk	—	47 421	—	152,5	—	1,1	—	4,0
Kielce	56 463	282 425	149,5	500,8	2,5	3,5	1,1	7,4
Łódź	88 664	315 701	129,0	564,2	2,3	3,9	1,5	3,8
Poznań	—	264 658	—	878,1	—	7,2	—	10,3
Rzeszów	—	177 241	—	373,4	—	2,8	—	1,6
Śląsk Katowice	—	91 272	—	128,5	—	1,0	—	0,5
Śląsk Opole	—	78 115	—	214,5	—	1,5	—	1,2
Warszawa	—	151 593	—	731,7	—	3,8	—	2,6
Wrocław	—	158 356	—	441,7	—	3,9	—	2,3

a Prowadzi Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych od 1 I 1948 r. na podstawie uchwał Wojewódzkich Rad Narodowych

TABL. 28. UBEZPIECZENIA UMOWNE RZECZOWE

Rodzaje ubezpieczeń Oddziały P.Z.U.W.	1948	1949	1948	1949	1948	1949
	Liczba polis wydanych		Składka przypisana		Odszkodowania przyznane[a]	
			w milionach złotych			
Ogółem	**1 668 483**[b]	**4 544 402**[b]	**238,9**	**364,8**	**98,3**	**175,7**
w gospodarce uspołecznionej	303 651	546 410	176,6	249,1		
w gospodarce nieuspołecznionej	364 782	3 997 992	62,3	115,7		
A. Według rodzajów ubezpieczeń						
Ubezpieczenia						
od ognia	375 700	240 215	64,3	93,7	17,8	32,6
od kradzieży[c]	78 164	143 871	29,8	44,5	7,5	6,6
od gradobicia	176 166	150 146	12,6	9,4	8,4	8,9
od odpowiedzialności prawno-cywilnej	446 464	928 837	4,3	6,3	2,1	3,2
od nieszczęśliwych wypadków	380 777	889 195	4,1	7,9	0,8	1,7
pojazdów mechanicznych[d]	23 417	38 649	14,2	19,7	5,6	8,7
od uszkodzenia szyb	1 828	2 900	0,3	0,3	0,1	0,2
na wypadek przerwy w pracy[e]	14	30	0,1	0,2	—	—
od uszkodzenia maszyn	57	62	0,3	0,1	0,1	0,0
od szkód wodociągowych[f]	7	15	0,0	0,0	—	—
transportowe	104 060	232 580	75,0	90,3	29,7	48,1
zwierząt na życie	361 888	2 666 394	31,0	90,4	24,1	64,5
zwierząt rzeźnych[h]	93 541	56 731	2,9	2,0	2,1	1,2

a Suma odszkodowań obejmuje sumy wypłacone w 1948 r. względnie 1949 r. oraz zarezerwowane do wypłaty w latach następnych. b Niektóre polisy obejmują więcej niż jeden rodzaj ubezpieczenia. c Wyłącznie od kradzieży z włamaniem i od rabunku. d Obejmują odpowiedzialność cywilną, nieszczęśliwe wypadki i uszkodzenia pojazdów mechanicznych. e Ubezpieczenia na pokrycie strat powstałych w związku z przerwą w normalnej pracy zakładu spowodowanej pożarem. f Ubezpieczenia na wypadek uszkodzenia instalacji wodociągowych. g Środki transportowe (casco) i towary (cargo). h Przed i po uboju.

(dok. str. 115)

TABL. 28. UBEZPIECZENIA UMOWNE RZECZOWE (dok.)

Rodzaje ubezpieczeń Oddziały P.Z.U.W.	1948	1949	1948	1949	1948	1949
	Liczba polis wydanych		Składka przypisana		Odszkodowania przyznane [a]	
			w milionach złotych			
B. Według oddziałów wojewódzkich						
Białystok	33 620	155 889	2,6	6,3	0,7	3,2
Bydgoszcz	122 512	281 001	12,4	16,4	6,7	8,9
Gdańsk	72 706	145 865	42,3	55,1	20,8	35,5
Katowice	154 719	200 959	21,7	30,3	7,9	11,1
Kielce	38 645	195 897	6,4	10,5	2,3	3,5
Kraków	256 821	490 129	14,9	20,3	8,0	12,7
Łódź	95 846	471 947	7,1	40,3	4,5	29,7
Lublin	177 719	314 852	24,7	14,6	7,0	8,0
Olsztyn	40 494	117 522	4,1	6,8	1,5	2,7
Opole	84 427	142 170	5,7	10,5	2,2	4,0
Poznań	206 810	805 619	18,0	34,4	8,5	15,9
Rzeszów	54 916	180 492	4,1	8,2	1,7	1,8
Szczecin	69 408	156 525	8,8	13,4	4,2	9,4
Warszawa	115 768	434 882	46,4	66,0	15,5	18,0
Wrocław	144 022	350 653	19,7	31,7	6,8	11,3

a Suma odszkodowań obejmuje sumy wypłacone w 1948 r. względnie 1949 r. oraz zarezerwowane do wypłaty w latach następnych.

TABL. 29. UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE [a]

Wyszczególnienie	1948	1949			
	Ogółem ubezpieczenia	Ogółem	Ubezpieczenia		
			jednostkowe	grupowe [b]	Społecznego Fund. Oszczędn. [c]
Liczba polis [d]	97 537	195 940	2 402	186 188	7 350
Suma ubezpieczeń w mil. zł [d]	81,9	242,3	6,5	190,3	45,5
Składka przypisana w tys. zł [d]	939,5	9 629,3	329,2	6 276,1	3 024,0
Należne wpisowe w tys. zł [e]	93,4	216,3	4,7	176,0	35,6
Zainkasowane składki i wpisowe w tys zł [e]	916,0	6 252,7			
Zgłoszone wypadki śmierci:					
Liczba polis [e]	158	613	12	594	7
Suma ubezpieczeń w tys. zł [e]	103,3	763,7	29,4	565,5	168,

a Ubezpieczenia życiowe prowadzone przez P.K.O. przejął P.Z.U.W., z dnia 1 I 1949 *b* Zbiorowe ubezpieczenia pracowników zakładów pracy oraz członków związków zawodowych i zrzeszeń. *c* Specjalne ubezpieczenia na życie zawierane w ramach ustawy o społecznym obowiązku oszczędzania (ustawa z dn. 30.I 1948 r. Dz. U. R. P. 1948 Nr 10 i rozporządzenie Min. Skarbu z dn. 12.VIII 1948 r. Dz. U. R. P. 1948 Nr. 41). *d* Stan w końcu okresu sprawozdawczego. *e* W ciągu roku sprawozdawczego.

DZIAŁ VIII. GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA

Źródło tablic 1 — 14: Zarządy miejskie i wydziały powiatowe

Tablice 1 — 15 obejmują zarejestrowany ruch budowlany w miastach i gminach wiejskich w 1949 r.

Tablice nie obejmują budynków wojskowych, bezpieczeństwa publicznego, większych budynków przemysłowych zatwierdzonych przez władze przemysłowe II i III instancji oraz grupy robót budowlanych mających charakter remontów. Z uwagi na niekompletność materiału sprawozdawczego faktyczny ruch budowlany jest większy, aniżeli wykazano w tablicach. Niekompletność materiałów jest spowodowana: budownictwem bezzezwoleniowym rejestrowanym w miarę ujawnienia, niedokładnym rejestrowaniem ruchu budowlanego przez poszczególnych sprawozdawców w budynkach zakończonych, rozbieżnością w czasie między formalnym stwierdzeniem zakończenia (będącym podstawą sprawozdawczości), a faktycznym ukończeniem, oraz nienadesłaniem sprawozdań za cały rok przez 9 miast, liczących poniżej 5 tys. mieszkańców i przez 3 Powiatowe Rady Narodowe (w odniesieniu do gmin wiejskich).

Na terenie m. st. Warszawy, oprócz wyżej podanych uwag, ma miejsce opóźnienie odnośnie zgłaszania do władz budowlanych względnie ujawniania przez inspekcje władz budowlanych budynków rozpoczętych i zakończonych. W związku z powyższym dane dla m. st. Warszawy za 1949 r. nie wykazują faktycznego wzrostu w stosunku do 1948 r., ponieważ liczby za rok 1949 są wynikiem rejestracji i ujawnienia przez inspekcje władz budowlanych w okresie od stycznia 1949 r. do lipca 1950 r., natomiast za rok 1948 od stycznia 1948 r. do września 1950 r.

TABL. 1. ZAREJESTROWANE BUDYNKI MIESZKALNE I NIEMIESZKALNE ROZPOCZĘTE W MIASTACH[a]

Rok rozpoczęcia budowy	Budynki mieszkalne								Budynki niemieszkalne			
	ogółem[b]				w tym nowe				ogółem[b]		w tym nowe	
	Liczba budynków	Kubatura w tys. m^3	Liczba[c] mieszkań	Liczba[c] izb mieszkalnych	Liczba budynków	Kubatura w tys. m^3	Liczba[c] mieszkań	Liczba[c] izb mieszkalnych	Liczba budynków	Kubatura w tys. m^3	Liczba budynków	Kubatura w tys. m^3
Ogółem												
1947	6 380	7 691	25 221	67 002	2 831	1 820	6 645	16 976	4 493	7 690	2 846	2 271
1948	7 571	9 791	33 122	88 286	4 255	3 709	12 571	33 413	5 059	8 999	3 628	3 435
1949	7 190	10 573	38 687	102 673	4 392	5 430	20 767	55 399	4 086	7 505	3 102	3 078
Z tego przypada na m. st. Warszawę												
1947	1 962	3 295	11 344	28 106	194	216	1 235	2 231	728	2 332	234	178
1948	1 160	2 464	8 530	20 902	207	511	2 102	5 130	411	2 033	152	411
1949	541	2 339	8 943	22 635	266	1 550	6 460	16 746	143	1 463	81	1 026

a Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 20 września 1950 r. *b* Budynki nowe, odbudowy, nadbudowy, dobudowy i przebudowy. *c* Mieszkania i izby mieszkalne w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych.

TABL. 2. ZAREJESTROWANE BUDYNKI ROZPOCZĘTE MIESZKALNE W MIASTACH W 1949 R.

Wyszczególnienie	Ogółem		Nowe budynki		Odbudowa		Przebudowa nadbudowa dobudowa	
	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3
Polska								
Ogółem ..... 1948 [b]	7 571	9 791	4 255	3 709	2 662 [a]	5 638	654	444
1949 [b]	7 190	10 573	4 392	5 430	2 215	4 672	583	471
1949 [c]	**7 117**	**10 303**	**4 372**	**5 344**	**2 165 [a]**	**4 502**	**580**	**457**
Budynki budowane przez:								
Państwo	1 744	6 038	697	3 362	929	2 456	118	220
Samorząd terytorialny	592	1 301	14	25	556	1 176	22	100
Spółdzielnie mieszkaniowe ...	31	239	7	66	23	170	1	3
Spółdzielnie inne	4	12	1	1	2	9	1	2
Osoby prywatne	4 632	2 490	3 636	1 844	565	523	431	123
Innych i niewiadomych	114	223	17	46	90	168	7	9
Budynki budowane w miastach:								
poniżej 5 tys. mieszk.	1 743	1 541	934	435	737	1 082	72	24
od 5—20 tys. mieszk. ...	2 036	1 855	1 486	1 015	385	742	165	98
od 20—50 tys. mieszk.	907	1 141	626	712	185	362	96	67
powyżej 50 tys. mieszk.	2 431	5 766	1 326	3 182	858	2 316	247	268
Województwa								
M. st. Warszawa	528	2 269	261	1 486	259 [a]	778	8	5
Warszawskie	486	246	433	217	32	20	21	9
Bydgoskie	226	117	161	76	24	29	41	12
Poznańskie	715	533	545	375	73	124	97	34
M. Łódź	263	161	186	114	13	10	64	37
Łódzkie	414	177	350	156	22	11	42	10
Kieleckie	339	455	290	399	20	19	29	37
Lubelskie	267	200	240	152	19	46	8	2
Białostockie	275	170	248	103	22	67	5	0
Olsztyńskie	168	191	12	10	156	181	—	—
Gdańskie	309	337	166	136	122	172	21	29
Koszalińskie	98	213	1	16	96	191	1	6
Szczecińskie	263	491	—	—	261	490	2	1
Zielonogórskie	229	386	7	11	220	359	2	16
Wrocławskie	534	1 256	6	4	504	1 154	24	98
Opolskie	138	323	7	12	127	305	4	6
Katowickie	1 035	2 169	746	1 540	149	502	140	127
Krakowskie	573	432	497	393	14	12	62	27
Rzeszowskie	257	177	216	144	32	32	9	1

a Liczba budynków i w przypadku częściowej odbudowy części budynków. *b* Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 20 września 1950 r. *c* Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 1 lipca 1950 r.

TABL. 3. ZAREJESTROWANE BUDYNKI ROZPOCZĘTE NIEMIESZKALNE W MIASTACH W 1949 R

Wyszczególnienie	Ogółem		Nowe budynki		Odbudowa		Przebudowa nadbudowa dobudowa	
	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3
Polska								
Ogółem ..... 1948[b]	5 059	8 999	3 628	3 435	953[a]	4 687	478	877
1949[b]	4 086	7 505	3 102	3 978	599	2 640	385	887
1949[c]	4 060	7 063	3 086	3 592	594[a]	2 614	380	857
Budynki budowane przez								
Państwo	1 173	4 668	686	2 192	300	1 772	187	704
Samorząd terytorialny ...	239	806	104	259	106	508	29	39
Spółdzielnie mieszkaniowe	3	12	3	12	—	—	—	—
Spółdzielnie inne	136	382	86	256	28	99	22	27
Osoby prywatne	2 398	645	2 151	528	129	87	118	30
innych niewiadomych	111	550	56	345	31	148	24	57
Budynki budowane w miastach:								
poniżej 5 tys. mieszk. ...	1 101	1 082	812	352	233	677	56	53
od 5—20 tys. mieszk. ...	1 231	1 215	1 022	652	134	486	75	77
od 20—50 tys. mieszk. ...	411	805	288	366	53	317	70	122
powyżej 50 tys. mieszk. ...	1 317	3 961	964	2 222	174	1 134	179	605
Województwa								
M. st. Warszawa	137	1 077	77	650	54[a]	370	6	57
Warszawskie	231	223	203	144	17	64	11	15
Bydgoskie	215	109	185	81	10	7	20	21
Poznańskie	603	490	514	308	28	146	61	36
M. Łódź	263	435	225	331	7	19	31	85
Łódzkie	211	78	190	67	13	5	8	6
Kieleckie	197	166	172	127	14	20	11	19
Lubelskie	188	191	171	166	10	18	7	7
Białostockie	278	276	246	208	27	58	5	10
Olsztyńskie	75	240	22	33	51	205	2	2
Gdańskie	209	712	113	249	71	426	25	37
Koszalińskie	48	157	16	41	30	116	2	0
Szczecińskie	126	530	62	173	60	328	4	29
Zielonogórskie	52	119	13	28	37	90	2	1
Wrocławskie	112	546	33	56	65	441	14	49
Opolskie	113	329	42	125	53	194	18	10
Katowickie	430	948	304	517	17	34	109	397
Krakowskie	299	294	257	204	11	41	31	49
Rzeszowskie	273	143	241	84	19	32	13	27

a Liczba budynków i w przypadku częściowej odbudowy części budynków. *b* Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 20 września 1950 r. *c* Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 1 lipca 1950 r.

TABL. 4. MIESZKANIA I IZBY W ZAREJESTROWANYCH BUDYNKACH ROZPOCZĘTYCH MIESZKALNYCH I NIEMIESZKALNYCH W MIASTACH W 1949 R.

Wyszczególnienie	Ogółem w budynkach [a]				W tym w budynkach nowych			
	mieszkalnych		niemieszkalnych		mieszkalnych		niemieszkalnych	
	mieszkania	izby mieszkalne	mieszkania	izby mieszkalne	mieszkania	izby mieszkalne	mieszkania	izby mieszkalne
Polska								
Ogółem ..... 1948 [b]	30 443	83 102	2 679	5 184	11 744	31 890	827	1 523
1949 [b]	36 251	98 346	2 436	4 327	20 177	54 111	590	1 288
1949 [c]	35 535	96 199	2 430	4 252	19 812	53 245	587	1 284
Budynki budowane przez:								
Państwo	22 235	58 954	1 632	2 410	13 661	35 495	183	157
Samorząd terytorialny	4 050	11 215	236	562	101	216	16	47
Spółdzielnie mieszkaniowe ..	749	2 089	1	2	257	745	1	2
Spółdzielnie inne	34	95	54	90	1	6	2	4
Osoby prywatne	7 809	22 237	334	880	5 649	16 441	274	717
Innych i niewiadomych	658	1 609	173	308	143	342	111	157
Budynki budowane w miastach:								
poniżej 5 tys. mieszk. ...	5 195	14 701	1 425	2 036	1 524	3 966	104	234
od 5—20 tys. mieszk. ...	6 246	16 908	444	984	3 577	10 072	215	543
od 20—50 tys. mieszk. ...	3 918	10 924	110	299	2 562	6 989	22	45
powyżej 50 tys. miesz.	20 176	53 666	451	933	12 149	32 218	246	162
Województwa								
M. st. Warszawa	8 434	21 537	211	434	6 074	15 907	109	230
Warszawskie	955	2 418	61	125	816	2 132	35	70
Bydgoskie	384	1 159	44	88	246	761	18	44
Poznańskie	1 391	4 606	113	299	899	3 208	77	218
M. Łódź	579	1 243	36	42	367	845	35	41
Łódzkie	617	1 630	27	81	501	1 391	26	79
Kieleckie	1 714	4 318	34	62	1 517	3 909	31	49
Lubelskie	800	2 110	42	93	622	1 635	12	27
Białostockie	576	1 707	70	207	409	1 283	38	118
Olsztyńskie	704	1 985	520	656	41	116	2	5
Gdańskie	1 324	3 225	132	262	426	1 242	5	13
Koszalińskie	632	1 932	173	230	95	190	—	—
Szczecińskie	1 611	5 230	78	126	—	—	1	3
Zielonogórskie	1 233	3 500	47	106	26	74	3	8
Wrocławskie	3 858	10 591	348	568	15	40	—	—
Opolskie	961	2 671	112	231	46	100	9	9
Katowickie	7 990	20 827	115	200	5 819	15 336	86	152
Krakowskie	1 449	3 867	202	338	1 332	3 586	77	166
Rzeszowskie	623	1 643	65	104	564	1 490	23	52

a Budynki nowe, odbudowy, nadbudowy, dobudowy i przebudowy. *b* Na podstawie materiałów nadesłanych do dn 20 września 1950 r. *c* Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 1 lipca 1950 r.

TABL. 5. ZAREJESTROWANE BUDYNKI ROZPOCZĘTE W GMINACH WIEJSKICH W 1949 R.

Wyszczególnienie	Ogółem		Nowe budynki		Odbudowa		Przebudowa nadbudowa dobudowa	
	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3
A. Mieszkalne								
Polska								
Ogółem ..... 1949[a]	31 582[b]	9 739	28 542	8 382	1 883	1 068	1 157	289
1949[c]	**30 903[b]**	**9 402**	**27 930**	**8 088**	**1 849**	**1 046**	**1 124**	**273**
Budynki budowane przez:								
Państwo	1 575	1 824	817	1 138	728	656	30	30
Samorząd terytorialny	75	79	15	15	56	61	4	3
Spółdzielnie mieszkaniowe ...	3	0	—	—	3	0	—	—
Spółdzielnie inne	20	5	17	4	2	1	1	0
Osoby prywatne	29 198	7 475	27 054	6 912	1 058	327	1 086	236
Innych i niewiadomych	32	19	27	14	2	1	3	4
Województwa								
Warszawskie	3 169	763	2 982	719	97	26	90	18
Bydgoskie	1 071	294	986	269	51	18	34	7
Poznańskie	2 041	626	1 779	562	74	20	188	44
Łódzkie	2 784	654	2 657	629	62	13	65	12
Kieleckie	4 883	973	4 652	925	115	28	116	20
Lubelskie	2 585	539	2 453	508	58	10	74	21
Białostockie	1 928	398	1 732	352	158	40	38	6
Olsztyńskie	280	88	77	27	196	59	7	2
Gdańskie	367	132	295	105	64	24	8	3
Koszalińskie	28	9	5	3	22	6	1	0
Szczecińskie	245	214	11	11	234	203	—	—
Zielonogórskie	90	92	2	1	84	90	4	1
Wrocławskie	141	213	13	22	122	177	6	14
Opolskie	503	334	182	102	238	204	83	28
Katowickie	3 180	1 992	2 915	1 848	114	92	151	52
Krakowskie	4 674	1 395	4 376	1 340	83	19	215	36
Rzeszowskie	2 934	686	2 813	660	77	17	44	9
B. Niemieszkalne								
Polska								
Ogółem ..... 1949[a]	34 055[d]	11 018	30 924	9 531	1 613	1 026	1 518	461
1949[c]	**33 790[d]**	**10 885**	**30 718**	**9 431**	**1 579**	**998**	**1 493**	**456**
Budynki budowane przez:								
Państwo	646	818	321	461	268	252	57	105
Samorząd terytorialny	287	382	153	194	99	150	35	38
Spółdzielnie mieszkaniowe ...	5	3	—	—	4	3	1	0
Spółdzielnie inne	188	488	144	361	29	120	15	7
Osoby prywatne	32 568	9 112	30 019	8 345	1 173	466	1 376	301
Innych i niewiadomych	96	82	81	70	6	7	9	5
Województwa								
Warszawskie	3 507	960	3 255	863	106	57	146	40
Bydgoskie	2 054	832	1 906	749	95	62	53	21
Poznańskie	3 231	1 212	2 898	1 091	102	52	231	69
Łódzkie	3 953	1 050	3 782	1 003	72	24	99	23
Kieleckie	4 585	1 107	4 385	1 063	95	18	105	26
Lubelskie	2 914	992	2 740	934	79	32	95	26
Białostockie	1 947	474	1 778	423	117	42	52	9
Olsztyńskie	270	153	161	72	98	76	11	5
Gdańskie	354	194	255	141	79	35	20	18
Koszalińskie	115	59	32	24	79	31	4	4
Szczecińskie	77	62	18	15	53	44	6	3
Zielonogórskie	87	50	41	18	43	31	3	1
Wrocławskie	180	306	76	77	96	205	8	24
Opolskie	635	655	280	409	225	195	130	51
Katowickie	1 696	690	1 480	587	64	35	152	68
Krakowskie	4 607	1 258	4 283	1 186	70	29	254	43
Rzeszowskie	3 578	831	3 348	776	106	30	124	25

a Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 20 września 1950 r. *b* Bez budynków mieszkalno-gospodarczych. *c* Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 1 lipca 1950 r. *d* Łącznie z budynkami mieszkalno-gospodarczymi.

TABL. 6. MIESZKANIA I IZBY W ZAREJESTROWANYCH BUDYNKACH ROZPOCZĘTYCH MIESZKALNYCH I NIEMIESZKALNYCH W GMINACH WIEJSKICH W 1949 R.

Wyszczególnienie	Ogółem w budynkach [a]				W tym w budynkach nowych			
	mieszkalnych		niemieszkalnych		mieszkalnych		niemieszkalnych	
	mieszkania	izby mieszkalne	mieszkania	izby mieszkalne	mieszkania	izby mieszkalne	mieszkania	izby mieszkalne
Polska								
Ogółem ..... 1949 [b]	43 296	101 495	4 330	9 516	38 802	90 445	3 625	7 868
1949 [c]	**42 244**	**98 707**	**4 302**	**9 419**	37 895	87 990	3 603	7 789
Budynki budowane przez:								
Państwo	7 179	18 463	398	998	4 907	12 634	72	145
Samorząd terytorialny	249	731	249	469	38	97	77	151
Spółdzielnie mieszkaniowe ..	3	6	2	4	—	—	—	—
Spółdzielnie inne	19	66	10	39	17	58	6	26
Osoby prywatne	34 745	79 263	3 632	7 881	32 892	75 053	3 438	7 441
Innych i niewiadomych	49	178	11	28	41	148	10	26
Województwa								
Warszawskie	4 582	9 235	377	676	4 389	8 826	349	608
Bydgoskie	1 280	3 462	637	1 719	1 177	3 208	612	1 661
Poznańskie	2 302	6 246	379	862	2 100	5 769	368	836
Łódzkie	3 456	7 959	321	735	3 351	7 771	304	698
Kieleckie	5 806	11 617	210	362	5 661	11 304	204	353
Lubelskie	2 802	5 854	298	613	2 731	5 719	265	554
Białostockie	2 049	5 408	125	346	1 871	4 820	59	160
Olsztyńskie	431	1 136	39	91	104	309	10	24
Gdańskie	427	1 290	49	115	349	1 094	34	68
Koszalińskie	28	87	83	253	8	28	—	—
Szczecińskie	400	1 033	89	155	19	46	—	—
Zielonogórskie	412	1 110	20	51	3	7	—	—
Wrocławskie	794	1 813	45	153	114	172	4	8
Opolskie	1 085	2 818	149	371	385	949	47	142
Katowickie	7 399	18 588	204	485	6 967	17 581	161	389
Krakowskie	5 882	14 451	656	1 353	5 636	13 949	586	1 243
Rzeszowskie	3 109	6 600	621	1 079	3 030	6 438	600	1 045

a Budynki nowe, odbudowy, nadbudowy, dobudowy i przebudowy. *b* Na podstawie materiałów nadesłanych do dn 20 września 1950 r Na podstawie materiałów nadesłanych do dn 1 lipca 1950 r.

TABL. 7. ZAREJESTROWANE BUDYNKI MIESZKALNE I NIEMIESZKALNE ZAKOŃCZONE W MIASTACH [a]

Rok zakończenia budowy	Budynki mieszkalne								Budynki niemieszkalne			
	ogółem [b]				w tym nowe				ogółem [b]		w tym nowe	
	Liczba budynków	Kubatura w tys m^3	Liczba [c] mieszkań	Liczba [c] izb mieszkalnych	Liczba budynków	Kubatura w tys. m^3	Liczba [c] mieszkań	Liczba [c] izb mieszkaln.	Liczba budynków	Kubatura w tys. m^3	Liczba budynków	Kubatura w tys. m^3
Ogółem												
1947	2 930	2 785	10 047	26 397	983	468	2 159	4 658	3 018	2 686	1 790	716
1948	3 364	3 630	12 405	33 858	1 387	779	2 859	7 385	3 234	4 059	2 266	1 357
1949	3 591	5 627	20 233	52 205	1 455	1 694	6 515	16 884	2 488	3 753	1 788	1 453
Z tego przypada na m. st. Warszawę												
1947	1 136	1 198	4 498	11 841	75	42	473	593	633	523	114	55
1948	968	1 181	3 951	10 862	49	47	211	536	235	435	52	169
1949	573	1 503	5 238	13 641	81	476	1 818	4 800	123	213	37	40

a Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 20 września 1950 r. *b* Budynki nowe, odbudowy, nadbudowy, dobudowy i przebudowy. *c* Mieszkania i izby mieszkalne w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych

TABL. 8. ZAREJESTROWANE BUDYNKI ZAKOŃCZONE MIESZKALNE W MIASTACH W 1949 R.

Wyszczególnienie	Ogółem		Nowe budynki		Odbudowa		Przebudowa nadbudowa dobudowa	
	Budynki	Kubatura w tys m^3	Budynki	Kubatura w tys m^3	Budynki[a]	Kubatura w tys m^3	Budynki	Kubatura w tys m^3
Polska								
Ogółem 1948	3 364	3 630	1 387	779	1 677	2 665	300	186
1949[b]	3 591	5 627	1 455	1 694	1 803	3 707	333	226
1949[c]	3 565	5 480	1 454	1 694	1 778	3 560	333	226
Budynki budowane przez								
Państwo	988	3 089	226	1 091	677	1 871	85	127
Samorząd terytorialny ..	405	618	12	20	382	584	11	14
Spółdzielnie mieszkaniowe	44	317	3	16	41	301	—	—
Spółdzielnie inne	6	19	2	9	1	5	3	5
Osoby prywatne .	2 057	1 275	1 207	552	621	650	229	73
Innych niewiadomych	65	162	4	6	56	149	5	7
Budynki budow. w miastach:								
poniże 5 tys. mieszk. .	829	844	486	107	510	729	33	8
od 5—20 tys. mieszk. ...	743	781	407	267	262	469	74	45
od 20—50 tys. mieszk. ...	404	602	240	218	103	349	61	35
powyże 50 tys. mieszk. .	1 589	3 253	521	1 102	303	2 013	165	138
Województwa								
Miasto Warszawa	568	1 469	81	476	480[a]	984	7	9
Warszawskie	171	65	145	59	17	5	9	1
Bydgoskie	137	106	76	28	32	72	29	6
Poznańskie	305	265	178	101	72	136	55	28
Miasto Łódź	174	95	104	38	28	34	42	23
Łódzkie	190	96	148	82	16	5	26	9
Kieleckie	98	112	70	66	13	18	15	28
Lubelskie	105	86	94	82	5	2	6	2
Białostockie	74	32	65	21	8	11	1	0
Olsztyńskie	103	99	4	1	99	98	—	—
Gdańskie	120	196	51	46	59	145	10	5
Koszalińskie	66	133	—	—	65	126	1	7
Szczecińskie	198	290	—	—	198	290	—	—
Zielonogórskie	186	286	5	6	181	280	—	—
Wrocławskie	287	631	5	2	274	619	8	10
Opolskie	66	220	1	0	62	214	3	6
Katowickie	469	1 093	234	514	147	502	88	77
Krakowskie	175	139	131	110	13	14	31	15
Rzeszowskie	73	67	62	62	9	5	2	0

a Liczba budynków i w przypadku częściowej odbudowy części budynków. b Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 30 września 1950 r. c Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 1 lipca 1950 r.

TABL. 9. ZAREJESTROWANE BUDYNKI ZAKOŃCZONE NIEMIESZKALNE W MIASTACH W 1949 R.

Wyszczególnienie	Ogółem		Nowe budynki		Odbudowa		Przebudowa nadbudowa dobudowa	
	Budynki	Kubatura w tys m^3	Budynki	Kubatura w tys m^3	Budynki[a]	Kubatura w tys m^3	Budynki	Kubatura w tys m^3
Polska								
Ogółem ..... 1948 [b]	3 234	4 059	2 266	1 357	630	2 280	338	422
1949 [b]	2 488	3 753	1 788	1 453	460	1 898	240	402
1949 [c]	2 475	3 732	1 781	1 445	455	1 885	239	402
Budynki budowane przez:								
Państwo	683	2 318	369	660	196	1 324	118	334
Samorząd terytorialny	138	529	49	184	73	316	16	29
Spółdzielnie mieszkaniowe .	1	1	1	1	—	—	—	—
Spółdzielnie inne	73	80	46	46	16	24	11	10
Osoby prywatne	1 529	647	1 288	499	154	133	87	15
Innych i niewiadomych ...	51	157	28	55	16	88	7	14
Budynki budowane w miastach:								
poniżej 5 tys. mieszk. ...	697	707	503	161	165	505	29	41
od 5—20 tys. mieszk.	620	518	479	196	92	279	49	43
od 20—50 tys. mieszk.	253	400	205	122	24	241	24	37
powyżej 50 tys. mieszk.	905	2 107	594	966	174	860	137	281
Województwa								
M. st. Warszawa	120	211	37	40	79[a]	153	4	18
Warszawskie	141	112	124	59	12	40	5	13
Bydgoskie	149	66	127	53	5	3	17	10
Poznańskie	434	483	347	217	46	237	41	29
M. Łódź	209	167	171	105	6	7	32	55
Łódzkie	118	37	108	31	8	2	2	4
Kieleckie	97	98	79	68	10	17	8	13
Lubelskie	106	38	98	22	7	16	1	0
Białostockie	84	90	64	30	18	60	2	0
Olsztyńskie	49	154	9	5	40	149	—	—
Gdańskie	105	536	46	75	47	429	12	32
Koszalińskie	24	28	11	5	10	21	3	2
Szczecińskie	69	319	32	91	35	204	2	24
Zielonogórskie	35	94	11	24	22	68	2	2
Wrocławskie	60	278	12	6	38	238	10	34
Opolskie	48	78	13	8	26	47	9	23
Katowickie	292	486	198	314	24	47	70	125
Krakowskie	151	399	132	252	7	133	12	14
Rzeszowskie	184	58	162	40	15	14	7	4

a Liczba budynków i w przypadku częściowej odbudowy części budynków. *b* Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 20 września 1950 r. *c* Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 1 lipca 1950 r.

TABL. 10. MIESZKANIA I IZBY W ZAREJESTROWANYCH BUDYNKACH ZAKOŃCZONYCH MIESZKALNYCH I NIEMIESZKALNYCH W MIASTACH W 1949 R.

Wyszczególnienie	Ogółem w budynkach [a]				W tym w budynkach nowych			
	mieszkalnych		niemieszkalnych		mieszkalnych		niemieszkalnych	
	mieszkania	izby mieszkalne	mieszkania	izby mieszkalne	mieszkania	izby mieszkalne	mieszkania	izby mieszkalne
Polska								
Ogółem ..... 1948 [b]	11 281	31 711	1 124	2 147	2 692	7 031	167	354
1949 [b]	18 753	49 682	1 480	2 523	6 362	16 526	153	358
1949 [c]	18 620	49 330	1 450	2 437	6 361	16 524	150	350
Budynki budowane przez								
Państwo	10 767	28 247	1 026	1 505	4 378	11 021	21	52
Samorząd terytorialny	2 089	5 910	149	325	54	161	11	34
Spółdzielnie mieszkaniowe ..	1 062	2 992	—	—	74	202	—	—
Spółdzielnie inne	58	156	1	2	34	86	1	2
Osoby prywatne	4 097	11 011	183	418	1 798	5 019	110	243
Innych i niewiadomych	547	1 014	91	187	23	35	7	19
Budynki budowane w miastach:								
poniżej 5 tys. mieszk. ...	2 783	8 048	774	1 136	425	1 073	43	102
od 5 — 20 tys. mieszk. ...	2 565	6 585	325	547	955	2 414	44	94
od 20 — 50 tys. mieszk. ...	1 999	4 892	50	139	721	1 920	16	32
powyżej 50 tys. mieszk. ...	11 273	29 805	301	615	4 260	11 117	17	122
Województwa								
M. st. Warszawa	4 988	13 138	153	262	1 811	4 782	7	18
Warszawskie	306	752	35	72	266	665	12	22
Bydgoskie	333	987	17	50	106	303	16	45
Poznańskie	718	2 136	71	160	261	887	17	47
M. Łódź	394	829	9	18	138	328	5	12
Łódzkie	313	829	8	18	226	650	8	18
Kieleckie	411	1 006	8	25	247	666	4	11
Lubelskie	259	640	26	53	240	595	3	7
Białostockie	137	370	49	96	96	273	6	25
Olsztyńskie	344	997	298	369	5	13	—	—
Gdańskie	710	1 958	111	211	158	369	2	8
Koszalińskie	359	1 180	44	105	—	—	—	—
Szczecińskie	1 045	3 352	50	91	—	—	—	—
Zielonogórskie	920	2 717	25	44	12	41	2	5
Wrocławskie	1 957	5 288	356	535	11	27	—	—
Opolskie	762	1 427	66	94	3	3	9	9
Katowickie	3 874	9 844	35	92	2 123	5 306	25	57
Krakowskie	494	1 170	33	70	399	960	22	42
Rzeszowskie	296	710	56	72	259	656	12	24

a Budynki nowe, odbudowy, nadbudowy, dobudowy i przebudowy. *b* Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 20 września 1950 r. *c* Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 1 lipca 1950 r.

TABL. 11. ZAREJESTROWANE BUDYNKI ZAKOŃCZONE MIESZKALNE W GMINACH WIEJSKICH W 1949 R.

Wyszczególnienie	Ogółem[a]		Nowe budynki		Odbudowa		Przebudowa nadbudowa dobudowa	
	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3
Polska								
Ogółem 1949[b]	14 948	4 465	13 103	3 628	1 223	696	622	141
1949[c]	**14 863**	**4 439**	**13 037**	**3 613**	**1 208**	**686**	**618**	**140**
Budynki budowane przez:								
Państwo	833	964	254	475	560	477	19	12
Samorząd terytorialny	30	39	5	10	25	29	—	—
Spółdzielnie mieszkaniowe	3	0	—	—	3	0	—	—
Spółdzielnie inne	1	0	—	—	—	—	1	0
Osoby prywatne	13 980	3 425	12 766	3 120	618	179	596	126
Innych i niewiadomych	16	11	12	8	2	1	2	2
Województwa								
Warszawskie	1 654	378	1 549	350	50	18	55	10
Bydgoskie	503	133	466	123	24	8	13	2
Poznańskie	1 013	302	840	260	56	15	117	27
Łódzkie	1 353	302	1 274	287	39	9	40	6
Kieleckie	2 219	446	2 116	427	56	11	47	8
Lubelskie	1 242	248	1 163	233	24	6	55	9
Białostockie	1 032	203	892	168	120	32	20	3
Olsztyńskie	141	38	45	15	93	22	3	1
Gdańskie	112	42	80	27	30	14	2	1
Koszalińskie	22	6	2	1	19	5	1	0
Szczecińskie	221	189	1	5	220	184	—	—
Zielonogórskie	85	65	2	3	81	62	2	0
Wrocławskie	74	88	3	8	68	76	3	4
Opolskie	350	246	107	63	171	158	72	25
Katowickie	1 513	875	1 375	806	50	41	88	28
Krakowskie	1 853	537	1 726	512	47	12	80	13
Rzeszowskie	1 476	341	1 396	325	60	13	20	3

a Bez budynków mieszkalno-gospodarczych. *b* Na podstawie materiałów nadesłanych do dnia 20 września 1950 r *c* Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 1 lipca 1950 r.

TABL. 12. ZAREJESTROWANE BUDYNKI ZAKOŃCZONE NIEMIESZKALNE W GMINACH WIEJSKICH W 1949 R.

Wyszczególnienie	Ogółem[a]		Nowe budynki		Odbudowa		Przebudowa nadbudowa dobudowa	
	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3
Polska								
Ogółem 1949[b]	22 209	7 168	20 010	6 124	1 172	736	1 027	308
1949[c]	**22 079**	**7 117**	**19 913**	**6 100**	**1 145**	**710**	**1 021**	**307**
Budynki budowane przez:								
Państwo	441	511	197	246	206	189	38	76
Samorząd terytorialny	128	107	48	28	63	63	17	16
Spółdzielnie mieszkaniowe	5	3	—	—	4	3	1	0
Spółdzielnie inne	92	401	61	283	21	114	10	4
Osoby prywatne	21 364	6 055	19 567	5 508	849	341	948	206
Innych i niewiadomych	49	40	40	35	2	0	7	5

a Łącznie z budynkami mieszkalno-gospodarczymi. *b* Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 20 września 1950 r. *c* Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 1 lipca 1950 r.

(dok. str. 126)

TABL. 12. ZAREJESTROWANE BUDYNKI ZAKOŃCZONE NIEMIESZKALNE W GMINACH WIEJSKICH W 1949 R. (dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem[a]		Nowe budynki		Odbudowa		Przebudowa nadbudowa dobudowa	
	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3	Budynki	Kubatura w tys. m^3
Województwa								
Warszawskie	2 378	674	2 196	596	74	44	108	34
Bydgoskie	1 025	385	938	343	59	29	28	13
Poznańskie	2 113	824	1 842	728	90	47	181	49
Łódzkie	2 480	639	2 369	614	47	14	64	11
Kieleckie	3 195	779	3 096	757	52	11	47	11
Lubelskie	1 816	702	1 706	674	54	15	56	13
Białostockie	1 066	251	932	210	100	35	34	6
Olsztyńskie	198	112	120	60	69	48	9	4
Gdańskie	178	93	128	67	46	25	4	1
Koszalińskie	71	34	21	15	48	18	2	1
Szczecińskie	68	60	12	13	51	44	5	3
Zielonogórskie	76	45	36	16	38	28	2	1
Wrocławskie	123	203	55	40	65	149	3	14
Opolskie	522	564	225	368	175	130	122	66
Katowickie	1 273	439	1 127	381	34	18	112	40
Krakowskie	2 907	739	2 701	683	58	33	148	23
Rzeszowskie	2 590	574	2 409	535	85	22	96	17

a Łącznie z budynkami mieszkalno-gospodarczymi.

TABL. 13. MIESZKANIA I IZBY W ZAREJESTROWANYCH BUDYNKACH ZAKOŃCZONYCH MIESZKALNYCH I NIEMIESZKALNYCH W GMINACH WIEJSKICH W 1949 R.

Wyszczególnienie	Ogółem w budynkach[a]				W tym w budynkach nowych			
	mieszkalnych		niemieszkalnych		mieszkalnych		niemieszkalnych	
	mieszkania	izby mieszkalne	mieszkania	izby mieszkalne	mieszkania	izby mieszkalne	mieszkania	izby mieszkalne
Polska								
Ogółem 1949[b]	20 382	46 839	1 937	4 272	17 638	39 894	1 520	3 308
1949[c]	**20 251**	**46 584**	**1 931**	**4 260**	17 539	39 725	1 518	3 306
Budynki budowane przez:								
Państwo	3 297	8 745	283	699	1 724	4 536	56	91
Samorząd terytorialny	110	304	117	209	19	46	13	30
Spółdzielnie mieszkaniowe	3	6	2	4	—	—	—	—
Spółdzielnie inne	—	—	2	8	—	—	2	8
Osoby prywatne	16 790	37 428	1 526	3 318	15 753	35 071	1 446	3 155
Innych i niewiadomych	51	101	1	22	43	72	1	22
Województwa								
Warszawskie	2 467	4 742	166	358	2 333	4 487	149	308
Bydgoskie	641	1 553	256	622	602	1 448	246	605
Poznańskie	1 071	3 090	146	341	939	2 762	137	323
Łódzkie	1 735	3 761	149	323	1 664	3 645	138	306
Kieleckie	2 614	5 306	63	105	2 546	5 158	63	105
Lubelskie	1 428	2 908	255	511	1 385	2 818	249	502
Białostockie	1 155	2 966	71	213	1 018	2 501	26	72
Olsztyńskie	197	509	35	73	70	186	8	15
Gdańskie	132	385	17	59	89	268	10	22
Koszalińskie	22	70	54	162	2	8	—	—
Szczecińskie	311	765	94	155	—	—	—	—
Zielonogórskie	376	1 032	21	71	15	43	—	—
Wrocławskie	304	720	23	70	15	16	4	8
Opolskie	830	2 173	55	149	249	565	36	103
Katowickie	3 067	7 849	150	299	2 871	7 372	131	255
Krakowskie	2 338	5 566	164	345	2 234	5 374	120	296
Rzeszowskie	1 563	3 189	212	404	1 507	3 074	201	386

a Budynki nowe, odbudowy, nadbudowy, dobudowy i przebudowy. *b* Na podstawie materiałów nadesłanych do dn. 20 września 1950 r. *c* Na podstawie materiałów nadesłanych do dn 1 lipca 1950 r.

TABL. 14. STRUKTURA MIESZKAŃ W ZAREJESTROWANYCH BUDYNKACH MIESZKALNYCH I NIEMIESZKALNYCH W MIASTACH

Wyszczególnienie	Mieszkania						
	Ogółem	o liczbie izb					
		1	2	3	4	5	6 i więcej
	w odsetkach						
Budynki rozpoczęte							
1947	100	20,7	27,9	26,4	17,5	5,1	2,4
1948	100	18,1	27,3	33,0	16,0	3,6	2,0
1949	100	15,0	28,7	38,8	14,0	2,5	1,0
W tym m. st. Warszawa							
1947	100	27,6	27,2	22,9	16,3	4,0	2,0
1948	100	25,8	29,3	29,3	12,2	2,5	0,9
1949	100	12,3	34,4	40,3	11,8	1,0	0,2
Budynki zakończone							
1947	100	24,0	25,4	26,9	15,8	5,5	[illegible]
1948	100	18,3	29,3	29,9	15,3	4,9	[illegible]
1949	100	11,5	34,2	41,0	11,1	1,5	[illegible]
W tym m. st. Warszawa							
1947	100	26,4	21,9	27,9	15,9	5,3	[illegible]
1948	100	18,2	28,3	25,9	19,1	5,8	[illegible]
1949	100	13,3	40,7	38,1	15,1	1,8	[illegible]

TABL. 15. MIESZKANIA I IZBY ODDANE DO UŻYTKOWANIA PRZEZ ZAKŁAD OSIEDLI ROBOTNICZYCH W 1949 R.

Województwa	Ogólna kubatura budynków w tys. m^3	Liczba mieszkań	Liczba izb		Powierzchnia mieszkalna w m^2
			całych	półizb	
	Ogółem				
Ogółem	**3 652** [a]	**12 968**	**33 071**	**2 607**	**650 839**
M. st. Warszawa	820	3 184	6 835	1 327	146 841
Warszawskie	43	191	429	1	6 137
Bydgoskie	46	158	401	21	7 545
Poznańskie	150	549	1 352	258	25 615
M. Łódź	48	162	397	5	8 646
Łódzkie	6	22	48	—	929
Kieleckie	90	328	693	86	13 223
Lubelskie	36	126	277	48	5 797
Białostockie	12	36	84	—	1 906
Olsztyńskie	46	190	472	46	8 633
Gdańskie	224	879	2 345	238	43 438
Koszalińskie	17	61	167	—	2 590
Szczecińskie	166	490	1 691	38	35 118
Zielonogórskie	41	153	401	—	6 807
Wrocławskie	353	1 318	3 522	68	65 714
Opolskie	39	150	409	3	7 821
Katowickie	1 358	4 493	12 270	337	238 296
Krakowskie	116	303	900	24	18 346
Rzeszowskie	41	175	378	107	7 437

a Ogółem 1 739 budynków, z czego budownictwo własne 1 055 budynków i budownictwo nadzorowane 684 budynków.

(dok. str. 128)

TABL. 15. MIESZKANIA I IZBY ODDANE DO UŻYTKOWANIA PRZEZ ZAKŁAD OSIEDLI ROBOTNICZYCH W 1949 R. (dok.)

Województwa	Ogólna kubatura budynków w tys. m^3	Liczba mieszkań	Liczba izb		Powierzchnia mieszkalna w m^2
			całych	półizb	
Budownictwo własne Z. O. R.					
Ogółem	1 212[a]	4 512	11 575	1 320	208 045
M. st. Warszawa	238	1 024	2 072	521	41 606
Warszawskie	14	94	194	1	2 793
Bydgoskie	11	40	96	—	1 702
Poznańskie	74	330	769	193	13 956
M. Łódź	9	32	80	—	1 397
Łódzkie	—	—	—	—	—
Kieleckie	39	110	194	42	4 316
Lubelskie	—	—	—	—	—
Białostockie	—	—	—	—	—
Olsztyńskie	1[illegible]	77	216	—	3 138
Gdańskie	14[illegible]	552	1 486	214	27 980
Koszalińskie	—	—	—	—	—
Szczecińskie	104	315	1 038	10	21 775
Zielonogórskie	5	12	36	—	689
Wrocławskie	19	77	212	9	4 967
Opolskie	3	15	36	—	636
Katowickie	453	1 525	4 384	204	69 654
Krakowskie	49	155	446	24	7 248
Rzeszowskie	32	154	316	102	6 188
Budownictwo nadzorowane przez Z. O. R.					
Ogółem	2 440[b]	8 456	21 496	1 287	442 794
M. st. Warszawa	582	2 160	4 763	806	105 235
Warszawskie	29	97	235	—	3 344
Bydgoskie	35	118	305	21	5 843
Poznańskie	76	219	583	65	11 659
M. Łódź	39	130	317	5	7 249
Łódzkie	6	22	48	—	929
Kieleckie	51	218	499	44	8 907
Lubelskie	36	126	277	48	5 797
Białostockie	12	36	84	—	1 906
Olsztyńskie	28	113	256	46	5 495
Gdańskie	80	327	859	24	15 458
Koszalińskie	16	61	167	—	2 590
Szczecińskie	62	175	653	28	13 343
Zielonogórskie	36	141	365	—	6 118
Wrocławskie	334	1 241	3 310	59	60 747
Opolskie	36	135	373	3	7 185
Katowickie	905	2 968	7 886	133	168 642
Krakowskie	68	148	454	—	11 098
Rzeszowskie	9	21	62	5	1 249

a Ogółem 1055 budynków. *b* Ogółem 634 budynki.

Źródło: Zarząd Główny Z. O. R.

TABL. 16. ODBUDOWA I ROZBUDOWA ZAKŁADÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ M. ST. WARSZAWY [a]

Stan w dn. 31. XII

Wyszczególnienie	1938	1945	1946	1947	1948	1949
Kanalizacja						
Długość sieci w *km*	350	382,6	382,6	382,9	384,3	386,7
Liczba nieruchomości połączonych z kanałem	7 950	3 500	5 678	6 069	6 374	6 696
Wodociągi						
Długość sieci nawodnionej w *km*	611,0	352,8	531,5	543,7	563,8	609,8
Liczba nieruchomości połączonych z wodą	13 597	4 619	7 430	8 447	9 035	9 528
Gazownia						
Długość sieci w *km*	668,7	135,1	264,6	300,6	364,6	421,6
Liczba budynków z zainstalowanymi gazomierzami		772	2 262	2 791	3 396	4 027
Liczba gazomierzy czynnych	109 434	6 477	19 470	25 526	33 823	43 615
Liczba czynnych latarni ulicznych	6 542	20	393	468	896	1 398
Elektrownia *b*						
Długośc sieci w *km* (kabel)	1 544,0	578,4	855,8	974,2	1 046,4 [c]	1 115,2 [c]
Liczba połączeń z nieruchomościami	16 839	6 067	9 083	10 498	11 628	12 392
Liczba czynnych liczników	256 268	61 285	94 359	106 199	119 532	130 460
Liczba czynnych latarni ulicznych	9 921	772	3 101	3 164	4 099	6 110
Tramwaje						
Długość eksploatacyjna linii w *km d*	120,0	33,5	74,1	76,7	76,8	80,2
Liczba wozów osobowych: [e]						
silnikowych	414	104	151	166	172	201
doczepnych	343	89	138	157	163	199
Przejechano wozo-*km* w tys. *f*	48 044	1 665 [g]	9 908	15 483	20 017	23 455
Przewieziono pasażerów w tys. *f*	242 882	21 679 [g]	125 996	211 493	251 922	325 746
Trolleybusy						
Długość eksploatacyjna linii w *km d*	—	—	5,3	7,8	11,1	14,2
Liczba wozów [e]	—	—	30	40	45	50
Przejechano wozo-*km* w tys. *f*	—	—	582	635	1 240	1 658
Przewieziono pasażerów w tys. *f*	—	—	7 619	8 881	14 924	26 101
Autobusy						
Długość eksploatacyjna linii w *km d*	64,3 *h*	—		51,9	79,3	108,3
Liczba wozów [e]	128 *h*	—	87	136	171	149 *i*
Przejechano wozo-*km* w tys. *f*	4 149	—	1 747	4 020	7 252	8 020
Przewieziono pasażerów w tys. *f*	24 999	—	10 060	28 946	59 926	90 452

a Po zakończeniu działań wojennych uruchomiono wodociągi 29.V 1945 r. gazownię 25.VI 1945 r., elektrownię 16.IV 1945 r. *b* Dla 1949 r. stan na 31.X 1949 r. *c* Oraz sieci napowierzchnej w 1948 r. 65,3 *km*; w 1949 r 77,9 *km* *d* Długość tras po osi ulic liczona w jednym kierunku. *e* Stan inwentarzowy. *f* W ciągu roku. *g* Miesiące VI — XII. *h* Stan w dn. 31 III 1939 r. *i* Zmniejszenie się liczby wozów w porównaniu z danymi za 1948 r. należy tłumaczyć wycofywaniem wozów ciężarowych przystosowanych do przewozu osób.

Źródło: Zarząd Miejski m. st. Warszawy.

TABL. 17. ODBUDOWA I ROZBUDOWA ZAKŁADÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ M. POZNANIA[a]

Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	1938	1945	1946	1947	1948	1949
Kanalizacja						
Długość sieci w *km*	263 [b]	320	320	320	320,4	320,4
Liczba nieruchomości połączonych z kanałem	5 512 [b]	6 101	6 101	6 124	6 179	6 259
Wodociągi						
Długość sieci nawodnionej w *km*	316	324,2	324,2	325,6	332,4	344,5
Liczba nieruchomości połączonych z wodą	7 075	7 942	8 043	8 205	8 367	8 484
Gazownia						
Długość sieci w *km*	253,2	297,9	298,1	298,7	303	309,9
Liczba budynków z zainstalowanymi gazomierzami	5 413	6 104	6 105	6 131	6 192	6 314
Liczba gazomierzy czynnych	39 604	37 205	38 398	39 774	41 884	43 776
Liczba czynnych latarni ulicznych	5 100	864	1 834	1 997	2 161	2 311
Elektrownia						
Długość sieci w *km*	834,5	1 041,4	1 035,2	1 101,5	1 147,2 [c]	.
Liczba połączeń z nieruchomościami	7 212	9 792	10 032	11 284	11 751 [c]	14 350
Liczba czynnych liczników	46 734	38 000	47 600	50 164	54 020 [c]	5 031
Liczba czynnych latarni ulicznych	.	683	1 826	2 003	2 188 [c]	
Tramwaje						
Długość eksploatacyjna linii w *km*[d]	31,2	23,2	26,3	28,3	28,6	31,9
Liczba wozów osobowych: [e]						
silnikowych	113	125	118	115	115	113
doczepnych	93	102	116	116	111	111
Przejechano wozo-*km* w tys. *f*	4 585	2 982	6 946	8 215	10 095	10 885
Przewieziono pasażerów w tys. *f*	28 181	30 480	65 087	72 697	89 196	93 169
Trolleybusy						
Długość eksploatacyjna linii w *km*[d]	2,3	—	6,5	8,3	15,8	13,8
Liczba wozów [e]	4	—	1	12	18	27
Przejechano wozo-*km* w tys. *f*	162	—	52 [g]	269	559	645
Przewieziono pasażerów w tys. *f*	940	—	435 [g]	2 120	5 296	4 727
Autobusy						
Długość eksploatacyjna linii w *km*[d]	14,0	14,0	17,8	21,3	32,6	27,7
Liczba wozów [e]	15	2	5	15	24	24
Przejechano wozo-*km* w tys. *f*	263	95 [h]	416	372	588	690
Przewieziono pasażerów w tys. *f*	1 217	826 [h]	2 795	2 311	3 813	2 879

a Po zakończeniu działań wojennych uruchomiono: wodociągi Dębie 22.II 1945 r., wodociąg Grobla 16.III 1945 r., gazownię 10.IV 1945 r., elektrownię Grobla 6.III 1945 r. elektrownię Garbary 25 VI 1945 r.; od 21 lutego 1945 r. korzystano z energii elektrycznej dostarczanej przez elektrownię zakładów im. J. Stalina w Poznaniu. *b* Stan w dn. 31.III 1938 r. *c* Stan w dn. 31.VIII 1948 r. *d* Długość tras po osi ulic liczona w jednym kierunku. *e* Stan inwentarzowy *f* W ciągu roku. *g* Miesiące III—XII *h* Miesiące V — XII

Źródło: Zarząd Miejski m. Poznania.

TABL. 18. RZEŹNIE, ZAKŁADY UTYLIZACYJNE I TARGOWISKA ZWIERZĘCE

Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	Rzeźnie		Zakłady utylizacyjne czynne	Targowiska zwierzęce czynne
	Ogółem czynne	posiadające chłodnie		
Polska 1948 r.	678	179	63	682
1949 r.	701	170	65	965

Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

CZĘŚĆ TRZECIA

DZIAŁ I. OŚWIATA. NAUKA. KULTURA

A. OŚWIATA

Źródło tabl. 3 — 27: Sprawozdania poszczególnych szkół oraz opracowania Biura Badań i Statystyki Ministerstwa Oświaty.

Szkolnictwo Polski Ludowej ulega zasadniczej przebudowie i rozbudowie. Wprowadzane zmiany powodują niezupełną porównywalność danych dla poszczególnych lat, głównie ze względu na przesuwanie granicy pomiędzy poziomami i typami szkół. Ważniejsze zmiany stanowią: a) przesunięcie od r. szk. 1948/49 klas ósmych dawnych szkół powszechnych ze szkolnictwa powszechnego do szkolnictwa ogólnokształcącego stopnia licealnego, b) zrównanie z innymi szkołami zawodowymi średnich szkół zawodowych typu dokształcającego, c) dążenie do ujmowania łącznie z całym szkolnictwem zawodowym szkół kształcenia nauczycieli oraz szkół artystycznych, d) zmiana charakteru szkół przysposobienia rolniczego na luźne zespoły przysposobienia rolniczego (nie zamieszczone obecnie w tablicach), e) wprowadzanie dwustopniowości w szkolnictwie wyższym oraz wyodrębnianie uczelni o kierunku specjalnym (np. akademie lekarskie).

Niektóre ważniejsze przypadki zarówno nieporównywalności liczb jak i ich zmiany w stosunku do publikacji poprzednich omówiono w uwagach pod poszczególnymi tablicami.

TABL. 1. WYDATKI NA SZKOLNICTWO W BUDŻECIE R. P.[a]

Resorty Rodzaj wydatku	1949	1950										
		Ogółem	Osobowe		Rzeczowo-administracyjne			Specjalne			Przelewy[b]
			płace	inne	wydawnictwa	szkolenie pracowników	inne	stypendia	pomoce naukowe	inne	
	w milionach złotych										
Ogółem	**1774,9**	**2458,2**	**1178,7**	**116,9**	**11,5**	**42,3**	**186,3**	**229,1**	**95,1**	**325,7**	**272,6**
Min. Oświaty	847,3	1090,8	725,6	30,4	0,8	32,3	43,4	62,3	31,1	25,3	139,6
Przedszkola	43,7	57,3	45,5	0,7	—	0,4	1,2	—	0,9	0,0	8,6
Szkoły:											
podstawowe	515,4	587,0	463,7	6,9	—	4,6	4,7	0,7	17,7	2,9	85,8
średnie ogólnokształc.	137,9	212,4	105,1	10,6	0,3	4,6	23,3	27,2	7,7	11,6	22,0
kształcenia nauczycieli	85,1	117,3	31,2	9,0	0,2	20,4	6,1	32,2	1,4	9,0	7,8
specjalne	12,3	20,9	13,2	0,5	0,1	0,2	2,1	0,2	1,9	0,1	2,6
Oświata dorosłych	28,0	41,9	24,9	2,1	0,0	1,9	3,0	2,0	1,3	1,7	5,0
Walka z analfabetyzmem	24,9	54,0	42,0	0,6	0,2	0,2	3,0	—	0,2	—	7,8
Nauka i Szkolnictwo Wyższe											
Szkolnictwo wyższe	224,5	344,5	106,0	10,0	0,5	2,9	22,7	93,5	37,8	24,9	46,2
Centralny Urząd Szkolenia Zawodowego	440,5	558,1	196,5	50,5	6,1	6,9	59,7	33,9	17,0	136,4	51,1
Szkolnictwo zawodowe	426,6	521,6	196,5	31,9	6,1	6,9	57,2	33,9	15,6	123,8	49,7
Kursy	13,9	36,5	—	18,6	—	—	2,5	—	1,4	12,6	1,4

a — *b* Ob. uwagi *a* — *b* str. 132 (dok str 132)

TABL. 1. WYDATKI NA SZKOLNICTWO W BUDŻECIE R. P.[a] (dok.)

Resorty Rodzaj wydatku	1949	1950										Przelewy[b]
		Ogółem	Osobowe		Rzeczowo-administracyjne			Specjalne				
			płace	inne	wydawnictwa	szkolenie pracowników	inne	stypendia	pomoce naukowe	inne		
	w milionach złotych											
Min. Zdrowia	93,0	159,4	54,2	7,2	0,3	0,1	14,0	16,2	0,5	54,2	12,7
Akademie lekarskie	64,0	106,1	45,0	6,2	0,3	0,1	11,0	15,6	—	18,1	9,8
Zawodowe szkolnictwo służby zdrowia	18,5	27,5	9,0	0,9	—	—	2,7	0,6	0,5	11,8	2,0
Kursy i przeszkalanie	10,5	25,8	0,2	0,1	—	—	0,3	—	—	24,3	0,9
Min. Roln. i Ref. Roln.	62,6	109,5	41,7	4,6	0,8	—	20,8	15,9	3,5	13,9	8,3
Szkoły rolnicze I st. i kursy	26,7	39,6	16,8	1,0	0,2	—	10,5	4,7	0,9	2,1	3,4
Szkoły licealne	31,4	48,1	21,8	1,5	0,0	—	6,4	8,4	0,9	4,8	4,3
Doszkalanie nauczycieli szkół rolniczych	2,3	2,8	0,7	0,1	0,0	—	0,7	0,2	0,1	0,9	0,1
Państwowy zakład korespondencyjnego kształcenia rolniczego	2,2	2,6	0,2	1,5	0,6	—	0,2	—	—	—	0,1
Kształcenie kadr spółdzielczości produkc.	—	16,4	2,2	0,5	—	—	3,0	2,6	1,6	6,1	0,4
Min. Kultury i Sztuki	28,7	60,2	29,2	3,0	0,2	0,0	6,8	6,7	3,6	5,0	5,7
Szkolnictwo artystyczne	28,7	58,9	29,2	2,6	0,2	0,0	6,7	6,7	3,6	4,3	5,6
Kursy i przeszkalanie	—	1,3	—	0,4	—	—	0,1	—	—	0,7	0,1
Min. Budownictwa Szkolenie zawodowe	28,9	58,5	13,8	5,1	1,1	0,1	9,9	—	0,5	23,1	4,9
Min. Żeglugi Szkolnictwo morskie	16,9	29,1	3,9	1,1	0,5	—	2,0	—	0,8	20,0	0,8
Min. Pracy i Opieki Społ.	22,1	21,7	3,6	1,9	0,0	0,0	1,5	—	0,1	13,3	1,3
Ośrodki szkolenia pracowników społ.	1,5	1,8	0,3	0,4	0,0	—	0,2	—	0,0	0,8	0,1
Przysposobienie zawodowe inwalidów woj. i wojskowych	10,9	11,9	2,4	1,3	—	0,0	1,3	—	0,1	5,8	1,0
Szkolenie podopiecznych	9,7	8,0	0,9	0,2	—	—	0,0	—	—	6,7	0,2
Min. Leśnictwa Leśne szkolnictwo zaw.	—	9,4	1,2	0,7	1,2	0,0	1,6	0,6	0,1	3,6	0,4
Prezydium Rady Ministr. Akademia Wychowania Fizycznego	5,5	5,7	1,3	0,5	0,0	—	1,5	—	—	2,0	0,4
Min. Sprawiedliwości Szkolenie zawodowe prawnicze	3,4	5,4	0,9	0,4	—	—	1,5	—	0,1	2,1	0,4
Min. Poczt i Telegrafów Gimnazja i licea telekomunikacyjne	—	2,3	0,5	0,9	—	—	0,4	—	0,0	0,3	0,2
Min. Spraw Zagraniczn. Szkoła dyplomatyczno-konsularna	0,7	1,9	—	0,5	—	—	0,1	—	0,0	0,9	0,4
Min. Komunikacji Szkoły żeglugi śródlądowej	0,8	1,7	0,3	0,1	—	—	0,4	—	—	0,7	0,2

a Uwzględniono wyłącznie formy szkolenia wyodrębnione w budżecie; bez wydatków na inne rodzaje akcji oświatowej i administrację ogólną. *b* Z tytułu ubezpieczeń społecznych i akcji socjalnej.

Źródło: Ustawa skarbowa, Dz. U. R. P. 1950, Nr 16, poz. 138.

TABL. 2. ETATY NAUCZYCIELSKIE[a]

Lata Grupy uposażenia	Ogółem	Ministerstwa: Oświaty	Rolnictwa i Reform Rolnych	Kultury i Sztuki	Żeglugi	Leśnictwa	Sprawiedliwości	Poczt i Telegrafów	Centralny Urząd Szkolenia Zawodowego
Ogółem 1939/40	89 131[b]	—	—	—	—	—	—	—	—
1946	109 304	105 168	3 382	560	194	—	—	—	—
1947	117 086	111 653	4 491	750	192	—	—	—	—
1948	116 412	110 790	4 518	862	242	—	—	—	—
1. I — 31. III 1949	118 611	108 864	5 415	623	109	—	—	—	3 600[c]
Grupa uposażenia 1	4 221	4 044	109	52	16	—	—	—	—
2	9 636	8 963	392	250	31	—	—	—	—
3	29 613	28 378	982	224	29	—	—	—	—
4	22 378	20 710	1 572	76	20	—	—	—	—
5	22 954	21 694	1 250	4	6	—	—	—	—
6	22 833	22 550	283	—	—	—	—	—	—
7	3 352	2 525	827	—	—	—	—	—	—
ryczałt	3 624	—	—	17	7	—	—	—	3 600[c]
1. IV — 31. VIII 1949	119 211	109 464	5 415	623	109	—	—	—	3 600[c]
Grupa uposażenia 1	4 221	4 044	109	52	16	—	—	—	—
2	9 636	8 963	392	250	31	—	—	—	—
3	29 613	28 378	982	224	29	—	—	—	—
4	22 378	20 710	1 572	76	20	—	—	—	—
5	23 054	21 794	1 250	4	6	—	—	—	—
6	23 133	22 850	283	—	—	—	—	—	—
7	3 552	2 725	827	—	—	—	—	—	—
ryczałt	3 624	—	—	17	7	—	—	—	3 600[c]
1. IX — 31. XII 1949	123 849	114 102	5 415	623	109	—	—	—	3 600[c]
Grupa uposażenia 1	4 308	4 131	109	52	16	—	—	—	—
2	9 960	9 287	392	250	31	—	—	—	—
3	30 616	29 381	982	224	29	—	—	—	—
4	23 530	21 862	1 572	76	20	—	—	—	—
5	24 283	23 023	1 250	4	6	—	—	—	—
6	23 811	23 528	283	—	—	—	—	—	—
7	3 717	2 890	827	—	—	—	—	—	—
ryczałt	3 624	—	—	17	7	—	—	—	3 600[c]
1. I — 30. VI 1950	131 532	110 427	4 135	1 380	136	125	108	46	15 175
Grupa uposażenia 1	6 251	4 403	236	167	26	—	3	—	1 416
2	17 066	12 874	532	551	36	—	10	—	3 063
3	30 206	23 735	1 306	489	36	—	24	—	4 616
4	23 325	17 759	1 474	142	22	—	23	—	3 905
5	24 396	21 764	587	31	9	—	28	—	1 977
6	26 465	26 257	—	—	—	—	10	—	198
7	3 645	3 635	—	—	—	—	10	—	—
ryczałt	178	—	—	—	7	125	—	46	—
1. VII — 31. VIII 1950	131 582	110 427	4 135	1 380	136	125	158	46	15 175
Grupa uposażenia 1	6 252	4 403	236	167	26	—	4	—	1 416
2	17 068	12 874	532	551	36	—	12	—	3 063
3	30 216	23 735	1 306	489	36	—	34	—	4 616
4	23 340	17 759	1 474	142	22	—	38	—	3 905
5	24 408	21 764	587	31	9	—	40	—	1 977
6	26 470	26 257	—	—	—	—	15	—	198
7	3 650	3 635	—	—	—	—	15	—	—
ryczałt	178	—	—	—	7	125	—	46	—
1. IX — 31. XII 1950	**136 664**	**113 931**	**4 135**	**1 420**	**136**	**125**	**158**	**46**	**16 713**
Grupa uposażenia 1	6 550	4 548	236	176	26	—	4	—	1 560
2	17 823	13 297	532	566	36	—	12	—	3 380
3	31 467	24 504	1 306	500	36	—	34	—	5 087
4	24 186	18 211	1 474	147	22	—	38	—	4 294
5	25 290	22 449	587	31	9	—	40	—	2 174
6	27 020	26 787	—	—	—	—	15	—	218
7	4 150	4 135	—	—	—	—	15	—	—
ryczałt	178	—	—	—	7	125	—	46	—

a — c. Ob. uwagi *a — c* i źródło str 134.

TABL. 3. SZKOŁY I UCZNIOWIE

Typy szkół	1937/38	1945/46	1946/47	1947/48	1948/49	1949/50
Szkoły						
Przedszkola	1 659	2 286	3 738	4 704	5 239	6 233
Szkoły:						
ogólnokształcące						
stopnia podstawowego	28 778	18 397	20 119	21 911	22 530[a]	22 760[a]
stopnia licealnego	777	844	785	755	823[a]	820[a]
zawodowe na poziomie średnim *b*						
przysposobienia	308	210	241	255	266	280
I stopnia	1 244	1 535	2 087	2 579	3 103	2 869
II stopnia	142	336	485	674	796	1 005
kursy roczne	.	.	317	232	258	230
specjalne	104	54	97	153	184	.
dla dorosłych						
powszechne [c]	6 410	5 827	3 978	5 577	4 219	3 655
średnie *c*	.	215	216	175[d]	360	378
pracy społecznej	—	.	15	17	21	27
kursy nauki początkowej	—	—	—	—	5 076	28 036
wyższe						
zawodowe	32	21	27	29	31	40
akademickie [e]		23	25	25	27	26
Uczniowie w tysiącach						
Przedszkola	83,3	137,6	201,5	225,9	240,8	288,6
Szkoły:						
ogólnokształcące						
stopnia podstawowego	4 865,3	3 004,2	3283,4	3404,6	3375,1*f*	3360,3*f*
stopnia licealnego	221,4	224,0	228,4	201,5	219,2*g*	221,4*g*
zawodowe na poziomie średnim *h*						
przysposobienia	12,7	6,4	22,2	30,6	36,5	38,9
I stopnia	184,8	147,7	219,6	299,1	358,8	360,0
II stopnia	10,0	17,1	44,1	77,9	101,6	132,3
kursy roczne	.	.	19,5	11,8	15,1	13,2
specjalne	12,1	3,6	7,6	12,8	15,8	.
dla dorosłych						
powszechne [c]	146,6	190,9	136,1	236,1	172,2	141,5
średnie *c*	.	34,5	43,2	45,4*d*	49,6	48,2
pracy społecznej	—	.	1,8	2,0	3,3	5,0
kursy nauki początkowej	—	—	—	—	83,5	491,5
wyższe						
zawodowe	49,5	3,3	10,5	15,3	15,5	18,8
akademickie		52,7	76,0	79,5	88,2	96,8

a W tym szkoły 11-letnie. *b* Bez 185 szkół artystycznych w r. szk. 1937/38 i bez 3 szkół artystycznych w r. szk. 1945/46 — dla których brak podziału według poziomu. *c* Łącznie z kursami na tym poziomie. *d* Bez kursów. *e* Uniwersytet i Politechnikę we Wrocławiu liczono jako jedną uczelnię. *f* W tym uczniowie klas podstawowych szkół 11-letnich. *g* W tym uczniowie klas licealnych szkół 11-letnich. *h* Bez 11,9 tys. uczniów szkół artystycznych w r. szk. 1937/38, dla których brak podziału według poziomu szkół i bez uczniów szkół muzycznych i plastycznych w r. szk. 1945/46.

Uwagi i źródło do tabl. 2 ze str. 133.

a Łącznie z etatami instruktorów szkolnych i innych pomocniczych sił nauczających. Wyłącznie etaty przewidziane w budżetach central resortów. W związku z powyższym etaty nauczycielskie w szkołach podległych np. b. Min. Przemysłu i Handlu w latach 1946, 1947 i 1948 nie zostały uwzględnione, gdyż zamieszczone były w budżetach poszczególnych centralnych zarządów przemysłowych, względnie zjednoczeń. *b* Z budżetu Min. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. *c* Etaty b. Min. Przemysłu i Handlu.

Źródło: Preliminarze budżetowe na lata 1939/40 i 1946 — 1948. Ustawa skarbowa na lata 1949 i 1950.

TABL. 4. DZIECI I MŁODZIEŻ W WIEKU 7—17 LAT OBJĘTA NAUCZANIEM

Lata szkolne	Dzieci i młodzież											
	ogółem[a]				w tym objęci nauczaniem[b]							
					w liczbach bezwzględnych				w odsetkach			
	w wieku lat											
	7-13			14-17	7-13			14-17	7-13			14-17
	razem	7-10	11-13		razem	7-10	11-13		razem	7-10	11-13	
	w tysiącach											
Ogółem ... 1937/38	5 164	3 102	2 062	2 816	4 647	2 916	1 731	379	*90*	*94*	*84*	*14*
1945/46	3 171	1 811	1 360	1 749	2 758	1 614	1 144	496	*87*	*89*	*84*	*28*
1946/47	3 237	1 826	1 411	1 891	2 941	1 713	1 228	655	*91*	*94*	*87*	*35*
1947/48	3 225	1 800	1 425	1 968	3 018	1 738	1 280	741	*94*	*97*	*90*	*38*
1948/49	3 157	1 736	1 421	1 890	3 033	1 722	1 311	764	*96*	*99*	*92*	*40*
1949/50	**3 062**	**1 674**	**1 388**	**1 885**	**3 001**	**1 650**	**1 351**	**778**	***98***	***99***	***97***	***41***

a Liczby szacunkowe. *b* Bez względu na typ szkoły.

TABL. 5. ABSOLWENCI

Lata szkolne Płeć	W szkołach								
	ogólnokształcących stopnia		zawodowych[a]				wyższych		
							dyplomy zawodowe (łącznie ze świadectwami ukończenia)	dyplomy stopnia naukowego	
	podstawowego	licealnego	przysposobienia	I stopnia	II stopnia	kursy		niższego[b]	wyższego
Ogółem ... 1936/37	127 100	14 015	8 055[c]	30 616[c]	2 384	.		6 114	233
Mężczyźni	.	8 459	3 379	15 892	1 366	.		4 417	209
Kobiety	.	5 556	4 609	7 719	1 018	.	.	1 697	24
1945/46	79 707	9 673[c]	4 518	9 812	6 042[c]	5 942[c]	263	3 632	324
Mężczyźni	.	4 825	824	5 067	2 989	1 736	250	2 729	283
Kobiety	.	4 204	3 694	4 745	3 022	4 083	13	903	41
1946/47	143 700	12 260	3 611	28 860[c]	8 388	3 068	150	3 997	296
Mężczyźni	.	6 637	633	19 290	4 090	1 021	134	2 918	251
Kobiety	.	5 623	2 978	9 470	4 298	2 047	16	1 079	45
1947/48	172 831	14 035	14 207[c]	39 042[c]	11 264[c]	5 202	442	4 342	327
Mężczyźni	.	.	9 868	22 387	5 321	1 954	.	.	.
Kobiety	.	.	4 090	10 959	5 248	3 248	.	.	.
1948/49	**215 500[d]**	**17 202[e]**	**19 322**	**70 880**	**21 880**	**7 171**	**2 118**	**4 440**	**408**

a Bez absolwentów szkół artystycznych w latach szkolnych 1936/37 i 1945/46 oraz z danymi częściowo niekompletnymi dotyczącymi absolwentów tych szkół w latach szkolnych 1946/47 i 1947/48. *b* Do r. ak. 1947/48 znajduje się nieznaczna liczba absolwentów otrzymujących świadectwa typu dyplomów zawodowych. *c* Suma mężczyzn i kobiet nie daje liczby ogółem, ponieważ dla części absolwentów brak podziału według płci. *d* Łącznie z absolwentami klas VII szkół 11-letnich. *e* Łącznie z absolwentami klas XI szkół 11-letnich.

TABL. 6. PRZEDSZKOLA

Lata szkolne Województwa	Przedszkola			Wychowawczynie			Wychowankowie			
	ogółem	w miastach	na wsi	ogółem	w miastach	na wsi	ogółem	w tym dzieci matek prac. poza domem	w miastach	na wsi
Polska 1937/38	1 659	1 138	521	2 179	1 580	599	83 338		58 853	24 485
1945/46	2 286	1 085	1 201	3 758	2 188	1 570	137 585		78 153	59 432
1946/47	3 738	1 479	2 259	5 698	2 971	2 727	201 528		106 063	95 465
1947/48	4 704	1 827	2 877	6 983	3 622	3 361	225 850	45 106	123 273	102 577
1948/49	5 239	2 014	3 225	7 880	4 122	3 758	240 839	45 500	129 785	111 054
1949/50	**6 233**	**2 237**	**3 996**	**9 402**	**4 781**	**4 621**	**288 645**	53 375	**155 612**	**133 033**
M. st. Warszawa	109	109	×	387	387	×	8 605	4 081	8 605	×
Warszawskie	442	92	350	617	214	403	18 756	5 228	7 216	11 540
Bydgoskie	393	166	227	573	333	240	16 626	2 403	11 136	5 490
Poznańskie	608	203	405	809	387	422	25 621	3 164	14 332	11 289
M. Łódź	97	97	×	255	255	×	7 904	5 110	7 904	×
Łódzkie	358	88	270	512	215	297	14 727	2 902	6 860	7 867
Kieleckie	338	71	267	436	142	294	14 287	1 153	5 027	9 260
Lubelskie	205	72	133	295	141	154	9 288	1 442	4 728	4 560
Białostockie	123	56	67	194	113	81	5 718	834	3 438	2 280
Olsztyńskie	284	56	228	364	126	238	9 074	1 259	3 854	5 220
Gdańskie	307	142	165	536	351	185	15 106	2 856	10 711	4 395
Koszalińskie	206	67	139	257	116	141	7 631	908	4 027	3 604
Szczecińskie	127	73	54	197	142	55	5 753	1 191	4 334	1 419
Zielonogórskie	246	70	176	322	141	181	9 691	1 381	4 541	5 150
Wrocławskie	417	191	226	705	420	285	20 953	5 440	13 055	7 898
Opolskie	392	75	317	494	134	360	15 307	2 279	4 696	10 611
Katowickie	874	368	506	1 415	694	721	51 390	7 502	26 161	25 229
Krakowskie	514	169	345	780	349	431	23 977	3 565	10 823	13 154
Rzeszowskie	193	72	121	254	121	133	8 231	677	4 164	4 067

TABL. 7. PRZEDSZKOLA I ICH WYCHOWANKOWIE WEDŁUG LICZBY WYCHOWANKÓW I WYCHOWAWCZYŃ W PRZEDSZKOLU W R. SZK. 1949/50

Wyszczególnienie	Ogółem	Miasta	Wieś	Liczba wychowanków w przedszkolu					
				do 20	21-40	41-60	61-80	81-120	121 i więcej
Przedszkola									
Ogółem	**6 233**	**2 237**	**3 996**	**786**	**2 959**	**1 006**	**722**	**564**	**196**
Miasta	2 237	2 237	×	42	445	553	550	486	161
Wieś	3 996	×	3 996	744	2 514	453	172	78	35
Przedszkola:									
o 1 wychowawczyni	4 179	686	3 493	770	2 822	514	54	14	5
2 wychowawczyniach	1 349	933	416	16	132	435	533	216	17
3 wychowawczyniach	470	401	69	—	5	53	104	249	59
4 wychowawczyniach	135	128	7	—	—	4	27	62	42
5 wychowawczyniach	56	49	7	—	—	—	4	10	42
6 i więcej wychowawczyń ..	44	40	4	—	—	—	—	13	31
Wychowankowie w tysiącach									
Ogółem	**288,6**	**155,6**	**133,0**	**13,6**	**89,5**	**50,7**	**51,0**	**55,6**	**28,2**
Miasta	155,6	155,6	×	0,9	15,4	28,4	38,8	48,3	23,8
Wieś	133,0	×	133,0	12,7	74,1	22,3	12,2	7,3	4,4
W przedszkolach:									
o 1 wychowawczyni	127,2	27,7	99,5	13,2	84,5	24,3	3,7	1,3	0,2
2 wychowawczyniach	87,4	63,1	24,3	0,4	4,8	23,3	37,3	19,9	1,7
3 wychowawczyniach	44,3	37,6	6,7	—	0,2	2,9	7,6	25,6	8,0
4 wychowawczyniach	14,7	13,9	0,8	—	—	0,2	2,1	6,3	6,1
5 wychowawczyniach	8,0	6,9	1,1	—	—	—	0,3	1,1	6,6
6 i więcej wychowawczyń ..	7,0	6,4	0,6	—	—	—	—	1,4	5,6

TABL. 8. SZKOŁY OGÓLNOKSZTAŁCĄCE STOPNIA PODSTAWOWEGO

Lata szkolne Województwa	Szkoły			Uczniowie w tysiącach			Absolwenci z ukończoną kl. VII[a]		
	ogółem	w miastach	na wsi	ogółem	w miastach	na wsi	ogółem	w miastach	na wsi
Polska 1937/38	28 778	3 114	25 664	4865,3	1 324,1	3 541,2	127 100	90 677	36 423
1945/46	18 397	2 084	16 313	3004,2	843,3	2 160,9	33 761	.	.
1946/47	20 119	2 200	17 919	3283,4	965,5	2 317,9	79 707		.
1947/48	21 911	2 306	19 605	3404,6	1 038,0	2 366,6	143 700	.	.
1948/49	22 195	2 174	20 021	3256,6[b]	923,4	2 333,2	168 843	74 351	94 492
1949/50	**22 417**	**2 225**	**20 192**	**3242,1[b]**	**927,1**	**2 315,0**	**208 789**	**88 916**	**119 872**
M. st. Warszawa ...	95	95	×	47,6	47,6	×	4 985	4 985	×
Warszawskie	2 023	126	1 897	318,6	53,9	264,7	21 080	5 312	15 768
Bydgoskie	1 432	158	1 274	201,4	72,5	128,9	12 315	6 264	6 051
Poznańskie	2 107	227	1 880	278,7	102,2	176,5	18 489	10 307	8 182
M. Łódź	109	109	×	50,1	50,1	×	4 656	4 656	×
Łódzkie	1 417	114	1 303	209,3	46,5	162,8	12 253	4 364	7 889
Kieleckie	1 595	87	1 508	248,2	38,5	209,7	15 306	3 997	11 309
Lubelskie	1 755	84	1 671	216,0	30,0	186,0	13 707	3 169	10 538
Białostockie	1 237	65	1 172	148,4	26,3	122,1	5 908	2 591	3 317
Olsztyńskie	1 176	45	1 131	96,9	20,6	76,3	2 337	1 352	985
Gdańskie	831	119	712	117,5	56,4	61,1	5 914	4 001	1 913
Koszalińskie	804	52	752	64,3	18,9	45,4	2 076	1 273	803
Szczecińskie	597	71	526	55,4	25,7	29,7	2 333	2 110	223
Zielonogórskie	705	58	647	67,9	19,6	48,3	2 709	1 434	1 275
Wrocławskie	1 338	178	1 160	167,2	60,4	106,8	8 197	4 522	3 675
Opolskie	859	60	799	122,1	20,5	101,6	7 456	1 966	5 490
Katowickie	1 116	293	823	330,3	139,7	190,6	24 582	10 630	13 952
Krakowskie	1 769	187	1 582	299,2	66,3	232,9	24 024	7 153	16 871
Rzeszowskie	1 452	97	1 355	203,0	31,4	171,6	15 462	3 830	11 632

a W roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy. *b* Zmniejszenie czby uczniów jest wywołane wchodzeniem do szkół roczników dzieci urodzonych w latach wojny, a więc mniej licznych niż roczniki przedwojenne.

TABL. 9. PUBLICZNE SZKOŁY OGÓLNOKSZTAŁCĄCE STOPNIA PODSTAWOWEGO WEDŁUG LICZBY UCZNIÓW I NAUCZYCIELI W SZKOLE W R. SZK. 1948/49

Wyszczególnienie	Ogółem	Miasta	Wieś	Liczba uczniów w szkole					
				do 40	41-80	81-150	151-250	251-400	401 i więcej
Szkoły									
Ogółem	22 133	2 118	20 015	3 588	6 125	5 395	3 287	2 065	1 673
Miasta	2 118	2 118	×	10	26	50	177	688	1 167
Wieś	20 015	×	20 015	3 578	6 099	5 345	3 110	1 377	506
Szkoły:									
o 1 nauczycielu	8 426	22	8 404	3 562	4 347	510	6	1	—
2 nauczycielach	5 104	29	5 075	26	1 758	3 047	271	2	—
3 nauczycielach	2 637	38	2 599	—	20	1 620	957	40	—
4 nauczycielach	1 498	46	1 452	—	—	204	1 137	156	1
5 nauczycielach	979	60	919	—	—	13	632	324	10
6 i więcej naucz.	3 489	1 923	1 566	—	—	1	284	1 542	1 662
Uczniowie w tysiącach									
Ogółem	3 241,0	908,8	2 332,2	111,6	356,6	595,4	635,7	652,7	889,0
Miasta	908,8	908,8	×	0,2	1,6	5,9	38,0	227,4	635,7
Wieś	2 332,2	×	2 332,2	111,4	355,0	589,5	597,7	425,3	253,3
W szkołach:									
o 1 nauczycielu	398,1	0,9	397,2	110,8	236,7	49,3	1,0	0,3	—
2 nauczycielach	485,0	2,5	482,5	0,8	118,4	318,8	46,5	0,5	—
3 nauczycielach	382,8	5,7	377,1	—	1,5	197,6	172,5	11,2	—
4 nauczycielach	289,7	9,1	280,6	—	—	27,8	217,6	43,8	0,5
5 nauczycielach	234,4	14,1	220,3	—	—	1,8	133,9	94,5	4,2
6 i więcej naucz.	1 451,0	876,5	574,5	—	—	0,1	64,2	502,4	884,3

TABL. 10. SZKOŁY OGÓLNOKSZTAŁCĄCE NA POZIOMIE STOPNIA PODSTAWOWEGO I UCZNIOWIE WEDŁUG KLAS I NAJWYŻSZEJ KLASY W SZKOLE

Wyszczególnienie	Szkoły	Uczniowie w tysiącach								
		ogółem	w klasach							na specjalnych kompletach[a]
			I	II	III	IV	V	VI	VII	
Ogółem 1937/38[b]	27 235	4 701,2	974,2	861,1	1 016,1	851,8	467,6	348,6	181,8[c]	—
1945/46	18 397	3 004,2[d]	705,2	676,3	547,1	450,3	312,5	209,0	103,8	194,7[e]
1946/47	20 119	3 283,4[d]	635,8	654,9	639,2	524,2	384,6	270,5	174,2	149,0[e]
1947/48	21 911	3 404,6[d]	564,0	602,0	637,4	579,6	430,5	313,9	251,9	25,3
1948/49[f]	**22 530**	**3 375,1[g]**	**502,9**	**550,5**	**603,2**	**605,4**	**491,8**	**357,9**	**236,6**	**4,3**
Miasta	2 475	1 027,5	143,5	148,9	159,7	164,8	161,3	133,1	105,3	2,2
Szkoły z najwyższą kl.:										
I, II lub III	5	0,4	0,1	0,1	0,2	×	×	×	×	0,0
IV	37	3,0	0,7	0,7	0,9	0,7	×	×	×	—
V	31	5,1	1,1	1,0	1,1	0,9	0,9	×	×	0,1
VI	115	29,4	4,7	4,6	6,4	6,1	4,2	3,0	×	—
VII	1 986	885,5	122,5	127,6	135,7	141,1	140,2	116,0	93,0	2,1
z klasami licealnymi	301	104,1	14,4	14,9	15,4	16,0	16,0	14,1	12,3	—
Wieś	20 055	2 347,6	359,4	401,6	443,5	440,6	330,5	224,8	131,3	2,1
Szkoły z najwyższą kl.:										
I, II lub III	243	10,2	3,4	3,3	2,9	×	×	×	×	0,6
IV	7 737	369,3	80,9	91,7	101,5	94,8	×	×	×	0,1
V	2 537	222,2	38,4	44,6	50,2	47,7	40,9	×	×	0,1
VI	4 015	448,8	68,2	75,8	86,0	85,1	77,9	54,7	×	0,3
VII	5 489	1 282,6	166,8	184,2	200,9	211,0	209,3	167,8	129,5	1,0
z klasami licealnymi	34	14,5	1,7	2,0	2,0	2,0	2,4	2,3	1,8	—

a — g Ob. uwagi *a — g* str. 148

TABL. 11. UCZNIOWIE SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH NA POZIOMIE STOPNIA PODSTAWOWEGO[a] WEDŁUG PŁCI, WIEKU I KLAS W R. SZK. 1948/49

Płeć Wiek	Uczniowie w tysiącach									
	ogółem	w klasach								na specjalnych kompletach *b*
		wstępnej	I	II	III	IV	V	VI	VII	
Ogółem	3379,1	23,8	503,1	550,6	603,7	605,8	492,9	357,9	236,9	4,4
Chłopcy	1752,7	11,9	265,3	288,8	315,8	316,5	250,7	181,4	119,8	2,5
Dziewczęta	1626,4	11,9	237,8	261,8	287,9	289,3	242,2	176,5	117,1	1,9
W wieku lat										
6 i mniej	50,7	23,8	26,4	0,5	0,0	0,0	—	—	—	—
7	397,7	0,0	348,7	48,1	0,9	0,0	—	—	—	0,0
8	432,4	—	83,2	290,6	57,3	1,2	0,0	0,0	—	0,1
9	443,7	—	26,7	114,3	251,7	49,3	1,5	0,0	0,0	0,2
10	447,6	0,0	10,3	52,1	136,0	210,7	36,3	1,7	0,0	0,5
11	447,5	—	4,4	25,0	80,3	150,7	156,1	28,7	1,6	0,7
12	443,4	—	2,2	12,4	45,8	104,1	138,3	116,6	23,1	0,9
13	402,3	—	1,0	6,1	24,5	65,1	104,8	111,6	88,3	0,9
14	215,2	—	0,2	1,3	6,1	20,2	43,1	70,4	73,2	0,7
15	81,3	—	0,0	0,2	1,0	4,0	11,2	24,4	40,2	0,3
16 i więcej	17,3	—	0,0	0,0	0,1	0,5	1,6	4,5	10,5	0,1

a Uczniowie szkół stopnia podstawowego i klas podstawowych (I–VII) szkół 11-letnich. Liczby w tablicy różnią się od liczb podanych w innych tablicach ze względu na dokonanie opracowania tego zagadnienia na uzupełnionych materiałach. *b* Dla wieku opóźnionego.

TABL. 12. SZKOŁY OGÓLNOKSZTAŁCĄCE 11-LETNIE, OBEJMUJĄCE STOPIEŃ PODSTAWOWY I LICEALNY

Województwa	Ogółem						W tym na wsi					
	szkoły	uczniowie			absolwenci kończący klasę *a*		szkoły	uczniowie			absolwenci kończący klasę[a]	
		razem	w klasach					razem	w klasach			
			podstawowych I–VII	licealnych VIII–XI	VII	XI			podstawowych I–VII	licealn. VIII–IX	VII	XI
Polska 1948/49	335	197 110[b]	117 182	78 607	3 988	4 980[c]	34	18 165[b]	14 124	3 706	867	145[c]
1949/50	**343**	**201 701**	**118 277**	**83 424**	**11 711**	**6 078**	**31**	**15 780**	**11 991**	**3 789**	**1 334**	**111**
M.st. Warszawa	19	12 989	7 581	5 408	592	448	—	—	—	—	—	—
Warszawskie	19	11 686	6 800	4 886	787	329	7	3 895	2 805	1 090	320	67
Bydgoskie	21	13 049	6 718	6 331	714	481	—	—	—	—	—	—
Poznańskie	17	8 817	5 176	3 641	676	238	—	—	—	—	—	—
M. Łódź	15	9 636	5 262	4 374	516	459	—	—	—	—	—	—
Łódzkie	13	8 610	5 159	3 451	569	263	3	1 420	1 011	409	172	13
Kieleckie	10	6 987	4 296	2 691	489	86	3	1 685	1 022	663	107	16
Lubelskie	18	9 783	5 824	3 959	691	246	6	2 342	1 965	377	288	—
Białostockie	15	7 398	5 227	2 171	535	109	3	1 209	1 075	134	71	—
Olsztyńskie	19	8 779	5 706	3 073	603	146	—	—	—	—	—	—
Gdańskie	15	8 958	6 555	2 403	507	95	1	558	492	66	29	—
Koszalińskie	11	4 664	3 514	1 150	268	21	—	—	—	—	—	—
Szczecińskie	10	5 852	3 601	2 251	319	199	—	—	—	—	—	—
Zielonogórskie	14	6 536	4 109	2 427	407	133	—	—	—	—	—	—
Wrocławskie	30	16 320	9 387	6 933	906	523	—	—	—	—	—	—
Opolskie	19	10 230	6 095	4 135	498	263	1	863	784	79	46	—
Katowickie	50	32 581	18 922	13 659	1 736	977	5	2 696	2 060	636	208	—
Krakowskie	16	11 007	4 462	6 545	424	687	1	461	344	117	34	—
Rzeszowskie	12	7 819	3 883	3 936	474	375	1	651	433	218	59	15

a W roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy. *b* W tym 1 321 uczniów klasy wstępnej z czego na wsi 335. *c* Absolwenci klasy II licealnej dawnego ustroju.

TABL. 13. SZKOŁY OGÓLNOKSZTAŁCĄCE STOPNIA LICEALNEGO NIE POSIADAJĄCE KLAS PODSTAWOWYCH [a]

Województwa	Ogółem			W miastach			Na wsi		
	szkoły	uczniowie	absolwenci [b]	szkoły	uczniowie	absolwenci [b]	szkoły	uczniowie	absolwenci [b]
Polska 1948/49	488	140 598	9 055 [c]	384	123 713	8 676 [c]	104	16 885	379 [c]
1949/50	477	137 966	11 124	379	120 487	10 343	98	17 479	781
M. st. Warszawa ...	24	9 604	957	24	9 604	957	×	×	×
Warszawskie	58	15 451	988	34	10 538	707	24	4 913	281
Bydgoskie	25	6 080	431	24	5 996	431	1	84	—
Poznańskie	44	13 215	989	41	12 630	972	3	585	17
M. Łódź	10	3 730	472	10	3 730	472	×	×	×
Łódzkie	21	6 689	629	18	6 208	613	3	481	16
Kieleckie	33	10 876	731	27	9 213	669	6	1 663	62
Lubelskie	46	10 928	697	24	7 266	624	22	3 662	73
Białostockie	19	4 813	403	14	4 048	350	5	765	53
Olsztyńskie	5	934	26	5	934	26	—	—	—
Gdańskie	20	7 002	654	20	7 002	654	—	—	—
Koszalińskie	5	1 515	155	5	1 515	155	—	—	—
Szczecińskie	9	1 615	100	9	1 615	100	—	—	—
Zielonogórskie	4	960	62	4	960	62	—	—	—
Wrocławskie	16	4 420	421	15	4 226	412	1	194	9
Opolskie	7	1 529	119	6	1 357	109	1	172	10
Katowickie	32	9 774	919	28	9 136	879	4	638	40
Krakowskie	53	14 996	1 305	39	12 629	1 169	14	2 367	136
Rzeszowskie	46	13 835	1 066	32	11 880	982	14	1 955	84

a Szkoły posiadające jednocześnie klasy podstawowe (I–VII) ob. tabl. 12, str. 139. *b* W roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy. *c* Absolwenci klasy II licealnej dawnego ustroju.

TABL. 14. UCZNIOWIE SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH NA POZIOMIE STOPNIA LICEALNEGO [a] WEDŁUG KLAS

Wyszczególnienie	Ogółem	W klasach			
		VIII	IX	X	XI
Polska 1948/49	219 205	57 253	111 645 [b]	30 686	19 621
1949/50	221 390	66 748	55 372	72 716	26 554
Miasta	200 122	58 765	49 655	66 651	25 051
Wieś	21 268	7 983	5 717	6 065	1 503
M. st. Warszawa	15 012	3 606	3 958	5 222	2 226
Warszawskie	20 337	6 654	5 697	6 268	1 718
Bydgoskie	12 411	3 974	3 164	3 855	1 418
Poznańskie	16 856	5 646	4 330	5 212	1 668
M. Łódź	8 104	2 351	1 897	2 451	1 405
Łódzkie	10 140	3 067	2 666	3 151	1 256
Kieleckie	13 567	4 136	3 510	4 470	1 451
Lubelskie	14 887	4 647	3 573	4 710	1 957
Białostockie	6 984	2 544	1 818	2 018	604
Olsztyńskie	4 007	1 286	1 134	1 232	355
Gdańskie	9 405	3 055	2 369	3 030	951
Koszalińskie	2 665	954	681	773	257
Szczecińskie	3 866	1 268	1 027	1 184	387
Zielonogórskie	3 387	1 070	911	1 092	314
Wrocławskie	11 353	3 394	2 811	3 808	1 340
Opolskie	5 664	1 711	1 231	2 129	593
Katowickie	23 433	6 935	5 480	7 741	3 277
Krakowskie	21 541	5 532	4 956	7 969	3 084
Rzeszowskie	17 771	4 918	4 159	6 401	2 293

a Uczniowie klas licealnych szkół 11-letnich i szkół stopnia licealnego. *b* Łącznie z uczniami klasy IXa, która w związku z reformą szkolną istniała przejściowo w roku szkolnym 1948/49, przekształcona z dawnej ostatniej klasy gimnazjum ogólnokształcącego.

TABL. 15. SZKOŁY I ROCZNE KURSY ZAWODOWE

Wyszczególnienie	Szkoły i kursy					Uczniowie				
	ogółem	szkoły			kursy	ogółem	szkół			kursów
		przysposobienia[a]	stopnia I	stopnia II			przysposobienia[a]	stopnia I	stopnia II	
Polska ... 1937/38	1 879[b]	308	1 244	142	.	219 442[b]	12 657	184 841	10 031	.
1945/46	2 084[c]	210	1 535	336		171 155[d]	6 381	147 686	17 088	
1946/47	3 130	241	2 087	485	317	305 387	22 218	219 580	44 128	19 461
1947/48	3 740	255	2 579	674	232	419 439	30 605	299 149	77 883	11 802
1948/49	**4 423**	**266**	**3 103**	**796**	**258**	**511 922**	**36 524**	**358 779**	**101 565**	**15 054**
Według resortów nadzorujących										
Ministerstwa:[e]										
Przemysłu i Handlu	593	39	479	66	9	90 162	12 418	69 921	7 503	320
Roln. i Ref. Roln.	657	—	576	81	—	31 325	—	24 535	6 790	—
Kultury i Sztuki	263	129	18	69	47	29 638	19 234	1 384	6 220	2 800
Oświaty	2 788	96	1 980	544	168	346 444	4 429	255 856	76 345	9 814
Odbudowy	50	—	23	6	21	4 652	—	3 597	289	766
Zdrowia	31	—	8	23	—	3 617	—	731	2 886	—
Poczt i Telegrafów	14	—	3	2	9	1 536	—	495	202	839
Leśnictwa	11	—	10	1	—	1 266	—	1 184	82	—
Komunikacji	5	—	4	1	—	1 524	—	909	615	—
Żeglugi	7	2	2	3	—	1 243	443	167	633	—
Sprawiedliwości ..	3	—	—	—	3	268	—	—	—	268
Administr. Publ. .	1	—	—	—	1	247	—	—	—	247
Według kierunku kształcenia zawodowego										
Technika	1 269	62	831	236	140	133 771	13 698	85 493	28 522	6 058
Rolnictwo	687	—	596	88	3	33 708	—	26 197	7 393	118
Handel i admin. .	704	20	413	221	50	85 937	1 374	56 968	23 023	4 572
Żywienie zbiorowe i hotelarstwo ...	160	55	83	20	2	6 784	2 218	3 393	1 119	54
Służba zdrowia ...	31	—	8	23	—	3 617	—	731	2 886	—
Pedagogika	178	—	23	139	16	35 027	—	1 173	32 402	1 452
Sztuki piękne:										
muzyczny	169	129	—	40	—	23 232	19 234	—	3 998	—
plastyczny	70	—	—	23	47	4 810	—	—	2 010	2 800
teatralny	6	—	—	6	—	212	—	—	212	—
tańca artystyczn.	18	—	18	—	—	1 384	—	1 384	—	—
Dokształcanie młodzieży pracującej[f]	1 131	—	1 131	—	—	183 440	—	183 440	—	—

a Bez szkół obecnego typu przysposobienia rolniczego. *b* Bez podziału według poziomu 185 szkół artystycznych o 11 913 uczniach. *c* Bez podziału według poziomu 3 szkół muzycznych. *d* Bez uczniów szkół muzycznych i plastycznych. *e* Nazwy i zakres działania ministerstw według stanu obowiązującego w dn. 1. X 1948 r. — dla r. szk. 1948/49. *f* Szkoły średnie zawodowe, w których kształciło się: w kierunku ogólnozawodowym 62 271 uczniów, w przemyśle — 104 863, w handlu — 12 248, w żywieniu zbiorowym i hotelarstwie — 1 747, a w innych i niepodanych kierunkach — 2 491 uczniów.

(dok. str. 142)

TABL. 15. SZKOŁY I ROCZNE KURSY ZAWODOWE (dok.)

Wyszczególnienie	Szkoły i kursy					Uczniowie				
	ogółem	szkoły			kursy	ogółem	szkół			kursów
		przysposobienia[a]	stopnia I	stopnia II			przysposobienia[a]	stopnia I	stopnia II	
1949/50	4 378[b]	135	3 010	1 003	230	544 363	19 688	378 881	132 621	13 173
Miasta	3 456	108	2 280	859	209	475 206	15 110	327 371	120 131	12 594
Wieś	922	27	730	144	21	69 157	4 578	51 510	12 490	579
Według resortów nadzorujących										
CUSZ[c]	3 132	133	2 325	554	120	427 378	19 040	333 580	67 103	7 655
Ministerstwa:										
Rolnictwa i Ref. Rol.	656	—	459	193	4	32 148	—	16 484	15 553	111
Kultury i Sztuki	279	—	146	64	69	30 103	—	19 412	7 524	3 167
Oświaty	177	—	22	145	10	36 891	—	997	35 339	555
Budownictwa	52	—	26	13	13	6 978	—	4 802	1 722	454
Zdrowia	33	—	8	25	—	4 355	—	677	3 678	—
Poczt i Telegrafów	20	—	7	3	10	1 575	—	449	249	877
Leśnictwa	11	—	10	1	—	1 497	—	1 331	166	—
Komunikacji	8	—	6	2	—	1 474	—	874	600	—
Żeglugi	6	2	1	3	—	1 610	648	275	687	—
Sprawiedliwości	3	—	—	—	3	286	—	—	—	286
Administracji Publ.	1	—	—	—	1	68	—	—	—	68

a Bez szkół obecnego typu przysposobienia rolniczego. *b* Nieznaczne zmniejszenie liczby szkół w porównaniu z liczbą w r. szk. 1948/49 spowodowane jest reorganizacją szkolnictwa zawodowego, m. in. likwidacją ostatnich klas gimnazjów dawnego ustroju, które w r. szk. 1948/49 były liczone jako odrębne szkoły. *c* Nazwy i zakres działania ministerstw według stanu obowiązującego w dn. 1.X 1949 r. — dla r. szk. 1949/50.

TABL. 16. UCZNIOWIE SZKÓŁ I ROCZNYCH KURSÓW ZAWODOWYCH WEDŁUG KIERUNKU KSZTAŁCENIA I PŁCI

Lata szkolne Płeć	Ogółem	Technika	Rolnictwo	Handel i administracja	Żywienie zbiorowe i hotelarstwo	Służba zdrowia	Pedagogika	Sztuki piękne	Dokszt. młodzieży pracującej
Ogółem 1937/38[a]	219 442	44 181	8 486	36 422	3 330	1 364	3 630	11 913	110 116
Chłopcy	145 742	28 044	5 864	17 124	80	—	768	4 767	89 095
Dziewczęta	73 700	16 137	2 622	19 298	3 250	1364	2 862	7 146	21 021
1945/46[a]	171 155[bc]	45 392	16 553	44 336	3 127	698	3 620	1 291[c]	56 138
Chłopcy	103 265	33 163	8 849	13 701	17	64	1 038	.	46 433
Dziewczęta	66 599	12 229	7 704	30 635	3 110	634	2 582		9 705
1946/47	305 387[d]	71 574	18 352	59 221	4 643	939	26 859[d]	22 412	101 387
Chłopcy	179 403	52 895	10 237	18 889	43	—	9 240	8 869	79 230
Dziewczęta	125 952	18 679	8 115	40 332	4 600	939	17 587	13 543	22 157
1947/48	419 439	107 510	29 833	68 364	5 505	2 419	33 468	25 119	147 221
Chłopcy	255 787	82 910	17 108	22 142	105	7	10 044	10 365	113 106
Dziewczęta	163 652	24 600	12 725	46 222	5 400	2 412	23 424	14 754	34 115
1948/49	511 922[e]	133 771	33 708	85 937	6 784	3 617	35 027	29 638	183 440
Chłopcy	293 922	101 645	19 935	26 909	73	8	10 088	.	135 264
Dziewczęta	188 362	32 126	13 773	59 028	6 711	3 609	24 939	.	48 176
1949/50	**544 363**	**153 772**	**33 965**	**90 139**	**7 601**	**4 355**	**36 891**	**30 103**	**187 537**
Chłopcy	323 179	116 786	22 396	26 586	103	3	10 160	13 413	133 732
Dziewczęta	221 184	36 986	11 569	63 553	7 498	4 352	26 731	16 690	53 805

a Bez uczniów rocznych kursów zawodowych. *b* Brak podziału na płeć dla 1 291 uczniów szkół artystycznych. *c* Bez uczniów szkół muzycznych i plastycznych. *d* Brak podziału na płeć dla 32 uczniów szkół pedagogicznych. *e* Brak podziału na płeć dla 29 638 uczniów szkół artystycznych.

TABL. 17. UCZNIOWIE SZKÓŁ ZAWODOWYCH I i II STOPNIA WEDŁUG PŁCI, KLAS I KIERUNKU KSZTAŁCENIA[a] W R. SZK. 1948/49

Kierunki kształcenia	Ogółem	Chłopcy	Dziewczęta	W klasach				
				wstępnej	I	II	III	IV
W szkołach I stopnia								
Ogółem	**356 222**	**228 858**	**127 364**	**24 507**	**159 905**	**99 647**	**59 215**	**12 948**
Technika	85 493	62 908	22 585	568	37 849	23 918	17 446	5 712
Rolnictwo	26 197	14 782	11 415	23	16 994	7 506	1 674	—
Handel i administracja	56 968	15 871	41 097	503	23 999	15 587	9 643	7 236
Żywienie zbiorowe i hotelarstwo	3 393	33	3 360	20	1 920	903	550	—
Służba zdrowia	731	—	731	—	455	276	—	—
Dokształcanie młodzieży pracującej	183 440	135 264	48 176	23 393	78 688	51 457	29 902	—
W szkołach II stopnia								
Ogółem	**62 943**	**39 235**	**23 708**	**3 161**	**33 004**	**20 978**	**5 476**	**329**
Technika	28 522	25 435	3 087	2 045	14 197	8 596	3 669	15
Rolnictwo	7 393	5 073	2 320	321	2 898	2 256	1 604	314
Handel i administracja	23 023	8 679	14 344	770	13 727	8 493	33	—
Żywienie zbiorowe i hotelarstwo	1 119	40	1 079	25	671	423	—	—
Służba zdrowia	2 886	8	2 878	—	1 511	1 205	170	—

a Bez kierunku pedagogicznego i artystycznego

TABL. 18. SEMINARIA I LICEA DLA WYCHOWAWCZYŃ PRZEDSZKOLI[a]

Wyszczególnienie	Seminaria						Licea 4-letnie (rozwojowe)				
	2-letnie				3-letnie			uczennice			
	szkoły	uczennice			szkoły	uczennice	szkoły	ogółem	w klasach		
		ogółem	na roku nauki						wstępnej	I	II
			I	II							
Polska 1948/49	9	382	208	174	14	791 *b*	20	1 029	227	802	—
1949/50	10	584	343	241	12	413 *b*	28	2 770	40	1 991	739
Miasta	10	584	343	241	11	379	27	2 638	40	1 903	695
Wieś	—	—	—	—	1	34	1	132	—	88	44
M. st. Warszawa	1	81	45	36	1	69	2	145	—	111	34
Warszawskie	—	—	—	—	—	—	2	125	—	125	—
Bydgoskie	1	18	—	18	1	23	2	192	—	152	40
Poznańskie	1	64	35	29	—	—	1	174	—	114	60
M. Łódź	—	—	—	—	—	—	1	126	—	74	52
Łódzkie	—	—	—	—	—	—	2	151	—	125	26
Kieleckie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lubelskie	—	—	—	—	1	42	1	137	—	93	44
Białostockie	—	—	—	—	—	—	1	137	—	101	36
Olsztyńskie	1	27	—	27	—	—	2	126	27	77	22
Gdańskie	—	—	—	—	1	33	1	89	—	64	25
Koszalińskie	—	—	—	—	1	36	1	81	—	57	24
Szczecińskie	1	178	135	43	—	—	—	—	—	—	—
Zielonogórskie	1	24	24	—	1	28	1	130	13	95	22
Wrocławskie	1	59	39	20	—	—	3	188	—	127	61
Opolskie	1	19	19	—	1	39	1	117	—	85	32
Katowickie	1	52	25	27	3	80	3	404	—	282	122
Krakowskie	—	—	—	—	2	63	3	363	—	266	97
Rzeszowskie	1	62	21	41	—	—	1	85	—	43	42

a Poza tym istniały 8-tygodniowe kursy wprowadzające w zagadnienia wychowania przedszkolnego: w r. szk. 1948/49 — 4 kursy o 126 uczennicach, w r. szk. 1949/50 — 5 kursów o 195 uczennicach. *b* 3-letnie seminaria ulegały likwidacji, w r. szk. 1948/49 istniały klasy II i III, w r. szk. 1949/50 istniała wyłącznie klasa III.

TABL. 19. LICEA PEDAGOGICZNE I LICEALNE KURSY PEDAGOGICZNE DLA DOROSŁYCH[a]

Wyszczególnienie	Licea							Licealne kursy dla dorosłych			
	szkoły	uczniowie						kursy	uczniowie		
		ogółem	w klasach						ogółem	na roku nauki	
			wstępnej	I	II	III	IV			I	II
Polska 1948/49	119	31 373	2 215	5 639	8 816	9 121	5 582	16	1 452	656	796
1949/50	117	32 569	796	10 051	5 836	8 881	7 005	10	555	97	458
Miasta	111	30 786	737	9 576	5 466	8 451	6 556	10	555	97	458
Wieś	6	1 783	59	475	370	430	449	—	—	—	—
M. st. Warszawa	2	484	—	180	91	152	61	1	77	—	77
Warszawskie	12	2 975	70	857	591	861	596	1	23	—	23
Bydgoskie	8	2 238	28	610	406	678	516	—	—	—	—
Poznańskie	7	2 266	—	798	375	663	430	1	25	—	25
M. Łódź	1	280	—	80	47	79	74	1	30	—	30
Łódzkie	7	2 419	—	742	405	719	553	—	—	—	—
Kieleckie	11	3 229	64	1 013	602	868	682	—	—	—	—
Lubelskie	5	1 857	—	493	347	523	494	1	195	97	98
Białostockie	4	1 430	112	480	274	330	234	1	49	—	49
Olsztyńskie	6	1 178	87	377	237	308	169	—	—	—	—
Gdańskie	6	1 338	—	425	245	364	304	—	—	—	—
Koszalińskie	4	822	62	254	141	212	153	—	—	—	—
Szczecińskie	3	496	51	169	73	113	90	1	34	—	34
Zielonogórskie	3	996	22	324	181	265	204	—	—	—	—
Wrocławskie	8	1 921	166	557	321	542	335	1	29	—	29
Opolskie	4	1 121	71	321	216	247	266	—	—	—	—
Katowickie	9	2 924	—	863	487	839	735	1	28	—	28
Krakowskie	10	2 626	63	923	444	604	592	—	—	—	—
Rzeszowskie	7	1 969	—	585	353	514	517	1	65	—	65

a Poza tym istniały półroczne kursy nauczycielskie: w r. szk. 1948/49 — 8 kursów o 203 uczniach, w r. szk. 1949/50 — 11 kursów o 307 uczniach.

TABL. 20. ABSOLWENCI SZKÓŁ I ROCZNYCH KURSÓW ZAWODOWYCH WEDŁUG KIERUNKU KSZTAŁCENIA

Wyszczególnienie	Ogółem	Technika	Rolnictwo	Handel i administracja	Żywienie zbiorowe i hotelarstwo	Służba zdrowia	Pedagogika	Sztuki piękne	Dokształcanie młodzieży pracującej
Ogółem 1936/37[a]	41 055	7 880	4 857	6 908	1 585	466	1 227	.	18 132
1945/46	26 314	7 549	1 451	11 662	2 179	260	3 213	.	.
1946/47	43 927	9 410	4 573	13 085	1 967	386	1 504	230*b*	12 772
1947/48	69 715*c*	27 161	6 751*c*	15 672	1 788	478	3 047	462*b*	14 356
Chłopcy	39 530	20 530	504	5 816	9	3	748	.	11 920
Dziewczęta	23 545	6 631	69	9 856	1 779	475	2 299	.	2 436
W szkołach:									
przysposobienia	14 207	11 574	—	967	1 417	—	—	249	—
I stopnia	39 042	9 650	6 077	8 264	119	268	308	.	14 356
II stopnia	11 264	2 938	594	4 482	208	210	2 619	213	—
Na kursach	5 202	2 999	80	1 959	44	—	120	.	—
1948/49	119 253	46 924	6 006	28 578	2 571	1 050	6 022	725	27 377
W szkołach:									
przysposobienia	19 322	15 946	—	1 316	1 704	—	—	356	—
I stopnia	70 880	20 975	4 714	16 546	426	386	418	38	27 377
II stopnia	21 880	5 895	1 292	8 047	406	664	5 245	331	—
Na kursach	7 171	4 108	—	2 669	35	—	359		—

a Bez absolwentów rocznych kursów. *b* Liczba częściowo niekompletna. *c* Brak rozbicia według płci 6 178 absolwentów szkół rolniczych i 462 absolwentów szkół artystycznych.

TABL. 21. SZKOŁY I KURSY DLA DOROSŁYCH [a]

Lata szkolne Województwa	Ogółem	Szkoły: powszechne	Szkoły: średnie ogólnokształcące	Szkoły: pracy społecznej	Kursy: nauki początkowej [b]	Kursy na poziomie szkoły powszechnej: dokształcające	Kursy na poziomie szkoły powszechnej: repolonizacyjne [c]	Kursy na poziomie szkoły średniej: ogólnokształcące
Szkoły								
Polska 1937/38	6 410	226		—	—	6 184	—	
1945/46	6 042	270	215*d*		—	5 078	479	
1946/47	4 209	187	216*d*	15	—	3 286	505	
1947/48	5 769	205	175	17	—	4 704	668	
1948/49	**9 676**[e]	**208**	**182**	**21**	**5 076**[e]	**3 327**[e]	**684**	**178**
Miasta	1 785	200	175	21	555	519	151	164
Wieś	7 874	8	7	—	4 506	2 806	533	14
M. st. Warszawa	67	34	13	2	14	2	—	2
Warszawskie	792	13	20	1	320	428	—	10
Bydgoskie	798	17	5	2	301	453	—	20
Poznańskie	764	6	12	3	350	372	3	18
M. Łódź	31	21	7	1	—	1	—	1
Łódzkie	474	16	5	—	255	195	—	3
Kieleckie	787	9	4	2	571	190	—	11
Lubelskie	613	14	16	1	351	223	—	8
Białostockie	229	5	5	—	89	118	4	8
Olsztyńskie	553	7	10	1	204	187	120	24
Gdańskie	294	14	9	2	126	53	77	13
Koszalińskie	547	5	4	—	329	139	60	10
Szczecińskie	372	4	6	—	236	112	8	6
Zielonogórskie	360	1	8	—	219	116	14	2
Wrocławskie	698	14	23	1	449	158	48	5
Opolskie	554	5	5	—	180	107	257	—
Katowickie	460	15	11	3	152	186	93	—
Krakowskie	632	5	11	2	479	118	—	17
Rzeszowskie	634	3	8	—	436	167	—	20
Uczniowie								
Polska 1937/38	146 598	14 646		—	—	131 952	—	
1945/46	225 434	33 806	34 545*d*		—	131 513	25 570	
1946/47	181 136	30 712	43 224*d*	1 795	—	85 869	19 536	
1947/48	283 576	44 576	45 401	2 040	—	161 124	30 435	
1948/49	**308 592**[e]	**50 420**	**41 263**	**3 312**	**83 525**[e]	**97 697**[e]	**24 036**	**3 339**
Miasta	144 859	49 473	40 582	3 312	10 727	25 697	7 092	976
Wieś	163 469	947	681	—	72 563	71 971	16 944	363
M. st. Warszawa	12 641	6 618	4 687	216	324	51	—	745
Warszawskie	22 924	2 553	2 979	67	4 811	12 295	—	219
Bydgoskie	29 956	6 662	1 712	266	5 162	15 306	—	848
Poznańskie	28 857	3 217	3 627	145	5 966	15 051	74	777
M. Łódź	7 675	4 394	2 759	245	—	101	—	176
Łódzkie	12 000	3 012	429	—	4 157	4 342	—	60
Kieleckie	15 945	1 692	1 616	329	7 798	4 237	—	273
Lubelskie	16 934	2 552	2 813	157	6 338	4 867	—	207
Białostockie	7 691	1 503	1 068	—	1 595	3 093	83	349
Olsztyńskie	15 213	1 303	1 545	160	3 545	4 587	3 168	905
Gdańskie	13 187	2 957	1 648	370	2 148	1 733	2 721	610
Koszalińskie	11 580	1 296	528	—	5 351	2 889	1 196	320
Szczecińskie	8 503	837	1 388	—	3 723	2 165	159	231
Zielonogórskie	9 455	142	1 081	—	3 698	4 052	427	55
Wrocławskie	24 270	3 934	4 756	359	8 437	4 926	1 715	143
Opolskie	18 471	818	890	—	3 391	3 214	10 158	—
Katowickie	23 784	4 587	3 485	639	2 392	8 346	4 335	—
Krakowskie	15 464	1 636	2 222	359	7 789	2 904	—	554
Rzeszowskie	13 778	707	2 030	—	6 665	3 509	—	867

a — *e* Ob. uwagi *a* — *e* str 148

TABL. 22. SŁUCHACZE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POWSZECHNYCH DLA DOROSŁYCH I KURSÓW NA TYM POZIOMIE W R. SZK. 1948/49

Typy szkół	Ogółem	W tym kobiety	Na semestrach						Absolwenci z r. szk. 1947/48	
			I	II	III	IV	V	VI	ogółem	w tym kobiety
Ogółem	**172 153**[a]	65 416	**22 482**	**18 244**	**17 624**	**29 285**	**40 659**	**43 830**	**24 305**	8 79[illegible]
Szkoły powszechne	50 420	19 394	1 706	2 486	5 841	10 066	14 619	15 702	.	
Kursy dokształcające	97 697[a]	33 193	6 449	8 277	10 507	18 626	25 869	27 940	.	
Kursy repolonizacyjne	24 036	12 829	14 327	7 481	1 276	593	171	188		

a Dla 29 słuchaczy brak podziału według płci i klas

TABL. 23. SŁUCHACZE I ABSOLWENCI SZKÓŁ ŚREDNICH OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH DLA DOROSŁYCH I KURSÓW NA TYM POZIOMIE W R. SZK. 1948/49

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym kobiety	Na semestrach							Absolwenci z r. szk. 1947/48	
			wstępnym	I	II	III	IV	V	VI	ogółem	w tym kobiety
Ogółem	**49 602**	16 149	**545**	**9 485**	**5 901**	**10 117**	**7 682**	**8 409**	**7 463**	**7 921**	2 914
Szkoły	41 263	13 920	517	7 643	4 827	8 173	6 452	7 494	6 157	7 460	2 737
Kursy	8 339	2 229	28	1 842	1 074	1 944	1 230	915	1 306	461	177

TABL. 24. SZKOŁY I PRZEDSZKOLA SPECJALNE

Wyszczególnienie	Dla niewidomych	Dla głuchoniemych	Dla umysłowo upośledzonych	Dla moralnie zaniedbanych	Dla przewlekle chorych i kalek
Szkoły					
Ogółem 1937/38	8	16	64	16	
1947/48	8	15	70	23	37
1948/49	**15**	**16**	**74**	**30**	**49**
Przedszkola	1	1	4	—	12
Szkoły powszechne	7	9	68	17	34
Szkoły średnie ogólnokształcące	1	—	—	—	3
Szkoły zawodowe i kursy zawodowe	2	1	1	6	—
Szkoły zawodowe średnie	4	5	1	7	—
Uczniowie					
Ogółem 1937/38	678	1 311	8 265	1 822	
1947/48	251	1 056	6 312	1 498	3 676
1948/49	**474**	**1 375**	**7 762**	**1 822**	**4 362**
Przedszkola	7	12	58	—	453
Chłopcy	3	9	46	—	256
Dziewczęta	4	3	12	—	197
Szkoły powszechne	299	1 067	7 564	1 407	3 875
Chłopcy	195	620	4 563	1 090	1 967
Dziewczęta	104	447	3 001	317	1 908
Szkoły średnie ogólnokształcące	4	—	—	—	34
Chłopcy	4	—	—	—	17
Dziewczęta	—	—	—	—	17
Szkoły zawodowe typu zasadniczego i kursy	22	52	73	119	—
Chłopcy	13	31	25	19	—
Dziewczęta	9	21	48	100	—
Szkoły zawodowe średnie	142	244	67	296	—
Chłopcy	115	152	46	273	—
Dziewczęta	27	92	21	23	—

TABL. 25. SZKOŁY WYŻSZE

A. Zawodowe[a]

Lata akademickie Szkoły *b*	Wykładowcy: profesorowie i zastępcy	Wykładowcy: inni[c]	Pomocniczy personel naukowy	Słuchacze *d*	Dyplomy wydane (łącznie ze świadectwami ukończenia)[e]
Ogółem 1945/46	144*f*	94*f*	107*f*	3 268	14
1946/47	215*f*	162*f*	204*f*	10 498	263
1947/48	1016		383	15 299	150
1948/49[g]	580	711	483	15 495	442
1949/50[g]	**652**	**1 007**	**727**	**18 816**	**984**
Warszawa					
Szkoła Inżynierska im. Wawelberga i Rotwanda	45	54	89	1 182	155
Wieczorowa Szkoła Inżynierska S.I.M.P.	—	26	—	444	—
Państwowa Wyższa Szkoła Higieny Psychicznej	—	39	—	420	—
Wyższa Szkoła Prawnicza im. T. Duracza	25	—	15	70	—
Instytut Pedagogiczny Z.N.P. *h*	—	27	—	97	52
Konserwatorium. Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna	15	25	—	179	23
Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych	16	27	12	282	—
Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna	—	71	—	161	42
Poznań					
Szkoła Inżynierska	44	46	62	1 526	171
Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna	21	18	3	99	7
Państwowa Wyższa Szkoła Operowa	11	11	—	66	—
Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych	13	30	15	211	—
Łódź					
Wyższa Szkoła Gospodarstwa Wiejskiego	39	18	46	1 013	70
Państwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna	16	42	26	402	35
Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna	22	11	—	95	5
Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych	14	30	11	208	—
Państwowa Wyższa Szkoła Aktorska	1	22	—	71	—
Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa	30	4	10	170	—
Gdańsk					
Wieczorowa Szkoła Inżynierska N.O.T.	6	41	84	886	—
Państwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna	20	28	17	398	27
Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Pięknych (z siedzibą w Sopocie)	8	10	14	250	—
Gdynia					
Wyższa Szkoła Handlu Morskiego (z siedzibą w Sopocie)	9	33	11	777	49
Sopot					
Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna	11	13	5	68	—
Szczecin					
Szkoła Inżynierska	56	32	147	1 519	—
Wrocław					
Wyższa Szkoła Handlowa	12	22	23	2 376	6
Instytut Pedagogiczny Z.N.P. *h*	—	23	—	47	60
Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna	6	11	—	61	—
Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych	11	19	13	179	—

a — *h* Ob. uwagi *a* — *h* str 148.

(c. d. str. 148)

TABL. 25 SZKOŁY WYŻSZE (c. d.)
A. Zawodowe[a] (dok.)

Lata akademickie Szkoły *b*	Wykładowcy: profesorowie i zastępcy	Wykładowcy: inni *c*	Pomocniczy personel naukowy	Słuchacze *d*	Dyplomy wydane (łącznie ze świadectwami ukończenia)[e]
Cieszyn					
Wyższa Szkoła Gospodarstwa Wiejskiego	25	23	27	447	185
Częstochowa					
Wyższa Szkoła Inżynierska	8	11	3	184	—
Wyższa Szkoła Administracyjno-Handlowa	16	14	8	698	4
Katowice					
Państwowa Wyższa Szkoła Administracji Gospodarczej	22	17	41	1 941	15
Instytut Pedagogiczny Z.N.P.[h]	—	33	—	136	—
Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna	27	10	2	172	9
Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych	3	11	3	74	—
Kraków					
Wyższa Szkoła Nauk Społecznych	25	35	10	1 061	10
Państwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna	17	58	12	357	24
Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna	30	9	3	157	8
Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych	17	41	15	252	—
Państwowa Wyższa Szkoła Aktorska	11	12	—	80	27

a Szkoły wyższe zawodowe w sensie dekretu z dn. 28. X 1947 r. (Dz. U.R.P. 1947, Nr. 66, poz. 415) przed wojną nie istniały; dane dla r. ak. 1937/38 dot. szkół wyższych nieakademickich podano łącznie ze szkołami wyższymi akademickimi w cz. B niniejszej tablicy (ob. str. 149); poza tym w r. ak. 1937/38 były 4 szkoły artystyczne o poziomie wyższym, liczące 1 516 słuchaczy. *b* Nazwy szkół obowiązujące w dn. 1 XII 1949 r. *c* Docenci etatowi, prowadzący wykłady i ćwiczenia zlecone, lektorzy, nauczyciele przedmiotów pomocniczych, nauczyciele zawodu i instruktorzy. *d* Studenci i wolni słuchacze oraz w latach ak. 1945/46 — 1947/48 studenci studium wstępnego. *e* W roku akademickim poprzedzającym rok sprawozdawczy. *f* Bez wykładowców i pomocniczego personelu naukowego wyższych szkół artystycznych i pedagogicznych. *g* Dane tymczasowe. *h* Instytuty Pedagogiczne po raz pierwszy w r. ak. 1949/50 zamieszczono w tablicach dotyczących szkół wyższych. (dok. str. 149)

Uwagi do tabl. 10 ze str. 138

a Dla wieku opóźnionego. *b* Bez uczniów szkół ćwiczeń i szkół powszechnych prywatnych. *c* Łącznie z uczniami klasy VIII, która istniała w ówczesnym woj. śląskim. *d* W tym uczniowie klas ósmych: w r. szk. 1945/46 — 9,3 tys., w r. szk. 1946/47 — 14,5 tys., w r. szk. 1947/48 — — 50,9 tys. *e* Uczniów na specjalnych kompletach wliczono również do poszczególnych klas. *f* Szkoły stopnia podstawowego i 11-letnie, posiadające klasy podstawowe. *g* W tym uczniowie klasy wstępnej; ogólna ich liczba wynosi 22,5 tys; w związku z tym liczby uczniów poszczególnych klas w niektórych przypadkach są mniejsze od liczb „ogółem".

Uwagi do tabl. 21 ze str. 145

a Tablica nie obejmuje szkolenia dorosłych w uniwersytetach powszechnych, ludowych i niedzielnych. *b* Powołane zarządzeniem Ministerstwa Oświaty z dn. 6. XI 1948 r. w sprawie akcji zwalczania analfabetyzmu i organizacji skróconych kursów dla analfabetów i półanalfabetów. *c* Przeznaczone dla osób narodowości polskiej, nie władających dostatecznie biegle językiem polskim. *d* Łącznie z częścią kursów dla dorosłych na poziomie szkół średnich ogólnokształcących. Dla części szkół i uczniów nie ma podziału na miasto i wieś oraz na województwa

TABL. 25. SZKOŁY WYŻSZE (dok.)
B. Akademickie

Lata akademickie / Szkoły [a]	Wykładowcy: profesorowie i zastępcy	Wykładowcy: inni [b]	Pomocniczy personel naukowy	Słuchacze [c]	Dyplomy wydane [d]: zawodowe (łącznie ze świadectwami ukończenia)	Dyplomy wydane [d]: stopnia naukowego: niższego	Dyplomy wydane [d]: stopnia naukowego: wyższego
Ogółem 1937/38	1 064	1 232	2 107	48 018	6 114		233
1945/46	1 022	1 170	2 927	52 730	1 850		211
1946/47	1 247	967	4 133	75 963	3 632		324
1947/48	1 317	1 315	4 840	79 486	3 997		296
1948/49	1 407 *g*	1 634 *g*	5 582 *g*	88 221	4 342		327
1949/50	1 497	1 573	6 235	96 762	134	4 440	408
Warszawa							
Uniwersytet Warszawski	158	248	619	9 793	—	542	58
Politechnika Warszawska	104	240	586	5 733	12	231	10
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego	41	94	160	2 113	—	60	7
Szkoła Główna Planowania i Statystyki	27	55	63	2 129	293	66	5
Akademia Nauk Politycznych	16	56	56	2 866	166	3	—
Akademia Wychowania Fizycznego im. gen. K. Świerczewskiego	5	66	42	314	—	8	—
Akademia Sztuk Pięknych	25	11	20	324	8	—	—
Toruń							
Uniwersytet M. Kopernika	62	72	125	3 139	5	231	5
Poznań							
Uniwersytet Poznański	109	192	510	8 809	—	611	62
Akademia Handlowa	11	31	24	3 124	252	43	—
Łódź							
Uniwersytet Łódzki	112	106	421	8 658	—	479	33
Politechnika Łódzka	43	56	242	2 065	—	74	3
Szkoła Główna Planowania i Statystyki	9	35	17	945	32	—	—
Lublin							
Uniwersytet M. Curie-Skłodowskiej	76	110	372	3 327	—	126	18
Katolicki Uniwersytet Lubelski	43	34	50	2 030	—	117	19
Gdańsk							
Politechnika Gdańska	76	126	337	3 017	—	122	—
Akademia Lekarska	35	48	306	1 803	—	10	20
Szczecin							
Pomorska Akademia Lekarska im. Gen. K. Świerczewskiego	18	8	72	309	—	—	5
Akademia Handlowa w Poznaniu (oddział w Szczecinie)	13	20	38	2 060	34	—	—
Wrocław							
Uniwersytet i Politechnika	187	332	775	10 707	8	300	71
Uniwersytet	138	241	569	8 385	8	282	71
Politechnika	49	91	206	2 322	—	18	—
Bytom							
Śląska Akademia Lekarska im. L. Waryńskiego	14	24	71	625	—	—	—
Gliwice							
Politechnika Śląska	59	95	256	3 051	256	136	1
Kraków							
Uniwersytet Jagielloński	133	324	600	11 301	—	737	89
Akademia Górniczo-Hutnicza	85	142	413	4 758	31	188	2
Akademia Handlowa	17	34	44	3 358	—	356	—
Akademia Sztuk Pięknych	19	14	16	404	37	—	—

a Nazwy szkół obowiązujące w dn. 1. XII 1949 r. *b* Docenci etatowi, prowadzący wykłady i ćwiczenia zlecone, lektorzy, nauczyciele przedmiotów pomocniczych, nauczyciele zawodu i instruktorzy. *c* Studenci i wolni słuchacze oraz w latach 1945/46 — 1947/48 — studenci studium wstępnego i doktoranci. *d* W roku akademickim poprzedzającym rok sprawozdawczy. *e* Łącznie z wyższymi szkołami nieakademickimi, bez wyższych szkół artystycznych nieakademickich. *f* Dane tymczasowe. *g* Bez wykładowców i pomocniczego personelu naukowego Akademii Wychowania Fizycznego im. Gen. K. Świerczewskiego.

TABL. 26. SŁUCHACZE SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG KIERUNKU STUDIÓW[a]

Lata akademickie Płeć	Ogółem	Techniczny	Rolniczy	Prawno-ekonomiczno-handlowy	Lekarski	Przyrodniczo-matematyczny	Humanistyczny	Artystyczny
Ogółem 1937/38	49 534	7 593	2 470	17 688	6 543	4 475	8 557	2 208
Mężczyźni	35 451	7 151	1 838	13 783	4 592	2 275	4 351	1 461
Kobiety	14 083	442	632	3 905	1 951	2 200	4 206	747
1945/46	55 998[b]	12 475	3 129	16 456	10 476	5 278	6 983	1 201[b]
Mężczyźni	36 344	11 464	2 251	12 159	4 522	2 556	2 832	560
Kobiety	19 536	1 011	878	4 297	5 954	2 722	4 151	523
1946/47	86 461[c]	16 367	4 989	30 843	14 185	7 661	9 951	2 132
Mężczyźni	54 545[c]	15 051	3 763	20 489	6 355	3 817	3 895	1 043
Kobiety	31 916[c]	1 316	1 226	10 354	7 830	3 844	6 056	1 089
1947/48	94 785[b]	18 970	5 554	33 068	16 275	7 846	10 302	2 770[b]
Mężczyźni	60 569	17 609	4 185	22 288	7 572	3 831	3 952	1 132
Kobiety	33 846	1 361	1 369	10 780	8 703	4 015	6 350	1 268
1948/49[d]	**108 716**	**21 278**	**6 778**	**38 788**	**18 189**	**8 657**	**11 904**	**3 127**
Mężczyźni	65 922	19 679	5 008	22 661	8 484	4 153	4 462	1 475
Kobiety	37 794	1 599	1 770	11 122	9 705	4 504	7 442	1 652
W tym w szkołach akademickich	88 221	17 974	5 218	26 321	18 189	8 164	11 565	790
Mężczyźni	55 443	16 518	3 886	17 869	8 484	3 910	4 353	423
Kobiety	32 778	1 456	1 332	8 452	9 705	4 254	7 212	367

a Studenci i wolni słuchacze oraz w latach 1945/46 — 1947/48 studenci studium wstępnego i doktoranci. *b* Suma mężczyzn i kobiet nie daje liczby ogółem, gdyż dla części słuchaczy brak podziału według płci. *c* W tym 333 słuchaczy wyższych szkół pedagogicznych (132 mężczyzn i 201 kobiet), dla których brak podziału na kierunki kształcenia. *d* Dane tymczasowe

TABL. 27. DYPLOMY W SZKOŁACH WYŻSZYCH WEDŁUG KIERUNKU STUDIÓW[a]

Lata akademickie Płeć	Ogółem	Techniczny	Rolniczy	Prawno-ekonomiczno-handlowy	Lekarski	Przyrodniczo-matematyczny	Humanistyczny	Artystyczny
Ogółem .....1936/37[b]	6 114	667	361	2 479	1 110	453	990	54
Mężczyźni	4 417	640	278	2 025	739	232	474	29
Kobiety	1 697	27	83	454	371	221	516	25
1945/46	3 895	906	216	1 240	868	188	393	84
Mężczyźni	2 979	874	165	1 042	504	99	241	54
Kobiety	916	32	51	198	364	89	152	30
1946/47	4 147	691	325	1 594	816	179	477	65
Mężczyźni	3 052	659	252	1 274	441	102	278	46
Kobiety	1 095	32	73	320	375	77	199	19
1947/48	**4 784**	**747**	**875**	**1 771**	**923**	**808**	**528**	**132**
W tym w szkołach akademickich	4 342	573	277	1 746	923	245	502	76

a Bez dyplomów wyższego stopnia naukowego (ob. tabl. 5, str. 135) i nostryfikowanych. Dane za r. ak. 1948/49 — ob. tabl. 25, str. 147. *b* Bez dyplomów szkół artystycznych nieakademickich.

B NAUKA I KULTURA

W tabl. 28-31 uwzględniono tylko te biblioteki, które nadesłały sprawozdania do Naczelnej Dyrekcji Bibliotek

TABL. 28. PUBLICZNE BIBLIOTEKI POWSZECHNE[a]

Wyszczególnienie	1.I 1946		31.XII 1947		31.XII 1948		31.XII 1949			
	Biblioteki	Tomy w tys.	Biblioteki	Tomy w tys.	Biblioteki	Tomy w tys.	Biblioteki	Punkty biblioteczne	Tomy w tys.[b]	Czytelnicy w tys.[b]
Ogółem[c]	**427**	**1 101**	**934**	**2 803**	**2 667**	**4 413**	**3 883**	**21 286**	**6 597**	**1 085**
Wojewódzkie	1	35	5	59	5	66	6	25	78	1
Powiatowe	168	158	264	707	268	1 064	270	11 252	1 521	389
Miejskie	127	872	221	1 884	469	2 475	616	551	2 868	329
Wiejskie	131	36	444	153	1 925	808	2 991	9 458	2 130	366

a Biblioteki liczące co najmniej 50 tomów. *b* Dane częściowo niekompletne. *c* W 1937/38 r. były 1 033 biblioteki samorządu terytorialnego, liczące 1 700 tys. tomów i 357 tys. czytelników: charakter bibliotek powszechnych miały też niektóre biblioteki organizacji społecznych

Źródło: Naczelna Dyrekcja Bibliotek

TABL. 29. BIBLIOTEKI „INNE"[a]

Wyszczególnienie	1.I 1946		31.XII 1947		31.XII 1948		31.XII 1949	
	Biblioteki	Tomy w tys.	Biblioteki	Tomy w tys.	Biblioteki	Tomy w tys.	Biblioteki	Tomy w tys.
Biblioteki	1 251[b]	765	1 854[b]	1 266	1 789	1 311	2 653	1 709
Wypożyczalnie zarobkowe	221	372	321	622	350	685	147	414

a Biblioteki w zakładach pracy, instytucjach i organizacjach społeczno-politycznych oraz wypożyczalnie zarobkowe, liczące co najmniej 50 tomów. *b* W tym część bibliotek o charakterze bibliotek powszechnych.

Źródło: Naczelna Dyrekcja Bibliotek

TABL. 30. BIBLIOTEKI SZKOLNE[a]

Typy szkół	1936/37		1945/46[b]		1947/48[b]		1948/49[b]		1949/50[b]	
	Biblioteki	Tomy w tys.	Biblioteki	Tomy w tys.	Biblioteki	Tomy w tys.	Biblioteki	Tomy w tys.	Biblioteki	Tomy w tys.
Ogółem	**26 133**	**7 560**	**7 071**	**1 476**	**10 848**	**3 538**	**14 489**	**5 225**	**16 767**	**6 749**
Przedszkola					12	2	16	3	68	7
Szkoły:										
ogólnokształcące stopnia podstawowego[c]	24 934	4 869	6 017	652	9 322	2 251	12 402	3 138	15 110	4 372
stopnia licealnego[d]	743	2 109	564	547	518	673	706	894	470	828
zawodowe[e]	456	582	490	277	996	612	1 365	1 190	1 119	1 542

a Bez bibliotek w szkołach wyższych. *b* Biblioteki liczące co najmniej 50 tomów. *c* Łącznie ze szkołami specjalnymi i szkołami powszechnymi dla dorosłych. *d* Łącznie z bibliotekami pełnych szkół 11-letnich. *e* Łącznie z bibliotekami szkół nauczycielskich.

Źródło: Naczelna Dyrekcja Bibliotek.

TABL. 31. BIBLIOTEKI NAUKOWE

Lata Przynależność bibliotek	Biblioteki	Tomy w tysiącach	Przynależność bibliotek	Biblioteki	Tomy w tysiącach
Ogółem ..... 1. I 1946	194[a]	7 905[ab]	Zakładów i instytucji naukowych samoistnych	48	442
31.XII 1947	535	10 543	Instytucji państwowych	44	1 423
31.XII 1948	650	11 962[c]	Archiwów i muzeów	38	517
31.XII 1949	**851**	**11 943[d]**	Towarzystw naukowych	31	538
Samodzielne	8	1 709	Inne	64	627
Szkół wyższych	518	6 687			

a Bez bibliotek poszczególnych zakładów naukowych w obrębie szkół wyższych. *b* Bez liczby tomów 17 bibliotek. *c* Łącznie z tomami zbiorów zabezpieczonych w bibliotece uniwersytetu wrocławskiego. *d* Wśród bibliotek, które przybyły w 1949 r. przeważają biblioteki zakładów naukowych szkół wyższych o stosunkowo małej liczbie tomów

Źródło: Naczelna Dyrekcja Bibliotek

TABL. 32. MUZEA PUBLICZNE

Lata Województwa	Muzea	Sale		Personel					Zwiedzający w tysiącach[a]
		wystawowe urządzone	powierzchnia w m^2	ogółem	fachowy		administracyjny		
					naukowy	inny	umysłowy	fizyczny	
Polska[b] 31.XII 1947	108			914	235	18	202	456	
31.XII 1948	118	1 132	82 292	1 291	309	172	254	556	2387,3
31.XII 1949[c]	**124**	**1 258**	**87 065**	**1 521**	**370**	**159**	**398**	**594**	**3574,8**
M. st. Warszawa	12	90	9 872	470	145	27	147	151	1196,4
Warszawskie	5	47	1 862	42	8	6	10	18	92,7
Bydgoskie	5	61	3 042	40	10	3	8	19	111,7
Poznańskie	8	42	5 399	93	25	19	14	35	202,6
w tym m. Poznań	5	27	4 160	77	22	15	9	31	178,3
M. Łódź	4	68	2 741	87	23	12	14	38	121,1
Łódzkie	9	35	1 107	29	4	1	6	18	56,9
Kieleckie	3	54	2 546	21	6	—	5	10	136,0
Lubelskie	5	71	6 748	67	7	14	14	32	74,1
Białostockie	2	6	275	8	1	—	3	4	17,7
Olsztyńskie	4	39	2 069	15	6	—	3	6	85,7
Gdańskie	4	19	1 890	29	6	5	4	14	71,8
Koszalińskie	4	34	1 572	9	—	2	4	3	26,2
Szczecińskie	2	25	3 401	30	5	10	6	9	91,3
Zielonogórskie	6	42	1 699	8	3	—	1	4	31,4
Wrocławskie	15	142	6 995	95	29	8	22	36	332,3
w tym m. Wrocław	3	59	4 320	68	23	4	16	25	210,2
Opolskie	4	48	2 276	15	2	1	7	5	38,4
Katowickie	8	152	10 750	79	14	7	22	36	161,6
Krakowskie	18	206	16 925	309	68	37	77	127	664,4
w tym m. Kraków	8	120	9 109	224	53	36	41	94	524,5
Rzeszowskie	6	77	5 896	75	8	7	31	29	62,5

a W ciągu roku. *b* W dn. 1.IV 1939 r. było 175 muzeów publicznych. *c* Bez składnic muzealnych. Dla muzeów, które nie nadesłały sprawozdań wzięto dane z roku ubiegłego. Brak danych dotyczących frekwencji z 2 muzeów w m. st. Warszawie, 1—w woj. warszawskim i 2—w woj. Poznańskim.

Źródło: Opracowano na podstawie sprawozdań poszczególnych muzeów

TABL. 33. DZIAŁY W MUZEACH PUBLICZNYCH OTWARTYCH

Lata założenia muzeów[a]	Muzea otwarte dla publiczności i pracowników nauki	Działy								Biblioteki fachowe	Tomy w tys.
		sztuki	przemysłu artystycznego	etnografii	historii i militarii	prehistorii i archeologii	numizmatyki	przyrody i techniki	martyrologii		
Ogółem	**107**	**82**	**74**	**68**	**69**	**57**	**50**	**58**	**3**	**77**	**410,7**
1800 i wcześn.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1	0,4
1801 — 1900	18	12	12	10	11	10	8	5	—	15	137,6
1901 — 1918	19	17	14	12	12	15	12	15	—	15	56,7
1919 — 1939	38	28	26	23	26	18	19	24	—	30	181,1
1944 — 1949	31	24	21	17	19	13	10	13	3	16	34,9

a Brano pod uwagę rok pierwotnego założenia muzeów mimo, że wiele dawnych muzeów zorganizowano na nowo w latach 1944—1949

Źródło Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego

TABL. 34. WYDAWNICTWA MUZYCZNE (NUTY) W 1949 R.[a]

Rodzaj kompozycji	Ogółem	W tym wydawnictwa zawierające ponad 2 utwory	Kompozytorzy		Wydawcy				Nakład w tys. egz.	Arkusze druku	
			polscy	obcy	instytucje państwowe	spółdzielnie wydawnicze	organizacje społeczne	prywatni		tytułów	nakładu w tys.
Ogółem	**415**	124	**361**	**54**	**135**	**25**	**45**	**210**	**1 022**	**898**	**2 911**
Koncertowe	137	35	120	17	46	6	18	67	230	382	746
wielkie[b]	18	—	44	4	19	—	6	23	60	148	198
małe[c]	89	35	76	13	27	6	12	44	170	234	548
Taneczne i piosenki	82	4	75	7	9	4	—	69	162	123	215
Orkiestralne i chóralne o charakterze masowym	124	35	115	9	65	7	19	33	437	163	596
Pedagogiczne	41	33	24	17	15	7	2	17	157	195	1 312
Inne	31	17	27	4	—	1	6	24	36	35	42

a Rok rejestracji druku w Bibliotece Narodowej. *b* Do kompozycji wielkich zaliczono koncerty, *oratoria, suity, symfonie itp.* *c* Do kompozycji małych zaliczono pieśni, *preludia, tańce w opracowaniu* wirtuozowskim, etiudy itp.

Źródło: Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie materiałów Biblioteki Narodowej w Warszawie.

TABL. 35. WYDAWNICTWA (DRUKI) NIEPERIODYCZNE[a]

A. Tytuły według grup wydawców

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym prace oryginalne	Objętość: do 4 arkuszy	Objętość: ponad 4 arkusze	Prace naukowe	Literatura piękna	Podręczniki	Wydawnictwa popularnonaukowe	Wydawnictwa propagandowe i publicystyczne	Inne
Ogółem 1945	1 183	1 133	818	365	204	286	331	131	158	73
1946	3 160	2 975	1 740	1 420	578	843	710	478	204	347
1947	4 287	3 958	2 106	2 181	1 009	1 002	979	500	115	682
1948*b*	4 791	4 303	2 407	2 384	1 243	1 086	1 081	652	109	620
1949*b*	**4 602**	**3 824**	**2 120**	**2 482**	**1 422**	**1 043**	**954**	**664**	**137**	**382**
Grupy wydawców:										
Instytucje państwowe ...	1 521	1 393	778	743	646	141	484	170	18	62
Samorząd terytorialny ..	18	18	6	12	8	—	5	3	—	2
Samorząd gospodarczy ..	31	31	18	13	5	—	21	1	—	4
Spółdzielnie wydawnicze .	1 197	738	398	799	188	578	107	242	47	35
Spółdzielnie inne	31	30	14	17	4	2	19	6	—	—
Organizacje społeczne	1 068	1 000	668	400	463	51	150	178	62	164
Prywatne firmy wydawnicze	615	499	144	471	99	264	143	41	6	62
Inni prywatni nakładcy ...	17	16	8	9	3	1	5	3	—	5
Kilku różnych nakładców i nakładca niepodany ..	104	99	86	18	6	6	20	20	4	48

B. Nakład i arkusze druku

Typy wydawnictw	1937: Tytuły	1937: Nakład w tys. egz.	1937: Przeciętny nakład 1 tytułu w tys.	1949: Tytuły	1949: Nakład w tys. egz.[c]	1949: Przeciętny nakład 1 tytułu w tys.	1949: Arkusze druku: tytułów w tys.	1949: Arkusze druku: nakładu w mil.
Ogółem	**7 974**	**29 152,9**	***3,7***	**4 602**	**72 905,1**	***15,8***	**43,5**	**811,3**
o objętości do 4 ark. ...				2 120	29 802,2	*14,1*	4,2	58,0
o objętości ponad 4 ark. .				2 482	43 102,9	*17,4*	39,3	753,3
Prace naukowe	3 369	1 595,2	*0,5*	1 422	6 780,7	*4,8*	14,3	112,7
Literatura piękna	1 560	6 550,3	*4,2*	1 043	16 239,3	*15,6*	14,7	248,7
Podręczniki	771	6 894,5	*8,9*	954	20 385,7	*21,4*	8,2	205,3
Wydawnictwa popularnonaukowe	2 274	14 112,9	*6,2*	664	19 933,8	*30,0*	3,0	192,8
Wydawnictwa propagandowe i publicystyczne ...				137	5 242,0	*38,3*	0,7	24,0
Inne ...				382	4 323,6	*11,3*	2,6	27,8

a Bez tzw. dokumentów życia społecznego (statutów, sprawozdań, programów itp.) oraz nut, map i rycin. W 1949 r. zarejestrowano 584 dokumentów życia społecznego, 34 mapy, 8 rycin i 40 tomów drugich i następnych o łącznej, częściowo szacunkowej, liczbie 6 167,1 tys. nakładu i arkuszy druku: tytułów 4 tys. i nakładu 37,9 mil. Nuty w 1949 r. — ob. tabl. 34 str. 153. *b* Rok rejestracji druku w Bibliotece Narodowej. *c* Dla 6,3% ogólnej liczby tytułów nakład został doszacowany.

Źródło: Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie materiałów Biblioteki Narodowej w Warszawie

TABL. 36. CZASOPISMA

Wyszczególnienie	Wychodzące							
	codziennie	3 razy na tydzień	2 razy na tydzień	raz na tydzień	3 razy na miesiąc	2 razy na miesiąc	raz na miesiąc	raz na 2 lub 3 miesiące
I — VI 1950 r.								
Tytuły[a]	34[b]	2	6	53	2	29	247	73
Sumy przeciętnych nakładów jednorazowych	1 319 295	388 917	1 526 297	6 048 084	109 313	680 045	3 775 877	496 398
Przeciętny nakład 1 numeru[c]								
IV 1949 r.	95 575	117 928	124 925	90 983	62 252	19 031	12 626	
IV 1950 r.	127 038	194 458	254 882	114 114	54 656	23 449	15 286	3 799

a Nie uwzględniono w tablicy 180 tytułów czasopism urzędowych i wychodzących nieregularnie *b* Bez prowincjonalnych odmian dzienników tzw. mutacji. *c* Powstały w wyniku podzielenia sumy przeciętnych nakładów przez liczbę tytułów.
Źródło: Biuro Prasy i Informacji Prezydium Rady Ministrów

TABL. 37. TEATRY ZAWODOWE
Stan w dn. 31. XII

Rodzaj teatru	1937[a]	1946	1947	1948		1949	
	Teatry				Miejsca na widowni	Teatry	Miejsca na widowni
Ogółem	82	76	75	68	35 025	73	36 102
Dramatyczne		40	45	43	26 333	46	26 404
Dla dzieci i młodzieży		8	8	5[b]	1 768	6	1 998
Muzyczne i małych form		8	6	8	4 134	7	4 271
Kukiełkowe		20	16[b]	12[b]	2 790	14	3 429

a Bez teatrów, w których przedstawienia odbywały się w językach ukraińskim, rosyjskim i niemieckim. *b* Na skutek przeprowadzanych selekcji część teatrów dla dzieci i młodzieży oraz kukiełkowych została zaliczona do teatrów amatorskich.
Źródło: Ministerstwo Kultury i Sztuki

TABL. 38. DZIAŁALNOŚĆ TEATRÓW ZAWODOWYCH W 1949 R.[a]

Rodzaj teatru	Teatry	Przedstawienia		Bilety wydane						
		w siedzibie	w terenie	ogółem w tysiącach	normalne	ulgowe				bezpłatne
						razem	dla świata pracy	dla dzieci i młodzieży	dla wojska	
					w % liczb ogólnych					
Ogółem	85	14 975	3 596	7 383,7	24,8	66,4	46,0	18,6	1,8	9,3
Dramatyczne	53[b]	9 597	2 309	5 066,0	22,2	69,4	53,7	13,7	2,0	8,4
Dla dzieci i młodzieży	7	1 248	292	454,5	18,5	73,5	21,4	51,6	0,5	8,0
Muzyczne i małych form	10	2 556	26	1 206,8	40,1	51,0	43,8	5,0	2,2	8,9
Kukiełkowe	15	1 574	969	656,4	15,1	66,0	7,5	58,4	0,1	18,9

a Dane częściowo szacunkowe. *b* Działające w ciągu roku. Stan w dn. 31.XII podano w tabl. 37.
Źródło: Ministerstwo Kultury i Sztuki

TABL. 39. REPERTUAR TEATRÓW DRAMATYCZNYCH

Autorzy	Premiery 1948	Premiery 1949	W tym prapremiery 1948	W tym prapremiery 1949	1949 Przedstawienia w siedzibie i terenie	1949 Bilety wydane ogółem w tys.
Ogółem	**391**	**303**	45	41	**11 906** [a]	**5 066,1** [b]
Polscy	163	137	20	13	5 485	2 460,2
Radzieccy	32	76	6	19	2 336	1 038,7
Krajów demokracji ludowej	4	1	3	1	125	51,3
Inni	192	89	16	8	3 854	1 468,3

a Brak rozbicia danych dotyczących 106 przedstawień Teatru Klasycznego w Warszawie. *b* Brak rozbicia danych dotyczących 47,6 tys. biletów wydanych w Teatrze Klasycznym w Warszawie.

Źródło: Ministerstwo Kultury i Sztuki

TABL. 40. INSTYTUCJE MUZYCZNE W 1949 R.[a]

Rodzaj instytucji	Instytucje	Miejsca na widowni	Przedstawienia i koncerty: w siedzibie	Przedstawienia i koncerty: w terenie	Bilety wydane: ogółem w tys.	Bilety wydane: normalne	Bilety wydane: ulgowe: razem	Bilety wydane: ulgowe: dla świata pracy	Bilety wydane: ulgowe: dla dzieci i młodzieży	Bilety wydane: ulgowe: dla wojska	Bilety wydane: bezpłatne
						w % liczb ogólnych					
Ogółem	20	**13 241**	**1 156**	**489**	**1 196,9**	***29,5***	***53,7***	***36,9***	***16,0***	***0,8***	***16,8***
Opery	4	3 394	636	154	632,0	*38,7*	*53,0*	*42,3*	*10,0*	*0,7*	*8,3*
Filharmonie	7	6 082	397	123	384,0	*25,2*	*55,8*	*32,8*	*22,1*	*0,9*	*19,0*
Orkiestry symfoniczne (poza filharmoniami)	6	2 405	119	195	178,4	*6,7*	*51,7*	*26,9*	*23,8*	*1,0*	*41,6*
Kwartety[b]	3	1 360	4	17	2,5	*4,0*	*48,0*	*14,0*	*32,0*	*2,0*	*48,0*

a W 1948 r. było 19 instytucji muzycznych; dały one w IV kwartale 1948 r. 581 przedstawień, na które wydano ogółem 379,3 tys. biletów. *b* Bez danych dotyczących liczby koncertów i biletów dla 1 kwartetu.

Źródło: Ministerstwo Kultury i Sztuki.

TABL. 41. KINA STAŁE I ICH DZIAŁALNOŚĆ

Lata Województwa	Kina[a]	Miejsca na widowni[a]	Dni widowiskowe	Seanse	Bilety wydane w tysiącach	
					ogółem	w tym ulgowe
Polska 1937	769	272 800	192 700		.	
1945	403	170 130	61 810	130 756	36 718	.
1946	518	218 358	124 755	264 044	66 094	.
1947	516	218 756	136 625	287 675	67 508	.
Miasta	445	194 691	124 525	268 536	64 770	.
Wieś	71	24 065	12 100	19 139	2 738	.
1948	546	228 886	156 288	344 407	85 692	48 393
Miasta	468	202 913	140 475	318 232	81 355	45 935
Wieś	78	25 973	15 813	26 175	4 337	2 458
1949	**575**	**235 755**	**166 554**	**388 503**	**105 424**	**66 125**
M. st. Warszawa	10	7 398	2 943	12 203	6 486	3 393
Warszawskie	28	9 578	7 210	15 521	3 374	1 597
Bydgoskie	47	16 426	13 077	27 057	6 610	4 605
Poznańskie	54	19 649	14 824	33 733	8 310	5 385
M. Łódź	19	10 155	6 638	23 198	7 251	4 561
Łódzkie	29	10 640	8 034	17 277	3 822	2 750
Kieleckie	19	7 589	5 438	13 401	2 896	1 890
Lubelskie	17	6 264	5 338	11 726	2 764	1 608
Białostockie	6	2 748	2 081	4 472	1 299	616
Olsztyńskie	15	5 802	4 389	8 809	2 158	987
Gdańskie	24	10 863	8 438	21 206	6 365	3 949
Koszalińskie	19	7 201	5 362	10 266	2 689	1 740
Szczecińskie	18	6 290	4 767	12 770	3 132	1 737
Zielonogórskie	22	8 474	5 615	10 997	2 755	1 717
Wrocławskie	77	29 335	21 046	49 681	13 092	8 308
Opolskie	17	7 477	5 108	10 925	2 779	1 916
Katowickie	89	44 938	28 224	64 950	19 647	13 169
Krakowskie	44	17 928	12 179	29 099	7 710	4 687
Rzeszowskie	21	7 000	5 843	11 212	2 285	1 510

a Stan w dn. 31 XII.

Źródło: Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie miesięcznych sprawozdań „Filmu Polskiego".

TABL. 42. KINA STAŁE WEDŁUG LICZBY MIEJSC
Stan w dn. 31. XII

Wyszczególnienie	Ogółem	O liczbie miejsc na widowni				
		do 150	151-300	301-500	501-1000	1001 i więcej
Ogółem 1945	403	122		170	103	8
1946	518	153		234	121	10
1947	516	148		239	118	11
Miasta	445	114		210	110	11
Wieś	71	34		29	8	—
1948	**546**	**8**	**152**	**260**	**119**	**12**
Miasta	468	1	118	226	111	12
Wieś	78	2	34	34	8	—

Źródło: Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie materiałów „Filmu Polskiego".

TABL. 43. KINA RUCHOME I ICH DZIAŁALNOŚĆ

Lata Kwartały	Kina[a]	Dni widowiskowe	Seanse		Bilety wydane w tys.		Miejscowości odwiedzane przez kina ruchome[b]	
			ogółem	w tym na wsi	ogółem	w tym na wsi	ogółem	w tym wsie
Ogółem 1946	49	5 254	8 630	.	1 860		4 730[c]	
1947	83	14 336	22 136	.	4 294	.	12 144	
1948	151	32 186	45 989	29 029	8 445	5 209	28 954	20 653
1949	176	44 754	67 337	51 114	11 245	7 803	46 861	37 723
I—III	154	9 788	13 638	9 830	2 309	1 550	9 686	7 633
IV—VI	157	10 550	15 539	11 346	2 436	1 661	10 773	8 575
VII—IX	198	11 508	16 585	12 838	2 897	2 061	12 085	9 828
X—XII	176	12 908	21 575	17 100	3 603	2 531	14 317	11 687

a Stan w dn. 31.XII. *b* Miejscowości liczone są tyle razy, ile razy były odwiedzane przez kina ruchome. *c* Bez danych dla kin przenośnych w okresie IV—VI 1946 r.
Źródło: „Film Polski"

TABL. 44. FILMY WYŚWIETLANE[a]

Wyszczególnienie	Długometrażowe		Krótko i średniometrażowe	
	tytuły	kopie	tytuły	kopie
Ogółem ..... 1945[b]	172[c]	522[c]	136[d]	1 143[d]
1946[b]	205	1 116	216	2 617
1947	310	2 211	325	8 836
1948	309	3 011	434	8 422
1949	364	3 997	476[e]	12 414[e]
Produkcja:				
sprzed 1939 r.	6	14	13	15
po 1939 r.	358	3 983	463	12 399
polska	8	219	306	11 410
w tym polska kronika filmowa	×	×	117	6 686
radziecka	161	2 103	98	826
krajów demokracji ludowej	28	412	5	28
inna	161	1 249	54	135

a Bez wąskotaśmowych. *b* Filmy posiadane do eksploatacji przez „Film Polski" w dn. 31.XII, a nie filmy wyświetlane w ciągu całego roku. *c* Ze średniometrażowymi. *d* Bez średniometrażowych. *e* Bez 64 filmów naukowo-oświatowych, których liczba kopii wynosiła 281.
Źródło: „Film Polski"

TABL. 45. FILMY OŚWIATOWE W OBIEGU[a]

Stan w dn. 31. XII

Treść filmów	1946		1947		1948		1949	
	Tytuły	Kopie	Tytuły	Kopie	Tytuły	Kopie	Tytuły	Kopie
Ogółem	426	10 508	280	10 547	554	18 166	420	29 058
Biologia	57	1 871	40	2 059	98	5 621	95	9 274
Budownictwo	5	95	4	101	5	92	4	91
Chemia i fizyka	1	26	1	32	8	298	7	948
Geografia	53	1 514	44	1 081	85	2 998	63	5 446
Gospodarstwo domowe	10	274	6	266	9	228	8	262
Higiena	4	87	3	103	5	88	8	568
Historia i kultura	4	92	3	108	12	661	12	1 444
Hodowla	11	331	5	400	12	405	9	462
Leśnictwo	11	304	7	340	12	517	10	736
Medycyna	10	305	7	340	16	583	16	1 339
Nauka o handlu	3	36	1	18	—	—	—	—
Przemysł	63	1 894	38	1 596	63	1 978	48	2 510
Rolnictwo	29	820	24	902	39	1 112	24	1 359
Rzemiosło	50	1 260	29	1 283	51	1 252	13	1 020
Technika	54	653	38	713	59	519	42	1 105
Wychowanie fizyczne	24	383	10	483	27	561	31	778
Filmy rozrywkowe	37	561	20	722	53	1 253	30	1 711

a Filmy przeważnie wąskotaśmowe, stanowiące materiał Działu Filmów Oświatowych Instytutu Filmowego niezaliczone do tabl. 44 str. 158.

Źródło: „Film Polski".

TABL. 46. POLSKA PRODUKCJA FILMOWA[a]

Lata Rodzaje filmów	Produkcja filmów (tytułów)				Produkcja kopii[b]			
	Długi metraż		Krótki i średni metraż		Długi metraż		Krótki i średni metraż	
	liczba	m bież.	liczba	m bież.	szt.	m bież. w tys.	szt.	m bież. w tys.
Ogółem 1946	1	3 030	90	33 693				
1947	1	3 086	115	38 910	940	2 820,0		
1948	4	12 076	111	40 615	981	2 575,2	15 063	3 095,6
1949	**7**	**18 150**	**118**	**39 598**	**1 247**	**3 367,3**	**8 236**	**2 751,0**
Filmy:								
fabularne	5	14 468	2	656	1 227	3 300,1	280	121,9
dokumentalne	2	3 682	112	35 682	20	67,2	7 510	2 403,3
w tym polska kronika filmowa	×	×	52	15 681	×	×	5 301	1 590,0
oświatowe	×	×	4	3 255	×	×	446	225,8

a Bez filmów wąskotaśmowych *b* Filmów produkcji polskiej i zagranicznej

Źródło: „Film Polski"

TABL. 47. STACJE NADAWCZE POLSKIEGO RADIA

Stacje nadawcze	Moc w antenie w *kW*	Długość fali w *m*	1946	1947	1948	1949
	31. XII 1949		Praca stacji w godzinach[a]			
Ogółem [b]	**418,5**	×	**51 918,7**	**55 562,4**	**58 599,7**	**61 087,2**
W.R.C. [c]	200,0	1 339,3	—	—	—	1 668,6
Warszawa I	50,0	395,8	6 184,1	5 983,7	6 138,2	5 538,0
Warszawa II [d]	10,0[d]	395,8	337,4	3 625,5	2 419,3	2 470,8
Warszawa III	7,5	48,25i31,49	4 327,5	3 842,3	4 427,8	4 400,4
Bydgoszcz-Toruń	24,0	304,3	5 581,8	5 122,6	5 625,9	5 789,9
Poznań	6,0	345,6	5 764,5	5 550,3	5 718,6	5 977,7
Łódź	10,0	224,0	5 505,0	5 439,3	5 835,7	5 884,0
Gdańsk	1,0	1 078,0	4 362,0	5 358,0	5 599,2	5 820,0
Szczecin [e]	50,0	230,2	3 416,1	4 641,9	5 541,4	5 621,3
Wrocław	50,0	315,8	1 292,1	4 690,6	5 711,4	5 900,0
Katowice	10,0	243,7	9 698,2[f]	5 725,7	5 804,2	6 080,6
Kraków	10,0	293,5	5 450,0	5 582,5	5 778,0	5 935,9

a Bez prób i przerw. *b* W 1938 r. działało 10 stacji nadawczych o ogólnej mocy 331 *kW* i czasie trwania audycji 43 250 godzin. *c* Warszawska Radiostacja Centralna została uruchomiona dn. 24. VII 1949 r. *d* Warszawa II od momentu uruchomienia Warszawskiej Radiostacji Centralnej została przestrojona na falę średnią i pracuje tylko pomocniczo dla Warszawy I, dlatego też w ogólnej liczbie stacji czynnych liczyć jej nie należy. *e* Szczecin pracował do dn. 18. XII 1949 r. jako stacja o mocy 1 *kW*. *f* Łącznie z godzinami pracy stacji nadawczej Katowice II

Źródło: Centralny Urząd Radiofonii.

TABL. 48. PRODUKCJA PROGRAMOWA POLSKIEGO RADIA W 1949 R.

Rodzaj audycji Rozgłośnie	Ogółem		Program ogólnopolski		Inne programy [a]	
	w godzinach	w % %	w godzinach	w % %	w godzinach	w % %
Ogółem	**20 260**	***100,0***	**5 251**	***100,0***	**15 009**	***100,0***
Muzyczne	6 767	*33,4*	2 449	*46,6*	4 318	*28,7*
Słowne	6 928	*34,2*	2 398	*45,7*	4 530	*30,2*
polityczno-informacyjne	3 995	*19,7*	1 064	*20,3*	2 931	*19,5*
społeczne	786	*3,9*	434	*8,3*	352	*2,3*
oświatowe	1 060	*5,2*	526	*10,0*	534	*3,6*
literackie i słuchowiska	1 087	*5,4*	374	*7,1*	713	*4,8*
Różne	4 107	*20,3*	404	*7,7*	3 703	*24,7*
P.A.P. i na antenach zagranicznych	2 458	*12,1*	—	—	2 458	*16,4*
Warszawa	10 806	*53,3*	3 636	*69,2*	7 170	*47,8*
Bydgoszcz-Toruń	793	*3,9*	175	*3,3*	618	*4,1*
Poznań	1 057	*5,2*	187	*3,6*	870	*5,8*
Łódź	817	*4,1*	134	*2,6*	683	*4,5*
Gdańsk	634	*3,1*	65	*1,2*	569	*3,8*
Szczecin	577	*2,9*	11	*0,2*	566	*3,8*
Wrocław	815	*4,0*	165	*3,2*	650	*4,3*
Katowice	965	*4,8*	277	*5,3*	688	*4,6*
Kraków	1 132	*5,6*	395	*7,5*	737	*4,9*
Transmisje z zagranicy	206	*1,0*	206	*3,9*	—	—
P.A.P. i inne	2 458	*12,1*	—	—	2 458	*16,4*

a Centralne, lokalne i krótkofalowe.
Źródło: Centralny Urząd Radiofonii

TABL. 49. RADIOABONENCI

Lata	Ogółem	W miastach	Na wsi	Posiadający		
				głośniki domowe	odbiorniki lampowe	odbiorniki detektorowe
	w tysiącach					
Ogółem 1. IV 1938	922,4			—	577,4	345,0
31. XII 1945	168,2			19,0	146,1	3,1
31. XII 1946	474,5			85,5	383,1	5,9
31. XII 1947	667,0	527,2	139,8	147,0	512,1	7,9
31. XII 1948	974,2	761,7	212,5	292,9	669,8	11,5
31. XII 1949	**1 175,7**	**854,6**	**321,1**	**420,3**	**744,0**	**11,4**
Miasta	854,6	854,6	×	250,3	601,2	3,1
Wieś	321,1	×	321,1	170,0	142,8	8,3

Źródło: Centralny Urząd Radiofonii

TABL. 50. ŚWIETLICE PROWADZONE PRZEZ

Związki Zawodowe	Polska	Woje					
		M. st. Warszawa	Warszawskie	Bydgoskie	Poznańskie	M. Łódź	Łódzkie
Ogółem	10 178	864	374	730	989	248	274
Robotników i Prac. Rolnych	3 394	—	127	252	407	5	103
Prac. Przemysłu Budowlanego	640	74	27	30	31	19	15
Robotn. Leśnych i Prac. Przem. Drzewnego	581	3	25	53	82	8	14
Prac. Przemysłu Metalowego	543	38	15	60	55	28	15
Prac. Służby Zdrowia	404	8	42	22	40	11	8
Prac. Spółdzielczych	402	14	19	34	44	5	1
Prac. Kolejowych	398	13	22	28	43	3	18
Prac. Przem. Spożywczego	395	16	13	44	45	11	9
Prac. Gospodarki Komun. Instytucji Użyteczności Publ.	356	23	—	29	35	11	5
Prac. Przem. Chemicznego	327	12	16	18	27	9	11
Prac. Przem. Włókienniczego	300	1	5	6	12	62	24
Prac. Poczt. i Telekomunikacji	245	7	12	19	26	4	10
Prac. Finansowych	238	14	9	13	19	4	6
Górników	236	2	—	4	2	—	—
Prac. Handlowych i Biurowych	204	26	1	10	12	10	2
Prac. Państwowych	175	24	7	6	19	2	4
Prac. Instytucji Społecznych	151	21	3	10	15	12	4
Energetyków	149	1	5	10	5	3	5
Prac. Transportowych	146	10	1	7	3	4	3
Prac. Drogowych	120	1	9	10	5	1	6
Prac. Przem. Konfekc.-Odzieżowego	105	2	—	5	15	13	4
Prac. Przem. Poligraficznego	101	12	1	15	12	7	—
Prac. Instytucji Wojskowych	101	23	—	10	4	7	—
Prac. Przem. Cukrowniczego	79	—	8	15	11	—	4
Prac. Przem. Skórzanego	73	4	3	3	5	3	—
Prac. Przem. Naftowego	68	1	—	2	2	1	—
Hutników	65	2	—	—	1	—	—
Nauczycielstwa Polskiego	63	5	1	2	2	1	2
Prac. Kultury i Sztuki	60	6	—	7	6	4	—
Prac. Sądowych i Prokuratorskich	59	1	3	6	4	1	1

Źródło Opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie wykazów, sporządzo-

ZWIĄZKI ZAWODOWE W OKRESIE I PÓŁROCZA 1950 R.

wództwa												
Kielecckie	Lubelskie	Białostockie	Olsztyńskie	Gdańskie	Koszalińskie	Szczecińskie	Zielonogórskie	Wrocławskie	Opolskie	Katowickie	Krakowskie	Rzeszowskie
243	**233**	**215**	**423**	**688**	**457**	**566**	**511**	**1 559**	**494**	**961**	**543**	**305**
69	49	49	157	288	295	277	278	591	211	121	64	51
28	12	13	26	31	5	28	27	116	34	67	47	10
12	15	21	44	28	39	21	23	87	15	21	50	20
19	11	4	13	18	6	15	20	65	15	94	40	12
10	11	14	20	27	7	21	21	43	25	30	33	11
7	28	13	32	26	11	12	10	51	14	28	28	25
11	7	12	19	25	15	27	15	40	16	43	30	11
12	17	10	14	26	11	20	12	51	18	31	25	10
6	13	15	5	30	—	7	5	44	24	66	25	13
8	8	3	—	22	2	7	8	64	23	45	38	6
—	1	9	5	4	8	3	17	83	16	34	7	3
7	11	7	11	15	7	13	10	27	12	19	16	12
5	7	11	13	23	11	16	11	31	14	15	7	9
2	—	—	—	1	—	2	8	32	—	165	18	—
2	1	2	6	16	7	15	1	39	2	34	10	8
5	4	4	18	11	2	5	9	24	4	6	8	13
3	3	5	4	9	2	8	2	18	2	11	14	5
3	4	4	3	14	5	17	10	28	3	15	10	4
4	4	4	6	28	12	24	2	12	5	8	6	3
5	5	6	9	7	3	7	9	16	10	2	7	2
2	—	—	—	3	—	6	1	26	2	13	13	—
3	—	1	1	4	1	3	4	16	1	13	7	—
1	6	1	1	6	2	1	1	5	—	5	3	25
3	7	—	1	6	—	1	2	13	6	1	—	1
8	3	1	4	6	1	1	—	9	7	5	10	—
4	1	1	1	1	1	1	—	2	—	5	9	36
1	—	—	—	1	—	2	—	7	3	42	3	3
1	3	2	4	3	3	2	—	3	7	8	7	7
—	—	—	4	7	—	2	1	9	1	8	4	1
2	2	3	2	2	1	2	4	7	4	6	4	4

nych przez poszczególne związki

C. KULTURA FIZYCZNA

TABL. 51. NIEKTÓRE OBIEKTY I URZĄDZENIA SPORTOWE
Stan w dn. 31. XII

Lata	Kryte			Otwarte					
	hale sportowe i korty tenisowe	sale gimnastyczne	pływalnie	boiska		pływalnie sztuczne i kąpieliska na wodach naturalnych	przystanie i stanice wodne	korty tenisowe	tory zimowe i skocznie
				duże	małe				
Ogółem 1948	70	931	45	1 994	3 652	658	220	687	94
1949	70	971	45	2 279	4 263	658	.	754	104

Źródło: Główny Komitet Kultury Fizycznej

TABL. 52. KLUBY I KOŁA SPORTOWE W 1949 R.
Stan w dn. 31. XII

Wyszczególnienie		Kluby i koła	Członkowie w tysiącach								
			ogółem	mężczyźni				kobiety			
				razem	w wieku lat			razem	w wieku lat		
					15—19	20—39	40 i więcej		15—19	20—39	40 i więcej
Ogółem	**kluby**	**810**	**174,8**	**145,5**	**54,5**	**84,2**	**6,8**	**29,3**	**17,3**	**11,1**	**0,9**
	koła	**6 605**	**414,9**	**306,1**	**195,8**	**104,5**	**5,8**	**108,8**	**77,8**	**29,8**	**1,2**
Miasta											
Razem	kluby	793	171,1	142,2	53,0	82,5	6,7	28,9	17,0	11,0	0,9
	koła	2 685	275,6	199,3	123,3	71,1	4,9	76,3	54,5	20,6	1,2
Szkolnictwo	kluby	79	17,1	7,2	5,9	1,3	—	9,9	9,4	0,5	—
	koła	1 164	145,9	95,7	87,9	7,8	—	50,2	44,2	6,0	—
Zw. Rada K.F. i Sportu	kluby	694	150,5	132,5	46,4	79,4	6,7	18,0	7,2	9,9	0,9
	koła	1 396	121,6	97,7	34,2	58,6	4,9	23,9	9,6	13,1	1,2
Akad. Zrzeszenie Sport	kluby	13	3,2	2,3	0,7	1,6	0,0	0,9	0,4	0,5	0,0
	koła	125	8,1	5,9	1,2	4,7	—	2,2	0,7	1,5	—
Polski Zw. Sportowy Głuchoniemych	kluby	7	0,3	0,2	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0
Wieś											
Razem	kluby	17	3,7	3,3	1,5	1,7	0,1	0,4	0,3	0,1	0,0
	koła	3 920	139,3	106,8	72,5	33,4	0,9	32,5	23,3	9,2	0,0
Szkolnictwo	kluby	3	0,3	0,2	0,2	—	—	0,1	0,1	—	—
	koła	385	15,6	9,4	8,3	1,1	—	6,2	5,6	0,6	—
Zw. Rada K.F. i Sportu	kluby	14	3,4	3,1	1,3	1,7	0,1	0,3	0,2	0,1	0,0
	koła	63	4,4	3,8	1,2	2,4	0,2	0,6	0,4	0,2	0,0
Główna Rada Sportu Wiejskiego	koła	3 472	119,3	93,6	63,0	29,9	0,7	25,7	17,3	8,4	—

Źródło: Główny Komitet Kultury Fizycznej.

TABL. 53. OSOBY OBJĘTE ZASIĘGIEM KULTURY FIZYCZNEJ W 1949 R.

Płeć Wiek	Ogółem	W tym na wsi	Szkolnictwo		Związkowa Rada K. F. i Sportu		Główna Rada Sportu Wiejskiego[a]	Akademickie Zrzeszenie Sportowe[b]	Polski Związek Sportowy Głuchoniemych[b]	Młodzież wiejska pozaszkolna[a]
			razem	w tym na wsi	razem	w tym na wsi				
Ogółem	**4396242**	2596036	**3819982**	2303532	**279819**	7754	**119309**	**11057**	**634**	**165441**
Mężczyźni	2437138	1426276	1959741	1187699	236999	6785	93592	8207	399	138200
poniżej 7 lat	137165	74287	137165	74287	×	×	×	×	×	×
7—14 lat	1552035	1057920	1552035	1057920	×	×	×	×	×	×
15—18 lat	509187	253097	222985	49480	82958	2383	63034	1940	70	138200
powyżej 18 lat	238751	40972	47556	6012	154041	4402	30558	6267	329	—
Kobiety	1959104	1169760	1860241	1115833	42820	969	25717	2850	235	27241
poniżej 7 lat	133757	70876	133757	70876	×	×	×	×	×	×
7—14 lat	1504928	1004917	1504928	1004917	×	×	×	×	×	×
15—18 lat	252864	81381	189882	36259	17266	523	17358	1073	44	27241
powyżej 18 lat	67555	12586	31674	3781	25554	446	8359	1777	191	—

a Na wsi. *b* W miastach.

Źródło: Główny Komitet Kultury Fizycznej.

TABL. 54. SPORTOWE IMPREZY I AKCJE MASOWE W 1949 R.

Wyszczególnienie	Ogółem			W miastach			Na wsi		
	imprezy i akcje lokalne	uczestnicy w tys.		imprezy i akcje lokalne	uczestnicy w tys.		imprezy i akcje lokalne	uczestnicy w tys.	
		razem	w tym kobiety		razem	w tym kobiety		razem	w tym kobiety
Imprezy masowe									
Ogółem	26143	2133,2	674,3	17365	1518,0	486,4	8778	615,2	187,9
Święta Kultury Fizycznej	1577	397,3	174,4	1350	365,8	162,5	227	31,5	11,9
Biegi Narodowe	5629	467,3	104,3	2377	327,2	73,0	3252	140,1	31,3
Marsze Jesienne	6385	994,4	342,5	2453	591,0	203,5	3932	403,4	139,0
Sztafety	451	36,9	1,6	407	29,0	0,5	44	7,9	1,1
Zawody piłki ręcznej	9942	99,2	16,8	8725	88,1	14,5	1217	11,1	2,3
Wyścigi kolarskie-raidy	202	4,1	0,2	192	4,0	0,2	10	0,1	—
Biegi narciarskie	205	13,4	3,2	199	12,8	3,2	6	0,6	—
Zawody pływackie	393	15,4	3,7	353	12,8	3,3	40	2,6	0,4
Spływy kajakowe	69	1,3	0,2	69	1,3	0,2	—	—	—
Inne	1290	103,9	27,4	1240	86,0	25,5	50	17,9	1,9
Akcje masowe									
Ogółem	5005	371,5	114,9	3784	292,1	95,5	1221	79,4	19,4
Nauka pływania	1713	131,8	44,6	1310	121,6	41,7	403	10,2	2,9
Nauka łyżwiarstwa	159	9,2	3,3	159	9,2	3,3	—	—	—
Trójbój lekkoatletyczny	3010	216,9	61,5	2198	147,8	45,0	812	69,1	16,5
Obozy wędrowne	123	13,6	5,5	117	13,5	5,5	6	0,1	0,0

Źródło: Główny Komitet Kultury Fizycznej.

TABL. 55. ZAWODY SPORTOWE W 1949 R.

Rodzaj zawodów	Ogółem			W miastach			Na wsi		
	zawody	uczestnicy [a]		zawody	uczestnicy [a]		zawody	uczestnicy [a]	
		razem	w tym kobiety		razem	w tym kobiety		razem	w tym kobiety
Automobilowe	20	1 110	2	20	1 110	2	—	—	—
Bokserskie	2 137	20 939	—	2 121	20 827	—	16	112	—
Gimnastyczne	999	36 592	15 316	694	31 940	14 363	305	4 652	953
Hokeja na trawie	224	2 392	453	224	2 392	453	—	—	—
Kajakowe	203	3 343	590	197	3 263	580	6	80	10
Kolarskie	365	8 308	173	359	8 194	173	6	114	—
Koszykówki	7 020	58 716	4 456	6 855	56 363	4 326	165	2 353	130
Lekkoatletyczne	4 744	130 559	30 280	4 144	111 472	27 824	600	19 087	2 456
Łucznicze	138	3 343	787	138	3 343	787	—	—	—
Motocyklowe	352	6 153	36	352	6 153	36	—	—	—
Piłki nożnej	18 785	254 781	—	16 342	200 635	—	2 443	54 146	—
Piłki wodnej	289	2 965	—	289	2 965	—	—	—	—
Pływackie	1 644	25 546	6 417	1 594	23 754	5 960	50	1 792	457
Siatkówki	13 276	129 739	27 291	9 910	102 080	24 972	3 366	27 659	319
Szachowe	1 393	11 111	208	1 362	10 990	206	31	121	2
Szczypiorniaka	3 496	40 810	2 758	3 331	37 646	2 744	165	3 164	14
Szermiercze	128	1 130	99	127	1 110	99	1	20	—
Strzeleckie	142	6 719	881	132	6 549	881	10	170	—
Tenisowe	833	13 563	2 903	830	13 503	2 903	3	60	—
Tenisa stołowego	5 654	33 376	1 837	5 639	33 245	1 827	15	131	10
Wioślarskie	123	2 731	572	123	2 731	572	—	—	—
Zapaśnicze	193	1 242	—	193	1 242	—	—	—	—
Żeglarskie	145	2 909	450	135	2 819	435	10	90	15
Hokeja na lodzie	492	5 391	—	492	5 391	—	—	—	—
Łyżwiarskie	74	2 109	543	74	2 109	543	—	—	—
Narciarskie	346	11 988	2 447	325	11 117	2 389	21	871	58
Saneczkowe	46	2 560	1 131	39	2 432	1 116	7	128	15

a Jeden zawodnik może brać udział w kilku zawodach jednego rodzaju, bądź różnych rodzajów.

Źródło: Główny Komitet Kultury Fizycznej

DZIAŁ II. ZDROWOTNOŚĆ

Źródło tablic 1, 3 — 6, 8 — 15, 17 i 19: Ministerstwo Zdrowia

Ze względu na trwającą reorganizację aparatu służby zdrowia nie wszystkie dane są porównywalne z danymi z lat poprzednich. Dotyczy to w pierwszym rzędzie danych o zakładach leczniczych pomocy zamkniętej i otwartej. Te działy służby zdrowia ulegają zasadniczej reorganizacji.

Dane za rok 1949, w wyniku znacznego usprawnienia sprawozdawczości terenowych organów służby zdrowia, są dokładniejsze, niż dane za rok 1948, a zwłaszcza za lata 1946 i 1947.

TABL. 1. PRACOWNICY SŁUŻBY ZDROWIA [a]

Lata	Lekarze	Lekarze dentyści	Farmaceuci dyplomowani	Pielęgniarki	Położne	Felczerzy	Asystenci techniczni	Technicy dentystyczni	Pomocnicy aptekarscy	Kontrolerzy sanitarni
Liczby bezwzględne										
Polska 1938	12 917	3 686	3 787	6 674	9 356	1 403	.	.	1 638	
31.XII 1946	7 732	1 581	2 414	5 840[b]	6 311	644	.	1 756	792	.
31.XII 1947	7 869	1 672	3 027	9 362	6 574	619		1 957	977	559
31.XII 1948	8 442	1 753	3 242	10 538	7 073	623		1 960	960	823
31. XII 1949	**8 366**	**1 756**	**3 455**	**11 475[c]**	**6 608[d]**	**591**	**184**	**2 134**	**987**	**884**
Miasta	7 634	1 603	3 079	9 989	3 957	407	180	1 871	815	858
Wieś	732	153	376	1 486	2 651	184	4	263	172	26
Na 10 000 ludności										
1938	3,7	1,1	1,1	1,9	2,7	0,4	.	.	0,5	.
31.XII 1946	3,2	0,7	1,0	2,7[b]	2,6	0,3	.	0,7	0,3	
31.XII 1947	3,3	0,7	1,3	3,9	2,8	0,3	.	0,8	0,4	0,2
31.XII 1948	3,5	0,7	1,3	4,4	2,9	0,3	.	0,8	0,4	0,3
31 XII 1949	**3.4**	**0.7**	**1.4**	**4,6**	**2,7[d]**	**0,2**	**0,1**	**0,9**	**0,4**	**0,4**

a Bez sanitarnego personelu wojskowego. *b* Bez woj. krakowskiego. *c* W tym 237 absolwentek szkół pielęgniarsko-położniczych. *d* Spadek liczby położnych związany jest ze wzmożonym kierowaniem rodzących do zakładów położniczych i wycofaniem się z pracy zawodowej położnych o słabej praktyce.

TABL. 2. ZAKŁADY LECZNICZO-ZAPOBIEGAWCZE POMOCY ZAMKNIĘTEJ[a]

A. Szpitale i łóżka szpitalne

Lata Województwa	Szpitale	Łóżka: Liczby bezwzględne	Łóżka: Na 10 000 ludności	Lata Województwa	Szpitale	Łóżka: Liczby bezwzględne	Łóżka: Na 10 000 ludności
Polska 1. I 1938[b]	632	69 361	*20,1*	Bydgoskie	28	5 211	*34,5*
31. XII 1948[c]	574	85 947	*35,6*	Poznańskie	53	9 312	*42,4*
31. XII 1949[c]	**545**	**98 048**	***37,6***	Gdańskie	22	5 457	*56,6*
M. st. Warszawa	18	5 438	*84,7*	Koszalińskie	11	1 417	*26,0*
Warszawskie	39	5 493	*24,1*	Szczecińskie	14	2 350	*40,7*
M. Łódź	17	3 721	*59,8*	Zielonogórskie	20	2 216	*37,6*
Łódzkie	21	3 113	*20,9*	Wrocławskie	74	10 921	*57,0*
Kieleckie	21	2 336	*13,8*	Opolskie	29	3 221	*38,4*
Lubelskie	28	3 562	*21,2*	Katowickie	65	14 227	*51,5*
Białostockie	21	2 619	*26,8*	Krakowskie	26	7 558	*33,5*
Olsztyńskie	22	2 436	*34,7*	Rzeszowskie	16	2 440	*17,4*

B. Inne zakłady

Lata Województwa	Ogółem	Sanatoria: razem	Sanatoria: przeciwgruźlicze	Sanatoria: inne	Prewentoria	Domy zdrowia[d]	Lecznice prywatne	Zakłady dla nieuleczalnie chorych[e]
Zakłady								
Polska 1. I 1938	.	.	45	.	29	—	.	.
31. XII 1948	168[f]	98[f]	74	24[f]	45		8	17
31. XII 1949	**238**	**118**	**77**	**41**	**71**	**17**	**8**	**24**
M. st. Warszawa	6	—	—	—	—	—	4	2
Warszawskie	32	17	17	—	11	1	—	3
M. Łódź	3	1	1	—	1	—	—	1
Łódzkie	10	3	3	—	4	1	—	2
Kieleckie	3	3	1	2	—	—	—	—
Lubelskie	3	1	1	—	1	—	—	1
Białostockie	1	—	—	—	1	—	—	—
Olsztyńskie	2	2	2	—	—	—	—	—
Bydgoskie	9	5	1	4	2	1	—	1
Poznańskie	9	5	5	—	3	—	—	1
Gdańskie	5	2	2	—	3	—	—	—
Koszalińskie	9	7	1	6	—	1	—	1
Szczecińskie	3	3	2	1	—	—	—	—
Zielonogórskie	1	—	—	—	1	—	—	—
Wrocławskie	58	35	17	18	17	3	—	3
Opolskie	7	—	—	—	5	1	—	1
Katowickie	25	8	7	1	7	5	—	5
Krakowskie	43	22	16	6	13	2	4	2
Rzeszowskie	9	4	1	3	2	2	—	1

a Bez zakładów wojskowych. *b* Łącznie z lecznicami prywatnymi. *c* Bez lecznic prywatnych. *d* Zakłady leczniczo-zapobiegawcze dla dzieci do lat 14 — rekonwalescentów po przebytych różnych chorobach lub słabych fizycznie. *e* Łącznie z zakładami dla umysłowo upośledzonych. *f* W tym 3 sanatoria Zakładu Ubezpieczeń Społecznych czynne sezonowo o łącznej liczbie 810 łóżek.

(dok. str. 169)

TABL. 2. ZAKŁADY LECZNICZO-ZAPOBIEGAWCZE POMOCY ZAMKNIĘTEJ [a] (dok.)

B. Inne zakłady

Lata Województwa	Ogółem	Sanatoria			Prewentoria	Domy zdrowia[b]	Lecznice prywatne	Zakłady dla nieuleczalnie chorych[c]
		razem	przeciwgruźlicze	inne				
	Łóżka							
Polska 1.I 1938			5 638		2 454	—		
31.XII 1948	23 416[d]	17 856[d]	13 002	4 854[d]	4 207		232	1 121
31.XII 1949	**31 837**	**22 321**	**15 004**	**7 317**	**6 095**	**1 358**	**241**	**1 827**
M. st. Warszawa	169	—	—	—	—	—	101	68
Warszawskie	4 219	2 855	2 855	—	1 101	100	—	163
M. Łódź	580	250	250	—	80	—	—	250
Łódzkie	1 069	755	755	—	190	50	—	74
Kieleckie	286	286	111	175	—	—	—	—
Lubelskie	305	175	175	—	80	—	—	50
Białostockie	45	—	—	—	45	—	—	—
Olsztyńskie	567	567	567	—	—	—	—	—
Bydgoskie	1 198	878	172	706	160	100	—	60
Poznańskie	1 296	1 001	1 001	—	215	—	—	80
Gdańskie	914	210	210	—	704	—	—	—
Koszalińskie	1 358	1 218	80	1 138	—	80	—	60
Szczecińskie	1 279	1 279	285	994	—	—	—	—
Zielonogórskie	50	—	—	—	50	—	—	—
Wrocławskie	7 808	5 867	3 031	2 836	1 446	295	—	200
Opolskie	705	—	—	—	435	100	—	170
Katowickie	3 376	1 923	1 743	180	600	343	—	510
Krakowskie	5 622	4 368	3 700	668	879	135	140	100
Rzeszowskie	991	689	69	620	110	150	—	42

a Bez zakładów wojskowych. *b* Zakłady leczniczo-zapobiegawcze dla dzieci do lat 14 — rekonwalescentów po przebytych różnych chorobach lub słabych fizycznie. *c* Łącznie z zakładami dla umysłowo upośledzonych. *d* W tym 3 sanatoria Zakładu Ubezpieczeń Społecznych czynne sezonowo o łącznej liczbie 810 łóżek.

Źródło: Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Państwowe Przedsiębiorstwo „Polskie Uzdrowiska".

TABL. 3. SZPITALE WEDŁUG INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ [a]

Lata Województwa	Szpitale					Łóżka				
	ogółem	państwowe	samorządowe	ubezpieczeń społ.	inne	ogółem	państwowe	samorządowe	ubezpieczeń społ.	inne
Polska ..... 1. I 1938	632[b]	72				69 361[b]	11 873			
31.XII 1948	574[c]	43	396	34	101	85 947[c]	11 046	53 784	6 930	14 187
31.XII 1949	**545**[cd]	**45**	**427**	**38**	**35**	**93 048**[c]	**21 127**	**61 766**	**7 591**	**2 564**
M. st. Warszawa	18[e]	3	14[e]	1	—	5 438	414	4 691	333	—
Warszawskie	39	4	34	—	1	5 493	2 203	3 258	—	32
M. Łódź	17	3	11	2	1	3 721	786	2 090	732	113
Łódzkie	21	1	18	2	—	3 113	804	2 157	152	—
Kieleckie	21	—	18	3	—	2 336	—	2 066	270	—
Lubelskie	28	1	27	—	—	3 562	189	3 373	—	—
Białostockie	21	1	20	—	—	2 619	600	2 019	—	—
Olsztyńskie	22	2	19	—	1	2 436	499	1 839	—	98
Bydgoskie	28	1	27	—	—	5 211	781	4 430	—	—
Poznańskie	53	10	38	1	4	9 312	3 473	5 363	125	351
Gdańskie	22	4	17	—	1	5 457	2 811	2 536	—	110
Koszalińskie	11	—	11	—	—	1 417	—	1 417	—	—
Szczecińskie	14	2	12	—	—	2 350	216	2 134	—	—
Zielonogórskie	20	—	18	—	2	2 216	—	2 020	—	196
Wrocławskie	74	4	56	3	11	10 921	2 054	7 281	747	839
Opolskie	29	—	17	1	11	3 221	—	2 552	40	629
Katowickie	65	6	35	22	2	14 227	3 263	6 487	4 346	131
Krakowskie	26	3	20	2	1	7 558	3 034	3 749	710	65
Rzeszowskie	16	—	15	1	—	2 440	—	2 304	136	—

a — e Ob. uwagi *a — e* str. 173.

TABL. 4. PODZIAŁ ŁÓŻEK SZPITALNYCH WEDŁUG SPECJALNOŚCI[a]

Lata Województwa	Ogółem	Wewnętrzne	Chirurgiczne	Położniczo-ginekologiczne	Zakaźne	Skórno-weneryczne	Dziecięce
Polska ..... 1. I 1938	69 361[b]	14 058	13 545	6 377	5 520	2 827	3 169
Na 10 000 ludności	*20,1*[b]	*4,1*	*3,9*	*1,8*	*1,6*	*0,8*	*0,9*
31. XII 1948	85 947[cd]	15 768	21 857	10 389	9 161	2 882	2 545[e]
Na 10 000 ludności	*35,6*[dg]	*6,5*	*9,1*	*4,3*	*3,8*	*1,2*	*1,1*
31. XII 1949	**93 048**[d]	**18 455**	**23 525**	**11 757**	**9 159**	**2 712**	**3 054**[e]
Na 10 000 ludności	*37,6*[d]	*7,5*	*9,5*	*4,7*	*3,7*	*1,1*	*1,2*
M. st. Warszawa	5 438	1 019	1 239	562	568	340	73
Warszawskie	5 493	837	1 188	606	541	23	87
M. Łódź	3 721	570	908	362	234	190	77
Łódzkie	3 113	432	812	420	420	18	61
Kieleckie	2 336	545	689	339	350	46	60
Lubelskie	3 562	712	955	533	428	100	45
Białostockie	2 619	488	527	346	306	65	109
Olsztyńskie	2 436	651	694	475	429	51	61
Bydgoskie	5 211	994	1 215	578	617	97	269
Poznańskie	9 312	602	2 286	882	937	161	173
Gdańskie	5 457	926	902	627	416	297	252
Koszalińskie	1 417	300	409	333	227	20	35
Szczecińskie	2 350	478	595	376	231	97	187
Zielonogórskie	2 216	572	613	456	347	16	113
Wrocławskie	10 921	2 691	2 784	1 892	852	361	583
Opolskie	3 921	994	1 003	421	428	68	53
Katowickie	13 527	2 974	4 114	1 317	909	469	400
Krakowskie	7 558	1 143	1 656	901	573	230	381
Rzeszowskie	2 440	527	936	331	346	63	35

(dok.)

Lata Województwa	Gruźlicze	Psychiatryczne	Okulistyczne	Otolaryngologiczne	Neurologiczne	Urologiczne	Inne
Polska ..... 1. I 1938	2 680	16 780			4 405		
Na 10 000 ludności	*0,8*	*4,9*			*1,3*		
31. XII 1948	4 679	9 682[f]	1 743	1 298	1 378	376	1 235
Na 10 000 ludności	*1,9*	*4,0*	*0,7*	*0,5*	*0,6*	*0,2*	*0,5*
31. XII 1949	**5 096**	**12 017**[f]	**1 680**	**1 463**	**1 408**	**427**	**1 295**
Na 10 000 ludności	*2,5*	*4,8*	*0,7*	*0,6*	*0,6*	*0,2*	*0,5*
M. st. Warszawa	604	—	236	129	144	113	411
Warszawskie	161	1 941	19	18	52	10	10
M. Łódź	469	441	130	121	147	22	50
Łódzkie	146	804	—	—	—	—	—
Kieleckie	119	70	—	11	52	—	55
Lubelskie	325	189	95	28	43	26	83
Białostockie	178	560	—	—	40	—	—
Olsztyńskie	10	—	15	15	35	—	—
Bydgoskie	355	781	53	105	67	—	80
Poznańskie	360	2 147	57	245	151	60	251
Gdańskie	273	1 262	92	110	152	—	148
Koszalińskie	78	—	5	10	—	—	—
Szczecińskie	220	—	43	50	33	—	40
Zielonogórskie	83	—	16	—	—	—	—
Wrocławskie	665	466	149	188	110	70	110
Opolskie	218	700	—	36	—	—	—
Katowickie	924	1 751	193	253	96	77	50
Krakowskie	807	905	549	106	257	43	7
Rzeszowskie	101	—	28	38	29	6	—

a — g Ob. uwagi *a — g* str. 180

TABL. 5. ZAKŁADY LECZNICZO-ZAPOBIEGAWCZE PRZECIWGRUŹLICZE POMOCY ZAMKNIĘTEJ *ab*

Lata	Ogółem	Szpitale				Sanatoria			Prewentoria
		razem	specjalne	inne posiadające oddział gruźliczy *c*	inne posiadające wyodrębnione łóżka gruźlicze	razem	dla dorosłych	dla dzieci	
Zakłady									
Polska ..... 1. I 1938	211	137				45			29
31.XII 1948	264	145	8	72	65	74	48	26	45
31.XII 1949	**294**	**146**	**11**	**92**	**43**	**77**	**53**	**24**	**71**
Łóżka									
1. I 1938	10 772	2 680				5 638			2 454
Na 10 000 ludności	*3,3*	*0,8*				*1,7*			*0,8*
31.XII 1948	21 888	4 679*d*	615	3 530	534	13 002	7 783	5 219	4 207
Na 10 000 ludności	*9,1*	*1,9d*	*0,2*	*1,5*	*0,2*	*5,4*	*3,2*	*2,2*	*1,8*
31.XII 1949	**27 355**	**6 256***e*	**1 877***e*	**4 000**	**379**	**15 004**	**9 683**	**5 321**	**8 095**
Na 10 000 ludności	*11,1*	*2,5e*	*0,8e*	*1,6*	*0,1*	*6,1*	*3,9*	*2,2*	*2,5*

a Ambulanse rentgenowskie ob. tabl. 15 na str. 176. *b* Bez zakładów wojskowych. *c* Co najmniej o 15 łóżkach gruźliczych. *d* Liczby nieporównywalne z danymi za inne lata wskutek niecałkowitego rozbicia łóżek szpitalnych według specjalności. *e* W tym 160 łóżek innych specjalności — 0,1 na 10 000 ludności.

TABL. 6. ZAKŁADY LECZNICZO-ZAPOBIEGAWCZE SKÓRNO-WENERYCZNE POMOCY ZAMKNIĘTEJ *ab*

Lata Województwa	Szpitale				Łóżka w szpitalach			
	ogółem	specjalne skórno-weneryczne	inne posiadające oddział skórno-weneryczny *c*	inne posiadające wyodrębnione łóżka skórno-weneryczne	ogółem	specjalnych skórno-wenerycznych	innych posiadających oddział skórno-weneryczny	innych posiadających wyodrębnione łóżka skórno-weneryczne
Polska ..... 1. I 1938	.	.			2 827			
31.XII 1948	78	12	31	35	2 882*d*	1 232	1 393	257
31.XII 1949	**67**	**8**	**30**	**29**	**2 814***e*	**1 077***e*	**1 529**	**208**
M. st. Warszawa	3	2	1	—	390	360	30	—
Warszawskie	3	—	—	3	23	—	—	23
M. Łódź	1	1	—	—	190	190	—	—
Łódzkie	2	—	—	2	18	—	—	18
Kieleckie	4	—	1	3	46	—	26	20
Lubelskie	1	1	—	—	100	100	—	—
Białostockie	4	—	1	3	65	—	50	15
Olsztyńskie	2	—	1	1	51	—	46	5
Bydgoskie	3	1	—	2	97	78	—	19
Poznańskie	4	—	3	1	161	—	158	3
Gdańskie	4	1	2	1	297	147	140	10
Koszalińskie	1	—	1	—	20	—	20	—
Szczecińskie	2	—	1	1	97	—	85	12
Zielonogórskie	3	—	—	3	16	—	—	16
Wrocławskie	11	—	8	3	361	—	345	16
Opolskie	2	—	—	2	15	—	—	15
Katowickie	10	2	6	2	574	202	355	17
Krakowskie	3	—	3	—	230	—	230	—
Rzeszowskie	4	—	2	2	63	—	44	19

a Ruchome kolumny „W" (przeciwweneryczne) ob. tabl. 15 na str. 176. *b* Bez szpitali wojskowych. *c* Co najmniej o 15 łóżkach dla wenerycznie chorych. *d* Liczba nieporównywalna z danymi za inne lata wskutek niecałkowitego rozbicia łóżek szpitalnych według specjalności. *e* W tym 102 łóżka innych specjalności.

TABL. 7. ZAKŁADY LECZNICZO-ZAPOBIEGAWCZE DLA DZIECI

A. Zakłady

Lata Województwa	Zakłady opieki zamkniętej										Poradnie dla dzieci w wieku	
	Ogółem	Szpitale				Sanatoria			Prewentoria	Domy zdrowia[b]	do lat 3	przedszkolnym i szkolnym
		razem	specjalne dziecięce	inne posiadające: oddział dziecięcy[a]	inne posiadające: wyodrębnione łóżka dziecięce	razem	przeciwgruźlicze	inne				
Polska 31. XII 1948	214	140	14	45	81	29	26	3[c]	45		845	648
31. XII 1949	246	132	14	58	60	26	24	2	71	17	983	757
M. st. Warszawa	5	5	3	2	—	—	—	—	—	—	13	9
Warszawskie	23	3	—	3	—	8	8	—	11	1	110	91
M. Łódź	3	1	1	—	—	1	1	—	1	—	14	18
Łódzkie	10	5	—	2	3	—	—	—	4	1	62	45
Kieleckie	3	2	1	1	—	1	1	—	—	—	40	34
Lubelskie	6	5	1	1	3	—	—	—	1	—	52	51
Białostockie	7	6	—	3	3	—	—	—	1	—	28	28
Olsztyńskie	5	4	—	1	3	1	1	—	—	—	38	32
Bydgoskie	15	11	1	5	5	1	—	1	2	1	110	90
Poznańskie	19	14	2	2	10	2	2	—	3	—	103	51
Gdańskie	11	7	—	6	1	1	1	—	3	—	51	35
Koszalińskie	4	3	—	1	2	—	—	—	—	1	23	19
Szczecińskie	4	4	—	3	1	—	—	—	—	—	26	15
Zielonogórskie	12	11	—	2	9	—	—	—	1	—	18	11
Wrocławskie	46	24	2	11	11	2	2	—	17	3	89	76
Opolskie	10	4	—	1	3	—	—	—	5	1	25	17
Katowickie	26	11	2	6	3	3	3	—	7	5	63	42
Krakowskie	30	9	1	7	1	6	5	1	13	2	79	60
Rzeszowskie	7	3	—	1	2	—	—	—	2	2	39	33

B. Łóżka

Lata Województwa	Ogółem	Szpitale[d]				Sanatoria			Prewentoria	Domy zdrowia[b]
		razem	specjalne dziecięce	inne posiadające: oddział dziecięcy[a]	inne posiadające: wyodrębnione łóżka dziec.	razem	przeciwgruźlicze	inne		
Polska 31.XII 1948	14 424	4 448	2 222	1 649	577	5 769	5 219	550[c]	4 207	—
31.XII 1949	18 194	5 025	2 451	2 098	476	5 721	5 321	400	6 095	1 353
M. st. Warszawa	537	537	499	38	—	—	—	—	—	—
Warszawskie	2 366	87	—	87	—	1 078	1 078	—	1 101	100
M. Łódź	720	390	390	—	—	250	250	—	80	—
Łódzkie	301	61	—	40	21	—	—	—	190	50
Kieleckie	277	166	140	26	—	111	111	—	—	—
Lubelskie	365	285	240	24	21	—	—	—	80	—
Białostockie	154	109	—	88	21	—	—	—	45	—
Olsztyńskie	261	61	—	40	21	200	200	—	—	—
Bydgoskie	1 031	421	152	209	60	350	—	350	160	100
Poznańskie	1 094	449	312	47	90	430	430	—	215	—
Gdańskie	1 056	252	—	246	6	100	100	—	704	—
Koszalińskie	115	35	—	15	20	—	—	—	—	80
Szczecińskie	187	187	—	176	11	—	—	—	—	—
Zielonogórskie	163	113	—	52	61	—	—	—	50	—
Wrocławskie	2 592	583	180	330	73	268	268	—	1 446	295
Opolskie	588	53	—	30	23	—	—	—	435	100
Katowickie	2 218	520	238	259	23	755	755	—	600	343
Krakowskie	3 874	681	300	371	10	2 179	2 129	50	879	135
Rzeszowskie	295	35	—	20	15	—	—	—	110	150

a—d Objaśnienia *a—d* i źródło str. 180

TABL. 8. ZAKŁADY LECZNICZO-ZAPOBIEGAWCZE PSYCHIATRYCZNE

Lata	Szpitale			Łóżka psychiatryczne w szpitalach	
	ogółem	specjalne psychiatryczne	inne posiadające oddział psychiatryczny *a*	ogółem	w tym w specjalnych psychiatrycznych
Polska 1.I 1938	43	35	8	16 780	16 250
31.XII 1948	22	19	3	10 194 *bc*	9 924
31.XII 1949	23	19	4	12 428 *c*	12 092

a Co najmniej o 15 łóżkach psychiatrycznych. *b* Liczba nieporównywalna z danymi za inne lata wskutek niecałkowitego rozbicia łóżek szpitalnych według specjalności. *c* W przeciwieństwie do tabl. 4 podano tu ogół łóżek psychiatrycznych, nie wyłączając 512 łóżek w 1948 r. oraz 411 łóżek w 1949 r. zajętych z tytułu innych współistniejących chorób np. zakaźnych.

TABL. 9. ZAKŁADY LECZNICZO-ZAPOBIEGAWCZE POMOCY OTWARTEJ *a*
Stan w dn. 31. XII

Lata Województwa	Ośrodki zdrowia i punkty sanitarne	Poradnie *bc*	Centralne wojewódzkie poradnie specjalistyczne	Lata Województwa	Ośrodki zdrowia i punkty sanitarne	Poradnie *bc*	Centralne wojewódzkie poradnie specjalistyczne
Polska 1937	482	2 245	—	Olsztyńskie	54	229	3
1946	896	3 500 *d*	—	Bydgoskie	116	552	3
1947	1 014	4 850 *ef*	—	Poznańskie	109	461	5
1948	1 102	5 550 *fg*	9 *h*	Gdańskie	69	282	5
1949	1 220	5 121 *fg*	61 *i*	Koszalińskie	30	139	—
M. st. Warszawa ...	16	108	5	Szczecińskie	36	114	4
Warszawskie	136	576	3	Zielonogórskie	25	118	—
M. Łódź	19	78	3	Wrocławskie	109	475	4
Łódzkie	72	299	3	Opolskie	32	133	—
Kieleckie	64	195	3	Katowickie	75	323	5
Lubelskie	71	285	4	Krakowskie	84	380	4
Białostockie	48	174	4	Rzeszowskie	55	200	3

a Bez placówek obsługujących wyłącznie ubezpieczonych *b* Przy ośrodkach zdrowia i punktach sanitarnych. *c* Ponadto pewna liczba stacji opieki nad matką i dzieckiem, poradni P.C.K., Zw. Samopomocy Chłopskiej itp., które wynosiły w dn. 31.XII 1948 — ok 1100, w dn. 31.XII 1949 — ok. 500. Liczba ta nie jest ustalona ze względu na trwającą rewizję podziału pod względem typu i charakteru zakładów pomocy otwartej poza ośrodkami zdrowia. *d* Bez poradni ogólnych, sportowych, przeciwmalarycznych i niektórych innych typów *e* Bez poradni przeciwmalarycznych i niektórych innych typów. *f* Ze względu na trwający jeszcze okres reorganizacji ośrodków zdrowia i punktów sanitarnych dane częściowo nieporównywalne z poprzednimi okresami. *g* Bez nielicznych poradni innych typów. *h* Wyłącznie poradnie przeciwgruźlicze. *i* Poradnie przeciwgruźlicze, przeciwreumatyczne, zdrowia matki i dziecka, przeciwweneryczne, sportowe.

Uwagi do tabl. 3 ze str. 169.

a Bez zakładów wojskowych. *b* Łącznie z lecznicami prywatnymi. *c* Bez lecznic prywatnych. *d* Zmniejszenie ogólnej liczby szpitali nastąpiło wskutek likwidacji a przede wszystkim komasacji niektórych małych szpitali. *e* W tym 1 szpital w Konstancinie — woj. warszawskie, będący filią Szpitala Miejskiego Nr 1.

TABL. 10. PORADNIE PRZY OŚRODKACH ZDROWIA I PUNKTACH SANITARNYCH WEDŁUG SPECJALNOŚCI

Stan w dn. 31. XII

Lata Województwa	Ogółem	Ogólne	Dla kobiet[a]	Dla dzieci w wieku: do 3 lat	Dla dzieci w wieku: przedszkol. i szkolnym	Przeciwgruźlicze	Skórno-wenerologiczne	Przeciwjaglicze	Dentystyczne	Przeciwreumatyczne	Przeciwalkoholowe	Sportowe	Przeciwmalaryczne
Polska 1937	2245[b]	—	222	364	322	436	314	444	143[c]				
1946	3500[d]	.	610[e]	715	154[f]	639	721	440	196	17	8	.	.
1947	4850[gh]	719	701	765	435	696	739	525	188	39	17	26	.
1948	5550[hi]	852	799	845	648	694[k]	785[l]	542	270	44	16	47	8
1949	**5121[hi]**	**1082**	**958**	**983**	**757**	**312**	**354**	**230**	**312**	**40**	**26**	**57**	**10**
M. st. Warszawa .	108	15	11	13	9	13	10	8	14	5	4	3	3
Warszawskie	576	129	107	110	91	34	34	27	37	4	2	1	—
M. Łódź	78	15	10	14	18	3	4	4	4	1	1	1	3
Łódzkie	299	72	65	62	45	11	13	12	17	1	1	—	—
Kieleckie	195	46	39	40	34	9	9	8	6	4	—	—	—
Lubelskie	285	68	53	52	51	16	16	8	11	2	5	3	—
Białostockie	174	46	28	28	28	8	11	11	11	1	1	1	—
Olsztyńskie	229	51	41	38	32	15	21	13	12	2	1	1	2
Bydgoskie	552	99	108	110	90	27	34	28	38	3	1	14	—
Poznańskie	461	90	97	103	51	33	26	24	28	1	1	7	—
Gdańskie	282	63	48	51	35	21	23	11	22	2	2	3	1
Koszalińskie	139	26	22	23	19	13	13	11	8	2	1	1	—
Szczecińskie	114	26	24	26	15	4	9	5	1	—	1	3	—
Zielonogórskie	118	22	17	18	11	12	17	14	6	—	—	1	—
Wrocławskie	475	101	88	89	76	28	42	14	30	—	1	6	—
Opolskie	133	25	26	25	17	10	12	4	12	1	—	1	—
Katowickie	323	60	60	63	42	20	25	13	23	6	4	7	—
Krakowskie	380	82	76	79	60	21	21	13	19	4	—	4	1
Rzeszowskie	200	46	38	39	33	14	14	2	13	1	—	—	—

a — l Ob. uwagi *a — l* str. 176.

TABL. 11. INNE DZIAŁY PRACY W OŚRODKACH ZDROWIA I PUNKTACH SANITARNYCH

Lata Województwa	Stacje odmowe	Pracownie: analityczne	Pracownie: fizyko-terapeutyczne	Pracownie: rentgenowskie	Kuchnie mleczne	Izby porodowe
Polska.... 31.XII 1948	138	.	92	164	.	53
31 XII 1949	**163[a]**	**544**	**175**	**258**	**115**	**85**
M. st. Warszawa	12	3	5	10	5	—
Warszawskie	12	52	34	17	4	12
M. Łódź	.	3	1	2	—	—
Łódzkie	8	42	1	11	2	2
Kieleckie	6	33	1	8	1	17
Lubelskie	10	22	11	10	4	2
Białostockie	2	8	5	4	3	10
Olsztyńskie	6	22	10	11	4	1
Bydgoskie	19	52	14	23	52	9
Poznańskie	18	53	18	32	7	—
Gdańskie	15	37	8	20	6	2
Koszalińskie	3	18	—	4	2	7
Szczecińskie	1	17	1	10	—	6
Zielonogórskie	4	19	—	5	3	1
Wrocławskie	9	71	10	24	10	7
Opolskie	3	13	10	7	1	—
Katowickie	13	23	16	31	10	1
Krakowskie	20	42	24	20	1	5
Rzeszowskie	2	14	6	4	—	3

a Bez danych z m. Łodzi.

TABL. 12. PERSONEL OŚRODKÓW ZDROWIA I PUNKTÓW SANITARNYCH
Stan w dn. 31.XII

Lata Województwa	Ogółem	Lekarze	Lekarze dentyści i technicy dent.	Pielęgniarki	Pielęgniarki przyuczone	Położne	Felczerzy	Kontrolerzy sanitarni	Personel administracyjno-gospodarczy
Polska 1937	.	1 138	.	840	.	.	.	115	.
1947	5 892	1 975	207	1 172	788	277	87	155	1 231
1948	6 891	2 211	309	1 289	1 044	377	95	152	1 414
1949	**8 668**	**2 608**	**485**	**1 766**	**1 166**	**472**	**125**	**228**	**1 818**
M st. Warszawa	602	194	40	120	73	13	—	24	138
Warszawskie	665	205	49	100	65	47	18	24	157
M. Łódź	600	241	24	145	89	3	5	17	76
Łódzkie	440	130	40	94	31	26	7	10	102
Kieleckie	283	74	15	58	23	15	1	8	89
Lubelskie	368	109	16	90	39	23	14	4	73
Białostockie	306	60	14	46	61	39	23	13	50
Olsztyńskie	316	69	14	77	42	27	13	4	70
Bydgoskie	748	199	51	138	140	33	1	14	172
Poznańskie	676	226	41	115	108	50	2	4	130
Gdańskie	584	159	32	150	75	36	10	7	115
Koszalińskie	157	33	6	44	10	6	2	2	54
Szczecińskie	169	46	1	18	41	16	2	2	43
Zielonogórskie	147	50	8	32	23	6	4	1	23
Wrocławskie	866	260	42	218	76	51	15	36	168
Opolskie	207	66	11	42	25	10	3	6	44
Katowickie	729	231	43	152	115	27	3	25	133
Krakowskie	572	191	24	99	77	27	1	18	135
Rzeszowskie	233	65	14	28	53	17	1	9	46

TABL. 13. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKÓW ZDROWIA I PUNKTÓW SANITARNYCH

Lata Województw	Osoby korzystające z poradni *a*	Porady: ogółem	Porady: w tym w domu chorego	Zabiegi	Odwiedziny domowe pielęgniarek	Szczepienia	Oględziny sanitarne	Badania laboratoryjne
	w tysiącach							
Polska 1937	.	2 664,0	.	.	425	.	.	.
1947	2 700,0*b*	4 239,5	.	2 040,4	280,9	.	496,5	.
1948	3 993,8	6 926,6	.	4 320,4	469,5	3 186,5	495,6	657,2
1949	**5 526,8**	**10250,0**	50,6	**6 369,2**	**607,3**	**4 008,0**	**631,7**	**1 052,5**
M. st. Warszawa	125,5	413,4	2,1	219,1	23,7	214,0	63,8	11,9
Warszawskie	356,0	630,4	4,3	436,4	33,6	263,9	67,0	65,9
M. Łódź	176,2	223,2	—	144,3	24,9	—	—	30,3
Łódzkie	292,0	546,8	—	341,8	20,5	460,5	26,8	41,9
Kieleckie	254,1	317,4	—	205,6	9,2	72,8	7,8	18,6
Lubelskie	291,4	435,7	5,6	324,9	22,9	189,4	5,4	21,6
Białostockie	197,2	366,0	1,2	174,1	19,6	118,6	37,8	12,6
Olsztyńskie	207,6	325,1	0,6	246,9	26,3	111,7	2,5	54,3
Bydgoskie	377,1	904,5	9,7	554,7	63,5	502,4	115,1	78,7
Poznańskie	732,4	1 002,8	8,5	462,3	61,7	462,1	34,7	86,1
Gdańskie	413,7	971,2	6,7	575,6	44,3	211,3	35,2	176,6
Koszalińskie	153,9	285,5	—	190,2	15,0	101,7	4,2	45,6
Szczecińskie	130,8	214,2	—	152,7	16,8	50,1	6,0	8,4
Zielonogórskie	53,2	232,7	—	161,7	12,2	149,6	9,5	34,9
Wrocławskie	541,3	1 017,0	0,8	625,4	49,1	325,5	72,3	132,2
Opolskie	20,2	165,3	1,0	143,0	13,4	103,1	8,0	23,5
Katowickie	675,1	1 215,6	1,9	884,2	85,2	313,5	43,9	137,8
Krakowskie	348,1	674,4	5,1	370,6	48,8	147,5	52,5	53,1
Rzeszowskie	181,0	308,8	3,1	155,7	16,6	210,3	39,2	18,5

a Liczone są osoby, które skorzystały przynajmniej z jednej porady w ciągu roku. Część osób korzystała jednocześnie z dwóch lub więcej poradni i w zależności od tego zostały one wykazane więcej niż jeden raz. *b* Dane częściowo szacunkowe.

TABL. 14. SZCZEPIENIA OCHRONNE [a]

Lata	Szczepienia przeciwko					
	durowi brzusznemu	ospie	błonicy	czerwonce	durowi osutkowemu	gruźlicy
	w tysiącach					
Polska 1938	450	2 295	381	632	16	.
1945	3 287	634	15	45	8	.
1946	7 660	1 266	174	93	21	5
1947	7 746	1 498	151	20	46	141
1948	8 145	1 456	361	87	14	1 023
1949	**6 109** [b]	**1 567**	**390**	**14** [b]	**19**	**1 796**

a Bez szczepień wojska. *b* Spadek liczby szczepień jest spowodowany brakiem wskazań epidemiologicznych.

TABL. 15. ZAKŁADY LECZNICZO-ZAPOBIEGAWCZE RUCHOME I POMOCY DORAŹNEJ [a]

Stan w dn. 31.XII

Lata	Ambulanse rentgenowskie	Ruchome kolumny „W" (przeciwweneryczne)	Wojewódzkie kolumny przeciwepidemiczne	Kolumny przeciwjaglicze	Ambulanse dentystyczne	Pogotowia ratunkowe		Stacje przetaczania krwi
						stacje	samochody sanitarne	
Polska 1946	.	—	42 [b]	4 [c]	22	.	.	.
1947	.	—	50 [d]	4 [c]	29		.	.
1948	7	13	25 [e]	4 [c]	42	15	47	11
1949	**7**	**13**	**15** [c]	**4** [c]	**53**	**89**	**306**	**11**

a Bez placówek obsługujących wyłącznie ubezpieczonych. *b* Prócz tego 396 kolumn powiatowych, 6 centralnych i 10 radzieckich; kolumny radzieckie działały od 2.IV do 15.X 1946 r. *c* Prócz tego 1 kolumna centralna. *d* Prócz tego 154 kolumny powiatowe i 4 centralne. *e* Prócz tego 4 kolumny centralne.

Uwaga: W 1949 r. było czynnych 25 ruchomych placówek przeciwmalarycznych.

Uwagi do tabl. 10 ze str. 174.

a Dla kobiet ciężarnych, dla matek i dla cierpiących na choroby kobiece. *b* Wyłącznie przy ośrodkach zdrowia (punkty sanitarne nie istniały). *c* W tym dentystyczne, przeciwreumatyczne, przeciwalkoholowe, sportowe, przeciwmalaryczne i niektórych innych typów. *d* Bez poradni ogólnych, sportowych, przeciwmalarycznych i niektórych innych typów. *e* Bez woj. krakowskiego. *f* Bez woj. szczecińskiego i wrocławskiego. *g* Bez poradni przeciwmalarycznych i niektórych innych typów. *h* Ze względu na trwający jeszcze okres reoganizacji ośrodków zdrowia i punktów sanitarnych dane częściowo nieporównywalne z poprzednimi okresami. *i* Bez nielicznych poradni innych typów. *k* W tym 201 odpowiednio wyposażonych i obsługiwanych przez specjalistów. *l* W tym 429 odpowiednio wyposażonych i obsługiwanych przez specjalistów.

TABL. 16. LECZNICTWO W UBEZPIECZALNIACH SPOŁECZNYCH [a]

A. Ubezpieczeni, personel lekarski i pomocniczo-lekarski

Lata Województwa—siedziby ubezpieczalni społecznych [b]	Ubezpieczeni w tysiącach	Lekarze		Lekarze dentyści i technicy dentystyczni	Personel pomocn.-lekarski [c]
		domowi	specjaliści		
	przeciętne w ciągu roku				
Polska ..... 1938 [d]	2 130,0	2 220	2 020	540	.
1946 [e]	2 590,3	1 809	883	681	.
1947	3 423,3	2 248	1 135	895	1 145
1948	4 003,3	2 494	1 365	1 101	1 386
1949	**4 683,1**	**2 710** [f]	**1 600** [f]	**1 429** [g]	**2 069**
M. st. Warszawa ..... / Warszawskie	499,8	317	276	215	449
M. Łódź ..... / Łódzkie	479,9	292	198	112	122
Kieleckie	132,9	94	38	35	90
Lubelskie	96,6	79	38	30	49
Białostockie	73,8	51	24	16	62
Olsztyńskie	94,3	50	22	18	61
Bydgoskie	274,8	180	88	97	133
Poznańskie	425,6	307	138	179	93
Gdańskie	226,7	133	140	103	201
Koszalińskie	51,2	47	22	25	24
Szczecińskie	142,5	84	43	44	44
Zielonogórskie	85,0	55	22	24	31
Wrocławskie	451,0	254	135	137	193
Opolskie	137,8	63	24	36	8
Katowickie	1 031,6	378	211	211	253
Krakowskie	364,5	231	143	102	206
Rzeszowskie	115,1	95	38	45	50

B. Porady lekarskie i przyjęcia u lekarzy dentystów

Lata Województwa—siedziby ubezpieczalni społecznych [b]	Porady lekarskie					Przyjęcia u lekarzy dentystów			
	ogółem	lekarzy		udzielone		ogółem	ubezpieczonych	członków rodzin	
		domowych	specjalistów	ubezpieczonym	członkom rodzin			razem	w tym dzieci do l. 14
	w tysiącach								
Polska ..... 1938 [d]	21 155,2	15 349,1	5 806,1	11 208,9	9 946,3	.	.	.	.
1946 [e]	17 010,5	12 126,7	4 883,8	9 665,4	7 345,1	2031,5	.	.	.
1947	24 702,4	17 626,7	7 075,7	14 151,9	10 550,5	3184,7	1877,1	1307,6	432,3
1948	28 207,0 [h]	19 809,3	8 397,7	15 679,5	12 527,5	4710,2	2762,0	1948,2	544,8
1949	**31 158,7** [hi]	**21 684,3**	**9 474,4**	**17 556,0**	**13 602,7**	**6911,1**	**4015,4**	**2895,7**	664,0
M. st. Warszawa ..... / Warszawskie	3 503,7	2 206,7	1 297,0	1 846,0	1 657,7	930,2	504,7	425,5	91,3
M. Łódź ..... / Łódzkie	2 952,1	1 705,7	1 246,4	1 923,1	1 029,0	462,4	303,6	158,8	45,9
Kieleckie	906,1	639,5	266,6	471,5	434,6	182,9	92,4	90,5	20,1
Lubelskie	623,6	417,2	206,4	329,3	294,3	111,5	65,2	46,3	5,9
Białostockie	382,9	272,0	110,9	184,8	198,1	60,7	33,1	27,6	5,3
Olsztyńskie	541,8	396,2	145,6	277,3	264,5	67,6	46,5	21,1	3,0
Bydgoskie	1 895,1	1 351,1	544,0	949,5	945,6	377,0	203,7	173,3	47,9
Poznańskie	3 022,1	2 348,4	673,7	1 553,5	1 468,6	606,8	347,5	259,3	67,2
Gdańskie	1 826,5	1 086,4	740,1	923,1	903,4	479,9	266,5	213,4	55,1
Koszalińskie	309,4	231,1	78,3	160,3	149,1	89,9	53,2	36,7	7,5
Szczecińskie	743,9	514,6	229,3	424,0	319,9	190,4	121,8	68,6	7,4
Zielonogórskie	454,2	368,2	86,0	252,2	202,0	104,1	61,0	43,1	9,1
Wrocławskie	2 742,9	1 855,6	887,3	1 619,7	1 123,2	671,4	442,2	229,2	32,5
Opolskie	731,0	600,1	130,9	440,5	290,5	335,4	200,5	134,9	28,8
Katowickie	6 717,3	5 081,5	1 635,8	4 015,1	2 702,2	1524,7	887,2	637,5	147,4
Krakowskie	2 890,4	1 889,1	1 001,3	1 702,8	1 187,6	491,5	267,7	223,8	62,2
Rzeszowskie	915,7	720,9	194,8	483,3	432,4	224,7	118,6	106,1	27,4

a — i Ob. uwagi *a — i* i źródło str. 183.

(dok. str. 178)

TABL. 16. LECZNICTWO W UBEZPIECZALNIACH SPOŁECZNYCH[a] (dok.)

C. Porady lekarzy specjalistów

Lata Województwa — siedziby ubezpieczalni społecznych[b]	Ogółem	Pediatrzy	Wenerolodzy i dermatolodzy	Chirurdzy i ortopedzi	Ginekolodzy i położnicy	Laryngolodzy	Okuliści	Neurolodzy i psychiatrzy	Urolodzy	Interniści	Fizjolodzy
	w tysiącach										
Polska ..... 1938[d]	5 806,1	927,8	1385,7	1018,8	585,1	.	834,6	.	.	.	.
1946[e]	4 883,8[k]	662,0	986,3	1060,7	532,5	418,6	603,1	136,4	17,4	97,7	279,6
1947	7 075,7	977,6	1489,8	1483,7	776,6	629,8	856,4	205,7	30,8	110,1	515,2
1948	8 397,7[h]	1278,6	1578,5	1721,5	1010,8	744,2	1002,2	282,1	38,7	113,5	627,6
1949	**9 474,4[h]**	**1614,5**	**1818,6[l]**	**2056,6**	**1198,4**	**854,1**	**1097,6**	**307,7**	**39,0**	**169,6**	**818,8**
M. st. Warszawa / Warszawskie	1 297,0	280,0	122,1	301,8	187,8	75,9	148,8	46,6	15,1	47,8	71,1
M. Łódź / Łódzkie	1 246,4	188,4	152,8	267,2	145,5	87,0	116,3	37,5	7,5	1,5	242,7
Kieleckie	266,6	30,1	31,1	76,2	39,4	34,6	32,1	9,1	—	—	14,0
Lubelskie	206,4	33,6	30,9	41,3	26,7	21,7	24,1	6,0	—	—	22,1
Białostockie	110,9	28,8	10,2	23,6	13,9	3,3	14,1	6,0	0,6	4,7	5,7
Olsztyńskie	145,7	25,4	11,0	53,6	17,1	11,1	9,0	6,3	—	—	12,2
Bydgoskie	544,0	81,9	85,1	119,0	54,8	72,7	69,1	9,1	—	8,2	44,1
Poznańskie	673,7	147,8	98,1	102,3	73,0	82,2	97,2	19,8	2,6	2,3	48,4
Gdańskie	740,1	142,6	106,2	140,9	87,3	51,9	71,6	20,4	3,3	17,9	98,0
Koszalińskie	78,2	12,0	11,1	20,8	9,2	8,3	5,6	—	0,1	3,4	7,7
Szczecińskie	229,3	31,5	43,0	65,4	42,5	18,6	21,2	3,6	—	—	3,5
Zielonogórskie ...	86,0	5,5	29,7	16,5	11,1	2,8	14,4	—	—	—	6,0
Wrocławskie	887,3	170,4	112,9	187,3	137,3	61,9	80,5	21,3	—	10,7	105,0
Opolskie	130,9	16,4	20,5	37,0	21,6	10,3	7,3	6,3	—	5,0	6,5
Katowickie	1 635,8	195,7	286,9	390,1	187,5	195,4	222,4	81,0	5,3	17,2	54,3
Krakowskie	1 001,3	193,6	143,9	179,1	114,8	97,0	131,3	29,4	4,5	49,2	58,5
Rzeszowskie	194,8	30,8	23,1	34,5	28,9	19,4	32,6	5,3	—	1,7	18,5

D. Przekazy do zakładów leczniczych, zabiegi i badania chemiczno-bakteriologiczne

Lata Województwa-siedziby ubezpieczalni społecznych[b]	Przekazy do zakładów leczniczych	Zabiegi: w zakładach Roentgena	Zabiegi: leczenia fizykalnego	Zabiegi: ambulatoryjne personelu pomocniczo-lekarskiego	Badania chemiczno-bakteriologiczne
	w tysiącach				
Polska ..... 1938[d]	282,3	555,2	2 100,1	.	.
1946[e]	296,8	609,7	1 326,8	.	.
1947	489,8	921,8	1 874,6	5 516,6	819,4
1948	728,9	1 331,0	2 411,6	8 062,3	1 257,4
1949	**1 138,9**	**1 848,7**	**3 056,5**	**11 096,0**	**1 878,0**
M. st. Warszawa / Warszawskie	116,2	268,9	351,2	2 589,4	262,9
M. Łódź / Łódzkie	86,2	169,9	300,4	1 145,5	221,5
Kieleckie	27,7	65,9	92,6	622,7	40,8
Lubelskie	26,3	36,5	79,2	367,3	33,2
Białostockie	23,0	20,3	18,3	292,1	16,2
Olsztyńskie	35,5	26,9	40,9	220,1	27,1
Bydgoskie	61,3	101,9	279,5	648,8	98,8
Poznańskie	92,5	192,3	374,0	338,3	149,5
Gdańskie	60,3	131,0	145,2	642,3	137,2
Koszalińskie	15,3	15,9	30,9	124,9	12,5
Szczecińskie	44,4	45,2	113,0	304,9	60,8
Zielonogórskie	27,1	22,4	27,4	44,3	16,2
Wrocławskie	170,0	116,7	294,3	895,8	130,1
Opolskie	35,0	33,6	54,2	78,8	24,6
Katowickie	207,0	348,3	416,0	1 224,7	417,3
Krakowskie	74,5	206,7	373,7	1 296,7	203,3
Rzeszowskie	31,6	46,3	65,7	259,4	26,0

a — *l* Ob. uwagi *a* — *i* i źródło str. 183.

TABL. 17. APTEKI

Lata Województwa	Ogółem	Publiczne [a]		Zakładowe [b]	
		prywatne	społeczne [c]	razem	w tym ubezpieczalni społecznych
Polska ..... 1. I 1938	2 310	2 091	18	201	85
31.XII 1946	1 915	1 722	193		
31.XII 1947	1 982	1 774	21	187	89
31.XII 1948	2 005	1 727	58	220	101
31.XII 1949	**2 028**	**1 658**	**113**	**257**	**119**
M. st. Warszawa	118	90	3	25	9
Warszawskie	200	163	9	28	15
M. Łódź	60	43	3	14	4
Łódzkie	125	108	6	11	8
Kieleckie	116	107	—	9	6
Lubelskie	130	117	2	11	2
Białostockie	59	48	4	7	2
Olsztyńskie	41	35	1	5	1
Bydgoskie	115	99	4	12	6
Poznańskie	190	163	6	21	5
Gdańskie	64	33	18	13	7
Koszalińskie	33	28	1	4	1
Szczecińskie	37	31	—	6	1
Zielonogórskie	42	38	—	4	2
Wrocławskie	169	140	4	25	9
Opolskie	45	43	—	2	1
Katowickie	223	152	36	35	25
Krakowskie	176	147	10	19	10
Rzeszowskie	85	73	6	6	5

a Dostępne dla ogółu ludności. *b* Ubezpieczalni społecznych, szpitalne, sanatoryjne, kolejowe itp. *c* Państwowe i samorządowe.

TABL. 18. ZDROJOWISKA O CHARAKTERZE UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Wyszczególnienie	Zdrojowiska	Kuracjusze	Osobodni kuracjuszy	Zabiegi balneologiczne: ogółem	według rodzaju zabiegów: kąpiele mineralne	kąpiele i zawijania borowin.	elektroleczniczne	inhalacje	inne	według wysokości opłat: pełnopłatne	ulgowe	bezpłatne	Porady w poradniach zdrojowych
		w tysiącach											
Ogółem 1946	20	69,3	1232,5*a*	1181,6	499,1	203,7		478,8		493,9	592,4	95,3	.
1947	22	112,8	2168,4*a*	1871,0	763,8	403,8		703,4		751,1*b*	771,9*b*	98,3*b*	.
1948	23	147,1	2960,4*ab*	2369,9	1252,8	468,2	204,4	184,0	260,5	459,5	1823,5	86,9	111,7*c*
1949	**25***d*	**172,9**	**3827,1***b*	**2842,3**	**932,6** [e]	**567,3**	**217,3**	**250,4**	**874,7**	**840,9***f*	**2386,3***f*	**60,1***f*	**244,8***c*
Państwowe *g*	22*d*	163,8	3827,1	2630,0	835,1	536,8	186,7	238,0	833,4	329,9	2241,1	59,0	241,7*c*
Inne	3	9,1	.	212,3	97,5	30,5	30,6	12,4	41,3	11,0*f*	145,2*f*	1,1*f*	3,1

a Dane częściowo szacunkowe. *b* Wyłącznie w zdrojowiskach państwowych. *c* Łącznie z poradami w sanatoriach P.P. „Polskie Uzdrowiska" (w 1949 r. — 116,5 tys.). *d* W tym 3 zdrojowiska czasowo nieczynne. *e* Spadek liczby kąpieli mineralnych pozorny—wywołany zastosowaniem nowej klasyfikacji zabiegów począwszy od 1.I 1949 r. *f* Brak danych ze Swoszowic. *g* Pod zarządem Przedsiębiorstwa Państwowego „Polskie Uzdrowiska".

Źródło Przedsiębiorstwo Państwowe „Polskie Uzdrowiska" i Ministerstwo Zdrowia.

TABL. 19. WAŻNIEJSZE CHOROBY ZAKAŹNE ZAREJESTROWANE

Lata Miesiące	Dur brzuszny	Dur osutkowy (plamisty)	Czerwonka	Płonica	Błonica	Odra	Krztusiec	Zimnica
			Zachorowania według miesięcy					
1946	33 453	3 518	4 308	12 522	22 508	15 761	5 200	13 943
1947	11 748	536	3 374	12 499	13 813	9 420	4 075	8 659
1948	7 975	392	1 593	17 983[a]	14 634	26 756[a]	15 997[a]	9 941
1949	**6 191**	**370**	**1 436**	**40 910[a]**	**15 826**	**39 787[a]**	**14 550**	**5 179**
I	372	42	59	1 769	1 252	5 057	701	34
II	357	46	41	1 586	1 234	5 336	782	26
III	335	68	37	1 545	1 152	4 495	976	53
IV	267	26	46	1 657	1 129	3 358	796	166
V	420	30	103	1 769	1 122	4 425	937	766
VI	413	22	231	2 000	1 013	2 564	1 203	1 189
VII	590	12	107	2 533	1 043	2 106	1 339	1 328
VIII	639	20	207	2 946	933	1 260	1 640	824
IX	786	37	252	4 871	1 336	1 307	1 903	446
X	840	16	194	7 117	1 557	2 353	1 501	250
XI	687	23	94	7 024	1 773	3 418	1 421	43
XII	485	28	65	6 093	1 782	4 108	1 351	54
			Zgony według miesięcy					
1946	1 853	296	196	92	1 341	69	114	13
1947	642	39	103	37	600	32	56	4
1948	478	21	52	49	371	50	156	9
1949	**421**	**11**	**28**	**78**	**308**	**77**	**127**	**1**
I	33	—	3	3	27	9	9	—
II	36	1	—	4	41	8	7	—
III	33	5	1	5	22	12	14	—
IV	22	2	—	4	15	6	9	—
V	38	—	3	7	17	9	6	1
VI	28	—	1	3	17	2	14	—
VII	21	—	2	8	14	5	11	—
VIII	28	—	3	3	9	2	10	—
IX	36	2	3	5	16	—	10	—
X	47	—	4	9	24	4	12	—
XI	56	1	3	15	43	6	8	—
XII	43	—	5	12	58	14	17	—
			Zachorowania na 10 000 ludności					
1936—1938[b]	*4,6*	*1,0*	*2,2*	*6,4*	*5,7*	*11,0*	*2,7*	*0,1*
1946	*14,1*	*1,5*	*1,8*	*5,3*	*9,5*	*6,6*	*2,2*	
1947	*4,9*	*0,2*	*1,4*	*5,2*	*5,7*	*3,9*	*1,7*	*3,6*
1948	*3,3*	*0,2*	*0,7*	*7,5[a]*	*6,1*	*11,2[a]*	*6,7[a]*	*4,1*
1949	*2,5*	*0,2*	*0,6*	*16,7[a]*	*6,3*	*16,3[a]*	*5,9*	*2,1*

a Masowo występujące przypadki o charakterze epidemii. *b* Przeciętne roczne.

Uwaga. Dane oparte na rejestracji chorób zakaźnych, prowadzonej przez lekarzy powiatowych. Nie wszystkie przypadki zachorowań i zgonów zostały zarejestrowane.

Uwagi do tabl. 4 ze str. 170.

a Bez łóżek w zakładach wojskowych. *b* Łącznie z łóżkami w lecznicach prywatnych. *c* W tym 2 954 łóżka nieustalonej specjalności, wskutek czego liczby łóżek w poszczególnych specjalnościach są nieporównywalne z innymi latami. *d* Bez łóżek w lecznicach prywatnych. *e* Łóżka wewnętrzne dla dzieci. Ponadto łóżka innych specjalności dla dzieci wynoszą około 1 900 łóżek w roku 1948 oraz około 1971 łóżek w roku 1949. *f* Łóżka dla chorych wyłącznie na choroby psychiczne. Łóżka zaś dla psychicznie chorych ze współistniejącymi chorobami wykazano w odnośnych specjalnościach: 512 łóżek w roku 1948 i 411 łóżek w roku 1949. *g* W tym 1,2 łóżka nieustalonej specjalności na 10 000 ludności.

Uwagi i źródło do tabl. 7 ze str. 172.

a Co najmniej o 15 łóżkach dziecięcych. *b* Zakłady leczniczo-zapobiegawcze dla dzieci do lat 14 — rekonwalescentów po przebytych różnych chorobach lub słabych fizycznie. *c* W tym 1 sanatorium na 350 łóżek czynne sezonowo. *d* W przeciwieństwie do tabl. 4 uwzględniono tu również łóżka przeznaczone dla dzieci na innych oddziałach szpitalnych.

Źródło: Ministerstwo Zdrowia, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Państwowe Przedsiębiorstwo „Polskie Uzdrowiska".

TABL. 20. ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN, ZAREJESTROWANE W URZĘDACH STANU CYWILNEGO W NIEKTÓRYCH WIĘKSZYCH MIASTACH [a]

Nr mianownictwa skróconego [b]	Przyczyny zgonów	1948	1949	1936–1938 [c]	1946	1947	1948	1949
		Liczby bezwzględne		na 10 000 ludności				
	Ogółem	19 110	19952	*113,4*	*120,5*	*101,2*	*91,0*	*91,6*
1	Dur brzuszny i paradury	45	52	0,9	0,8	0,4	0,2	0,2
2	Dur osutkowy (plamisty)	1	1	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
3	Ospa	—	—	—	—	—	—	—
4	Odra	31	30	0,3	0,2	0,0	0,1	0,1
5	Płonica	13	33	0,6	0,2	0,1	0,1	0,2
6	Krztusiec	106	73	0,6	0,7	0,3	0,5	0,3
7	Błonica	68	77	0,9	1,6	0,6	0,3	0,4
8	Grypa	48	123	1,0	0,4	0,6	0,2	0,6
9	Dżuma	—	—	—	—	—	—	—
10	Gruźlica narządów oddechowych	2 307	2 310	16,0	13,2	11,8	11,0	10,6
11	Wszystkie inne postacie gruźlicy	370	302	2,0	2,5	2,3	1,8	1,4
12	Kiła	86	84	0,7	0,3	0,4	0,4	0,4
13	Zimnica	6	3	—	0,0	0,0	0,0	0,0
14	Inne choroby zakaźne i pasożytnicze	199	203	1,6	1,6	1,1	1,0	0,9
15	Rak i inne nowotwory złośliwe	2 067	2 180	10,3	9,7	9,5	9,9	10,0
16	Nowotwory niezłośliwe i nieoznaczone	110	130	0,9	0,7	0,6	0,5	0,6
17	Gościec przewlekły i dna	10	12	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
18	Cukrzyca	70	123	0,8	0,4	0,3	0,3	0,5
19	Alkoholizm przewlekły i ostry	37	56	0,1	0,4	0,3	0,2	0,3
20	Inne choroby ogólne i zatrucia przewlekłe	188	238	1,1	1,3	1,3	0,9	1,1
21	Wiąd rdzenia i porażenie postępujące	43	33	0,4	0,2	0,3	0,2	0,1
22	Krwotok mózgowy, zator i zakrzep mózgowy	939	1 041	4,6	4,4	4,8	4,5	4,8
23	Inne choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	392	458	2,1	2,6	2,0	1,8	2,1
24	Choroby serca	3 471	3 939	19,4	20,2	17,1	16,5	18,1
25	Inne choroby narządów krążenia	613	670	2,9	3,4	3,2	2,9	3,1
26	Zapalenie oskrzeli	25	28	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1
27	Zapalenie płuc	1 293	1 261	10,0	8,6	7,0	6,2	5,8
28	Inne choroby narządów oddechowych z wyłączeniem gruźlicy	243	290	2,3	2,3	1,7	1,2	1,3
29	Biegunka i zapalenie jelit	824	734	4,3	6,6	6,6	3,9	3,4
	w tym u niemowląt	742	660	.	5,7	6,0	3,5	3,0
30	Zapalenie wyrostka robaczkowego	57	67	0,8	0,3	0,2	0,3	0,3
31	Choroby wątroby i dróg żółciowych	204	211	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
32	Inne choroby narządów trawienia	380	383	2,5	2,4	1,8	1,8	1,7
33	Zapalenie nerek	260	218	1,4	1,7	1,3	1,2	1,0
34	Inne choroby narządów moczopłciowych	136	88	0,8	0,7	0,7	0,7	0,4
35	Posocznica i zakażenie połogowe	11	12	0,5	0,2	0,1	0,1	0,0
	na 1 000 urodzeń żywych	×	×	3,0	0,9	0,6	0,2	0,3
36	Inne choroby ciąży, porodu i stanu połogowego	50	59	0,4	0,3	0,3	0,2	0,3
	na 1 000 urodzeń żywych	×	×	2,2	1,5	1,2	1,1	1,2
37	Choroby skóry, tkanki podskórnej, kości i narządów ruchu	107	125	0,9	0,8	0,6	0,5	0,6
38	Wątłość wrodzona, wady rozwojowe wrodzone, urodzenie przedwczesne	1 609	1 656	6,3	9,6	8,4	7,6	7,6
39	Starczość	1 086	1 443	5,7	7,9	6,0	5,2	6,6
40	Samobójstwo	273	237	2,6	1,5	1,2	1,3	1,1
41	Zabójstwo	87	59	0,5	1,5	0,7	0,4	0,3
42	Śmierć gwałtowna lub przypadkowa (z wyłączeniem samobójstwa i zabójstwa)	716	616	2,5	6,7	4,4	3,4	2,8
43	Przyczyny niewymienione lub źle oznaczone	529	294	3,3	2,9	1,9	2,5	1,4

a — c Ob. uwagi *a — c* i źródło str. 183.

TABL. 21. ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYN, ZAREJESTROWANE W URZĘDACH STANU CYWILNEGO W NIEKTÓRYCH WIĘKSZYCH MIASTACH [a]

Numery mianownictwa skróconego [b]	Przyczyny zgonów	1948	1949	1936-1937 [c]	1946 [d]	1947 [d]	1948 [d]	1949 [d]
		Liczby bezwzględne		Na 1 000 urodzeń żywych				
	Ogółem	**4 128**	**4 000**	***122,0*** [e]	***136,7***	***108,8***	***88,8***	***85,5***
1	Dur brzuszny i paradury	—	—	.	—	*0,0*	—	—
4	Odra	14	18	*0,9*	*0,5*	*0,1*	*0,3*	*0,4*
5	Płonica	2	6	*0,3*	*0,2*	*0,1*	*0,0*	*0,1*
6	Krztusiec	77	51	*3,0*	*2,7*	*1,2*	*1,7*	*1,1*
7	Błonica	23	21	*0,7*	*1,8*	*0,6*	*0,5*	*0,5*
8	Grypa	36	60	*2,4*	*0,9*	*1,1*	*0,8*	*1,3*
10	Gruźlica narządów oddechowych	53	34	*1,3*	*1,6*	*1,4*	*1,1*	*0,7*
11	Wszystkie inne postacie gruźlicy	50	42	*2,0*	*1,6*	*1,7*	*1,1*	*0,9*
12	Kiła	34	32	*1,1*	*0,6*	*0,7*	*0,7*	*0,7*
14	Inne choroby zakaźne i pasożytnicze	102	105	.	*4,2*	*2,6*	*2,2*	*2,2*
15,16,18,20	Rak i inne nowotwory; cukrzyca i inne choroby ogólne, zatrucia przewlekłe	30	38	.	*1,4*	*1,3*	*0,6*	*0,8*
22	Krwotok mózgowy, zator i zakrzep mózgowy	11	12	.	*0,2*	*0,2*	*0,3*	*0,2*
23	Inne choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	178	214	.	*5,7*	*4,2*	*3,8*	*4,6*
24	Choroby serca	32	63	.	*1,1*	*0,6*	*0,7*	*1,3*
25	Inne choroby narządów krążenia	10	12	.	*0,3*	*0,1*	*0,2*	*0,3*
26	Zapalenie oskrzeli	14	15	*0,9*	*0,8*	*0,8*	*0,3*	*0,3*
27	Zapalenie płuc	864	723	*26,3*	*26,2*	*19,8*	*18,6*	*15,5*
28	Inne choroby narządów oddechowych z wyłączeniem gruźlicy	13	21	*1,3*	*0,6*	*0,5*	*0,3*	*0,4*
29	Biegunka i zapalenie jelit	742	660	*23,2*	*30,0*	*27,4*	*16,0*	*14,1*
30,31,32	Inne choroby narządów trawienia	49	35	.	*1,0*	*0,7*	*1,0*	*0,8*
33,34	Choroby narządów moczopłciowych	14	3	.	*0,4*	*0,4*	*0,3*	*0,1*
37	Choroby skóry, tkanki podskórnej, kości i narządów ruchu	70	83	.	*2,5*	*1,9*	*1,5*	*1,8*
38	Wątłość wrodzona, wady rozwojowe wrodzone, urodzenie przedwczesne	1 599	1 648	*40,7*	*49,6*	*38,4*	*34,4*	*35,2*
41,42	Śmierć gwałtowna lub przypadkowa	22	24	.	*0,3*	*0,6*	*0,5*	*0,5*
43	Przyczyny niewymienione lub źle oznaczone	89	80	*3,9*	*2,5*	*2,4*	*1,9*	*1,7*

a Liczby dotyczą zgonów, które zostały zarejestrowane na terenie miast: Warszawy, Łodzi, Krakowa, Poznania, Katowic, Bydgoszczy, z wyłączeniem zgonów wśród przyjezdnych. *b* Według mianownictwa międzynarodowego z 1929 r. *c* Przeciętne roczne. *d* Współczynniki zgonów niemowląt są wyższe od rzeczywistych ze względu na niekompletność rejestracji urodzeń w miastach Warszawie, Łodzi, Krakowie. *e* W tym 14,0 bez podania przyczyn zgonów, a odnoszących się do pozycji oznaczonych kropką.

Uwaga. Dane dotyczące przyczyn zgonów uzyskane na podstawie kart zgonów.

Źródło: Zarządy Miejskie.

TABL. 22. ZGONY NA GRUŹLICĘ ZAREJESTROWANE W URZĘDACH STANU CYWILNEGO W NIEKTÓRYCH WIĘKSZYCH MIASTACH [a]

Lata Miesiące	Ogółem	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Katowice	Bydgoszcz	Ogółem	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Katowice	Bydgoszcz
	Liczby bezwzględne							Na 10 000 ludn. w stosunku rocznym						
1936—1938 [b]	3 652	1 655	928	286	446	134	203	*18,0*	*18,7*	*21,5*	*15,8*	*16,7*	*10,1*	*15,0*
1946	2 999	806	905	472	482	127	207	*15,7*	*15,8*	*17,0*	*15,6*	*17,5*	*8,7*	*14,9*
1947	2 831	895	874	404	351	123	184	*14,1*	*16,4*	*15,6*	*13,4*	*12,1*	*7,7*	*12,6*
1948	2 677	748	943	393	324	96	173	*12,7*	*12,7*	*16,0*	*13,0*	*10,8*	*5,8*	*11,4*
1949	**2 612**	**715**	**887**	**415**	**357**	**67**	**171**	***12,0***	***11,6***	***14,6***	***13,1***	***11,5***	***4,0***	***10,9***
I—VI	1 450	409	495	222	212	35	77	*13,5*	*13,4*	*16,4*	*14,4*	*13,8*	*4,1*	*9,9*
VII—XII	1 162	306	392	193	145	32	94	*10,6*	*9,8*	*12,8*	*11,8*	*9,3*	*3,8*	*11,9*

a Liczby dotyczą zgonów, które zostały zarejestrowane na terenie danego miasta z wyłączeniem zgonów wśród przyjezdnych. *b* Przeciętne roczne. Bez zgonów wśród ludności wyznania mojżeszowego.

Uwaga. Dane uzyskane na podstawie kart zgonów.

Źródło: Zarządy Miejskie.

Uwagi i źródło do tabl. 16 ze str. 177 i 178.

a Dane w latach 1946 — 1948 częściowo szacunkowe. *b* Obszar działania ubezpieczalni społecznych mających siedzibę na terenie poszczególnych województw, nie zawsze mieści się w ich granicach administracyjnych. *c* Bez personelu pomocniczo-lekarskiego płatnego bezpośrednio przez lekarzy przyjmujących w swoich gabinetach. *d* Bez Górnego Śląska. *e* Dane częściowo niekompletne. *f* Łącznie z pewną liczbą lekarzy obcych instytucji, obsługujących ubezpieczonych (w marcu 1950 r. było około 480 ych lekarzy domowych i specjalistów). *g* W marcu było zatrudnionych około 420 uprawnionych techników dentystycznych oraz około 1 350 lekarzy dentystów. *h* Dane częściowo nieporównywalne z poprzednimi ze względu na odmienny system ewidencji porad lekarskich (wprowadzenie karty statystycznej chorego od 1.VII 1948 r.). *i* Łącznie z 329,0 tys. porad udzielonych ubezpieczonym i członkom rodzin w instytucjach obcych, głównie w ośrodkach zdrowia. Instytucje te udzieliły ponadto 1004,3 tys. porad ubezpieczonym i członkom rodzin. Porad tych nie uwzględniono w tablicy. *k* W tym 89,5 tys. doszacowanych, nieuwzględnionych w rozbiciu na specjalności. *l* Zmniejszenie liczby porad zostało spowodowane zmianą metody leczenia i częściowym przejęciem leczenia przez powiatowe poradnie skórno-wenerologiczne.

Źródło: Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Uwagi i źródło do tabl. 20 ze str. 181.

a Liczby dotyczą zgonów, które zostały zarejestrowane na terenie miast: Warszawy, Łodzi, Krakowa, Poznania, Katowic, Bydgoszczy, z wyłączeniem zgonów wśród przyjezdnych. *b* Według mianownictwa międzynarodowego z 1929 r. *c* Przeciętne roczne. Bez zgonów wśród ludności wyznania mojżeszowego.

Uwaga. Dane dotyczące przyczyn zgonów na podstawie kart zgonów.

Źródło: Zarządy Miejskie.

DZIAŁ III. POMOC SPOŁECZNA

Źródło tablic: Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej

Pomoc społeczna w Polsce Ludowej ulega zasadniczemu przekształceniu ze względu na swój nowy charakter i cele, którym służy.

Spadek liczby niektórych typów zakładów spowodowany jest stałym podnoszeniem się stopy życiowej ludności i zwiększaniem się zatrudnienia, natomiast wzrost liczby żłobków jest wynikiem troski o dobro matki pracującej i jej dziecka.

TABL. 1. ZAKŁADY OPIEKI CAŁKOWITEJ, MIEJSCA I PENSJONARIUSZE W 1949 R.

Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie		Ogółem	Opieka nad matką i dzieckiem		Opieka nad dorosłymi			
			Domy matki i dziecka	Domy małych dzieci (do lat 3)	Domy opieki i pogotowia opiekuńcze	Zakłady specjalne	Domy szkolenia	Inne
Polska								
Zakłady	1947	633	33	81	473	32	8	6
	1948	640	31	81	476	33	9	10
	1949	**528**	**22**	**68**	**393**	**38**	**2**	**5**
Miejsca	1947	6 640	2 914	3 726	.	.	.	.
	1948	32 797	2 809	3 841	22 678	1 984	535	950
	1949	**31 173**	**2 324**	**3 410**	**21 929**	**2 720**	**180**	**610**
Pensjonariusze	1947	24 467	2 061	2 922	17 469	1 406	350	259
	1948	26 811	1 959	3 110	19 304	1 573	310	555
	1949	**26 227**	**1 510**	**2 918**	**19 146**	**2 179**	**118**	**356**
Według instytucji zarządzającej								
Instytucje państwowe								
zakłady		92	21	51	—	13	2	5
miejsca		6 736	2 258	2 705	—	983	180	610
pensjonariusze		4 990	1 457	2 252	—	807	118	356
Instytucje samorządowe								
zakłady		246	—	—	246	—	—	—
miejsca		14 386	—	—	14 386	—	—	—
pensjonariusze		12 388	—	—	12 388	—	—	—
Instytucje społeczne								
zakłady		190	1	17	147	25	—	—
miejsca		10 051	66	705	7 543	1 737	—	—
pensjonariusze		8 849	53	666	6 758	1 372	—	—
Według województw								
M. st. Warszawa								
zakłady		15	2	—	9	4	—	—
miejsca		2 255	560	—	1 517	178	—	—
pensjonariusze		1 858	318	—	1.393	147	—	—
Warszawskie								
zakłady		50	2	5	40	3	—	—
miejsca		1 976	230	230	1 353	163	—	—
pensjonariusze		1 744	94	210	1 269	171	—	—
Bydgoskie								
zakłady		37	1	5	25	5	1	—
miejsca		1 754	76	255	1 118	225	80	—
pensjonariusze		1 524	60	230	1 008	155	71	—
Poznańskie								
zakłady		55	1	6	44	3	—	1
miejsca		3 448	100	224	2 434	240	—	450
pensjonariusze		2 772	60	172	2 153	145	—	242
M. Łódź								
zakłady		8	2	1	3	1	—	1
miejsca		1 035	125	70	530	250	—	60
pensjonariusze		941	85	50	504	244	—	58

(dok. str. 185)

TABL. 1. ZAKŁADY OPIEKI CAŁKOWITEJ, MIEJSCA I PENSJONARIUSZE W 1949 R. (dok.)

Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Opieka nad matką i dzieckiem		Opieka nad dorosłymi			
		Domy matki i dziecka	Domy małych dzieci (do lat 3)	Domy opieki i pogotowia opiekuńcze	Zakłady specjalne	Domy szkolenia	Inne
Według województw (dok.)							
Łódzkie							
zakłady	29	1	1	23	4	—	—
miejsca	1 301	45	40	1 064	152	—	—
pensjonariusze	1 127	38	38	933	118	—	—
Kieleckie							
zakłady	24	—	2	22	—	—	—
miejsca	1 196	—	150	1 046	—	—	—
pensjonariusze	1 132	—	136	996	—	—	—
Lubelskie							
zakłady	21	—	2	17	2	—	—
miejsca	933	—	65	768	100	—	—
pensjonariusze	786	—	67	635	84	—	—
Białostockie							
zakłady	11	—	1	10	—	—	—
miejsca	610	—	90	520	—	—	—
pensjonariusze	531	—	93	438	—	—	—
Olsztyńskie							
zakłady	14	1	1	12	—	—	—
miejsca	1 066	100	120	846	—	—	—
pensjonariusze	936	60	111	765	—	—	—
Gdańskie							
zakłady	17	1	4	11	1	—	—
miejsca	1 010	120	200	590	100	—	—
pensjonariusze	833	108	170	506	49	—	—
Koszalińskie							
zakłady	8	1	2	4	1	—	—
miejsca	810	100	120	530	60	—	—
pensjonariusze	604	69	100	374	61	—	—
Szczecińskie							
zakłady	15	2	7	6	—	—	—
miejsca	813	129	350	334	—	—	—
pensjonariusze	654	109	275	270	—	—	—
Zielonogórskie							
zakłady	7	1	—	6	—	—	—
miejsca	422	127	—	295	—	—	—
pensjonariusze	235	85	—	150	—	—	—
Wrocławskie							
zakłady	44	2	9	26	5	—	2
miejsca	2 881	250	550	1 581	430	—	70
pensjonariusze	2 314	203	455	1 349	275	—	32
Opolskie							
zakłady	35	1	2	31	1	—	—
miejsca	1 368	37	80	1 081	170	—	—
pensjonariusze	1 091	25	70	840	156	—	—
Katowickie							
zakłady	76	2	11	58	5	—	—
miejsca	4 453	200	491	3 252	510	—	—
pensjonariusze	3 829	100	424	2 860	445	—	—
Krakowskie							
zakłady	39	1	5	30	2	—	1
miejsca	2 870	70	215	2 455	100	—	30
pensjonariusze	2 482	55	171	2 142	90	—	24
Rzeszowskie							
zakłady	23	1	4	16	1	1	—
miejsca	972	55	160	615	42	100	—
pensjonariusze	834	41	146	561	39	47	—

TABL. 2. ZAKŁADY OPIEKI CZĘŚCIOWEJ, MIEJSCA I KORZYSTAJĄCY W 1949 R.
Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie		Ogółem	Żłobki[a]	Izby dworcowe	Punkty opieki nad matką i dzieckiem	Kuchnie powszechne	Domy noclegowe i schroniska przejściowe
Polska							
Zakłady	1947	2 157	114	63	649	1 243	88
	1948	2 589	168	59	1 286	995	81
	1949	**2 013**	**196**	**52**	**1 466**	**286**	**13**
Miejsca	1947	.	4 475	×	×	×	.
	1948	9 275	6 891	×	×	×	2 384
	1949	**8 676**	**7 978**	×	×	×	**698**
Korzystający	1947	×	3 733	80 701	.	.	.
	1948	×	5 898	54 011	.	166 667[b]	183 393[c]
	1949	×	**7 236**	**51 979**	.	**46 833[b]**	**30 315[c]**
Według instytucji zarządzającej							
Instytucje samorządowe							
zakłady		1 814	155	—	1 422[d]	228	9
miejsca		6 563	6 073	—	×	×	490
korzystający		×	5 403	—	.	39 890	14 334
Instytucje społeczne							
zakłady		199	41	52[e]	44	58	4
miejsca		2 113	1 905	×	×	×	208
korzystający		×	1 833	51 979	.	6 943	15 981
Według województw							
M. st. Warszawa							
zakłady		36	14	3	6	12	1
miejsca		932	772	×	×	×	160
korzystający		×	777	4 495	.	2 770	13 735
Warszawskie							
zakłady		209	7	2	166	34	—
miejsca		215	215	×	×	×	—
korzystający		×	188	1 227	.	6 488	—
Bydgoskie							
zakłady		139	5	3	112	19	—
miejsca		180	180	×	×	×	—
korzystający		×	132	3 621	.	2 693	—
Poznańskie							
zakłady		177	9	5	130	33	—
miejsca		270	270	×	×	×	—
korzystający		×	259	7 661	.	4 928	—
M. Łódź							
zakłady		22	6	1	13	—	2
miejsca		466	366	×	×	—	100
korzystający		×	301	1 430	.	—	1 462
Łódzkie							
zakłady		122	5	3	100	14	—
miejsca		160	160	×	×	×	—
korzystający		×	125	3 239	.	2 305	—

a Bez żłobków akcji socjalnej. *b* Przeciętna dzienna wydanych posiłków. *c* Pensjonariusze w ciągu roku. *d* W tym 834 na wsi. *e* Prowadzone przez Ligę Kobiet.

(dok. str. 187)

TABL. 2. ZAKŁADY OPIEKI CZĘŚCIOWEJ, MIEJSCA I KORZYSTAJĄCY W 1949 R. (dok.)

Stan w dn. 31.XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Żłobki[a]	Izby dworcowe	Punkty opieki nad matką i dzieckiem	Kuchnie powszechne	Domy noclegowe i schroniska przejściowe
Według województw (dok.)						
Kieleckie						
zakłady	110	2	3	102	3	—
miejsca	65	65	×	×	×	—
korzystający	×	62	1 913	.	103	—
Lubelskie						
zakłady	103	9	1	78	13	2
miejsca	325	300	×	×	×	25
korzystający	×	259	601	.	2 262	5 093
Białostockie						
zakłady	67	10	2	45	9	1
miejsca	488	475	×	×	×	13
korzystający	×	414	2 141	.	1 219	2 133
Olsztyńskie						
zakłady	77	14	2	61	—	—
miejsca	510	510	×	×	—	—
korzystający	×	462	1 656	.	—	—
Gdańskie						
zakłady	84	7	3	67	7	—
miejsca	300	300	×	×	×	—
korzystający	×	297	1 345	.	825	—
Koszalińskie						
zakłady	61	6	2	43	10	—
miejsca	200	200	×	×	×	—
korzystający	×	166	1 472	.	1 373	—
Szczecińskie						
zakłady	117	12	3	98	4	—
miejsca	495	495	×	×	×	—
korzystający	×	433	3 959	.	335	—
Zielonogórskie						
zakłady	56	10	1	39	6	—
miejsca	440	440	×	×	×	—
korzystający	×	306	1 030	.	824	—
Wrocławskie						
zakłady	139	39	6	89	4	1
miejsca	1 610	1 560	×	×	×	50
korzystający	×	1 483	4 239	.	372	3 008
Opolskie						
zakłady	47	6	3	26	12	—
miejsca	282	282	×	×	×	—
korzystający	×	242	2 390	.	1 528	—
Katowickie						
zakłady	198	19	-	116	58	2
miejsca	881	798	×	×	×	83
korzystający	×	738	4 473	.	11 772	3 244
Krakowskie						
zakłady	152	5	1	107	35	4
miejsca	487	220	×	×	×	267
korzystający	×	249	1 953	.	4 337	1 640
Rzeszowskie						
zakłady	97	11	5	68	13	—
miejsca	370	370	×	×	×	—
korzystający	×	343	3 134	.	2 699	—

a Bez żłobków akcji socjalnej.

TABL. 3. ZAKŁADY OPIEKI CAŁKOWITEJ DLA DOROSŁYCH

Wyszczególnienie	1937 [a]		1946 [a]		1947 [b]		1948 [b]		1949 [b]	
	Zakłady	Pensjonariusze	Zakłady	Pensjonariusze	Zakłady	Pensjonariusze	Zakłady	Pensjonariusze	Zakłady	Pensjonariusze
Ogółem	**753**	**25 469**	**388 [c]**	**14388 [c]**	**519**	**19 484**	**528**	**21 742**	**438**	**21 799**
Według rodzaju zakładów										
Domy opieki	698	21 572	352	13 127	473	17 469	463	18 745	385	18 781
Inne zakłady	55	3 897	36	1 256	46	2 015	65	2 997	53	3 018
Według instytucji zarządzającej										
Państwowe	—	—	13	351	58	1 858	47	1 960	20	1 281
Samorządowe	249	11 085	148	5 954	187	7 623	196	8 775	246	12 388
Instytucji społecznych	504	14 384	215	7 568	274	10 003	285	11 007	172	8 130

a Stan w dniu 31.III. *b* Stan w dniu 31.XII. *c* Dla 12 zakładów z 510 pensjonarjuszami brak podziału według instytucji zarządzającej.

TABL. 4. WYKORZYSTANIE MIEJSC W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADACH OPIEKI CAŁKOWITEJ W 1949 R.

Stan w dn. 31. XII

Wyszczególnienie	Domy matki i dziecka	Domy małych dzieci (do lat 3)	Domy opieki dla dorosłych i pogotowia opiekuńcze	Zakłady specjalne
Liczba miejsc	2 258	2 705	14 386	1 083
Liczba miejsco-dni w ciągu roku	708 085	965 201	4 938 212	332 125
Liczba osobo-dni w ciągu roku	507 396	791 152	4 076 214	267 538
% *wykorzystania miejsc* [a]	*72*	*82*	*83*	*81*

a Faktyczny % wykorzystania był znacznie wyższy, gdyż miejsco-dni liczono od momentu wybudowania, wyremontowania względnie adaptowania zakładu, a nie od momentu oddania do użytku miejsc po całkowitym wyposażeniu.

TABL. 5. NIEKTÓRE ZAKŁADY OPIEKI CAŁKOWITEJ I CZĘŚCIOWEJ W 1949 R. WEDŁUG LICZBY MIEJSC

Zakłady według liczby miejsc	Opieka nad matką i dzieckiem			Opieka nad dorosłymi			
	Domy matki i dziecka	Domy małych dzieci (do lat 3)	Żłobki [a]	Domy opieki i pogotowia opiekuńcze	Zakłady specjalne	Domy szkolenia	Kuchnie powszechne [b]
Ogółem	**22**	**68**	**196**	**393**	**41**	**2**	**286**
1 — 10	—	—	2	8	—	—	—
11 — 20	—	—	11	46	1	—	3
21 — 30	—	14	66	81	3	—	4
31 — 60	6	43	110	166	23	—	21
61 — 100	10	10	6	59	9	2	43
101 — 200	5	1	1	24	3	—	50
201 — 300	—	—	—	3	1	—	42
ponad 300	1	—	—	5	—	—	21
Brak danych	—	—	—	1	1	—	2

a Nie obejmuje żłobków akcji socjalnej. *b* Przeciętna dzienna liczba posiłków.

TABL. 6. SYTUACJA RODZINNA DZIECI W PAŃSTWOWYCH DOMACH MAŁYCH DZIECI W 1949 R.

Stan rodzinny dzieci	Liczba dzieci	w %	Stan rodzinny dzieci	Liczba dzieci	w %
Ogółem	**2 252**	*100*	Półsieroty	1 030[a]	*46*
Sieroty	127	*5*	Posiadające rodziców	534	*24*
			Stan nieznany	561	*25*

a W tym również dzieci opuszczone przez jedno z rodziców.

TABL. 7. PERSONEL ZATRUDNIONY W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADACH OPIEKI CAŁKOWITEJ I CZĘŚCIOWEJ W 1949 R.

Stan na 31.XII

Personel	Domy matki i dziecka	Domy małych dzieci (do lat 3)	Żłobki[a]	Domy opieki i pogotowia opiekuńcze	Zakłady specjalne
Ogółem	**602**	**1 278**	**1 485**	**1 750**	**219**
w tym kobiet	534	1 147	1 310	1 355	164
Lekarze[b]	23	51	131	—	—
Pielęgniarki dyplom. i instruktorki	96	179	244	210	26
Personel opiekuńczo-wychowawczy	202	487	441	227	37
Personel administr.-gospodarczy	281	556	669	1 313	156

a Nie obejmują żłobków akcji socjalnej. Brak danych o personelu dla 1 żłobka. *b* Zatrudnieni częściowo.

SKOROWIDZ ALFABETYCZNY

Liczby oznaczają strony. Kreski oznaczają powtórzenie wyrazów poprzedniego hasła; liczba kresek odpowiada liczbie kolejno powtarzających się wyrazów.

A

Abonenci radia 161
— telefoniczni 57, 67
Absolwenci szkół i kursów 135, 137, 139, 140, 144, 146, 147—149, 150
— — wyższych ob. Dyplomy szkół wyższych
Administracja publiczna, ubezpieczeni pracownicy 82
Administracyjny podział 12, 13—14
Akademickie szkoły ob. Szkoły wyższe akademickie
Akcja ochrony roślin 51
— socjalna 91
Akcyjne banki ob. Banki akcyjne
Akumulatory, produkcja 26
Akuszerki ob. Położne
Ambulanse dentystyczne 176
— Roentgena 176
Ambulatoryjne zabiegi w ubezpieczalniach społecznych 178
Aparaty radiowe, obroty rynkowe 76—77
— —, zainstalowane 161
— telefoniczne, liczba 67
— —, produkcja 26
Apteki liczba 179
—, personel 167
Artykuły chemiczne, obroty rynkowe 76—77
— elektrotechniczne, obroty rynkowe 76—77
— farmaceutyczne, obroty rynkowe 76—77
— konsumpcyjne, spożycie 78
— —, — na 1 mieszkańca 78
— metalowe, obroty rynkowe 76—77
— odzieżowe, obroty rynkowe 74—75
— produkcyjne, zużycie 78
— przemysłowe, produkcja 25—27
— —, — na 1 mieszkańca 29
— żywnościowe, obroty rynkowe 74—75
Artystyczne szkoły ob. Szkoły muzyczne, Szkoły plastyczne, Szkoły teatralne, Szkoły tańca artystycznego
— — wyższe ob. Szkoły wyższe
Asystenci techniczni 167
Audycje radiowe 161
Autobusy m. Poznania, odbudowa i rozbudowa 130
— — st. Warszawy, odbudowa i rozbudowa 129
—, przewóz pasażerów 63
—, stan i praca 63
Azotniak, produkcja 26
Azotowe nawozy, zużycie 47

B

Badania chemiczno-bakteriologiczne w ubezpieczalniach społecznych 178
— laboratoryjne w ośrodkach zdrowia i punktach sanitarnych 175
Bagaże, przewóz drogami wodnymi śródlądowymi 65
—, — na kolejach dojazdowych 61
—, — — — normalnotorowych 58
—, — — polskich liniach lotniczych 64
Bank Gospodarstwa Krajowego, kredyty obrotowe i inwestycyjne 99
— — —, wkłady i rachunki bieżące 98
— — Spółdzielczego, kredyty obrotowe i inwestycyjne 99
— — —, wkłady i rachunki bieżące 98
— Handlowy w Warszawie, liczba oddziałów 97—98
— Inwestycyjny, kredyty obrotowe i inwestycyjne 99
— —, liczba oddziałów 97—98
— —, wkłady i rachunki bieżące 98
— Komunalny, kredyty obrotowe i inwestycyjne 99
— — liczba oddziałów 97—98
— — wkłady i rachunki bieżące 98
— Narodowy Polski, kredyty obrotowe i inwestycyjne 99
— — —, liczba oddziałów 97—98
— Polska Kasa Opieki, liczba oddziałów 97—98
— Rolny, liczba oddziałów 97—98
— — Państwowy, kredyty obrotowe i inwestycyjne 99
— — —, wkłady i rachunki bieżące 98
— Rzemiosła i Handlu, liczba oddziałów 97—98
Banki akcyjne, kredyty obrotowe i inwestycyjne 99
— —, wkłady i rachunki bieżące 98
—, kredyty obrotowe i inwestycyjne 99
—, liczba oddziałów 97—98
—, wkłady i rachunki bieżące 98
Barwniki, produkcja 26
Bawełniana przędza, produkcja 26
Bawełniane tkaniny, obroty rynkowe 74—75
— —, produkcja 26
— —, — na 1 mieszkańca 29
— —, spożycie 78
— —, — na 1 mieszkańca 78
Bawełniany przemysł, wrzeciona i krosna 29
Biblioteki naukowe 152
— powszechne 151
— szkolne 151
— w zakładach pracy, instytucjach i organizacjach społeczno-politycznych 151
Bibuła, produkcja 27
Bibułka, produkcja 27
Biegi narodowe 165
Bielizna, odzież, konfekcja, kapelusze, parasole i artykuły mody, przewóz na kolejach 60
Boiska 164
Brykiety z węgla brunatnego, produkcja 25
— — — kamiennego, produkcja 25
Budowlane rzemiosło 37
Budowlany ruch ob. Ruch budowlany
Budownictwo, ubezpieczeni pracownicy 81, 83, 84
Budynki, ubezpieczenia przymusowe od ognia 112
— ubezpieczone, pożary 113
— zarejestrowane rozpoczęte i zakończone w gminach wiejskich 120, 125—126
— — — — — — miastach 116, 117, 118, 121, 122, 123

Budżet Skarbu Państwa 92—96
Budżety związków samorządu terytorialnego 101—111
Buhaje, ubój 79
Buraki cukrowe, powierzchnia zakontraktowana 47
— —, przewóz drogami wodnymi śródlądowymi 65
— —, zasiewy, zbiory 41, 43—45, 46
Bydło rogate, pogłowie 23, 41, 53
— —, skup przez uspołeczniony aparat handlowy 72
— — ubój, 79

C

Cebula, powierzchnia zakontraktowana 47
Cegła, produkcja 25
—, — na 1 mieszkańca 29
—, przewóz drogami wodnymi śródlądowymi 65
— rozbiórkowa, wydobycie 25
— —, — przypadające na 1 mieszkańca 29
Celne opłaty, wpływy 95
Cement, produkcja 25
—, — na 1 mieszkańca 29
—, przewóz drogami wodnymi śródlądowymi 65
—, zużycie 78
Centrale handlu uspołecznionego, sieć hurtowni i sklepów detalicznych 70
— — —, — placówek 70
Ceramiczne, kamieniarskie i szklane wyroby, przewóz na kolejach 60
Certy i płotki, połów 28
Chemiczne artykuły, obroty rynkowe 76—77
— i farmaceutyczne przetwory, farby, przewóz na kolejach 60
Chemiczno-rolnicze stacje 50
Chemiczny przemysł, produkcja 26
— —, zakłady prywatne 31
— —, zatrudnienie 30, 31, 32 34, 35
Chłodniczy przemysł, zatrudnienie 33, 34, 35
Choroby weneryczne, łóżka w szpitalach 170, 171
— zakaźne, łóżka w szpitalach 170
— — , szczepienia ochronne 175, 176
— —, zachorowania, zgony 180, 181, 182, 183
Ciągniki i maszyny rolnicze, stan w Spółdzielczych Ośrodkach Maszynowych 52
Cielęta, skup przez uspołeczniony aparat handlowy 72
—, ubój 79
Cukier, obroty rynkowe 74—75
—, produkcja 28
—, przewóz drogami wodnymi śródlądowymi 65
—, przewóz na kolejach 60
—, spożycie 78
—, — na 1 mieszkańca 78
Cukierki i czekolada, obroty rynkowe 74—75
— — —, produkcja 27
Cukrowe buraki ob. Buraki cukrowe
Cukrownie, stan, zatrudnienie, przerób, produkcja 28
Cygara, produkcja 27
Cykoria, powierzchnia zakontraktowana 47
Czasopisma 155
— i dzienniki, przesyłki 68
— — —, — na 1000 mieszkańców 68
—, obroty rynkowe 76—77
Czekolada i cukierki, obroty rynkowe 74—75
— — —, produkcja 27
Czekowe rachunki w P.K.O. 100
Czeladnicze i mistrzowskie egzaminy w rzemiośle 38—39
Czereśnie, zbiory 48
Członkowie spółdzielni miejskich i wiejskich 71
— — pracy zatrudnieni w przemyśle 35

D

Daniny publiczne, wpływy 95
Darłowo port. ob. Porty pozostałe
Dentystyczne ambulanse 176
Dentystyczne poradnie 174
Dentystyczni technicy 167
Dentyści lekarze ob. Lekarze dentyści
— — i technicy dentystyczni w ośrodkach zdrowia 175
— — — — — — ubezpieczalniach społecznych 177
Detaliczne sklepy i hurtownie central handlu uspołecznionego 69, 70, 72, 73
Detaliczny handel, obroty 69, 72, 73, 74—77
— —, zakłady 69, 70, 72, 73, 78
— —, zatrudnienie 71
Dętki motocyklowe, rowerowe, samochodowe, produkcja 26
Dochodowy podatek, wpływy 95
Dochody budżetowe Państwa 92—93
— związków samorządu terytorialnego 101—102, 103, 105—106, 107, 108, 109, 110
Dojazdowe koleje o trakcji elektrycznej 61
— — — — parowej i motorowej 61
Domy małych dzieci 184—185, 188, 189
— matki i dziecka 184—185, 188, 189
— noclegowe i schroniska przejściowe 186—187
— opieki i pogotowia opiekuńcze 184—185, 188, 189
— szkolenia, opieka nad dorosłymi 184—185, 188
— Towarowe Powszechne ob. Powszechne Domy Towarowe
— zdrowia 168—169, 172
Dorsze (wątłusze), połów 28
Dorzecza, powierzchnia w Polsce 5
Doświadczalne zakłady rolnicze 50
Dożywianie w kuchniach powszechnych 186—187, 188
Dramatyczne szkoły ob. Szkoły teatralne
— teatry ob. Teatry zawodowe
Drewno, holunek w tratwach 65
— opałowe, produkcja 49
—, produkcja 49
—, przewóz drogami wodnymi śródlądowymi 65
—, wyroby i artykuły pochodne, przewóz na kolejach 60
Drogi wodne śródlądowe, przewozy 57, 65
— — żeglowne, długość 64
Drożdże, obroty rynkowe 74—75
—, produkcja 27
—, spożycie 78
—, — na 1 mieszkańca 78
Drób, liczba 41, 54
—, skup przez uspołeczniony aparat handlowy 72
—, zakłady wylęgu 54
Druki nieperiodyczne ob. Wydawnictwa nieperiodyczne
Drut żelazny i stalowy, produkcja 26
Drzewa owocowe, liczba, zbiory 48
— —, szkółki 48
— owocujące 48
— zdolne do owocowania 48
Drzewny przemysł, produkcja 27
— —, zakłady prywatne 31
— —, zatrudnienie 30, 31, 33, 34, 35
Dyplomy szkół wyższych 135, 147—149, 150
Dzienniki i czasopisma, przesyłki 57, 68
— — —, — na 1000 mieszkańców 68

E

Elektrotechniczne artykuły, obroty rynkowe 76—77
Elektrotechniczny przemysł, produkcja 26
— —, zakłady prywatne 31
— —, zatrudnienie 30, 31, 32, 34, 35
Elektrownia m. Poznania, odbudowa i rozbudowa 130
— — st. Warszawy, odbudowa i rozbudowa 129

Elektrownie, liczba zakładów 28
—, moc zainstalowana 28
—, produkcja energii 27, 28
— wodne 28
—, zatrudnienie 30, 33, 34, 35
Elektryczna energia ob. Energia elektryczna
Elektryfikacja wsi 53
Emerytalne ubezpieczenia 88
Energia elektryczna, liczba odbiorców w gospodarstwach rolnych 53
— —, produkcja 27, 28
— —, — na 1 mieszkańca 29
— —, zużycie przez gospodarstwa rolne 53
Etaty nauczycielskie 133
— pracowników związków samorządu terytorialnego 111

F

Fajans sanitarny, produkcja 25
Farmaceuci 167
Farmaceutyczne i chemiczne przetwory, farby, przewóz na kolejach 60
Felczerzy 167, 175
Filharmonie 156
Filmy oświatowe 159
—, produkcja polska 160
— wyświetlane 158
Finanse 92—115
— samorządowe ob. Samorządu terytorialnego związki
— Skarbu Państwa 92, 93—94, 95
Fizyczni pracownicy ob. Pracownicy fizyczni
Flota morska handlowa, przewozy 57, 66
— — —, stan 65
Fosforowe nawozy, zużycie 47
Frekwencja w instytucjach muzycznych 156
— — kinach ruchomych 158
— — — stałych 157
— — muzeach publicznych 152
— — teatrach zawodowych 155
Fundusz Wyrównawczy Samorządowy ob. Samorządowy Fundusz Wyrównawczy

G

Garbniki, przewóz drogami wodnymi śródlądowymi 65
Gazetowy papier, spożycie 78
— —, — na 1 mieszkańca 78
Gazety ob. Czasopisma
Gazomierze, produkcja 26
Gazownia m. Poznania, odbudowa i rozbudowa 130
— — st. Warszawy, odbudowa i rozbudowa 129
Gdańsk-Gdynia port, obrót towarowy 3, 67
— — —, przeładunek 57
— — —, przewóz pasażerów 67
— — —, ruch statków 3, 66
Gdynia-Gdańsk port ob. Gdańsk-Gdynia port
Geograficzne położenie Polski 5
Gęsi, liczba 54
Gimnastyczne sale 164
Gips, produkcja 25
Głośniki domowe zainstalowane 161
Głuchoniemi, szkoły specjalne 146
Gminy wiejskie 12
— —, mieszkania i izby w zarejestrowanych budynkach rozpoczętych i zakończonych 121, 126
— —, ruch budowlany 120, 121, 125, 126
Gospodarczy rozwój Polski 2—4
Gospodarka komunalna, ubezpieczeni pracownicy 82, 83
— mieszkaniowa i komunalna 116—130
— rybna 55
Gospodarstwa rolne państwowe ob. Państwowe Gospodarstwa Rolne
— — powierzchnia zasiana ziemiopłodami 41, 43, 46, 47
— — prywatne 23
— —, ubezpieczenia przymusowe od ognia 112
— —, ubezpieczenia ziemiopłodów od gradobicia 114
— — w użytkowaniu prywatnym 40
Górnictwo, produkcja 25
—, zatrudnienie 30, 32, 34
Granice Polski lądowe i morskie 11
Grunty orne, powierzchnia 41, 42
—, użytkowanie 41, 42
Grusze, zbiory 48
Gruz, przewóz drogami wodnymi śródlądowymi 65
Gruźlica ob. Szpitale, Sanatoria, Prewentoria, Poradnie, Zakłady, Łóżka
—, zgony w miastach 181, 182, 183
Grzyby, zbiory 49
Gumożywice i ich przetwory, przewóz na kolejach 60
Gwoździe, produkcja 26

H

Handel 69—79
— detaliczny, zakłady 69, 70, 72, 73, 78
— hurtowy, zakłady 69, 70
— okrężny ob. Handel detaliczny
— państwowy, zatrudnienie 71
— prywatny, zatrudnienie 71
— spółdzielczy, zatrudnienie 71
— uspołeczniony, obroty 69, 72, 73, 74—77
— —, sieć hurtowni i sklepów detalicznych central handlowych 70
— —, — placówek central handlowych 70
Handlowa sieć skupu 72
Handlowe i administracyjne szkoły ob. Szkoły handlowe i administracyjne
— zakłady hurtowe i detaliczne, liczba 69, 70, 72, 73, 78
— —, zatrudnienie 71
— zwyczajne i pośpieszne przesyłki, przewóz na kolejach 60
Herbata i kawa, obroty rynkowe 74—75
Hipsometria 5
Hodowcy jedwabników 55
Hołunek drewna w tratwach 65
Hurtownie i sklepy detaliczne central handlu uspołecznionego 70
Hurtowy handel, zakłady 69, 70
— —, zatrudnienie 71
Hutniczy przemysł, produkcja 25
— —, zatrudnienie 30, 32, 34
Hydrografia 5

I

Imprezy i zawody sportowe 165, 166
Indyki, liczba 54
Inspekcja Pracy 86
Instrumentów muzycznych przemysł, zatrudnienie 33, 35
Instytucje bankowe, ubezpieczeni pracownicy 81, 83, 84
— kredytowe i oszczędnościowe, sieć 97—98
— muzyczne 156
Inwestycje wykonane w ramach państwowych planów inwestycyjnych 95
Inwestycyjne kredyty 99
Izby dworcowe 186—187
— mieszkalne ob. Mieszkania i izby
— porodowe przy ośrodkach zdrowia i punktach sanitarnych 174

J

Jabłonie, zbiory 48
Jaglica ob. Poradnie przeciwjaglicze
Jaja, skup przez uspołeczniony aparat handlowy 72
Jałowizna, ubój 79
Jedwabna sztuczna przędza, produkcja 26
Jedwabne sztuczne tkaniny, produkcja 26
— — —, — na 1 mieszkańca 29
— tkaniny, obroty rynkowe 74—75
Jedwabnictwo, hodowla 55
Jedwabniczo - galanteryjny przemysł, krosna 29
Jeziora, długość dróg wodnych żeglownych 64
—, gospodarka rybna 55
Jęczmień, skup przez uspołeczniony aparat handlowy 72
—, zasiewy, zbiory 41, 43—45, 46
Jutowa przędza, produkcja 26
Jutowe tkaniny, produkcja 26

K

Kable, produkcja 26
Kaczki, liczba 54
Kanalizacja m. Poznania, odbudowa i rozbudowa 130
— — st. Warszawy, odbudowa i rozbudowa 129
Kanały, długość dróg wodnych żeglownych 64
—, nowe i renowacja 50
Kartofle ob. Ziemniaki
Karton, produkcja 27
Kasze, obroty rynkowe 74—75
Kawa i herbata, obroty rynkowe 74—75
Kąpieliska na wodach naturalnych pływalnie sztuczne 164
Kina ruchome, liczba, frekwencja 158
— stałe, liczba, frekwencja 157
Kluby i koła sportowe 164
Kobiety zatrudnione w przemyśle 32—33, 34
Kokony jedwabne ob. Oprzędy jedwabne
Koks i węgiel, przewóz na kolejach 60
—, produkcja 25
—, — na 1 mieszkańca 29
—, przewóz drogami wodnymi śródlądowymi 65
—, zużycie 78
Koleje dojazdowe o trakcji elektrycznej 61
— — — — parowej i motorowej 61
—, praca taboru 58
—, przewóz bagażu 58, 61
—, — pasażerów 56, 58, 59, 61
—, — towarów 56, 58, 60, 61
—, wykonanie planu gospodarczego 56
Kolejowe mosty, odbudowa 58
Kolumny przeciwepidemiczne 176
— przeciwjaglicze 176
— przeciwwenerygczne „W" 176
Kołobrzeg ob. Porty pozostałe
Komunalne kasy oszczędności, kredyty obrotowe i inwestycyjne 99
— — — , wkłady i rachunki bieżące 98
Komunikacja, i łączność, ubezpieczeni pracownicy 81, 83, 84
— — — , wykonanie planu gospodarczego 56, 57
— — zakłady użyteczności publicznej odbudowa i rozbudowa 129—130
—, Łączność 56—68
— miejska 62—63
— samochodowa 56, 61
— —, linie pasażerskie 56 61,
— —, wykonanie planu gospodarczego 56
Konfekcja, obroty rynkowe 74—75
Konie, pogłowie 23, 41, 53
—, ubój 79
Konopie ob. Len i konopie
Konserwy rybne i ryby, obroty rynkowe 74—75
Konsumpcyjne artykuły, spożycie 78
— —, — na 1 mieszkańca 78
Kontrolerzy sanitarni 167, 175
Korty tenisowe 164
Kozy, pogłowie 41, 53
—, ubój 79
Kredytowe i oszczędnościowe instytucje, sieć 97—98
Kredyty inwestycyjne 99
— obrotowe 99
Krosna czynne, liczba 29
Krowy, mleczność 54
—, pogłowie 41, 53
—, ubój 79
Krzesła gięte, produkcja 27
Książeczki oszczędnościowe w P.K.O. 100
Książki, obroty rynkowe 76—77
Kuchnie mleczne w ośrodkach zdrowia 174
— powszechne 186—187, 188
Kultura fizyczna 164—166
— — , osoby objęte zasięgiem 165
Kuracjusze w zdrojowiskach 179
Kursy dokształcające i szkoły powszechne dla dorosłych 134, 145
— nauki początkowej 134, 145
— repolonizacyjne 145
Kury liczba, 41, 54
Kwartety 156

L

Laboratoryjne badania ob. Badania chemiczno-bakteriologiczne, Badania laboratoryjne
Lasy państwowe, eksploatacja 49
— —, powierzchnia 48
— —, produkcja drewna 49
— —, wyrąb ob. Wyrąb lasów
—, powierzchnia 42, 48, 49
Lecznice prywatne 168
Lecznictwo w ubezpieczalniach społecznych 177—178
Leczniczo-zapobiegawcze zakłady pomocy doraźnej 176
— — — — otwartej 173
— — — — zamkniętej 168—169, 171, 172
— — — ruchome 176
Lekarze 167, 175, 177
— dentyści 167
— — i technicy dentystyczni w ośrodkach zdrowia 175
— — — — — — ubezpieczalniach społecznych 177
— domowi i specjaliści w ubezpieczalniach społecznych 177
— w zakładach opieki 189
Len i konopie, powierzchnia zakontraktowana 47
— — — , zasiewy, zbiory 43—45
Leszcze, połów 28
Leśnictwo ob. Rolnictwo. Leśnictwo
Licealnego typu szkoły ob. Szkoły ogólnokształcące stopnia licealnego
Licea pedagogiczne 144
— — i licealne kursy pedagogiczne dla dorosłych 144
Listonosze wiejscy 67
Listy, przesyłki 57, 68
—, — na 1000 mieszkańców 68
— wartościowe i paczki 57, 68
— — — — na 1000 mieszkańców 68
Literatura piękna, wydawnictwa 154
Lniana przędza, produkcja 26
Lniane tkaniny, produkcja 26
„Lot" linie lotnicze ob. Polskie Linie Lotnicze „Lot"
Ludność 11, 12, 15—16, 17, 23
— miejska 11, 12
—, repatriacja i reemigracja 22
—, ruch naturalny 18, 19, 20, 21
—, — — w miastach 19, 20

Ludność utrzymująca się z rolnictwa 23
— — — — pozarolniczych źródeł 23
— według wieku 17
— wiejska 11, 12
— zameldowana na pobyt czasowy 15—16
— — — zamieszkanie 15—16

Ł

Łączność ob. Komunikacja. Łączność
Łąki i pastwiska, powierzchnia 41, 42
Łososie i trocie, połów 28
Łóżka dla gruźlików 169, 170, 171, 172
— — psychicznie chorych 170, 173
— — wenerycznie chorych 170, 171
— dziecięce w szpitalach 170, 172
— w prewentoriach 169, 171, 172
— — sanatoriach 169, 171, 172
— — szpitalach 168, 169, 170, 171, 172, 173,
— — zakładach dla nieuleczalnie chorych 169

M

Maciory, pogłowie w Państwowych Gospodarstwach Rolnych 41
Małżeństwa 18, 19
Margaryna, produkcja 27
Marsze jesienne 165
Masło mleczarskie, obroty rynkowe 74—75
Maszynowe ośrodki spółdzielcze, stan i zaopatrzenie 52
Maszyny, aparaty i sprzęt elektrotechniczny, przewóz na kolejach 60
— i aparaty rolnicze, produkcja 26
— rolnicze i ciągniki, stan w Spółdzielczych Ośrodkach Maszynowych 52
Materiały piśmienne, obroty rynkowe 76—77
Mąki, *obroty rynkowe* 74—75
Meble gięte, produkcja 27
— metalowe, obroty rynkowe 76—77
—, obroty rynkowe 76—77
— stolarskie, produkcja 27
Melioracje 50
Metale i wyroby z nich, przewóz na kolejach 60
Metalowe artykuły, obroty rynkowe 76—77
Metalowy przemysł, produkcja 26
— —, zakłady prywatne 31
— —, zatrudnienie 30, 31, 32, 34, 35
Meteorologia 6—10
Miasta 17
—, mieszkania i izby w zarejestrowanych budynkach rozpoczętych i zakończonych 116, 119, 121, 124, 127—128
—, ruch budowlany 116, 117, 118, 119, 121, 122, 123, 124, 127—128
—, zgony 19, 20, 181, 182, 183
—, — *na gruźlicę* 183
—, — niemowląt 20, 182
Miejska ludność ob. Ludność miejska
Mieszkania i izby, liczba 23
— — — oddane do użytkowania przez Zakład Osiedli Robotniczych 127—128
— — — w zarejestrowanych budynkach rozpoczętych i zakończonych w gminach wiejskich 121, 126
— — — — — — — — — miastach 116, 119, 121, 124, 127—128
Mieszkaniowe budownictwo ob. Ruch budowlany
Mięso i przetwory, obroty rynkowe 74—75
Mineralnego pochodzenia wyroby ob. Surowce i wyroby pochodzenia mineralnego
Mineralny przemysł, produkcja 25
— —, zakłady prywatne 31
— —, zatrudnienie 30, 31, 32, 34, 35
Mistrzowskie i czeladnicze egzaminy w rzemiośle 38—39
Mleczność krów 54
Mleko, skup przez uspołeczniony aparat handlowy 72
Moralnie zaniedbani, szkoły specjalne 146
Morska flota handlowa, przewozy 57, 66
— — —, stan 65
Morski obrót towarowy 3, 67
Morskie porty, przeładunek 57
— —, ruch statków 3, 66
— rybołówstwo 28
— statki, stan 65
Mosty kolejowe, odbudowa i budowa 58
Motocykle, produkcja 26
Motocyklowe dętki, produkcja 26
— opony, produkcja 26
Muzea publiczne 152, 153
Muzyczne instytucje 156
— *szkoły ob. Szkoły muzyczne*
Muzycznych instrumentów przemysł ob. Instrumentów muzycznych przemysł
Mydło do prania, obroty rynkowe 76—77
—, produkcja 26
—, — na 1 mieszkańca 29
—, spożycie 78
—, — na 1 mieszkańca 78

N

Naczynia, sprzęt kuchenny i stołowy, obroty rynkowe 76—77
Nadwyżka zarejestrowanych urodzeń żywych nad zarejestrowanymi zgonami 18, 19
Nafta oświetleniowa, obroty rynkowe 76—77
Narodowy Bank Polski ob. Bank Narodowy Polski
Nasienne plantacje zakwalifikowane na pniu 50
Nasion oceny stacje 50
Nauczyciele, etaty 133
Nauczycieli kształcenia szkoły, ob. Szkoły kształcenia nauczycieli
Nauka i kultura 151—163
— pływania 165
Naukowe biblioteki 152
— prace, wydawnictwa 154
Naukowo-popularne wydawnictwa 154
Nawozy sztuczne, produkcja 26
— — , — na 1 mieszkańca 29
— —, przewóz drogami wodnymi śródlądowymi 65
— —, zaopatrzenie rolnictwa 47
— —, zużycie 78
Niemowlęta, zgony 20, 182
—, — w miastach 20, 182
Nieużytki, powierzchnia 42
Niewidomi, szkoły specjalne 146
Noclegowe domy i schroniska przejściowe 186—187
Nuty 153

O

Obozy wędrowne 165
Obrabiarki dla przemysłu drzewnego, produkcja 26
— — — metalowego, produkcja 26
Obrotowe kredyty 99
Obrotowy podatek, wpływy 95
Obroty bezgotówkowe w P.K.O. 100
— handlu uspołecznionego 69, 72, 73
— i sieć Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" 73
— — — miejskich spółdzielni spożywców 73
— — — Powszechnych Domów Towarowych 72
— rynkowe artykułami konsumpcyjnymi 74—77
Obrót czekowy w P.K.O. 100

Obrót towarowy morski 3, 67
— —, ubezpieczeni pracownicy 81, 83, 84
Obuwie skórzane, obroty rynkowe 74—75
— —, produkcja 27
— —, — na 1000 mieszkańców 29
Obuwniczy mechaniczny przemysł, produkcja 27
Ochrona roślin 51
— sadów 51
— zdrowia, kultura fizyczna i świadczenia społeczne, ubezpieczeni pracownicy 82
Odbiorniki radiowe detektorowe zainstalowane 161
— — lampowe, produkcja 26
— — — zainstalowane 161
Odbudowa zagród wiejskich 52
Odbudowane i nowozbudowane mosty kolejowe 58
— zakłady użyteczności publicznej i komunikacja m. Poznania 130
— — — — — — — st. Warszawy 129
Odłogi 42
Odzieżowe artykuły, obroty rynkowe 74—75
Odzieżowy przemysł, zakłady prywatne 31
— —, zatrudnienie 30, 31, 33, 34, 35
Ogrody i sady, powierzchnia 41, 42
Oleje surowe, produkcja 27
Opady 7, 8, 9—10
Opery 156
Opieka nad dorosłymi 184—189
— — matką i dzieckiem 91, 184—189
— — — — — w zakładach pracy 91
Opłata skarbowa, wpływy 95
Opony motocyklowe, rowerowe, samochodowe, produkcja 26
Oprzędy jedwabne, produkcja 55
Optyczne i precyzyjne wyroby, przewóz na kolejach 60
Optyczny i precyzyjny przemysł ob. Precyzyjny i optyczny przemysł
Organizacje społeczne, ubezpieczeni pracownicy 82
Orkiestry symfoniczne 156
Orne grunty, powierzchnia 41, 42
Osoby objęte zasięgiem kultury fizycznej 165
Osuszenie Żuław 50
Oszczędnościowe książeczki P.K.O. 100
— wkłady w P.K.O. 100
Oszczędnościowo-kredytowe instytucje, sieć 97—98
Ośrodki maszynowe spółdzielcze, stan i zaopatrzenie 52
— zdrowia i punkty sanitarne, personel 175
— — — — —, poradnie 174
— — — — —, stan i działalność 173, 174, 175
Oświata 131—150
— i kultura, ubezpieczeni pracownicy 82
— Nauka. Kultura 131—166
Oświatowe filmy 159
Owce, pogłowie 23, 41, 53
—, skup przez uspołeczniony aparat handlowy 72
—, ubój 79
Owies, skup przez uspołeczniony aparat handlowy 72
—, zasiewy, zbiory 41, 43—45, 46
Owoce leśne, zbiory 49
—, skup przez uspołeczniony aparat handlowy 72
—, zbiory 48
Owocowe drzewa, liczba, zbiory 48
— —, szkółki 48

P

Państwowa Komunikacja Samochodowa ob. Komunikacja samochodowa
— Żegluga na Wiśle i Odrze 65
— — śródlądowa 57, 65
— — —, wykonanie planu gospodarczego 57
Państwowe Gospodarstwa Rolne 41
— lasy, eksploatacja 49
Państwowe lasy, powierzchnia 48
— szpitale 169
— zakłady handlowe, hurtowe i detaliczne 69
— — —, zatrudnienie 71
— — opieki społecznej 184, 188
Państwowy Bank Rolny ob. Bank Rolny Państwowy
— plan inwestycyjny, inwestycje wykonane 95
— przemysł, zatrudnienie 30, 32—33, 34—35
Papa dachowa, bitumiczna i smołowcowa, produkcja 26
Papier drukowy, produkcja 27
— gazetowy, spożycie 78
— —, — na 1 mieszkańca 78
— i wyroby z niego, przewóz na kolejach 60
— pakowy, produkcja 27
—, produkcja 27
—, — na 1 mieszkańca 29
—, spożycie 78
—, — na 1 mieszkańca 78
Papierniczy przemysł, produkcja 27
— —, zakłady prywatne 31
— —, zatrudnienie 30, 31, 33, 34, 35
Papierosy, produkcja 27
Pasażerowie, przewóz autobusami 63
—, — drogami wodnymi śródlądowymi 57, 65
—, — morską flotą handlową 57, 66
—, — na kolejach 3, 56, 58, 59, 61
—, — — polskich liniach lotniczych 56, 64
—, — samochodami 56, 61
—, — tramwajami 62
—, — trolleybusami 62
—, ruch pasażerski w portach Gdynia-Gdańsk, Szczecin 67
Pasieki 55
Pastwiska, powierzchnia 41, 42
Pasy napędne, produkcja 27
Pedagogiczne licea i kursy 141, 144
Pensjonariusze zakładów opieki całkowitej i częściowej 184—185, 186—187, 188
Pergamin, produkcja 27
Personel administracyjno-gospodarczy ośrodków zdrowia 175
— aptekarski 167
— lekarski i pomocniczo-lekarski w ubezpieczalniach społecznych 177
— ośrodków zdrowia i punktów sanitarnych 175
— pomocniczo-lekarski w ubezpieczalniach społecznych 177
— w muzeach publicznych 152
— zakładów opieki 189
— — specjalnych opieki 189
— żłobków 189
Pielęgniarki 167, 175
— w zakładach opieki 189
Pieniądz i kredyt 97—100
Piwo, produkcja 27
—, spożycie 78
—, — na 1 mieszkańca 78
Placówki central handlu uspołecznionego, sieć 70
Plantacje nasienne zakwalifikowane na pniu 50
Plastyczne szkoły ob. Szkoły plastyczne
Plony z *ha* ziemiopłodów 41, 44, 46
— z 1 drzewa owocującego 48
Płastugi, połów 28
Płodność kobiet 20
Płotki i certy, połów 28
Pływalnie 164
Poczta, przewóz na polskich liniach lotniczych 64
—, Telegraf, Telefon ob. Polska Poczta. Telegraf, Telefon
Pocztowa Kasa Oszczędności, wkłady i rachunki bieżące 98
Pocztowe i telegraficzne przekazy 68

Pocztowe i telegraficzne przekazy na 1000 mieszkańców 68
— placówki 57, 67
— skrzynki, liczba 67
Pocztowej i telekomunikacyjnej służby placówki, liczba 57, 67
Pocztowy, telegraficzny i telefoniczny ruch 57, 68
Podatek dochodowy, wpływy 95
— gruntowy, wpływy 95
— nadzwyczajny od wzbogacenia wojennego, wpływy 95
— obrotowy, wpływy 95
— od nabycia praw majątkowych, wpływy 95
— od wynagrodzeń 95, 96
Podatki za zwłokę, kary pieniężne i grzywny, wpływy 95
Podręczniki, wydawnictwa 154
Podstawowego typu szkoły ob. Szkoły ogólnokształcące stopnia podstawowego
Pogotowia opiekuńcze i domy opieki 184—185, 188
— ratunkowe 176
Poligraficzny przemysł, zakłady prywatne 31
— —, zatrudnienie 30, 31, 33, 34, 35
Polska Poczta, Telegraf, Telefon, działalność 57, 67, 68
— —, — , — , personel 67
— —, — , —, wykonanie planu gospodarczego 57
Polskie Koleje Państwowe ob. Koleje
— Linie Lotnicze „Lot", stan i praca 56, 63—64
— — — —, wykonanie planu gospodarczego 56
— Radio, abonenci 161
— —, program, audycje 161
— —, stacje nadawcze 160
Połowy morskie 28
Położenie geograficzne. Hydrografia. Meteorologia 5—10
— — Polski 5
Położne 167, 175
Pomoc lekarska, zorganizowana przez zakłady pracy, pracownicy korzystający 85
— społeczna 184—189
Poradnie dentystyczne 174
— dla kobiet 174
— dziecięce 172, 174
— ogólne 174
— przeciwalkoholowe 174
— przeciwgruźlicze 174
— przeciwjaglicze 174
— przeciwmalaryczne 174
— przeciwreumatyczne 174
— przy ośrodkach zdrowia i punktac sanitarnych 174
— skórno-wenerologiczne 174
— sportowe 174
Porady lekarskie w ubezpieczalniach społecznych 177, 178
— w ośrodkach zdrowia i punktach sanitarnych 175
— — poradniach zdrojowych 179
Porcelana stołowa, obroty rynkowe 76—77
— —, produkcja 25
— —, — na 1 mieszkańca 29
— techniczna, produkcja 25
Porty morskie, obrót towarowy 3, 67
— —, przeładunek 57
— —, ruch statków 3, 66
— ob. Gdańsk-Gdynia, Szczecin, Ustka, Darłowo, Kołobrzeg, Porty pozostałe
— pozostałe, obrót towarowy 3, 67
— —, przeładunek 57
— —, ruch statków 3, 66
—, przeładunek, wykonanie planu gospodarczego 57
Potasowe nawozy, zużycie 47
Powiaty 13—14
Powierzchnia dorzeczy 5
— lasów 48, 49
— — państwowych 48
—, ludność 11—17
Powierzchnia Polski 12, 13—14
— —, układ pionowy 5
— zakontraktowana 47
— zasiewów ob. Zasiewy
— zlewisk 5
Powszechna Kasa Oszczędności, liczba oddziałów 97—98
Powszechne Domy Towarowe, sieć i obroty 72
— szkoły dla dorosłych ob. Szkoły powszechne i kursy dokształcające dla dorosłych
Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, działalność 112—115
— — — —, ubezpieczenia na życie 115
Pożary budynków ubezpieczonych 113
Półkoks, produkcja 25
Praca 80—91
Pracodawcy, liczba kont w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych 88
Pracownicy fizyczni, zatrudnienie poza rolnictwem 80, 81—82, 83, 84
— —, — w rolnictwie i leśnictwie 80
— nie objęci ubezpieczeniem społecznym 80, 85
— Polskiej Poczty, Telegrafu, Telefonu 67
— służby zdrowia 167, 175, 177
— umysłowi, zatrudnienie poza rolnictwem 80, 81—82, 83, 84
— —, — w rolnictwie i leśnictwie 80
— zatrudnieni według działów gospodarki 80, 81—82, 83, 84
— — — rodzajów gospodarki 80, 81—82, 85
— zorganizowani w Związkach Zawodowych 4, 87
— związków samorządu terytorialnego 111
Pracowniko-godziny ob. Robotniko-godziny
Pracy inspekcja ob. Inspekcja Pracy
Precyzyjny i optyczny przemysł, produkcja 26
— — — —, zakłady prywatne 31
— — — —, zatrudnienie 30, 31, 32, 34, 35
Prewentoria, liczba, łóżka 91, 168—169, 171—172
Produkcja drewna 49
— energii elektrycznej 27, 28
— lasów państwowych 49
— oprzędów (kokonów jedwabnych) 55
— przemysłowa 24—29
— —, wskaźnik 2
— ważniejszych wyrobów przemysłowych 25—27
— — — — na 1 mieszkańca 29
Produkcyjne artykuły, zużycie 78
— spółdzielnie 40, 71
Profesorowie szkół wyższych ob. Wykładowcy szkół wyższych
Program ogólnopolski Polskiego Radia 161
Prywatne zakłady handlowe, hurtowe i detaliczne, liczba 69, 78
Prywatny przemysł i rzemiosło, zakłady, zatrudnienie 31
Przebiegi parowozów, wagonów, pociągów 58
Przedsiębiorstwa i zakłady samorządowe, liczba, wydatki i dochody 108, 109, 110
Przedszkola 91, 134, 136, 146
—, biblioteki 151
— i szkoły specjalne 146
—, wychowankowie 91, 134, 136, 146
—, wychowawczynie 136
Przekazy do zakładów leczniczych ubezpieczalni społecznych 178
— pocztowe i telegraficzne 68
— — — — na 1000 mieszkańców 68
Przemysł 24—39
— chemiczny ob. Chemiczny przemysł
— chłodniczy ob. Chłodniczy przemysł
— drzewny ob. Drzewny przemysł
— elektrotechniczny ob. Elektrotechniczny przemysł
— hutniczy ob. Hutniczy przemysł

Przemysł i rzemiosło, ubezpieczeni pracownicy 81, 83
— instrumentów muzycznych ob. Instrumentów muzycznych przemysł
— metalowy ob. Metalowy przemysł
— mineralny ob. Mineralny przemysł
— obuwniczy mechaniczny ob. Obuwniczy mechaniczny przemysł
— odzieżowy ob. Odzieżowy przemysł
— państwowy, zatrudnienie 30, 32—33, 34—35
— papierniczy ob. Papierniczy przemysł
— poligraficzny ob. Poligraficzny przemysł
— precyzyjny i optyczny ob. Precyzyjny i optyczny przemysł
—, produkcja ob. Produkcja przemysłowa
— prywatny i rzemiosło, zakłady, zatrudnienie 30, 31, 32—33
— przetwórczo-rolny i spożywczy ob. Przetwórczo-rolny i spożywczy przemysł
— różny ob. Różny przemysł
— samorządowy, zatrudnienie 30, 32—33
— skórzany ob. Skórzany przemysł
— spółdzielczy, zatrudnienie 30, 32—33, 35
— włókienniczy, ob. Włókienniczy przemysł
—, zatrudnienie 30, 31, 32—33, 34, 35
—, — kobiet 32—33, 34
Przemysłowe artykuły, produkcja 25—27
— —, — na 1 mieszkańca 29
— i rzemieślnicze zakłady prywatne ob. Zakłady prywatne przemysłowe i rzemieślnicze
Przesyłki listowe 57, 68
— — na 1000 mieszkańców 68
— pocztowe 68
—, przewóz na polskich liniach lotniczych 56
Przetwory spożywcze i tytoń, przewóz na kolejach 60
— ziemniaczane, produkcja 27
Przetwórczo-rolny i spożywczy przemysł, produkcja 27
— — — — —, zakłady prywatne 31
— — — — —, zatrudnienie 30, 31, 33, 34, 35
Przewlekle chorzy i kaleki, szkoły specjalne 146
Przewozy bagażu drogami wodnymi śródlądowymi 65
— — na polskich liniach lotniczych 64
— kolejowe 56, 58, 59, 60, 61
— — bagażu 58, 61
— — pasażerów 3, 56, 58, 59, 61
— — towarów 3, 56, 58, 60, 61
— — —, wskaźnik 3
— morskiej flotą handlowej 57, 66
— na polskich liniach lotniczych 56, 64
— pasażerów autobusami 63
— — morską flotą handlową 57, 66
— — na drogach wodnych śródlądowych 57, 65
— — — polskich liniach lotniczych 56, 64
— — samochodami 56, 61
— — tramwajami 62
— — trolleybusami 62
— — w portach Gdańsk-Gdynia, Szczecin 67
— poczty na polskich liniach lotniczych 64
— przesyłek na polskich liniach lotniczych 56
— samochodowe 56, 61
— towarów drogami wodnymi śródlądowymi 57, 65
— — morską flotą handlową 57, 66
— — na polskich liniach lotniczych 64
— — samochodami 56, 61
Przędza bawełniana, produkcja 26
— jedwabna sztuczna, produkcja 26
— jutowa, produkcja 26
— lniana, produkcja 26
— wełniana, produkcja 26
Przychodnie ob. Poradnie
Przypis składek w ubezpieczalniach społecznych 89
Przyrost naturalny ludności 18, 19, 23
Przystanie i stanice wodne 164
Psychiatryczne szpitale, liczba, łóżka 173
Pszczelarstwo zorganizowane 55
Pszczoły, liczba pasiek i rojów 55
Pszenica, skup przez uspołeczniony aparat handlowy 72
—, zasiewy, zbiory 41, 43—45, 46
Publicystyczne i propagandowe wydawnictwa 154
Punkty opieki nad matką i dzieckiem 186—187
— sanitarne i ośrodki zdrowia 173, 174, 175

R

Rachunki bieżące i wkłady 98
— czekowe w P.K.O., obroty i stan 100
— zamknięć sum pozabudżetowych związków samorządu terytorialnego 104
Radio Polskie ob. Polskie Radio
Radioabonenci 161
Radiowe aparaty, obroty rynkowe 76—77
— — zainstalowane 161
— odbiorniki, produkcja 26
Reemigracja do Polski 22
Regulacja rzek niespławnych 50
Repatriacja do Polski 22
— Niemców z Polski 22
— z ZSRR do Polski 22
Robotnicy ob. Pracownicy fizyczni
Robotniko-godziny przepracowane w przemyśle państwowym 36
— — — — — —, wskaźnik 2
Roentgen, ambulanse 176
—, zabiegi w ubezpieczalniach społecznych 178
Roje pszczół 55
Rolne gospodarstwa ob. Gospodarstwa rolne
Rolnictwo i leśnictwo, ubezpieczeni pracownicy 80
—, Leśnictwo 40—55
—, stan i zaopatrzenie Spółdzielczych Ośrodków Maszynowych 52
Rolnicze maszyny ob. Maszyny rolnicze
— szkoły ob. Szkoły rolnicze
— zakłady doświadczalne 50
Roślinnego pochodzenia wytwory ob. Wytwory pochodzenia roślinnego
Rośliny, akcja ochrony 51
Rowerowe dętki, produkcja 26
— opony, produkcja 26
Rowery, obroty rynkowe 76—77
—, produkcja 26
—, — na 1000 mieszkańców 29
Rozmowy telefoniczne 57, 68
— — na 1000 mieszkańców 68
Rozmównice telefoniczne 67
Rozwój gospodarczy Polski 2—4
Różny przemysł, zakłady prywatne 31
— —, zatrudnienie 30, 31, 34, 35
Ruch budowlany w gminach wiejskich 120, 121, 125, 126
— — — miastach 116, 117, 118, 119, 121, 122, 123, 124, 127, 128
— ludności 18—22
— pocztowy, telegraficzny i telefoniczny 57, 68
— statków w portach morskich 3, 66
Rudy różne, przewóz drogami wodnymi śródlądowymi 65
— żelazne surowe, produkcja 25
— — —, — na 1 mieszkańca 29
Rury i łączniki do rur, produkcja 25
Rybna gospodarka 55
Rybołówstwo morskie 28
— śródlądowe 55
Ryby i konserwy rybne, obroty rynkowe 74—75
— suszone i wędzone, produkcja 27
Rzeki, długość dróg wodnych żeglownych 64

Rzeki, gospodarka rybna 55
— niespławne, regulacja 50
Rzemieślnicze i prywatne przemysłowe zakłady ob. Zakłady prywatne przemysłowe i rzemieślnicze
Rzemiosło, uczniowie 37, 38
—, zakłady, zatrudnienie 31, 37
—, zdane egzaminy mistrzowskie i czeladnicze 38—39
Rzepak, zasiewy i zbiory 43—45
—, powierzchnia zakontraktowana 47
Rzeźnie 130

S

Sady, akcja ochrony 51
— i ogrody, powierzchnia 41, 42
Sale gimnastyczne 164
Saletrzak, produkcja 26
Samochodowa komunikacja pasażerska międzymiastowa ob. Komunikacja samochodowa
— — towarowa ob. Komunikacja samochodowa
Samochodowe dętki, produkcja 26
— opony, produkcja 26
Samorządowe szpitale 169
— zakłady opieki społecznej 184, 186, 188
Samorządowy Fundusz Wyrównawczy, wydatki i dochody 111
— przemysł, zatrudnienie 30, 32—33
Samorządu terytorialnego związki, dochody 101—102, 103, 105—106, 107, 108
— — —, pracownicy 111
— — —, rachunki zamknięć sum pozabudżetowych 104
— — —, wydatki 101—102, 105—106, 107
Sanatoria dla gruźlików, liczba, łóżka 168—169, 171, 172
—, liczba, łóżka 168—169, 171, 172
Sanitarne punkty i ośrodki zdrowia, działalność 175
— — — — —, personel 175
— — — — —, poradnie 174
Sanitarni kontrolerzy 167, 175
Schroniska przejściowe i domy noclegowe 186—187
Seminaria i licea dla wychowawczyń przedszkoli 143
Skarb Państwa, budżet 92, 93, 94
Skocznie i tory zimowe 164
Skórne i weneryczne choroby, łóżka w szpitalach 170, 171
Skóry, futra, wyroby skórzane, przewóz na kolejach 60
— galanteryjne i odzieżowe, produkcja 27
— techniczne i rymarskie, produkcja 27
— twarde, obroty rynkowe 74—75
— — podeszwowe, produkcja 27
— — —, spożycie 78
— — —, — na 1 mieszkańca 78
— wierzchnie wyprawy roślinnej i mineralnej, produkcja 27
Skórzany przemysł, produkcja 27
— —, zakłady prywatne 31
— —, zatrudnienie 30, 31, 33, 34, 35
Skrzynki pocztowe, liczba 67
Skup produktów rolnych przez uspołeczniony aparat handlowy 72
Słonina i smalec wieprzowy, obroty rynkowe 74—75
Słód, produkcja 27
Słuchacze szkół wyższych 134, 147—149, 150
Służba zdrowia, pracownicy 167
Służby zdrowia szkoły ob. Szkoły służby zdrowia
Smalec wieprzowy i słonina, obroty rynkowe 74—75
Socjalna akcja 91
Sól jadalna, obroty rynkowe 74—75
— —, spożycie 78
— —, — na 1 mieszkańca 78
— kamienna i warzona, produkcja 25
— — — —, — na 1 mieszkańca 29
Spirytus konsumpcyjny, spożycie 78
— —, — na 1 mieszkańca 78
— w przeliczeniu na 100°, produkcja 27
Społeczne zakłady opieki 184, 186, 188
Sportowe kluby i koła 164
— obiekty i urządzenia 164
— poradnie 174
— zawody i imprezy 165, 166
Spożycie artykułów konsumpcyjnych 78
— — — na 1 mieszkańca 78
Spożywczy i przetwórczo-rolny przemysł ob. Przetwórczo-rolny i spożywczy przemysł
Spółdzielcze zakłady handlowe hurtowe i detaliczne 69
— — — — — —, zatrudnienie 71
Spółdzielczy przemysł, zatrudnienie 30, 32—33, 35
Spółdzielnie Gminne, „Samopomoc Chłopska", sieć i obroty 73
— kredytowe, kredyty obrotowe i inwestycyjne 99
— —, wkłady i rachunki bieżące 98
— miejskie i wiejskie, liczba, członkowie 71
— — spożywców, sieć i obroty 73
— pomocnicze w rzemiośle 39
— produkcyjne 40, 71
Sprzęt kuchenny i stołowy, naczynia, obroty rynkowe 76—77
Stacje chemiczno-rolnicze 50
— nadawcze Polskiego Radia 160
— oceny nasion 50
— odmowe w ośrodkach zdrowia 174
— opieki nad matką i dzieckiem przy zakładach pracy 91
— przetaczania krwi 176
Stal surowa, produkcja 25
— —, — na 1 mieszkańca 29
Statki morskie, ruch 3, 66
— —, stan 65
Stawy, gospodarka rybna 55
Stonka ziemniaczana, zwalczanie 51
Strączkowe jadalne, powierzchnia zakontraktowana 47
— —, zasiewy, zbiory 43—45
Struktura mieszkań w zarejestrowanych budynkach rozpoczętych i zakończonych w miastach 127
— organizacyjna handlu uspołecznionego 70
— zatrudnienia w przemyśle państwowym 34—35
Studenci ob. Słuchacze szkół wyższych
Superfosfaty mineralne i kostne, produkcja 26
Surowce i wyroby pochodzenia mineralnego, przewóz na kolejach 60
Symfoniczne orkiestry 156
Szczecin port, obrót towarowy 3, 67
— —, przeładunek 57
— —, przewóz pasażerów 67
— —, ruch statków 3, 66
Szczepienia ochronne 175, 176
— w ośrodkach zdrowia i punktach sanitarnych 175
Szkło płaskie, produkcja 25
— —, — na 1 mieszkańca 29
— stołowe, obroty rynkowe 76—77
Szkolnictwo, wydatki z budżetu R. P. 131—132
Szkoły, absolwenci 135, 137, 139, 140, 144, 146, 147—149, 150
—, biblioteki 151
— dla dorosłych 134, 144, 145, 146
—, dzieci i młodzież w wieku 7—17 lat objęta nauczaniem 135
— handlowe i administracyjne 141
— i kursy zawodowe 134, 141—142
— — przedszkola specjalne 146
— kształcenia nauczycieli 141, 143, 144
— muzyczne 141

Szkoły ogólnokształcące stopnia licealnego 134, 139, 140
— — — podstawowego 134, 137, 138, 139
— plastyczne 141
— powszechne i kursy dokształcające dla dorosłych 134, 145
— pracy społecznej 134, 145
— rolnicze 141
— służby zdrowia 141
— specjalne 134, 146
— średnie ogólnokształcące dla dorosłych 134, 145
— — — — młodzieży ob. Szkoły ogólnokształcące stopnia licealnego
— tańca artystycznego 141
— teatralne 141
— techniczne 141
—, uczniowie 134, 135, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147—149, 150
— wyższe akademickie 134, 149
— —, dyplomy 135, 147—149, 150
— —, słuchacze 134, 147—149, 150
— —, wykładowcy 147—149
— — zawodowe 134, 147—148
— zawodowe artystyczne 141
— — dokształcające dla młodzieży pracującej 141
— żywienia zbiorowego i hotelarskie 141
Szkółki drzew owocowych 48
Szpitale dla gruźlików, liczba, łóżka 170, 171
— — wenerycznie chorych, liczba, łóżka 170, 171
—, liczba, łóżka 168, 169, 170, 171, 172, 173
— psychiatryczne, liczba, łóżka 170, 173
Sztuczne nawozy ob. Nawozy sztuczne

Ś

Śledzie, połów 28
—, produkcja 27
Śliwy, zbiory 48
Średnie szkoły ogólnokształcące dla dorosłych ob. Szkoły średnie ogólnokształcące dla dorosłych
Środki do prania, obroty rynkowe 76—77
— transportowe, przewóz na kolejach 60
Świetlice dla dzieci i młodzieży przy zakładach pracy 91
— prowadzone przez Związki Zawodowe 162—163
Święta Kultury Fizycznej 165
Świnie ob. Trzoda chlewna

T

Tańca artystycznego szkoły ob. Szkoły tańca artystycznego
Tarcica, produkcja 27
—, — na 1 mieszkańca 29
Targowiska zwierzęce 130
Teatralne szkoły ob. Szkoły teatralne
Teatry dramatyczne ob. Teatry zawodowe
— zawodowe 155, 156
Technicy dentystyczni 167
— — i lekarze dentyści w ośrodkach zdrowia 175
— — — — — — ubezpieczalniach społecznych 177
Techniczna Obsługa Rolnictwa, akcja szkoleniowa 51
— — —, placówki 51
— — —, prace remontowe 51
Techniczne szkoły ob. Szkoły techniczne
Tektura, produkcja 27
—, — na 1 mieszkańca 29
Telefon ob. Polska Poczta, Telegraf, Telefon
Telefoniczne aparaty, liczba 67
— —, produkcja 26
— rozmowy 57, 68
— — na 1000 mieszkańców 68
— rozmównice 67
— sieci miejskie, liczba, długość 67
Telefoniczni abonenci, liczba 57, 67
Telegraf ob. Polska Poczta, Telegraf, Telefon
Telegraficzne i pocztowe przekazy 68
— — — — na 1000 mieszkańców 68
Telegramy nadane 57, 68
— — na 1000 mieszkańców 68
Temperatura powietrza 6, 7—8, 9
Tenisowe korty i hale sportowe 164
Tkaniny bawełniane, obroty rynkowe 74—75
— —, produkcja 26
— —, — na 1 mieszkańca 29
— —, spożycie 78
— —, — na 1 mieszkańca 78
— jedwabne, obroty rynkowe 74—75
— — sztuczne, produkcja 26
— — —, — na 1 mieszkańca 29
— jutowe, produkcja 26
— lniane, produkcja 26
— wełniane, obroty rynkowe 74—75
— —, produkcja 26
— —, — na 1 mieszkańca 29
— —, spożycie 78
— —, — na 1 mieszkańca 78
Torf, produkcja w lasach państwowych 49
Towary, obrót w portach Gdańsk-Gdynia, Szczecin 3, 67
—, przewóz drogami wodnymi śródlądowymi 57, 65
—, — morską flotą handlową 57, 66
—, — na kolejach 3, 56, 58, 60, 61
—, — — polskich liniach lotniczych 64
—, — samochodami 56, 61
Tramwaje m. Poznania, odbudowa i rozbudowa 130
— — st. Warszawy, odbudowa i rozbudowa 129
—, przewóz pasażerów 62
—, stan i praca 62
Tratwy, holunek drewna 65
Trolleybusy m. Poznania, odbudowa i rozbudowa 130
— — st. Warszawy, odbudowa i rozbudowa 129
—, przewóz pasażerów 62
—, stan i praca 62
Trzoda chlewna, kontraktacja 47
— —, pogłowie 23, 41, 53
— —, skup przez uspołeczniony aparat handlowy 72
— —, ubój 79
Tytoniowe wyroby, zużycie 78
— —, — na 1 mieszkańca 78
Tytoń i przetwory spożywcze, przewóz na kolejach 60
—, powierzchnia zakontraktowana 47
—, zasiewy, zbiory 43—45

U

Ubezpieczalnie społeczne, lecznictwo 177—178
Ubezpieczenia emerytalne 88
— gospodarcze 112—115
— na wypadek choroby 4, 88, 177
— — życie w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych 115
— od gradobicia 114
— — wypadków 88
— przymusowe od ognia 112
— społeczne 88—90
— umowne rzeczowe 114—115
Ubezpieczeni na wypadek choroby według kategorii ubezpieczonych 4, 84, 88
— według płci i wieku 85
— — rodzajów gospodarki 4, 80, 81—82
— — rodzajów ubezpieczenia 88
—, zatrudnienie według działów i gałęzi zatrudnienia 81—82, 83, 84
Ubezpieczeń społecznych szpitale 169
— Wzajemnych Powszechny Zakład ob. Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych

Ubój zwierząt gospodarskich 79
Uczniowie ob. Szkoły, uczniowie
— w rzemiośle 37, 38
Ugory 42
Układ pionowy powierzchni Polski 5
Umysłowi pracownicy ob. Pracownicy umysłowi
Umysłowo chorzy ob. Szpitale psychiatryczne
— upośledzeni, szkoły specjalne 146
Uniwersytety ob. Szkoły wyższe akademickie
Uprawy zakontraktowane, powierzchnia 47
— —, zaopatrzenie w nawozy sztuczne 47
Urodzenia żywe 18, 19, 20
Urządzenia i obiekty sportowe 164
Ustka port ob. Porty pozostałe
Utylizacyjne zakłady 130
Użytkowanie gruntów 41, 42

W

Wagony tramwajowe motorowe i przyczepne, produkcja 26
Walka z chorobami wenerycznymi i jaglicą ob. Kolumny przeciwweneryczne „W", Kolumny przeciwjaglicze
— — epidemiami ob. Kolumny przeciwepidemiczne, Szczepienia ochronne
Wapno budowlane, produkcja 25
— —, — na 1 mieszkańca 29
— nawozowe, produkcja 25
Warzywa, skup przez uspołeczniony aparat handlowy 72
Wątłusze (dorsze), połów 28
Wczasy dla dzieci i młodzieży organizowane przez zakłady pracy 91
— pracownicze 91
Wełniana przędza, produkcja 26
Wełniane tkaniny, obroty rynkowe 74—75
— —, produkcja 26
— —, — na 1 mieszkańca 29
— —, spożycie 78
— —, — na 1 mieszkańca 78
Wełniany przemysł, wrzeciona i krosna 29
Weneryczne i skórne choroby, łóżka w szpitalach 170, 171
Węgiel brunatny, produkcja 25
— i koks, przewóz na kolejach 60
— kamienny, produkcja 25
— —, — na 1 mieszkańca 29
— —, zużycie 78
— opałowy, obroty rynkowe 76—77
—, przewóz drogami wodnymi śródlądowymi 65
Węglarki, produkcja 26
Węgorze, połów 28
Wiejska ludność ob. Ludność wiejska
Wiejskie gminy 12
— gospodarstwa ob. Gospodarstwa rolne
— i miejskie spółdzielnie, liczba, członkowie 71
Wiek ludności ob. Ludność według wieku
Wiklina, zbiory 49
Wiśnie, zbiory 48
Wkłady i rachunki bieżące 98
— oszczędnościowe w P.K.O. 100
Właściciele i pomagający członkowie rodzin poza rolnictwem 80
Włókien łykowych przemysł, wrzeciona i krosna 29
Włókiennicze surowce i wyroby, przewóz na kolejach 60
Włókienniczy przemysł, produkcja 26
— —, wrzeciona i krosna czynne 29
— —, zakłady prywatne 31
— —, zatrudnienie 30, 31, 32, 34, 35
Wodne drogi ob. Drogi wodne
— elektrownie ob. Elektrownie wodne
Wodno-melioracyjne prace 50
Wodociągi m. Poznania, odbudowa i rozbudowa 130
— — st. Warszawy, odbudowa i rozbudowa 129
—, zatrudnienie 30, 33, 34, 35
Wodomierze, produkcja 26
Woły, ubój 79
Woski, tłuszcze i oleje pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, przewóz na kolejach 60
Wódki czyste i gatunkowe, produkcja 27
Wpływy z danin publicznych 95
Wrzeciona czynne, liczba 29
Wsie zelektryfikowane, liczba 53
Wskaźnik produkcji przemysłowej 2
— przepracowanych robotniko-godzin w przemyśle państwowym 2
— przewozów towarowych na kolejach 3
— zatrudnienia poza rolnictwem 2
— — pracowników fizycznych w przemyśle państwowym 2
— — — umysłowych w przemyśle państwowym 2
— — — w przemyśle państwowym 2
Wychowankowie przedszkoli 134, 136, 146
Wychowawczynie przedszkoli 136
Wydatki budżetowe Państwa 92—93, 94
— na szkolnictwo w budżecie R. P. 131—132
— — świadczenia z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby 90
— związków samorządu terytorialnego 101—102, 105—106, 107
Wydawnictwa nieperiodyczne 154
—, obroty rynkowe 76—77
— popularno-naukowe 154
— propagandowe i publicystyczne 154
Wykładowcy szkół wyższych 147—149
Wykonanie planu produkcji przemysłowej według wartości 24, 25
— — w dziedzinie komunikacji i łączności 56—57
Wymieralności tablica 21
Wypadki, ubezpieczenie pracowników 88
Wypożyczalnie zarobkowe książek 151
Wyrąb lasów 49
Wyroby i surowce włókiennicze, przewóz na kolejach 60
— kamieniarskie, ceramiczne i szklane, przewóz na kolejach 60
— optyczne i precyzyjne, przewóz na kolejach 60
— różne, przewóz na kolejach 60
— skórzane, obroty rynkowe 74—75
— spirytusowe, obroty rynkowe 74—75
— tekstylne, obroty rynkowe 74—75
— tytoniowe, obroty rynkowe 74—75
— —, zużycie 78
— —, — na 1 mieszkańca 78
Wyścigi kolarskie, raidy 165
Wytwory pochodzenia roślinnego, przewóz na kolejach 60
— — zwierzęcego i zwierzęta żywe, przewóz na kolejach 60

Z

Zabezpieczenia przed powodzią 50
Zabiegi ambulatoryjne w ubezpieczalniach społecznych 178
— balneologiczne 179
— leczenia fizykalnego w ubezpieczalniach społecznych 178
— w ośrodkach zdrowia i punktach sanitarnych 175
— — zakładach Roentgena w ubezpieczalniach społecznych 178
Zachmurzenie i opady 7, 8, 9—10
Zagrody wiejskie, odbudowa 52
— —, zniszczenia wojenne 52

Zakaźne choroby, łóżka w szpitalach 170
— —, szczepienia ochronne 175, 176
— —, zachorowania, zgony 180, 181, 182, 183
Zakład Osiedli Robotniczych, mieszkania i izby oddane do użytkowania 127—128
— Ubezpieczeń Społecznych, działalność 88, 89, 90
— — Wzajemnych ob. Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych
Zakłady dla nieuleczalnie chorych, liczba, łóżka 168—169
— — umysłowo chorych, ob. Szpitale psychiatryczne
— — — upośledzonych ob. Zakłady dla nieuleczalnie chorych
— doświadczalne rolnicze 50
— gastronomiczne ob. Zakłady żywienia zbiorowego
— handlowe, hurtowe i detaliczne, liczba 69
— —, — — —, zatrudnienie 71
— i przedsiębiorstwa samorządowe, liczba, wydatki i dochody 108, 109, 110
— leczniczo-zapobiegawcze pomocy doraźnej 176
— — — — otwartej 173
— — — — zamkniętej 168—169, 171, 172, 173
— — — ruchome 176
— opieki całkowitej dla dorosłych 184—185, 188
— — —, miejsca, pensjonariusze, personel 184-185, 188, 189
— — —, wykorzystanie miejsc 188
— — częściowej, miejsca, korzystający 186—187, 188
— pracy, opieka nad matką i dzieckiem 91
— prywatne przemysłowe i rzemieślnicze 31, 37
— przeciwgruźlicze 168—169, 171, 172
— specjalne, opieka nad dorosłymi 184—185, 188, 189
— utylizacyjne 130
— użyteczności publicznej komunikacja, odbudo-
— a i rozbudowa 129, 130
w wylęgu drobiu 54
— żywienia zbiorowego 69, 70
Zakontraktowane uprawy ob. Uprawy zakontraktowane
Zalesianie 49
Zaopatrzenie i stan Spółdzielczych Ośrodków Maszynowych 52
— rolnictwa w nawozy sztuczne 47
Zapałki, obroty rynkowe 74—75
—, produkcja 26
—, spożycie 78
—, — na 1 mieszkańca 78
Zasiewy 41, 43, 46, 47
Zasiłki rodzinne 90
Zatrudnienie 80—87
— członków spółdzielni pracy w przemyśle 35
— kobiet w przemyśle 32—33, 34
— poza rolnictwem, wskaźnik 2
— pracowników w przemyśle państwowym, wskaźnik 2
— — poza rolnictwem w zakładach opłacających składki ubezpieczeniowe centralnie 80, 84
— — — — — — — — — — — indywidualnie 80, 81—82, 83
— — w zakładach nie objętych ubezpieczeniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych 80, 85
— w Państwowych Gospodarstwach Rolnych 41
— — przemyśle i rzemiośle 30, 31, 32—33, 34, 35, 37
— — — według płci 32—33
— — zakładach handlowych hurtowych i detalicznych 71
Zawodowe szkoły dokształcające dla młodzieży pracującej 141
— — i kursy ob. Szkoły i kursy zawodowe
— — wyższe ob. Szkoły wyższe zawodowe
— teatry 155, 156
— związki ob. Związki Zawodowe
Zawody i imprezy sportowe 165, 166
Zbiory owoców 48
— ziemiopłodów 41, 45, 46
Zboża chlebowe 41, 43—45, 46
—, skup przez uspołeczniony aparat handlowy 72
Zdrojowiska, liczba, kuracjusze, zabiegi 179
Zdrowotność 167—183
Zeszyty, obroty rynkowe 76—77
Zgony 18, 19, 20, 21, 180, 181, 182, 183
— na choroby zakaźne 180, 181, 182, 183
— niemowląt w miastach 20, 182
— w miastach na gruźlicę 183
Ziemia zasiana ob. Zasiewy
Ziemiopłody, powierzchnia zakontraktowana 47
—, ubezpieczenia od gradobicia 114
—, zasiewy, zbiory 41, 43—45, 46, 47
Ziemniaczane przetwory, produkcja 27
Ziemniaki, powierzchnia zakontraktowana 47
—, skup przez uspołeczniony aparat handlowy 72
—, zasiewy, zbiory 41, 43—45, 46, 47
Zioła, zbiory 49
Zlewiska, powierzchnia w Polsce 5
Zużycie artykułów produkcyjnych 78
Zwalczanie stonki ziemniaczanej 51
Związki samorządu terytorialnego ob. Samorządu terytorialnego związki
— Zawodowe, akcja wczasów pracowniczych 91
— —, członkowie 4, 87
— —, robotnicy i pracownicy umysłowi zorganizowani 4, 87
— —, świetlice ob. Świetlice prowadzone przez Związki Zawodowe
Zwierzęcego pochodzenia wytwory ob. Wytwory pochodzenia zwierzęcego
Zwierzęta gospodarskie, pogłowie 23, 41, 53
— —, ubój 79
—, targowiska 130
— żywe i wytwory pochodzenia zwierzęcego, przewóz na kolejach 60

Ż

Żarówki oświetleniowe, obroty rynkowe 76—77
— —, produkcja 26
— —, — na 1 mieszkańca 29
Żeglowne drogi wodne, długość 64
Żegluga państwowa śródlądowa 57, 64, 65
— pełnomorska 57, 65, 66, 67
— —, wykonanie planu gospodarczego 57
Żeglugowe przedsiębiorstwa 65
Żłobki 91, 186—187, 188
Żwir, przewóz drogami wodnymi śródlądowymi 65
Żyto, przewóz drogami wodnymi śródlądowymi 65
—, skup przez uspołeczniony aparat handlowy 72
—, zasiewy, zbiory 41, 43—45, 46
Żywiec rzeźny, skup przez uspołeczniony aparat handlowy 72
Żywienia zbiorowego i hotelarskie szkoły ob. Szkoły żywienia zbiorowego i hotelarskie
Żywienie zbiorowe, zakłady 69, 70
Żywnościowe artykuły, obroty rynkowe 74—75